

Proiect Twinning Light între ROMÂNIA și AUSTRIA RO2007/IB/JH-09
„CONTINUAREA ASISTENȚEI ÎN DOMENIUL COOPERĂRII JUDICIARE ÎN MATERIE
CIVILĂ, COMERCIALĂ ȘI PENALĂ“

Noi instrumente comunitare în domeniul cooperării judiciare în materie civilă, comercială și dreptul familiei

Manual

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Proiect Twinning Light între ROMÂNIA și AUSTRIA RO2007/IB/JH-09

**„CONTINUAREA ASISTENȚEI ÎN DOMENIUL COOPERĂRII
JUDICIARE ÎN MATERIE CIVILĂ, COMERCIALĂ ȘI PENALĂ“**

**Noi instrumente comunitare în domeniul cooperării
judiciare în materie civilă, comercială și dreptul familiei**

Manual

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Noi instrumente comunitare în domeniul cooperării judiciare

în materie civilă, comercială și dreptul familiei : manual /

dr. Viviana Onaca..., Ioana Burduf..., Wolfgang Schuster..., ... –

București : Euro Standard, 2010

ISBN 978-606-92009-5-7

I. Onaca, Viviana

II. Burduf, Ioana

III. Schuster, Wolfgang

347(4)

EURO STANDARD

• TIPAR DIGITAL / OFFSET •

EDITURA EURO STANDARD

TEL/FAX: 021 667 51 61

MOBIL: 0741 199 299

WWW.EUROSTANDARD.RO

© Ministerul Justiției, 2010

Toate drepturile prezentei ediții sunt rezervate editurii și autorilor.

Nici o parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă indiferent prin ce formă, fără acordul prealabil scris al autorilor.

Cuprins

A. Introducere	11
A.1. Tratatul de la Lisabona.....	11
I. Aspecte generale.....	11
II. Categorii și domenii de competență a Uniunii.....	12
III. Procedura legislativă ordinară și procedura legislativă specială.....	13
IV. Participarea parlamentelor naționale – articolul 12 TUE.....	15
V. Drepturi fundamentale.....	15
VI. Cooperarea judiciară internațională în materie civilă.....	18
A.2. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială.....	21
I. Introducere.....	21
II. Diferențe între activitatea rețelei și cea a autorităților centrale.....	21
III. Misiune și activități.....	23
IV. Întruniri în cadrul rețelei.....	23
V. Sistemul de informații destinate publicului și fișele de informații juridice.....	24
VI. Modificări relevante aduse prin Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului.....	24
VII. Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială.....	26
VIII. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială în Austria.....	26
B. Instrumente ale UE care suprimă exequaturul, unifică normele conflictuale și asigură garanțiile procesuale	29
B.1. Procedura europeană de somație de plată – Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.....	29
I. Introducere.....	29
II. Domeniul de aplicare.....	29
III. Inițierea procedurii.....	30
IV. Forța executorie.....	32
V. Formulare.....	35
B.2. Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă.....	51
I. Introducere.....	51
II. Domeniul de aplicare.....	52
III. Inițierea procedurii.....	52
IV. Forța executorie a hotărârii judecătorești.....	55
V. Executarea într-un alt stat membru.....	55
VI. Formulare.....	57
B.3. Regulamentul privind obligații de întreținere.....	67
I. Introducere.....	67
II. Domeniul de aplicare.....	70
III. Competența jurisdicțională; jurisprudența Curții de Justiție în domeniu.....	70
IV. Legea aplicabilă.....	73
V. Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor. Jurisprudența Curții de Justiție.....	75
VI. Accesul la justiție.....	78
VII. Cooperarea între autoritățile centrale.....	80

VIII. Formulare.....	83
B.4. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligărilor de întreținere.....	121
I. Introducere.....	121
II. Decizia Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009	121
III. Domeniul de aplicare a protocolului.....	122
IV. Domeniul de aplicare a legii aplicabile	124
V. Dispoziții tranzitorii.....	124
VI. Legea aplicabilă.....	125
VII. Reguli speciale cu privire la soți și foști soți	127
VIII. Desemnarea legii aplicabile.....	128
IX. Ordinea publică.....	129
X. Ratificare și intrare în vigoare	130
B.5. Regulamentul Roma I	131
I. Introducere.....	131
II. Domeniul de aplicare	131
III. Alegerea legii aplicabile (lex voluntatis).....	133
IV. Legea aplicabilă în absența alegerii	134
B.6. Regulamentul Roma II	147
I. Introducere.....	147
II. Domeniul de aplicare.....	147
III. Articolele 27 și 28: Raporturile cu alte convenții internaționale, alte dispoziții de drept intern și comunitar	148
IV. Articolul 4: Dispoziții privind legea aplicabilă	149
V. Lex specialis la articolul 4	149
VI. Îmbogățirea fără justă cauză, negotiorum gestio și culpa in contrahendo.....	152
VII. Legea aplicabilă în general	154
VIII. Dispoziții comune.....	154
IX. Dispoziții diverse	156
X. Aplicarea în timp	157
B.7. Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 privind comunicarea în statele membre a actelor în materie civilă.....	159
I. Introducere.....	159
II. Domeniul de aplicare	161
III. Articolele 2 și 3: Agenții de transmitere și agenții de primire, autoritatea centrală.....	163
IV. Forma de notificare sau comunicare.....	164
V. Articolul 8: Refuzul primirii unui act	166
VI. Cheltuielile de notificare sau comunicare.....	167
VII. Alte mijloace de transmitere și de notificare sau de comunicare a actelor judiciare	168
VIII. Neprezentarea pârâtului la înfățișare	169
IX. Relația cu acordurile sau convențiile la care statele membre sunt părți	170
X. Formulare.....	171

C. Medierea	189
I. Introducere.....	189
II. Domeniul de aplicare.....	194
III. Definiții.....	195
IV. Recurgerea la mediere.....	195
V. Caracterul executoriu al acordurilor rezultate în urma medierii.....	196
VI. Confidențialitatea medierii.....	196
VII. Efectul medierii asupra termenelor de decădere și de prescripție.....	197
D. Directiva 2004/80/CE din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracțiunilor	199
I. Introducere.....	199
II. Domeniul de aplicare.....	200
III. Procedura.....	200
IV. Limba.....	202
V. Formulare.....	203
E. Extinderea competenței externe exclusive a UE în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă	205
E.1. Introducere.....	205
E.2. Avizul nr. 1/03 al Curții de Justiție din 07.02.2006 emis în conformitate cu art. 300, alin. 6 din TCE.....	226
I. Cererea de aviz introdusă de Consiliul Uniunii Europene.....	226
II. Observațiile statelor membre și ale instituțiilor.....	226
1. Observațiile scrise.....	226
2. Observațiile orale.....	227
III. Luarea de poziție de către Curte.....	228
1. Despre competența Comunității pentru a încheia acorduri internaționale.....	228
2. Despre competența Comunității de a încheia noua Convenție de la Lugano.....	229
3. Concluzii.....	231
E.3. Redelegarea excepțională a competențelor exclusive externe ale UE către statele membre – Regulamentele nr. 662 și 664.....	233
I. Istoric și introducere.....	233
II. Domeniul de aplicare.....	236
III. Procedura de autorizare sau neautorizare a începerii negocierilor/încheierii acordului bilateral.....	240
IV. Dispozițiile tranzitorii.....	244
F. Instrumente în domeniul cooperării judiciare în materie civilă aplicabile cu statele ne-membre ale UE (terțe)	247
F.1. Noua Convenție de la Lugano – Revizuirea Convenției privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială adoptată la Lugano la 30 octombrie 2007.....	247
I. Introducere.....	247
II. Cadrul istoric și politic.....	247
III. Semnarea, ratificarea și intrarea în vigoare.....	248

1. Semnarea.....	248
2. Ratificarea și intrarea în vigoare	248
3. Statutul special al Danemarcei.....	249
IV. Conținutul noii Convenții de la Lugano	249
1. Paralelismul cu Regulamentul nr. 44/2001	249
2. Relația cu Regulamentul nr. 44/2001.....	250
3. Modificări importante la Convenția de la Lugano revizuită	250
4. Raportul explicativ – aspecte relevante	251
5. Trimitere la “Manualul de cooperare judiciară în materie civilă și comercială”	261
V. Excursus: Jurisprudența Curții Internaționale de Justiție de la Haga – Belgia contra Elveției	262
VI. Formulare.....	263
F.2. Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei.....	265
I. Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga	265
II. Aderarea UE la Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga	265
III. Introducere.....	266
IV. Domeniul de aplicare material al convenției	267
V. Cooperarea administrativă.....	269
VI. Categoriile de cereri transmise prin intermediul autorităților centrale.....	272
VII. Conținutul cererii, articolul 11.....	275
VIII. Transmiterea, primirea și soluționarea cererilor și cauzelor prin intermediul autorităților centrale	276
IX. Recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor.....	281
X. Executarea.....	286
XI. Profilul de țară	287
F.3. Convenția de la Haga din 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea privind răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor	289
G. Proiecte de instrumente ale UE în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă	291
G.1. Revizuirea Regulamentului (CE) nr. 44/2001.....	291
I. Introducere.....	291
1. Contextul istoric.....	291
2. Necesitatea unei revizuii.....	292
3. Sinteza jurisprudenței Curții de Justiție de la Luxemburg.....	294
II. Raportul Comisiei și Cartea verde privind Regulamentul nr. 44/2001	309
1. Context.....	309
2. Evaluarea generală.....	310
3. Evaluarea specifică a anumitor aspecte din regulament	310
G.2. Propunere în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept	323
G.3. Propunere privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și actelor autentice în materie de succesiuni, și crearea certificatului european de moștenitor	329
I. Domeniul de aplicare și definiții (art. 1 și art. 2).....	330

II.	Competența (art. 4-9).....	330
III.	Legea aplicabilă (art. 16-27).....	331
IV.	Recunoașterea și executarea	332
V.	Actele autentice	332
VI.	Certificatul european de moștenitor.....	332

Acest manual a fost elaborat de:

Dr. Viviana ONACA, Director, Direcția Drept Internațional și Tratatate din Ministerul Justiției, România

Ioana BURDUF, personal de specialitate juridică asimilat, potrivit legii judecătorilor și procurorilor, Direcția Drept Internațional și Tratatate din Ministerul Justiției, România

Mag. Petra PEER, Judecător, Ministerul Federal de Justiție, Austria

Mag. Ursula SCHEUER, Judecător, Ministerul Federal de Justiție, Austria

Mag. Marianne SCHRÖTTNER, Judecător, Judecătoria Bad Radkersburg, Austria

Mag. Wolfgang SCHUSTER, Judecător, Tribunalul pentru conflicte de muncă și asigurări sociale Viena, Austria

Mag. Andrea SOMMERAUER-WIEFLER, Judecător, Judecătoria Graz, Austria

A. Introducere

A.1. Tratatul de la Lisabona

Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2008/C 115/01)

Tratatul de la Lisabona (cunoscut inițial ca *Tratatul de reformă*) este un tratat semnat de statele membre ale Uniunii Europene (UE) la data de 13 decembrie 2007 și a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009. Acesta modifică Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE, *Maastricht*; 1992) și Tratatul privind instituirea Comunității Europene (TCE, *Roma*; 1957). În cadrul acestui proces, TCE a fost redenumit Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Tratatul privind Uniunea Europeană are 55 de articole și cuprinde dispoziții cu privire la instituții. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) stabilește modul de funcționare a instituțiilor Uniunii Europene și competența Uniunii Europene. TFUE are 358 de articole, 37 de protocoale, 2 anexe și 65 de declarații.

I. Aspecte generale

Uniunea Europeană dobândește personalitate juridică în conformitate cu dispozițiile articolului 47 TUE și se succedă Comunității Europene. Uniunea Europeană poate cumpăra și vinde bunuri imobile, proprietate privată, și se poate constitui parte în cadrul procedurilor judiciare.

Termenul de „Uniune” înlocuiește termenul de „Comunitate”. Tratatul anulează structura pilonilor în ce privește pilonul I și pilonul al III-lea. Cel de-al doilea pilon, politica externă și de securitate comună, încă există. Procedura legislativă normală este procedura de co-decizie. Statutul Parlamentului European este extins. Instituțiile Uniunii vor aplica principiile subsidiarității și proporționalității (articolul 5).

Uniunea Europeană urmează să ratifice Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale (articolul 6 TUE).

Instituțiile Uniunii Europene sunt menționate la titlul III din Tratatul privind Uniunea Europeană, de la articolul 13 la articolul 19 (Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Banca Centrală Europeană și Curtea de Conturi).

Consiliul se întrunește în ședință publică atunci când deliberează și votează un proiect de act legislativ (articolul 16 din Tratatul privind Uniunea Europeană).

Parlamentele naționale sunt implicate mai mult în procedura legislativă decât erau în cadrul Comunității Europene. Acum sunt mai îndreptățite să își exprime punctul de vedere în ce privește controlul principiului subsidiarității.

Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale devine obligatorie din punct de vedere juridic. Protocolul nr. 30 prevede dispoziții speciale pentru Polonia și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (în mod similar și pentru Republica Cehă). În plus, Regatul Unit și Polonia au formulat declarații cu privire la Carta drepturilor fundamentale. Însă drepturile aproape fundamentale ale Cartei sunt și drepturi fundamentale ale sistemului *Common Law*. Detaliile încă sunt neclare.

Consiliul European, hotărând cu majoritate calificată, cu acordul președintelui Comisiei, numește Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Înalțul Reprezentant prezidează Consiliul de Afaceri Externe (articolul 18 Tratatul privind Uniunea Europeană).

Orice stat membru poate hotărî, în conformitate cu normele sale constituționale, să se retragă din Uniune.

II. Categoriile și domeniile de competență a Uniunii

Orice competență care nu este atribuită Uniunii prin tratate aparține statelor membre. Delimitarea competențelor Uniunii este guvernată de principiul atribuirii, subsidiarității și proporționalității. Articolul 3 din TFUE stabilește trei categorii și domenii diferite de competență a Uniunii.

În primul rând, se stabilește **competența exclusivă a Uniunii**. Doar Uniunea poate emite și adopta acte legislative cu caracter obligatoriu, statele membre putând face același lucru doar atunci când sunt mandatate de Uniune în acest sens sau în vederea punerii în aplicare a actelor UE. În conformitate cu articolul 3 din TFUE, aceste domenii sunt, după cum urmează: uniunea vamală, stabilirea normelor privind concurența necesare funcționării pieței interne, politica monetară pentru statele membre a căror monedă este euro, conservarea resurselor biologice ale mării în cadrul politicii comune privind pescuitul și politica comercială comună. De asemenea, competența Uniunii este exclusivă în ceea ce privește încheierea unui acord internațional în cazul în care această încheiere este prevăzută de un act legislativ al Uniunii, ori este necesară pentru a permite Uniunii să își exercite competența internă, sau în măsura în care aceasta ar putea aduce atingere normelor comune sau ar putea modifica domeniul de aplicare a acestora.

Declarația nr. 36 privind articolul 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene privind negocierea și încheierea de către statele membre a unor acorduri internaționale privind spațiul de libertate, securitate și justiție stipulează: Conferința confirmă faptul că statele membre au dreptul de a negocia și de a încheia acorduri cu state terțe sau cu organizații internaționale în domeniile aflate sub incidența părții a treia, titlul V, capitolele 3, 4 și 5, în măsura în care aceste acorduri sunt conforme dreptului Uniunii.

Formularea din declarația 36 demonstrează fără echivoc faptul că scopul acesteia nu este de a limita normele existente sau de a introduce noi dispoziții. Acest lucru reiese din utilizarea termenului „declarație” în titlu (în opoziție, de exemplu, cu termenul de protocol), precum și din utilizarea termenului „confirmă”.

Pe de altă parte, expresia „în măsura în care aceste acorduri sunt conforme dreptului Uniunii” este o expresie mai largă care acoperă nu doar conținutul unor potențiale acorduri ale statelor membre, ci și aspectul referitor la exercitarea competențelor de către statele membre însele. În situația în care un stat membru ar încheia un acord cu privire la o materie care se înscrie în domeniul de competență exclusivă a Uniunii, un astfel de acord (indiferent de conținutul particular al acestuia), nu ar fi conform dreptului Uniunii, cu excepția cazului în care statul membru în cauză a fost mandatat special de către Uniune, în conformitate cu dispozițiile articolului 2 alineatul (1) din TFUE.

În al doilea rând, există **competența Uniunii partajată cu statele membre**. Uniunea și statele membre pot emite și adopta acte legislative obligatorii în domeniul respectiv. Statele membre își exercită competența în măsura în care Uniunea nu și-a exercitat sau a decis să nu își mai exercite competența. Ultima situație se produce atunci când instituțiile UE relevante

decid să respingă un act legislativ, în particular să asigure o mai bună respectare a principiilor subsidiarității și proporționalității. Consiliul, la inițiativa unor state membre (reprezentanți ai statelor membre) și în conformitate cu dispozițiile articolului 241 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, poate solicita declarația Comisiei că va acorda atenție particulară acestor solicitări. De asemenea, reprezentanții guvernelor statelor membre, întruniți într-o Conferință Interguvernamentală, în conformitate cu procedura de revizuire ordinară prevăzută la articolul 48 alineatele (2)–(6) din TUE, pot decide modificarea tratatelor pe care se bazează Uniunea, inclusiv în ce privește extinderea sau restrângerea competențelor atribuite Uniunii prin tratatele respective. Această competență, în conformitate cu articolul 4 din TFUE, se aplică în special în următoarele domenii: piața internă; politica socială, pentru aspectele definite în tratat; coeziunea economică, socială și teritorială; agricultura și pescuitul, cu excepția conservării resurselor biologice ale mării; mediul; protecția consumatorului; transporturile; rețelele transeuropene; energia; spațiul de libertate, securitate și justiție; obiectivele comune de securitate în materie de sănătate publică, pentru aspectele definite în tratat.

În al treilea rând, în anumite domenii și în conformitate cu condițiile stabilite prin tratate, Uniunea este competentă să desfășoare acțiuni de sprijinire, de coordonare sau completare a acțiunii statelor membre, fără a aduce atingere competenței acestora în domeniile respective. În conformitate cu articolul 4, aceste acțiuni au următoarele domenii: industria, cultura, turismul, educația, formarea profesională, tineretul și sportul, protecția civilă și cooperarea administrativă.

III. Procedura legislativă ordinară și procedura legislativă specială

Actele legislative ale Uniunii sunt:

1. Regulamentul: are aplicabilitate generală și este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.
 2. Directiva: este obligatorie în ce privește intenția, însă statele membre pot alege forma și metodele.
 3. Decizia: (nou) obligatorie în toate elementele sale dacă este adresată doar unui destinatar special; obligatorie doar pentru acest destinatar.
 4. Recomandarea: nu este obligatorie.
 5. Avizul: nu este obligatoriu.
- A Procedura legislativă ordinară: este reglementată la articolul 294 din TFUE: Comisia prezintă o propunere Parlamentului European și Consiliului.
- Prima lectură: Parlamentul European adoptă poziția sa în primă lectură și o transmite Consiliului:
- În cazul în care poziția Parlamentului European este aprobată de Consiliu, actul respectiv se adoptă cu formularea care corespunde poziției Parlamentului European.
 - În cazul în care poziția Parlamentului European nu este aprobată de Consiliu, acesta adoptă poziția sa în primă lectură și o transmite Parlamentului European. Consiliul informează pe deplin Parlamentul asupra motivelor care l-au condus la adoptarea poziției sale în primă lectură. Comisia informează pe deplin

Parlamentul European cu privire la poziția sa.

- A doua lectură: Parlamentul European are următoarele trei opțiuni în termen de trei luni:
 - Parlamentul European aprobă poziția Consiliului din prima lectură sau nu s-a pronunțat, actul respectiv se consideră adoptat cu formularea care corespunde poziției Consiliului.
 - Parlamentul European respinge, cu majoritatea membrilor care îl compun, poziția Consiliului din prima lectură, actul propus este considerat ca nefiind adoptat.
 - Parlamentul European propune, cu majoritatea membrilor care îl compun, modificări la poziția Consiliului din prima lectură, textul astfel modificat se transmite Consiliului și Comisiei, care emite un aviz cu privire la aceste modificări.
 - Comisia Europeană face un comentariu privind aceste modificări.

Consiliul are următoarele opțiuni în termen de trei luni:

- Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, aprobă toate aceste modificări, actul respectiv este considerat aprobat. Consiliul hotărăște în unanimitate cu privire la modificările care au făcut obiectul unui aviz negativ din partea Comisiei.
 - Consiliul nu aprobă toate modificările (cu majoritate calificată). Președintele Consiliului, în consens cu președintele Parlamentului European, convoacă comitetul de conciliere (care reunește membrii Consiliului sau reprezentanții lor și tot atâția membri care reprezintă Parlamentul European) într-un termen de șase săptămâni. Misiunea este de a ajunge la un acord asupra unui proiect comun.
 - În cazul în care, în termen de șase săptămâni de la convocare, comitetul de conciliere nu aprobă niciun proiect comun, actul propus este considerat neadoptat.
 - În cazul în care comitetul de conciliere aprobă un proiect comun, are loc o a treia lectură.
- A treia lectură: Consiliul și Parlamentul European trebuie să adopte actul propus. Pentru aceasta este nevoie de majoritatea voturilor în Parlamentul European și majoritate calificată în Consiliu. În caz contrar, actul propus este considerat neadoptat.
 - Dispoziții speciale: Actul legislativ face obiectul procedurii legislative ordinare la inițiativa unui grup de state membre sau la recomandarea Băncii Centrale Europene ori la solicitarea Curții de Justiție a Uniunii Europene:
 - Comisia Europeană nu prezintă propuneri și nu informează cu privire la poziția sa.
 - Parlamentul European și Consiliul transmit proiectul de act, precum și pozițiile lor din prima și din a doua lectură.
 - Parlamentul European și Consiliul pot solicita avizul Comisiei. Parlamentul European poate emite un aviz și din proprie inițiativă.
 - În cazul în care consideră necesar, Comisia poate participa la comitetul de conciliere.

Actele legislative adoptate pe baza procedurii legislative ordinare se semnează de către președintele Parlamentului European și de președintele Consiliului. Actele legislative se

publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Acestea intră în vigoare la data prevăzută de textul lor sau, în absența acesteia, în a douăzecea zi de la publicare (articolul 207 TFUE).

Aplicarea procedurii legislative ordinare a fost extinsă de la 33 la 77 de politici.

B Procedura legislativă specială:

În conformitate cu dispozițiile articolului 289 alineatul (2) din TFUE, adoptarea unui regulament, a unei directive sau a unei decizii de către Parlamentul European cu participarea Consiliului sau de către Consiliu cu participarea Parlamentului European constituie o procedură legislativă specială. Această procedură legislativă se aplică dreptului privind organizarea internă sau unor grupuri de categorii care sunt considerate delicate de către statele membre.

În principiu, există următoarele categorii:

- Consiliul hotărăște în unanimitate. Parlamentul European acceptă (de exemplu articolul 86 din TFUE).
- Consiliul hotărăște în unanimitate. Parlamentul European este consultat [de exemplu articolul 81 alineatul (3) din TFUE măsurile privind dreptul familiei, articolul 87 alineatul (3) TFUE, articolul 89 TFUE, articolul 262 TFUE].
- Consiliul hotărăște cu majoritate calificată. Parlamentul European este consultat [de exemplu articolul 23 TFUE (facilitarea protecției din partea autorităților diplomatice și consulare pentru cetățenii Uniunii)].

IV. Participarea parlamentelor naționale – articolul 12 TUE

În afara explicațiilor de la articolul 12 din TUE, relevante sunt și dispozițiile Protocolului privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană și ale Protocolului privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

- Instituțiile Uniunii informează parlamentele naționale și le transmite proiectele de acte legislative.
- Parlamentele naționale asigură respectarea principiului subsidiarității.
- Parlamentele naționale participă la procedurile privind modificarea tratatelor.
- Parlamentele naționale cooperează cu Parlamentul European.
- Parlamentele naționale sunt incluse în evaluarea activității Eurojust și a controlului politic al Europol.
- Parlamentele naționale cooperează la evaluarea politicii Uniunii în spațiul libertății, securității și justiției.
- Instituțiile Uniunii informează parlamentele naționale cu privire la cererea de aderare.

V. Drepturi fundamentale

Dispozițiile de bază în ce privește apărarea drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană sunt stabilite la articolul 6 din TUE. Acest articol prezintă izvoarele legale ale drepturilor fundamentale ale Uniunii: Carta drepturilor fundamentale din 7 decembrie 2000, astfel cum a

fost adoptată la 12 decembrie la Strasbourg, Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale și tradițiile constituționale comune ale statelor membre.

Carta drepturilor fundamentale aparține în prezent legislației primare. În schimb, nu este parte din tratate, dar se plasează alături de acestea prin trimitere. În conformitate cu dispozițiile articolului 51 din Cartă, drepturile fundamentale conținute de aceasta (*dreptul la integritate fizică sau dreptul la protecția datelor cu caracter personal care derivă din legislația Curții Europene a Drepturilor Omului; libertatea de alegere a ocupației; libertatea de a desfășura o activitate comercială; dreptul la azil*) obligă organele, instituțiile și alte autorități ale Uniunii. Acestea obligă, de asemenea, și statele membre la punerea în aplicare a dreptului UE. Autoritățile statelor membre sunt obligate prin Carta drepturilor fundamentale la punerea în aplicare a dreptului UE. Fiecare persoană poate invoca aceste drepturi ca autoritate, fiind de așteptat o consolidare a drepturilor fundamentale sociale. Fiecare cetățean poate să invoce Carta drepturilor fundamentale în cadrul unei proceduri în anulare în fața instanței.

În ce privește Regatul Unit, Polonia și Republica Cehă, există dispoziții speciale dat fiind că aceste țări au emis declarații privind Carta drepturilor fundamentale.

Articolul 6 alineatul (2) din TUE reglementează temeiul pentru Uniune pentru a adera la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Această aderare nu aduce modificări în ce privește competențele Uniunii, astfel cum sunt definite în tratate. Statele membre și organele Uniunii Europene sunt obligate să ia toate măsurile necesare în vederea aderării la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Condițiile legale prevăzute de dreptul Uniunii Europene în ce privește aderarea sunt:

- Încheierea unui tratat internațional;
- Acordul Parlamentului European;
- Decizia unanimă a Consiliului;
- Acordul statelor membre în conformitate cu normele dreptului constituțional al fiecărui stat [în conformitate cu dispozițiile articolului 6 alineatul (2) ratificarea este obligatorie].

În Protocolul 14 la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolul 59 din Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale este completat printr-un al doilea alineat. Uniunea Europeană poate adera la prezenta convenție. Protocolul adițional 14 privind Uniunea Europeană este deja în vigoare.

În cazul în care Consiliul autorizează deschiderea negocierilor și, de asemenea, în cursul negocierilor privind aderarea de către Uniunea Europeană la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale vor exista numeroase întrebări deschise:

- Întrebarea referitoare la scopul aderării UE la sistemul Convenției europene a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de exemplu dacă Uniunea Europeană să adere nu doar la convenția în sine, ci și la protocoalele adiționale ale convenției; și dacă da, la care dintre aceste protocoale (toate sau numai la acelea la care au aderat toate statele membre).
- Întrebarea referitoare la modul cel mai potrivit de a asigura că aderarea respectă condițiile stabilite prin tratate și protocoalele la acestea [în special Protocolul 8 privind articolul 6 alineatul (2) din TUE], cum ar fi că nu se aduce atingere situației speciale a statelor membre în ceea ce privește Convenția europeană a drepturilor omului și a

libertăților fundamentale, competențelor Uniunii sau conservării monopolului Curții de Justiție a Uniunii Europene în ce privește interpretarea dreptului Uniunii Europene.

- Oportunitatea elaborării unui mecanism „mai mulți pârâți” care să asigure că în anumite situații atât Uniunea Europeană, cât și statul membru în cauză, dacă este necesar, pot fi parte în orice procedură în fața Curții Europene a Drepturilor Omului; chestiunea referitoare la oportunitatea elaborării unui mecanism de doi pârâți care să permită ca în anumite cazuri Uniunea Europeană și statele membre să fie pârâți nu a fost încă rezolvată. Teoretic, aceasta ar fi oportună în anumite cazuri. Atunci când este vorba despre punerea în aplicare a actelor judiciare comune unde statele membre beneficiază de flexibilitate, răspunderea statelor membre se păstrează. Pentru acelea care necesită consiliere juridică nu ar fi acceptabil să trebuiască să verifice pe cont propriu cât de departe merge această flexibilitate doar pentru a alege pârâtul (UE sau statele membre).
- Reprezentarea Uniunii Europene în organele Consiliului Europei care exercită funcții referitoare la Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, cum ar fi Adunarea Parlamentară în ce privește numirea judecătorilor Curții Europene a Drepturilor Omului, sau Consiliul de Miniștri în funcția de supraveghere a executării hotărârilor în conformitate cu articolul 46 alineatul (2) din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La baza apărării drepturilor omului se află Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale a Consiliului Europei din 1950, ratificată de toate statele membre ale Uniunii. Există diferențe considerabile între drepturile prevăzute în Convenția drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Carta drepturilor fundamentale. Convenția drepturilor omului și libertăților fundamentale garantează în principal drepturile politice și civile clasice, în timp ce Carta garantează și drepturi sociale, economice și culturale esențiale, în afara drepturilor politice și civile. Aproape toate drepturile civile și politice din Convenția drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalele adiționale aferente se regăsesc în Carta drepturilor fundamentale a UE. Această Cartă adoptă, de asemenea, drepturi juridice pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului le-a dezvoltat în cadrul competenței sale (inviolabilitatea demnității umane, apărarea vieții de familie și altele). În parte, Carta cuprinde și drepturi din Convenția drepturilor omului și a libertăților fundamentale care nu au fost dezvoltate în cadrul competenței Curții Europene a Drepturilor Omului (de exemplu interzicerea traficului de ființe umane, interzicerea muncii copiilor în lumina articolului 4 din Convenția drepturilor omului și a libertăților fundamentale).

Carta drepturilor fundamentale se află acum la același nivel ca și legislația primară. Examinarea legislației primare astfel nu este posibilă. Întreaga legislație secundară, în schimb, cum ar fi decrete, orientări și decizii, ar putea fi analizată în lumina drepturilor prevăzute de Cartă. Sistemele naționale privind drepturile fundamentale nu ar fi permis să se situeze sub standardele impuse de Cartă. De asemenea, se pleacă de la premisa că la interpretarea normelor interne privind drepturile fundamentale, curțile constituționale ale statelor membre vor ține seamă de Cartă.

Referitor la relația Curtea Europeană – Curtea Europeană a Drepturilor Omului, trebuie menționat faptul că, de vreme ce Uniunea Europeană s-a transformat într-o uniune politică, Consiliul Europei și Uniunea Europeană au devenit un fel de competitor. Acest lucru este evident în special în ce privește curțile de justiție ale acestora. În unele cauze s-au pronunțat hotărâri contradictorii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului pronunțându-se ulterior. În principiu, Curtea Europeană se străduiește să hotărască în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Dată fiind forța juridică a Cartei, se va ajunge la conflicte.

Nu există motiv de îngrijorare atâta vreme cât Curtea Europeană – fără a fi obligată în mod formal – recunoaște Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca autoritate supremă în ce privește aspectele de drepturile omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului dă dovadă de precauție în cauzele legate de aspectele privitoare la UE, atâta vreme cât Curtea Europeană s-a pronunțat în principal în conformitate cu Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. O competență de tipul „atâta vreme cât” înseamnă că respectiv Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu intervine atâta vreme cât drepturile omului se bucură de protecția echivalentă în UE. Punctul culminant al acestui tip de competență s-a produs prin decizia CEDO în cauza Bosphorus Hava Yallari Turizm din 2005¹.

În principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului își asumă un acord de cooperare, cu toate acestea, deocamdată nu este clar ce formă va lua această cooperare.

Problemele se complică ca urmare a aderării Uniunii Europene la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dat fiind că legislația Uniunii Europene ar putea fi verificată sub aspectul respectării standardelor prevăzute de Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale din domeniul de competență a Curții Europene a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului este autoritatea supremă în ce privește respectarea în UE a drepturilor omului prevăzute de Convenția europeană. Astfel, legislația UE ar fi obiectul rezervei legale a Curții Europene a Drepturilor Omului. Nu există o procedură de supunere a Curții Europene de Justiție Curții Europene a Drepturilor Omului. De asemenea, s-ar putea întâmpla ca respectiv Curtea Europeană a Drepturilor Omului să declare un instrument legislativ al UE ca fiind contrar drepturilor fundamentale, cu toate că Curtea Europeană de Justiție îl consideră legal.

Este posibilă o apropiere a competențelor celor două curți.

În conformitate cu articolul 218 alineatul (10) din TFUE, Parlamentul European este informat de îndată și pe deplin pe parcursul tuturor etapelor procedurii. Există întrebarea referitoare la oportunitatea participării Parlamentului European la negocierile preliminare și, ulterior, la negocieri. Președinția susține că negocierile odată deschise, această misiune ar trebui să fie răspunderea negociatorului/echipei de negociere ce urmează a fi desemnat(ă) de către Consiliu în conformitate cu articolul 218 alineatul (3) din TFUE, dar Parlamentul European trebuie să fie informat îndeaproape în legătură cu discuțiile, astfel încât să își poată exercita pe deplin rolul atribuit prin TFUE.

VI. Cooperarea judiciară internațională în materie civilă

Întrucât justiția și securitatea internă sunt reglementate în prezent în cadrul Titlului V (TFUE) - „Spațiul de libertate, securitate și justiție”, procedura legislativă în acest domeniu a suferit modificări semnificative. Întreg spațiul de libertate, securitate și justiție – în materia civilă și penală, ține de competența partajată între Uniunea Europeană și statele membre. Actele juridice obligatorii sunt regulamentele, directivele și deciziile. De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, procedura legislativă ordinară a devenit procedura uzuală în

1 Atunci când un stat membru își transferă puterea suverană unei organizații internaționale, trebuie să se asigure că organizația internațională garantează o protecție care corespunde Convenției europene a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Doar în acest caz se aplică prezumția că statul îndeplinește cerințele convenției atunci când se referă la obligațiile derivate din calitatea de membru în această organizație. O astfel de prezumție ar putea fi contestată atunci când într-un caz anume drepturile prevăzute de convenție nu sunt apărate suficient.

majoritatea categoriilor politice, corespunzând actualei proceduri de co-decizie. În cadrul acesteia, Consiliul și Parlamentul European hotărăsc împreună.

În anumite cazuri prevăzute de tratate, adoptarea unui regulament, a unei directive sau decizii de către Parlamentul European cu participarea Consiliului, sau de către Consiliu cu participarea Parlamentului European, va constitui o procedură legislativă specială. Participarea Uniunii Europene se manifestă fie în procedura de consultare, fie în procedura de aviz conform. În cadrul procedurii de consultare, Parlamentul European emite o poziție fără caracter obligatoriu anterior adoptării de către Consiliu a unui act legislativ. Dimpotrivă, – în cadrul procedurii de aviz conform – Consiliul poate lua o decizie doar dacă Parlamentul European aprobă proiectul într-o singură lectură. Indiferent care procedură se aplică, cea ordinară sau cea specială, Consiliul hotărăște – în funcție de dispozițiile din tratat – cu majoritate calificată sau cu unanimitate. Majoritatea calificată a fost regula până la 1 decembrie 2009.

În ce privește recunoașterea reciprocă, nu există modificări semnificative. Articolul 81 (TFUE) constituie norma principală în domeniul cooperării în materie civilă. Tratatul de la Lisabona consolidează cooperarea în materie civilă cu incidență transfrontalieră pe baza principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor și deciziilor în cauze extrajudiciare. Tratatul facilitează în mod explicit armonizarea legilor statelor membre în contextul unei proceduri legislative ordinare.

Până acum, aspectele legate de îmbunătățirea recunoașterii reciproce și a executării hotărârilor și deciziilor în cauze extrajudiciare între statele membre, comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în alte state membre, compatibilitatea legilor aplicabile în statele membre în ce privește conflictul de legi și competența jurisdicțională, cooperarea în materie de obținere a probelor și eliminarea obstacolelor din calea bunei funcționări a procedurilor civile, dacă este necesar prin promovarea compatibilității dispozițiilor de procedură civilă aplicabile în statele membre, erau deja de competența UE. Acum, în conformitate cu dispozițiile articolului 81 alineatul (2), competența UE include și competența privind accesul efectiv la justiție, elaborarea unor metode alternative de soluționare a litigiilor, precum și sprijinirea formării profesionale a magistraților și a personalului din justiție.

Spre deosebire de dispozițiile articolului 2, măsurile privind dreptul familiei care au implicații transfrontaliere sunt stabilite de Consiliu, care hotărăște în conformitate cu o procedură legislativă specială. Consiliul hotărăște în unanimitate, după consultarea Parlamentului European.

Consiliul, la propunerea Comisiei, poate adopta o decizie care să determine aspectele din dreptul familiei care au implicații transfrontaliere (cum ar fi: divorțul, încredințarea copilului și drept succesoral), care ar putea face obiectul unor acte adoptate prin procedura legislativă ordinară. Consiliul hotărăște în unanimitate, după consultarea Parlamentului European.

Propunerea menționată la al doilea alineat se transmite parlamentelor naționale. În cazul opoziției unui parlament național, notificate în termen de șase luni de la această transmitere, decizia nu se adoptă. În cazul în care nu există nicio opoziție, Consiliul poate adopta respectiva decizie.

În momentul de față există trei grupuri de categorii în domeniul cooperării în materie civilă:

- a. Măsuri privind cooperarea judiciară în materie civilă cu implicații transfrontaliere – articolul 81 alineatul (2) din TFUE:

Procedura legislativă ordinară – Parlamentul European/Consiliu (noutate).

Consiliul hotărăște cu majoritate calificată după consultarea Parlamentului European.

- b. Măsuri privind dreptul familiei cu implicații transfrontaliere – articolul 81 alineatul (3), primul caz din TFUE:

Procedura legislativă specială: Consultarea Parlamentului European.

Consiliul hotărăște în unanimitate.

- c. Decizii care să determine aspectele din dreptul familiei care au implicații transfrontaliere, care ar putea face obiectul unor acte adoptate prin procedura legislativă ordinară – articolul 81 alineatul 3, al doilea caz, din TFUE:

Consultarea Parlamentului European și transmiterea către parlamentele naționale.

Consiliul hotărăște în unanimitate.

Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (2008/C 115/01) - Negocierea și încheierea de acorduri internaționale

Consiliul autorizează începerea negocierilor, adoptă directivele de negociere, autorizează semnarea și încheie acordurile. Comisia (sau Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate) prezintă recomandări Consiliului. Consiliul adoptă o decizie de autorizare a începerii negocierilor. În funcție de domeniul acordului în cauză, Consiliul desemnează negociatorul sau șeful echipei de negociatori a Uniunii.

Consiliul adoptă o decizie privind încheierea acordului:

- a. După aprobarea Parlamentului European, în următoarele cazuri:

Acorduri de asociere, acord privind aderarea Uniunii la Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acorduri de instituire a unui cadru instituțional specific prin organizarea procedurilor de cooperare, acorduri care au implicații bugetare importante pentru Uniune, acorduri în domeniile în care se aplică procedura legislativă ordinară sau procedura legislativă specială în cazul în care este necesară aprobarea Parlamentului European.

- b. După consultarea Parlamentului European, în celelalte cazuri.

Consiliul hotărăște cu majoritate calificată. Cu toate acestea, Consiliul hotărăște în unanimitate în cazul în care acordul se referă la un domeniu pentru care este necesară unanimitatea în vederea adoptării unui act al Uniunii, precum și în cazul acordurilor de asociere și al acordurilor cu statele candidate la aderarea la Uniunea Europeană. Consiliul hotărăște de asemenea în unanimitate în ceea ce privește acordul privind aderarea Uniunii la **Convenția drepturilor omului și a libertăților fundamentale**. Parlamentul European este informat de îndată și pe deplin pe parcursul tuturor etapelor procedurii.

Un stat membru, Parlamentul European, Consiliul sau Comisia poate obține avizul Curții de Justiție cu privire la compatibilitatea unui acord preconizat cu dispozițiile tratatelor.

A.2. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială

Decizia nr. 2001/470/CE a Consiliului de creare a unei Rețele Judiciare Europene în materie civilă și comercială, modificată prin Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009

I. Introducere

Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială a fost adoptată de Consiliul Uniunii Europene prin Decizia nr. 470 din 28 mai 2001. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială a fost creată în 2001 pentru a facilita cooperarea judiciară dintre statele membre în materie civilă și comercială și reprezintă extinderea – la procedurile civile și comerciale – a conceptului de rețea judiciară europeană în materie penală (stabilit prin Acțiunea Comună nr. 98/428/JAI din 29 iunie 1998, astfel cum a fost modificată prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2008/976/JAI din 16 decembrie 2008). Decizia se aplică de la 1 decembrie 2002 și a fost modificată prin Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009, care se va aplica de la 01.01.2011. Regatul Danemarcei nu a participat la adoptarea Deciziei Consiliului nr. 2001/470/CE și nici la Decizia nr. 568/2009/CE.

Rețeaua reprezintă o structură flexibilă, nebirocratică, ce operează în mod informal și vizează simplificarea cooperării judiciare între statele membre. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială acordă sprijin neoficial autorităților centrale astfel cum prevăd instrumentele care le reglementează activitatea și facilitează relațiile dintre instanțe.

Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială este formată din puncte de contact, majoritatea acestora fiind reprezentate de ministerele de justiție. La nivelul Uniunii Europene, prin punctele de contact naționale, statele reușesc să identifice autoritățile centrale pentru a căuta soluții la dificultățile apărute în timpul executării unei cereri de cooperare judiciară. Astfel este înlocuită modalitatea clasică de căutare a soluțiilor pe canale diplomatice la nivel internațional în aplicarea tratatelor internaționale privind asistența judiciară.

II. Diferențe între activitatea rețelei și cea a autorităților centrale

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială (notificarea sau comunicarea actelor) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului, articolul 3, fiecare stat membru desemnează o autoritate centrală însărcinată să furnizeze informații agențiilor de transmitere, să identifice soluții pentru orice dificultăți care pot să apară cu ocazia transmiterii actelor în scopul comunicării și să înainteze, în cazuri excepționale, la cererea unei agenții de transmitere, o cerere de comunicare către agenția competentă de primire.

În conformitate cu dispozițiile articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială, fiecare stat membru își desemnează un organism central care răspunde de furnizarea de informații instanțelor, căutarea de soluții la dificultățile ce pot apărea în legătură cu o cerere, înaintarea unei cereri către instanța competentă, în cazuri excepționale, la solicitarea unei instanțe solicitante.

Articolul 53 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, prevede cooperarea între autoritățile centrale și anumite autorități competente. Fiecare stat membru desemnează una sau mai multe autorități centrale. Comunicările se pot adresa, în anumite situații limitativ prevăzute de regulamentul (art. 53-57), prin intermediul autorității centrale.

Articolele 49, 70 și 73 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere, care va intra în vigoare la 18.06.2011, prevăd și acestea o cooperare a autorităților centrale; fiecare stat membru desemnează o autoritate centrală. În conformitate cu dispozițiile articolului 50, atribuțiile generale ale autorităților centrale sunt transmiterea cererilor de întreținere și de măsuri specifice, cooperarea, schimbul de informații, căutarea de soluții. În acest sens pot utiliza Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială. În conformitate cu dispozițiile articolului 70, autoritățile centrale furnizează următoarele informații spre a fi puse la dispoziția publicului: o descriere a legilor și a procedurilor interne în materie de obligații de întreținere, o descriere a normelor și a procedurilor interne de executare și o descriere a atribuțiilor speciale ale autorităților centrale (acceptarea și transmiterea cererilor, inițierea și facilitarea procedurilor, măsuri legate de asistența judiciară, sprijin în localizare), încurajarea soluțiilor amiabile, acordarea de asistență în facilitarea procedurilor de executare, obținerea de documente și probe, stabilirea paternității, facilitarea comunicării actelor etc.

În conformitate cu dispozițiile articolelor 13 și 14 din Directiva 2002/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii, statele membre desemnează autorități expeditoare și autorități primitoare. În conformitate cu articolul 13, cererile de asistență judiciară pot fi depuse la autoritatea expeditoare sau la autoritatea primitoare. Autoritatea expeditoare asistă solicitantul, asigurându-se că toate documentele necesare sunt anexate cererii, asistă solicitantul în furnizarea oricărei traduceri necesare a documentelor anexate și transmite cererea autorității primitoare competente din celălalt stat membru.

În conformitate cu dispozițiile articolului 16 din Directiva 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității, statele membre numesc un punct de contact central care va sprijini Comisia să elaboreze și să publice pe internet un manual conținând informațiile furnizate de către statele membre și care va consolida cooperarea și intensificarea schimburilor de informații între autoritățile responsabile, cu asistența și autoritățile de decizie din statele membre. Totodată, punctul de contact central va oferi asistență și va căuta soluții în fața dificultăților ce pot apărea în aplicarea articolelor 1 – 10. Victima unei infracțiuni violente săvârșite cu intenție poate depune cererea în statul membru în care își are reședința obișnuită. Despăgubirea va fi plătită de autoritatea din statul membru pe al cărui teritoriu s-a săvârșit infracțiunea. Se instituie autorități responsabile cu asistența și autorități de decizie. Cererile vor fi transmise cât mai repede posibil de la autoritatea responsabilă cu asistența către autoritatea de decizie. Autoritatea de decizie furnizează informații autorității responsabile cu asistența cu privire la persoana de contact/autoritatea de contact, în cel mai scurt timp posibil, și o informează cu privire la termenul aproximativ în care se va emite o decizie privind cererea. Dacă este necesar, se vor solicita informații suplimentare sau se va proceda la audierea solicitantului. În conformitate cu dispozițiile articolului 10, decizia va fi transmisă în cel mai scurt timp posibil prin intermediul unui formular.

III. Misiune și activități

Obiectivele Rețelei Judiciare Europene sunt: ameliorarea, simplificarea și accelerarea cooperării judiciare reale dintre statele membre în materie civilă și comercială și actualizarea unui sistem de informații pentru membrii rețelei. Rețelei Judiciare Europene îi revine misiunea de a promova accesul la justiție și de a concepe, institui treptat și actualiza un sistem de informații accesibil publicului.

Rețeaua este alcătuită din puncte de contact desemnate de către statele membre (fiecare stat membru desemnează unul sau mai multe puncte de contact), instanțele și autoritățile centrale prevăzute în instrumentele UE în domeniul cooperării în materie civilă și comercială, magistrații de legătură care au atribuții în domeniul cooperării în materie civilă și comercială și orice altă autoritate juridică sau administrativă corespunzătoare care are atribuții legate de cooperarea judiciară în materie civilă și comercială.

Rețeaua facilitează stabilirea contactelor adecvate, organizează întruniri periodice ale punctelor de contact și elaborează și actualizează informațiile privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială și sistemele juridice din statele membre.

Punctele de contact joacă un rol determinant în cadrul rețelei. Punctele de contact furnizează informații, facilitează coordonarea executării cererilor, stabilesc contacte directe, caută soluții pentru dificultățile apărute cu ocazia unei cereri de cooperare judiciară, facilitează cooperarea, participă la întruniri și colaborează la pregătirea și actualizarea informațiilor, în special a sistemului de informații publice.

Fiecare stat membru veghează ca punctele sale de contact să cunoască suficient una dintre limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene, alta decât limba maternă.

Articolul 3 din Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din data de 18 iunie 2009, împreună cu Decizia Consiliului din 28 mai 2001 de creare a unei Rețele Judiciare Europene în materie civilă și comercială, prevede că instanțele sau autoritățile pot apela la rețeaua judiciară atunci când este vorba despre aplicarea instrumentelor UE sau a acordurilor în vigoare între două sau mai multe state, în special atunci când este aplicabilă legea unei alt stat. Acestea se pot adresa rețelei judiciare în vederea obținerii de informații privind conținutul legii statului străin. În conformitate cu dispozițiile articolului 5 alin. (2), misiunea punctelor de contact este ca – în cazul în care apar dificultăți cu ocazia unei cereri de cooperare judiciară (comunicarea actelor, comisii rogatorii) – să elaboreze într-o manieră eficientă cererile de cooperare judiciară și să stabilească contactele directe cele mai potrivite între autoritățile și instanțele în cauză. Dacă punctul de contact primește o cerere privind conținutul legii aplicabile (în special în materie de succesiuni sau regimul bunurilor matrimoniale), punctul de contact trebuie să furnizeze toate informațiile. În acest sens, punctul de contact poate solicita sprijinul celorlalți membri ai rețelei menționați la articolul 2. Informațiile furnizate nu sunt obligatorii.

IV. Întruniri în cadrul rețelei

În fiecare stat membru, autoritățile prevăzute în instrumentele UE sau internaționale referitoare la cooperarea judiciară în materie civilă și comercială și punctele de contact ale rețelei se angajează în schimburi periodice de opinii și contacte.

V. Sistemul de informații destinate publicului și fișele de informații juridice

Comisia Europeană este responsabilă de gestionarea sistemului de informații juridice destinate publicului, bazat pe internet și care cuprinde site-ul web al rețelei. Sistemul de informații furnizează informații juridice cu privire la aspecte relevante ale dreptului și procedurilor UE, inclusiv elemente din jurisprudența UE. Punctele de contact trebuie să furnizeze informații adecvate și exacte.

Articolul 14 menționează un sistem de informații juridice destinate publicului bazat pe internet. Aceasta include și un site web special. La articolul 14 alin. (2) lit. e) se specifică faptul că sistemul de informații include și fișe de informații juridice. Fișele de informații sunt practice și concise și se referă la următoarele subiecte: principiile sistemului juridic și organizarea judiciară a statelor membre, dreptul procedural al statelor membre, posibilitățile privind asistența judiciară, normele interne care reglementează comunicarea actelor, posibilitățile și procedurile de obținere a măsurilor asigurătorii, posibilitățile de soluționare a litigiilor prin mijloace alternative, organizarea și funcționarea profesiilor juridice și, dacă este necesar, aspecte de jurisprudență a statelor membre.

VI. Modificări relevante aduse prin Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului

Decizia intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Dispoziția cu privire la asociațiile profesionale care reprezintă, la nivel național, în statele membre, practicieni în domeniul dreptului care sunt implicați, în mod direct, în aplicarea instrumentelor UE și internaționale privind cooperarea în materie civilă și comercială (articolul 1 alin. 1 lit. e) se aplică de la data de 18 iunie 2009, iar celelalte dispoziții aplicându-se de la data de 1 ianuarie 2011.

Se solicită realizarea de eforturi suplimentare în scopul facilitării accesului la justiție și a cooperării judiciare în materie civilă. Se pune accentul în special asupra aplicării efective a instrumentelor adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în materie civilă, precum și asupra promovării cooperării între membrii profesiilor juridice în vederea stabilirii celor mai bune practici. În Raportul 2001/270/CE al Comisiei, prezentat la 16 mai 2006, se precizează că este esențial să se realizeze condiții de funcționare mai bune pentru rețea în statele membre prin puncte de contact naționale și, astfel, să se consolideze rolul punctelor de contact atât în cadrul rețelei, cât și în legătură cu judecătoria și cu profesiile juridice.

Deși Regatul Danemarcei nu a participat la adoptarea deciziei, aceasta poate fi reprezentată la întrunirile menționate la articolele 9 și 11.

- Asociațiile profesionale care reprezintă, la nivel național, în statele membre, practicieni în domeniul dreptului care sunt implicați, în mod direct, în aplicarea instrumentelor UE și internaționale privind cooperarea în materie civilă și comercială sunt membri ai rețelei (articolul 1 alin. 1 lit. e). Punctele de contact au contacte adecvate cu asociațiile profesionale, în special privitor la schimburi de experiență și informații, colaborarea la pregătirea și actualizarea fișelor de informații. Asociațiile profesionale participă la reuniunile relevante.
- Se definește o nouă atribuție a rețelei care trebuie să faciliteze accesul efectiv la justiție. Rețeaua ar trebui să furnizeze informații juridice cu privire la activitatea Uniunii

Europene și instrumentele internaționale privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială. Instanțele și autoritățile pot solicita informații cu privire la dreptul UE², la convențiile în vigoare între două sau mai multe state membre sau cu privire la legea statului membru. Atribuțiile punctelor de contact sunt redefinite, în sensul că acestea sunt principalul centru de informații pentru autoritățile judiciare locale și alte autorități, dar și pentru alte puncte de contact. Punctele de contact trebuie să găsească soluții pentru dificultățile apărute și să faciliteze coordonarea executării cererilor de cooperare judiciară. Punctele de contact colaborează între ele și participă la întruniri, elaborează un raport bianual privind activitățile lor. Punctelor de control li se impune acum o limită de timp privind răspunsul la cererile care le sunt adresate. Punctele de contact răspund cel mai târziu în termen de 15 zile de la primirea cererilor (termenul maxim nu trebuie să depășească 30 de zile).

- Pagina de internet reprezintă principala sursă de informații juridice a rețelei, care conține informații juridice cu privire la dreptul străin. Informațiile trebuie să fie disponibile în toate limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene. Punctele de contact sunt responsabile de aceste informații juridice.
- Țările în curs de aderare, țările candidate și țările terțe care sunt părți la acordurile internaționale privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială încheiate de UE pot fi invitate să participe în calitate de observatori la întrunirile rețelei.
- Rețeaua menține relații cu următoarele rețele și organizații internaționale:
 - Rețeaua Judiciară Europeană în materie penală;
 - Rețeaua Europeană de Formare Judiciară;
 - Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor;
 - Alte rețele de cooperare judiciară instituite între țări terțe și organizații internaționale care promovează cooperarea judiciară internațională (de exemplu Rețeaua Globală pentru judecătoria de legătură pentru Convenția de la Haga din 1980 cu privire la aspectele civile ale răpirii internaționale de copii; autoritățile centrale și/sau comitetele permanente de cooperare stabilite în cadrul Convenției de la Haga din 2007 privind obligațiile de întreținere, al Convenției de la Haga din 1980 cu privire la aspectele civile ale răpirii internaționale de copii și al Convenției de la Haga din 1996 cu privire la răspunderea părintească).

2 În baza Convenției europene în domeniul informației asupra dreptului străin, Londra, 1968, părțile contractante se angajează să își furnizeze reciproc informații cu privire la dreptul lor civil și comercial, dreptul procedural în materie civilă și comercială și cu privire la organizarea lor judiciară atunci când în cadrul unei proces apar dificultăți în legătură cu dreptul străin. Fiecare parte contractantă va desemna o agenție de transmitere și o agenție de primire. Părțile contractante pot obține numele și adresele acestor agenții de la Secretariatul General al Consiliului Europei. Statele contractante la această convenție sunt toate statele membre ale UE (cu excepția Irlandei), state ne-membre ale UE (membre ale Consiliului Europei: Albania, Andora, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Georgia, Islanda, Croația, Liechtenstein, Moldova, Monaco, Montenegro, Norvegia, Rusia, San Marino, Elveția, Serbia, Turcia, Ucraina), precum state ne-membre ale UE și Consiliului Europei (Bielorusia, Costa Rica, Maroc și Mexic). În raporturile cu aceste state terțe România aplică Convenția de la Londra, iar în raporturile cu statele terțe, care nu sunt părți contractante la Convenția de la Londra, România aplică art. 30–33 din Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare, precum și art. 7 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat.

- Statele membre se asigură că punctele de contact dispun de personal suficient, resurse și mijloace moderne de comunicare.

Comisia prezintă periodic Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind activitățile rețelei.

VII. Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială

România a desemnat două puncte naționale de contact pentru Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 607/C/23.02.2010³, în conformitate cu Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2001 de modificare a Deciziei 2001/470/CE a Consiliului din 28 mai 2001. Ordinul a fost elaborat în baza Ordonanței Guvernului nr. 123/2007 privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/2008.

Punctele de contact ale Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială se află, în România, în cadrul Ministerului Justiției. Prin acestea este asigurată îndeplinirea atribuțiilor Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială. Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială reprezintă corespondentul la nivel național al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.

În conformitate cu dispozițiile articolului 6, Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială este alcătuită dintr-un judecător de la o secție civilă și un judecător de la Secția comercială din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție; câte un judecător de la fiecare secție civilă și comercială a curților de apel și câte un judecător de la instanța specializată/secția pentru minori și familie; personal din cadrul Direcției Drept Internațional și Tratatate, care îndeplinesc și atribuțiile Ministerului Justiției în calitate de autoritate centrală în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă și comercială; în calitate de observatory, câte un reprezentant desemnat de fiecare dintre asociațiile profesionale din România ale notarilor publici, executorilor judecătorești și avocaților, care, începând de la data de 1 ianuarie 2011, devin membri cu drepturi depline. Punctele naționale de contact din cadrul Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială sunt, de plin drept, membri ai Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială. Membrii Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială sunt menționați în anexa la Ordinul Ministrului Justiției nr. 607/C. Această anexă este parte integrantă din ordin.

VIII. Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială în Austria

Punctul de contact central în Austria este Ministerul Justiției. Acesta pune la dispoziție informațiile juridice pentru Austria, reprezintă Austria la întruniri și îndeplinește atribuțiile de

3 Înainte de aderarea la UE, la nivel național, a fost înființată, în 2001, prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1383/C/04.07.2001, Rețeaua de corespondenți locali în domeniul asistenței judiciare internaționale. Ulterior, în 2005, Rețeaua de corespondenți locali în domeniul asistenței judiciare internaționale era reorganizată prin înființarea a două rețele specializate: Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială și Rețeaua Judiciară Română în materie penală (Ordinul Ministrului Justiției nr. 888/C/2005 și Ordinul Ministrului Justiției nr. 889/C/2005). În 2007, rețelele au fost reorganizate – după aderarea la UE – prin Ordinele Ministrului Justiției nr. 402/C/2007 și 398/C/2007 din 06.02.2007.

coordonare. În fiecare regiune administrativă a curților de apel (în total cinci) există un judecător (și un înlocuitor) desemnat ca membru al rețelei.

Ministerul Justiției îndeplinește cererile de informații juridice, însă poate solicita punctelor de contact detalii suplimentare.

Atribuțiile membrilor rețelei este de a îmbunătăți eficiența asistenței judiciare prin furnizarea de informații și stabilirea de contacte directe între instanțe, atunci când este vorba despre o cerere de asistență judiciară.

B. Instrumente ale UE care suprimă exequaturul, unifică normele conflictuale și asigură garanțiile procesuale

B.1. Procedura europeană de somație de plată – Regulamentul (CE) nr. 1896/2006

I. Introducere

Programul de la Haga, adoptat de către Consiliul European la 5 noiembrie 2004, invita la continuarea în mod activ a eforturilor referitoare la procedura europeană de somație de plată. Cu toate că ideea unei proceduri privind somația europeană de plată apăruse în anii '90 ai secolului trecut, ideea Comisiei privind necesitatea unei proceduri unice privind somația europeană de plată pentru soluționarea litigiilor cu sau fără caracter transfrontalier în cadrul întregii Uniuni Europene nu a putut fi concretizată. Se știe că multe state membre își au propria procedură privind somația de plată. Aceste proceduri încă existente sunt adesea fie inadmisibile, fie nepractice în litigiile transfrontaliere. Scopul acestui regulament este acela de a simplifica, de a accelera și de a reduce costurile de procedură în cauzele transfrontaliere referitoare la creanțele bănești necontestate.

Dat fiind că nu există o procedură unică privind somația de plată la nivelul statelor membre, părțile litigante nu sunt obligate să utilizeze somația europeană de plată. Aceasta înseamnă că acest regulament nu înlocuiește și nici nu armonizează mecanismele de recuperare existente în temeiul legislației naționale, părțile având posibilitatea de a opta pentru tipul de procedură națională pe care urmează să îl utilizeze.

Prin prisma intereselor Germaniei, care verifică cererea de somație de plată națională prin procesarea automată a datelor, examinarea nu ar trebui să fie efectuată de către judecător. De asemenea, nu există o limită privind valoarea creanței.

Prin Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, procedura europeană de somație de plată a intrat în vigoare la data de 12 decembrie 2008 în toate statele membre, cu excepția Danemarcei.

II. Domeniul de aplicare

Sunt excluse de la aplicarea acestui regulament:

- a. regimurile matrimoniale, testamentele și succesiunile,
- b. falimentele, concordatele și alte proceduri similare,
- c. asigurările sociale,
- d. creanțele care decurg din obligații necontractuale, cu excepția situațiilor în care au făcut obiectul unui acord între părți sau există o recunoaștere a datoriei sau acestea se referă la datorii lichide care decurg din proprietatea comună asupra unui bun.

Definiția cauzei transfrontaliere este identică cu definiția pe care o regăsim în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă: Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 definește un litigiu transfrontalier ca fiind un litigiu în care cel puțin una dintre părți are domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat membru, altul decât statul membru al instanței sesizate. Aceasta înseamnă că părțile pot alege procedura privind somația europeană de plată chiar dacă ambele au domiciliul în același stat membru sau una dintre părți nici nu are reședința obișnuită într-un stat membru al Uniunii Europene, atâta vreme cât instanța este sesizată într-un alt stat membru altul decât cel al cel puțin uneia dintre părți.

În conformitate cu articolul 4 din regulament, se instituie o procedură europeană de somație de plată pentru recuperarea creanțelor bănești, lichide și exigibile la data la care se introduce cererea de somație europeană de plată. Momentul relevant – inclusiv pentru întrebarea referitoare la aprecierea ca litigiu cu element de extraneitate – este data la care se introduce cererea de somație europeană de plată la instanță.

Competența jurisdicțională de drept internațional privat se determină în conformitate cu normele de drept comunitar aplicabile în materie, în special Regulamentul (CE) nr. 44/2001.

Cu toate acestea, în cazul în care creanța se referă la un contract încheiat de către o persoană, consumatorul, pentru o folosință care ar putea fi considerată ca neavând legătură cu activitatea profesională a acestuia și în cazul în care acest consumator este pârâțul, competența jurisdicțională de drept internațional privat aparține numai instanțelor din statul membru în care pârâțul își are domiciliul.

III. Inițierea procedurii

Cererea de somație europeană de plată se introduce utilizându-se formularul tip A (“Cerere de somație europeană de plată”) (ANEXA I) și trebuie să conțină următoarele elemente:

- numele și adresa părților;
- valoarea creanței, în special principalul și, după caz, dobânzile, penalitățile contractuale și costurile;
- cauza acțiunii, inclusiv descrierea circumstanțelor invocate ca temei al creanței și, după caz, a dobânzilor cerute;
- în cazul în care se cer dobânzi la creanță, rata dobânzii și perioada pentru care se cer aceste dobânzi, cu excepția cazului în care la principal se adaugă automat dobânzi legale în temeiul legislației statului membru de origine;
- o descriere a elementelor de probă în sprijinul creanței;
- temeiul competenței jurisdicționale de drept internațional privat în conformitate cu Regulamentul 44/2001, capitolul II;
- caracterul transfrontalier al litigiului.

În conformitate cu articolul 24, reprezentarea de către un avocat sau un licențiat în științe juridice nu este obligatorie.

Cel mai târziu la momentul în care instanța emite somația, reclamantul poate informa instanța că se opune trecerii la procedura civilă de drept comun în cazul în care pârâțul face opoziție. Împreună cu cererea, reclamantul nu poate transmite instanței alte documente în afara formularului tip A.

Cererea se introduce pe suport de hârtie sau prin orice alt mijloc de comunicare acceptat de statul membru de origine și care poate fi utilizat de instanța de origine, inclusiv pe cale electronică. România acceptă doar introducerea prin intermediul serviciilor poștale sau prin fax. Documentele (formularele) trebuie traduse în limba română. Instanța sesizată cu o cerere de somație europeană de plată verifică dacă sunt îndeplinite condițiile și dacă cererea apare a fi întemeiată. În ceea ce privește Germania, această verificare poate fi efectuată cu ajutorul unei proceduri automatizate. Aceasta înseamnă că respectiv criteriile pentru verificarea cererii sub aspectul temeiniciei acesteia din punctul de vedere al standardelor minimale nu sunt

foarte stricte. Ținând cont de faptul că acest regulament nu prevede o limită a valorii creanței pentru introducerea unei somații europene de plată, se pare că există o nesiguranță în ce îl privește pe pârât, dat fiind că examinarea, dacă cererea apare a fi întemeiată, nu necesită niciun fel de probe la momentul când cererea este introdusă la instanță.

În Austria și Germania există o singură instanță competentă pentru aplicarea procedurii privind somația europeană de plată.

În conformitate cu articolul 252 alin.(2) Cod de procedură civilă din Austria, instanța care va fi sesizată pentru verificarea tuturor cererilor care au la bază acest regulament este Judecătoria comercială (*Bezirksgericht für Handelssachen*) **Viena**, în Germania Judecătoria (*Amtsgericht*) **Berlin/Wedding**.

În alte state membre, cum ar fi România, instanța competentă pentru emiterea unei somații de plată este instanța competentă pentru judecarea fondului cauzei în primă instanță. Instanța competentă, judecătoria sau tribunalul, este stabilită în baza legislației naționale.

În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile, instanța oferă reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice cererea, cu excepția cazului în care aceasta este în mod vădit nefondată sau inadmisibilă. În acest scop, instanța utilizează **formularul tip B** (“Cerere adresată reclamantului de a completa și/sau de a rectifica cererea de somație europeană de plată”)(ANEXA II). Instanța stabilește un termen pe care îl consideră corespunzător având în vedere circumstanțele.

În cazul în care condițiile sunt îndeplinite numai pentru o parte a cererii, instanța informează reclamantul cu privire la aceasta utilizând **formularul tip C** (“Propunere adresată reclamantului de a modifica o cerere de somație europeană de plată”) (ANEXA III). Reclamantul este invitat să accepte sau să refuze o propunere de somație europeană de plată pentru suma stabilită de instanță.

Instanța informează reclamantul cu privire la consecințele deciziei sale. În cazul în care reclamantul nu trimite răspunsul în termenul stabilit de instanță sau refuză propunerea acesteia, instanța respinge în întregime cererea de somație europeană de plată.

În cazul în care reclamantul acceptă propunerea instanței – răspunsul reclamantului va fi trimis instanței utilizând **formularul tip C** –, instanța emite o somație europeană de plată pentru partea din cerere care a fost acceptată de reclamant. Consecințele care decurg din aceasta pentru restul cererii inițiale sunt reglementate de legislația națională.

Instanța respinge cererea în cazul în care condițiile formale nu sunt îndeplinite, cererea este vădit nefondată sau reclamantul omite să trimită răspunsul în termenul stabilit de instanță pentru rectificarea sau răspunsul la propunerea instanței.

Reclamantul este informat cu privire la motivele respingerii prin **formularul tip D** (“Decizie de respingere a unei cereri de somație europeană de plată”) (ANEXA IV). Respingerea cererii nu poate fi atacată cu recurs. În conformitate cu articolul 11 alin. (3), respingerea cererii nu îl împiedică pe reclamant să-și valorifice creanța printr-o nouă cerere de somație europeană de plată conform Regulamentului (CE) nr. 1896/2006.

În cazul în care sunt îndeplinite condițiile, instanța emite somația europeană de plată, utilizând **formularul tip E** (“Somația europeană de plată”) (ANEXA V).

Somația europeană de plată, trimisă pârâtului împreună cu o copie a formularului de cerere, include informații cu privire la faptul că somația a fost emisă numai pe baza informațiilor furnizate de reclamant și că somația va deveni executorie, cu excepția cazului în care s-a făcut

oposiție în instanță în termen de 30 de zile. Pârâțul este informat cu privire la consecințele opoziției, mai exact asupra faptului că procedura continuă în conformitate cu normele de procedură civilă de drept comun, cu excepția cazului în care reclamantul a cerut în mod expres ca procedura să ia sfârșit.

Articolul 13 și articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 stabilesc standardele minimale de comunicare sau notificare a somației către pârât. Comunicarea sau notificarea sunt conforme cu legislația națională. Legislația română acceptă comunicarea sau notificarea personală însoțită de confirmarea de primire de către pârât.

Referitor la standardele minimale cu privire la comunicarea sau notificarea pârâtului, regulamentul face trimitere la articolele 13 și 14 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004.

Date fiind diferențele în codurile de procedură civilă ale statelor membre, articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 cuprinde reglementări menite să stabilească în mod clar că pârâțul a primit somația de plată personal și care sunt urmările refuzului de acceptare a comunicării sau notificării. În legislația română, aceste standarde sunt reglementate în detaliu în Codul de procedură civilă la art. 92 (1) și (2), art. 86 și art. 96.

În cazul în care comunicarea sau notificarea nu se pot efectua direct către pârât, Regulamentul nr. 805/2004 prevede standarde care se regăsesc și în legislația română: art. 92 (3) și (4), art. 95 Cod de procedură civilă.

Pârâțul poate face opoziție la somația europeană de plată, care a fost semnată de către pârât, la instanța de origine, utilizând **formularul tip F** ("Opoziție la somația europeană de plată"), în termen de treizeci de zile de la data comunicării sau notificării somației către pârât (ANEXA VI).

Cu toate că pentru opoziție pârâțul trebuie să utilizeze formularul tip F, instanța este obligată să accepte orice alt mijloc de comunicare scrisă aflat la dispoziția pârâtului. Pârâțul nu este obligat să precizeze în opoziție motivele contestației. În conformitate cu legislația română, opoziția se introduce pe suport de hârtie și se transmite instanței prin poștă sau fax.

În cazul în care s-a făcut opoziție în termen, procedura continuă în statul membru de origine. Aceasta înseamnă că părțile nu au posibilitatea de a continua procedura în fața instanțelor din alt stat membru. Stabilirea competenței instanței este reglementată de legislația națională, dar trebuie să fie o instanță din statul membru care a emis somația de plată, cu toate că, de exemplu, procedura civilă de drept comun fără emiterea în prealabil a unei somații de plată ar fi într-un alt stat membru.

IV. Forța executorie

În cazul în care, în termenul de 30 de zile, luând în considerare un termen suplimentar necesar sosirii opoziției, nu a fost făcută nicio opoziție la instanța de origine, instanța de origine declară de îndată că somația europeană de plată este executorie, utilizând **formularul tip G** ("Declarație de constatare a forței executorii") (ANEXA VI), după verificarea datei la care a fost comunicată sau notificată somația de plată. Condițiile formale necesare dobândirii forței executorii sunt reglementate de legislația statului membru de origine.

În conformitate cu articolul 19, o somație europeană de plată devenită executorie în statul membru de origine se execută în celelalte state membre fără a fi necesară o declarație de constatare a forței executorii și fără ca recunoașterea acesteia să poată fi contestată.

Regulamentul prevede în doar câteva circumstanțe extraordinare reexaminarea somației europene de plată, de exemplu atunci când comunicarea sau notificarea nu a intervenit în timp util. Pârâțul poate solicita în fața instanței de origine și care a comunicat sau notificat somația de plată reexaminarea, conform articolului 20 alin. (1) și alin. (2) din regulament:

Articolul 20 alin. (1)

- somația de plată a fost comunicată sau notificată în conformitate cu una din modalitățile prevăzute la articolul 14;
- comunicarea sau notificarea nu a intervenit în timp util pentru a-i permite să-și pregătească apărarea, fără ca acest lucru să-i fie imputabil;
- pârâțul a fost împiedicat să-și conteste creanța de cauze de forță majoră sau datorită unor circumstanțe extraordinare, fără ca acest lucru să-i poată fi imputabil, cu condiția ca, în ambele cazuri, să acționeze cu promptitudine.

[În plus, în situația reglementată la articolul 20 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 pârâțul are posibilitatea, în virtutea art. 103 Cod de procedură civilă, să solicite repunerea în termenul de a formula calea de atac a opoziției.]

După expirarea termenului de 30 de zile, pârâțul are, de asemenea, dreptul, conform articolului 20 alin. (2), să ceară reexaminarea somației europene de plată în fața instanței competente din statul membru de origine atunci când somația de plată a fost emisă în mod vădit eronat, ținând seama de cerințele stabilite de regulament sau având în vedere alte circumstanțe excepționale. În cazul în care instanța respinge cererea pârâțului, somația europeană de plată rămâne valabilă, în caz contrar instanța declară somația europeană de plată nulă și neavenită.

Există îndoieli în ce privește modul în care se vor interpreta termenii “în mod vădit eronat” și “circumstanțe excepționale”. Fără îndoială însă că în majoritatea cazurilor cealaltă parte va susține că respectiv conținutul somației de plată este eronat. În considerentul nr. 25 se arată că prin acest drept de a solicita o reexaminare după expirarea termenului prevăzut, nu se va înțelege că pârâțul dispune de o a doua posibilitate de a se opune creanței. De exemplu, pârâțul susține în cadrul procedurii conform articolului 20 că nu a achiziționat nimic de la reclamant și că acesta este motivul pentru care consideră somația de plată vădit eronată. Dacă instanța ar subsuma aceste tipuri de justificări la articolul 20 din regulament, somația europeană de plată și-ar pierde orice relevanță.

În doctrina austriacă, articolul 20 alin.(2) a fost interpretat foarte restrictiv din cauză că nu există un termen pentru reexaminarea pârâțului. În Austria există opinia, recomandată de Ministerul Justiției, că se vor aplica reglementările privind *action en annulation* și *réouverture du procès* (art. 529 și 530 ZPO – Cod austriac de procedură civilă).

Pe scurt, art. 529 ZPO dă părților posibilitatea de a iniția o *action en annulation* dacă judecătorul implicat în procedură este exclus prin lege din cauza respectivă, de exemplu, dacă este căsătorit cu reclamantul. A doua posibilitate este situația în care partea nu a fost reprezentată în cursul procedurii, de exemplu minori sau persoane aflate sub tutelă.

În conformitate cu dispozițiile art. 530 ZPO, *réouverture du procès* este posibilă în cazul unor situații viciate din punct de vedere juridic în ce îl privește pe reclamant sau reprezentantul acestuia.

Fără a aduce atingere dispozițiilor regulamentului, procedurile de executare sunt reglementate de legislația statului membru de executare. Somația europeană de plată devenită

executorie se execută în aceleași condiții ca o hotărâre executorie emisă în statul membru de executare și va fi guvernată de aceleași dispoziții privind executarea.

În scopul executării în alt stat membru, reclamantul furnizează autorităților de executare din acest stat membru o copie a somației europene de plată, astfel cum este declarată executorie de către instanța de origine. După caz, partea va furniza traducerea somației europene de plată în limba oficială (executare în România: este necesară traducerea în limba română).

La cererea pârâtului, instanța competentă din statul membru de executare poate refuza executarea în cazul în care somația europeană de plată este incompatibilă cu o hotărâre pronunțată sau somație emisă anterior în orice stat membru sau într-o țară terță, cu condiția ca:

- a. hotărârea pronunțată sau somația emisă anterior să privească aceleași părți într-un litigiu având același obiect și
- b. hotărârea pronunțată sau somația emisă anterior să îndeplinească condițiile necesare recunoașterii acesteia în statul membru de executare și
- c. incompatibilitatea să nu fi putut fi invocată în cursul procedurii judiciare în statul membru de origine.

Executarea este, de asemenea, refuzată, la cerere, în cazul și în măsura în care pârâtul a plătit reclamantului suma stabilită în somația europeană de plată. Aceasta înseamnă că somația europeană de plată nu mai poate face obiectul unei reexaminări pe fond de către instanța din statul membru de executare. Aceasta poate doar verifica dacă pârâtul a achitat reclamantului suma recunoscută prin somația europeană de plată.

Articolul 22 alin. (3) precizează clar: o somație europeană de plată nu poate face în niciun caz obiectul unei reexaminări pe fond în statul membru de executare.

Atunci când pârâtul a cerut reexaminarea în conformitate cu articolul 20 din regulament, el poate solicita în același timp și suspendarea sau limitarea executării. Instanța din statul membru de executare poate limita procedura de executare la măsuri asiguratorii, poate subordona executarea constituirii unei garanții pe care o determină sau, în circumstanțe excepționale, să suspende procedura de executare.

Se impune subliniat faptul că somația europeană de plată nu este superioară unei hotărâri naționale, motiv pentru care nu se va face o discriminare pozitivă în favoarea somației europene de plată. Singurul beneficiu adus de somația europeană de plată este suprimarea procedurii de exequatur.

V. Formulare

Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată

Formularul I

Cerere de somație de plată europeană	***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***
Formularul A	Articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată

A se citi instrucțiunile de la ultima pagină; ele vă vor ajuta să completați acest formular. A se avea în vedere în special că acest formular se completează în limba sau într-una din limbile acceptate de instanța care urmează să fie sesizată. Acest formular este disponibil în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene, ceea ce poate ajuta la completarea în limba necesară.

1. Instanța			Numărul cauzei (se completează de către instanță)		
Instanța Adresa			Data primirii de către instanță		
Codul poștal	Orașul	Țara			
2. Părțile și reprezentanții acestora					
Coduri: 01 Reclamant 03 Reprezentantul reclamantului* 05 Reprezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Reprezentantul pârâtului* 06 Reprezentantul legal al pârâtului **					
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)*	
	Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara
	Telefon***	Fax***		E-mail***	
	Profesia***		Alte precizări***		
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)*	
	Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara
	Telefon***	Fax***		E-mail ***	
	Profesia***		Alte precizări***		
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)*	
	Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara
	Telefon***	Fax***		E-mail ***	
	Profesia***		Alte precizări***		
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)*	
	Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara
	Telefon***	Fax***		E-mail ***	
	Profesia***		Alte precizări***		
* de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ					

3. Temeiul competenței instanței									
Coduri:	01 domiciliul pârâtului sau co-pârâtului				07 în aspecte legate de asigurări, domiciliul titularului poliței, al asiguratului sau al beneficiarului				
	02 locul executării obligației în cauză				08 domiciliul consumatorului				
	03 locul producerii faptului cauzator de prejudicii				09 locul unde angajatul își desfășoară munca				
	04 în cazul unui litigiu referitor la exploatarea unei sucursale, a unei agenții sau a oricărei alte unități, locul unde se află acestea				10 locul unde se află unitatea care a angajat lucrătorul				
	05 sediul trustului				11 locul unde se află bunul imobil				
	06 în cazul unui litigiu referitor la plata remunerației solicitate pentru operațiunea de salvare de care a beneficiat o încărcătură sau un navlu, competența teritorială a instanței sub jurisdicția căreia încărcătura sau navlul a fost sau ar fi putut fi sechestrat(ă)				12 instanța aleasă prin acordul părților				
					13 domiciliul creditorului obligației de întreținere				
					14 Altele (a se preciza)				
Codul	Precizare numai pentru codul 14								
4. Caracterul transfrontalier al litigiului									
Coduri:	01 Belgia	06 Spania	11 Letonia	16 Țările de Jos	21 Slovacia				
	02 Republica Cehă	07 Franța	12 Lituania	17 Austria	22 Finlanda				
	03 Germania	08 Irlanda	13 Luxemburg	18 Polonia	23 Suedia				
	04 Estonia	09 Italia	14 Ungaria	19 Portugalia	24 Regatul Unit				
	05 Grecia	10 Cipru	15 Malta	20 Slovenia	25 Altele (a se preciza)				
Domiciliul sau reședința obișnuită a reclamantului		Domiciliul sau reședința obișnuită a pârâtului			Țara în care se află instanța				
5. Coordonatele bancare (facultativ)									
5.1 Plata cheltuielilor de judecată de către reclamant									
Coduri:	01 prin virament bancar		02 cu card de credit		03 prin prelevare de către instanță				
	04 în cadrul asistenței judiciare		05 altele (a se preciza)		din contul reclamantului				
În cazul în care se alege codul 02 sau codul 03, se vor completa datele bancare în apendicele 1.									
Codul	Dacă se alege codul 05, a se preciza								
5.2 Plata de către pârât a sumei stabilite									
Titularul contului				Numele băncii (codul BIC) sau alt cod bancar pertinent					
Numărul de cont				Numărul internațional de cont bancar (IBAN)					
EUR	Euro	CYP	Liră cipriotă	CZK	Coroană cehă	EEK	Coroană estoniană	GBP	Liră sterlină
HUF	Forint maghiar	LTL	Litas lituanian	LVL	Lats leton	MTL	Liră malteză	PLN	Zlot polonez
SEK	Coroană suedeză	SIT	Tolar sloven	SKK	Coroană slovacă	Altele (în conformitate cu codul bancar internațional)			
6. Principalul					Monedă	Valoarea totală a principalului, exclusiv dobânzi și cheltuieli			
Creanța se referă la (codul 1)									
01 un contract de vânzare			10 un contract de prestări de servicii – reparații			18 creanțe care rezultă din proprietatea comună asupra unui bun			
02 un contract de locațiune – bun mobil			11 un contract de prestări de servicii – brokeraj			19 daune-interese – contract			
03 un contract de locațiune – bun imobil			12 un contract de prestări de servicii – altele (a se preciza)			20 un contract de abonare (ziar, revistă)			
04 un contract de locațiune – în scop comercial			13 un contract de construcție			21 o contribuție a membrilor			

05 un contract de prestări servicii – electricitate, gaz, apă, telefon	14 un contract de asigurare	22 un contract de muncă
06 un contract de prestări de servicii – servicii medicale	15 un împrumut	23 o soluționare extrajudiciară
07 un contract de prestări de servicii – transporturi	16 o garanție de orice tip	24 un contract de întreținere
08 un contract de prestări de servicii – consultanță în domeniul juridic, fiscal, tehnic	17 obligații necontractuale care fac obiectul unui acord între părți sau al unei recunoașteri a datoriei (de exemplu, daune- interese, îmbogățire fără justă cauză)	25 altele (a se preciza)
09 un contract de prestări de servicii – hoteluri, restaurante		
Circumstanțe invocate (codul 2)		
30 neplată	33 bunuri care nu sunt livrate sau servicii care nu sunt prestate	35 bunuri sau servicii care nu sunt conforme cu comanda
31 plată insuficientă	34 livrarea unor bunuri cu defecte sau a unor servicii de proastă calitate	36 altele (a se preciza)
32 întârziere la plată		
Alte informații (codul 3)		
40 locul de cumpărare	43 data livrării	46 în cazul împrumut, obiectul împrumutului; credit de consum
41 locul de livrare	44 tipul de bunuri sau servicii în cauză	47 în cazul împrumut, obiectul împrumutului; credit ipotecar
42 data cumpărării	45 adresa bunului imobil	48 altele (a se preciza)

Nr. de identificare	Cod 1	Cod 2	Cod 3	Explicație	Data (sau perioada)	Suma
Nr. de identificare	Cod 1	Cod 2	Cod 3	Explicație	Data (sau perioada)	Suma
Nr. de identificare	Cod 1	Cod 2	Cod 3	Explicație	Data (sau perioada)	Suma
Nr. de identificare	Cod 1	Cod 2	Cod 3	Explicație	Data (sau perioada)	Suma

Creanța a fost cedată reclamantului de către (după caz):						
Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației					Codul de identificare (după caz)	
Adresa			Codul poștal	Orașul	Țara	
Informații suplimentare privind creanțele referitoare la contracte încheiate cu consumatorul (după caz)						
Creanța privește un contract încheiat cu consumatorul		Părătul este consumatorul		Reclamantul are domiciliul în statul membru unde se află instanța sesizată, în sensul articolului 59 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului		
da nu		da nu		da nu		

7. Dobânzi						
Coduri (a se combina o cifră și o literă):						
01 rata dobânzii legale	02 rata contractuală a dobânzii	03 capitalizarea dobânzilor	04 rata dobânzii împrumutului**	05 Suma calculată de către reclamant**	06 altele***	
A anual	B semestrial	C trimestrial	D lunar	E altele***		
Numărul de identificare*	Codul	Rata dobânzii (%)	% peste rata de bază a BCE	stabilită asupra (sumă)	de la	până la
Numărul de identificare*	Codul	Rata dobânzii (%)	% peste rata de bază a BCE	stabilită asupra (sumă)	de la	până la

Numărul de identificare*	Codul	Rata dobânzii (%)	% peste rata de bază a BCE	stabilită asupra (sumă)	de la	până la
Numărul de identificare*	Codul	Rata dobânzii (%)	% peste rata de bază a BCE	stabilită asupra (sumă)	de la	până la
Numărul de identificare* A se preciza în cazul codului 6 și/sau E						

*A se indica numărul de identificare al creanței în cauză **Contractat de către reclamant și cel puțin egal cu valoarea principalului *** A se preciza

8. Penalități contractuale (după caz)

Suma	A se preciza
------	--------------

9. Cheltuieli (după caz)

Coduri:	01 Cheltuieli de judecată	02 Altele (a se preciza)	
Codul	Precizare (numai pentru codul 02)	Moneda	Suma
Codul	Precizare (numai pentru codul 02)	Moneda	Suma
Codul	Precizare (numai pentru codul 02)	Moneda	Suma
Codul	Precizare (numai pentru codul 02)	Moneda	Suma

10. Elemente de probă disponibile în sprijinul creanței

Coduri:	01 proba cu înscrisuri	02 proba cu martori	03 expertiza	04 cercetarea unui obiect sau cercetarea la fața locului	05 altele (a se preciza)
Numărul de identificare*	Codul	Descrierea probei	Data (ziua/luna/anul)		
Numărul de identificare*	Codul	Descrierea probei	Data (ziua/luna/anul)		
Numărul de identificare*	Codul	Descrierea probei	Data (ziua/luna/anul)		
Numărul de identificare*	Codul	Descrierea probei	Data (ziua/luna/anul)		

*A se indica numărul de identificare al creanței în cauză

11. Declarații și informații suplimentare (după caz)

Prin prezenta, solicit instanței să ordone pârâtului (pârâților) să plătească reclamantului (reclamantilor) valoarea principalului indicat mai sus, majorat cu dobânzile, penalitățile contractuale și cheltuielile.

Declar pe propria răspundere că informațiile furnizate sunt exacte.

Iau act de faptul că orice declarație falsă este sancționată în temeiul legislației statului membru de origine.

Întocmit la	(Ziua/luna/anul)	Semnătura și/sau ștampila
-------------	------------------	---------------------------

Apendicele 1 la cererea de somație europeană de plată

Coordonatele bancare în scopul plății cheltuielilor de judecată de către reclamant

Codul	02 cu card de credit	03 prin prelevare de către instanță din contul bancar al reclamantului
Codul	Titularul contului	Numărul băncii (codul BIC) sau alt cod bancar relevant/Societatea care a emis cardul de credit
Numărul contului/cardului	Numărul internațional de cont bancar (IBAN)/data de expirare și numărul de siguranță al cardului de credit	

Apendicele 2 la cererea de somație europeană de plată

Opoziție la trecerea la procedura civilă de drept comun

Numărul cauzei (se completează în cazul în care prezentul apendice nu este trimis instanței cu formularul de cerere)

Întocmit la	(Ziua/luna/anul)	Semnătura și/sau ștampila
-------------	------------------	---------------------------

INDICAȚII PENTRU A COMPLETA FORMULARUL DE CERERE

Informații importante

Prezentul formular se completează în limba sau într-una din limbile acceptate de instanța care urmează să fie sesizată. Acest formular este disponibil în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene, ceea ce vă poate ajuta să îl completați în limba cerută.

În cazul în care părătul face opoziție la creanța dumneavoastră, procedura va continua în fața instanțelor competente în conformitate cu normele de procedură civilă de drept comun. În cazul în care nu doriți să continuați procedura în această situație, este, de asemenea, necesar să completați apendicele 2 la prezentul formular. Acest apendice trebuie să ajungă la instanță înaintea emiterii somației europene de plată.

În cazul în care cererea privește o creanță împotriva unui consumator în cadrul unui contract de consum, este necesar ca aceasta să fie introdusă la instanța competentă din statul membru în care consumatorul își are domiciliul. În celelalte cazuri, cererea se introduce la instanța competentă în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. În Atlasul judiciar european sunt disponibile informații cu privire la regulile de competență judiciară.

(http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index.htm).

Semnați și datați ultima pagină a formularului și indicați numele și prenumele cu majuscule.

Instrucțiuni

La începutul fiecărei secțiuni, veți găsi coduri specifice de inserat, după caz, la rubricile corespunzătoare.

1. Instanța Pentru alegerea instanței este necesar să se ia în considerare temeiul competenței instanței.

2. Părțile și reprezentanții acestora În această rubrică se indică informațiile cu privire la identitatea părților și, după caz, a reprezentanților acestora, utilizând codurile menționate în formular. La rubrica [Codul de identificare], se indică, după caz, numărul atribuit, în anumite state membre, avocaților în scopul comunicării electronice cu instanța [a se vedea articolul 7 alineatul (6) paragraful al doilea din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006], numărul de înregistrare în cazul societăților sau al organizațiilor sau orice alt număr de identificare care permite identificarea persoanei fizice. La rubrica [Alte precizări], se indică orice altă informație care permite identificarea persoanei (de exemplu, data de naștere și postul pe care îl ocupă în societatea respectivă). În cazul în care numărul părților și/sau al reprezentanților este mai mare de patru, se utilizează rubrica [11].

3. Temeiul competenței instanței A se vedea rubrica "Informații importante" de mai sus.

4. Caracterul transfrontalier al cauzei Pentru a putea beneficia de procedura europeană a somației de plată, este necesar să se indice cel puțin două state diferite în căsuțele acestei rubrici.

5. Coordonatele bancare (facultativ) La rubrica [5.1] se poate indica instanței modul de plată a cheltuielilor de judecată ales. Nu toate modalitățile de plată menționate la această rubrică sunt neapărat disponibile în instanța sesizată prin intermediul acestei cereri. Este necesar să se verifice ce modalități de plată sunt acceptate de instanța respectivă, luând legătura cu aceasta sau consultând site-ul internet al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială (<http://ec.europa.eu/civiljustice>). În cazul în care optați pentru plata cu un card de credit sau autorizați instanța să preleveze cheltuielile din contul dumneavoastră bancar, trebuie să indicați informațiile necesare cu privire la cardul de credit sau la contul bancar în apendicele 1 la prezentul formular. În rubrica [5.2], puteți indica în ce formă doriți să primiți plata de la părât. În cazul în care doriți ca aceasta să se efectueze prin virament bancar, indicați coordonatele bancare necesare.

6. Principalul Această rubrică descrie principalul și circumstanțele pe care acesta se întemeiază cu ajutorul codurilor menționate în formular. Este necesar să numerotați creanțele de la 1 la 4 atribuindu-le un număr de identificare. Se precizează fiecare creanță la rubrica situată după numărul de identificare, indicându-se numerele corespunzătoare pentru codurile 1, 2 și 3. În cazul în care spațiul disponibil nu este suficient, se utilizează rubrica [11]. La rubrica [Dată (sau perioadă)] se indică, de exemplu, data contractului sau a evenimentului cauzator de prejudiciu sau perioada de locațiune.

7. Dobânzi În cazul în care se cer dobânzi, este necesar ca acest lucru să fie precizat pentru fiecare creanță indicată în rubrica [6], cu ajutorul codurilor menționate în formular. Codul trebuie să conțină cifra (primul rând de coduri) și litera (al doilea rând de coduri) corespunzătoare. De exemplu, atunci când este vorba de o rată a dobânzii care a făcut obiectul unui contract și care are o periodicitate anuală, codul este 02A. În cazul în care se cer dobânzi până la hotărârea instanței, ultima rubrică (până la) rămâne necompletată. Codul 01 se

utilizează pentru o rată a dobânzii legale. Codul 02 se utilizează pentru o rată a dobânzii asupra căreia au convenit părțile. Atunci când se utilizează codul 03 (capitalizarea dobânzilor), este necesar ca suma indicată să constituie baza pentru restul perioadei. Capitalizarea dobânzilor se referă la cazul în care dobânzile scadente se adaugă la creanța principală și sunt luate în considerare la calcularea viitoarelor dobânzi. Pentru tranzacțiile comerciale menționate de Directiva 2000/35/CE din 29 iunie 2000, rata dobânzii legale este rata dobânzii aplicată de către Banca Centrală Europeană operațiunii sale principale de refinanțare efectuată cel mai recent înainte de prima zi calendaristică a semestrului respectiv („rata de referință”), majorată cu cel puțin șapte puncte. Pentru un stat membru care nu participă la cea de-a treia fază a Uniunii economice și monetare, rata de referință menționată anterior este rata dobânzii de referință echivalentă stabilită la nivel național (de exemplu, de către banca centrală). În ambele cazuri, rata de referință în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului respectiv se aplică în următoarele șase luni [a se vedea articolul 3 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2000/35/CE]. „Rata de bază a BCE“ este rata dobânzii aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor operațiuni de refinanțare ale acesteia.

8. Penalități contractuale (după caz)

9. Cheltuieli (după caz) În cazul în care se cere rambursarea cheltuielilor, se realizează o descriere a acestora cu ajutorul codurilor menționate în formular. Rubrica [Precizări] se completează numai pentru codul 02, adică atunci când se cere rambursarea altor cheltuieli decât cheltuielile de judecată, de exemplu, onorariul reprezentantului reclamantului sau cheltuielile efectuate înainte de procedura în instanță. În cazul în care se solicită rambursarea cheltuielilor de judecată, dar nu se cunoaște valoarea exactă a acestora, este necesară completarea rubricii [Cod (01)], dar rubrica [Suma] poate rămâne necompletată; aceasta va fi completată de către instanță.

10. Elemente de probă disponibile în sprijinul creanței În această rubrică se precizează elementele de probă în sprijinul fiecărei creanțe cu ajutorul codurilor menționate în formular. Este necesar ca la rubrica [Descrierea dovezii] să fie menționate, de exemplu, titlul, numele, data și/sau numărul de ordine al documentului respectiv, suma indicată pe acest document și/sau numele martorului sau al expertului.

11. Declarații și informații suplimentare (după caz) Această rubrică poate fi utilizată în cazul în care nu ați avut suficient loc în vreuna din rubricile anterioare sau, după caz, pentru a se oferi informații suplimentare utile instanței. De exemplu, în cazul în care creanța implică mai mulți părâți, fiecare fiind ținut pentru o parte din creanță, în această rubrică se indică suma datorată de către fiecare dintre ei.

Apendicele 1 În cazul în care alegeți să plătiți cheltuielile de judecată cu un card de credit sau autorizați instanța să preleveze aceste cheltuieli din contul dumneavoastră bancar, este necesar să indicați aici informațiile privitoare la cardul de credit sau la contul bancar. Nu toate modalitățile de plată menționate la această rubrică sunt neapărat disponibile în instanța sesizată prin intermediul acestei cereri. Informațiile menționate în apendicele 1 nu se transmit părâtului.

Apendicele 2 În cazul în care nu doriți să continuați procedura în situația în care părâtul ar face opoziție la creanță, este necesar să informați aici instanța cu privire la aceasta. În cazul în care transmiteți aceste informații instanței după ce ați trimis formularul de cerere, este necesar să indicați numărul cauzei furnizat de către instanță. Informațiile menționate în apendicele 2 nu se transmit părâtului.

Formularul II

Cerere adresată reclamantului de a completa și/sau de a rectifica cererea de somație europeană de plată Formularul B Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată				***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***	
1. Instanța Instanța Adresa		Numărul cauzei Întocmit la		Data (ziua/luna/anul)	
Codul poștal	Orașul	Țara	Semnătura și/sau ștampila		
2. Părțile și reprezentanții acestora					
Coduri: 01 Reclamant 03 Reprezentantul reclamantului* 05 Reprezentantul legal al reclamantului** 02 Părât 04 Reprezentantul pârâtului* 06 Reprezentantul legal al pârâtului **					
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
* de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ					
Ca urmare a examinării cererii dumneavoastră de somație europeană de plată, completați și/sau rectificați cererea atașată, astfel cum este indicat în continuare, în cel mai scurt timp și până la / / / Cererea dumneavoastră inițială se completează și/sau rectifică în limba sau într-una din limbile acceptate de instanța sesizată. În cazul în care cererea dumneavoastră nu se completează și/sau rectifică în termenul menționat anterior, aceasta va fi respinsă de către instanță, în condițiile prevăzute de regulament.					

Cererea dumneavoastră nu a fost completată în limba corespunzătoare. Completați cererea într-una din următoarele limbi:				
01 Cehă	05 Greacă	09 Lituaniană	13 Polonă	17 Finlandeză
02 Germană	06 Franceză	10 Maghiară	14 Portugheză	18 Suedeză
03 Estonă	07 Italiană	11 Malteză	15 Slovacă	19 Engleză
04 Spaniolă	08 Letonă	12 Olandeză	16 Slovenă	20 Altele (a se preciza)
Codul limbii	Precizări privind limba (numai pentru codul 20)			
Următoarele elemente urmează să fie completate și/sau modificate:				
Coduri:				
01 Părțile și reprezentanții acestora	04 Coordonatele bancare	07 Penalitățile contractuale	10 Declarațiile suplimentare	
02 Temeiul competenței	05 Principalul	08 Cheltuielile	11 Semnătura	
03 Caracterul transfrontalier al litigiului	06 Dobânzile	09 Elementele de probă		
Codul	A se preciza			
Codul	A se preciza			
Codul	A se preciza			
Codul	A se preciza			
Codul	A se preciza			

Formularul III

Propunere adresată reclamantului de a modifica o cerere de somație europeană de plată				***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***	
Formularul C				Articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată	
1. Instanța		Numărul cauzei			
Instanța		Întocmit la		Data (ziua/luna/anul)	
Adresa					
Codul poștal	Orașul	Țara		Semnătura și/sau ștampila	
2. Părțile și reprezentanții acestora					
Coduri: 01 Reclamant 03 Re prezentantul reclamantului* 05 Re prezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Re prezentantul pârâtului* 06 Re prezentantul legal al pârâtului **					
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara	
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***	
Activitatea***		Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara	
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***	
Activitatea***		Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara	
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***	
Activitatea***		Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara	
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***	
Activitatea***		Alte precizări***			
* de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ					
După examinarea cererii dumneavoastră de somație europeană de plată, instanța consideră că cererea îndeplinește numai parțial condițiile cerute. Prin urmare, instanța propune modificarea acestei cereri după cum urmează:					
Trimiteti instanței răspunsul în cel mai scurt timp și până la / /					

În cazul în care răspunsul nu este trimis în termenul menționat anterior sau în cazul refuzării prezentei propuneri, instanța va respinge, în condițiile prevăzute de regulament, cererea de somație europeană de plată în totalitate.

În cazul acceptării prezentei propuneri, instanța va emite o somație europeană de plată privind partea în cauză din cerere. Posibilitatea de recuperare, în cadrul unei alte proceduri, a părții din cererea inițială la care nu se referă somația europeană de plată depinde de legislația națională a statului membru în care a fost sesizată instanța.

Accept propunerea instanței menționată anterior		Refuz propunerea instanței menționată anterior
Întocmit la	Data (ziua/luna/anul)	Numele, prenumele Semnătura și/sau ștampila

Formularul IV

Decizie de respingere a unei cereri de somație europeană de plată				***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***	
Formularul D				Articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată	
1. Instanța		Numărul cauzei			
Instanța		Întocmit la		Data (ziua/luna/anul)	
Adresa					
Codul poștal	Orașul	Țara	Semnătura și/sau ștampila		
2. Părțile și reprezentanții acestora					
Coduri: 01 Reclamant 03 Reprezentantul reclamantului* 05 Reprezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Reprezentantul pârâtului* 06 Reprezentantul legal al pârâtului **					
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresă	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
* de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ					
Ca urmare a cererii dumneavoastră de somație europeană de plată, în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006*, instanța respinge cererea pentru următorul (următoarele) motiv(e):					
01 Cererea nu intră în domeniul de aplicare a articolului 2 din regulamentul [articolul 11 alineatul (1) litera (a)].					
02 Cererea nu privește un litigiu transfrontalier în sensul articolului 3 din regulamentul [articolul 11 alineatul (1) litera (a)].					
03 Cererea nu privește o creanță pecuniară lichidă și exigibilă, astfel cum este indicat la articolul 4 din regulamentul [articolul 11 alineatul (1) litera (a)].					
04 Instanța nu este competentă în conformitate cu art. 6 din regulamentul [articolul 11 alineatul (1) litera (a)].					

05 Cererea nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 7 din regulament [articolul 11 alineatul (1) litera (a)].

06 Cererea este în mod vădit nefondată [articolul 11 alineatul (1) litera (b)].

07 Cererea nu a fost completată sau rectificată în termenul stabilit de instanță [articolul 9 alineatul (2) și articolul 11 alineatul (1) litera (c)].

08 Cererea nu a fost modificată în termenul stabilit de instanță [articolul 10 și articolul 11 alineatul (1) litera (d)].

Motivul (motivele) respingerii (se utilizează codurile de mai sus):

Codul Se completează în cazul în care este necesar

Codul Se completează în cazul în care este necesar

Codul Se completează în cazul în care este necesar

Codul Se completează în cazul în care este necesar

Prezenta decizie de respingere nu poate fi atacată în recurs. Cu toate acestea, decizia de respingere nu exclude posibilitatea unei noi cereri de somație europeană de plată, nici orice altă procedură prevăzută de legislația unui stat membru.

Formularul V

Somația europeană de plată						***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***			
Formularul E						Articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată			
1. Instanța			Numărul cauzei						
Instanța			Întocmit la			Data (ziua/luna/anul)			
Adresa									
Codul poștal	Orașul	Țara	Semnătura și/sau ștampila						
2. Părțile și reprezentanții acestora									
Coduri: 01 Reclamant 03 Reprezentantul reclamantului* 05 Reprezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Reprezentantul pârâtului* 06 Reprezentantul legal al pârâtului **									
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației					Codul de identificare (după caz)			
Adresa			Codul poștal	Orașul		Țara			
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***					
Activitatea***			Alte precizări***						
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației					Codul de identificare (după caz)			
Adresa			Codul poștal	Orașul		Țara			
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***					
Activitatea***			Alte precizări***						
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației					Codul de identificare (după caz)			
Adresa			Codul poștal	Orașul		Țara			
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***					
Activitatea***			Alte precizări***						
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației					Codul de identificare (după caz)			
Adresa			Codul poștal	Orașul		Țara			
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***					
Activitatea***			Alte precizări***						
*de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ									
EUR	Euro	CYP	Liră cipriotă	CZK	Coroană cehă	EEK	Coroană estoniană	GBP	Liră sterlină
HUF	Forint maghiar	LTL	Litas lituanian	LVL	Lats leton	MTL	Liră malteză	PLN	Zlot polonez
SEK	Coroană suedeză	SIT	Tolar sloven	SKK	Coroană slovacă	Altele (în conformitate cu codul bancar internațional)			
În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, instanța a emis prezenta somație europeană de plată pe baza cererii anexate. Prin prezenta hotărâre sunteți somat să plătiți									

reclamantului următoarea sumă:			
Pârâatul 1 Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației	Moneda	Suma	Data (ziua/luna/anul)
Principal			
Dobânzi (de la)			
Penalități contractuale			
Cheltuieli			
Suma totală			
Pârâatul 2 Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației	Moneda	Suma	Data (ziua/luna/anul)
Principal			
Dobânzi (de la)			
Penalități contractuale			
Cheltuieli			
Suma totală			
Răspundere solidară			
INFORMAȚII IMPORTANTE PENTRU PĂRĂT			
Sunteți informat că:			
(a) aveți posibilitatea:			
(i) de a plăti reclamantului suma indicată în prezenta somației sau			
(ii) de a contesta somația făcând opoziție la instanța care a emis somația în termenul menționat la litera (b);			
(b) Opoziția se adresează instanței în termen de treizeci de zile de la data la care v-a fost comunicată sau notificată somația. Această perioadă de treizeci de zile începe în ziua următoare celei în care a fost comunicată sau notificată prezenta somație. Perioada include zilele de sâmbătă, duminică și zilele de sărbători legale. Atunci când ultima zi a perioadei este sâmbăta, duminica sau o zi de sărbătoare legală, perioada expiră în prima zi lucrătoare următoare [a se vedea Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1182/71 al Consiliului din 3 iunie 1971*]. Zilele de sărbătoare legală care se iau în calcul sunt cele din statul membru în care se află instanța;			
(c) Prezenta somație a fost emisă numai în temeiul informațiilor furnizate de reclamant, care nu au fost verificate de către instanță;			
(d) Prezenta somație devine executorie cu condiția să nu se facă opoziție la instanță în termenul indicat la litera (b);			
(e) Atunci când se face opoziție, procedura continuă în fața instanțelor competente din statul membru în care a fost emisă prezenta somație în conformitate cu normele de procedură civilă de drept comun, cu condiția ca reclamantul să nu fi solicitat în mod expres să se pună capăt procedurii în această eventualitate.			
* JO L 124, 8.6.1971 (de, fr, it, nl).			
ediția specială finlandeză: capitolul 1, volumul 1, p. 71.			
ediția specială suedeză: capitolul 1, volumul 1, p. 71.			
ediția specială engleză: seria 1, capitolul 1971 (II), p. 354.			
ediția specială greacă: capitolul 01, volumul 1, p. 131.			
ediția specială spaniolă: capitolul 01, volumul 1, p. 149.			
ediția specială portugheză: capitolul 01, volumul 1, p. 149.			
edițiile speciale cehă, estoniană, maghiară, letonă, lituaniană, malteză, poloneză, slovacă și slovenă: capitolul 01, volumul 1, p. 51.			

Formularul VI

Opoziție la somația europeană de plată				***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***	
Formularul F				Articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată	
1. Instanța			Numărul cauzei (a se completa de către instanță)		
Instanța Adresa			Data primirii de către instanță		
Codul poștal	Orașul	Țara			
2. Părțile și reprezentanții acestora					
Coduri: 01 Reclamant 03 Reprezentantul reclamantului* 05 Reprezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Reprezentantul pârâtului* 06 Reprezentantul legal al pârâtului **					
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației			Codul de identificare (după caz)	
	Adresa	Codul poștal	Orașul	Țara	
	Telefon***	Fax***	Adresa electronică***		
	Activitatea***	Alte precizări***			
*de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ					
Prin prezenta fac opoziție la somația europeană de plată emisă la / / .					
Întocmit la		Data (ziua/luna/anul)		Numele, prenumele Semnătura și/sau ștampila	

Formularul VII

Declarație de constatare a forței executorii					***PLEASE INSERT PICTURE FROM ORIGINAL***	
Formularul G Articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată						
1. Instanța			Numărul cauzei			
Instanța			Întocmit la		Data (ziua/luna/anul)	
Adresa			Semnătura și/sau ștampila			
Codul poștal	Orașul	Țara				
2. Părțile și reprezentanții acestora						
Coduri: 01 Reclamant 03 Re prezentantul reclamantului* 05 Re prezentantul legal al reclamantului** 02 Pârât 04 Re prezentantul pârâtului* 06 Re prezentantul legal al pârâtului **						
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației				Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara		
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***		
Activitatea***		Alte precizări***				
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației				Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara		
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***		
Activitatea***		Alte precizări***				
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației				Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara		
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***		
Activitatea***		Alte precizări***				
Codul	Numele, prenumele/Denumirea întreprinderii sau a organizației				Codul de identificare (după caz)	
Adresa		Codul poștal	Orașul	Țara		
Telefon***		Fax***		Adresa electronică***		
Activitatea***		Alte precizări***				
*de exemplu, avocat **de exemplu, părinte, tutore, administrator ***facultativ						
Prin prezenta, instanța declară că somația europeană de plată atașată, emisă la ___/___/___ și comunicată sau notificată la ___/___/___ este executorie în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.						
Informații importante						
Prezenta somație europeană de plată este executorie de drept în toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei, fără ca în statul membru în care este solicitată executarea să fie necesară o declarație suplimentară de constatare a forței executorii și fără să fie posibilă contestarea recunoașterii. Procedurile de executare sunt reglementate de legislația statului membru de executare, cu excepția cazului în care regulamentul prevede altfel.						

B.2. Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă

I. Introducere

Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 stabilea o PROCEDURĂ EUROPEANĂ CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ. Era pentru prima dată când, alături de Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de creare a unei PROCEDURI PRIVIND SOMAȚIA EUROPEANĂ DE PLATĂ, un regulament european stabilea norme procedurale comune și nu avea ca obiectiv aspecte privind competența jurisdicțională de drept internațional privat. Cu excepția Danemarcei, regulamentul reprezintă legislație comunitară la nivelul Uniunii Europene.

Totodată, pentru somația europeană de plată și hotărârile pronunțate în cadrul procedurii europene cu privire la recuperarea creanțelor cu valoare redusă exequaturul a fost suprimat, ca și pentru titlul executoriu european emis în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate și hotărârile de înapoiere a minorului și vizită pronunțate în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

Regulamentul are la bază Cartea verde privind crearea unei proceduri privind somația europeană de plată și adoptarea unor măsuri de simplificare și accelerare a soluționării litigiilor privind cererile cu valoare redusă, adoptată la 20 decembrie 2002 de către Comisie.

Mai multe state membre au introdus proceduri civile simplificate pentru cererile cu valoare redusă, având în vedere faptul că respectiv cheltuielile, întârzierile și complexitatea inerente procedurilor judiciare nu se reduc în mod obligatoriu proporțional cu valoarea cererii. Acesta este și motivul pentru care în trecut cererile nici nu erau introduse foarte frecvent. Cu siguranță că numărul obstacolele în calea obținerii unei hotărâri judecătorești rapide și mai puțin costisitoare crește în cauzele transfrontaliere.

Obiectivul regulamentului este de a simplifica procedura civilă, în special în ce privește cererile cu valoare redusă introduse în diverse state membre ale Uniunii Europene. Regulamentul ar trebui să simplifice și să accelereze soluționarea litigiilor transfrontaliere privind cererile cu valoare redusă, fără a uza de un termen obligatoriu și concret. Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă ar trebui să reducă costurile. Regulamentul prevede procedura scrisă, părțile având posibilitatea de a solicita o dezbatere orală. Procedura scrisă nu restricționează dreptul părților la un proces echitabil. Regulamentul ar trebui, de asemenea, să faciliteze executarea într-un stat membru a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un alt stat membru, în cadrul procedurii europene cu privire la recuperarea creanțelor cu valoare redusă.

Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă nu este obligatorie pentru părțile care doresc să recupereze aceste creanțe. Această procedură ar trebui să fie doar o altă posibilitate la dispoziția părților. Dată fiind existența somației europene de plată, nu se așteaptă ca multe părți să utilizeze procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă.

Competența jurisdicțională de drept internațional privat ar trebui să fie stabilită în conformitate cu dispozițiile în materie ale legislației comunitare, în special ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

Regulamentul se aplică de la 01.01.2009. Regulamentul este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, în conformitate cu tratatele.

II. Domeniul de aplicare

Regulamentul se aplică în materie civilă și comercială în cauzele transfrontaliere, indiferent de natura instanței, atunci când valoarea cererii, fără să se ia în considerare dobânzile, cheltuielile și alte costuri, nu depășește 2.000 de euro în momentul primirii formularului de cerere de către instanța competentă. Acesta nu se aplică în special în materie fiscală, vamală sau administrativă, nici în ceea ce privește răspunderea statului pentru acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice. Prin cererea introdusă, reclamantul nu urmărește în mod obligatoriu obținerea de bani de la pârât, iar când se întâmplă astfel, limita o reprezintă valoarea cererii de 2.000 de euro.

În conformitate cu articolul 2 alin. (2), regulamentul nu se aplică aspectelor referitoare la starea civilă sau capacitatea juridică a persoanelor fizice, drepturile patrimoniale născute din regimurile matrimoniale, testament și succesiuni și obligațiile de întreținere, faliment, procedurile privind lichidarea societăților insolabile sau a altor persoane juridice, acorduri amiabile, proceduri de concordate și alte proceduri similare, asigurări sociale, arbitraj, dreptul muncii, închirierea unor bunuri imobile, cu excepția acțiunilor privind creanțele având ca obiect plata unei sume de bani, atingeri aduse dreptului la viață privată sau drepturile care privesc personalitatea, inclusiv calomnia.

Articolul 3 al regulamentului definește termenul de cauză cu caracter transfrontalier ca fiind acela în care cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât cel în care se află instanța judecătorească sesizată [articolul 3 alin. (1)]. Domiciliul se stabilește în conformitate cu articolele 59 și 60 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001. Momentul care servește drept bază pentru stabilirea caracterului transfrontalier al unei cauze este data la care instanța judecătorească competentă primește formularul de cerere.

III. Inițierea procedurii

Dacă reclamantul alege procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, este obligat să utilizeze formularul de cerere.

Pentru inițierea procedurii, reclamantul trebuie să completeze **formularul de cerere tip A** („Formular de cerere”)(ANEXA I).

Regulamentul dă posibilitatea reclamantului de a depune sau trimite cererea la instanța competentă prin diverse mijloace de comunicare, cum ar fi prin poștă, fax sau e-mail. În conformitate cu articolul 25 alin. (1) lit. b) din regulament, România informează Comisia că serviciile poștale și faxul reprezintă mijloace de comunicare acceptate în cadrul unei proceduri europene privind cererile cu valoare redusă.

Atunci când cererea nu se circumscrie domeniului de aplicare a regulamentului, instanța judecătorească îl informează pe reclamant în acest sens. În cazul în care reclamantul nu își reține cererea, instanța o examinează în conformitate cu normele procedurale relevante din statul membru în care se desfășoară procedura. În cazul în care instanța consideră că informațiile furnizate de reclamant nu sunt suficient de clare sau sunt inadecvate sau că formularul de cerere nu a fost completat corect, aceasta – cu excepția situațiilor în care cererea este vădit nefondată sau inadmisibilă – îi acordă reclamantului posibilitatea să completeze sau să rectifice formularul, sau să furnizeze informații sau documente

suplimentare, sau să își retragă cererea în termenul stabilit de aceasta. Instanța folosește în acest scop **formularul tip B** („Solicitare din partea instanței judecătorești de a completa și/sau rectifica formularul de cerere”)(ANEXA II).

În cazul în care cererea este în mod vădit nefondată sau dacă aceasta este inadmisibilă, sau dacă reclamantul nu completează sau nu rectifică formularul de cerere în termenul stabilit, acțiunea este respinsă.

După primirea formularului de cerere (formular tip A) completat corect, instanța transmite pârâului o copie a formularului de cerere și, după caz, a documentelor justificative, însoțită de **formularul de răspuns tip C** („Formular de răspuns”) **Partea I** (ANEXA III).

După comunicarea sau notificarea formularului de cerere și a formularului de răspuns, pârâul are la dispoziție 30 de zile pentru a răspunde prin completarea **Părții a II-a** din formularul de răspuns tip C, împreună cu alte documente justificative relevante, dacă este cazul.

Pârâul are de asemenea posibilitatea de a depune o cerere reconvențională, utilizând formularul tip A și transmițându-l instanței împreună cu răspunsul la cerere pentru care nu este obligat să utilizeze formularul de răspuns tip C.

În cazul în care, în răspunsul său, pârâul susține că valoarea unei cereri neevaluabile în bani depășește limita de 2.000 euro, instanța hotărăște dacă cererea se circumscrie domeniului de aplicare a regulamentului. Această hotărâre nu poate fi contestată separat. În cazul în care cererea reconvențională depășește limita de 2.000 euro, cererea principală și cererea reconvențională nu sunt examinate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă, ci în conformitate cu normele procedurale din statul membru în care se desfășoară procedura.

Formularul de cerere, răspunsul, cererea reconvențională sunt prezentate în limba de procedură a instanței judecătorești. În cazul în care orice alt act primit de instanță este redactat într-o altă limbă decât limba de procedură, instanța judecătorească poate solicita traducerea actelor respective numai dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea hotărârii judecătorești.

Părțile pot refuza să accepte un act pe motiv că nu este redactat în limba oficială a statului membru căruia i se adresează sau într-o limbă înțeleasă de părți (articolul 6).

După primirea răspunsului de la pârât sau de la reclamant și transmiterea unei copii către pârât, instanța are la dispoziție mai multe posibilități de a hotărî asupra mersului procedurii:

Instanța poate pronunța o hotărâre. În conformitate cu prevederile regulamentului, procesul continuă să fie unul echitabil chiar dacă nu există dezbateri orale, în ciuda faptului că părțile au solicitat-o, instanța considerând că nu este necesară pentru pronunțarea hotărârii judecătorești.

Instanța poate solicita părților să furnizeze mai multe informații privind cererea într-un termen specificat, care nu poate depăși 30 de zile, sau poate administra probele. (În situații excepționale, acest termen prevăzut pentru răspunsul la cerere poate fi prelungit de către instanță dacă este necesar, în vederea apărării drepturilor părților.)

Într-o atare situație, instanța stabilește mijloacele de obținere a probelor și întinderea probelor necesare pentru pronunțarea hotărârii. Instanța poate încuviința probele sub formă de declarații scrise ale martorilor, experților sau ale părților. Instanța poate încuviința, de asemenea, organizarea unei dezbateri orale prin videoconferință sau prin intermediul altor tehnici de comunicare, atunci când sunt disponibile mijloacele tehnice corespunzătoare.

Instanța trebuie să opteze pentru cele mai simple și mai puțin costisitoare mijloace de obținere a probelor.

În cazul în care nu se primește niciun răspuns din partea părții în cauză, în termenul de 30 de zile, instanța se pronunță cu privire la cerere.

Reprezentarea de către un avocat sau un alt reprezentant al profesiei juridice nu este obligatorie (articolul 10), în schimb statele membre asigură faptul că părțile pot primi asistență practică pentru completarea formularelor (articolul 11), de exemplu prin punerea la dispoziție a unor instrucțiuni pentru completarea formularelor. Instanța nu solicită părților să efectueze nicio calificare juridică a acțiunii, dar informează părțile cu privire la aspectele procedurale, dacă este necesar, și încearcă să determine părțile să ajungă la o înțelegere.

Documentele se comunică sau notifică prin intermediul serviciilor de curierat, cu recomandată cu confirmare de primire din care reiese data primirii. Aceasta înseamnă că instanța nu este obligată să efectueze comunicarea sau notificarea prin metodele prevăzute la articolele 13, 14 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004.

În cazul în care nu este posibilă comunicarea sau notificarea, aceasta poate fi efectuată prin oricare dintre metodele prevăzute la articolul 13 sau 14 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004. Regulamentul (CE) nr. 805/2004 include diverse tipuri de efectuare a comunicării sau notificării documentelor:

- Notificare sau comunicare personală, debitorul semnând o confirmare de primire cu data primirii;
- Notificare sau comunicare personală utilizând un document semnat de persoana competentă care a efectuat notificarea sau comunicarea, specificând că debitorul a primit actul sau că a refuzat să îl primească fără niciun motiv întemeiat, precum și data la care actul a fost notificat sau comunicat;
- Notificare pe cale poștală, debitorul semnând și trimițând o confirmare de primire cu data primirii;
- Notificare sau comunicare pe cale electronică, precum faxul sau poșta electronică, debitorul semnând și trimițând o confirmare de primire cu data primirii (articolul 13).

În legislația națională aceste metode sunt reglementate în detaliu la art. 92 (1), (2) și art. 86 și art. 96 Cod de procedură civilă.

Notificarea sau comunicarea neînsotită de confirmarea primirii sale de către debitor:

- Notificare sau comunicare personală, la adresa personală a debitorului, către persoanele care locuiesc la aceeași adresă cu acesta sau angajate la această adresă;
- În cazul în care debitorul este un lucrător care desfășoară o activitate independentă sau o persoană juridică, notificarea sau comunicarea personală, la incintele comerciale ale debitorului, către persoanele angajate de către debitor;
- Depunerea actului în cutia poștală a debitorului;
- Depunerea actului la oficiul poștal sau la o autoritate publică competentă și comunicarea scrisă a acestei depuneri în cutia poștală a debitorului, cu condiția ca respectiva comunicare scrisă să menționeze clar natura judiciară a actului sau faptul că valorează notificare sau comunicare și are ca efect curgerea termenelor;
- Pe cale poștală, fără dovada prevăzută în alineatul (3), atunci când debitorul are o adresă în statul membru de origine;

- Prin mijloace electronice, cu confirmare de primire automată, cu condiția ca debitorul să fi acceptat în prealabil, în mod expres, această modalitate de notificare sau comunicare (articolul 14).

În cazul în care comunicarea sau notificarea nu este posibilă a se efectua direct către pârât, se vor aplica reglementările naționale prevăzute la art. 92 (3) și (4), art. 95 Cod de procedură civilă.

IV. Forța executorie a hotărârii judecătorești

Hotărârea judecătorească este executorie, independent de existența unei eventuale căi de atac. Nu este necesară constituirea unei garanții. Partea care cade în pretenții suportă cheltuielile de judecată. Posibilitatea formulării unei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate în cadrul unei proceduri europene privind cererile cu valoare redusă depinde de normele de procedură ale fiecărui stat membru. România a informat Comisia că termenul în care trebuie formulată o astfel de cale de atac (recurs) este de 15 zile.

În conformitate cu articolul 18, regulamentul prevede standarde minime pentru controlul jurisdicțional al hotărârii pronunțate în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă:

- a. Formularul de cerere sau citația la dezbaterea orală au fost comunicate sau notificate pârâtului printr-o metodă fără dovada primirii de către el personal, în conformitate cu articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 805/2004 și comunicarea sau notificarea nu au fost efectuate în timp util pentru a-i permite pârâtului să-și pregătească apărarea;
- b. Pârâtul nu a putut să conteste cererea din motive de forță majoră sau ca urmare a unor circumstanțe extraordinare survenite independent de voința acestuia, cu condiția ca, în oricare dintre aceste cazuri, el să acționeze în mod prompt.

Dacă instanța judecătorească respinge calea de atac, invocând faptul că nici unul dintre motivele menționate nu se aplică, hotărârea rămâne în vigoare – în caz contrar hotărârea pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă este nulă și neavenită.

Este așadar evident că numărul motivelor de solicitare a controlului jurisdicțional sau de exercitare a unei căi de atac împotriva unei hotărâri judecătorești pronunțate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă depinde de normele de drept procedural din statele membre.

V. Executarea într-un alt stat membru

O hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă este recunoscută și executată fără să fie necesară o hotărâre de recunoaștere a caracterului executoriu și fără să existe vreo posibilitate de a se opune recunoașterii sale. Pentru aceste hotărâri exequaturul a fost suprimat.

La cererea uneia dintre părți, instanța emite un certificat pentru o hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă, utilizând **formularul tip D** („Certificat privind o hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă“) (ANEXA IV).

Orice hotărâre pronunțată în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă este executată în aceleași condiții ca și o hotărâre pronunțată în statul membru în care

are loc executarea. Hotărârea se supune aceluiași proceduri de executare ca și în cazul hotărârilor naționale. Hotărârea pronunțată în cadrul unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă nu este superioară unei hotărâri naționale, motiv pentru care nu se va face o discriminare pozitivă a hotărârilor pronunțate în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă în detrimentul hotărârilor naționale.

Partea care solicită executarea unei hotărâri prezintă o copie a hotărârii și o copie a certificatului (formular tip D). În cazul României este necesară traducerea formularului tip D în limba română. Instanța nu poate obliga părțile să aibă un reprezentant autorizat sau o adresă poștală în statul membru care execută hotărârea. De asemenea, constituirea unei cauțiuni sau garanții nu intră în obligațiile unei părți care solicită executarea, pe motiv că este cetățean străin sau că nu își are domiciliul sau reședința în statul în care se solicită executarea hotărârii.

La cererea persoanei împotriva căreia se solicită executarea, instanța competentă din statul membru în care se solicită executarea refuză executarea, în cazul în care hotărârea pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă este incompatibilă cu o hotărâre anterioară pronunțată într-un stat membru sau într-un stat terț, atunci când sunt întrunite următoarele condiții:

- a. hotărârea anterioară a implicat aceleași părți, într-un litigiu cu aceeași cauză;
- b. hotărârea anterioară a fost pronunțată în statul membru în care se solicită executarea sau îndeplinește condițiile necesare pentru recunoașterea în statul membru în care se solicită executarea; și
- c. incompatibilitatea hotărârilor nu a putut și nu ar fi putut fi invocată ca obiecție în cadrul procedurii judiciare din statul membru în care a fost pronunțată hotărârea judecătorească în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

În cazul în care una dintre părți a atacat o hotărâre pronunțată în cadrul procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă sau o astfel de cale de atac este încă posibilă, sau partea a formulat o cale de atac în sensul articolului 18, instanța poate

- să limiteze procedura de executare la măsuri asiguratorii,
- să condiționeze executarea de constituirea unei garanții care urmează a fi stabilită de către instanță; sau
- în condiții excepționale, să suspende procedura de executare.

VI. Formulare

REGULAMENTUL (CE) NR. 861/2007 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă

Formularul I:

<p style="text-align: center;">PROCEDURA EUROPEANĂ CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ FORMULARUL A – FORMULAR DE CERERE</p> <p>[Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă]</p> <p>Dosar nr. (*): Primit de instanța judecătorească la:/...../.....(*)</p> <p>(*) A se completa de către instanța judecătorească.</p> <p style="text-align: center;">IMPORTANT:</p> <p>VĂ RUGĂM SĂ CITIȚI CU ATENȚIE INSTRUCȚIUNILE DE LA ÎNCEPUTUL FIECĂREI SECȚIUNI – SUNT DESTINATE SĂ VĂ AJUTE LA COMPLETAREA ACESTUI FORMULAR</p> <p>Regimul lingvistic Acest formular se completează în limba instanței judecătorești căreia vă adresați. Formularul este disponibil pe pagina http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_ro.htm în toate limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene, astfel încât îl puteți completa în limba solicitată.</p> <p>Documentele justificative La formularul de cerere trebuie anexat, dacă este cazul, orice document justificativ relevant. Cu toate acestea, acest lucru nu vă împiedică să prezentați, dacă este cazul, și alte probe în cursul procedurii. Părâtului i se va notifica sau comunica o copie după formularul de cerere și, dacă este cazul, după documentele justificative relevante. Părâtului i se oferă posibilitatea de a-și prezenta punctul de vedere.</p> <p>1. Instanța judecătorească La această rubrică ar trebui să indicați instanța judecătorească căreia îi este adresată cererea. În alegerea instanței judecătorești trebuie să aveți în vedere temeiul de competență al acesteia. Rubrica 4 conține o listă exemplificativă a posibilelor temeuri de competență a instanței.</p> <p>1. <i>Cărei instanțe judecătorești se adresează cererea</i></p> <p>1.1. Denumirea:</p> <p>1.2. Strada și numărul/CP:</p> <p>1.3. Localitatea și codul poștal:</p> <p>1.4. Țara:</p> <p>2. Reclamantul La această rubrică precizați numele dvs. în calitate de reclamant și, după caz, cel al reprezentantului dvs. Nu aveți obligația de a fi reprezentat de un avocat sau de un alt reprezentant al profesiei juridice. În unele țări, este posibil să nu fie suficientă o casuță poștală ca adresă; ar trebui, prin urmare, să precizați și numele străzii, numărul locuinței și codul poștal. Nerespectarea acestor instrucțiuni ar putea împiedica notificarea sau comunicarea documentului. La rubrica „Alte informații” se pot menționa informații suplimentare care să faciliteze identificarea dvs., de exemplu, data nașterii, profesia, funcția ocupată în cadrul societății, codul numeric personal, precum și codul unic de înregistrare al firmei, în anumite state membre. în cazul în care există mai mulți reclamanți, se vor folosi foi suplimentare.</p> <p>2. <i>Informații privind reclamantul</i></p> <p>2.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:</p> <p>2.2. Strada și numărul/CR:</p> <p>2.3. Localitatea și codul poștal:</p> <p>2.4. Țara:</p> <p>2.5. Telefon (*):</p> <p>2.6. E-mail (*):</p>

2.7. Reprezentantul reclamantului și datele sale de contact (dacă este cazul):
2.8. Alte informații(*):
<p>3. Pârâutul</p> <p>La această rubrică indicați numele pârâtului și, în cazul în care este cunoscut, numele reprezentantului acestuia. Pârâutul nu are obligația de a fi reprezentat de un avocat sau de un jurist.</p> <p>În unele țări, este posibil să nu fie suficientă o căsuță poștală ca adresă; ar trebui, prin urmare, să precizați și numele străzii, numărul locuinței și codul poștal. Nerespectarea acestor instrucțiuni ar putea împiedica notificarea sau comunicarea documentului.</p> <p>La rubrica „Alte informații” se pot menționa informații suplimentare care să faciliteze identificarea persoanei, de exemplu, data nașterii, profesia, funcția ocupată în cadrul societății, codul numeric personal, precum și codul unic de înregistrare al firmei, în anumite state membre. În cazul în care există mai mulți pârâți, se vor folosi foi suplimentare.</p>
<p>3. <i>Informații privind pârâutul</i></p> <p>3.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:</p> <p>3.2. Strada și numărul/CP:</p> <p>3.3. Localitatea și codul poștal:</p> <p>3.4. Țara:</p> <p>3.5. Telefon (*):</p> <p>3.6. E-mail (*):</p> <p>3.7. Reprezentantul pârâtului, dacă se cunoaște, și datele sale de contact (*):</p> <p>3.8. Alte informații (*):</p> <p>(*)Facultativ.</p>
<p>4. Competența judiciară</p> <p>Cererea dvs. trebuie depusă la instanța judecătorească competentă pentru soluționarea ei, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.</p> <p>Această rubrică conține o listă exemplificativă a posibilelor temeuri de competență judiciară.</p> <p>Informații privind normele de competență judiciară sunt disponibile pe site-ul Atlasului Judiciar European: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/htjnl/index_ro.htm.</p> <p>Pentru explicația unora dintre termenii juridici folosiți, puteți consulta, de asemenea, site-ul http://ec.europa.eu/civiljustice/glossary/glossary_ro.htm.</p>
<p>4. <i>Care considerați că este temeiul competenței judiciare a instanței?</i></p> <p>4.1. Domiciliul pârâtului</p> <p>4.2. Domiciliul consumatorului</p> <p>4.3. Domiciliul titularului poliței, al asiguratului sau al beneficiarului, în cauze referitoare la asigurări</p> <p>4.4. Locul executării obligației în cauză</p> <p>4.5. Locul faptului prejudiciabil</p> <p>4.6. Locul în care se află proprietatea imobiliară</p> <p>4.7. Părțile au ales instanța judecătorească de comun acord:</p> <p>4.8. Altul (precizați):</p>
<p>5. Caracterul transfrontalier al cauzei</p> <p>Pentru a se putea folosi procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, cauza trebuie să aibă caracter transfrontalier. O cerere are caracter transfrontalier atunci când cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat membru, altul decât cel în care se află instanța judecătorească sesizată.</p>
<p>5. <i>Caracterul transfrontalier al cauzei</i></p> <p>5.1. Țara de domiciliu sau de rezidență obișnuită a reclamantului:</p> <p>5.2. Țara de domiciliu sau de rezidență obișnuită a pârâtului:</p> <p>5.3. Statul membru unde se află instanța judecătorească:</p>
<p>6. Informații bancare (facultativ)</p> <p>La rubrica 6.1 puteți informa instanța judecătorească cu privire la modul în care doriți să efectuați plata taxelor de procedură. Vă rugăm să aveți în vedere faptul că instanța judecătorească căreia vă adresați s-ar putea să nu accepte toate modalitățile de plată. Informați-vă cu privire la modalitățile de plată acceptate de instanță. În acest scop, puteți lua legătura cu instanța judecătorească respectivă sau puteți consulta site-ul Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială la adresa http://ec.europa.eu/civiljustice.</p> <p>Dacă doriți să plătiți cu carte de credit sau să autorizați instanța judecătorească să retragă din contul dvs. suma</p>

corespunzătoare taxelor de procedură, vă rugăm să completați informațiile necesare privind cartea de credit sau contul bancar în apendicele la prezentul formular. Informațiile cuprinse în apendice se adresează doar instanței judecătorești și nu vor fi transmise părâtului.

La rubrica 6.2 aveți posibilitatea de a indica modalitatea prin care doriți ca părâtul să efectueze plata sumei datorate, de exemplu, pentru cazul în care acesta dorește să plătească imediat, chiar înainte ca instanța să se fi pronunțat în cazul în care doriți ca plata să se facă prin virament bancar, vă rugăm să indicați Informațiile bancare necesare.

6. Informații bancare (*)

6.1. Prin ce modalitate veți plăti cheltuielile de judecată?

6.1.1. Virament bancar

6.1.2. Carte de credit

(completați apendicele)

6.1.3. Debitare directă a contului dvs. bancar

(completați apendicele)

6.1.4. Alta (precizați):

6.2. În ce cont doriți ca părâtul să transfere suma cerută sau acordată?

6.2.1. Titularul contului:

6.2.2. Denumirea băncii, codul BIC sau alt cod bancar pertinent:

6.2.3. Numărul contului/Numărul contului bancar internațional (IBAN):

7. Cererea introductivă

Domeniul de aplicare: Rețineți faptul că procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă are un domeniu de aplicare limitat. Cererile cu o valoare mai mare de 2000 EUR sau cele care sunt menționate la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă nu pot fi admise în cadrul acestei proceduri. În cazul în care cererea nu se referă la o acțiune cuprinsă în domeniul de aplicare a regulamentului în cauză, în conformitate cu articolul 2, procedura va continua înaintea instanțelor judecătorești competente în conformitate cu normele generale de procedură civilă. În cazul în care nu doriți continuarea procedurii în aceste condiții, trebuie să vă retrageți cererea. *Cererile având ca obiect o sumă de bani sau cele neevaluabile în bani:* Vă rugăm să precizați dacă cererea dvs. are ca obiect o sumă de bani și/sau are alt caracter (nu este evaluabilă în bani), de exemplu, livrare de mărfuri, și completați apoi informațiile corespunzătoare la rubrica 7.1 și/sau 7.2. În cazul în care cererea nu este evaluabilă în bani, vă rugăm să indicați valoarea estimativă a acesteia. În acest caz trebuie să precizați dacă doriți să introduceți în subsidiar o altă cerere de daune-interese, dacă cererea inițială nu poate fi soluționată.

În cazul în care solicitați restituirea cheltuielilor de judecată (de exemplu, cheltuieli cu traduceri, onorariile avocaților, cheltuieli cu notificarea sau comunicarea documentelor etc.), precizați acest lucru la rubrica 7.3. Vă rugăm să aveți în vedere faptul că normele privind cheltuielile de judecată pe care le pot aproba instanțele judecătorești pot să difere de la un stat membru la altul. Detalii cu privire la categoriile de cheltuieli de judecată din fiecare stat membru se găsesc pe site-ul Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială, la adresa <http://ec.europa.eu/civiljustice>.

În cazul în care doriți să reclamați dobânzi contractuale, de exemplu, în cazul unui credit, vă rugăm să precizați rata dobânzii și data de la care se aplică. În cazul în care obțineți câștig de cauză, instanța judecătorească poate aproba acordarea de dobânzi legale; vă rugăm să precizați dacă solicitați acest lucru și, dacă este cazul, data de la care ar trebui să curgă dobânda.

7. Informații privind cererea

7.1. Cerere exprimată în bani

7.1.1. Valoarea principalului (fără dobânzi și cheltuieli):

7.1.2. Moneda:

euro (EUR)

leva bulgară (BGN)

lira cipriotă (CYP)

coroana cehă (CZK)

coroana estoniană (EEK)

lira sterlină (GBP)

forintul maghiar (HUF)

lats leton (LVL)

litas lituanian (LTL)

lira malteză (MTL)

zlotul polonez (PLN)

leul românesc (RON)

coroana suedeză (SEK)

coroana slovacă (SKK)

Alta (precizați):

7.2. Cererea neevaluabilă în bani

7.2.1. Precizați ce anume cereti:

7.2.2. Valoarea estimativă a cererii:

Moneda:

euro (EUR)

leva bulgară (BGN)

lira cipriotă (CYP)

coroana cehă (CZK)

coroana estoniană (EEK)

lira sterlină (GBP)

forintul maghiar (HUF)

lats leton (LVL)

litas lituanian (LTL)

lira malteză (MTL) coroana suedeză (SEK)	zlotul polonez (PLN) coroana slovacă (SKK)	leul românesc (RON)
7.3. Solicitați restituirea cheltuielilor de judecată?		
7.3.1. Da		
7.3.2. Nu		
7.3.3. În caz afirmativ, precizați cheltuielile și indicați suma solicitată sau cheltuită până în prezent:		
7.4. Solicitați plata unor dobânzi?		
Da		
Nu		
În caz afirmativ, dobânda este:		
Contractuală?	completați punctul 7.4.1, dacă este cazul	
Legală?	completați punctul 7.4.2, dacă este cazul	
7.4.1. Dacă este contractuală		
1) rata este: _____ %		
cu _____ % mai mare decât rata de bază a BCE		
alta:		
2) dobânda ar trebui să curgă de la:/...../..... (data)		
7.4.2. Dacă este legală, dobânda ar trebui să curgă de la:/...../..... (data)		
8. Detalii privind cererea		
La punctul 8.1. descrieți pe scurt obiectul cererii dvs.		
La punctul 8.2. descrieți dovezile justificative relevante. În acest sens, se poate face referire la înscrisuri (de exemplu, contract, chitanță etc.) sau la probe cu martori consemnate în scris. Vă rugăm să specificați care aspect al cererii dvs. este susținut de fiecare dintre dovezile aduse. Dacă spațiul alocat nu este suficient, adăugați foi.		
8. <i>Detalii privind cererea</i>		
8.1. Motivați-vă cererea, explicând, de exemplu, ce s-a întâmplat, unde și când.		
8.2. Indicați dovezile pe care doriți să le aduceți în sprijinul cererii dvs., și specificați care aspect al cererii dvs. este susținut de fiecare dintre dovezi. Dacă este cazul, adăugați documentele justificative relevante.		
8.2.1. Înscrisuri precizați mai jos		
8.2.2. Martori precizați mai jos		
8.2.3. Altele precizați mai jos		
Dezbaterea orală: Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă este o procedură scrisă. Cu toate acestea, în acest formular sau într-o etapă ulterioară, puteți solicita organizarea unei dezbateri orale. Instanța judecătorească poate să hotărască în favoarea desfășurării unei dezbateri orale, dacă aceasta este considerată necesară în vederea garantării unei instrumentări corecte a cauzei, sau poate să o refuze, având în vedere circumstanțele în care se desfășoară cauza.		
8.3. Doriți să aibă loc o dezbatere		
Da		
Nu		
În caz afirmativ, precizați motivele (*):		
9. Certificat		
O hotărâre pronunțată într-un stat membru, în conformitate cu procedura cu privire la cererile cu valoare redusă, poate fi recunoscută și executată într-un alt stat membru. În cazul în care intenționați să solicitați recunoașterea și executarea unei hotărâri într-un stat membru, altul decât cel în care se află instanța judecătorească, puteți solicita în prezentul formular ca, după ce a pronunțat o hotărâre în favoarea dvs., instanța judecătorească să elibereze un certificat în acest sens.		
9. <i>Certificat</i>		
Solicitați instanței judecătorești eliberarea unui certificat privind hotărârea		
Da		
Nu		
10. Data și semnătura		
Verificați dacă v-ați scris numele lizibil și dacă ați semnat și datat cererea în încheiere.		
10. <i>Data și semnătura</i>		
Prin prezenta, solicitați instanței judecătorești să pronunțe o hotărâre împotriva părâtului în temeiul cererii mele.		
Declar că, după știința mea, informațiile furnizate mai sus sunt corecte și date cu bună-credință.		

Întocmită la:
Data:/...../.....
Numele și semnătura:
<i>Apendice la formularul de cerere (Formular A)</i> Informații bancare pentru plata cheltuielilor de judecată
Titularul contului/Titularul cărții de credit: Denumirea băncii, codul BIC sau alt cod bancar pertinent/compania cărții de credit: Numărul contului sau IBAN/Numărul cărții de credit, data expirării și codul de securitate al cărții de credit.

Formularul II:

**PROCEDURA EUROPEANĂ CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ
FORMULARUL B – SOLICITARE DIN PARTEA INSTANȚEI JUDECĂTOREȘTI DE A COMPLETA
ȘI/SAU RECTIFICA**

FORMULARUL DE CERERE

[Articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă] – A se completa de către instanță.

Dosar nr.:

Primit de instanță la:...../...../.....

1. Instanța judecătorească

1.1. Denumire:

1.2. Strada și numărul/CP:

1.3. Localitatea și codul poștal:

1.4. Țara:

2. Reclamant

2.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:

2.2. Strada și numărul/CP:

2.3. Localitatea și codul poștal:

2.4. Țara:

2.5. Telefon (*):

2.6. E-mail (*):

2.7. Reprezentantul reclamantului și datele sale de contact (dacă este cazul) (*):

2.8. Alte informații (*):

3. Pârât

3.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:

3.2. Strada și numărul/CP:

3.3. Localitatea și codul poștal:

3.4. Țara:

3.5. Telefon (*):

3.6. E-mail (*):

3.7. Reprezentantul reclamantului și datele sale de contact (dacă este cazul) (*):

3.8. Alte informații

Instanța a examinat formularul dvs. de cerere și consideră că este insuficient de clar sau inadecvat, sau este completat necorespunzător: vă rugăm să completați și/sau să rectificați formularul în limba instanței, astfel cum se indică mai jos, cât mai curând posibil și cel mai târziu până la

Instanța respinge acțiunea, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 861/2007, în cazul în care nu completați și/sau rectificați formularul în termenul indicat mai sus.

Formularul de cerere nu a fost completat în limba corectă. Vă rugăm să îl completați într-una din limbile următoare:

bulgară	cehă	germană
estonă	spaniolă	greacă
franceză	irlandeză	italiană
letonă	lituaniană	maghiară
malteză	olandeză	polonă
portugheză	română	slovacă
slovenă	finlandeză	suedeză
engleză	alta (precizați):	

Următoarele secțiuni ale formularului de cerere trebuie completate și/sau rectificate după cum urmează:

.....
.....
.....

întocmit la:

Data:...../...../.....

Semnătura și/sau ștampila:

Formularul III

PROCEDURA EUROPEANĂ CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ FORMULARUL C – FORMULAR DE RĂSPUNS

[Articolul 5 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă]

INFORMAȚII IMPORTANTE ȘI INSTRUCȚIUNI PENTRU PĂRĂT

Împotriva dvs. s-a depus, în conformitate cu procedura cu privire la cererile cu valoare redusă, cererea enunțată în formularul anexat.

Puteți răspunde acestei cereri completând partea a II-a a acestui formular și retransmițând-o instanței judecătorești, sau prin orice alt mijloc corespunzător, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea formularului de cerere și a celui de răspuns.

În cazul în care nu transmiteți un răspuns în termen de 30 de zile, instanța judecătorească pronunță o hotărâre.

Verificați dacă v-ați scris numele lizibil și dacă ați semnat și datat formularul pe ultima pagină a formularului de răspuns.

De asemenea, citiți instrucțiunile cuprinse în formularul de cerere; acestea vă pot ajuta la redactarea răspunsului dvs.

Limba: Vă rugăm să răspundeți cererii în limba instanței care v-a trimis formularul.

Formularul este disponibil pe site-ul Atlasului Judiciar European la adresa <http://ec.europa.eu/justice/home/iudicialatlascivil/html/index.htm> în toate limbile oficiale ale instituțiilor Uniunii Europene, ceea ce vă permite completarea acestuia în limba solicitată.

Dezbaterea orală: Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă este o procedură scrisă. Cu toate acestea, puteți solicita organizarea unei dezbateri orale. Ținând cont de circumstanțele cauzei, instanța judecătorească poate să refuze o astfel de solicitare.

Documente justificative: Puteți indica mijloace de probă și atașa, dacă este cazul, documente justificative.

Cerere reconvențională: În cazul în care doriți să introduceți o cerere împotriva reclamantului (cerere reconvențională), vă rugăm să completați și atașați un alt formular A; acesta este disponibil pe internet la adresa http://7yec.eur0pa.eu/justice_home/iudicialatlascivil/html/fillinginfonnation_ro.htm sau poate fi obținut de la instanța judecătorească care v-a trimis cererea. În cazul cererii reconvenționale, dumneavoastră sunteți considerat reclamant.

Rectificarea informațiilor privind părătul: La rubrica 6, Alte informații, puteți rectifica sau completa datele dvs. personale (de exemplu, date de contact, reprezentant etc.).

Foi suplimentare: În cazul în care spațiul nu este suficient, puteți adăuga foi.

PARTEA I (a se completa de către instanța judecătorească)

Nume reclamant:
Nume părăt:
Instanța judecătorească:
Cerere:
Numărul cauzei:

PARTEA A II-A (a se completa de către părăt)

1. Acceptați cererea?
Da
Nu
Parțial
Dacă ați răspuns „nu” sau „parțial”, motivați răspunsul:
Cererea nu se încadrează în domeniul de aplicare a procedurii europene cu privire la cererile cu valoare redusă specificați mai jos
Alte motive
Specificați mai jos
2. Descrieți dovezile pe care doriți să le aduceți în sprijinul cererii dvs. și specificați care aspect al cererii dvs. este susținut de fiecare dintre dovezi. Dacă este cazul, adăugați documentele justificative relevante.
 - 2.1. Înscrișuri precizați mai jos
 - 2.2. Martori precizați mai jos
 - 2.3. Alte precizați mai jos

3. Doriți să aibă loc o dezbateră orală?
 - 3.1. Da
 - 3.2. Nu
 - 3.3. În caz afirmativ, precizați motivele (*):
 4. Solicitați restituirea cheltuielilor de judecată?
 - 4.1. Da
 - 4.2. Nu
 - 4.3. În caz afirmativ, precizați cheltuielile și indicați suma solicitată sau cheltuită până în prezent:
 5. Doriți să depuneți o cerere reconvențională?
 - 5.1. Da
 - 5.2. Nu
 - 5.3. În caz afirmativ, vă rugăm să completați și atașați un formular A separat
 6. Alte informații (*):
 7. Data și semnătura
Declar că, după știința mea, informațiile furnizate mai sus sunt corecte și date cu bună-credință.
Întocmit la:
- Data:...../...../.....
Numele și semnătura:
(*).Facultativ.

Formularul IV:

**PROCEDURA EUROPEANĂ CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ
FORMULARUL D – CERTIFICAT PRIVIND O HOTĂRÂRE PRONUNȚATĂ ÎN CADRUL PROCEDURII
EUROPENE CU PRIVIRE LA CERERILE CU VALOARE REDUSĂ**

[Articolul 20 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă]

A se completa de către instanța judecătorească

1. Instanța judecătorească

- 1.1. Denumire:
- 1.2. Strada și numărul/CP:
- 1.3. Localitatea și codul poștal:
- 1.4. Țara:

2. Reclamant

- 2.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:
- 2.2. Strada și numărul/CP:
- 2.3. Localitatea și codul poștal:
- 2.4. Țara:
- 2.5. Telefon (*):
- 2.6. E-mail (*):
- 2.7. Reprezentantul reclamantului și datele sale de contact (dacă este cazul) (*):
- 2.8. Alte informații (*):

3. Pârât

- 3.1. Nume, prenume/denumirea societății sau a organizației:
- 3.2. Strada și numărul/CP:
- 3.3. Localitatea și codul poștal:
- 3.4. Țara:
- 3.5. Telefon (*):
- 3.6. E-mail (*):
- 3.7. Reprezentantul reclamantului și datele sale de contact (dacă este cazul) (*):
- 3.8. Alte informații

(*) Facultativ.

4. Hotărâre

- 4.1. Data:
- 4.2. Cauza nr.:
- 4.3. Conținutul hotărârii:
- 4.3.1. Instanța judecătorească dispune ca să plătească lui
- 1) Solicitare principală:
- 2) Dobânzi:
- 3) Cheltuieli:

- 4.3.2. Instanța judecătorească a dispus ca să

(În cazul în care hotărârea a fost pronunțată de o instanță de apel sau în cazul controlului prezenta hotărâre înlocuiește și anulează hotărârea pronunțată la/...../....., în cauza nr....., precum și orice certificat eliberat în această privință.)

HOTĂRÂREA VA FI RECUNOSCUTĂ ȘI EXECUTATĂ ÎNTR-UN ALT STAT MEMBRU FĂRĂ SĂ FIE NECESARĂ O HOTĂRÂRE DE CONSTATARE A CARACTERULUI EXECUTORIU ȘI FĂRĂ SĂ EXISTE VREO POSIBILITATE DE A SE OPUNE RECUNOAȘTERII SALE.

Întocmită la:

Data:/...../.....

Semnătura și/sau ștampila:

B.3. Regulamentul privind obligații de întreținere

Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere

I Introducere

Obiectivul regulamentului este de a crea un instrument care să asigure executarea hotărârilor în alt stat membru fără a fi necesare alte formalități. Regulamentul vizează punerea în aplicare a unei serii de măsuri care să permită recuperarea efectivă a creanțelor de întreținere în situațiile transfrontaliere și, prin urmare, libera circulație a persoanelor în cadrul Uniunii Europene.⁴ Acest instrument al UE unifică normele privind competența jurisdicțională de drept internațional privat, soluționarea conflictelor de legi aplicabile, recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor, eliminarea procedurii de exequatur, executarea hotărârilor, asistența juridică și cooperarea între autoritățile centrale.⁵

Regulamentul facilitează doar transmiterea de cereri printr-un sistem centralizat de cooperare administrativă instituit pentru asistarea creditorilor obligațiilor de întreținere. Autoritățile de primire aplică legea proprie (lex fori) în ce privește aspectele procedurale. Protocolul de la Haga din 2007 cuprinde norme care soluționează conflictele de legi care ar putea determina aplicarea legii străine. Regulamentul cuprinde norme privind competența jurisdicțională de drept internațional privat (directă), Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007⁶ privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei⁷ nereușind să instituie norme în această materie – ci doar anumite dispoziții cu privire la competența jurisdicțională de drept internațional privat (indirectă), și anume în ceea ce îl privește pe debitor⁸. Sub acest aspect și în relația cu statele terțe, ceea ce nu s-a reușit în Convenția de la Haga din 2007 s-a reușit prin Convenția de la Lugano din 2007.

Regulamentul înlocuiește dispozițiile aplicabile în materia obligațiilor de întreținere din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența jurisdicțională de drept internațional privat, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.⁹ Statele membre vor aplica dispozițiile acestui regulament privind competența, recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor și asistența juridică în locul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 44/2001 de la data la care acest regulament devine aplicabil.¹⁰ Regulamentul înlocuiește Regulamentul (CE) nr. 805/2004, cu excepția titlurilor executorii europene emise pentru obligațiile de întreținere într-un stat necontractant la Protocolul de la Haga din 2007.¹¹

Sub aspectul dispozițiilor tranzitorii, al aplicării Protocolului de la Haga din 2007 și în ceea ce privește obținerea pensiei de întreținere de către un creditor din România de la

4 Considerentele nr. 9 și 45 din Preambulul Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (Regulamentul privind obligațiile de întreținere).

5 Considerentul nr. 10 din Regulamentul privind obligațiile de întreținere.

6 Denumită în continuare Convenția de la Haga din 2007.

7 Aplicabilă în relația cu state terțe.

8 A se vedea articolul 18 din Convenția de la Haga din 2007 referitor la limitele procedurii.

9 Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 68 alineatul (1) și 75 alineatul (2), Regulamentul (CE) nr. 44/2001 se va aplica în continuare procedurilor în curs la data aplicării Regulamentului nr. 4/2009.

10 A se vedea dispozițiile tranzitorii de la articolul 75 din Regulamentul nr. 4/2009.

11 A se vedea articolul 68 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4/2009.

un debitor din statele membre ale Uniunii Europene, atunci când există¹² un titlu executoriu român, deosebim trei situații:

- (toate statele membre ale UE) În condițiile art. 75 alin. 2 din Regulamentul nr. 4/2009 și pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, competența pentru emiterea extrasului de hotărâre judecătorească, tranzacție judiciară sau act autentic (anexele II și IV la regulamentul) ar aparține, în România, instanței de origine sau autorității competente. Este cazul, de exemplu, al hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele române după 18.06.2011, însă în situația în care acțiunea a fost introdusă înainte de 18.06.2011. Pentru hotărârile judecătorești pronunțate de către instanța română (înainte de 18.06.2011), analizarea aplicării Regulamentului nr. 4/2009 ar trebui să aibă în vedere în ce măsură aceste hotărâri decurg, în scopul recunoașterii și executării, din domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 44/2001.
- (toate statele membre ale UE cu excepția celor care nu aplică Protocolul de la Haga din 2007, adică a Danemarcei și a Regatului Unit al Marii Britanii) În condițiile art. 75 alin. 1 din Regulamentul nr. 4/2009 și pentru care procedura de exequatur a fost eliminată, competența pentru emiterea extrasului de hotărâre judecătorească, tranzacție judiciară sau act autentic (anexele I și III la regulamentul) ar aparține, în România, instanței de origine sau autorității competente. Este cazul, de exemplu, al hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele române după 18.06.2011, însă în situația în care acțiunea a fost introdusă, de asemenea, după 18.06.2011.
- (Danemarca și Regatul Unit al Marii Britanii, care nu aplică Protocolul de la Haga din 2007) În condițiile art. 75 alin. 1 din Regulamentul nr. 4/2009 și pentru care procedura de exequatur nu a fost eliminată, competența pentru emiterea extrasului de hotărâre judecătorească, tranzacție judiciară sau act autentic (anexele II și IV la regulamentul) ar aparține, în România, instanței de origine sau autorității competente. Pentru hotărârile judecătorești pronunțate de către instanța română (înainte de 18.06.2011), analizarea aplicării Regulamentului nr. 4/2009 în relația cu aceste două state ar trebui să aibă în vedere: data introducerii acțiunii; data aderării României la UE (01.01.2007); data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 44/2001; data aplicării Regulamentului nr. 44/2001 în relația cu Danemarca etc.

Sub aspectul dispozițiilor tranzitorii, al aplicării Protocolului de la Haga din 2007 și în ceea ce privește obținerea pensiei de întreținere de la un debitor din România de către un creditor din statele membre ale Uniunii Europene, deosebim trei situații, în cazul în care creditorul din statele membre al UE are¹³ un titlu executoriu străin¹⁴:

- titlul executoriu străin provine din unul din statele membre ale UE (cu excepția celor care nu aplică Protocolul de la Haga din 2007, adică Danemarcei și Regatului Unit al Marii Britanii), pentru care exequaturul a fost suprimat (hotărâri străine pronunțate după 18.06.2011 și acțiuni introduse după 18.06.2011). În acest caz autoritățile române competente pentru exequatur sunt tribunalele.

12 În situația în care nu există un titlu executoriu român, creditorul din România poate solicita, la alegere, și stabilirea obligației de întreținere de către instanța de la reședința obișnuită a debitorului din UE.

13 În situația în care creditorul din statele membre al UE are un titlu executoriu străin sau efectele acestuia nu pot fi recunoscute în România, atunci competența de stabilire a obligației de întreținere aparține judecătoriei de la reședința obișnuită a debitorului din România.

14 În situația în care titlul executoriu este român, însă creditorul se află într-unul din statele membre ale UE, atunci pentru obținerea pensiei de întreținere de la un debitor din România sunt competente judecătoriile și executoriile judecătorești.

- titlul executoriu străin provine din Regatul Unit și Danemarca. În acest caz autoritățile române competente pentru exequatur sunt tribunalele.
- titlul executoriu străin provine din orice statele membre al UE, pentru care exequaturul nu a fost suprimat (hotărâri străine pronunțate după 18.06.2011 și acțiuni introduse înainte de 18.06.2011). În acest caz autoritățile române competente pentru exequatur sunt, de asemenea, tribunalele.

UE și statele membre au luat parte la negocierile din cadrul Conferinței de la Haga de drept internațional privat. La data de 23 noiembrie 2007 s-a adoptat Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei și Protocolul privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere¹⁵. În consecință, se impune să se țină seama de Convenția de la Haga din 2007 și Protocolul de la Haga din 2007 în acest regulament.

În relația cu convențiile și acordurile internaționale existente între statele membre, regulamentul nu afectează aplicarea convențiilor și a acordurilor bilaterale și multilaterale în cadrul cărora unul sau mai multe state membre se constituie ca părți semnatare și care privesc aspectele reglementate de prezentul regulament.¹⁶ Convențiile și acordurile bilaterale și multilaterale la care (unul sau mai multe) statele membre sunt deja parte rămân aplicabile în continuare. Acest regulament este prioritar în aplicare față de convențiile și acordurile privind aspectele reglementate de regulament, dar regulamentul nu va afecta aplicarea convențiilor și acordurilor bilaterale și multilaterale (privind aspectele reglementate de regulament) la care un stat membru este parte¹⁷ la momentul adoptării regulamentului [vezi și articolul 69 alineatul (3)].¹⁸ Dispoziții similare pot fi găsite și în Convenția de la Haga din 2007 privind obligațiile de întreținere¹⁹ aplicabilă statelor ne-membre ale UE, contractante la convenție. Trebuie menționat faptul că, în conformitate cu dispozițiile Protocolului de la Haga din 2007²⁰, legea aplicabilă poate fi legea unui stat ne-membru al UE sau a unui stat ne-contractant.

În conformitate cu dispozițiile articolului 76, regulamentul **se aplică de la 18 iunie 2011**²¹ („cu condiția ca Protocolul de la Haga din 2007 să fie aplicabil în UE la această dată” – în caz contrar, regulamentul se aplică începând cu data aplicării protocolului respectiv în UE). Regulamentul a intrat în vigoare la data de 30 ianuarie 2009.^{22 23} Regulamentul este direct aplicabil în materia dreptului internațional privat în toate statele membre, cu excepția Danemarcei.^{24 25} La data de 30 noiembrie 2009, Consiliul Uniunii Europene a hotărât în numele UE încheierea Protocolului de la Haga privind obligațiile de întreținere.

15 Denumit în continuare Protocolul de la Haga din 2007.

16 A se vedea articolul 69 din Regulamentul nr. 4/2009.

17 Tratatul încheiat între Suedia, Danemarca, Finlanda, Islanda și Norvegia.

18 A se vedea articolul 69 din Regulamentul nr. 4/2009.

19 A se vedea articolul 51 din Convenția de la Haga din 2007.

20 Aplicabil atât de către statele membre ale UE, cât și de către alte state contractante (ne-membre/terțe).

21 A se vedea articolul 76 din Regulamentul nr. 4/2009.

22 Roth/Egger, *Ecolex* 2009, 818.

23 Aplicabil însă de la 18.06.2011 (vezi articolul 76 din Regulamentul nr. 4/2009).

24 A se vedea considerentul nr. 48 din Regulamentul nr. 4/2009.

25 În conformitate cu Decizia nr. CE/451/2009, regulamentul se va aplica Regatului Unit (fără Protocolul de la Haga din 2007). A se vedea și considerentul nr. 47 din Regulamentul nr. 4/2009 (Regatul Unit și clauza opt in).

II. Domeniul de aplicare

În conformitate cu dispozițiile **articolului 1** (dar și în conformitate cu considerentul nr. 11), regulamentul se aplică obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță.

Articolul 2 cuprinde câteva **definiții**; sunt explicate noțiunile „hotărâre judecătorească“, „tranzacție judiciară“, „act autentic“, „stat membru de origine“, „stat membru de executare“, „stat membru solicitant“, „stat membru solicitat“, „stat contractant la Convenția de la Haga din 2007“, „instanța de origine“, „creditor“ și „debitor“.

Exemplu:

Statul membru solicitant înseamnă statul membru a cărui autoritate centrală transmite o cerere statului membru solicitat, statul membru solicitat înseamnă statul membru a cărui autoritate centrală primește o cerere. Creditor înseamnă orice persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că i se datorează întreținere, iar debitor înseamnă orice persoană fizică care datorează sau se pretinde că datorează întreținere.

Articolul 2 alineatul (2) stabilește că noțiunea de "instanță judecătorească" include autoritățile administrative ale statelor membre competente în aspecte referitoare la obligațiile de întreținere, cu condiția ca aceste autorități să ofere garanții (de exemplu, în ceea ce privește imparțialitatea și dreptul părților de a fi audiate). Aceste autorități administrative sunt enumerate în anexa X a regulamentului.

III. Competența jurisdicțională²⁶; jurisprudența Curții de Justiție în domeniu

În conformitate cu dispozițiile articolului 3, în materie de obligații de întreținere în statele membre **competența jurisdicțională de drept internațional privat** aparține următoarelor instanțe:

- a. instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a pârâtului
- b. instanța judecătorească de la locul reședinței obișnuite a creditorului²⁷
- c. instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind starea persoanei în cazul în care cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni²⁸
- d. instanța judecătorească competentă în temeiul legii forului într-o acțiune privind răspunderea părintească atunci când cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni²⁹.

26 A se vedea Legea nr. 105 din 22 septembrie 1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, articolele 148 și 149 care cuprind normele naționale (interne) privind competența jurisdicțională de drept internațional privat în cauzele transfrontaliere (respectiv Cartea a VII-a: Procesul civil internațional, Titlul I: Competența internațională a instanțelor române, art. 1018-1034).

27 A se vedea considerentul nr. 15 partea a 2-a. Faptul că un pârât își are reședința obișnuită într-un stat terț nu ar trebui să mai aibă drept efect excluderea aplicării normelor UE în materie de competență jurisdicțională de drept internațional privat, de acum înainte, și nu ar mai trebui avută în vedere nicio trimitere la legislația națională. Prin urmare, prin prezentul regulament se stabilesc cazurile în care o instanță a unui stat membru poate exercita o competență subsidiară.

28 Cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți.

Competența jurisdicțională de drept internațional privat în conformitate cu dispozițiile articolului 3 lit. c), lit. d) este dată doar atunci când instanța judecătorească este competentă în temeiul legii forului, cererea cu privire la o obligație de întreținere este accesorie respectivei acțiuni și respectiva competență nu se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți. Regulamentul (CE) nr. 44/2001 stabilea doar două temeuri de competență jurisdicțională de drept internațional privat în materie de obligații de întreținere.³⁰ Aceste dispoziții sunt acum înlocuite [articolul 3 lit. b) și lit. c)]. Articolul 6 creează un temei de competență subsidiară. În cazul în care nicio instanță dintr-un stat membru nu este competentă în conformitate cu articolele 3, 4 și 5 din regulament și nicio instanță dintr-un stat terț (ne-membru al UE) contractant la Convenția de la Lugano din 2007 nu este competentă, în temeiul dispozițiilor respectivei convenții, atunci sunt competente instanțele statului membru al cetățeniei comune a părților. Articolul 7 creează un criteriu de competență *forum necessitatis*. În cazul în care nicio instanță dintr-un stat membru nu este competentă în temeiul articolelor 3, 4, 5 și 6 din regulament, instanțele dintr-un stat membru, în cazuri excepționale, pot fi investite cu cauza respectivă în situația în care procedura nu se poate iniția sau desfășura în mod rezonabil sau este imposibil să se desfășoare într-un stat terț. Competența întemeiată pe dispozițiile acestui articol poate fi exercitată doar dacă litigiul prezintă o legătură suficientă cu statul membru al instanței sesizate (de exemplu cetățenia uneia dintre părți, bunurile sunt situate într-un stat membru).³¹ Părțile pot conveni cu privire la instanța competentă (articolul 4). Părțile pot conveni că următoarea instanță sau următoarele instanțe ale unui stat membru are/au competența să soluționeze litigiile născute sau care se pot naște între ele în materie de obligații de întreținere:

- a. o instanță sau instanțele dintr-un stat membru în care una dintre părți își are reședința obișnuită
- b. o instanță sau instanțele dintr-un stat membru a cărui cetățenie o deține una dintre părți
- c. în ceea ce privește obligațiile de întreținere între soți sau foști soți: c.1. – instanța care are competența să soluționeze litigiile acestora în materie matrimonială; c.2. – o instanță sau instanțele statului membru în care s-a aflat ultima reședință obișnuită comună a soților pe parcursul a cel puțin un an

Condițiile enumerate trebuie îndeplinite în momentul semnării acordului cu privire la alegerea instanței sau în momentul în care este sesizată instanța.

Competența atribuită prin acord este, ca regulă, exclusivă și acordul se încheie în scris³². Alegerea instanței nu se aplică în cazul unui litigiu cu privire la o obligație de întreținere privind un copil sub 18 ani. De asemenea, părțile pot conveni să atribuie o competență exclusivă unei instanțe judecătorești sau unor instanțe judecătorești dintr-un stat membru al UE și contractant la Convenția de la Lugano din 2007³³.

Instanța din statul membru în fața căreia se înfățișează pârâtul este competentă (articolul 5). În conformitate cu dispozițiile articolului 8, atunci când o hotărâre judecătorească este pronunțată într-un stat membru sau într-un stat contractant la Convenția de la Haga din 2007 în care creditorul își are reședința obișnuită, acțiunea de modificare a hotărârii sau de pronunțare a unei noi hotărâri nu poate fi introdusă în instanță de către debitor în niciun alt

29 Cu excepția cazurilor în care respectiva competență se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți.

30 A se vedea articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001.

31 A se vedea și considerentul nr. 16 din Regulamentul nr. 4/2009 la care se menționează *forum necessitatis*.

32 Diverse forme scrise, articolul 4 alin. (2) din Regulamentul nr. 4/2009.

33 A se vedea și articolul 4 alin. (3) din Regulamentul nr. 4/2009 (copii care nu au împlinit încă vârsta de 18 ani).

stat membru atât timp cât creditorul își păstrează reședința obișnuită în statul în care a fost pronunțată hotărârea, cu excepția următoarelor situații:

- atunci când părțile au convenit în temeiul articolului 4;
- atunci când creditorul recunoaște competența instanțelor judecătorești din celălalt stat membru, astfel cum se prevede la articolul 5;
- atunci când autoritatea competentă din statul de origine contractant la Convenția de la Haga din 2007 nu poate sau refuză să își exercite competența;
- atunci când hotărârea pronunțată în statul de origine contractant la Convenția de la Haga din 2007 nu poate fi recunoscută sau executarea nu poate fi încuviințată.

Competență jurisdicțională – Hotărâri (Jurisprudența Curții de Justiție a UE):

În cauza C-295/95 (Farrell în contradictoriu cu Long), Curtea de Justiție argumentează că exclusiv instanța națională care a fost sesizată și care trebuie să își asume responsabilitatea pentru hotărârea judecătorească subsecventă poate să stabilească, în lumina împrejurărilor particulare ale fiecărei cauze, necesitatea unei acțiuni de pronunțare a unei hotărâri preliminare pentru a o asista în vederea pronunțării hotărârii, precum și relevanța aspectelor pe care le înaintează Curții. De asemenea, noțiunile din Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968 privind competența și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială³⁴ trebuie interpretate în mod autonom. Această interpretare poate asigura aplicarea Convenției de la Bruxelles din 1968, ale cărei obiective includ uniformizarea normelor în materie de competență jurisdicțională de drept internațional privat ale statelor contractante pentru a evita pe cât posibil multiplicarea temeiurilor de competență jurisdicțională de drept internațional privat referitor la unul și același raport juridic și consolidarea protecției juridice disponibile persoanelor stabilite în UE, permițând atât reclamantului identificarea cu ușurință a instanței la care poate introduce o acțiune, cât și pârâtului de a anticipa instanța în fața căreia ar putea fi acționat. De asemenea, considerațiile Curții se aplică și noțiunii de „creditor al obligației de întreținere” din prima teză a articolului 5 alineatul (2) din convenție care trebuie interpretat ca incluzând orice persoană care solicită întreținere, inclusiv persoana care introduce o acțiune privind pensia de întreținere pentru prima oară, fără a se face distincție între cei recunoscuți ca având dreptul la întreținere și cei cărora acest drept încă nu le-a fost recunoscut.

În cauza C-433/01 (Statul Bavaria în contradictoriu cu Jan Blijdenstein), Curtea de Justiție a UE stabilea faptul că dispozițiile articolului 5 alineatul (2) din Convenția din 1968 trebuie interpretate în sensul că nu pot fi invocate de către o instituție publică care, în cadrul unei acțiuni de recuperare, urmărește rambursarea – de la debitorul obligației de întreținere – a unor sume plătite, în conformitate cu dreptul public, unui creditor al obligației de întreținere, prin intermediul unei burse de studii (subrogație). Curtea reținea, de asemenea, că nu este necesar a refuza debitorului obligației de întreținere protecția oferită de articolul 2 din Convenția de la Bruxelles din 1968 atunci când creditorul obligațiilor de întreținere a beneficiat de bursa de studii la care putea avea pretenție. Aceasta se bazează pe faptul că instanțele pârâtului sunt de regulă mai bine localizate pentru a stabili veniturile pârâtului.

Articolul 9 stabilește momentul la care se consideră că o instanță este sesizată. Se consideră că o instanță este sesizată:

34 În prezent înlocuită de Regulamentul nr. 44/2001.

- la data la care actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent a fost depus la instanță, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie notificat sau comunicat părâtului;
- în cazul în care actul trebuie notificat sau comunicat **înainte** de a fi depus la instanță, la data primirii acestuia de către autoritatea responsabilă pentru notificare sau comunicare, cu condiția ca reclamantul să nu fi neglijat în continuare să ia măsurile pe care era obligat să le ia pentru ca actul să fie depus la instanță.

Instanța sesizată cu privire la o anumită cauză trebuie să verifice dacă este competentă. Atunci când instanța judecătorească dintr-un stat membru este sesizată într-o cauză cu privire la care nu este competentă în temeiul prezentului regulament, aceasta își declină, din oficiu, competența (articolul 10). Articolul 11 cuprinde dispoziții privind verificarea admisibilității privind cauzele în care părâtul își are reședința obișnuită în alt stat decât statul membru în care a fost introdusă acțiunea. Articolul 12³⁵ descrie cazurile de litispendență. În cazul în care cereri având același obiect și aceeași cauză, între aceleași părți, sunt introduse înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior suspendă din oficiu acțiunea. Până în momentul în care se stabilește competența primei instanțe sesizate, orice altă instanță își va declina competența. În cazul în care cereri conexe sunt pendinte înaintea unor instanțe din state membre diferite, instanța sesizată ulterior poate suspenda judecata (articolul 13). Măsurile provizorii sau asigurătorii prevăzute de legea unui stat membru pot fi solicitate instanțelor statului în cauză chiar în cazul în care, în temeiul prezentului regulament, instanțele dintr-un alt stat membru sunt competente să judece cauza pe fond (articolul 14).

IV. Legea aplicabilă

Regulamentul nu a creat noi dispoziții³⁶, articolul 15 precizând că legea aplicabilă obligațiilor de întreținere se stabilește în conformitate cu Protocolul de la Haga din 2007 în statele membre care au obligații în temeiul actului respectiv. Deja la considerentul nr. 20 din regulament se menționează că este oportun să se prevadă că, pentru statele membre care au obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007, dispozițiile în materie de norme privind soluționarea conflictelor de legi aplicabile sunt cele prevăzute de protocolul respectiv. În acest sens, ar trebui introdusă o dispoziție care să facă trimitere la protocolul respectiv. În conformitate cu dispozițiile articolului 3 alineatul (1) din Protocolul de la Haga din 2007, legea aplicabilă este legea statului membru în care creditorul obligației de întreținere își are reședința obișnuită³⁷. Este, de asemenea, important de știut că normele privind conflictul de legi se aplică doar obligațiilor de întreținere. Dispozițiile acestei convenții nu stabilesc legea aplicabilă³⁸ în ceea ce privește determinarea³⁹ relației de familie. Dispoziția trebuie interpretată coroborat cu articolul 22 din regulament.⁴⁰

Se impune a sublinia faptul că protocolul stabilește doar legea aplicabilă obligației de întreținere și în niciun caz legea aplicabilă relației din care decurge obligația de întreținere respectivă. Hotărârile pronunțate în temeiul protocolului nu vor aduce atingere existenței

35 În Regulament nu există dispoziții privind declinarea competenței – de exemplu transmiterea dosarului între autoritățile centrale. În acest caz este aplicabilă norma internă.

36 A se vedea Andrae FPR 2008, 196 și următoarele (existau dispoziții în proiect în acest sens).

37 A se vedea capitolul privind Protocolul de la Haga din 2007.

38 Temeiul diferitelor obligații de întreținere.

39 A se vedea Protocolul de la Haga din 2007.

40 Articolul 1 din Regulamentul nr. 4/2009 furnizează câteva exemple în acest sens.

relațiilor menționate la articolul 1 alineatul (1)⁴¹. Dispozițiile interne privind conflictul de legi ale fiecărui stat contractant determină legea aplicabilă relației de familie. Dacă existența sau non-existența unei relații de familie este aspectul principal al acțiunii, de regulă nu vor exista dificultăți. Dacă o cerere de întreținere face obiectul unei acțiuni în instanță, iar aspectul referitor la existența unei relații de familie apare din fază preliminară – de exemplu, ca urmare a faptului că presupusul debitor contestă existența relației respective –, problema devine mult mai dificilă. În Raportul explicativ privind convențiile în materia obligațiilor de întreținere (executare – lege aplicabilă) din 1973 se regăsește o propunere⁴² în sensul că legea desemnată ca aplicabilă obligațiilor de întreținere poate fi aplicată și chestiunii preliminare privind existența unei relații de familie.⁴³ Această soluție însă nu obligă statele contractante. Fiecare stat poate opta pentru legătura autonomă a chestiunii preliminare – dar, în orice caz, hotărârea privind întreținerea nu aduce atingere existenței relației de familie în cauză. Relațiile între persoane de același sex (căsătorii și parteneriate) sunt recunoscute într-un număr din ce în ce mai mare de state. Aceste relații pot genera cereri privind obligațiile de întreținere. Unele state încă mai refuză recunoașterea relațiilor între persoanele de același sex. Protocolul de la Haga din 2007 nu schimbă cu nimic situația. Prin urmare, existența acestor relații între persoane de același sex trebuie să fie determinată de norma internă (inclusiv normele de drept internațional privat) a statului contractant. De asemenea, protocolul nu specifică dacă obligațiile de întreținere care decurg dintr-o astfel de relație între persoane de același sex sunt incluse în domeniul de aplicare al protocolului. Astfel, aplicarea protocolului nu va fi unitară în statele contractante. Cu toate acestea, protocolul permite recunoașterea obligațiilor de întreținere care decurg din relații necunoscute în norma internă a statului contractant care trebuie să pronunțe o hotărâre privind obligațiile de întreținere.⁴⁴ O instanță din România ar putea recunoaște hotărârea privind întreținerea fără a o condiționa de existența în Codul familiei român a relației de uniune civilă sau parteneriat înregistrat.

Exemplu:

Un stat contractant nu recunoaște relațiile de căsătorie sau parteneriat în cadrul sistemului de drept național. Un cetățean austriac⁴⁵ sesizează instanța acestui stat cu o cerere în care solicită întreținere ca urmare a unei relații între persoane de același sex. Instanța recunoaște obligația de întreținere. Hotărârea pronunțată în temeiul protocolului nu aduce atingere existenței relației între persoane de același sex.

Legea aplicabilă (conținutul legii străine) va fi disponibilă pe pagina de internet a Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială, în conformitate cu prevederile articolului 70 din regulament.

41 Formularea corespunde celei de la articolul 1 din Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (denumită în continuare Convenția de la Haga din 1973).

42 Pentru Convențiile privind obligațiile de întreținere din 1956 și 1973.

43 Raport explicativ privind convențiile privind obligațiile de întreținere (executare – lege aplicabilă) din 1973 („Raportul Verwilghen“).

44 A se vedea și articolul 13 referitor la ordinea publică din Protocolul de la Haga din 2007.

45 Relațiile între persoane de același sex sunt recunoscute de la data de 1 ianuarie 2010.

V Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor; jurisprudența Curții de Justiție

O hotărâre privind întreținerea pronunțată într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 este recunoscută într-un alt stat membru fără a fi necesar să se recurgă la nicio procedură și fără a fi posibilă contestarea recunoașterii sale.⁴⁶ Recunoașterea unei hotărâri pronunțate în materia obligațiilor de întreținere nu implică și recunoașterea de către statul membru respectiv a relațiilor de familie care stau la baza obligației de întreținere care a condus la pronunțarea hotărârii⁴⁷. Regulamentul extinde domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 805/2004⁴⁸ la toate „hotărârile”⁴⁹. Regulamentul stabilește dispoziții și proceduri separate privind recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor pentru:

- (pe de o parte) statele contractante ale Protocolului de la Haga din 2007 și
- (pe de altă parte) statele membre care nu sunt obligate prin Convenția de la Haga din 2007⁵⁰.

Articolul 16 precizează domeniul de aplicare a capitolului IV. Capitolul este structurat în trei secțiuni:

- Secțiunea 1 se aplică hotărârilor pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (adică toate SM, cu excepția Danemarcei și Regatului Unit);
- Secțiunea 2 se aplică hotărârilor pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (adică Danemarcei și Regatului Unit);
- Secțiunea 3 se aplică tuturor hotărârilor (de la 1 și 2).

După cum s-a mai menționat, o hotărâre de întreținere pronunțată într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (toate statele membre ale UE, cu excepția Danemarcei și Regatului Unit) este recunoscută într-un alt stat membru fără a fi necesar să se recurgă la nicio procedură și fără a fi posibilă contestarea recunoașterii sale (eliminarea procedurii de exequatur).

Eliminarea procedurii de exequatur (încuviințarea executării silite) este valabilă pentru o hotărâre de întreținere pronunțată într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (toate statele membre ale UE, cu excepția Danemarcei și Regatului Unit) pronunțată după 18.06.2011 și în cazul în care acțiunea a fost introdusă, de asemenea, după 18.11.2011.

O hotărâre care este deja executorie în statul membru de origine este executorie în alt stat membru fără a fi necesară încuviințarea executării (articolul 17). Pentru executarea unei hotărâri judecătorești într-un alt stat membru, reclamantul furnizează autorităților competente însărcinate cu executarea documentele menționate la **articolul 20** (de exemplu, o copie a respectivei hotărâri, anexele I și III privind extrasele de hotărâre/tranzacție judiciară/act

46 A se vedea considerentul nr. 24 din Regulamentul nr. 4/2009.

47 A se vedea considerentul nr. 25 din Regulamentul nr. 4/2009.

48 Vezi articolul 68 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4/2009, în sensul că acesta înlocuiește, în materie de obligații de întreținere, Regulamentul (CE) nr. 805/2004, în afara titlurilor executorii europene care au legătură cu obligațiile de întreținere emise într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007.

49 A se vedea articolul 2 alineatul (1-1), „*oricare ar fi natura instanței de judecată*”.

50 Roth/Egger, *Ecolex* 2009, 820.

autentic și traducerea acestora). Anexa I – Extras dintr-o hotărâre/tranzacție judiciară în materie de obligații de întreținere care nu este supusă unei proceduri de recunoaștere și de încuviințare a executării⁵¹ se eliberează de către instanța de origine. În cazul actului autentic, anexa III – Extras se eliberează de către autoritatea competentă și conține aceleași rubrici, cu excepția asistenței juridice gratuite.

Recunoașterea și executarea într-un stat membru a unei hotărâri de întreținere nu implică și recunoașterea de către statul membru respectiv a relațiilor de familie, rudenie, căsătorie sau alianță care stau la baza obligației de întreținere care a condus la pronunțarea hotărârii.⁵² Un pârât care nu s-a înfățișat în instanța din statul membru de origine are dreptul de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești în fața instanței judecătorești competente din statul membru în termen de 45 de zile (din ziua în care pârâtul a luat efectiv cunoștință de conținutul hotărârii judecătorești) în cazurile menționate la articolul 18. Obiectivul acestei dispoziții este de a menține dreptul pârâtului de a fi ascultat⁵³. În cazul în care instanța hotărăște că respectiva cale de atac este justificată, hotărârea judecătorească este nulă și neavenită. În conformitate cu dispozițiile articolului 21⁵⁴, autoritatea competentă a statului membru de executare refuză executarea unei hotărâri

- dacă s-a prescris dreptul de obținere a executării hotărârii judecătorești a instanței judecătorești de origine, poate refuza executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate de statul membru de origine;
- dacă aceasta este ireconciliabilă⁵⁵ cu o hotărâre pronunțată în statul membru de executare sau cu o hotărâre judecătorească pronunțată într-un alt stat membru;
- dacă autoritatea competentă a statului membru de origine a fost investită cu soluționarea unei căi de atac privind hotărârea instanței judecătorești de origine, în temeiul **articolului 19**.

Refuzul executării se realizează la cererea debitorului. În măsura în care sunt compatibile cu dispozițiile **articolului 21**, se vor aplica motivele de refuz și suspendare a executării în temeiul legii statului membru de executare.

Refuzul recunoașterii sau executării – hotărâri (jurisprudența Curții de Justiție a UE):

În cauza C-145/86 (Hoffman în contradictoriu cu Krieg), Curtea de Justiție reținea că o hotărâre străină care a fost recunoscută în temeiul dispozițiilor articolului 26 din Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968 privind competența și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială trebuie să aibă, în principiu, aceleași efecte în statul în care se solicită executarea ca și în statul în care a fost pronunțată hotărârea respectivă. De asemenea, o hotărâre străină cu forță executorie într-un stat conform dispozițiilor articolului 31 din Convenția de la Bruxelles din 1968 și care rămâne executorie în statul în care a fost pronunțată nu trebuie să fie executată în statul în care se solicită executarea atunci când, în conformitate cu legea acestui din urmă stat, încetează a mai fi executorie în baza unor motive care se situează în afara domeniului de aplicare a convenției. Convenția de la Bruxelles din

51 **Anexa I – Extrasul de hotărâre/tranzacție judiciară** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la natura actului și coordonatele dosarului și hotărârii; coordonatele instanței de origine; coordonatele reclamantului și dacă a beneficiat de asistență gratuită; dispozitivul hotărârii (monedă, creanță, modalități de plată, perioadă, dobânzi etc.).

52 A se vedea considerentul nr. 25 din Regulamentul nr. 4/2009.

53 A se vedea și Regulamentul (CE) nr. 805/2004, articolul 19.

54 Considerentul nr. 21 din Regulamentul nr. 4/2009.

55 A se vedea și Regulamentul (CE) nr. 805/2004, articolul 21.

1968 nu împiedică instanța din statul în care se solicită executarea de la a trage concluziile necesare dintr-o lege națională a divorțului atunci când ia în considerare executarea hotărârii străine pronunțate în legătură cu obligațiile de întreținere între soți. O hotărâre străină care obligă o persoană la plata întreținerii către soție în temeiul obligațiilor sale rezultate din căsătorie de a o întreține contravine în contextul dispozițiilor articolului 27 alineatul (3) din convenție cu o hotărâre națională care pronunță divorțul soților. Articolul 36 din convenție trebuie interpretat conform principiului că o parte care nu a exercitat nicio cale de atac împotriva hotărârii de executare menționate la articolul respectiv este împiedicată, la momentul executării hotărârii, a invoca un motiv valabil pe care l-ar fi putut prezenta într-o astfel de cale de atac, și că această dispoziție trebuie aplicată din oficiu de către statele în care se solicită executarea. Cu toate acestea, această dispoziție nu se aplică atunci când are ca rezultat obligarea instanței naționale de a condiționa efectele unei hotărâri naționale care se situează în afara domeniului de aplicare a convenției de recunoaștere a ei în statul în care a fost pronunțată hotărârea străină care se solicită a fi executată.

În cauza C-220/95 (Boogaard în contradictoriu cu Laumen), Curtea de Justiție argumenta că, în situația în care motivarea unei hotărâri pronunțate într-o acțiune de divorț indică faptul că întreținerea pe care o acordă este menită a ajuta soțul/soția să se întrețină sau, în cazul în care nevoile și resursele fiecăruia dintre soți sunt luate în considerare la determinarea cuantumului întreținerii, hotărârea va avea ca obiect obligațiile de întreținere și se va înscrie în domeniul de aplicare a Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială astfel cum a fost modificată prin Convenția din 9 octombrie 1978 privind aderarea Regatului Danemarcei, Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și prin Convenția din 25 octombrie 1982 privind aderarea Republicii Elene. Pe de altă parte, acolo unde întreținerea acordată vizează doar împărțirea bunurilor între soți, hotărârea va ține seama de drepturile de proprietate care decurg dintr-o relație matrimonială și, în acest context, nu va fi executorie în temeiul Convenției de la Bruxelles din 1968. O hotărâre care îndeplinește aceste două condiții poate fi executată în parte, în conformitate cu dispozițiile articolului 43 din Convenția de la Bruxelles, dacă arată clar scopurile pentru care se acordă diversele cote din întreținere. Pe cale de consecință, o hotărâre pronunțată într-o acțiune de divorț prin care se dispune o plată unică globală și transferul unui drept de proprietate de către una dintre părți către fostul soț/fosta soție trebuie văzută ca având legătură cu întreținerea și de aceea ca fiind acoperită de domeniul de aplicare a convenției dacă scopul ei este de a asigura întreținerea fostului soț/fostei soții. Faptul că în decizia sa instanța de origine nu a ținut seama de un contract de căsătorie nu este relevant din acest punct de vedere.

În conformitate cu dispozițiile articolului 23, o hotărâre pronunțată într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (adică Danemarca și Regatul Unit al Marii Britanii) este recunoscută în alte state membre fără a fi necesar să se recurgă la o procedură specială. Pentru aceste hotărâri procedura de exequatur nu a fost suprimată. O hotărâre nu este recunoscută dacă:

- hotărârea este vădit contrară ordinii publice a statului membru în care se solicită recunoașterea („ordre public“);
- pârâtul nu a avut posibilitatea de a se apăra;
- hotărârea pronunțată în statul membru de origine este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți în statul membru în care s-a solicitat recunoașterea;

- hotărârea pronunțată în statul membru de origine este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț (cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru recunoașterea în statul membru în care se solicită recunoașterea).

În conformitate cu dispozițiile articolului 26, o hotărâre pronunțată într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 (adică Danemarca și Regatul Unit al Marii Britanii), executorie în statul membru respectiv, este pusă în executare în alt stat membru atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost încuviințată executarea în statul respectiv. Instanța sau autoritatea competentă trebuie să hotărască cu privire la cererea de încuviințare. Competența teritorială este determinată de reședința obișnuită a părții împotriva căreia se solicită executarea sau de locul de executare. Cererea de încuviințare a executării este însoțită de documentele menționate la articolul 28. Se va prezenta în special un extras⁵⁶ al hotărârii eliberat de instanța de origine, prin intermediul formularului prezentat ca model în anexa II, respectiv IV (pentru acte autentice). Anexa II – Extras dintr-o hotărâre/tranzacție judiciară în materie de obligații de întreținere care este supusă unei proceduri de recunoaștere și de încuviințare a executării¹ – se eliberează de către instanța de origine. În cazul actului autentic de la anexa IV, extrasul se eliberează de către autoritatea competentă și are aceleași rubrici, cu excepția asistenței juridice gratuite.

În conformitate cu dispozițiile **articolului 30**, executarea unei hotărâri este încuviințată fără examinare în temeiul articolului 24 (motive de refuz de recunoaștere); instanța sau autoritatea competentă examinează doar formalitățile în conformitate cu dispozițiile articolului 28. Refuzul sau revocarea unei hotărâri de încuviințare a executării și procedura de contestare a hotărârii pronunțate în apel sunt reglementate la articolele 33 și 34. În conformitate cu dispozițiile articolului 38, nu poate fi perceput niciun impozit, drept sau taxă.

Dispoziții comune

Executarea unei hotărâri poate fi încuviințată provizoriu (articolul 40). Articolul 41 stabilește formalitățile necesare pentru invocarea unei hotărâri recunoscute. În conformitate cu dispozițiile articolului 41, procedura de executare a hotărârilor judecătorești este reglementată de legea statului membru de executare. O hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, executorie în statul membru de executare, este executată în aceleași condiții precum o hotărâre pronunțată în statul membru de executare (cu respectarea dispozițiilor regulamentului). Partea care solicită executarea unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru nu are obligația de a avea, în statul membru de executare, nicio adresă poștală, niciun reprezentant autorizat, fără a se aduce vreun prejudiciu persoanelor competente în materii de proceduri de executare (articolul 41). În niciun caz, hotărârea judecătorească pronunțată într-un stat membru nu poate face obiectul unei revizuirii pe fond (articolul 42).

VI. Accesul la justiție

Părțile au acces efectiv la justiție într-un alt stat membru. Statele membre acordă asistență judiciară. Asistența judiciară desemnează asistența necesară pentru a garanta că respectiv

⁵⁶ **Anexa II – Extrasul de hotărâre/tranzacție judiciară** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la natura actului și coordonatele dosarului și hotărârii; coordonatele instanței de origine; coordonatele reclamantului și dacă a beneficiat de asistență gratuită; dispozitivul hotărârii (monedă, creanță, modalități de plată, perioada, dobânzi etc.).

cererile părților vor fi soluționate într-un mod eficient și complet (de exemplu să își cunoască drepturile). Asistența judiciară acoperă (în măsura în care este necesar) următoarele:

- consilierea în faza precontencioasă;
- asistența judiciară în vederea sesizării unei autorități sau a unei instanțe și reprezentarea în justiție;
- exonerarea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată și a onorariilor;
- (în conformitate cu dispozițiile articolului 45 lit. d) cheltuielile efectuate de partea adversă, cu condiția ca astfel de cheltuieli să fi fost acoperite în cazul în care beneficiarul ar fi avut reședința obișnuită în statul membru în care se află instanța sesizată;
- cheltuielile de interpretare;
- cheltuielile de traducere a documentelor solicitate;
- cheltuielile de deplasare.

Articolele 44 și 45 garantează asistența judiciară, în cazurile care intră sub incidența capitolului VII, oricărui solicitant care își are reședința obișnuită în statul solicitant. În cazurile care intră sub incidența capitolului VII, statele membre nu sunt obligate să acorde asistență judiciară dacă și în măsura în care procedurile respectivului stat membru permit părților să se apere fără să fie nevoie de asistență judiciară. Autoritatea centrală furnizează astfel de servicii în mod gratuit. Condițiile de acordare a asistenței judiciare nu sunt mai restrictive decât cele stabilite pentru cazuri interne echivalente.⁵⁷ Asistența judiciară gratuită pentru cererile de întreținere pentru copii este garantată la articolul 46. În contextul Directivei (CE) nr. 8/2003⁵⁸, articolul 46⁵⁹ trebuie văzut ca o „lex specialis”.⁶⁰ Statul membru solicitat acordă asistență judiciară gratuită în cazul tuturor cererilor cu privire la obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație părinte-copil, a unei persoane care nu a împlinit încă 21 de ani (formulate de un creditor în temeiul **articolului 56**). În legătură cu alte cereri decât cele de la **articolul 56 alineatul (1) literele (a) și (b)**⁶¹, autoritatea competentă a statului membru solicitat poate refuza asistența judiciară gratuită în cazul în care consideră că, pe fond, cererea sau orice cale de atac sunt, în mod evident, neîntemeiate [articolul 46 alineatul (2)]⁶². În cazurile care nu fac obiectul articolului 46⁶³, asistența judiciară poate fi acordată în conformitate cu legislația națională. Este permisă evaluarea resurselor reclamantului sau a temeiului cererii.

Capitolul VI (articolul 48) conține dispoziții privind aplicarea regulamentului tranzacțiilor judiciare și actelor autentice.

57 A se vedea și Convenția de la Haga din 2007 privind obligațiile de întreținere.

58 Transpusă în România prin OUG nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în cauzele civile, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008.

59 Asistența judiciară gratuită pentru copii este aproape obligatorie din oficiu și reprezintă cel mai înalt standard în comparație cu Directiva nr. 8/2003 privind asistența judiciară și asistența judiciară acordată în cazurile de obligații de întreținere pentru alți membri ai familiei.

60 A se vedea Roth/Egger, *Ecolex* 2009, 818.

61 Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri; Executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul membru solicitat.

62 A se reține principiul continuității pentru statele nordice. De exemplu, atunci când fosta soție a obținut asistență judiciară pentru o hotărâre administrativă, atunci acest principiu va fi „exportat” în statul de executare.

63 În sensul articolelor 44 și 45 din Regulamentul nr. 4/2009.

VII. Cooperarea între autoritățile centrale

Pentru a se garanta și facilita recuperarea transfrontalieră a creanțelor de întreținere, este oportun să se instituie un regim de cooperare între autoritățile centrale desemnate de statele membre. Autoritățile centrale ar trebui să acorde asistență creditorilor și debitorilor de întreținere pentru a putea face uz de drepturile lor. Autoritățile centrale desemnate de către fiecare stat membru (articolul 49) cooperează între ele, promovează cooperarea și caută soluții la dificultățile apărute în aplicarea regulamentului. În acest scop, autoritățile centrale utilizează Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială.⁶⁴

Atribuțiile specifice ale autorităților centrale sunt stabilite la articolul 51 și articolul 53 (de exemplu transmit și primesc cereri conform articolului 56, inițiază sau facilitează intentarea de acțiuni în ce privește astfel de cereri, furnizează sau facilitează furnizarea asistenței judiciare, ajută la localizarea debitorului, ajută la obținerea informațiilor relevante, înaintează solicitări etc.).⁶⁵

În situația obținerii pensiei de întreținere, autoritatea centrală solicitantă/transmițătoare completează Partea A din următoarele categorii de cereri în aplicarea Regulamentului nr. 4/2009 (după primirea documentelor justificative necesare de la creditor și după controlul de regularitate internațională):

- cererea de măsuri specifice formulată în temeiul art. 53, prevăzută la anexa V din Regulamentul nr. 4/2009⁶⁶,
- cerere de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere formulată în temeiul art. 56 alin. 1 lit. a) și lit. b) și alin. 2 lit. a), prevăzută la anexa VI din Regulamentul nr. 4/2009⁶⁷ și
- cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere formulată în temeiul art. 56 alin. 1 lit. c), d), e) și f) și alin. 2 lit. b) și c), prevăzută la anexa VII din Regulamentul nr. 4/2009⁶⁸.

La primirea documentelor justificative necesare și după controlul de regularitate internațională, autoritatea centrală solicitantă/transmițătoare poate asista creditorul să

64 Creată prin Decizia 2001/470/CE.

65 Aceasta nu este o caracteristică a regulamentelor UE de a permite aproape orice doar pentru contactul direct. Aceasta este o inovație în dreptul internațional privat de a crea autorități centrale de transmitere și primire conform principiului interesului superior al copilului, ca fiind cea mai dezavantajată categorie procesuală. Sistemul de cooperare centralizat nu poate fi întâlnit în alte instrumente UE dedicate altor categorii procedurale defavorizate, cum ar fi consumatorii, angajații, persoanele asigurate etc.

66 Partea A din cererea de măsuri specifice (anexa V la regulament) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la: coordonatele autorității centrale solicitante și solicitate; obiectul cererii de măsuri specifice (localizare domiciliu, localizare venituri, obținere probe, transmitere acte, stabilirea filiației, inițierea unor măsuri asigurătorii); motivul cererii; persoana vizată (coordonatele creditorului și debitorului); informațiile solicitate (adresă, venituri).

67 Partea A din cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere (anexa VI) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la: obiectul cererii (recunoaștere, exequatur, executare); coordonatele autorității centrale solicitante și solicitate; documentele justificative anexate (hotărâre, extras, certificat care atestă că partea a beneficiat de asistență gratuită, calculul restanțelor etc.).

68 Partea A din cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești (anexa VII) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la: obiectul cererii (obținere, modificare); coordonatele autorității centrale solicitante și solicitate; documentele justificative anexate (hotărâre, extras, acte de stare civilă, adeverință venituri, adeverință elev/student, document care atestă relația de familie etc.).

completeze Partea B din următoarele categorii de cereri în aplicarea Regulamentului nr. 4/2009:

- cerere de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere formulată în temeiul art. 56 și art. 57, prevăzută la anexa VI din Regulamentul nr. 4/2009⁶⁹ și
- cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești în materie de obligații de întreținere formulată în temeiul art. 56 și art. 57, prevăzută la anexa VII din Regulamentul nr. 4/2009⁷⁰.

În toate cazurile, partea interesată se poate adresa direct autorităților străine competente din statele membre ale Uniunii Europene.

La primire, autoritatea centrală solicitată care primește cererile de măsuri specifice menționate la art. 53 și cererile de întreținere menționate la art. 56 din Regulamentul nr. 4/2009, însoțite de documentele justificative necesare, prevăzute în anexele V-VII la Regulamentul nr. 4/2009, confirmă de primire folosind formularul de confirmare de primire a unei cereri prevăzută în anexa VIII la Regulamentul nr. 4/2009, în temeiul art. 58 alin. 3 din Regulamentul nr. 4/2009. În cazul în care, în baza informațiilor sau a documentelor justificative transmise, nu se poate da curs cererii de măsuri specifice sau de întreținere, autoritatea centrală primitoare/solicitată informează autoritatea centrală străină în vederea completării acestora. Autoritatea centrală primitoare/solicitată poate refuza soluționarea sau poate dispune încetarea soluționării cererii, informând autoritatea centrală transmițătoare din statul membru al UE, în condițiile menționate la art. 58 alin. 8 și 9 din Regulamentul nr. 4/2009, folosind formularul prevăzută în anexa IX la Regulamentul nr. 4/2009.

După primirea cererilor de întreținere, de măsuri specifice și a documentelor justificative necesare anexate și după efectuarea controlului de regularitate internațională, autoritatea centrală primitoare le trimite spre competentă soluționare, în funcție de categoria cererilor, autorității sau instituției care deține datele cu caracter personal, autorității judiciare sau competente să asigure asistența juridică gratuită.

Autoritatea centrală primitoare/solicitată informează autoritatea centrală solicitantă cu privire la stadiul soluționării cererii din statul membru al Uniunii Europene, în condițiile menționate la art. 58 alin. 4 și alin. 5 din Regulamentul nr. 4/2009.

În conformitate cu dispozițiile din art. 51, art. 53, art. 61-art. 63 din Regulamentul nr. 4/2009, autoritatea centrală primitoare/solicitată primește cererile de măsuri specifice formulate de autoritatea centrală dintr-un stat membru al Uniunii Europene, formularul din anexa V la Regulamentul nr. 4/2009, completat la rubricile 3.1.1 și 3.1.2.

Autoritatea centrală primitoare/solicitată transmite spre competentă soluționare la autoritatea competentă cererile de măsuri specifice, având ca obiect *contribuirea la*

69 Partea B din cererea de recunoaștere, de încuviințare a executării sau de executare a unei hotărâri judecătorești (anexa VI) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la temeiul recunoașterii; coordonatele hotărârii; coordonatele reclamantului și dacă a beneficiat de asistență juridică gratuită; coordonatele părâtului și informații despre localizarea acestuia; coordonatele creditorului sau reprezentantului legal.

70 Partea B din cererea în vederea obținerii sau modificării unei hotărâri judecătorești (anexa VII) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la dovada relației de familie sau coordonatele hotărârii care se modifică (însoțită de circumstanțele modificărilor intervenite); coordonatele reclamantului; coordonatele părâtului și informații despre localizarea acestuia; coordonatele creditorului sau reprezentantului legal; situația materială a debitorului/creditorului.

localizarea debitorului sau a creditorului sau facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului sau ale creditorului. La primirea cererilor de măsuri specifice, autoritățile sau instituțiile care dețin date cu caracter personal aplică, în mod corespunzător, în completare, dispozițiile privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare. Răspunsul primit de la autoritățile sau instituțiile care dețin date cu caracter personal este transmis de către autoritatea centrală primitoare/solicitată în statul membru al Uniunii Europene, în temeiul art. 53 din Regulamentul nr. 4/2009, folosind formularul Partea B din cererea de măsuri specifice, prevăzut la anexa V din Regulamentul nr. 4/2009.

După cum s-a mai menționat, fiecare autoritate centrală își suportă propriile cheltuieli și poate impune reclamantului doar costuri excepționale în conformitate cu articolul 54 alineatul (2). Articolele de la 55 la 59 conțin dispoziții referitoare la cererile prin intermediul autorităților centrale ale statelor membre. Este important de menționat că toate cererile în conformitate cu **articolul 56** trebuie să fie înaintate utilizându-se formularul prezentat ca model în anexa VI sau în anexa VII. Articolul 59 cuprinde dispoziții privind limba care trebuie utilizată. Capitolul VII stabilește, de asemenea, accesul autorităților centrale la informație.

Regulamentul conține dispoziții privitoare la instituțiile publice.⁷¹ În anumite cazuri și instituțiile publice pot introduce cereri. Articolele de la 65 la 76 (capitolul IX) prevăd dispozițiile generale și finale.

Articolul 75 definește dispozițiile tranzitorii. Articolul 75 alineatul (1) stabilește că, în principiu, regulamentul se aplică numai în cazul acțiunilor judiciare introduse, tranzacțiilor judiciare aprobate sau încheiate și actelor autentice întocmite ulterior datei de punere în aplicare a acestuia (18.6.2011).⁷²

În conformitate cu dispozițiile articolului 75 alineatul (2), secțiunea 2 și 3 din capitolul IV se aplică

- hotărârilor pronunțate în statele membre, înainte de data de aplicare a prezentului regulament, pentru care recunoașterea și încuviințarea executării sunt solicitate după această dată;
- hotărârilor pronunțate după data de aplicare a prezentului regulament, în funcție de procedurile demarate înainte de această dată, în măsura în care aceste hotărâri decurg, în scopul recunoașterii și executării, din domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

Regulamentul (CE) nr. 44/2001 continuă să se aplice procedurilor de recunoaștere și executare în curs la data aplicării prezentului regulament.

În conformitate cu dispozițiile articolului 75 alin. (3), capitolul VII privind cooperarea între autorități centrale se aplică solicitărilor și cererilor primite de către autoritatea centrală începând cu data aplicării prezentului regulament.

71 A se vedea și Convenția de la Haga privind obligațiile de întreținere.

72 Sub incidența alineatelor 2 și 3.

VIII. Formulare

Formularul I:

EXTRAS DINTR-O HOTĂRÂRE/TRANZACȚIE JUDICIARĂ ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE CARE NU ESTE SUPUSĂ UNEI PROCEDURI DE RECUNOAȘTERE ȘI DE ÎNCUVIINȚARE A EXECUTĂRII

(articolele 20 și 48 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere [¹])

IMPORTANT

Se eliberează de către instanța judecătorească de origine

Se eliberează numai dacă hotărârea sau tranzacția judiciară este executorie în statul membru de origine

A se menționa numai informațiile care sunt indicate în hotărârea sau în tranzacția judiciară sau care au fost aduse la cunoștința instanței judecătorești de origine.

1. Natura actului: ☐ Hotărâre ☐ Tranzacție judiciară Data și numărul de înregistrare: Hotărârea/tranzacția judiciară este recunoscută și este executorie într-un alt stat membru fără să fie posibil să se opună recunoașterii acesteia și fără să fie necesară încuviințarea executării [articolele 17 și 48 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].
2. Instanța judecătorească de origine
2.1. Numele:
2.2. Adresa:
2.2.1. Strada și nr./CP:
2.2.2. Localitatea și codul poștal:
2.2.3. Statul membru ☐ Belgia ☐ Bulgaria ☐ Republica Cehă ☐ Germania ☐ Estonia ☐ Irlanda ☐ Grecia ☐ Spania ☐ Franța ☐ Italia ☐ Cipru ☐ Letonia ☐ Lituania ☐ Luxemburg ☐ Ungaria ☐ Malta ☐ Țările de Jos ☐ Austria ☐ Polonia ☐ Portugalia ☐ România ☐ Slovenia ☐ Slovacia ☐ Finlanda ☐ Suedia
2.3. Telefon/Fax:/Adresa electronică:
3. Reclamant(reclamanți) [*] [**]
3.1. Persoana A
3.1.1. Numele și prenumele:
3.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.1.4. Adresa:
3.1.4.1. Strada și nr./CP:
3.1.4.2. Localitatea și codul poștal:
3.1.4.3. Țara:
3.1.5. A beneficiat
3.1.5.1. de asistență judiciară: ☐ Da ☐ Nu
3.1.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli: ☐ Da ☐ Nu
3.1.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009: ☐ Da ☐ Nu
3.2. Persoana B
3.2.1. Numele și prenumele:
3.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.2.4. Adresa:
3.2.4.1. Strada și nr./CP:
3.2.4.2. Localitatea și codul poștal:

3.2.4.3. Țara:

3.2.5. A beneficiat

3.2.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

3.2.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

3.2.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

3.3. Persoana C

3.3.1. Numele și prenumele:

3.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

3.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

3.3.4. Adresa:

3.3.4.1. Strada și nr./CP:

3.3.4.2. Localitatea și codul poștal:

3.3.4.3. Țara:

3.3.5. A beneficiat

3.3.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

3.3.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

3.3.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4. Pârât (pârâți) [*] []**

4.1. Persoana A

4.1.1. Numele și prenumele:

4.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

4.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

4.1.4. Adresa:

4.1.4.1. Strada și nr./CP:

4.1.4.2. Localitatea și codul poștal:

4.1.4.3. Țara:

4.1.5. A beneficiat

4.1.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

4.1.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

4.1.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4.2. Persoana B

4.2.1. Numele și prenumele:

4.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

4.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

4.2.4. Adresa:

4.2.4.1. Strada și nr./CP:

4.2.4.2. Localitatea și codul poștal:

4.2.4.3. Țara:

4.2.5. A beneficiat

4.2.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

4.2.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

4.2.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4.3. Persoana C

- 4.3.1. Numele și prenumele:
- 4.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.3.4. Adresa:
- 4.3.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.3.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.3.4.3. Țara:
- 4.3.5. A beneficiat
- 4.3.5.1. de asistență judiciară:
- Da Nu
- 4.3.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
- Da Nu
- 4.3.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
- Da Nu

5. Partea dispozitivă a hotărârii/tranzacției judiciare

5.1. Moneda

- Euro (EUR) Leva bulgărească (BGN) Coroana cehă (CZK) Coroana estoniană (EEK)
- Forintul maghiar (HUF) Litasul lituanian (LTL) Latul leton (LVL) Zlotul polonez (PLN) Leul românesc (RON) Coroana suedeză (SEK) Alta (a se indica codul ISO):

5.2. Creanța de întreținere [***]

5.2.1. Creanța de întreținere A

5.2.1.1. Creanța de întreținere trebuie plătită

de către (numele și prenumele)
 către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
 să i se verse suma în mod efectiv)
 Persoana căreia i se datorează întreținerea:
 (numele și prenumele)

5.2.1.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.1.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.1.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

..... (zz/ll/aaaa)

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.1.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv

Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]

Suma:

Modalități de plată:

.....

5.2.1.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)
 Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.1.7. Plăți în natură (precizați):

.....

5.2.1.8. Alte modalități de plată (precizați):

.....

5.2.2. Creanța de întreținere B:

5.2.2.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
 de către (numele și prenumele)
 către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
 să i se verse suma în mod efectiv)
 Persoana căreia i se datorează întreținerea:
 (numele și prenumele)

5.2.2.2. Sumă plătită într-o singură rată
 Dacă este cazul, perioada acoperită:

 [de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]
 Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
 Suma:

5.2.2.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.2.4. Sumă plătită periodic
 O dată pe săptămână
 O dată pe lună
 Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
 Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
 Suma:

Modalități de plată:

.....

5.2.2.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)
 Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.7. Plăți în natură (precizați):

.....

5.2.2.8. Alte modalități de plată (precizați):

.....

5.2.3. Creanța de întreținere C

5.2.3.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (numele și prenumele)
cătore (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
să i se verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (numele și prenumele)

5.2.3.2. Sumă plătită într-o singură rată
Dacă este cazul, perioada acoperită:
.....
[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]
Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
Suma:

5.2.3.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.3.4. Sumă plătită periodic
 O dată pe săptămână
 O dată pe lună
 Altele (precizați periodicitatea):
Suma:
De la data de: (zz/ll/aaaa)
Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:
Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al
acestei indexări:
.....

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
Suma:
Modalități de plată:

5.2.3.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)
Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata
dobânzii:
Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.3.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.3. Costuri și cheltuieli
Hotărârea/tranzacția judiciară prevede că (nume și prenume)
trebuie să plătească suma de
cătore (nume și prenume)

În cazul adăugării de pagini suplimentare, numărul de pagini:
Întocmit la: data de: zz/ll/aaaa
Semnătura și/sau ștampila instanței judecătorești de origine:
.....

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Dacă părțile nu sunt calificate în calitate de reclamant sau de pârât prin hotărârea/tranzacția judiciară, a se

identifica părțile atât în calitate de reclamant, cât și în calitate de pârât.

[**] Dacă hotărârea sau tranzacția judiciară privește mai mult de trei reclamanți sau trei pârâți, a se adăuga o pagină suplimentară.

[***] Dacă hotărârea/tranzacția judiciară privește mai mult de trei creanțe de întreținere, a se adăuga o pagină suplimentară.

Formularul II:

EXTRAS DINTR-O HOTĂRÂRE/TRANZACȚIE JUDICIARĂ ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE SUPUSĂ UNEI PROCEDURI DE RECUNOAȘTERE ȘI DE ÎNCUVINȚARE A EXECUTĂRII

(Articolul 28 și articolul 75 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere [1])

IMPORTANT

Se eliberează de către instanța judecătorească de origine.

Se eliberează numai dacă hotărârea sau tranzacția judiciară este executorie în statul membru de origine.

A se menționa numai informațiile care sunt indicate în hotărârea sau în tranzacția judiciară sau care au fost aduse la cunoștința instanței judecătorești de origine.

1. Natura actului: ☐ Hotărâre ☐ Tranzacție judiciară Data și numărul de înregistrare:
2. Instanța judecătorească de origine
2.1. Numele:
2.2. Adresa:
2.2.1. Strada și nr./CP:
2.2.2. Localitatea și codul poștal:
2.2.3. Statul membru ☐ Belgia ☐ Bulgaria ☐ Republica Cehă ☐ Germania ☐ Estonia ☐ Irlanda ☐ Grecia ☐ Spania ☐ Franța ☐ Italia ☐ Cipru ☐ Letonia ☐ Lituania ☐ Luxemburg ☐ Ungaria ☐ Malta ☐ Țările de Jos ☐ ☐ Austria ☐ Polonia ☐ Portugalia ☐ România ☐ Slovenia ☐ Slovacia ☐ Finlanda ☐ Suedia
2.3. Telefon/Fax:/Adresa electronică:
3. Reclamant(reclamanti) [*] [**]
3.1. Persoana A
3.1.1. Numele și prenumele:
3.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.1.4. Adresa:
3.1.4.1. Strada și nr./CP:
3.1.4.2. Localitatea și codul poștal:
3.1.4.3. Țara:
3.1.5. A beneficiat
3.1.5.1. de asistență judiciară: ☐ Da ☐ Nu
3.1.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli: ☐ Da ☐ Nu
3.1.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009: ☐ Da ☐ Nu
3.2. Persoana B
3.2.1. Numele și prenumele:
3.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.2.4. Adresa:
3.2.4.1. Strada și nr./CP:
3.2.4.2. Localitatea și codul poștal:
3.2.4.3. Țara:
3.2.5. A beneficiat
3.2.5.1. de asistență judiciară: ☐ Da ☐ Nu
3.2.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli: ☐ Da ☐ Nu
3.2.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul

(CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

3.3. Persoana C

3.3.1. Numele și prenumele:

3.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

3.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

3.3.4. Adresa:

3.3.4.1. Strada și nr./CP:

3.3.4.2. Localitatea și codul poștal:

3.3.4.3. Țara:

3.3.5. A beneficiat

3.3.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

3.3.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

3.3.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4. Pârât (pârâți) [*] []**

4.1. Persoana A

4.1.1. Numele și prenumele:

4.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

4.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

4.1.4. Adresa:

4.1.4.1. Strada și nr./CP:

4.1.4.2. Localitatea și codul poștal:

4.1.4.3. Țara:

4.1.5. A beneficiat

4.1.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

4.1.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

4.1.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4.2. Persoana B

4.2.1. Numele și prenumele:

4.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

4.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

4.2.4. Adresa:

4.2.4.1. Strada și nr./CP:

4.2.4.2. Localitatea și codul poștal:

4.2.4.3. Țara:

4.2.5. A beneficiat

4.2.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu

4.2.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu

4.2.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

4.3. Persoana C

4.3.1. Numele și prenumele:

4.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

4.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:

4.3.4. Adresa:

4.3.4.1. Strada și nr./CP:

4.3.4.2. Localitatea și codul poștal:

4.3.4.3. Țara:

- 4.3.5. A beneficiat
 4.3.5.1. de asistență judiciară:
 Da Nu
 4.3.5.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu
 4.3.5.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa X la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

5. Partea dispozitivă a hotărârii/tranzacției judiciare

5.1. Moneda

- Euro (EUR) Leva bulgărească (BGN) Coroana cehă (CZK) Coroana estoniană (EEK)
 Forintul maghiar (HUF) Litasul lituanian (LTL) Latul leton (LVL) Zlotul polonez (PLN)
 Leul românesc (RON) Coroana suedeză (SEK) Alta (a se indica codul ISO):

5.2. Creanța de întreținere [***]

5.2.1. Creanța de întreținere A

5.2.1.1. Creanța de întreținere trebuie plătită

de către (numele și prenumele)

către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie

să i se verse suma în mod efectiv)

Persoana căreia i se datorează întreținerea:

..... (numele și prenumele)

5.2.1.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

.....

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.1.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.1.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

.....

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.1.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv

Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]

Suma:

Modalități de plată:

.....

5.2.1.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)

Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.1.7. Plăți în natură (precizați):

.....

.....

5.2.1.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.2. Creanța de întreținere B:

5.2.2.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (numele și prenumele)
către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
să i se verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (numele și prenumele)

5.2.2.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.2.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.2.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv

Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]

Suma:

Modalități de plată:

5.2.2.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)

Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.2.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.3. Creanța de întreținere C

5.2.3.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (numele și prenumele)
către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
să i se verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (numele și prenumele)

5.2.3.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.3.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.3.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv

Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]

Suma:

Modalități de plată:

5.2.3.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în hotărârea/tranzacția judiciară)

Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.3.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.3. Costuri și cheltuieli

Hotărârea/tranzacția judiciară prevede că

..... (nume și prenume)

trebuie să plătească suma de

către (nume și prenume)

În cazul adăugării de pagini suplimentare, numărul de pagini:

Întocmit la: data de: zz/ll/aaaa

Semnătura și/sau ștampila instanței judecătorești de origine:

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Dacă părțile nu sunt calificate în calitate de reclamant sau de pârât prin hotărârea/tranzacția judiciară, a se identifica părțile atât în calitate de reclamant, cât și în calitate de pârât.

[**] Dacă hotărârea sau tranzacția judiciară privește mai mult de trei reclamânți sau trei pârâți, a se adăuga o pagină suplimentară.

[***] Dacă hotărârea/tranzacția judiciară privește mai mult de trei creanțe de întreținere, a se adăuga o pagină suplimentară.

Formularul III:

EXTRAS DINTR-UN ACT AUTENTIC ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE CARE NU ESTE SUPUS UNEI PROCEDURI DE RECUNOAȘTERE ȘI DE ÎNCUVIINȚARE A EXECUTĂRII

(Articolul 48 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere [1])

IMPORTANT

Se eliberează de către autoritatea competentă a statului membru de origine.

Se eliberează numai dacă actul autentic este executoriu în statul membru de origine.

A se menționa numai informațiile care sunt indicate în actul autentic sau care au fost aduse la cunoștința autorității competente.

- 1. Data și numărul de înregistrare al actului autentic:**
- Actul autentic este recunoscut și este executoriu într-un alt stat membru fără să fie posibil să se opună recunoașterii acestuia și fără să fie necesară încuviințarea executării [articolul 48 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].
- 2. Natura actului autentic**
- 2.1. Act întocmit sau înregistrat la: (zz/ll/aaaa)
 Convenție încheiată sau autenticată la: (zz/ll/aaaa)
- 2.2. Autoritatea competentă:
- 2.2.1. Numele:
- 2.2.2. Adresa:
- 2.2.2.1. Strada și nr./CP:
- 2.2.2.2. Localitatea și codul poștal:
- 2.2.2.3. Statul membru:
- Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 Suedia
- 2.2.3. Telefon/Fax:/Adresa de e-mail:
- 3. Creditor(i) [*]**
- 3.1. Persoana A
- 3.1.1. Nume și prenumele:
- 3.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 3.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 3.1.4. Adresa:
- 3.1.4.1. Strada și nr./CP:
- 3.1.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 3.1.4.3. Țara:
- 3.2. Persoana B
- 3.2.1. Nume și prenumele:
- 3.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 3.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 3.2.4. Adresa:
- 3.2.4.1. Strada și nr./CP:
- 3.2.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 3.2.4.3. Țara:
- 3.3. Persoana C
- 3.3.1. Numele și prenumele:
- 3.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 3.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 3.3.4. Adresa:
- 3.3.4.1. Strada și nr./CP:
- 3.3.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 3.3.4.3. Țara:
- 4. Debitor(i) [*]**
- 4.1. Persoana A

- 4.1.1. Nume și prenumele:
- 4.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.1.4. Adresa:
- 4.1.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.1.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.1.4.3. Țara:
- 4.2. Persoana B
- 4.2.1. Numele și prenumele:
- 4.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.2.4. Adresa:
- 4.2.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.2.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.2.4.3. Țara:
- 4.3. Persoana C
- 4.3.1. Numele și prenumele:
- 4.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.3.4. Adresa:
- 4.3.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.3.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.3.4.3. Țara:

5. Conținutul actului autentic

- 5.1. Moneda:
- Euro (EUR) Leva bulgărească (BGN) Coroana cehă (CZK) Coroana estoniană (EEK) Forintul maghiar (HUF) Litasul lituanian (LTL) Latul leton (LVL) Zlotul polonez (PLN) Leul românesc (RON) Coroana suedeză (SEK) Alta (a se preciza codul ISO):
- 5.2. Creanța de întreținere [**]
- 5.2.1. Creanța de întreținere A
- 5.2.1.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (nume și prenume)
către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie să i se
verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (nume și prenume)
- 5.2.1.2. Sumă plătită într-o singură rată
Dacă este cazul, perioada acoperită:
.....
[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]
Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
Suma:
- 5.2.1.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

- 5.2.1.4. Sumă plătită periodic
- O dată pe săptămână
- O dată pe lună
- Altele (precizați periodicitatea):
- Suma:
- De la data de: (zz/ll/aaaa)
- Ziua/Data scadenței:
- Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:
.....

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al

acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

- 5.2.1.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
Suma:
Modalități de plată:

- 5.2.1.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)
Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

- 5.2.1.7. Plăți în natură (precizați):

- 5.2.1.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.2. Creanța de întreținere B

- 5.2.2.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (nume și prenume)
către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
să i se verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (nume și prenume)

- 5.2.2.2. Sumă plătită într-o singură rată
Dacă este cazul, perioada acoperită:
.....
[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]
Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
Suma:

- 5.2.2.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

- 5.2.2.4. Sumă plătită periodic
 O dată pe săptămână
 O dată pe lună
 Altele (precizați periodicitatea):
Suma:
De la data de: (zz/ll/aaaa)
Ziua/Data scadenței:
 Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

- 5.2.2.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
Perioada [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
Suma:
Modalități de plată:

- 5.2.2.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)

Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.2.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.3. Creanța de întreținere C

5.2.3.1. Creanța de întreținere trebuie plătită

de către (nume și prenume)

către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie

să i se verse suma în mod efectiv)

Persoana căreia i se datorează întreținerea:

..... (nume și prenume)

5.2.3.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.3.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.3.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv

Perioada acoperită: [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]

Suma:

Modalități de plată:

5.2.3.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)

Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.3.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.3. Cheltuieli

Actul autentic prevede că (nume și prenume)
trebuie să plătească suma de
cătref (nume și prenume).

În cazul adăugării de pagini suplimentare, numărul de pagini:

Întocmită la: la data de: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila autorității competente:

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Dacă actul autentic privește mai mult de trei creditori sau trei debitori, a se adăuga o pagină suplimentară.

[**] Dacă actul autentic privește mai mult de trei creanțe de întreținere, a se adăuga o pagină suplimentară.

Formularul IV:

EXTRAS DINTR-UN ACT AUTENTIC ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE CARE NU ESTE SUPUS UNEI PROCEDURI DE RECUNOAȘTERE ȘI DE ÎNCUVINȚARE A EXECUTĂRII

[Articolul 48 și articolul 75 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ^[1]]

IMPORTANT

Se eliberează de către autoritatea competentă a statului membru de origine.

Se eliberează numai dacă actul autentic este executoriu în statul membru de origine.

A se menționa numai informațiile care sunt indicate în actul autentic sau care au fost aduse la cunoștința autorității competente.

1.	Data și numărul de înregistrare al actului autentic:
2.	Natura actului autentic
2.1.	☐ Act întocmit sau înregistrat la: (zz/ll/aaaa) ☐ Convenție încheiată sau autenticată la: (zz/ll/aaaa)
2.2.	Autoritatea competentă:
2.2.1.	Numele:
2.2.2.	Adresa:
2.2.2.1.	Strada și nr./CP:
2.2.2.2.	Localitatea și codul poștal:
2.2.2.3.	Statul membru: ☐ Belgia ☐ Bulgaria ☐ Republica Cehă ☐ Germania ☐ Estonia ☐ Irlanda ☐ Grecia ☐ Spania ☐ Franța ☐ Italia ☐ Cipru ☐ Letonia ☐ Lituania ☐ Luxemburg ☐ Ungaria ☐ Malta ☐ Țările de Jos ☐ Austria ☐ Polonia ☐ Portugalia ☐ România ☐ Slovenia ☐ Slovacia ☐ Finlanda ☐ Suedia
2.2.3.	Telefon/Fax:/Adresa electronică: ...
3.	Creditor(i) [*]
3.1.	Persoana A
3.1.1.	Nume și prenume:
3.1.2.	Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.1.3.	Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.1.4.	Adresa:
3.1.4.1.	Strada și nr./CP:
3.1.4.2.	Localitatea și codul poștal:
3.1.4.3.	Țara:
3.2.	Persoana B
3.2.1.	Nume și prenume:
3.2.2.	Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.2.3.	Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.2.4.	Adresa:
3.2.4.1.	Strada și nr./CP:
3.2.4.2.	Localitatea și codul poștal:
3.2.4.3.	Țara:
3.3.	Persoana C
3.3.1.	Numele și prenumele:
3.3.2.	Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
3.3.3.	Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
3.3.4.	Adresa:
3.3.4.1.	Strada și nr./CP:
3.3.4.2.	Localitatea și codul poștal:
3.3.4.3.	Țara:
4.	Debitor(i) [**]
4.1.	Persoana A
4.1.1.	Nume și prenume:
4.1.2.	Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

- 4.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.1.4. Adresa:
- 4.1.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.1.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.1.4.3. Țara:
- 4.2. Persoana B
- 4.2.1. Numele și prenumele:
- 4.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.2.4. Adresa:
- 4.2.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.2.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.2.4.3. Țara:
- 4.3. Persoana C
- 4.3.1. Numele și prenumele:
- 4.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 4.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială:
- 4.3.4. Adresa:
- 4.3.4.1. Strada și nr./CP:
- 4.3.4.2. Localitatea și codul poștal:
- 4.3.4.3. Țara:

5. Conținutul actului autentic

- 5.1. Moneda:
- Euro (EUR) Leva bulgărească (BGN) Coroana cehă (CZK) Coroana estoniană (EEK) Forintul maghiar (HUF) Litasul lituanian (LTL) Latul leton (LVL) Zlotul polonez (PLN) Leul românesc (RON) Coroana suedeză (SEK) Alta (a se preciza codul ISO):

5.2. Creanța de întreținere [**]

5.2.1. Creanța de întreținere A

5.2.1.1. Creanța de întreținere trebuie plătită

de către (nume și prenume)

către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie să i se

verse suma în mod efectiv)

Persoana căreia i se datorează întreținerea:

..... (nume și prenume)

5.2.1.2. Sumă plătită într-o singură rată

Dacă este cazul, perioada acoperită:

[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]

Data scadenței: (zz/ll/aaaa)

Suma:

5.2.1.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.1.4. Sumă plătită periodic

O dată pe săptămână

O dată pe lună

Altele (precizați periodicitatea):

Suma:

De la data de: (zz/ll/aaaa)

Ziua/Data scadenței:

Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al acestei indexări:

.....

Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.1.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
 Perioada acoperită [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
 Suma:
 Modalități de plată:

5.2.1.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)
 Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata dobânzii:

 Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

2.5.1.7. Plăți în natură (precizați):

2.5.1.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.2. Creanța de întreținere B

5.2.2.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
 de către (nume și prenume)
 către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
 să i se verse suma în mod efectiv)
 Persoana căreia i se datorează întreținerea:
 (nume și prenume)

5.2.2.2. Sumă plătită într-o singură rată
 Dacă este cazul, perioada acoperită:

 [de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]
 Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
 Suma:

5.2.2.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.2.4. Sumă plătită periodic
 O dată pe săptămână
 O dată pe lună
 Altele (precizați periodicitatea):
 Suma:
 De la data de: (zz/ll/aaaa)
 Ziua/Data scadenței:
 Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:

 Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al
 acestei indexări:
 Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.2.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
 Perioada [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
 Suma:
 Modalități de plată:

5.2.2.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)
 Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata
 dobânzii:

5.2.2.7. Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)
 Plăți în natură (precizați):

5.2.2.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.2.3. Creanța de întreținere C

5.2.3.1. Creanța de întreținere trebuie plătită
de către (nume și prenume)
către (numele și prenumele persoanei căreia trebuie
să i se verse suma în mod efectiv)
Persoana căreia i se datorează întreținerea:
..... (nume și prenume)

5.2.3.2. Sumă plătită într-o singură rată
Dacă este cazul, perioada acoperită:
.....
[de la data (zz/ll/aaaa) la data (zz/ll/aaaa) până la eveniment]
Data scadenței: (zz/ll/aaaa)
Suma:

5.2.3.3. Sumă plătită în mai multe rate

Data scadenței (zz/ll/aaaa)	Suma

5.2.3.4. Sumă plătită periodic
 O dată pe săptămână
 O dată pe lună
 Altele (precizați periodicitatea):
Suma:
De la data de: (zz/ll/aaaa)
Ziua/Data scadenței:
 Dacă este cazul, până la [data (zz/ll/aaaa) sau până la eveniment]:
.....
Dacă valoarea creanței de întreținere este indexată, vă rugăm să precizați modalitățile de calcul al
acestei indexări:
.....
Indexare aplicabilă începând cu data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.5. Sumă datorată cu titlu retroactiv
Perioada acoperită: [de la (zz/ll/aaaa) la (zz/ll/aaaa)]
Suma:
Modalități de plată:

5.2.3.6. Dobânzi (dacă sunt menționate în actul autentic)
Dacă pentru valoarea creanței de întreținere se calculează dobânzi, vă rugăm să precizați rata
dobânzii:
Dobânda ar trebui să curgă de la data de: (zz/ll/aaaa)

5.2.3.7. Plăți în natură (precizați):

5.2.3.8. Alte modalități de plată (precizați):

5.3. Cheltuieli
Actul autentic prevede că
..... (nume și prenume)

trebuie să plătească suma de
cătore (nume și prenume).

În cazul adăugării de pagini suplimentare, numărul de pagini:

Întocmită la: la data de: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila autorității competente:

.....

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Dacă actul autentic privește mai mult de trei creditori sau trei debitori, a se adăuga o pagină suplimentară.

[**] Dacă actul autentic privește mai mult de trei creanțe de întreținere, a se adăuga o pagină suplimentară.

Formularul V

CERERE DE MĂSURI SPECIFICE

[Articolul 53 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ^[1]]

PARTEA A: A se completa de către autoritatea centrală solicitantă

1. Autoritatea centrală solicitantă

- 1.1. Numele:
- 1.2. Adresa:
- 1.2.1. Strada și nr./CP:
- 1.2.2. Localitatea și codul poștal:
- 1.2.3. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda Suedia
- 1.3. Nr. telefon:
- 1.4. Nr. fax:
- 1.5. Adresa de e-mail:
- 1.6. Numărul de înregistrare:
- 1.7. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:
- 1.7.1. Numele și prenumele:
- 1.7.2. Nr. telefon:
- 1.7.3. Adresa de e-mail:

2. Autoritatea centrală solicitată

- 2.1. Numele:
- 2.2. Adresa:
- 2.2.1. Strada și nr./CP:
- 2.2.2. Localitatea și codul poștal:
- 2.2.3. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda Suedia

3. Cerere

- 3.1. Măsura specifică solicitată vizează:
- 3.1.1. contribuirea la localizarea debitorului sau a creditorului (a se vedea punctele 3.3. și 3.4.)
- 3.1.2. facilitarea căutării de informații privind veniturile sau bunurile debitorului sau ale creditorului (a se vedea punctele 3.3. și 3.4.)
- 3.1.3. facilitarea obținerii de probe scrise sau de altă natură
- 3.1.4. obținerea de asistență pentru stabilirea filiației
- 3.1.5. inițierea sau facilitarea intentării de acțiuni în vederea obținerii unei măsuri necesare și asigurătorii de natură teritorială
- 3.1.6. facilitarea notificării și comunicării unui act
- 3.2. Motivul cererii:
- 3.3. Informațiile solicitate vizează:
- 3.3.1. următorul debitor
- 3.3.1.1. Nume și prenume:
- 3.3.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii [*]:
- 3.3.1.3. Ultima adresă cunoscută:
- 3.3.1.4. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*]:
- 3.3.1.5. Orice alte informații care ar putea fi utile [**]:
- 3.3.2. următorul creditor
- 3.3.2.1. Numele și prenumele:
- 3.3.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii [*]:
- 3.3.2.3. Ultima adresă cunoscută:
- 3.3.2.4. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*]:
- 3.3.2.5. Orice alte informații care ar putea fi utile [**]:

3.4. Informații solicitate

3.4.1. Adresa actuală a debitorului/creditorului

3.4.2. Veniturile debitorului/creditorului

3.4.3. Patrimoniul debitorului/creditorului, inclusiv localizarea bunurilor debitorului / creditorului

Creditorul a prezentat o copie a unei hotărâri, a unei tranzacții judiciare sau a unui act autentic de executat, însoțită, după caz, de formularul corespunzător.

Da Nu

Înștiințarea persoanei vizate de culegerea informațiilor riscă să aducă atingere recuperării efective a creanței de întreținere [articolul 63 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].

Întocmită la la data de: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitantă:

PARTEA B: A se completa de către autoritatea centrală solicitată

4. Numărul de înregistrare al autorității centrale solicitate:

5. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:

5.1. Nume și prenume:

5.2. Nr. telefon:

5.3. Nr. fax:

5.4. Adresa de e-mail:

6. Măsurile luate și rezultate obținute:

.....

7. Informațiile obținute:

7.1. Fără a se recurge la articolele 61, 62 și 63 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009:

7.1.1. Adresa debitorului/creditorului:

Nu Da (precizați):

7.1.2. Veniturile debitorului/creditorului:

Nu Da (precizați):

7.1.3. Bunurile debitorului/creditorului:

Nu Da (precizați):

7.2. În aplicarea articolelor 61, 62 și 63 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009:

7.2.1. Adresa debitorului/creditorului:

Nu Da (precizați):

7.2.2. Existența veniturilor debitorului:

Nu Da

7.2.3. Existența unor bunuri ale debitorului:

Nu Da

IMPORTANT

[În cazul în care se aplică articolele 61, 62 și 63 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009.]

Cu excepția informațiilor referitoare la existența efectivă a unei adrese, a unor venituri sau a unui patrimoniu în statul membru solicitat, informațiile menționate la articolul 61 alineatul (1) nu pot fi comunicate persoanei care a sesizat autoritatea centrală solicitantă, sub rezerva aplicării regulilor de procedură în fața unei instanțe [articolul 62 alineatul (2) paragraful al doilea din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].

8. Imposibilitatea comunicării informațiilor solicitate

Autoritatea centrală solicitată nu este în măsură să furnizeze informațiile solicitate din motivele următoare:

.....

Întocmită la la data de: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitată:

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Dacă aceste date sunt disponibile.

[**] De exemplu, numele unui angajator anterior, numele și adresele unor membri ai familiei, informații cu privire la un vehicul sau un imobil al cărui proprietar este persoana în cauză.

Formularul VI:

FORMULAR DE CERERE DE RECUNOAȘTERE, DE ÎNCUVIINȚARE A EXECUTĂRII SAU EXECUTARE A UNEI HOTĂRĂRI ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE	
(articolele 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere [1])	
PARTEA A: A se completa de către autoritatea centrală solicitantă	
1. Cererea	
☐	Cerere de recunoaștere sau de recunoaștere și de încuviințare a executării unei hotărâri [articolul 56 alineatul (1) litera (a)]
☐	Cerere de recunoaștere a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (2) litera (a)]
☐	Cerere de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute într-un stat membru solicitat [articolul 56 alineatul (1) litera (b)]
2. Autoritatea centrală solicitantă	
2.1.	Numele:
2.2.	Adresa:
2.2.1.	Strada și nr./CP:
2.2.2.	Localitatea și codul poștal:
2.2.3.	Statul membru ☐ Belgia ☐ Bulgaria ☐ Republica Cehă ☐ Germania ☐ Estonia ☐ Irlanda ☐ Grecia ☐ Spania ☐ Franța ☐ Italia ☐ Cipru ☐ Letonia ☐ Lituania ☐ Luxemburg ☐ Ungaria ☐ Malta ☐ Țările de Jos ☐ Austria ☐ Polonia ☐ Portugalia ☐ România ☐ Slovenia ☐ Slovacia ☐ Finlanda ☐ Suedia
2.3.	Nr. telefon:
2.4.	Nr. fax:
2.5.	Adresa de e-mail:
2.6.	Numărul de înregistrare al cererii: Cerere de analizat împreună cu cererea/cererile cu numărul (numerele) de înregistrare următor/următoare:
2.7.	Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:
2.7.1.	Numele și prenumele:
2.7.2.	Nr. telefon:
2.7.3.	Adresa de e-mail:
3. Autoritatea centrală solicitată	
3.1.	Numele:
3.2.	Adresa:
3.2.1.	Strada și nr./CP:
3.2.2.	Localitatea și codul poștal:
3.2.3.	Statul membru ☐ Belgia ☐ Bulgaria ☐ Republica Cehă ☐ Germania ☐ Estonia ☐ Irlanda ☐ Grecia ☐ Spania ☐ Franța ☐ Italia ☐ Cipru ☐ Letonia ☐ Lituania ☐ Luxemburg ☐ Ungaria ☐ Malta ☐ Țările de Jos ☐ Austria ☐ Polonia ☐ Portugalia ☐ România ☐ Slovenia ☐ Slovacia ☐ Finlanda ☐ Suedia
4. Documente anexate [*] la solicitare în cazul unei hotărâri pronunțate într-un stat membru	
☐	O copie a hotărârii/tranzacției judiciare/actului autentic
☐	Un extras al hotărârii/tranzacției judiciare/actului autentic prin intermediul formularului prevăzut în anexa I, anexa II, anexa III sau anexa IV
☐	O transcriere sau o traducere a conținutului formularului prevăzut în anexa I, anexa II, anexa III sau anexa IV
☐	O copie a hotărârii privind încuviințarea executării
☐	Un document care stabilește valoarea restanțelor și indică data la care a fost efectuat calculul
☐	Un document care stabilește în ce măsură reclamantul a beneficiat de asistență judiciară sau

de o scutire de taxe și cheltuieli

- Un document care stabilește că solicitantul a beneficiat de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative în statul membru de origine și că a îndeplinit condițiile economice pentru a putea beneficia de asistență judiciară sau de o scutire de taxe și cheltuieli.
- Un document care stabilește dreptul organismului public de a solicita rambursarea prestațiilor furnizate creditorului și care justifică plata prestațiilor respective
- Altul (precizați):

5. Documente anexate [*] la solicitare în cazul unei hotărâri pronunțate într-un stat terț

- Textul complet al hotărârii
- Rezumatul sau extrasul hotărârii stabilit de către autoritatea competentă din statul de origine
- Un document care stabilește că hotărârea este executorie în statul de origine și, în cazul unei decizii a unei autorități administrative, un document care să certifice că cerințele prevăzute la articolul 19 alineatul (3) din Convenția de la Haga din 2007 sunt îndeplinite
- Dacă pârâțul nu s-a înfățișat și nici nu a fost reprezentat în fața instanței în statul de origine, un document sau documente care să ateste, după caz, că pârâțul a fost înștiințat în mod corespunzător cu privire la procedură și a avut posibilitatea să se facă auzit, sau că acesta a fost înștiințat în mod corespunzător cu privire la hotărâre și a avut posibilitatea să o conteste sau să facă apel în fapt și în drept
- Un document care stabilește valoarea restanțelor și indică data la care a fost efectuat calculul
- Un document care cuprinde informațiile care sunt utile pentru efectuarea calculelor adecvate în cazul unei hotărâri care prevede indexare automată
- Un document care stabilește în ce măsură reclamantul a beneficiat de asistență judiciară gratuită în statul de origine
- Altele (precizați):

Numărul total de documente anexate la formularul de cerere:

Întocmit la: Data: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitantă:

PARTEA B: A se completa de către solicitant, sau, dacă este cazul, de către persoana/autoritatea autorizată în statul membru solicitant să completeze formularul în numele solicitantului

6. Cererea

6.1. Cerere de recunoaștere sau de recunoaștere și de încuviințare a executării unei hotărâri

Cererea se depune în temeiul:

6.1.1. Capitolul V secțiunea 2 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009

6.1.2. Convenția de la Haga din 2007

6.1.2.1. Indicați baza de recunoaștere și de executare în temeiul articolului 20 din Convenția de la Haga din 2007: ...

6.1.2.2. Pârâțul s-a înfățișat sau a fost reprezentat în fața instanței în statul de origine:

Da Nu

6.1.3. Legislația națională a statului membru solicitat

6.1.4. Altul (precizați):

6.2. Cerere de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul membru solicitat

7. Hotărâre

7.1. Data și numărul de înregistrare:

7.2. Numele instanței judecătorești de origine:

8. Reclamant

8.1. Persoana fizică:

8.1.1. Numele și prenumele:

8.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:

8.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [**]:

8.1.4. Cetățenia:

8.1.5. Profesia:

8.1.6. Starea civilă:

8.1.7. Adresa:
8.1.7.1. Aflat (ă) în îngrijirea: (numele și prenumele) [***]
8.1.7.2. Strada și nr./CP:
8.1.7.3. Localitatea și codul poștal:
8.1.7.4. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 Suedia

8.1.8. Telefon/Fax:/Adresa de e-mail:
8.1.9. A beneficiat:
8.1.9.1. de asistență judiciară:
 Da Nu
8.1.9.2. de o scutire de taxe și de cheltuieli:
 Da Nu
8.1.9.3. de o procedură gratuită în fața unei autorități administrative enumerate în anexa IX la Regulamentul (CE) nr. 4/2009:
 Da Nu

8.1.10. Dacă este cazul, numele, prenumele și coordonatele reprezentantului solicitantului (avocat...):

8.2. Instituția publică:
8.2.1. Numele:
8.2.2. Adresa:
8.2.2.1. Strada și nr./CP:
8.2.2.2. Localitatea și codul poștal:
8.2.2.3. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 Suedia

8.2.3. Telefon/Fax:/Adresa de e-mail:
8.2.4. Numele și prenumele persoanei care reprezintă instituția în fața justiției [****]:
.....

8.2.5. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:
8.2.5.1. Nume și prenume:
8.2.5.2. Nr. telefon:
8.2.5.3. Nr. fax:
8.2.5.4. Adresa de e-mail:

9. Pârât
9.1. Numele și prenumele:
9.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii [*****]:
9.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*****]:
9.4. Cetățenia [*****]:
9.5. Profesia [*****]:
9.6. Starea civilă [*****]:
9.7. Adresa [*****]:
9.7.1. Strada și nr./CP:
9.7.2. Localitatea și codul poștal:
9.7.3. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 Suedia

10. Orice altă informație care poate ajuta la localizarea pârâtului:
.....

11. Persoana (persoanele) pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea [°]
11.1. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 8
11.2. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 9
 Reclamantul Pârâtul

[***] În caz de violențe familiale [a se vedea articolul 57 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].
[****] În cazul în care această informație este relevantă.
[*****] Dacă aceste date sunt disponibile.
[°] Dacă există mai mult de trei persoane, a se adăuga o pagină suplimentară.
[°°] De exemplu, persoana care exercită răspunderea părintească sau tutorele unui major protejat.
[°°°] Dacă aceste date sunt disponibile și/sau relevante.

Formularul VII:

FORMULAR DE CERERE ÎN VEDEREA OBTINERII SAU A MODIFICĂRII UNEI HOTĂRÂRI JUDICIARE ÎN MATERIE DE OBLIGAȚII DE ÎNTREȚINERE

(articolul 56 și 57 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ^[1])

PARTEA A: A se completa de către autoritatea centrală solicitantă

1. Cererea

- Cerere de obținere a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (1) litera (c)]
- Cerere de obținere a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (1) litera (d)]
- Cerere de modificare a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (1) litera (e)]
- Cerere de modificare a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (1) litera (f)]
- Cerere de modificare a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (2) litera (b)]
- Cerere de modificare a unei hotărâri [articolul 56 alineatul (2) litera (c)]

2. Autoritatea centrală solicitantă

- 2.1. Nume:
- 2.2. Adresa:
 - 2.2.1. Strada și nr./CP:
 - 2.2.2. Localitatea și codul poștal:
 - 2.2.3. Statul membru
 - Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 - Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 - Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda Suedia
- 2.3. Nr. telefon:
- 2.4. Nr. fax:
- 2.5. Adresa de e-mail:
- 2.6. Numărul de înregistrare al cererii:
Cerere de analizat împreună cu cererea/cererile cu numărul (numerele) de înregistrare următor/următoare:
- 2.7. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:
 - 2.7.1. Nume și prenume:
 - 2.7.2. Nr. telefon:
 - 2.7.3. Adresa de e-mail:

3. Autoritatea centrală solicitată

- 3.1. Numele:
- 3.2. Adresa:
 - 3.2.1. Strada și nr./CP:
 - 3.2.2. Localitatea și codul poștal:
 - 3.2.3. Statul membru
 - Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 - Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 - Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 - Suedia

4. Documente anexate [*] cererii, atunci când este cazul

- Hotărârea statului membru solicitat de refuzare a recunoașterii sau a încuviințării executării
- Copie a hotărârii de modificare
- Extras al hotărârii de modificare
- Document(e) care justifică o modificare a veniturilor sau orice altă modificare de circumstanțe
- Certificat(e) de naștere sau echivalent al acestuia
- Recunoașterea filiației de către debitor
- Document(e) care certifică filiația biologică

- Decizia unei autorități competente cu privire la filiație
- Rezultatele testelor genetice
- Certificat de adopție
- Certificat de căsătorie sau de relație echivalentă
- Document care certifică data divorțului/separării
- Document(e) care certifică reședința comună a părților
- Certificat(e) de școlaritate
- Document(e) care certifică situația financiară
- Altele (precizați):

Numărul total de documente anexate la formularul de cerere:

Întocmit la: Data: (zz/ll/aaaa)

Semnătura și/sau ștampila funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitantă:

PARTEA B: A se completa de către solicitant, sau, dacă este cazul, de către persoana/autoritatea autorizată în statul membru solicitant să completeze formularul în numele solicitantului

5. Cererea

5.1. Cerere de obținere a unei hotărâri

5.1.1. Filiația nu este stabilită

5.1.2. Nu există nicio hotărâre

5.1.3. Recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri existente nu sunt posibile

5.1.4. Suma solicitată:

5.2. Cerere de modificare a unei hotărâri

5.2.1. Hotărârea a fost pronunțată într-un stat membru solicitat

5.2.2. Hotărârea a fost pronunțată într-un stat care este altul decât statul membru solicitat

5.2.3. Data (zz/ll/aaaa) și numărul de înregistrare al hotărârii:

5.2.4. Numele instanței judecătorești de origine:

5.2.5. Modificări de circumstanță intervenite:

Modificări ale veniturilor:

a persoanei/persoanelor pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea

a persoanei care își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei/persoanelor pentru care este solicitată sau căreia/căroră i/li se datorează întreținerea

a debitorului

Modificări ale cheltuielilor și taxelor:

a persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea

a persoanei care își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei/persoanelor pentru care este solicitată sau căreia/căroră i/li se datorează întreținerea

a debitorului

Modificarea situației copilului (copiilor)

Modificarea stării civile:

a persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea

a persoanei care își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei/persoanelor pentru care este solicitată sau căreia/căroră i/li se datorează întreținerea

a debitorului

Altele (precizați):

5.2.6. Modificare (modificări) solicitată (solicitate):

Creșterea prestației de întreținere (precizați):

Scăderea prestației de întreținere (precizați):

Modificarea frecvenței plăților (precizați):

Modificarea modalităților de plată (precizați):

Modificarea naturii plăților (precizați):

Încetarea obligației de întreținere (precizați):

Altele (precizați):

6. Reclamant

- 6.1. Nume și prenume:
- 6.2. Adresa:
- 6.2.1. Aflat (ă) în îngrijirea: (nume și prenume) [**]
- 6.2.2. Strada și nr./CP:
- 6.2.3. Localitatea și codul poștal:
- 6.2.4. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda Suedia
- 6.3. Telefon/Adresa de e-mail:
- 6.4. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 6.5. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [***]:
- 6.6. Cetățenia:
- 6.7. Profesia:
- 6.8. Starea civilă:
- 6.9. Dacă este cazul, numele, prenumele și coordonatele reprezentantului solicitantului (avocat...):

7. Pârât

- 7.1. Numele și prenumele:
- 7.2. Adresa [***]:
- 7.2.1. Strada și nr./CP:
- 7.2.2. Localitatea și codul poștal:
- 7.2.3. Statul membru
 Belgia Bulgaria Republica Cehă Germania Estonia Irlanda Grecia Spania
 Franța Italia Cipru Letonia Lituania Luxemburg Ungaria Malta Țările de Jos
 Austria Polonia Portugalia România Slovenia Slovacia Finlanda
 Suedia
- 7.3. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii [***]:
- 7.4. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [***]:
- 7.5. Cetățenia [***]:
- 7.6. Profesia [***]:
- 7.7. Starea civilă [***]:

8. Orice altă informație care poate ajuta la localizarea pârâtului:

.....

9. Persoana (persoanele) pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea [**]**

- 9.1. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 6
- 9.2. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 7
 Reclamantul Pârâtul
- 9.3. este reprezentantul legal [*****] care apără interesele persoanei (persoanelor) următoare:
- 9.3.1. Persoana A
- 9.3.1.1. Numele și prenumele:
- 9.3.1.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 9.3.1.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*****]:
- 9.3.1.4. Cetățenia [*****]:
- 9.3.1.5. Profesia [*****]:
- 9.3.1.6. Starea civilă [*****]:
- 9.3.1.7. Întreținere care decurge dintr-o relație:
 De filiație (precizați gradul de rudenie):
- De căsătorie
- Similară căsătoriei
- De alianță (precizați gradul de alianță):
- Altele (precizați):
- 9.3.2. Persoana B
- 9.3.2.1. Nume și prenume:

- 9.3.2.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 9.3.2.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*****]:
- 9.3.2.4. Cetățenia [*****]:
- 9.3.2.5. Profesia [*****]:
- 9.3.2.6. Starea civilă [*****]:
- 9.3.2.7. Întreținere care decurge dintr-o relație:
- De filiație (precizați gradul de rudenie):
- De căsătorie
- Similară căsătoriei
- De alianță (precizați gradul de alianță):
- Altele (precizați):
- 9.3.3. Persoana C
- 9.3.3.1. Numele și prenumele:
- 9.3.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 9.3.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [*****]:
- 9.3.3.4. Cetățenia [*****]:
- 9.3.3.5. Profesia [*****]:
- 9.3.3.6. Starea civilă [*****]:
- 9.3.3.7. Întreținere care decurge dintr-o relație:
- De filiație (precizați gradul de rudenie):
- De căsătorie
- Similară căsătoriei
- De alianță (precizați gradul de alianță):
- Altele (precizați):

10. Debitorul

- 10.1. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 6
- 10.2. Persoana este aceeași cu reclamantul identificat la punctul 7
- 10.3. Reclamantul Pârâtul
este reprezentantul legal [*****] care apără interesele persoanei următoare:
- 10.3.1. Numele și prenumele:
- 10.3.2. Data (zz/ll/aaaa) și locul nașterii:
- 10.3.3. Codul numeric personal sau numărul de securitate socială [***]:
- 10.3.4. Cetățenia [***]:
- 10.3.5. Profesia [***]:
- 10.3.6. Starea civilă [***]:
- 10.3.7. Întreținere care decurge dintr-o relație:
- De filiație (precizați gradul de rudenie):
- De căsătorie
- Similară căsătoriei
- De alianță (precizați gradul de alianță):
- Altele (precizați):

11. Informații privind situația financiară a persoanelor vizate de cerere (a se indica numai informațiile relevante în vederea obținerii sau a modificării unei hotărâri)

- 11.1. Moneda
 Euro (EUR) Leva bulgărească (BGN) Coroana cehă (CZK) Coroana estoniană (EEK) Forintul maghiar (HUF) Litasul lituanian (LTL) Latul leton (LVL) Zlotul polonez (PLN) Leul românesc (RON) Coroana suedeză (SEK) Alta (a se preciza codul ISO):
- 11.2. Persoana (persoanele) pentru care este solicitată sau căreia (căroră) i (li) se datorează întreținerea și persoana care își asumă cu titlu principal îngrijirea acestei (acestor) persoane
- 11.2.1. Venituri brute

☐ bază lunară ☐ bază anuală	Persoana care își asumă cu titlu principal	Soțul (soția) sau partenerul actual al persoanei care	Persoana pentru care este solicitată	Persoana pentru care este solicitată	Persoana pentru care este solicitată
--	--	---	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

	îngrijirea persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia (cărora) i (li) se datorează întreținerea	își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia (cărora) i (li) se datorează întreținerea	sau căreia i se datorează întreținerea (persoana A)	sau căreia i se datorează întreținerea (persoana B)	sau căreia i se datorează întreținerea (persoana C)
Salarii (inclusiv avantajele în natură), pensii de vârstă, de invaliditate și alimentare, rente, rente viagere, alocații de șomaj					
Venituri din munca neremunerată					
Venituri din valori/capitaluri mobile/venituri imobiliare					
Alte surse de venituri					
TOTAL					

11.2.2. Cheltuieli și taxe

☐ bază lunară ☐ bază anuală	Persoana care își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia (cărora) i (li) se datorează întreținerea	Soțul (soția) sau partenerul actual al persoanei care își asumă cu titlu principal îngrijirea persoanei (persoanelor) pentru care este solicitată sau căreia (cărora) i (li) se datorează întreținerea	Persoana pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea (persoana A)	Persoana pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea (persoana B)	Persoana pentru care este solicitată sau căreia i se datorează întreținerea (persoana C)
Taxe și impozite					
Prime de asigurare, cotizații sociale și profesionale obligatorii					
Chirie/cheltuieli de coproprietate, rambursarea împrumuturilor imobiliare					

Cheltuieli pentru hrană și îmbrăcăminte					
Cheltuieli medicale					
Pensii alimentare vărsate unei persoane terțe în temeiul unei obligații juridice și/sau cheltuieli pentru persoane aflate în întreținere care nu sunt vizate de cerere					
Cheltuieli școlare ale copiilor					
Rambursarea împrumuturilor pentru bunuri mobile, alte datorii					
Alte cheltuieli					
TOTAL					

11.2.3. Alte elemente patrimoniale

.....

.....

11.3. Debitorul

11.3.1. Venituri brute

☐ bază lunară ☐ bază anuală	Debitorul	Soț/ie sau partener(ă) al (a) debitorului
Salarii (inclusiv avantajele în natură), pensii de vârstă, de invaliditate și alimentare, rente, rente viagere, alocații de șomaj		
Venituri din munca neremunerată		
Venituri din valori/capitaluri mobile/venituri imobiliare		
Alte surse de venituri		
TOTAL		

11.3.2. Cheltuieli și taxe

☐ bază lunară ☐ bază anuală	Debitorul	Sot/ie sau partener(ă) al (a) debitorului
Taxe și impozite		
Prime de asigurare, cotizații sociale și profesionale obligatorii		
Chirie/cheltuieli de coproprietate, rambursarea împrumuturilor imobiliare		
Cheltuieli pentru hrană și îmbrăcăminte		
Cheltuieli medicale		
Pensii alimentare vărsate unei persoane terțe în temeiul unei obligații juridice și/sau cheltuieli pentru persoane aflate în întreținere care nu sunt vizate de cerere		
Cheltuieli școlare ale copiilor		
Rambursarea împrumuturilor pentru bunuri mobile, alte datorii		
Alte cheltuieli		
TOTAL		

11.3.3. Alte elemente patrimoniale

.....

12. Informații privind plata dacă cererea este formulată de către creditor

12.1. Plata pe cale electronică

12.1.1. Numele băncii:

12.1.2. Codul BIC sau alt cod bancar pertinent:

12.1.3. Titularul contului:

12.1.4. Numărul internațional al contului bancar (IBAN):

12.2. Plată cu cec

12.2.1. Cec emis în numele lui:

12.2.2. Beneficiarul cecului

12.2.2.1. Nume și prenume:

12.2.2.2. Adresa:

12.2.2.2.1. Strada și nr./CP:

12.2.2.2.2. Localitatea și codul poștal:

12.2.2.2.3. Țara:

13. Informații suplimentare (atunci când este cazul):

.....

Întocmit la: Data: (zz/ll/aaaa)

Semnătura solicitantului: și/sau, dacă este cazul:

Numele și semnătura persoanei/autorității autorizate în statul membru solicitant să completeze formularul în numele solicitantului:

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

[*] Rubricile pertinente trebuie bifate și documentele numerotate în ordinea anexării acestora.

[**] În caz de violențe familiale [a se vedea articolul 57 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009].

[***] Dacă aceste date sunt disponibile.

[****] Dacă există mai mult de trei persoane, a se adăuga o pagină suplimentară.

[*****] De exemplu, persoana care exercită răspunderea părintească sau tutorele unui minor protejat.

[*****] Dacă aceste date sunt disponibile și/sau relevante.

Formularul VIII:

CONFIRMARE DE PRIMIRE A UNEI CERERI

(articolul 58 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ^[1])

Prezenta confirmare de primire trebuie trimisă în termen de 30 de zile de la primirea cererii.

1. Autoritatea centrală solicitantă

1.1. Numărul de înregistrare al autorității centrale solicitante:

1.2. Numele și prenumele persoanei însărcinate cu urmărirea cererii:

2. Autoritatea centrală solicitată

2.1. Numărul de înregistrare al autorității centrale solicitate:

2.2. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:

2.2.1. Numele și prenumele:

2.2.2. Nr. telefon:

2.2.3. Nr. fax:

2.2.4. Adresa de e-mail:

3. Data primirii: (zz/ll/aaaa)

4. Primele demersuri care au fost sau vor fi făcute pentru a soluționa cererea

.....

.....

.....

5. Documente sau informații suplimentare necesare (precizați)

.....

.....

.....

Un raport privind evoluția cererii va urma în termen de 60 de zile.

Întocmit la: la data de: (zz/ll/aaaa)

Numele și semnătura funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitată:

.....

[1] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

Formularul IX:

AVIZ DE REFUZ SAU DE ÎNCETARE A SOLUȚIONĂRII UNEI CERERI

(articolul 58 alineatele (8) și (9) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ^[1])

1. Autoritatea centrală solicitantă

1.1. Numărul de înregistrare al autorității centrale solicitante:

1.2. Numele și prenumele persoanei însărcinate cu urmărirea cererii:

2. Autoritatea centrală solicitată

2.1. Numărul de înregistrare al autorității centrale solicitate:

2.2. Persoana însărcinată cu urmărirea cererii:

2.2.1. Numele și prenumele:

2.2.2. Nr. telefon:

2.2.3. Nr. fax:

2.2.4. Adresa de e-mail:

3. Autoritatea centrală solicitată refuză să soluționeze cererea întrucât este evident că nu sunt îndeplinite condițiile necesare

Motive (precizați):

4. Autoritatea centrală solicitată încetează să soluționeze cererea întrucât autoritatea centrală solicitantă nu a furnizat documentele sau informațiile suplimentare solicitate de către autoritatea centrală solicitată în termen de 90 de zile sau într-un termen mai îndelungat precizat de autoritatea centrală solicitată

Întocmit la: la data de: (zz/ll/aaaa)

Numele și semnătura funcționarului autorizat de autoritatea centrală solicitată:

[¹] JO L 7, 10.01.2009, p. 1.

B.4. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

I. Introducere

La data de 23 noiembrie 2007 se adopta în cadrul Sesiunii Diplomatice a Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga Protocolul de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (protocolul).

Protocolul instituie norme uniforme privind determinarea legii aplicabile obligațiilor de întreținere. Protocolul nu unifică dreptul familiei, ci doar armonizează normele care soluționează conflictele de legi aplicabile. Protocolul nu conține norme privind conflictele de competență jurisdicțională și nici norme privind cooperarea administrativă, astfel cum acestea se regăsesc în Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (convenția). Protocolul are 30 de articole și, spre deosebire de convenție, nu este structurat în capitole. Cu toate acestea regăsim trei grupuri de dispoziții. Domeniul de aplicare al protocolului este definit la articolele 1 și 2 (ratione materiae și ratione loci). Articolele 3–14 cuprind dispoziții privind determinarea legii aplicabile obligațiilor de întreținere. Dispozițiile finale și cu caracter general se găsesc la articolele 15 – 30.

II. Decizia Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009

Decizia Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

Consiliul Uniunii Europene, având în vedere propunerea Comisiei și având în vedere avizul Parlamentului European, a decis să aprobe protocolul⁷³. Decizia a autorizat președintele Consiliului să desemneze persoana (persoanele) împuternicită (împuternicite) să semneze protocolul prin care Comunitatea își asumă obligații. La încheierea protocolului la data de 08.04.2010 – în conformitate cu articolul 3 din Decizia Consiliului – Comunitatea Europeană a declarat că își exercită competența asupra tuturor aspectelor reglementate de protocol⁷⁴. Protocolul are caracter obligatoriu pentru statele membre ale Comunității Europene. În sensul acestei declarații, noțiunea de Comunitatea Europeană nu include Danemarca⁷⁵ și nici Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord⁷⁶. În temeiul articolului 4 din Decizia Consiliului, în cadrul Comunității, normele protocolului se aplică, în mod provizoriu, de la 18 iunie 2011 (data de aplicare a Regulamentului nr. (CE) 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere), în cazul în care protocolul nu a intrat încă în vigoare la acea dată [în temeiul articolului 25 alineatul (1) din protocol]. La încheierea protocolului,

73 2009/941/CE.

74 În temeiul articolului 24 din protocol care permite organizațiilor regionale de integrare economică – precum Comunitatea – să semneze, accepte, aprobe și adere la protocol.

75 În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene.

76 În temeiul articolelor 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene. A se vedea și Decizia Comisiei din 8 iunie privind intenția Regatului Unit de acceptare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului (2009/451/CE).

Comunitatea a formulat o declarație pentru a lua în considerare posibila aplicare provizorie menționată la alineatul (1).⁷⁷ Articolul 5 din Decizia Consiliului stabilește⁷⁸ că normele Protocolului stabilesc, de asemenea, legea aplicabilă întreținerii solicitate într-un stat membru pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului, în situațiile în care acțiunile sunt introduse începând cu 18 iunie 2011 (data de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009). Din acest motiv, la încheierea protocolului, Comunitatea a formulat o declarație în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din Decizia Consiliului.

III. Domeniul de aplicare a protocolului

Articolul 1 definește domeniul de aplicare a protocolului conform căruia protocolul determină legea aplicabilă obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță...⁷⁹ Protocolul determină doar legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, nu și legea aplicabilă relației de familie din care decurge obligația de întreținere. Hotărârile pronunțate în aplicarea protocolului nu vor aduce atingere existenței relațiilor menționate la articolul 1 alineatul (1)⁸⁰. Normele interne privind conflictul de legi ale fiecărui stat contractant sunt cele care determină legea aplicabilă relațiilor de familie. În cazul în care existența sau inexistența unei relații de familie reprezintă aspectul principal al procedurilor, în mod normal nu vor fi dificultăți. Atunci când însă instanța este sesizată cu o creanță de întreținere și aspectul privind existența unei relații de familie decurge din fază preliminară – de exemplu în situația în care persoana considerată a fi debitorul obligațiilor de întreținere contestă existența relației –, problema este mult mai dificilă. În Raportul explicativ referitor la convențiile privind obligațiile de întreținere din 1973 găsim precizarea că⁸¹ *legea desemnată a fi aplicabilă obligațiilor de întreținere poate fi aplicată și la aspectul preliminar privind existența unei relații de familie*.⁸² Această soluție însă nu obligă statele contractante. Fiecare stat poate opta pentru legătura autonomă a aspectului preliminar – însă, indiferent de opțiune, hotărârea privind creanța de întreținere nu va aduce atingere în niciun fel existenței relației de familie relevante. Relațiile între persoanele de același sex (căsătorii sau parteneriate) sunt recunoscute într-un număr din ce în ce mai mare de state. Aceste relații pot da naștere unor creanțe de întreținere. Unele state încă mai refuză recunoașterea relațiilor între persoane de același sex. Protocolul nu schimbă întru nimic situația. Existența acestor relații între persoane de același sex trebuie așadar determinată pe baza legislației interne (inclusiv a normelor de drept internațional privat) a fiecărui stat contractant. Protocolul nu specifică, de asemenea, nici dacă obligațiile de întreținere care decurg dintr-o astfel de relație între persoane de același sex se înscriu în domeniul de aplicare a protocolului. Astfel, aplicarea protocolului nu va fi uniformă în statele contractante. Protocolul permite recunoașterea obligațiilor de întreținere care decurg din relații necunoscute în dreptul intern al statelor contractante care trebuie să se pronunțe în materie de obligații de întreținere.⁸³

77 În temeiul articolului 4 alineatul 2 din Decizia Consiliului.

78 Fără a aduce atingere articolului 22 din protocol.

79 Articolul 1 menționează câteva exemple în acest sens.

80 Formularea corespunde celei de la articolul 1 din Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (în cele ce urmează Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere).

81 Pentru obligațiile de întreținere din 1956 și 1973.

82 Raport explicativ privind Convențiile privind obligațiile de întreținere (executare – lege aplicabilă) din 1973 („Raportul Verwilghen“).

83 Vezi și articolul 13 privind ordinea publică.

De exemplu: Sistemul juridic al unui stat contractant nu recunoaște căsătoriile sau parteneriatele între persoane de același sex. Un cetățean austriac⁸⁴ introduce la instanța din acest stat contractant o acțiune privind o creanță. Cetățeanul solicită întreținere decurgând dintr-o relație între persoane de același sex. Instanța acordă întreținerea. Hotărârea pronunțată în aplicarea protocolului nu aduce atingere existenței relației între persoane de același sex.

De asemenea, articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului stabilește că recunoașterea și executarea unei hotărâri privind obligațiile de întreținere pronunțate în virtutea regulamentului nu implică recunoașterea relației de familie care se află la baza obligației de întreținere care a stat la baza pronunțării hotărârii.

De asemenea, protocolul nu determină competența jurisdicțională, neinstituind norme pentru determinarea acesteia. Protocolul nu cuprinde dispoziții privind conflictele de competență jurisdicțională. Astfel, într-o primă fază, judecătorul va trebui să verifice competența jurisdicțională a instanței sesizate (prin norme de control stabilite în diferite regulamente, instrumente și legi)⁸⁵. Ulterior (cu condiția ca instanța sesizată să fie competentă), judecătorul va trebui să determine legea aplicabilă (în acest sens normele sunt disponibile în protocol). Legea aplicabilă poate fi și o lege străină.

De exemplu: După efectuarea controlului ex officio se stabilește că o instanță sesizată din România deține competența jurisdicțională de drept internațional privat. Acum este posibil ca instanța să trebuiască să aplice o lege străină (de exemplu legea austriacă deoarece reședința obișnuită a creditorului se află în Austria).

Protocolul nu permite statelor contractante să formuleze rezerve și să-și limiteze domeniul la câteva obligații de întreținere specifice.⁸⁶ Domeniul de aplicare este corespunzător de larg. Domeniul de aplicare obligatoriu este mai larg decât domeniul de aplicare a convenției.⁸⁷ Este important de menționat că respectiv convenția reprezintă un instrument inter partes, aplicându-se în relația dintre statele contractante. Protocolul se aplică chiar și în situația în care legea aplicabilă pe care o desemnează este legea unui stat necontractant (articolul 2)⁸⁸. Protocolul se aplică erga omnes. Articolul 1 stabilește, de asemenea, că, în cazul obligațiilor de întreținere față de un copil, protocolul este aplicabil indiferent de starea civilă a părinților.

Articolul 12 stabilește excluderea retrimiterii. Termenul de lege se referă la legea în vigoare într-un stat, cu excepția normelor privind conflictele de legi. Aplicarea legii stabilite în temeiul protocolului poate fi refuzată numai în măsura în care efectele sale ar fi în mod evident contrare ordinii publice a forului (ordre public).⁸⁹ Articolul 14 stabilește că, chiar și în cazul în care legea aplicabilă dispune altfel, pentru a stabili cuantumul întreținerii se ține seama de nevoile creditorului și de resursele debitorului, precum și de orice compensație care i-a fost acordată creditorului în locul plăților periodice de întreținere. Această dispoziție se aplică (și) în cazul în care la momentul divorțului una dintre părți a primit o plată sau părți din proprietatea care aparține părții adverse.

84 Parteneriatele între persoane de același sex sunt recunoscute de la 1 ianuarie 2010.

85 Sunt posibile norme naționale, internaționale și reglementări ale CE, de exemplu articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Bruxelles 1); articolul 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano din 16 septembrie 1988; articolul 8a din Convenția de la Montevideo din 1989.

86 Vezi articolul 27.

87 Vezi articolul 2 alineatul (1) din Convenția de la Haga din 2007.

88 Vezi și Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

89 Vezi articolul 11 din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

IV. Domeniul de aplicare a legii aplicabile

În conformitate cu dispozițiile articolului 11, legea aplicabilă obligației de întreținere stabilește, inter alia

- dacă, în ce măsură și de la cine poate solicita creditorul întreținere;
- măsura în care creditorul poate solicita retroactiv întreținere;
- baza de calcul pentru cuantumul întreținerii și pentru indexarea acesteia;
- cine are dreptul de a introduce o acțiune privind obligația de întreținere⁹⁰;
- termenele de prescripție sau de decădere;
- cuantumul obligației unui debitor de întreținere, atunci când un organism public solicită rambursarea prestațiilor furnizate creditorului în locul întreținerii⁹¹.

Articolul 11 detaliază aspectele stabilite de legea aplicabilă obligației de întreținere. Aspectele care nu sunt menționate la articolul 11 pot fi, de asemenea, guvernate de aceeași lege (se utilizează termenul de inter alia). Legea aplicabilă stabilește existența oricărei obligații, determinând eligibilitatea creditorului și persoana debitorului. Perioada de decădere pentru procedurile de întreținere este și ea guvernată de legea aplicabilă respectivei obligații⁹² – însă perioada pentru care arieratele pot fi executate în virtutea unei hotărâri pronunțate într-un alt stat nu este reglementată de protocol. Răspunsul se află la articolul 32 alineatul (5) din convenție.

Dispozițiile protocolului nu se aplică conflictelor interne care apar într-un stat contractant (articolul 15). Protocolul reglementează doar conflictele de legi care apar în situații internaționale. Articolele 16 și 17 cuprind dispoziții privind statele contractante cu sisteme juridice neunitare. Articolul 16 stabilește normele aplicabile în situația în care legea aplicabilă (conform protocolului) într-o cauză transfrontalieră este legea unui sistem juridic neunitar. Articolul 17 indică procedurile aplicabile atunci când legea aplicabilă în temeiul protocolului este legea statului cu două sau mai multe sisteme juridice sau regimuri de drept aplicabile unor categorii diferite de persoane în ceea ce privește materiile reglementate de protocol (de exemplu, categoria depinde de confesiunea religioasă).

V. Dispoziții tranzitorii

Articolul 22 stabilește că protocolul nu se aplică întreținerii solicitate într-un stat contractant cu privire la o perioadă anterioară intrării sale în vigoare⁹³ în statul în cauză⁹⁴. Perioada pentru care se solicită întreținere trebuie determinată în orice situație. Dispozițiile protocolului nu vor fi aplicabile în situația în care se solicită întreținere pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare a protocolului, chiar dacă acțiunea sau solicitarea este introdusă după intrarea în vigoare a acestuia. Pentru acele perioade ale acțiunii sau solicitării –

90 Corespunde articolului 10 din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

91 Proceduri de rambursare; corespunde articolului 10 alineatul (3) din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

92 Vezi articolul 11 e.

93 Corespunde articolului 12 din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

94 Spre deosebire de convenție, articolul 56 alineatul (1).

întreținere solicitată pentru perioade anterioare intrării în vigoare a protocolului – obligația de întreținere este guvernată de normele interne sau internaționale.⁹⁵

Exemplu:

1. Fiica, Maria, cetățean austriac student la Viena, introduce la data de 18 iunie 2011 (data aplicării provizorii a protocolului între statele membre, în situația în care protocolul încă nu a intrat în vigoare) la instanța de la Viena o acțiune prin care solicită întreținere. Tatăl, Ioan, cetățean român – debitorul creanței –, își desfășoară activitatea la București unde își are și reședința obișnuită. Fiica solicită întreținere pentru o perioadă viitoare, dar și pentru perioada 1 ianuarie 2008 – 18 iunie 2011.

În temeiul declarației Comunității [făcută la data de 08.04.2010 în conformitate cu articolul 5 alineatul (2)], dispozițiile protocolului se aplică și întreținerii solicitate într-un stat membru pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul Comunității.

2. Maria introduce aceeași acțiune. Debitorul creanței de întreținere este mama ei, Alice, care își are reședința obișnuită în Statele Unite ale Americii. În această situație normele protocolului nu pot fi aplicate pentru perioade anterioare intrării în vigoare a protocolului.

Articolul 10 referitor la organisme publice stipulează că în ceea ce privește dreptul unei instituții publice de a solicita rambursarea unei prestații furnizate creditorului în locul întreținerii se aplică legea care reglementează acel organism.⁹⁶ Această dispoziție se referă doar la prestații furnizate în locul întreținerii, nu și la prestații de altă natură, cum ar fi ajutoarele publice. Articolul 11 stabilește – după cum s-a menționat deja – cuantumul obligației (în conformitate cu legea aplicabilă).

VI. Legea aplicabilă

Regula generală privind legea aplicabilă se găsește la articolul 3. Acesta stabilește o legătură a obligației de întreținere cu reședința obișnuită a creditorului.⁹⁷ În cazul unei schimbări a reședinței obișnuite a creditorului, se aplică legea statului în care se află noua sa reședință obișnuită. Legea statului în care se află noua sa reședință obișnuită se aplică din momentul în care intervine schimbarea – doar – pentru perioada viitoare (ex nunc).

Trebuie remarcat că respectiv criteriul reședinței obișnuite a creditorului este utilizat și pentru determinarea competenței judiciare în ce privește obligația conform instrumentelor juridice uniforme⁹⁸ și în unele legi naționale⁹⁹. Utilizarea aceluiași criteriu pentru determinarea

95 Vezi pagina 1, declarația din Decizia Consiliului 2009/941/CE, articolul 5 stabilește că normele protocolului stabilesc legea aplicabilă întreținerii solicitate într-un stat membru pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul Comunității, în situațiile în care acțiunile sunt introduse începând cu 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009. Din acest motiv, la încheierea protocolului, Comunitatea face o declarație în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din decizia Consiliului.

96 Corespunde articolului 9 din Convenția de la Haga privind obligațiile de întreținere.

97 Corespunde Convenției de la Haga din 1973 și Convenției de la Haga din 1956 privind obligațiile de întreținere.

98 De exemplu articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Bruxelles I); articolul 5 alineatul (2) din Convenția de la Lugano din 16 septembrie 1988; articolul 8 a din Convenția de la Montevideo.

99 De exemplu în legea austriacă.

legii aplicabile duc adeseori la aplicarea legii autorității sesizate în cauzele de obligații de întreținere. Faptul că instanța națională competentă trebuie să aplice normele interne proprii facilitează și simplifică procedurile. Găsirea normelor de drept intern ale unui alt stat este dificilă, ținând cont că resursele disponibile pentru determinarea legii străine sunt extrem de limitate.

Articolul 4 stabilește reguli speciale care favorizează anumiți creditori. Dispozițiile acestui articol precizează excepțiile principale de la articolul 3. Au fost prevăzute norme mai favorabile pentru anumite categorii de creditori de obligații de întreținere. Anumite categorii de creditori de obligații de întreținere – definite la articolul 4 alineatul (1) – sunt favorizate (cascadă). În ceea ce privește categoriile de creditori care nu sunt menționate la articolul 4, legea aplicabilă va fi determinată conform articolului 3 (sau altor dispoziții).

Soluțiile în conformitate cu articolul 4 sunt următoarele:

- obligațiile de întreținere datorate de părinți copiilor;
- obligațiile de întreținere datorate de persoane persoanelor care nu au împlinit încă douăzeci și unu de ani;
- obligațiile de întreținere datorate de copii părinților.

Avantajele obligațiilor prevăzute la articolul 4 sunt:

- articolul 2 alineatul (2): legătură subsidiară cu legea forului (lex fori)
- articolul 2 alineatul (3): schimbarea factorilor de legătură în cazul procedurilor inițiate de creditor în statul în care debitorul își are reședința obișnuită (actor sequitur forum rei)
- articolul 2 alineatul (4): legătură subsidiară cu cetățenia comună a părților (forum actor's).

În cazurile în care creditorul nu poate obține întreținere în virtutea legii statului în care își are reședința obișnuită, se va aplica legea forului conform articolului 2 alineatul (2) (lex fori). Legea forului este aplicabilă ca regulă dacă creditorul¹⁰⁰ înaintează cererea în fața instanței sau autorității statului în care își are reședința obișnuită debitorul. În cazul în care creditorul nu reușește să obțină întreținere în virtutea legii aplicabile la reședința obișnuită a debitorului (legea forului), se va aplica legea de la reședința obișnuită a creditorului, conform articolului 2 alineatul (3). În cazul în care creditorul nu reușește să obțină întreținere în virtutea legii aplicabile la reședința sa obișnuită și a legii forului, se va aplica, ca ultimă posibilitate, legea cetățeniei comune a părților.

Creditorul adeseori poate opta între a introduce o acțiune sau o cerere în fața autorității competente din țara în care își are reședința sau țara în care își are reședința debitorul [de exemplu Regulamentul (CE) nr. 44/2001, Convenția de la Lugano, Convenția de la Montevideo]. În situația în care creditorul optează pentru statul în care acesta își are reședința, nu poate contesta aplicarea legii naționale de la reședința obișnuită a debitorului. Dacă creditorul introduce o acțiune în statul în care debitorul își are reședința, competența jurisdicțională a statului respectiv va fi foarte puternic întemeiată, bazându-se pe principiul actor sequitur forum rei. În cazul în care procedurile sunt inițiate de către debitor în propria țară de reședință, competența jurisdicțională a acelei țări se poate baza pe criterii mult mai puțin relevante sau chiar în mod vădit exorbitante.

100 În cazurile de la articolul 2 alineatul (3) procedurile sunt instituite de către creditor.

VII. Reguli speciale cu privire la soții și foști soți

Domeniul de aplicare al articolului 5 cuprinde soții și foștii soți.¹⁰¹

Articolul 3 nu se aplică în cazul în care una dintre părți obiectează, iar legea unui alt stat are o legătură mai strânsă cu căsătoria (în special cea a ultimei lor reședințe comune).

Articolul 3 își păstrează aplicabilitatea, în principiu, în ce privește obligațiile de întreținere ale soților și foștilor soți, dar poate fi refuzată la solicitarea uneia dintre părți. Într-un astfel de caz se va verifica existența unei legături mai strânse cu alt stat. De asemenea, există un alt criteriu decât ultima reședință comună care poate fi relevant în ce privește aplicarea dispozițiilor articolului 5 (de exemplu o reședință comună anterioară la care soții au locuit mai mulți ani). Să remarcăm că în anumite sisteme juridice naționale întreținerea este acordată unui soț/soție în situații foarte excepționale (de exemplu: statele scandinave). Pe de altă parte, anumite sisteme juridice recunosc întreținerea soților sau foștilor soți într-un mod mai generos, și nu doar în cazuri excepționale (de exemplu: Austria). Posibilitatea unuia dintre (foștii) soți de a influența existența și dimensiunea obligației de întreținere prin schimbarea reședinței obișnuite poate duce la un rezultat inechitabil.

Exemplu:

Maria și Peter sunt cetățeni ai statului A. Statul A în principiu nu prevede întreținerea după pronunțarea unui divorț. De la momentul căsătoriei și până la divorț cei doi au locuit în statul A. După divorț, unul dintre foștii soți, Maria, se mută în statul B, în care legea internă este generoasă față de soții divorțați. Maria solicită în instanță întreținere în virtutea legii aplicabile la noua reședință obișnuită. Peter contestă și argumentează că legea statului A are o legătură mai strânsă cu căsătoria.

Regula de la articolul 5 are la bază ideea de apropiere. Aplicarea depinde de cererea uneia dintre părți. Căutarea legăturilor celor mai strânse este limitată la acele cazuri în care una dintre părți o invocă. În aceste cazuri, instanța trebuie să examineze și să evalueze dacă legea națională a celui alt stat are o legătură mai strânsă cu căsătoria decât legea aplicabilă la reședința obișnuită a creditorului.

Articolul 5 nu menționează instituțiile similare căsătoriei, cum ar fi anumite forme de parteneriate înregistrate. Sesiunea Diplomatică a recunoscut că statele care recunosc în cadrul sistemului juridic intern anumite forme de parteneriate (înregistrate) sau alte instituții similare căsătoriei, le pot supune regulii de la articolul 5.¹⁰² Această soluție permite autorităților acelor state să evite tratarea diferită a unor instituții care – în conformitate cu dreptul intern – sunt echivalente căsătoriei (de exemplu parteneriatele între persoanele de același sex).

Articolul 6 cuprinde reguli speciale privind apărarea. Debitorul poate contesta creanța creditorului pe motiv că nici legea din statul în care debitorul își are reședința obișnuită și nici legea statului a cărui cetățenie o au ambele părți nu prevăd o obligație de întreținere în ceea ce îl privește. Regula de la articolul 6 nu se aplică obligațiilor de întreținere care decurg din relația părinte-copil față de un copil și celor care decurg din relația dintre soți sau foști soți.

Autoritatea statului va determina mai întâi legea aplicabilă obligației de întreținere în conformitate cu articolul 3 sau 4. În cazul în care legea aplicabilă la reședința obișnuită a creditorului sau legea forului prevede o obligație de întreținere, debitorul poate contesta

101 Spre deosebire de normele menționate în Convenția de la Haga din 1973.

102 Minuta nr. 6 a Comisiei II, pp. 59 și urm.

acțiunea pe motiv că legea aplicabilă în statul a cărui cetățenie o au amândouă părțile nu prevede o obligație de întreținere.

Exemplu:

1. Nepotul debitorului, Peter, având reședința în și fiind cetățean al statului A, introduce, în virtutea legii aplicabile în statul A, o acțiune cu privire la întreținere împotriva unchiului său, Tom, cu reședința în statul B și cetățean al statului C. Întreținerea va putea fi refuzată pe motiv că legea statului B nu recunoaște obligația de întreținere în ceea ce privește persoanele înrudite colateral. Cetățenia părților nu joacă nici un rol în acest caz.
2. Nepotul debitorului, Peter, este de asemenea cetățean al statului C. În acest caz, unchiul său, Tom, ar putea contesta creanța doar dacă obligația prevăzută de legea statului A nu este cunoscută de legea națională a ambelor state, B și C.

Exemplu:

Un tată introduce o acțiune privind o creanță împotriva fiului său, în virtutea legii aplicabile în țara de reședință obișnuită. În cazul în care această lege este și legea statului a cărui cetățenie o au ambele părți, apare ca fiind inechitabil ca debitorul să se poată eschiva de la obligație prin transferarea reședinței sale obișnuite într-un stat în care astfel de obligații nu sunt cunoscute.

VIII. Desemnarea legii aplicabile

Articolul 7 și 8 cuprind norme cu privire la desemnarea legii aplicabile. Articolele 7 și 8 permit părților să desemneze legea aplicabilă obligației de întreținere. Regula de la articolul 7 permite desemnarea, în mod expres, a legii statului în cauză ca fiind legea aplicabilă unei obligații de întreținere, în scopul unei proceduri speciale. În astfel de cazuri, creditorul sau debitorul a înaintat deja sau este pe cale de a înainta o acțiune în fața unei instanțe sau autorități. Alegerea conform articolului 7 este valabilă doar pentru o anumită procedură. În ce privește obligațiile de întreținere față de o persoană care a împlinit 18 ani, creditorul și debitorul pot, de asemenea, desemna legea aplicabilă conform articolului 8. Desemnarea conform articolului 8 este mai largă decât desemnarea conform articolului 7. Desemnarea unei legi anterior instituirii unei astfel de proceduri se va face în scris sau va fi înregistrată pe orice suport și se va semna de către ambele părți.

Articolul 8 permite desemnarea legii aplicabile în orice moment și inclusiv anterior apariției unui litigiu. Alegerea nu se face pentru o procedură specială, ci pentru a reglementa pe viitor obligațiile de întreținere – începând de la momentul alegerii până la modificarea sau anularea alegerii legii aplicabile efectuate. Părțile pot desemna următoarele legi ca fiind aplicabile:

- legea oricărui stat a cărui cetățenie o are una dintre părți la data desemnării;
- legea statului reședinței obișnuite a uneia dintre părți la data desemnării;
- legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă sau legea care se aplică în fapt regimului de proprietate a bunurilor lor;

- legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă sau legea care se aplică în fapt divorțului sau separării lor legale.

Acordul privind legea aplicabilă se încheie în scris sau este înregistrat pe orice suport și este semnat de ambele părți. Articolul 8 alineatul (4) prevede că posibilitatea creditorului de a renunța sau nu la dreptul său la întreținere se stabilește în temeiul legii statului în care creditorul își are reședința obișnuită la data desemnării. În conformitate cu articolul 8 alineatul (5), legea desemnată de părți nu se aplică atunci când aplicarea respectivei legi ar avea în mod evident consecințe incorecte sau inechitabile pentru oricare dintre părți, cu excepția cazurilor în care la data desemnării părțile au fost informate pe deplin și conștiente de consecințele desemnării stabilite de ele (de exemplu prin asistență juridică). Posibilitatea de alegere a legii aplicabile este exclusă în ce privește normele privind obligațiile față de minori și adulți vulnerabili.¹⁰³

Articolul 9 prevede că un stat care are noțiunea de domiciliu ca factor comun în domeniul dreptului familiei poate informa Biroul permanent al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat că, în ceea ce privește cauzele cu privire la care sunt sesizate autoritățile sale, noțiunea de cetățenie de la articolele 4 și 6 se înlocuiește cu aceea de domiciliu (articolul 9). Această dispoziție este menită să faciliteze aplicarea protocolului de către acele state care nu utilizează cetățenia ca factor comun în dreptul internațional privat (statele din sistemul common law). Aceste state pot înlocui criteriul cetățeniei prin acela al domiciliului, astfel cum este acesta definit în statul în cauză. Anumite dispoziții similare se regăsesc în alte instrumente comunitare europene.¹⁰⁴

IX. Ordinea publică

Acest articol prevede opțiunea de refuzare a aplicării legii stabilite în măsura în care efectele sale ar fi în mod evident contrare ordinii publice a forului (ordre public).¹⁰⁵ Aplicarea acestei excepții trebuie să fie foarte restrictivă. Această dispoziție cere ca efectele legii străine să fie în mod evident contrare unui principiu fundamental în statul care trebuie să se pronunțe. Excepția poate fi invocată atunci când o creanță de întreținere are la bază o relație de familie care nu este recunoscută în statul forului, recunoașterea acesteia fiind, de asemenea, considerată neadecvată. În unele state, jurisprudența dorește recunoașterea anumitor drepturi care decurg dintr-o relație de familie, chiar dacă relația de familie respectivă este în sine contrară ordinii publice a forului. De exemplu, în unele state europene sunt recunoscute anumite efecte ale poligamiei¹⁰⁶. Acordarea de întreținere de către soț diferitelor soții nu este inadecvată, chiar dacă acea relație de poligamie nu poate fi recunoscută în sine de către statele în cauză, fiind considerată inadecvată dat fiind că se află în contradicție cu principiile fundamentale ale dreptului intern. Aceleași condiții s-ar putea aplica și altor instituții necunoscute sau nerecunoscute în diferite sisteme de drept național, precum parteneriatele sau căsătoriile între persoane de același sex, întreținerea pentru veri și unchi, obligații de întreținere între surori și frați.

Trebuie remarcat o dată în plus că, pe de o parte, instanțele pot recunoaște creanța care decurge dintr-o relație de familie care nu este recunoscută de dreptul intern. Hotărârile pronunțate în aplicarea protocolului nu aduc atingere existenței relației de familie (articolul 1).

103 Definiția adulților vulnerabili este reprodusă din Convenția de la Haga din 2000 privind protecția internațională a adulților.

104 De exemplu, Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 (Bruxelles II bis).

105 Vezi și articolul 11 alineatul (1) din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere.

106 De exemplu, hotărârile pronunțate în Germania și Franța.

Pe de altă parte însă, un debitor poate contesta o obligație de întreținere pe motivul că decurge dintr-o relație necunoscută. În ambele cazuri, instanța va trebui să pronunțe hotărârea după analizarea tuturor circumstanțelor cauzelor. Protocolul nu furnizează nici o soluție definitivă.

Protocolul înlocuiește Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere și Convenția de la Haga din 24 octombrie 1956 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere pentru copii.

X. Ratificare și intrare în vigoare

Articolele 23–25 conțin reguli privind semnarea, ratificarea, aderarea și intrarea în vigoare. Protocolul este deschis spre semnare tuturor statelor. Și o organizație regională de integrare economică poate¹⁰⁷ semna, accepta, aproba sau adera la protocol (articolul 24)¹⁰⁸. Comunitatea Europeană a devenit membru al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga la data de 3 aprilie 2003. Uniunea Europeană a ratificat protocolul la data de 08.04.2010. Uniunea Europeană a declarat că toate statele membre (cu excepția Danemarcei și a Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord) ca fiind obligate prin protocol. În cadrul Comunității, dispozițiile protocolului se vor aplica de la data de 18 iunie 2011.¹⁰⁹ În cazul în care protocolul încă nu ar intra în vigoare la data respectivă, dispozițiile protocolului se vor aplica în mod provizoriu. Articolul din Declarația de la 30 noiembrie 2009 stabilește că și Comunitatea Europeană va aplica dispozițiile protocolului în ce privește obligațiile de întreținere solicitate într-un stat membru pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării în mod provizoriu, atunci când procedurile au fost introduse începând de la data de 18 iunie 2011. Dispozițiile referitoare la intrarea în vigoare¹¹⁰ sunt stabilite la articolul 25¹¹¹.

107 Vezi și Convenția de la Haga din 2009 (articolul 59).

108 Vezi: Statutul Conferinței de la Haga modificat în 2007 pentru a permite organizațiilor regionale de integrare economică să devină membre ale Conferinței.

109 Data aplicării Regulamentului (CE) nr. 4/2009.

110 Vezi și Convenția de la Haga (articolul 60).

111 Andrea Bonomi, Raport explicativ.

B.5. Regulamentul Roma I

Regulamentul (CE) nr. 593/2008 din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale

I. Introducere

La nivelul Uniunii Europene existau două instrumente aplicabile privind determinarea competenței jurisdicționale de drept internațional privat, procedura de exequatur și conflictele de legi, și anume Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (Convenția de la Bruxelles din 1968) și Convenția privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Convenția de la Roma din 1980)¹¹². Cu privire la interpretarea Convenției de la Roma din 1980, există o hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene din 06.10.2009, cauza C-133/08 Intercontainer Interfrigo SC (ICF)/Balkenende Oosthuizen BV, MIC Operations BV, precum și o întrebare preliminară din 18.01.2010, cauza C-29/10 Heiko Koelzsch/Marele Ducat de Luxemburg.

În conformitate cu dispozițiile articolului 18 din Convenția de la Roma din 1980, instanța trebuie să țină seama și de hotărârile pronunțate în alte state membre, astfel încât să se garanteze că uniformitatea normelor în interpretarea și aplicarea lor.

Devenea necesară dezvoltarea normelor Convenției de la Roma din 1980 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale din statele membre în vederea **desemnării aceleiași legi naționale, indiferent de țara în care se află instanța la care a fost introdusă acțiunea**. Se dorea găsirea unui instrument de reglementare privind obligațiile contractuale care să includă posibilitatea de a alege legea aplicabilă.

Regulamentul Roma I a intrat în vigoare la data de 17.12.2009. Cu toate că nu există diferențe mari între Convenția de la Roma din 1980 și Regulamentul Roma I, relevant este faptul că respectiv Convenția de la Roma din 1980 reprezintă un tratat, în vreme ce Roma I este un regulament care nu necesită semnarea și ratificarea de către statele membre, procedură care adesea durează foarte mult. Regulamentul este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre, dar la nivel de drept internațional privat.

În scopul utilizării prezentului manual, trebuie subliniat faptul că articolele Regulamentului Roma I și ale Convenției de la Roma din 1980 **nu sunt perfect identice**, nici în ce privește numerotarea lor, nici în ce privește conținutul acestora. Utilizatorul manualului trebuie să fie conștient că pe alocuri există chiar mici diferențe de dicțiune, cu efect asupra interpretării articolelor.

II. Domeniul de aplicare

Regulamentul Roma I se aplică obligațiilor contractuale în materie civilă și comercială, în cazul contractelor încheiate după 17 decembrie 2009 (inclusiv 17 decembrie 2009).

În conformitate cu Decizia Consiliului nr. 856/2008/CE, în România și Bulgaria Convenția de la Roma din 1980 se aplică de la 15.01.2010.

¹¹² În vigoare în Austria de la data de 1 decembrie 1998.

Convenția de la Roma din 1980 este aplicabilă și anterior acestei date. Aceasta înseamnă că data încheierii contractului este hotărâtoare în ce privește aplicarea Convenției de la Roma din 1980 sau a Regulamentului Roma I. Stabilirea datei la care a fost încheiat contractul se determină conform dreptului național material al statului membru.

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

În conformitate cu articolul 1 alin. (2), sunt excluse din domeniul de aplicare al regulamentului:

- Aspectele privind starea sau capacitatea persoanelor fizice, fără a aduce atingere articolului 13.
- Obligațiile rezultate din relații de familie și din relațiile care, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, sunt considerate ca având efecte comparabile, inclusiv obligații de întreținere.
- Obligațiile rezultate din aspectele patrimoniale ale regimurilor matrimoniale, din aspectele patrimoniale ale relațiilor care sunt considerate, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, ca având efecte comparabile cu cele ale căsătoriei, precum și obligațiile care decurg din testament și succesiuni.
- Obligațiile rezultate din cambii, cecuri și bilete la ordin, precum și alte instrumente negociabile, în măsura în care obligațiile care decurg din astfel de instrumente negociabile derivă din caracterul lor negociabil.
- Convențiile de arbitraj și convențiile privind alegerea instanței competente.
- Aspectele reglementate de dreptul societăților comerciale și al altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, precum constituirea, prin înregistrare sau în alt mod, capacitatea juridică, organizarea internă sau dizolvarea societăților și a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, și răspunderea pentru obligațiile societății sau ale organismului.
- Chestiunea de a ști dacă un reprezentant poate angaja față de terți răspunderea persoanei pe seama căreia pretinde că acționează sau dacă un organ al unei societăți sau al unui organism, constituit sau nu ca persoană juridică, poate angaja față de terți răspunderea respectivei societăți sau a respectivului organism;
- Constituirea de trusturi și raporturile dintre fondatorii, administratorii și beneficiarii acestora;
- Obligațiile care decurg din înțelegeri care au avut loc înainte de semnarea unui contract; în Convenția de la Roma din 1980 această chestiune încă este reglementată. Modificarea rezultă din Regulamentul Roma II, dat fiind faptul că obligațiile care decurg din înțelegeri care au avut loc înainte de semnarea unui contract se încadrează în domeniul de aplicare a Regulamentului Roma II.
- Contractele de asigurare ce decurg din activități desfășurate de organizații, altele decât întreprinderile menționate la articolul 2 din Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață, al căror obiect este de a plăti indemnizații persoanelor angajate sau liber-profesioniste care aparțin unei întreprinderi sau grup de întreprinderi, ori unui sector profesional sau interprofesional, în caz de deces, supraviețuire, întrerupere sau reducere a activității, sau în caz de boală profesională sau provocată de accidente de muncă. Pe de o parte, aceste

contracte de asigurare menționate se află în domeniul de aplicare a Convenției de la Roma din 1980, dar sunt excluse din Regulamentul Roma I; pe de altă parte, contractele de asigurare în general fac parte acum din domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I. Contractele de asigurare pentru persoanele angajate fac parte din domeniul de aplicare a Regulamentului Roma II.

- Regulamentul nu se aplică în ceea ce privește probele și aspectele de procedură, fără a aduce atingere articolului 18.

La aplicarea regulamentului participă toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei. În toate litigiile care au la bază obligațiile contractuale, în Danemarca încă se mai aplică Convenția de la Roma din 1980, chiar dacă contractul a fost încheiat după 17 decembrie 2009.

După cum se preciza și în Convenția de la Roma din 1980, legea desemnată de regulament se aplică indiferent dacă este sau nu legea unui stat membru (loi uniforme). Aceasta înseamnă că nu mai este necesar ca împrejurările litigiului să dețină factori de legătură cu un stat membru sau nu. Dat fiind că regulamentul se bucură de aplicare universală, instanța din orice stat european – cu excepția Danemarcei – trebuie să aplice dispozițiile regulamentului în fiecare caz.

În conformitate cu articolul 23, regulamentul nu aduce atingere aplicării dispozițiilor dreptului Uniunii Europene care reglementează conflictul de legi. În proiectul Comisiei [COM (2005)650] a existat o listă a actelor juridice care nu sunt cuprinse în regulament. Această listă poate fi utilizată ca ajutor la interpretare. În raport cu alte tratate internaționale, Regulamentul Roma I prevalează. În conformitate cu dispozițiile articolului 25 din regulament, între statele membre, acesta prevalează asupra convențiilor încheiate exclusiv între două sau mai multe state membre, în măsura în care aceste convenții vizează aspecte reglementate de regulament.

Dacă ne situăm în domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I, este evident, în conformitate cu articolul 20 din regulament, că există trimiteri și la legea materială. Aceasta înseamnă că se referă direct la legea aplicabilă. Dreptul național în materia conflictelor de legi (normele interne de drept internațional privat) nu se mai aplică. De exemplu, dacă dreptul național în materia conflictelor de legi din cadrul unui sistem juridic la care a făcut trimitere dreptul internațional privat include o retrimiteri la dreptul național, atunci această retrimiteri nu este valabilă. Trimiterea din regulament rămâne valabilă.

III. Alegerea legii aplicabile (lex voluntatis)

Dat fiind obiectivul Regulamentului Roma I, libertatea părților de alege legea aplicabilă trebuie să devină una din pietrele de temelie ale sistemului normelor privind conflictul de legi în materia obligațiilor contractuale.

În Regulamentul Roma I, valabilitatea alegerii legii aplicabile este o chestiune care ține de legea aleasă de părți. Principiul *lex fori*, adică soluționarea problemei pe baza legii aplicabile în statul membru în care se află instanța, nu se aplică în regulament. Alegerea trebuie să fie expresă sau să rezulte clar din clauzele contractuale sau din împrejurările cauzei. Prin alegerea lor, părțile pot desemna legea aplicabilă întregului contract sau numai unei părți din acesta. În conformitate cu decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene din 06.10.2009, C-133, părțile pot alege legea aplicabilă doar pentru o parte a contractului numai atunci când partea respectivă reprezintă un fragment independent din contract. Aceasta înseamnă că părțile pot alege orice lege națională, fără ca aceasta să fie legea națională a vreuneia dintre părți. În

cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc alegerea, se află în altă țară decât aceea a cărei lege a fost aleasă, alegerea făcută de părți nu aduce atingere aplicării dispozițiilor acelei alte țări, de la care nu se poate deroga prin acord. Se pune întrebarea care sunt elementele relevante în acest context. De exemplu, cetățenia în general nu mai este un element relevant într-o cauză, dat fiind că în dreptul internațional privat se ține seama de reședința obișnuită. Doar situația în care ambele părți au aceeași cetățenie, aceasta poate deveni un element relevant (factor conector).

În cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc alegerea, se află în unul sau mai multe state membre, alegerea de către părți a unei legi aplicabile, alta decât cea a unui stat membru, nu aduce atingere aplicării în mod corespunzător a dispozițiilor de drept al Uniunii Europene. Acest lucru este important în cazurile în care dispoziții ale legislației Uniunii Europene sunt implementate în statele membre, de la care nu se poate deroga prin acord [articolul 3 alin.(4)].

În astfel de situații, o lege aplicabilă dintr-un stat care nu este membru al Uniunii Europene poate fi aleasă de către părți, chiar dacă toate elementele relevante sunt situate într-un stat membru. În afara legii naționale desemnate, se aplică și elementele principale ale legislației Uniunii Europene.

IV. Legea aplicabilă în absența alegerii

În cazul în care părțile nu au făcut alegerea legii aplicabile, articolul 4 din Regulamentul Roma I determină factorul de legătură (conector).

Există contracte cu alegeri speciale ale legii aplicabile [articolul 4 alin.(1)]:

- Contractul de vânzare-cumpărare de bunuri este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită vânzătorul;
- Contractul de prestări servicii este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită prestatorul de servicii;
- Contractul privind un drept real imobiliar sau privind dreptul de locațiune asupra unui imobil este reglementat de legea țării în care este situat imobilul (lex rei sitae);
- Fără a aduce atingere literei (c), contractul de locațiune având drept obiect folosința privată și temporară a unui imobil pe o perioadă de maximum șase luni consecutive este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită proprietarul, cu condiția ca locatarul să fie o persoană fizică și să își aibă reședința obișnuită în aceeași țară;
- Contractul de franciză este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită beneficiarul francizei.

În cadrul Convenției de la Roma din 1980 răspunsul cu privire la ce înseamnă prestația caracteristică într-un contract de franciză era controversat. În conformitate cu dispozițiile articolului 4 alin.(1) lit. e) din Regulamentul Roma I, prestația caracteristică este cea a beneficiarului francizei.

- Contractul de distributie este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită distribuitorul;
- Contractul de vânzare-cumpărare de bunuri la licitație este reglementat de legea țării în care are loc licitația, dacă se poate stabili care este acest loc;
- Orice contract încheiat în cadrul unui sistem multilateral, care reunește sau facilitează

reunirea de interese multiple de vânzare-cumpărare de instrumente financiare ale terților, astfel cum sunt definite la articolul 4 alin.(1) punctul 17 din Directiva 2004/39/CE, în conformitate cu normele nediscreționare, și care este reglementat de o lege unică, este reglementat de legea respectivă.

Față de Convenția de la Roma din 1980, Regulamentul Roma I stabilește legea aplicabilă în mai multe tipuri de contracte.

În conformitate cu articolul 4 alin. (1) din Convenția de la Roma din 1980, aceste exemple de tipuri de contracte sunt doar prezumții asupra cauzei care are cele mai strânse legături cu o anumită lege. Prin Regulamentul Roma I, aceste prezumții s-au transformat în reguli.

În cazul în care dispozițiile articolului 4 alin.(1) din Regulamentul Roma I nu sunt aplicabile pe motiv că contractul nu se încadrează la alin. 1 de la articolul 4 din Regulamentul Roma I, în conformitate cu articolul 4 alin. (2) din Regulamentul Roma I, contractul este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită partea contractantă care efectuează prestația caracteristică.

Contractele în materia bunurilor imobile sunt mai greu de clasificat sub aspectul prestației caracteristice pentru că în Regulamentul Roma I și Convenția de la Roma din 1980 nu există dispoziții specifice în această privință. Există diverse opinii cu privire la acest subiect, unele afirmând că prestația caracteristică o reprezintă abandonarea dreptului de proprietate intangibil, în timp ce alte voci susțin, în sensul clauzei opt-out, că relevantă ar trebui să fie legătura în mod vădit cea mai strânsă cu țara în care partea își are reședința obișnuită și a cărei lege o aplică.

În conformitate cu articolul 4 alin. (3), în cazul în care din ansamblul circumstanțelor cauzei rezultă fără echivoc că respectivul contract are în mod vădit o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la alin. (1) sau alin.(2), se aplică legea din acea altă țară.

Clauza opt-out de la articolul 4 alin.(3) din Regulamentul Roma I trebuie interpretată mai strict decât cea similară de la articolul 4 alin. (5) din Convenția de la Roma din 1980, ținând cont de diferența de formulare de la alin. 3 din Regulamentul Roma I („fără echivoc”) și alin. 5 din Convenția de la Roma din 1980. La fel ca în Convenția de la Roma din 1980, clauza opt-out funcționează doar dacă dispozițiile articolului 4 (alin. 1 și alin. 2) nu pot fi aplicate.

O astfel de situație o constituie, de exemplu, contractele de schimb atunci când părțile nu au selectat legea aplicabilă. Dispozițiile alin. 2 nu se aplică dat fiind că în cazul contractelor de schimb nu se poate defini o prestație caracteristică pentru părți.

Atât Regulamentul Roma I, cât și Convenția de la Roma din 1980 prevăd la articolul 4 prestația caracteristică. Prestația caracteristică este prestația care nu constă în bani. Aceasta este în principal prestația care caracterizează contractul, de exemplu contractul de vânzare de bunuri. Factorul de legătură pentru legea aplicabilă este reședința obișnuită sau sediul comercial al părții care trebuie să aducă la îndeplinire prestația caracteristică. În conformitate cu articolul 19 din Regulamentul Roma I, reședința obișnuită a unei societăți (sediul administrației centrale sau sediul principal de activitate) este relevant în ce privește legea aplicabilă.

În cazul în care contractul este încheiat în cadrul activității unei sucursale, locul unde se află sucursala este considerat reședința obișnuită.

Există o diferență cu privire la dispozițiile privind prestația caracteristică de la articolul 5 alin. (1) lit. b) din Regulamentul (CE) 44/2001, respectiv Convenția de la Roma din 1980/Regulamentul Roma I: locul de executare a obligației este relevant sub aspectul legii

aplicabile, în timp ce în cadrul Regulamentului (CE) 44/2001 reședința obișnuită a părții cu prestația caracteristică este factorul determinant.

În ce privește contractele imobiliare în materia drepturilor de proprietate imobiliară (de exemplu vânzare, credit ipotecar, uzufruct) sau cele privitoare la utilizarea proprietății intangibile (locațiunea), există o dispoziție specială care prevede că se va aplica legea țării în care este situată proprietatea. Aceasta este aplicabilă doar atâta vreme cât clauza opt-out de la articolul 4 alin. (3) din regulament nu se aplică. Cu alte cuvinte, dispozițiile privind contractele din domeniul imobiliar, în forma lor din Convenția de la Roma din 1980 sunt încă în vigoare în Regulamentul Roma I.

Există o singură excepție la Convenția de la Roma din 1980 față de Regulamentul Roma I referitoare la locațiunea de vacanță. În conformitate cu articolul 4 alin. (1) lit. d) din Regulamentul Roma I, un contract de locațiune având drept obiect folosința privată și temporară a unui imobil, pe o perioadă de maximum șase luni consecutive, este reglementat de legea țării în care își are reședința obișnuită proprietarul, cu condiția ca locatarul să fie o persoană fizică și să își aibă reședința obișnuită în aceeași țară. Contractul de locațiune nu este un contract încheiat cu un consumator, dată fiind opinia generalizată că între dispozițiile articolului 4 alin.(1) lit. d) și ale articolului 6 din Regulamentul Roma I nu există raport de concurență.

Trebuie să fie clar că înțelesul noțiunii de locațiune a unui imobil în Regulamentul Roma I, respectiv Convenția de la Roma din 1980 trebuie să fie același.

În general, protecția locatarilor nu interzice alegerea legii aplicabile de către părți. Articolul 9 din Regulamentul Roma I (articolul 7 din Convenția de la Roma din 1980) definește limitele pentru părți, de exemplu protecția locatarilor prin așa-numitele norme de aplicare imediată, ordine publică sau așa-numitele dispoziții de drept al Uniunii Europene de la care nu se poate deroga prin convenție, în conformitate cu articolul 3 alin. (4) din regulament. Normele de aplicare imediată sunt norme a căror respectare este privită drept esențială de către o anumită țară pentru salvagardarea intereselor sale publice, precum organizarea politică, socială sau economică, în asemenea măsură, încât aceste norme sunt aplicabile oricărei situații care intră în domeniul lor de aplicare, indiferent de legea aplicabilă contractului în temeiul regulamentului.

Dispozițiile obligatorii în ce privește protecția locatarului prevăzute în dreptul național din țara în care este situat imobilul constituie un exemplu de normă cu aplicare imediată în conformitate cu articolul 9. Întrebarea legată de preeminența acestor norme cu aplicare imediată chiar și în situația în care legea aplicabilă selectată de părți pentru contract este mai favorabilă locatorului nu a fost soluționată deocamdată.

Există *expressis verbis* o verificare a beneficiarului pentru contractele încheiate cu consumatorii de la articolul 2 din regulament și chiar și una pentru contractele individuale de muncă. În literatura de specialitate, se susține interpretarea în vederea verificării legii care este cea mai conformă cu ideea de protecție a locatarilor, ținând cont de faptul că – deși nu există o dispoziție legală obligatorie explicită privind verificarea în fiecare cauză – contractele încheiate între angajator și angajat, respectiv între locatar și proprietar sunt comparabile.

Articolul 5 din regulament reglementează utilizarea contractului de transport, incluzând dispozițiile privind consumatorul care încheie un contract. Se face distincția între transportul de mărfuri și transportul de pasageri.

În măsura în care legea aplicabilă contractului de transport de mărfuri nu a fost aleasă de părți, legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința obișnuită transportatorul, cu

condiția ca locul de încărcare sau cel de livrare sau reședința obișnuită a expeditorului să fie, de asemenea, situate în țara respectivă. În cazul în care aceste cerințe nu sunt întrunite, se aplică legea țării în care este situat locul de livrare convenit de părți.

Alegerea legii aplicabile este, în general, obligatorie, chiar dacă este vorba despre un contract între un consumator și un antreprenor. Contractele de tip charter-party pentru o singură călătorie și alte contracte al căror scop este transportul de bunuri trebuie interpretate drept contracte de transport de bunuri; atunci când obiectul principal al unui contract este doar furnizarea unui mijloc de transport, contractul nu se încadrează în categoria contractelor de transport (C-133/10).

Dispozițiile privind transportul de pasageri sunt diferite și determină o limită pentru alegerea legii aplicabile de către părți. În măsura în care legea aplicabilă contractului de transport de pasageri nu a fost aleasă de părți, legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința obișnuită pasagerul, cu condiția ca locul de plecare sau cel de sosire să fie, de asemenea, situate în țara respectivă. Dacă nu sunt întrunite aceste cerințe, se aplică legea țării în care își are reședința obișnuită transportatorul.

Alegerea legii aplicabile este limitată, părțile putând alege doar între legea țării în care se află reședința obișnuită a pasagerului sau transportatorului, sediul administrației centrale al transportatorului sau este situat locul de plecare.

În cazul în care, în lipsa unei alegeri a legii aplicabile, rezultă fără echivoc din ansamblul circumstanțelor cauzei că respectivul contract are în mod vădit o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la articolul 5, se aplică legea din acea altă țară. Aceasta înseamnă că o clauză opt-out există *expressis verbis* doar în cazul contractelor de transport.

Contractele încheiate cu consumatorii

Definiția noțiunii de consumator din regulament are la bază legislația Uniunii Europene, fiind diferită, de exemplu, de definiția din legea austriacă privind consumatorul. În articolul 5 din Convenția de la Roma din 1980, care nu este identică cu dispozițiile din Regulamentul Roma I, consumatorul trebuie să fie persoană fizică. Persoanele juridice nu reprezintă consumatori în accepțiunea Convenției de la Roma din 1980/Regulamentul Roma I. În legea austriacă, o persoană juridică poate fi considerată consumator atâta vreme cât nu activează ca angajator. În conformitate cu legea austriacă, activitatea preliminară constituirii unei societăți poate fi obiectul unui contract încheiat cu un consumator, în timp ce Convenția de la Roma din 1980 și Regulamentul Roma I neagă această posibilitate.

Referitor la Convenția de la Roma din 1980, opinia Germaniei este că respectiv contractele încheiate între doi consumatori sunt și ele contracte încheiate cu consumatorii. Scopul legii consumatorului este de a proteja consumatorul, opinia Austriei nesuprapunându-se cu opinia Germaniei. Această dezbatere însă se poate opri aici, dat fiind că Regulamentul Roma I precizează clar și fără echivoc la articolul 6 alin.(1) că, pentru a se califica drept contract încheiat cu consumatorii, contractul trebuie să fie încheiat între un consumator și un profesionist.

Domeniul de aplicare diferă între Convenția de la Roma din 1980 și Regulamentul Roma I. În conformitate cu articolul 5 din Convenția de la Roma din 1980, acest tratat se aplică, în ce privește capitolul dedicat consumatorilor, doar contractelor al căror obiect este livrarea de bunuri mobile corporale sau servicii către o persoană sau acordarea unui credit pentru finanțarea aceluși obiect. Aceasta înseamnă că respectiv contractele de bunuri imobile nu sunt aplicabile în lumina Convenției de la Roma din 1980.

În conformitate cu dispozițiile articolului 6 din regulamentul, legea internațională a contractelor încheiate cu consumatorii include toate tipurile de contracte. În Regulamentul Roma I sunt prevăzute contractele cu bunuri imobile (contractul de credit, contractul pe suport informatic, contractul de împrumut pentru construcții, ...).

Neexceptând contractele referitoare la dreptul de folosință pe o perioadă determinată (articolul 6 alin.(4) lit. c), toate contractele privind un drept real, de exemplu contractele de locațiune, ..., sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I.

Există **mai multe** excepții la articolul 6 din Regulamentul Roma I:

- contractele de prestări servicii în temeiul cărora serviciile sunt prestate consumatorului exclusiv într-o altă țară decât în cea în care acesta își are reședința obișnuită;
- contractele de transport, altele decât contractele privind pachete de servicii turistice. Dacă un turist își rezervă călătoria separat (contract de transport, contract de cazare), nu poate fi considerat consumator. Dacă face o rezervare pentru un pachet de servicii, călătoria se încadrează la articolul 6 din Regulamentul Roma I.
- drepturi și obligații care constituie un instrument financiar și drepturi și obligații care constituie clauzele și condițiile care reglementează emisiunea sau oferta publică și ofertele publice de preluare de valori mobiliare negociabile și subscrierea și răscumpărarea de unități ale organismelor de plasament colectiv cu condiția ca aceste activități să nu constituie prestări de servicii financiare.

În sinteză, următoarele tipuri de contracte nu intră în domeniul de aplicare al articolului 5 din Convenția de la Roma din 1980 și articolului 6 din Regulamentul Roma I: vânzarea de proprietăți sau drepturi reale, închirierea de bunuri imobile, contracte de transport, contracte de prestări servicii, exclusiv în străinătate, câteva drepturi speciale și obligații în materia instrumentelor financiare.

Articolul 5 din Convenția de la Roma din 1980 nu este aplicabil nici creditelor de consum, închirierii de bunuri mobile, contractelor de vânzare privind acțiuni, contractelor privind drepturile de proprietate intelectuală.

Domeniul de aplicare situațional prevede câteva diferențe cu privire la rolurile profesioniștilor și consumatorului. Condiția ca un contract să poată fi considerat contract încheiat cu consumatorii este ca persoana care acționează în exercitarea activității sale profesionale să își desfășoare activitatea comercială sau profesională în mod activ în țara în care își are reședința obișnuită consumatorul, în timp ce consumatorul trebuie să rămână pasiv. Cu alte cuvinte, consumatorul trebuie să rămână în țara sa, confruntându-se cu activitatea comercială a profesionistului.

În cazul în care activitatea comercială a profesionistului se limitează la o invitație specifică sau publicitate în țara consumatorului, consumatorul trebuie să își îndeplinească obligația de a încheia un contract în țara consumatorului. În conformitate cu articolul 5 din Convenția de la Roma din 1980, este suficient dacă consumatorul trimite acordul cu privire la contract din țara sa în țara profesionistului. În cazul în care consumatorul își părăsește țara și semnează un contract cu un profesionist în țara acestuia, acest contract nu mai poate fi tratat drept contract încheiat cu consumatorii în înțelesul Convenției de la Roma din 1980. Excepția o constituie situația în care consumatorul călătorește cu unicul scop de a semna contractul. În acest caz contractul trebuie să aibă ca obiect vânzarea de bunuri.

Ultima posibilitate ca un contract încheiat de consumator să fie considerat contract încheiat cu consumatorii este ca profesionistul să se afle în țara consumatorului, față în față cu consumatorul, și să preia comanda în această țară.

Prin Regulamentul Roma I, domeniul de aplicare situațional s-a modificat față de Convenția de la Roma din 1890. Regulamentul se orientează după dispozițiile Regulamentului Bruxelles I. Singurele condiții în cadrul Regulamentului Roma I se referă la sediul central administrativ și direcționarea activităților profesionistului către țara în care își are reședința obișnuită consumatorul. Nu mai există necesitatea ca locul semnării contractului de către consumator să fie țara în care acesta își are reședința obișnuită.

În literatura de specialitate, piața consumatorului este definită prin ofertă și cerere de servicii. Dacă avem de-a face doar cu o unitate de producție sau un depozit situate în țara consumatorului, atunci nu ne încadrăm la cerințele Regulamentului Roma I. Existența unei unități centrale nu este necesară.

Regulamentul Roma I definește contractele cu consumatorii ca fiind contractele în cadrul cărora profesionistul își desfășoară activitatea în țara consumatorului. Acesta este un aspect deosebit de important date fiind tranzacțiile încheiate prin mijloace electronice și posibilitatea de a semna contracte prin intermediul internetului. Termenul de “desfășoară” include cazurile prevăzute la articolul 5 din Convenția de la Roma din 1980, dar merge mai departe de atât: este suficient să încadrăm activitatea profesionistului ca activitate profesională desfășurată în țara consumatorului dacă, de exemplu, un consumator român poate comanda bunuri pe pagina de internet a unui profesionist care desfășoară o activitate comercială (francez) sau poate pur și simplu comanda bunuri disponibile pe internet care sunt accesibile consumatorului în țara sa. Aceasta înseamnă că de fapt fiecare contract care a fost semnat sau inițiat pe o pagină de internet se încadrează în sfera de aplicare a articolului 6 din Regulamentul Roma I, ca fiind un contract încheiat cu consumatorii, cu condiția ca încheierea contractului să fi fost inițiată pe aceste pagini de internet.

Aceasta înseamnă că în situația în care un consumator încheie un contract cu un profesionist din altă țară, în urma găsirii de către consumator a numelui și adresei profesionistului în cartea de telefon, nu putem vorbi de o desfășurare sau direcționare a activității profesionistului, ca atare, acest contract nu poate fi privit ca fiind un contract încheiat cu consumatorii.

Motivul pentru care este important de știut dacă un contract se încadrează în dispozițiile de la articolul 6 este beneficiul adus de principiul îndoielii. În conformitate cu articolul 6, legea aplicabilă aleasă de părți nu este valabilă atunci când alegerea are ca urmare pierderea de către consumator a protecției la care are dreptul în țara unde își are reședința obișnuită. Alegerea privind legea aplicabilă este valabilă doar atunci când îi conferă protecție, și nu numai. Instanța nu trebuie să facă o comparație a legii aplicabile alese versus legea aplicabilă în țara consumatorului. Instanța va face doar o comparație a situației juridice a consumatorului, limitată la cazul concret și problema juridică respectivă. În cadrul aceluiași contract, aceasta poate conduce la posibilitatea de aplicare pe de o parte a legii consumatorului, iar pe de altă parte a legii alese de consumator, în funcție de problema juridică respectivă. Aceasta deoarece protecției consumatorului i se acordă cea mai mare prioritate.

În cazul în care părțile nu au făcut o alegere privind legea aplicabilă, dispozițiile articolului 4 din Regulamentul Roma I nu sunt aplicabile (prestația caracteristică), ci mai degrabă legea țării în care consumatorul își are reședința obișnuită. În astfel de cazuri nu ar trebui să se evalueze beneficiul principiului îndoielii în favoarea consumatorului. Cu alte cuvinte, chiar

dacă legea țării în care consumatorul își are reședința obișnuită asigură mai puține drepturi pentru consumator decât legea aleasă, se va aplica legea aceasta.

Cu toate că dispozițiile articolului 6 din Regulamentul Roma I oferă consumatorului protecție sporită, există cazuri în care rezultatul aplicării dispozițiilor articolului 6 și excepțiilor aferente este dezamăgitor. Așa-numitele „Cauze Gran Canaria”, în care turiști germani care își petreceau vacanța în Spania semnaseră contracte cu profesioniști (spanioli), sunt exemple elocvente în acest sens. Pentru contractele din „Cauzele Gran Canaria” era aplicabilă legea spaniolă care, în comparație cu legea din țara de reședință a consumatorului, îl dezavantaja pe acesta. Ținând seama de excepțiile în aplicarea dispozițiilor articolului 6 din Regulamentul Roma I, nu există nicio posibilitate de aplicare a legii germane. A existat o discuție cu privire la întrebarea dacă principiile legii ar trebui să se aplice unor astfel de cazuri. Motivul pentru care nu s-a putut face nimic pentru consumatori a fost faptul că aplicarea principiilor trebuie să fie în interes public. Dat fiind că turiștii sunt doar persoane, aplicarea principiilor este interzisă.

Legislația europeană oferă și mai multă protecție consumatorului, de exemplu prin Directiva 2008/122/CE din 14.01.2009 privind protecția consumatorului în ceea ce privește anumite aspecte referitoare la contractele privind dreptul de folosință a bunurilor pe durată limitată, la contractele privind produsele de vacanță cu drept de folosință pe termen lung, precum și la contractele de revânzare și de schimb. Se spune că alegerea unei legi aplicabile în cadrul Convenției de la Roma din 1980 sau Regulamentului Roma I, indiferent dacă este valabilă sau nu, nu mai este valabilă în cazul în care contractul încheiat de consumator face referire doar la state membre ale Uniunii Europene.

Există mai multe directive privind protecția consumatorului, care prevăd două modalități de protejare a acestuia, de exemplu, hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 09.11.2000, cauza C-381/98 Ingmar GB Ltd./Eaton Leonard Technologies Inc. Slg 2000, I-9305:

Agentul de vânzări britanic Mr. Ingmar GB Ltd. a încheiat un contract cu pârâțul Eaton Leonard Technologies Inc. din California, SUA. În acest contract, reclamantul urma să lucreze ca agent de vânzări pe teritoriul Marii Britanii și Irlandei. În contract părțile aleg ca lege aplicabilă legea statului California. Câțiva ani mai târziu contractul este reziliat. În conformitate cu dispozițiile privind agenții comerciali din 1993, Ingmar solicită acordarea unei compensații din partea pârâțului Eaton Leonard Technologies Inc. Dat fiind că legea statului California nu prevedea acordarea de compensații, pârâțul a refuzat această plată.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărât că părțile nu pot alege ca lege aplicabilă o lege în cadrul căreia standardele unei directive nu sunt valabile, atunci când persoana care trebuie protejată prin directivă își are reședința obișnuită într-unul din statele membre ale Uniunii Europene și în plus a existat și un factor de legătură suplimentar. Curtea a considerat că țara unde își are reședința cealaltă parte nu este relevant. Prin urmare, Ingmar a câștigat.

Noțiunea de „legătură strânsă suplimentară” este imprecisă. O legătură strânsă suplimentară este dată atunci când profesionistul își are domiciliul și într-un stat membru sau locul de desfășurare a contractului este situat într-un stat membru, astfel cum am văzut în cauza Ingmar.

Efectul este că toți consumatorii din cadrul Uniunii Europene sunt protejați, protecția rezultată din directive este consolidată și toți profesioniștii din țări terțe trebuie să accepte standardul de protecție a consumatorului prevăzut de legislația Uniunii Europene. Rezultatul este condiții egale pentru profesioniști din țările membre și ne-membre ale Uniunii Europene.

Cu toate că nu există o hotărâre privind cauze în care părțile nu au ales legea aplicabilă a unui stat, există multe tipuri de contracte care nu se încadrează la dispozițiile articolului 6 din Regulamentul Roma I. Pentru acestea, legea aplicabilă este definită la articolul 4 care precizează că legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința partea contractantă care efectuează prestația caracteristică. Aceasta ar avea ca rezultat desemnarea legii din țara profesionistului, și nu a consumatorului, ca lege aplicabilă. Articolul 4 impune ca absolut toate elementele relevante pentru situația respectivă să aibă legătură cu state membre ale Uniunii Europene. Acest lucru diferă față de Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza Ingmar, care se referă la noțiunea „toate elementele”. Problema poate fi rezolvată în armonizare cu Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza Ingmar în sensul unei interpretări mai generoase a articolului 4 din Regulamentul Roma I. Articolul 4 ar corespunde atunci cu Hotărârea Ingmar. Până în momentul în care va exista o hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene privind interpretarea noțiunilor de „legături strânse” și „elemente importante”, aplicarea articolului 4 în maniera prezentată rămâne neclară.

Contractele individuale de muncă

Dispozițiile din Regulamentul Roma I prevăzute la articolul 8, privitoare la contractele individuale de muncă au fost copiate aproape în totalitate din articolul 6 din Convenția de la Roma din 1980, nefiind însă complet identice. În general este aplicabilă legea țării în care angajatul își desfășoară în mod obișnuit activitatea în executarea contractului. În cazul în care angajatul își desfășoară activitatea în mai mult de o țară, factorul relevant de legătură este țara în care angajatul a fost angajat temporar. Prin formularea „în lipsă, din care” trebuie incluși în special și angajații din companiile de transport și aeriene. Aceasta este în consonanță cu întrebarea preliminară a Curții de Justiție a Uniunii Europene din 18.01.2010, cauza C-29/10 Heiko Koelzsch/Marele Ducat de Luxemburg, în care Curtea stabilea că, în cazul în care angajații își desfășoară activitatea în diferite țări, dar după încheierea activității se întorc într-o țară, legea aplicabilă va fi legea acestei țări.

Țara în care salariatul își desfășoară în mod obișnuit munca nu se consideră că s-a schimbat în situația în care angajatul este angajat temporar într-o altă țară. Un angajat se consideră a fi angajat temporar într-o altă țară atunci când se prezumă că, la încheierea muncii în străinătate, se întoarce în țara de origine.

Și părțile contractante din cadrul unui contract individual de muncă au posibilitatea de a alege legea aplicabilă. Există condiția ca alegerea – ca urmare a beneficiului principiului îndoielii – să fie mai în favoarea angajatului decât dacă legea aplicabilă nu ar fi aleasă.

Articolul 6 alin. (2) ultima teză din Convenția de la Roma din 1980 este similar articolului 8 alin. (4) din Regulamentul Roma I în ce privește clauza opt-out, care precizează că în locul factorilor de legătură, cum ar fi țara în care în mod obișnuit angajatul își desfășoară munca sau statul în care se găsește sediul celui care l-a angajat, se va aplica legea țării care are legătura cea mai strânsă cu contractul.

Dreptul internațional al muncii este influențat considerabil de normele cu aplicare imediată. Există o diferență între norme cu aplicare imediată și dispoziții de la care nu se poate deroga prin convenție. Acest aspect este relevant în situațiile în care prevederile contractului de muncă nu sunt identice cu legea aplicabilă în țara unde se desfășoară munca. Această situație este importantă a fi reținută, dat fiind că în cazul în care legea aplicabilă a contractului se schimbă, de exemplu legea aleasă de părți, normele obligatorii ale țării, care nu mai sunt aplicabile, rămân în continuare aplicabile. Normele cu aplicare imediată care apar în directive și regulamente rămân aplicabile.

Desigur că dispozițiile privind protecția juridică a mamelor angajate și a persoanelor cu dizabilități, cum ar fi remunerația neîntreruptă în caz de boală, constituie norme cu aplicare imediată, valabile oriunde în Uniunea Europeană, cu excepția cazului în care legea aplicabilă este mai favorabilă angajatului ca urmare a beneficiului principiului îndoielii.

În conformitate cu Directiva 96/71/CE din 16.12.1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul furnizării de servicii, standardele țării în care angajatul este detașat temporar constituie în multe cazuri standarde minime. De exemplu, condițiile de angajare, cum ar fi perioadele maxime de lucru, perioadele minime de odihnă, durata minimă a concediilor anuale plătite, salariul minim, inclusiv plata orelor suplimentare; acest punct nu se aplică schemelor de pensii suplimentare, condițiilor de punere la dispoziție a lucrătorilor, în special de către întreprinderile interimare, securității, sănătății și igienei la locul de muncă, măsurilor de protecție aplicabile condițiilor de lucru și de angajare a femeilor însărcinate sau lăuze, copiilor și tinerilor și tratamentului egal al bărbaților și femeilor, precum și altor dispoziții legate de nediscriminare (articolul 3 din directivă).

În conformitate cu dispozițiile articolului 9 alin. (2) din Regulamentul Roma I, este aplicabilă norma de aplicare imediată a instanței sesizate. În completare la articolul 9 alin. (2), articolul 9 alin. (3) precizează că este posibilă aplicarea normelor de aplicare imediată cuprinse în legea țării în care obligațiile care rezultă din contract trebuie să fie sau au fost executate, în măsura în care aceste norme de aplicare imediată antrenează nelegalitatea executării contractului. Pentru a decide dacă aceste dispoziții să fie puse în aplicare, se ține cont de natura și de obiectul acestora, precum și de consecințele aplicării sau neaplicării lor. Acesta este un minus față de definiția din Convenția de la Roma din 1980 care precizează: cu cât legătura cu o țară este mai strânsă, cu atât mai mult se vor aplica normele de aplicare imediată ale acestei țări.

Noul articol 9 alin. (3) din Regulamentul Roma I restrânge aplicarea normelor de aplicare cuprinse în legea țării în care obligațiile care rezultă din contract trebuie să fie sau au fost executate. Interpretarea normelor de aplicare imediată trebuie să se facă conform legislației Uniunii Europene.

Articolul 10 din Regulamentul Roma I privește consimțământul și validitatea de fond a contractului. Existența și validitatea contractului sau a oricărei clauze contractuale sunt determinate de legea care l-ar reglementa în temeiul regulamentului, dacă contractul sau clauza respectivă ar fi valabile. Pot exista cazuri în care, judecând după legea aplicabilă contractului, aceasta nu ar mai corespunde efectului acestor dispoziții. În astfel de cazuri se aplică legea de la reședința obișnuită. Circumstanțele speciale pot rezulta de exemplu din relația contractuală a părților din trecut.

Statutul contractului este de asemenea relevant în ce privește interpretarea, executarea, în limitele puterii conferite asupra instanței de către legea procedurală, consecințele neîndeplinirii în tot sau în parte a obligațiilor, inclusiv evaluarea daunelor în măsura în care acest aspect este reglementat de principiile statului de drept, diversele moduri de stingere a obligațiilor, prescripția și limitarea acțiunii și consecințele nulității contractului.

Obligațiile de natură non-juridică în raport cu alte contracte nu fac parte din domeniul de aplicare a Convenției de la Roma din 1980 și respectiv Regulamentul Roma I. Pentru aceste situații se aplică dispozițiile Regulamentului Roma II. Daunele rezultate din culpa producătorului și compensațiile, necontractuale, nu se circumscriu domeniului de aplicare al Regulamentului Roma I, dat fiind că nu pot fi considerate compensații contractuale. În orice caz, aplicarea Regulamentului Roma II în astfel de cazuri are ca rezultat aplicarea aceleiași legi ca și la Regulamentul Roma II, legea contractului (articolul 5 Regulamentul Roma II).

În ceea ce privește modalitatea de executare și măsurile care pot fi luate în cazul unei executări defectuoase, se va avea în vedere legea țării în care are loc executarea [articolul 12 alin. (2) Regulamentul Roma I]. Aceasta înseamnă că instanța este liberă să aleagă legea aplicabilă în țara în care are loc executarea, în afara legii statutului contractului, cum se întâmplă de regulă. În astfel de cazuri, instanța va aplica legea aplicabilă în țara statutului contractului și – suplimentar – legea țării în care are loc executarea.

Cu toate că sarcina probei este calificată ca fiind de drept procedural potrivit legii forului, există componente care aparțin dreptului material, respectiv noțiunile privind prezumțiile legale și repartizarea sarcinii probei. În privința valabilității din punctul de vedere al formei contractului, articolul 18 din Regulamentul Roma I condiționează sarcina probei de posibilitatea administrării mijlocului de probă în fața instanței sesizate.

Articolul 14 din Regulamentul Roma I se ocupă de cesiunea de creanță și subrogația convențională. Raporturile dintre cedent și cesionar sau dintre creditor și subrogat cu privire la o creanță față de un terț (debitor) în cadrul unei cesiuni de creanță sau al unei subrogații convenționale sunt reglementate de legea care se aplică, în temeiul regulamentului, contractului dintre cedent și cesionar, respectiv dintre creditor și subrogat. Aceasta înseamnă că, dacă părțile nu aleg legea aplicabilă, se vor aplica articolele 3, 4 și 6 din Regulamentul Roma I. Aceștia sunt factorii generali de legătură, cum ar fi prestația caracteristică ai unui contract.

Efectul in rem inter partes nu este reglementat de articolul 12 din Convenția de la Roma din 1980, cu toate că în literatura de specialitate din afara Austriei și Germaniei se precizează că aplicabil este articolul 12 alin.(1) din Convenția de la Roma din 1980. Din punctul de vedere al Austriei și Germaniei, alegerea unei legi aplicabile nu este valabilă dat fiind că interesele terților trebuie protejate.

La articolul 14 alin.(1) din Regulamentul Roma I există o inovație dat fiind că întreg contractul (contract de dispoziție și executare) dintre cedent și cesionar se supune statutului cesiunii. În contextul cesiunii de creanță, noțiunea de raport ar trebui să evidențieze faptul că articolul 14 alin. (1) se aplică și aspectelor de proprietate ale unei cesiuni, dintre cedent și cesionar, în sistemele juridice în care astfel de aspecte sunt tratate separat de aspectele în materie de obligații. Cu toate acestea, noțiunea de raport nu trebuie înțeles ca referindu-se la orice raport care poate exista între cedent și cesionar. Această noțiune nu ar trebui să acopere în special chestiuni preliminare cu privire la o cesiune de creanță sau subrogație convențională. Noțiunea ar trebui să fie limitată strict la aspectele care sunt direct relevante pentru cesiunea de creanță sau subrogația convențională respectivă.

Aceasta înseamnă că părțile contractante pot alege o lege aplicabilă pentru a evita reglementările dezagreabile în materia proprietății. Nu există o regulă cu privire la legea aplicabilă dacă această alegere are efect și asupra unui terț. A existat o dispoziție în proiectul acestui regulament care preciza că relevant este domiciliul cedentului, dar în cele din urmă această regulă nu a fost inclusă în regulament, în versiunea intrată în vigoare. Acesta este motivul pentru care efectul creanței cu privire la care a avut loc subrogația în cadrul raportului dintre cedent, cesionar și terți nu este reglementat de regulament. În legea austriacă, factorul de legătură este legea aplicabilă creanței cu privire la care a avut loc subrogația.

Legea care reglementează creanța cedată sau cu privire la care a avut loc subrogația determină caracterul cesionabil al acesteia, raporturile dintre cesionar și debitor, condițiile în care cesiunea sau subrogația îi este opozabilă debitorului, precum și caracterul liberator al prestației executate de către debitor. Aceasta înseamnă că legea aplicabilă de exemplu pentru

creanța cu privire la prețul de cumpărare între cedent și debitor determină legea pentru creanța cu privire la care are loc subrogația și validitatea argumentelor părâtului.

Articolul 15 cuprinde dispoziții privitoare la subrogația legală. Dacă, în temeiul unei obligații contractuale, o persoană (creditorul) are o creanță față de o altă persoană (debitorul) și dacă un terț are obligația de a-l dezinteresa pe creditor sau l-a dezinteresat pe creditor în executarea obligației respective, legea care reglementează obligația terțului de a-l dezinteresa pe creditor determină dacă terțul este îndreptățit să exercite, în tot sau în parte, împotriva debitorului, drepturile pe care creditorul le avea în temeiul legii aplicabile raporturilor dintre aceștia. De exemplu, în cazul subrogației legale a unui asigurător, se aplică legea contractului de asigurare, respectiv legea asigurărilor sociale. De exemplu, pentru subrogația legală a unui asigurător se aplică statutul contractului de asigurare, pentru subrogația legală a contractului de asigurări sociale, legea țării al cărei drept în materie de asigurări sociale este aplicabil, pentru cea a garantului, statutul contractului de garanție.

În cazul în care un creditor are o creanță față de mai mulți debitori pentru care aceștia răspund solidar, iar unul dintre debitori l-a dezinteresat pe creditor, în tot sau în parte, legea care reglementează obligația debitorului față de creditor determină și dreptul debitorului de a se îndrepta împotriva celorlalți debitori. Ceilalți debitori se pot prevala de drepturile de care dispuneau în raport cu creditorul, în măsura permisă de legea care reglementează obligațiile acestora față de creditor (articolul 16 din Regulamentul Roma I).

Aceasta are ca rezultat faptul că ceilalți debitori se pot prevala de toate drepturile de care dispun în raport cu cel care a dezinteresat deja creditorul. Așadar este posibil ca legea părții care a dezinteresat creditorul să trebuiască să se confrunte cu drepturile rezultate din legea aplicabilă a celeilalte părți, atunci când obligația lor inițială chiar și în caz de pluralitate de debitori este diferită.

Prin articolul 17 din Regulamentul Roma I, există o nouă dispoziție privind conflictul de legi referitor la compensație. În lipsa unui acord între părți cu privire la compensație, aceasta este reglementată de legea aplicabilă obligației căreia i se supune compensația. Partea care dorește să compenseze activ trebuie să se informeze cu privire la reglementările din diferite sisteme juridice.

Aspecte generale

a. Incapacitatea

În cazul unui contract încheiat între persoane aflate în aceeași țară, persoana fizică care ar avea capacitatea juridică, conform legii acelei țări, poate invoca incapacitatea sa rezultând din legea altei țări numai în cazul în care, la data încheierii contractului, cealaltă parte contractantă avea cunoștință de respectiva incapacitate sau nu o cunoștea ca urmare a neglijenței sale (articolul 13 Regulamentul Roma I). Prin această dispoziție se urmărește ca cealaltă parte contractantă să nu fie surprinsă de o altă cetățenie sau reședință obișnuită care să poată conduce la alte prezumții de evaluare a capacității celeilalte părți contractante.

b. Validitatea de formă

Articolul 11 din Regulamentul Roma I include un principiu al favorizării privind validitatea aspectelor formale: Contractul încheiat între persoane, sau reprezentanți ai acestora, care se află în aceeași țară în momentul încheierii contractului este considerat valabil din punctul de vedere al formei dacă îndeplinește condițiile de formă prevăzute de legea care îl

reglementează pe fond, în conformitate cu prezentul regulament sau de legea țării în care se încheie contractul [articolul 11 alin. (1)].

Contractul încheiat între persoanele, sau reprezentanții acestora, care se află în țări diferite în momentul încheierii contractului este considerat valabil din punctul de vedere al formei dacă îndeplinește condițiile de formă prevăzute de legea care îl reglementează pe fond, în conformitate cu prezentul regulament, sau de legea oricărei țări în care se află oricare dintre părți sau reprezentanții acestora la momentul încheierii contractului, sau de legea țării în care, la data respectivă, își avea reședința obișnuită oricare dintre părțile contractante. Aceasta înseamnă că, în cazul în care un contract este cedat de un reprezentant, legea relevantă este legea țării în care se află reprezentantul în momentul încheierii contractului, și nu legea aplicabilă în țara în care se află partea contractantă pe care o reprezintă.

Articolul 11 alin. (2) din Regulamentul Roma I este menit să favorizeze încheierea contractelor de vânzare la distanță.

În conformitate cu dispozițiile articolului 11 alin. (3) din Regulamentul Roma I, actul juridic menit să producă efecte juridice aflat în legătură cu un contract încheiat sau care urmează să fie încheiat este considerat a fi valabil din punctul de vedere al formei dacă îndeplinește cerințele de formă prevăzute de legea care reglementează sau ar reglementa contractul pe fond în conformitate cu prezentul regulament, sau de legea țării în care a fost încheiat actul sau de legea țării în care autorul actului își avea reședința obișnuită la acea dată.

Actul juridic unilateral care nu este în legătură cu un alt contract – exceptând oferta publică de recompensă – nu se situează în domeniul de aplicare a Regulamentului Roma I sau Convenției de la Roma din 1980.

Pentru contractele încheiate cu consumatorii se aplică articolul 5 alin. (4). În conformitate cu acesta este aplicabilă legea de la reședința obișnuită. Ca urmare a ideii de protecție a consumatorului, pentru alegerea unor sisteme juridice diferite nu se aplică principiul favorizării.

Contractul care are ca obiect un drept real imobiliar sau un drept de locațiune asupra unui imobil este supus condițiilor de formă prevăzute de legea țării în care este situat bunul imobil. Condițiile în cauză sunt aplicate indiferent de țara în care este încheiat contractul și indiferent de legea care îl reglementează, și de la respectivele dispoziții nu se poate deroga prin convenție. Aceasta înseamnă, de exemplu, că dispozițiile austriece de formă pentru notarea la cartea funciară sunt obligatorii.

Ordinea publică a instanței sesizate (articolul 21)

Aplicarea unei dispoziții din legea oricărei țări determinate în temeiul prezentului regulament nu poate fi înlăturată decât dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței sesizate. Ordinea publică a regulamentului este ordinea publică a Uniunii Europene. Cu toate că nu există o dispoziție explicită cu privire la situația în care legea aplicabilă încalcă ordinea publică, în special care lege să fie aplicabilă, considerăm că pentru astfel de cazuri se va aplica legea țării cu legătura cea mai strânsă, imediat următoare.

B.6. Regulamentul Roma II

Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale

I. Introducere

Convenția Europeană de la Roma din 1980 (în continuare Convenția Roma 1980) ar fi trebuit să includă toate categoriile de obligații. Ținând cont că statele nu au putut ajunge la un numitor comun, materia obligațiilor necontractuale a fost exclusă la vremea respectivă.

Politica juridică era de evitare a așa-numitului “forum shopping”. Cu toate că reclamantul ar trebui să aibă posibilitatea de a alege instanța competentă, el nu ar trebui să poată alege legea aplicabilă. În virtutea Regulamentului Roma II, țara în care reclamantul introduce o acțiune nu mai este relevantă, legea aplicabilă va fi în orice situație aceeași.

De asemenea, părțile trebuie să anticipeze legea aplicabilă înainte de a se adresa instanței.

În scopul utilizării prezentului manual, trebuie subliniat faptul că articolele Regulamentului Roma II și ale Regulamentului Bruxelles I nu sunt identice, nici în ce privește numerotarea lor, nici în ce privește conținutul (norme care soluționează conflictul de legi și norme care determină competența jurisdicțională de drept internațional privat).

II. Domeniul de aplicare

Regulamentul Roma II nu se aplică în Danemarca. Aceasta înseamnă că o instanță din Danemarca nu va pronunța hotărârile pe baza acestui regulament, ci va utiliza dreptul danez pentru a stabili legea aplicabilă. Este evident că regulamentul se aplică chiar dacă se referă la dreptul național al unei țări care nu este cuprinsă în domeniul de aplicare a regulamentului (articolul 3).

Regulamentul se aplică în situații care implică un conflict de legi în domeniul obligațiilor necontractuale în materie civilă și comercială.

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă sau în ceea ce privește răspunderea statului privind acte sau omisiuni efectuate în exercitarea autorității statului (acta iure imperii).

Regulamentul nu conține o definiție a expresiei “obligații necontractuale”. Noțiunea de obligație necontractuală diferă de la un stat membru la altul. În consecință, în sensul acestui regulament, obligația necontractuală trebuie înțeleasă ca o noțiune autonomă. Definiția termenului de “prejudiciu” de la articolul 2 din Regulamentul Roma II expune tipurile de obligații care trebuie incluse în domeniul de aplicare al regulamentului: obligații care decurg din orice faptă ilicită, îmbogățire fără justă cauză (inclusiv plata nedatorată) sau *culpa in contrahendo*. Regulamentul se aplică de asemenea și obligațiilor necontractuale care pot surveni în viitor.

În vederea simplificării aplicării regulamentului, în special în ce privește întrebarea dacă un act este de natură contractuală sau necontractuală, au fost excluse orice materii referitoare la dreptul întreprinderilor. Unele dintre aceste materii, care s-ar înscrie în domeniul de aplicare al regulamentului, au fost excluse pentru că, în timpul negocierilor, nu s-a putut ajunge la un numitor comun în ceea ce le privește, de exemplu atingeri aduse vieții private și drepturi

referitoare la personalitate. Acesta este motivul pentru care Comisiei îi revine obligația de revizuire, în virtutea articolului 30 alin. (2) din regulament.

Următoarele aspecte sunt excluse din domeniul de aplicare al regulamentului:

- obligațiile necontractuale rezultate din relațiile de rudenie sau din relații care sunt considerate, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, ca având efecte comparabile, inclusiv obligații de întreținere;
- obligațiile necontractuale care decurg din regimurile matrimoniale, din regimurile patrimoniale ale relațiilor care sunt considerate, în conformitate cu legea care le este aplicabilă, ca având efecte comparabile cu căsătoria, precum și obligațiile necontractuale care decurg din testament și succesiuni;
- obligațiile necontractuale rezultate din cambii, cecuri și bilete la ordin și alte instrumente negociabile, în măsura în care obligațiile care rezultă din astfel de instrumente negociabile decurg din caracterul lor negociabil;
- obligațiile necontractuale care derivă din dreptul societăților comerciale și al altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, cu privire la aspecte precum constituirea, prin înregistrare sau în alt mod, personalitatea juridică, organizarea internă sau dizolvarea societăților comerciale și a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, răspunderea personală a asociaților și membrilor pentru obligațiile societății comerciale sau organismului, precum și răspunderea personală a cenzorilor față de o societate comercială sau față de membrii acesteia în efectuarea controalelor legale ale documentelor contabile;
- obligațiile necontractuale care decurg din relațiile dintre fondatorii, membrii consiliului de administrație și beneficiarii unui trust creat în mod voluntar;
- obligațiile necontractuale care decurg din procedura daunelor nucleare;
- obligațiile necontractuale care decurg din atingeri aduse vieții private și ale drepturilor referitoare la personalitate, inclusiv calomnia.

III. Articolele 27 și 28: Raporturile cu alte convenții internaționale, alte dispoziții de drept intern și comunitar

Regulamentul Roma II este direct aplicabil, dar la nivel de drept internațional privat. În aplicarea sa obiectivă și temporală, regulamentul înlocuiește dispozițiile de drept intern cu cele de drept internațional privat. În conformitate cu articolul 28 din regulament, regulamentul nu aduce atingere aplicării convențiilor internaționale la care unul sau mai multe state membre sunt părți la momentul adoptării regulamentului și care reglementează conflictul de legi privind obligațiile necontractuale. Aceasta înseamnă, de exemplu, că instanțele din Austria pot să aplice, de exemplu, Convenția de la Haga din 4 mai 1971 privind legea aplicabilă accidentelor rutiere.

De aceea, Regulamentul Roma II se aplică între statele membre ale Uniunii Europene. Regulamentul Roma II are prioritate. Regulamentul nu aduce atingere aplicării dispozițiilor dreptului comunitar care reglementează, în domenii specifice, conflictul de legi privind obligațiile necontractuale (articolul 27 – *lex specialis*).

IV. Articolul 4: Dispoziții privind legea aplicabilă

Atâta vreme cât Regulamentul Roma II nu prevede la articolele 5–9 un punct de legătură, în conformitate cu articolul 4 există o normă generală în ce privește obligațiile necontractuale care decurg dintr-o faptă ilicită. Legea aplicabilă este legea țării în care s-a produs prejudiciul, indiferent în ce țară are loc faptul cauzator de prejudicii și indiferent de țara sau țările în care se manifestă efectele indirecte ale respectivului fapt. Este evident că se include nu numai răspunderea pentru fapta ilicită, ci și răspunderea indiferent de faptă (lex loci damni, lex loci laesionis).

Articolele 5–9 sunt *lex specialis* raportat la articolul 4 din regulamentul și, ca atare, au prioritate în aplicare.

Regulamentul Roma II nu se referă la legea locului unde are loc faptul cauzator de prejudicii, ci la locul unde se manifestă efectele indirecte ale respectivului fapt (articolul 4). Regulamentul se referă, în mod expres, la țara în care se manifestă efectul prejudiciilor, indiferent în ce țară are loc faptul cauzator de prejudicii.

Aceasta înseamnă că legea aplicabilă trebuie determinată pe baza locului unde se produc prejudiciile, indiferent de țara sau țările în care s-ar putea manifesta urmările. Astfel, în cazul accidentelor rutiere cu victime umane, țara în care s-a produs accidentul este cea relevantă, și nu țara în care una dintre victime decedează ulterior din cauza vătămărilor suferite. Există la articolul 7 din regulamentul o excepție, mai exact în situațiile în care este vorba despre prejudicii suferite de persoane sau bunuri ca urmare a unor prejudicii aduse mediului, reclamantul poate alege între legea țării în care se manifestă efectul și legea țării în care a avut loc faptul cauzator de prejudicii (alegerea legii aplicabile).

La principiul “țara în care se manifestă efectele” există o altă excepție la articolul 4 alin. (2), și anume în cazul în care persoana a cărei răspundere este invocată și persoana care a suferit prejudiciul își au reședința obișnuită în aceeași țară în momentul producerii prejudiciului, în acest caz aplicându-se legea respectivei țări.

La articolul 4 alin. (3) există și o clauză opțativă. În cazul în care reiese clar, din toate circumstanțele referitoare la caz, că fapta ilicită are, în mod vădit, o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la alin. (1) sau la alin. (2), se aplică legea acelei țări. Noțiunea de “faptă ilicită” în acest caz include și răspunderea absolută derivată din acțiunile permise. Nu contează faptul că întreaga cauză are o legătură mai strânsă cu o țară, ci depinde de faptul cauzator de prejudicii și legătura acestuia mai strânsă.

Aceasta înseamnă, de exemplu, că cetățenia nu are nicio influență în ce privește legea aplicabilă. Nu contează dacă prejudiciul este rezultatul unui contract sau nu, legea aplicabilă va fi aceeași. O legătură vădit mai strânsă cu o altă țară se poate întemeia, în special, pe o relație preexistentă între părți, ca de pildă un contract, care este în strânsă legătură cu respectiva faptă ilicită.

Clauza opțativă se aplică și în situația în care ambele părți își au reședința obișnuită în aceeași țară.

V. *Lex specialis* la articolul 4

a. Articolul 5: Răspunderea pentru produse defectuoase

În cazurile de răspundere pentru produse defectuoase, pentru persoana căreia îi revine răspunderea este foarte important să știe în prealabil care este legea aplicabilă. Acesta este

motivul pentru care țara în care produsul a fost comercializat reprezintă un important punct de legătură.

Legea acestei țări se aplică doar dacă persoana care a suferit prejudiciul își are reședința obișnuită sau a achiziționat produsul în aceeași țară sau locul în care se manifestă efectele prejudiciului se află în țara în care produsul a fost comercializat.

Aceste dispoziții se vor înțelege în această ordine specială. Aceasta înseamnă că dacă prima dintre ele (reședința obișnuită) corespunde, nu este necesară verificarea celorlalte. Nu există o alegere a diverselor posibilități, ci o ordine strictă. Aceasta înseamnă că, în cazul în care persoana care a suferit prejudiciul nu își are reședința obișnuită în aceeași țară în care a fost comercializat produsul, va trebui verificată a doua dispoziție (locul în care persoana, care a suferit prejudiciul a achiziționat produsul) etc.

Este irelevant dacă persoana a cărei răspundere este invocată a comercializat ea însăși produsul într-o țară.

Există însă o excepție de la aceste dispoziții. Legea aplicabilă este legea țării în care își are reședința obișnuită persoana a cărei răspundere este invocată, dacă această persoană nu putea să prevadă, în mod rezonabil, comercializarea produsului respectiv în țara în care persoana a cărei răspundere este invocată își are reședința obișnuită, a achiziționat produsul în aceeași țară sau în locul unde se manifestă faptul cauzator de prejudicii.

Există de asemenea o clauză optativă în cauzele de răspundere privind produsele defectuoase. Aceasta este identică cu clauza optativă de la articolul 4 (în mod vădit mai multă legătură cu o altă țară). În cazul în care ambele părți își au reședința obișnuită în aceeași țară, mai există o posibilitatea excepțională de aplicare a legii acestei țări (articolul 4).

În special în cauzele de răspundere pentru produse defectuoase poate exista și o concurență între obligațiile contractuale și obligațiile necontractuale.

b. Articolul 6: Concurența neloidală și actele care îngreșesc libera concurență

Articolul 6 tratează două obligații necontractuale diferite. Pe de o parte, obligațiile necontractuale coroborat cu concurența neloidală (1) și (2), pe de altă parte coroborat cu legea anti-trust (3).

Articolul 6 cuprinde toate obligațiile necontractuale în aceste materii (în măsura în care sunt de drept civil). Nu există libertatea de alegere de către părți a legii aplicabile.

Legea aplicabilă obligațiilor necontractuale care decurg dintr-un act de concurență neloidală este legea țării în care sunt sau pot fi afectate relațiile concurențiale sau interesele colective ale consumatorilor.

Dacă un act de concurență neloidală afectează exclusiv interesele unui anumit concurent, se aplică dispozițiile articolului 4. Aceasta înseamnă că relevantă este țara unde se manifestă efectul prejudiciului sau, în cazul în care ambele părți își au reședința obișnuită în aceeași țară la momentul producerii prejudiciului, se aplică legea acestei țări. Ultima excepție de la principiul “țara în care se manifestă efectul prejudiciului” este existența unei legături în mod vădit mai strânse cu altă țară.

Este clar că dispoziția specială de la articolul 6 alin. (2) nu este o excepție la normele generale de la articolul 4, ci mai degrabă o clarificare. Se dorea reglementarea poziției juridice a intereselor colective ale consumatorilor.

Articolul 6 alin. (3) tratează cazurile în materie de lege anti-trust. Acest alineat acoperă interdicția acordurilor între întreprinderi, a deciziilor luate de asociații de întreprinderi și a practicilor concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței într-un stat membru sau pe piața internă, precum și interdicția abuzului de putere dominant într-un stat membru sau pe piața internă, în cazul în care astfel de acorduri, decizii, practici concertate sau abuzuri sunt interzise în temeiul articolelor 81 și 82 din tratat sau prin legislația unui stat membru. În conformitate cu lit. a) de la articolul 6 alin. (3) din regulament, aceste tulburări ale pieței vor fi judecate pe baza legii țării în care piața este sau poate fi afectată.

În cazul în care piața este sau poate fi afectată în mai multe țări, instanța trebuie să aplice propria lege dacă pârâtul își are reședința obișnuită în această țară și dacă este una dintre piețele care este afectată.

Dacă există mai mulți pârâți, reclamantul poate alege să își întemeieze cererea pe legea instanței sesizate cu condiția ca piața din respectivul stat membru să fie printre cele afectate direct și substanțial de restrângerea concurenței din care decurge obligația necontractuală. Așadar există posibilitatea de judecare a uneia și aceleiași acțiuni sub aceeași lege.

c. Articolul 7: Daune aduse mediului

Prin noțiunea de daună adusă mediului ar trebui să se înțeleagă schimbarea negativă a unei resurse naturale, cum ar fi apa, aerul sau solul, deteriorarea unei funcții îndeplinite de acea resursă în beneficiul unei alte resurse naturale sau al publicului, sau deteriorarea variabilității între organismele vii.

În ceea ce privește obligațiile necontractuale care decurg din daunele aduse mediului, legea aplicabilă este determinată pe baza principiului legii aplicabile în țara în care se manifestă efectele prejudiciului (*lex loci damni, lex loci laesonis*), în conformitate cu articolul 4 din regulament. Pentru a clarifica, țara în care se manifestă efectele prejudiciului nu înseamnă locul unde persoana a fost de exemplu vătămată, ci locul unde mediul a fost prejudiciat.

În vederea garantării unui înalt grad de protecție, reclamantul are posibilitatea de a alege să își întemeieze cererea pe legea aplicabilă în țara în care s-a produs faptul cauzator de prejudicii (vezi: Curtea de Justiție a UE, 30.11.1976, Cauza 21/76, *Handeskwekerij G.J. Bier BV/Mines de potasse d'Alsace SA*).

Este o chestiune care ține de dreptul intern în ce fază a procedurii reclamantul va alege între legea aplicabilă în țara în care se manifestă efectele prejudiciului și țara în care s-a produs faptul cauzator de prejudicii (*lex fori*).

În legea austriacă de exemplu, reclamantul are posibilitatea de a alege legea aplicabilă cel mai târziu până la finalizarea procedurii în primă instanță.

d. Articolul 8: Încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală

Articolul 8 se reduce la obligațiile privind cazurile de malpraxis în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală. Articolul nu conține evoluția sau conținutul acestor drepturi. Cauzele de îmbogățire fără justă cauză nu sunt incluse la articolul 8, dar articolul 13 conține o trimitere la articolul 8. Nu este necesar a se face diferența între cauzele privind drepturile de proprietate intelectuală în procedurile de îmbogățire fără justă cauză sau compensatorii.

Legea aplicabilă este legea țării pentru care se solicită protecție (*lex loci protectionis*).

În cazul obligațiilor necontractuale care decurg din încălcarea unui drept de proprietate intelectuală unitar la nivel comunitar, legea aplicabilă este legea țării – spre deosebire de regula de baza de la articolul 4 – în care s-a produs încălcarea. Aceasta deoarece trebuie să fie clar că contextul pentru legea aplicabilă nu este protecția unei singure țări, ci protecția întregii comunități.

Expressiv verbis [articolul 8 alin.(3)] de la dispozițiile articolului 8 nu se poate deroga prin acordul părților.

e. Articolul 9: Acțiunile sindicale

Scopul articolului 9 este de a proteja posibilitatea lucrătorilor de a-și apăra interesele prin acțiuni sindicale, fără a se supune legilor privind daunele compensatorii ale statelor membre. Dată fiind evoluția pieței – complexitatea internațională a întreprinderilor – lucrătorilor le este imposibil să anticipeze care lege este aplicabilă în cazul unei daune ca rezultat al acțiunilor sindicale.

Acesta este motivul pentru care legea aplicabilă este legea țării în care este întreprinsă acțiunea respectivă, și nu a țării în care se manifestă efectele.

Articolul 9 se aplică doar obligațiilor care decurg din răspunderea unei persoane în calitatea sa de lucrător, angajator sau părților interesate, cum ar fi sindicatele.

Conceptul exact de acțiune sindicală, ca de exemplu dreptul la grevă sau greva patronală, diferă de la un stat membru la altul și este reglementat de normele interne ale fiecărui stat membru.

Clauza optativă de la articolul 4 (legătură în mod vădit mai strânsă cu altă țară) nu se aplică în cauzele privind acțiunile sindicale. Aceasta înseamnă că este irelevant cât de strânsă este legătura dintre acțiunea sindicală și altă țară, aplicabilă este întotdeauna legea țării unde se produce acțiunea.

De exemplu, răspunderea unei organizații sindicale suedeze care sprijină lucrătorii din Polonia ai unui angajator danez, fără acțiune în Suedia, va face obiectul unei proceduri care are la bază legea suedeză.

VI. Îmbogățirea fără justă cauză, negotiorum gestio și culpa in contrahendo

a. Articolul 10: Îmbogățirea fără justă cauză

Regulamentul nu stabilește concret care sunt cauzele care se încadrează definiției de îmbogățire fără justă cauză, cu excepția plăților nedatorate. Aceasta deoarece îmbogățirea fără justă cauză diferă foarte mult în dreptul material de la un stat membru la altul. Acesta este motivul pentru care definiția îmbogățirii fără justă cauză trebuie interpretată foarte larg.

Dacă o obligație necontractuală care decurge din îmbogățirea fără justă cauză se referă la un raport existent între părți, precum cel rezultat dintr-un contract sau dintr-o faptă ilicită, raport strâns legat de respectiva îmbogățire fără justă cauză, acesta este reglementat de legea care reglementează raportul vizat.

Dacă legea aplicabilă nu poate fi stabilită în cazurile de îmbogățire fără justă cauză, pentru că nu există un raport strâns cu un contract încheiat între părți, și dacă ambele părți își au reședința obișnuită în aceeași țară în momentul producerii faptului cauzator al îmbogățirii fără justă cauză, se aplică legea respectivei țări (lex loci).

Dacă legea aplicabilă nu poate fi stabilită în temeiul reședinței obișnuite în aceeași țară a părților, legea aplicabilă este legea țării în care s-a produs îmbogățirea fără justă cauză. Aceasta înseamnă ca articolul 10 alin.(3) din regulament se referă din nou la principiul țării în care se manifestă efectele faptului cauzator de prejudicii.

În mod similar dispozițiilor articolului 4, în cazul în care reiese clar, din toate circumstanțele referitoare la caz, că obligația necontractuală rezultată din îmbogățirea fără justă cauză are în mod vădit mai multă legătură cu o altă țară, se aplică legea acelei țări.

b. Articolul 11: Negotiorum gestio

Dispozițiile privind legea aplicabilă pentru cazurile de negotiorum gestio sunt similare celor prevăzute pentru îmbogățirea fără justă cauză de la articolul 10.

Primul punct de legătură este raportul strâns cu un contract al părților. Dacă nu există un contract și, ca a doua posibilitate, nicio reședință obișnuită în aceeași țară a părților la momentul producerii actului sau faptului cauzator de prejudicii, se aplică legea respectivei țări (lex loci).

În cazurile de negotiorum gestio există și clauza conform căreia este aplicabilă legea țării care în mod vădit are legătura cea mai strânsă.

c. Articolul 12: Culpa in contrahendo

Culpa in contrahendo în sensul regulamentului este un concept autonom care nu ar trebui interpretat în mod necesar în sensul legislației naționale. Acesta ar trebui să includă nerespectarea obligației de informare și întreruperea negocierilor contractuale.

Articolul 12 acoperă doar obligațiile necontractuale care au legătură directă cu înțelegerile la care se ajunge înainte de semnarea unui contract. Aceasta înseamnă că se poate trage concluzia că, de exemplu, persoanele care sunt rănite în timpul negocierilor nu reprezintă un caz pentru aplicarea articolului 12, articolul aplicabil fiind articolul 4.

Legea aplicabilă trebuie stabilită de legea ipotecic aplicabilă contractului. Așadar este irelevant dacă contractul a fost semnat sau nu pentru că legea aplicabilă este aceeași.

În conformitate cu articolul 12, legea aplicabilă este în primul rând – după cum menționam mai sus – legea care ar fi fost aplicabilă contractului care nu a fost semnat.

În al doilea rând, legea aplicabilă este legea țării în care s-a produs prejudiciul, indiferent în ce țară are loc faptul cauzator de prejudicii și indiferent de țara sau țările în care se manifestă efectele indirecte ale respectivului fapt sau în care părțile își au reședința obișnuită în momentul producerii faptului cauzator de prejudicii.

La fel ca la articolele anterioare, regulamentul prevede și o clauză, autonomă față de celelalte puncte de legătură, conform căreia legea aplicabilă este legea țării cu care cauza are legătura în mod vădit cea mai strânsă (articolul 12 lit. c).

d. Articolul 13: Încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală

Articolul 8 tratează cazurile de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală. Dată fiind sistematica regulamentului, în capitolul anterior era vorba despre obligațiile care decurg din fapte ilicite, la articolul 13 fiind vorba despre cazuri licite.

În măsura în care încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală nu se întemeiază pe fapte ilicite, ci doar pe îmbogățirea fără justă cauză, se aplică articolul 13. Dat fiind că ambele articole conduc la aceeași concluzie, nu este necesar a se face o diferență în practică.

VII. Legea aplicabilă în general

Articolul 14: Libertate de alegere

În cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă sunt epuizate, părțile au posibilitatea de a alege legea aplicabilă în general. Acestea sunt situații în care partea defavorizată nu mai trebuie protejată.

Alegerea anticipată a legii aplicabile de către părți ar fi contrară principiului protecției părții mai slabe. Acesta este motivul pentru care articolul 14 permite alegerea legii aplicabile, anterior producerii faptului cauzator de prejudicii. Principalul argument pentru această dispoziție era solicitarea de consolidare a securității juridice și posibilității de anticipare, de exemplu în cazul unor proiecte internaționale complexe, cum ar fi șantierele de construcții, în cadrul cărora lucrează diferite întreprinderi, fără a fi legate între ele prin contracte.

Alegerea legii aplicabile trebuie să fie explicită sau să reiasă cu un grad rezonabil de certitudine din circumstanțele referitoare la caz și nu poate aduce atingere drepturilor terților. Acolo unde există un contract, instanța trebuie să respecte intențiile părților.

Similar dispozițiilor Convenției Roma 1980, alegerea legii unei alte țări decât țara în care a avut loc faptul cauzator de prejudicii este limitată. În astfel de situații, alegerea legii este valabilă, dar legea țării în care se produce faptul cauzator de prejudicii, de la care nu se poate deroga, aceasta fiind legea aplicabilă.

În conformitate cu articolul 14 alin. (3) din regulament, în cazul în care toate elementele relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc faptul cauzator de prejudicii, se află în unul sau mai multe state membre, alegerea de către părți a unei legi aplicabile, alta decât cea a unui stat membru, nu poate aduce atingere aplicării în mod corespunzător a dispozițiilor imperative ale dreptului comunitar de la care nu se poate deroga prin acord, astfel cum au fost puse în aplicare în statul membru al instanței competente.

VIII. Dispoziții comune

Aceste dispoziții se aplică obligațiilor necontractuale care decurg din fapte ilicite și alte obligații necontractuale.

a. Articolul 15: Domeniul de aplicare a legii aplicabile

Denumirea articolului nu corespunde întocmai conținutului său. Articolul 15 definește acele aspecte ale obligațiilor necontractuale care sunt incluse în normele privind conflictul de legi ale regulamentului. Articolul trebuie să ajute la aplicarea normelor. Enumerarea nu este exhaustivă, normele menționate pot include și materii care nu sunt cuprinse pe listă.

Regulamentul conține dispoziții cu privire la:

- temeiul și întinderea răspunderii, inclusiv identificarea persoanelor care pot răspunde delictual pentru faptele lor;
- motivele de exonerare de răspundere, de limitare și de partajare a răspunderii;
- existența, natura și evaluarea prejudiciului invocat sau a despăgubirilor solicitate;

- în limitele competenței conferite instanței prin codul său de procedură, măsurile asigurătorii pe care le poate adopta o instanță pentru a preveni sau înceta vătămarea sau prejudiciul sau pentru a asigura acordarea de despăgubiri;
- posibilitatea sau imposibilitatea transmiterii dreptului de a invoca prejudiciul sau a pretinde despăgubiri, inclusiv prin succesiune;
- persoanele care au dreptul la despăgubiri pentru prejudicii personale;
- răspunderea pentru fapta altuia;
- modalitățile de stingere a obligațiilor și normele care reglementează prescripția și decăderea, inclusiv regulile cu privire la începerea, întreruperea și suspendarea termenelor de prescripție și decădere.

b. Articolul 16: Dispoziții imperative derogatorii

Nicio dispoziție din regulament nu restrânge aplicarea normelor imperative din legea instanței competente, indiferent de legea aplicabilă celorlalte obligații necontractuale.

Posibilitatea de includere a dispozițiilor imperative derogatorii ale altor state s-a aflat mult timp în discuție. Dat fiind că această dispoziție, în contextul dispozițiilor articolului 17, nu are o importanță deosebită pentru cazurile de obligații necontractuale, nu a fost necesară includerea dispozițiilor imperative derogatorii ale altor state.

c. Articolul 17: Normele de siguranță și comportament

În conformitate cu Regulamentul Roma II, nu întotdeauna este aplicabilă legea țării în care a acționat partea vătămată. În evaluarea comportamentului unei persoane a cărei răspundere este invocată, se ține cont nu numai de legea aplicabilă; legea de la locul producerii faptului care angajează răspunderea persoanei respective trebuie de asemenea luat în considerare de către instanță.

De exemplu, dacă în Regatul Unit are loc un accident de circulație, iar legea aplicabilă este legea română, este clar că regula conducerii autovehiculelor, pe partea stângă a părții carosabile, este relevantă la judecarea cauzei.

Articolul 17 din regulament include dispozițiile articolului 7 din Convenția de la Haga din 4 mai 1971 privind legea aplicabilă accidentelor rutiere. Fără îndoială însă că ilegalitatea unui act în general nu trebuie evaluată după legea țării în care se produce faptul cauzator de prejudicii. Această lege va acționa doar în mod persuasiv în cauza respectivă, atâta vreme cât normele de siguranță și comportament permit un anumit tip de comportament.

Dispozițiile articolului 17 limitează principiul țării în care se manifestă efectele faptului cauzator de prejudicii și ar trebui interpretate ca o modalitate de protecție a persoanei a cărei răspundere este invocată.

d. Articolul 18: Acțiunile directe împotriva asigurătorului persoanei responsabile

În evaluarea comportamentului unei persoane a cărei răspundere este invocată, se ține cont, în fapt și în mod corespunzător, de normele de siguranță și comportament în vigoare în locul și în momentul producerii faptului care angajează răspunderea persoanei respective.

Această dispoziție reglementează doar legitimitatea acțiunii directe împotriva asigurătorului persoanei răspunzătoare pentru acordarea despăgubirilor, dacă această posibilitate este prevăzută în legea aplicabilă obligației necontractuale sau în legea aplicabilă contractului de

asigurare. Unele tratate internaționale conțin dispoziții similare, de exemplu articolul 9 din Convenția de la Haga din 4 mai 1971 privind legea aplicabilă accidentelor rutiere.

e. Articolul 19: Subrogarea

În cazul în care o persoană (creditorul) are o creanță față de altă persoană (debitorul), iar un terț are obligația de a-l despăgubi pe creditor sau l-a despăgubit în fapt pe creditor, ducând la stingerea obligației respective, legea care reglementează obligația terțului de a-l despăgubi pe creditor determină dacă și în ce măsură terțul are dreptul de a-și exercita, față de debitor, drepturile pe care creditorul le avea față de debitor, în temeiul legii aplicabile raportului dintre debitor și creditor.

f. Articolul 20: Răspunderea multiplă

Despăgubirile în cazuri de răspundere multiplă sunt reglementate la articolul 20 și sunt definite în mod clar la articolul 13 alin. (2) din Convenția Roma 1980. Lex causae, adică raportul dintre debitor și creditor, determină despăgubirile.

g. Articolul 21: Validitatea formală

Forma unui act juridic ex parte (de exemplu, declarație de renunțare) determină fie normele lex causae, fie locul producerii faptului cauzator. Este necesar ca un act unilateral să satisfacă cerințele de formă impuse de legea care reglementează obligația necontractuală în cauză sau de legea din țara în care este efectuat actul respectiv.

h. Articolul 22: Sarcina probei

În conformitate cu scopul regulamentului, legea de procedură nu se va schimba. Aceasta înseamnă că, în general, legea aplicabilă este legea de procedură a țării în care se află instanța unde se desfășoară procedura (legea forului). De exemplu, o instanță din România va aplica dreptul de procedură român.

Există o excepție în acest domeniu la articolul 22 din Roma II care spune că dacă în legea aplicabilă conform regulamentului există unele prezumții legale sau care stabilesc sarcina probei, aceste părți din lege, chiar dacă este drept procedural, vor fi aplicabile.

Acele destinate să producă efecte juridice pot fi dovedite prin orice mijloc de probă recunoscut de legea instanței competente sau de către oricare dintre legile lex causae.

IX. Dispoziții diverse

a. Articolul 23: Reședința obișnuită

Noțiunea de “reședință obișnuită” este mai puțin importantă la Regulamentul Roma II decât la Regulamentul Roma I care include, în principal, acest factor conector ca punct de legătură. Cu toate acestea, și Regulamentul Roma II cuprinde o definiție a reședinței obișnuite, și anume, reședința obișnuită a societăților comerciale sau a altor organisme, constituite sau nu ca persoane juridice, se stabilește la sediul lor administrativ central.

În cazul în care faptul cauzator de prejudicii sau prejudiciul însuși are loc în cadrul activității unei sucursale, agenții sau a oricărei alte unități, locul unde se află sucursala, agenția sau unitatea în cauză este considerat locul reședinței obișnuite.

În sensul regulamentului, reședința obișnuită a unei persoane fizice pentru activitatea sa în timpul programului de lucru este locul principal unde aceasta își desfășoară activitatea profesională.

b. Articolul 24: Excluderea trimerii

Normele privind legea aplicabilă din Regulamentul Roma II sunt norme de drept material. Aplicarea legii oricărei țări menționate în regulament înseamnă aplicarea normelor de drept în vigoare în țara respectivă, cu excepția normelor sale de drept internațional privat.

c. Articolul 26: Ordinea publică a instanței competente

Aplicarea unei dispoziții din legea oricărei țări menționate în Regulamentul Roma II poate fi refuzată numai dacă o astfel de aplicare este vădit incompatibilă cu ordinea publică a instanței competente.

Rațiuni de interes public justifică acordarea posibilității instanțelor ca, în situații excepționale, să aplice excepțiile bazate pe ordinea publică și dispozițiile imperative derogatorii. De exemplu, dacă legea aplicabilă prevede acordarea de daune-interese non-compensatorii cu caracter punitiv, aceasta fiind considerată contrară ordinii publice a instanței competente, instanța, în temeiul dispozițiilor articolului 26, va judeca diferit, adică în conformitate cu ordinea publică a instanței competente.

Instanța nu trebuie să ignore faptul că în cauzele care au ca obiect persoane vătămate în urma unor accidente de circulație, instanța trebuie să țină seama de împrejurările țării în care persoana va beneficia de tratament medical etc. Aceasta înseamnă că instanța va include în calculul compensațiilor costurile pierderilor efective suferite și costurile ulterioare îngrijirii medicale etc.

X. Aplicarea în timp

Există încă o anumită incertitudine la articolul 31 care prevede că regulamentul se aplică faptelor cauzatoare de prejudicii, și anume faptul cauzator de prejudicii poate să se fi produs cu mult timp în urmă cu aplicarea normelor de drept internațional. Astfel, Regulamentul Roma II se aplică începând cu 11 ianuarie 2009, însă, pentru faptele cauzatoare de prejudicii în perioada cuprinsă între 20 august 2007 și 11 ianuarie 2009, instanțele pot să-l aplice retroactiv.

B.7. Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 privind comunicarea în statele membre a actelor în materie civilă

Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului

I. Introducere

La data de 13.11.2008 Regulamentul (CE) nr. 1348/2000 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială (în continuare Regulamentul privind notificarea sau comunicarea) a fost abrogat și înlocuit prin Regulamentul (CE) nr. 1348/2000 din 29 mai 2000.

Obiectivul regulamentului este acela de a îmbunătăți și accelera transmiterea între statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare. Este important, în special în lumina articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ca toate cererile și actele judiciare să fie comunicate prin intermediul diverselor modalități de transmitere prevăzute de regulament. Pentru clarificare precizăm că doar transmiterea actelor de la instanță între statele membre este acoperită de domeniul de aplicare a regulamentului. Referitor la relația regulamentului cu alte instrumente comunitare, transmiterea și comunicarea actelor judiciare (citațiilor, hotărârilor judecătorești etc.) și cererilor introductive de instanță în conformitate cu dispozițiile acestui regulament reprezintă o garanție a drepturilor procesuale și premisa că hotărârile instanțelor astfel pronunțate vor fi recunoscute și executate în alte state membre.

În concret, prin faptul că părții i se asigură dreptul la apărare în conformitate cu dispozițiile articolului 6 din CEDO, transmiterea actelor, astfel cum este aceasta prevăzută în regulament, este, de asemenea, o premisă pentru ca, în temeiul altor instrumente comunitare, hotărârile străine să fie recunoscute și investite cu formulă executorie în alte state membre.

Dat fiind că Uniunea Europeană nu a reușit să uniformizeze normele propriu-zise de procedură cu privire la comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare, fiecare stat membru aplică, la primire, propriile norme de procedură civilă (comunicare a actelor) în această materie.

Regulamentul reprezintă drept internațional privat, reglementând transmiterea cererilor de notificare sau comunicare. Regulamentul stabilește doar standarde comune în acest domeniu pentru toate statele membre. Ca urmare a existenței regulamentului, organele legislative naționale trebuie să adopte standarde în domeniul comunicării actelor (a se vedea articolul 90 și următoarele din Codul român de procedură civilă).

Aceasta înseamnă, de exemplu, că termenele și forma actelor impuse de legislația națională nu se înscriu în domeniul de aplicare a regulamentului, fiind reglementate în continuare de normele interne (lex fori). În conformitate cu dispozițiile articolului 89 din Codul de procedură civilă, citația și celelalte acte judiciare, sub pedeapsa nulității, trebuie să fie înmânate părții cu cel puțin 5 zile înaintea termenului de judecată.

Legea română, în special Codul de procedură civilă la articolul 82 și următoarele, ține seama de conținutul și garantează obiectivele regulamentului privind notificarea sau comunicarea actelor.

La articolul 121 din Codul austriac de procedură civilă se precizează că legea națională rămâne aplicabilă în ceea ce privește notificarea sau comunicarea actelor. Acesta este motivul pentru care organismul legislativ din Austria face doar o trimitere la Regulamentul (CE) nr. 1393/2007.

Articolul 121 alin. 3) Cod austriac de procedură civilă prevede: *Notificarea sau comunicarea în străinătate... Nu se va aduce atingere dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000, JO nr. L 324, 10.12.2007 p. 79.*

Din acest motiv, regulamentul este aplicat direct de către instanțe la nivel național.

Politica de transmitere a actelor în mod direct de la o instanță a unui stat membru la o instanță a altui stat membru este încă valabilă. În fiecare stat membru există o autoritate centrală care furnizează informații cu privire la regulamentul.

Există 5 modalități pentru transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare în conformitate cu regulamentul, cu toate că statele membre au dreptul de a formula rezerve:

1. prin agențiile desemnate¹¹³
2. prin poștă (intermediul serviciilor de curierat)
3. pe cale consulară sau diplomatică
4. prin intermediul agenților diplomatici sau consulari
5. direct de către parte

Notificarea sau comunicarea unui document ar trebui efectuată în termen de o lună, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Destinatarul poate refuza primirea actului – chiar și la o săptămână după notificare sau comunicare – dacă actul nu este redactat în una din limbile oficiale sau într-o limbă pe care partea o înțelege (articolul 8). Instanța trebuie să informeze destinatarul cu privire la posibilitatea de a refuza actul de notificat sau de comunicat în cazul în care actul nu este redactat în limba oficială a statului membru sau o limbă pe care destinatarul o înțelege (ANEXA II).

Instanța trebuie să se asigure, în caz de neprezentare a pârâtului la înfățișare, că cererea a fost notificată sau comunicată în conformitate cu legea statului membru de destinație sau înmănată destinatarului personal.

Aceasta trebuie să se desfășoare în timp util pentru ca pârâtul să își poată pregăti apărarea.

Instanțele se pot pronunța și în lipsă, dacă pârâtul nu se prezintă la înfățișare și nu s-a primit niciun certificat de efectuare a notificării sau comunicării (de exemplu, confirmare de primire), dacă s-a scurs un termen de minimum 6 luni și dacă actul a fost transmis prin una din modalitățile prevăzute de regulamentul. Această dispoziție poate fi diferită de la un stat membru la altul.

113 De exemplu, au fost desemnate autorități transmițătoare: instanțele judecătorești pe rolul cărora se află un proces cu element de extraneitate (RO, BG, BE, ES, IT, OS, DE, SI, CZ, SK, PL, FI); parchetele de pe lângă acestea (EL, MT); ministerele de justiție (CY, LV, EE). Au fost desemnate autorități primitoare judecătoria de la domiciliul/sediul destinatarului (RO, BG, ES, OS, DE, SI, CZ, SK, PL, FI); Curtea de Apel Roma (IT); Curtea Supremă de Justiție (UK); executorii judecătorești (FR, BE, NL, LU).

Atunci când un act a trebuit transmis în alt stat membru în scopul notificării sau al comunicării, iar notificarea sau comunicarea nu s-a putut realiza, destinatarul poate solicita repunerea în termen pentru exercitarea unei căi de atac, în cazul în care destinatarul nu a primit notificarea sau comunicarea în timp util, din motive care nu îi sunt imputabile, iar apărarea sa este întemeiată.

Cheltuieli

Statele membre, precum Franța, Belgia, Olanda, Luxemburg, pot solicita rambursarea cheltuielilor pentru notificarea sau comunicarea actelor conform regulamentului.

Importanța aplicării regulamentului rezidă în faptul că o hotărâre judecătorească este recunoscută și executarea este încuviințată în alt stat membru cu condiția comunicării în bună și cuvenită formă a cererii introductive de instanță și a celorlalte acte necesare pentru pregătirea apărării.

Doar utilizarea formularelor tip și a mijloacele de notificare sau comunicare a actelor prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 privind notificarea sau comunicarea actelor va putea asigura că respectiv cererea de recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur) este admisă, iar hotărârea judecătorească este executorie în toate statele membre [articolul 34 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială; articolul 22 lit. b) și articolul 23 lit. c) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000].

Eliminarea procedurii de exequatur a putut fi realizată, în cazul asigurării garanțiilor procesuale, și anume notificării sau comunicării actelor, în bună și cuvenită formă, în conformitate cu Regulamentul privind notificarea sau comunicarea actelor, pentru procedurile europene referitoare la creanțele necontestate (somația europeană de plată¹¹⁴, cererile cu valoare redusă¹¹⁵ și titlu executoriu European¹¹⁶, precum și pentru recuperarea creanțelor reprezentând obligațiile de întreținere¹¹⁷.

II. Domeniul de aplicare

Regulamentul se aplică în materie civilă sau comercială în cazul în care un act judiciar sau extrajudiciar trebuie să fie transmis dintr-un stat membru în altul pentru a fi notificat sau comunicat.

Termenul de materie civilă sau comercială nu prezintă nicio restrângere în domeniul material de aplicare, așa cum se întâmplă la alte regulamente, cum ar fi Roma I, Roma II, somația europeană de plată europeană sau chiar procedura cererilor cu valoare redusă. Domeniul de aplicare material al Regulamentului privind notificarea sau comunicarea în

114 Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate.

115 Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată.

116 Regulamentul nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

117 Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.

statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare nu are astfel de limitări și include toate aspectele de drept material civil, comercial și al familiei.

Domeniul geografic de aplicare

Este important să delimităm domeniul de aplicare geografic a Convenției de la Haga din 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (Convenția de la Haga privind notificarea și comunicarea) de domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1393/2007. Convenția de la Haga din 1965 privind notificarea și comunicarea este un tratat multilateral semnat de statele membre ale Conferinței de drept internațional privat de la Haga, precum Albania, Argentina, Bosnia-Herțegovina, Canada, R.P.Chineză, Coreea de Sud, Egipt, Elveția, India, Israel, Japonia, Kuweit, Monaco, SUA, Turcia, Venezuela. În afara acestora, convenția a fost semnată și de câteva state care nu sunt membre ale Conferinței de drept internațional privat de la Haga: Antigua și Barbuda, Bahamas, Barbados, Botswana, Kuweit, Malawi, Pakistan, Sfântul Vincent, Grenadine, San Marino și Insulele Seychelle.

În ce privește statele membre ale Uniunii Europene semnatare ale Convenției de la Haga din 1965 privind notificarea și comunicarea, există câteva excepții de la domeniul de aplicare geografic în interiorul unor țări:

În afara Frantei metropolitane și a departamentelor de peste mări (Guiana Franceză, Guadelupe, Reunion, Martinica), convenția se aplică în toate celelalte teritorii franceze de peste mări. Regatul Unit a extins domeniul de aplicare a Convenției și la Anguilla, Bermuda, Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman, Gibraltar, Bailiwick-ul Guernsey, Insula Man, Jersey, Montserrat, Pitcairn, Sfânta Elena, Insulele Turks și Caicos.

Aplicarea Convenției de la Haga privind comunicarea documentelor nu a fost extinsă la Antilele Olandeze. Portugalia, Spania, Danemarca au extins aplicarea convenției pe întregul lor teritoriu din și din afara Europei.

Regulamentul (CE) 1393/2007 are un domeniu de aplicare geografic diferit în conformitate cu dispozițiile articolelor 61, 69 și 299 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, actualmente articolul 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Inițial, regulamentul trebuia să se aplice în toate statele membre ale Comunității, cu excepția Danemarcei. Danemarca a confirmat însă intenția de punere în aplicare a dispozițiilor regulamentului pe baza declarației care are la bază acordul paralel încheiat cu Comunitatea Europeană (Decizia nr. 2006/326/CE a Consiliului din 27.04.2006 de încheiere a Acordului între Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, cu modificările și completările ulterioare).

În afara statelor membre din zona metropolitană a Uniunii Europene, există o serie de teritorii care nu fac parte din Uniune, cu toate că aparțin unui stat membru al Uniunii Europene:

Danemarca:

Exclus: Insula Feroe și Groenlanda

Finlanda:

Exclus: Insula Aland

Franta:

Inclus: Guiana Franceză, Guadalupe, Martinica, Reunion, Sfântul Barthelmy, Sfântul Martin

Exclus: Noua Caledonie, Mayotte, Polinezia Franceză, Saint Pierre & Miquelon, Teritoriile australe și antarctice franceze, Wallis și Futuna

Olanda:

Exclus: Aruba și Antilele Olandeze

Regatul Unit:

Inclus: Gibraltar

Exclus: Akrotiri și Dhejelia, Teritoriul Antarctic Britanic, Bermuda, Insulele Cayman, Insulele Falkland, Guernsey, Teritoriile Britanice din Oceanul Indian, Jersey, Insula Man, Montserrat, Insula Pitcairn, Sfânta Elena, Georgia de Sud, Insulele Sandwich de Sud, Insulele Turks și Caicos, Insulele Virgine Britanice.

Este evident că statul Vatican, San Marino, Monaco și Andora nu sunt cuprinse în domeniul de aplicare al regulamentului, nefiind state membre ale Uniunii Europene.

Regulamentul este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, la nivelul dreptului internațional privat, în conformitate cu Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Curtea de Justiție a UE a clarificat că noțiunea de acte extrajudiciare în sensul regulamentului trebuie considerată un concept de drept al UE. În decizia CEJ C-14/08, Roda Golf & Beach Resort SL se precizează că, ținând seama de obiectivul regulamentului, acela de a facilita cooperarea în materie civilă și comercială în cadrul UE, nu există niciun motiv pentru excluderea notificării sau comunicării actelor extrajudiciare, nici chiar în absența procedurilor judiciare, din domeniul de aplicare al regulamentului. Curtea a stabilit – ca urmare a temerilor exprimate de unele state membre referitor la instanțele naționale care nu dispun de resurse suficiente – că nu există obligația de a pune în aplicare scopul regulamentului de către instanțe, ci de către alte autorități.

Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă sau în ce privește răspunderea statului privind acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice (acta iure imperii).

Regulamentul nu se aplică în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia se notifică sau comunică actul.

III. Articolele 2 și 3: Agenții de transmitere și agenții de primire, autoritatea centrală

Fiecare stat membru desemnează funcționarii publici, autoritățile sau alte persoane care au competența să transmită actele judiciare sau extrajudiciare ce urmează să fie notificate sau comunicate într-un alt stat membru (agenții de transmitere) și/sau să primească aceste acte provenind din alt stat membru (agenții de primire).

Ambele funcții pot fi îndeplinite de aceeași autoritate, funcționari publici sau alte persoane, dacă statul membru dorește acest lucru.

Autoritatea centrală este însărcinată să furnizeze informații agențiilor de transmitere și să identifice soluții pentru orice dificultăți care pot să apară cu ocazia transmiterii actelor în scopul notificării sau al comunicării.

Autoritatea centrală pentru România este Ministerul Justiției.

Agențiile de transmitere a actelor judiciare pentru România sunt toate instanțele române (judecătoria, tribunalul, curtea de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție) pe rolul cărora se află în curs de soluționare un proces cu element de extraneitate și care pot transmite direct actele agențiilor de primire din statele membre UE.

Singurele agenții române de transmitere a actelor extrajudiciare sunt judecătoriile în circumscripția cărora se află sediul notarului public, biroul executorului judecătoresc și alte autorități cu atribuții jurisdicționale. Singura agenție română de primire este judecătoria în a cărei competență teritorială se află domiciliul sau sediul destinatarului.

IV. Forma de notificare sau comunicare

Scopul regulamentului – identic cu cel al Regulamentului 1348/2000 pe care îl înlocuiește – este de a transmite actele judiciare și extrajudiciare direct și în termenul cel mai scurt între agențiile de transmitere și agențiile de primire din statele membre.

Transmiterea actelor se poate face prin orice mijloace corespunzătoare, cu condiția ca actul primit să aibă un conținut conform și fidel cu cel al actului înaintat și ca toate informațiile conținute de acesta să poată fi citite cu ușurință.

Pentru standardizarea modului de transmitere a actelor între agenții s-a introdus obligatia de utilizare a formularelor tip prevăzute în regulament.

La transmiterea unui act de la agenția de transmitere către agenția de primire în conformitate cu prima din cele cinci opțiuni, se utilizează **formularul tip 1** (Cerere de notificare sau de comunicare a actelor) (ANEXA 1).

În conformitate cu dispozițiile articolului 4 alin. (3) din regulament, formularul se completează în limba oficială a statului membru în cauză sau într-o altă limbă pe care statul membru respectiv a indicat că o acceptă. România acceptă, în afara limbii române, limba oficială, limbile engleză și franceză.

În afara limbilor oficiale ale statelor membre, sunt acceptate și alte limbi străine, după cum urmează:

Belgia:	Engleza
Bulgaria:	Engleza, Franceza
Republica Cehă:	Engleza, Slovaca, Germana
Danemarca:	Engleza, Franceza
Germania:	Engleza
Estonia:	Engleza
Grecia:	Engleza, Franceza
Spania:	Engleza, Franceza, Portugheza
Franța:	Engleza, Germana, Italiana
Irlanda:	Galica
Italia:	Engleza, Franceza
Cipru:	Engleza

Letonia:	Engleza
Lituania:	Engleza, Franceza
Luxemburg:	Germana
Ungaria:	Engleza, Germana, Franceza
Malta:	Engleza
Olanda:	Engleza, Germana
Austria:	Engleza
Polonia:	Engleza, Germana
Portugalia:	Engleza, Spaniola
România:	Engleza, Franceza
Slovenia:	Engleza
Slovacia:	Engleza, Ceha
Finlanda:	Engleza
Suedia:	Engleza
Regatul Unit:	Franceza

Traducerile cererilor și actelor anexate transmise sunt scutite de legalizare și orice altă formalitate echivalentă (apostilă).

În cazul în care agenția de transmitere dorește să i se returneze un exemplar al actului, însoțit de certificatul de notificare sau comunicare, aceasta expediază actul de notificat sau comunicat în dublu exemplar.

În conformitate cu dispozițiile articolului 6, la primirea actului, agenția de primire expediază agenției de transmitere o confirmare de primire, în cel mai scurt termen și, în orice caz, în termen de șapte zile de la primire, prin cel mai rapid mijloc de transmitere, utilizând **formularul tip 2** (Confirmare de primire)(ANEXA 2).

În cazul în care anumite documente lipsesc și din acest motiv agenția de primire nu poate da curs cererii de notificare sau comunicare, agenția de primire contactează prin cele mai rapide mijloace agenția de transmitere în vederea obținerii informațiilor sau a actelor lipsă.

Dacă cererea de notificare sau comunicare este, în mod vădit, în afara domeniului de aplicare a regulamentului (de exemplu: materie penală, vamală, administrativă, acta de iure imperii), cererea și actele transmise sunt returnate imediat după primire agenției de transmitere, utilizând **formularul tip 3** (Aviz de returnare a cererii și a actului)(ANEXA 3).

Agenția de primire, care primește un act pentru notificarea sau comunicarea căruia nu are competență teritorială, transmite acest act, precum și cererea agenției de primire care are competență teritorială în același stat membru. Agenția de transmitere este informată în mod corespunzător prin utilizarea **formularului tip 4** (Aviz de retransmitere a cererii și a actului către agenția de primire competentă) (ANEXA 4).

Agenția de primire competentă informează agenția de transmitere cu privire la primirea actului. Agenția de primire competentă utilizează **formularul tip 5** (Aviz de primire din partea agenției de primire competentă către agenția de transmitere)(ANEXA 5).

Agenția de primire ia toate măsurile necesare pentru efectuarea notificării sau a comunicării unui act cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de o lună de la primire, fie în conformitate cu legea statului membru de destinație, fie printr-o modalitate solicitată de agenția de transmitere, cu condiția ca aceasta să nu fie contrară legii statului de destinație.

După primirea actelor de către destinatar, agenția de primire informează agenția de transmitere, utilizând **formularul tip 6** (Certificat de efectuare sau neefectuare a notificării sau a comunicării actelor) (ANEXA 6).

În cazul în care actele sunt transmise prin poștă cu scrisoare recomandată, confirmarea de primire reprezintă certificatul de efectuare sau de neefectuare a notificării sau comunicării.

În cazul în care nu a fost posibilă notificarea sau comunicarea în termen de o lună de la primire, agenția de primire continuă să ia măsurile necesare pentru notificarea sau comunicarea actului, în cazul în care notificarea sau comunicarea pare să se poată efectua într-un termen rezonabil. Aceasta se poate întâmpla atunci când destinatarul este plecat, de exemplu, în concediu sau într-o călătorie de afaceri pe o perioadă de mai multe săptămâni, dar este evident că se va întoarce în curând. Agenția de primire transmite agenției de transmitere și **formularul tip 6** pentru a o informa cu privire la întârzierea înmânării.

V. Articolul 8: Refuzul primirii unui act

Agenția de primire informează destinatarul că acesta poate să refuze să primească actul de notificat sau comunicat în momentul notificării sau al comunicării ori poate să returneze actul agenției de primire în termen de o săptămână, în cazul în care actul nu este redactat în limba oficială a statului membru de destinație sau într-o limbă pe care destinatarul o înțelege.

Agenția de primire utilizează **formularul tip 7** (Informarea destinatarului cu privire la dreptul de a refuza primirea unui act) pentru informarea destinatarului cu privire la dreptul de a refuza primirea actului (ANEXA II).

Aceasta înseamnă că dacă actele nu sunt redactate în limba oficială/limbile oficiale a/ale statului membru al destinatarului, actele vor fi însoțite în mod obligatoriu de **formularul tip 7** (ANEXA II). În caz contrar, destinatarul nu va primi informația cu privire la dreptul de a refuza primirea actelor – așa cum prevede regulamentul. Fără informarea cu privire la dreptul de a refuza primirea actelor pe baza formularului tip, transmiterea se consideră nulă și neavenită. Acesta este motivul pentru care, în cazurile în care actele nu sunt traduse, se va adăuga formularul tip (ANEXA II), indiferent de modalitatea de transmitere (prin poștă, cale/agent consular(ă)/diplomatic(ă)).

Atunci când agenția de primire este informată că destinatarul refuză să primească actul, aceasta informează imediat agenția de transmitere prin intermediul **formularului tip 6**.

Agenția de transmitere are posibilitatea de a adăuga o traducere a actelor și de a da curs unei noi transmiteri în vederea notificării sau comunicării.

Din rațiuni de securitate legală, regulamentul trebuie interpretat în sensul că lipsa traducerii trebuie remediată în conformitate cu procedura stabilită de regulament.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit prin decizia în cauza C-443/03, Goetz Leffler/Berlin Chemie AG că termenul de o lună, de la data primirii de către agenția de transmitere a informării cu privire la refuz, poate fi considerat adecvat. Acest lucru poate fi stabilit de instanța națională în funcție de împrejurări (de exemplu, textul poate avea o

lungime neobișnuit de mare sau trebuie tradus într-o limbă pentru care nu există decât un număr insuficient de traducători disponibili).

Așadar este evident că, în situația în care actele transmise nu au fost redactate în limbile prevăzute la articolul 8 alin. (1) din regulament, nu înseamnă că notificarea sau comunicarea este nulă și neavenită. Solicitantul are posibilitatea de a remedia procedura de comunicare prin transmiterea ulterioară a actelor însoțite de traduceri.

Data notificării sau comunicării actului este data la care actul însoțit de traducere este notificat sau comunicat destinatarului în conformitate cu legislația statului membru de destinație. Așadar este evident că data notificării sau comunicării actului este data la care destinatarul a avut posibilitatea nu doar să ia la cunoștință, ci și să înțeleagă conținutul actului notificat sau comunicat.

În decizia Curții de Justiție a UE în cauza C-14/07, *Ingenieurbuero Michael Weiss und Partner GbR/Industrie – și Handelskammer Berlin*, Curtea tratează interpretarea modului de înțelegere a dreptului de a refuza primirea notificării sau comunicării de către destinatar.

Curtea arată că destinatarul unui act introductiv de instanță care trebuie notificat sau comunicat nu are dreptul de a refuza primirea actului¹¹⁸, dacă actul este însoțit de anexe care conțin acte suplimentare redactate în altă limbă decât limba statului membru de destinație sau într-o limbă a statului membru de transmitere pe care destinatarul o înțelege. Acest lucru este posibil atunci când documentul adăugat are o funcție pur justificativă și nu este necesar pentru înțelegerea conținutului cererii și fondului acțiunii.

Instanța națională transmițătoare este cea care trebuie să stabilească dacă conținutul actului introductiv de instanță este suficient pentru ca pârâtul să își pregătească apărarea sau dacă reclamantul trebuie să furnizeze traducerea actelor anexate cererii introductive de instanță.

Rezumatul acestei cauze se referă la faptul că destinatarul actelor, care semnase un contract comercial, conform căruia corespondența se va purta în limba solicitantului, refuză actele de notificat pe motiv că acestea nu sunt redactate în limba oficială a statului membru de destinație, ci în limba solicitantului. Instanța arată mai întâi că existența aceluși contract nu implică prezumția legală a cunoașterii limbii respective de către destinatar, dar hotărăște apoi că destinatarul nu poate refuza primirea anexelor actului care nu sunt redactate în limba statului membru sau într-o limbă pe care destinatarul o înțelege dacă destinatarul a încheiat un contract comercial în care a căzut de acord că întreaga corespondență se va purta în limba solicitantului.

Cu toate acestea, în cazul în care, conform legislației unui stat membru, un act trebuie notificat sau comunicat într-un termen determinat, data care se ia în considerare în ceea ce privește reclamantul este data notificării sau a comunicării actului inițial [articolul 9 alin.(2)].

VI. Cheltuielile de notificare sau comunicare

Notificarea sau comunicarea actelor judiciare provenind dintr-un stat membru nu poate să determine plata sau rambursarea taxelor sau cheltuielilor ocazionate de serviciile oferite în acest sens de statul membru de primire.

Aceasta nu înseamnă că notificarea sau comunicarea trebuie să fie întotdeauna gratuită, dat fiind că în conformitate cu articolul 11 alin. (2) din regulament, solicitantul poate fi obligat să

118 Cu condiția ca actul să ajute destinatarul să utilizeze drepturile privitoare la procedură pe care le are în statul membru de transmitere.

ramburseze cheltuielile ocazionate de intervenția unui funcționar judiciar sau a unei persoane competente în conformitate cu legislația statului membru de destinație sau pentru folosirea unei metode speciale de notificare sau de comunicare.

Regulamentul precizează că rambursarea în aceste situații trebuie să corespundă unei taxe unice și fixe, cu respectarea principiilor proporționalității și nediscriminării.

România a informat Comunitatea că, în temeiul articolului 722 din Codul de procedură civilă, comunicarea actelor de procedură și înmânarea lor se fac în mod gratuit atunci când se realizează de către instanță prin agenții procedurali. Cheltuielile necesare pentru îndeplinirea actelor de procedură și comunicarea lor, prin poștă sau alte mijloace, ocazionate de desfășurarea procesului, se acoperă din fondurile repartizate anume în acest scop, de la bugetul de stat.

Comunicarea este gratuită și în alte state membre, cum ar fi Austria și Ungaria. În Germania, cheltuielile menționate la articolul 11 alin. (2) se pot ridica, în mod normal, la 20 euro și 50 eurocenți. Acestea se calculează în prealabil, în conformitate cu legile privind cheltuielile de judecată, în funcție de tipul de comunicare solicitat. În Belgia, cheltuielile de notificare sau comunicare de către agentul procedural corespund unei taxe globale de 135 euro pentru fiecare notificare sau comunicare, taxă care revine persoanei fizice sau juridice căreia îi este adresat actul anterior oricărei intervenții în proces. În Luxemburg, transmiterea costă 138 euro. În Olanda, taxa fixă pentru intervenția unui funcționar judiciar sau a unei persoane competente în conformitate cu legislația statului membru de destinație este de 65 euro.

Directiva Consiliului 2002/8/EC din 27 ianuarie 2003 privind îmbunătățirea accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor reguli minime comune referitoare la asistența juridică stabilește principiul conform căruia persoanele care nu dispun de resurse suficiente pentru a-și apăra drepturile în justiție au dreptul la asistență judiciară corespunzătoare. Aceasta înseamnă că, atunci când una dintre părți nu are fonduri suficiente, trebuie să existe posibilitatea de a solicita instanței asistență pentru achitarea cheltuielilor de notificare sau comunicare, respectiv traducere a documentelor necesare în temeiul directivei.

VII. Alte mijloace de transmitere și de notificare sau de comunicare a actelor judiciare

a. Transmiterea pe cale consulară sau diplomatică (articolul 12), prin utilizarea obligatorie a ANEXEI II [articolul 8 alin. (4)]

Fiecare stat membru este liber să transmită acte judiciare, în situații excepționale, pe cale consulară sau diplomatică, în scopul notificării sau al comunicării.

b. Notificarea sau comunicarea prin intermediul agenților diplomatici sau consulari (articolul 13), prin utilizarea obligatorie a ANEXEI II [articolul 8 alin. (4)]

Regulamentul dă posibilitatea statelor membre de a face uz și de această metodă de notificare sau comunicare. Alin. 2 precizează că orice stat membru își poate face cunoscută opoziția față de utilizarea acestei posibilități de notificare sau comunicare a actelor judiciare pe teritoriul său, cu excepția cazului în care actele trebuie notificate sau comunicate unui cetățean al statului membru de origine.

România a decis că agenții străini sau diplomatici pot notifica sau comunica acte judiciare și extrajudiciare în România doar cu privire la cetățenii statului pe care îl reprezintă. Această

metodă nu este permisă nici în Germania, Franța sau Spania. Alte state membre, precum Austria sau Regatul Unit, permit utilizarea acestui mijloc fără excepția de la articolul 13 alin. (2) din regulament.

c. Notificarea sau comunicarea (pe cale poștală) prin intermediul serviciilor de curierat prin utilizarea obligatorie a ANEXEI II [articolul 8 alin. (4)]

În conformitate cu articolul 14, fiecare stat membru este liber să efectueze notificarea sau comunicarea actelor direct prin intermediul serviciilor de curierat persoanelor având reședința într-un alt stat, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau echivalentul acesteia.

În cazul notificării sau comunicării prin poștă, instanța transmițătoare trebuie să completeze ANEXA II.

d. Notificarea sau comunicarea direct de către parte prin intermediul funcționarilor judiciari, al autorităților sau al altor persoane competente din statul membru de primire

Această posibilitate de notificare sau comunicare nu este valabilă în toate statele membre. România a formulat o obiecție la posibilitatea notificării sau comunicării directe prevăzute la articolul 15. În România, notificarea sau comunicarea directă, în înțelesul articolului 15 alin. (1) din regulament, nu este admisă de Codul de procedură civilă. Notificarea sau comunicarea actelor judiciare direct prin intermediul funcționarilor judiciari, al autorităților sau al altor persoane competente din statul membru de primire nu este permisă nici de legea austriacă.

VIII. Neprezentarea pârâtului la înfățișare

După cum se știe din practică, uneori notificările sau comunicările nu pot fi efectuate în timp util. Se poate întâmpla ca atunci când există un termen de judecată sau pârâtul are un anumit termen până la care poate depune întâmpinare, dovada comunicării citației sau a altui act echivalent să nu fi fost primită.

În general, atunci când pârâtul nu s-a prezentat la înfățișare, pronunțarea hotărârii se suspendă până când se stabilește dacă:

- actul a fost notificat sau comunicat conform unei proceduri prevăzute de dreptul intern al statului membru de destinație pentru notificarea sau comunicarea actelor
- sau
- actul a fost în fapt remis pârâtului sau la domiciliul acestuia prin altă modalitate prevăzută în regulament.

În ambele cazuri, notificarea sau comunicarea ori remiterea a avut loc în timp util pentru ca pârâtul să își poată pregăti apărarea.

Analizând ierarhia diferitelor posibilități de notificare sau comunicare, Curtea de Justiție a UE a stabilit în cauza C-473/04, Plumex/Young Sports NV, că regulamentul nu statuează nicio ierarhie între transmiterea actelor prin agenții și transmiterea prin poștă, ca urmare notificarea sau comunicarea unui act judiciar se poate efectua fie prin una sau alta dintre aceste modalități, fie prin ambele.

Atunci când notificarea sau comunicarea se efectuează mai mult de o singură dată în conformitate cu regulamentul, trebuie să se țină seama de prima notificare sau comunicare. În mod similar, în cazul în care notificarea sau comunicarea se efectuează prin ambele metode, în vederea determinării, în ce îl privește pe destinatar, a datei de la care începe să curgă timpul pentru împlinirea unui termen procedural aflat în legătură cu notificarea sau comunicarea, se

va ține seama de data notificării sau a comunicării prin poștă, dacă aceasta a intervenit prima. Această concluzie nu afectează în niciun fel interesele destinatarului, dat fiind că prima notificare sau comunicare efectuată în mod valabil îi permite de fapt să se familiarizeze cu actul și să aibă la dispoziție suficient timp pentru a-și pregăti apărarea. Faptul că același document îi este remis ulterior printr-o altă metodă nu schimbă cu nimic împrejurarea că prima notificare sau comunicare a fost deja realizată în conformitate cu acele cerințe.

În conformitate cu dispozițiile articolului 19 alin. (2) din regulament – astfel cum este el aplicabil și pentru judecătorii din România – judecătorul se poate pronunța, chiar dacă nu s-a primit niciun certificat de constatare a notificării sau a comunicării ori a remiterii, în cazul în care sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

- actul a fost transmis prin unul dintre mijloacele prevăzute în regulament și
- de la data transmiterii actului s-a scurs un termen considerat adecvat de către judecător în acel caz, dar nu mai puțin de șase luni și
- nu a putut fi obținut niciun tip de certificat, cu toate că autoritățile sau organismele competente ale statului membru de destinație au întreprins toate demersurile rezonabile în sensul obținerii acestuia.

România acceptă în totalitate standardul minim din regulament, iar în Austria, în astfel de circumstanțe, pronunțarea unei hotărâri în absență este, de asemenea, posibilă. Nu există un termen pentru exercitarea unei căi de atac pentru pârât în Austria. În România, în conformitate cu dispozițiile articolului 19 alin. (4), în termen de un an de la data pronunțării hotărârii, pârâtul poate formula o cerere de repunere în termen.

IX. Relația cu acordurile sau convențiile la care statele membre sunt părți

Regulamentul prevalează asupra altor prevederi conținute în acordurile sau înțelegerile bilaterale sau multilaterale, în special articolul IV din Protocolul la Convenția de la Bruxelles din 1968 și Convenția de la Haga din 1965. Cu toate acestea, regulamentul nu împiedică menținerea sau încheierea de către statele membre a unor acorduri sau înțelegeri pentru accelerarea sau simplificarea transmiterii actelor, cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dispozițiile regulamentului.

Se înțelege că agențiile de primire asigură confidențialitatea informațiilor transmise, în conformitate cu legea națională (articolul 22).

În România, modalitățile tehnice de transmitere a cererilor și actelor anexate sunt prin poștă sau fax.

X. Formulare

Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea actelor) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului

Formularul I:

CERERE DE NOTIFICARE SAU DE COMUNICARE A ACTELOR

[Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială ⁽¹⁾]

Număr de referință:

1. AGENȚIA DE TRANSMITERE

- 1.1. Denumire:
- 1.2. Adresă:
 - 1.2.1. Stradă și număr/C.P.:
 - 1.2.2. Localitate și cod poștal:
 - 1.2.3. Țara:
- 1.3. Tel.:
- 1.4. Fax (*):
- 1.5. E-mail (*):

2. AGENȚIA DE PRIMIRE

- 2.1. Denumire:
- 2.2. Adresă:
 - 2.2.1. Stradă și număr/C.P.:
 - 2.2.2. Localitate și cod poștal:
 - 2.2.3. Țara:
- 2.3. Tel.:
- 2.4. Fax (*):
- 2.5. E-mail (*):

3. RECLAMANT

- 3.1. Nume:
- 3.2. Adresă:
 - 3.2.1. Stradă și număr/C.P.:
 - 3.2.2. Localitate și cod poștal:
 - 3.2.3. Țara:
- 3.3. Tel. (*):
- 3.4. Fax (*):
- 3.5. E-mail (*):

4. DESTINATAR

- 4.1. Nume:
- 4.2. Adresă:
 - 4.2.1. Stradă și număr/C.P.:
 - 4.2.2. Localitate și cod poștal:
 - 4.2.3. Țara:
- 4.3. Tel. (*):
- 4.4. Fax (*):
- 4.5. E-mail (*):
- 4.6. Număr de identificare/numărul de securitate socială/codul societății/sau echivalent (*):

5. MODALITATEA DE NOTIFICARE SAU DE COMUNICARE

- 5.1. În conformitate cu legislația statului membru de destinație
- 5.2. Prin următoarea metodă specială:
 - 5.2.1. În cazul în care această metodă este incompatibilă cu dreptul statului membru de destinație, actul (actele) trebuie notificat(e) sau comunicat(e) în conformitate cu dreptul respectivului stat membru:

5.2.1.1. da

5.2.1.2. nu

6. ACT DE NOTIFICAT SAU DE COMUNICAT

6.1. Natura actului

6.1.1. judiciar

6.1.1.1. citație

6.1.1.2. hotărâre judecătorească

6.1.1.3. cale de atac

6.1.1.4. altele

6.1.2. extrajudiciar

6.2. Data sau termenul după care notificarea sau comunicarea nu mai este necesară (*):

..... (ziua) (luna) (anul)

6.3. Limba actului:

5.2.1.1. original (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, altele):

5.2.1.2. traducere (*) (BG, ES, CS, DE, ET, EL, EN, FR, GA, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV, altele):

6.4. Număr de documente anexate:

7. O COPIE A ACTULUI TREBUIE RETURNATĂ CU CERTIFICATUL DE NOTIFICARE SAU DE COMUNICARE [articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007]

7.1. Da (în acest caz, se trimit două exemplare ale actului de notificat sau de comunicat)

7.2. Nu

1. În conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 vi se solicită să luați toate măsurile necesare pentru notificarea sau comunicarea actului cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de o lună de la primire. Dacă nu este posibil să efectuați notificarea sau comunicarea în termen de o lună de la primire, trebuie să informați această autoritate, precizând aceasta la punctul 13 din certificatul de notificare sau comunicare a actelor.

2. În cazul în care nu puteți îndeplini această cerință de notificare sau de comunicare pe baza informațiilor sau a actelor transmise, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 vi se solicită să contactați această autoritate prin cele mai rapide mijloace posibile pentru a obține informațiile sau actul lipsă.

Întocmită la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

Nr. de referință al agenției de transmitere:

Nr. de referință al agenției de primire:

⁽¹⁾ JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

(*) Element facultativ.

CONFIRMARE DE PRIMIRE

[Articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială]

Prezenta confirmare trebuie transmisă prin cele mai rapide mijloace în cel mai scurt termen după primirea actului și în orice caz în termen de șapte zile de la primire.

8. DATA PRIMIRII

Întocmită la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

Nr. de referință al agenției de transmitere:

Nr. de referință al agenției de primire:

AVIZ DE RETURNARE A CERERII ȘI A ACTULUI

[Articolul 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială ⁽¹⁾]

Cererea și actul trebuie returnate la primire.

9. MOTIVUL RETURNĂRII

9.1. În mod vădit cererea nu face parte din domeniul de aplicare al regulamentului:

9.1.1. actul nu este civil sau comercial

9.1.2. notificarea sau comunicarea nu este solicitată de un stat membru altui stat membru

9.2. Nerespectarea cerințelor de formă solicitate face imposibilă notificarea sau comunicarea:

9.2.1. actul nu este ușor lizibil

9.2.2. limba folosită pentru completarea actului este incorectă

9.2.3. actul primit nu este o copie conformă și fidelă

9.2.4. altele (vă rugăm, precizați):

9.3. Modalitatea de notificare sau de comunicare este incompatibilă cu dreptul statului membru de destinație [articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007]

Întocmit la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

Nr. de referință al agenției de transmitere:

Nr. de referință al agenției de primire:

(¹) JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

AVIZ DE RETRANSMITERE A CERERII ȘI A ACTULUI CĂTRE AGENȚIA DE PRIMIRE COMPETENTĂ

[Articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (¹)]

Cererea și actul au fost înaintate următoarei agenții de primire, care este competentă teritorial pentru a le notifica sau comunica:

10. AGENȚIA DE PRIMIRE CORESPUNZĂTOARE

10.1. Denumire:

10.2. Adresă:

10.2.1. Stradă și număr/C.P.:

10.2.2. Localitate și cod poștal:

10.2.3. Țara:

10.3. Tel.:

10.4. Fax (*):

10.5. E-mail (*):

Întocmit la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

Nr. de referință al agenției de transmitere:

Nr. de referință al agenției de primire competente:

(¹) JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

(*) Element facultativ.

AVIZ DE PRIMIRE DIN PARTEA AGENȚIEI DE PRIMIRE COMPETENTE CĂTRE AGENȚIA DE TRANSMITERE

[Articolul 6 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (¹)]

Prezentul aviz trebuie transmis prin cele mai rapide mijloace de transmitere, în cel mai scurt termen după primirea documentului și în orice caz în termen de șapte zile de la primire.

11. DATA PRIMIRII

Întocmit la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

Nr. de referință al agenției de transmitere:

Nr. de referință al agenției de primire:

(¹) JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

CERTIFICAT DE EFECTUARE SAU DE NEEFECTUARE A NOTIFICĂRII SAU A COMUNICĂRII ACTELOR

[Articolul 10 din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (¹)]

Notificarea sau comunicarea se efectuează cât mai curând posibil. În cazul în care nu este posibilă efectuarea notificării sau a comunicării în termen de o lună de la primire, agenția de primire informează agenția de transmitere [articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007].

12. EFECTUAREA NOTIFICĂRII SAU A COMUNICĂRII

12.1. Data și adresa la care a fost efectuată notificarea sau comunicarea:

12.2. Actul a fost:

12.2.1. notificat sau comunicat în conformitate cu legislația statului membru de destinație, și anume:

12.2.1.1. înmănat

12.2.1.1.1. destinatarului în persoană

12.2.1.1.2. altei persoane

12.2.1.1.2.1. Nume:

12.2.1.1.2.2. Adresă:

12.2.1.1.2.2.1. Stradă și număr/C.P.:

12.2.1.1.2.2.2. Localitate și cod poștal:

12.2.1.1.2.2.3. Țara:

12.2.1.1.2.3. Relația cu destinatarul:

rudă angajat altele

12.2.1.1.3. adresa destinatarului

12.2.1.2. notificat sau comunicat prin intermediul serviciilor de curierat

12.2.1.2.1. fără confirmare de primire

12.2.1.2.2. cu confirmarea de primire anexată

12.2.1.2.2.1. de la destinatar

12.2.1.2.2.2. altă persoană

12.2.1.2.2.2.1. Nume:

12.2.1.2.2.2.2. Adresă

12.2.1.2.2.2.2.1. Stradă și număr/C.P.:

12.2.1.2.2.2.2.2. Localitate și cod poștal

12.2.1.2.2.2.2.3. Țara:

12.2.1.2.2.2.3. Relația cu destinatarul:

rudă angajat altele

12.2.1.3. comunicat sau notificat printr-o altă modalitate (vă rugăm, precizați):

12.2.2. notificat sau comunicat prin următoarea modalitate specială (vă rugăm, precizați):

12.3. Destinatarul actului a fost informat în scris că poate refuza primirea acestuia în cazul în care nu este redactat sau însoțit de o traducere în una dintre limbile pe care le înțelege sau în limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale locului de notificare sau comunicare.

13. INFORMAȚII ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 7 ALINEATUL (2) DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1393/2007

Nu a fost posibilă efectuarea notificării sau a comunicării actului în termen de o lună de la primire.

14. REFUZUL ACTULUI

Destinatarul a refuzat să primească actul din cauza limbii folosite. Actele sunt anexate prezentului certificat.

15. MOTIVE PENTRU NEEFECTUAREA NOTIFICĂRII SAU A COMUNICĂRII ACTULUI

15.1. Adresă necunoscută

15.2. Destinatarul nu poate fi localizat

15.3. Actul nu a putut fi notificat sau comunicat înaintea datei sau în termenul-limită menționat la punctul 6.2

15.4. Altele (vă rugăm, precizați):

Actul este anexat prezentului certificat.

Întocmit la:
Data:
Semnătura și/sau ștampila:

(¹) JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

Formularul II:

INFORMAREA DESTINATARULUI CU PRIVIRE LA DREPTUL DE A REFUZA PRIMIREA UNUI ACT

[Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (¹)]

BG: Приложеният документ се връчва съгласно Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите-членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела.

Можете да откажете да приемете документа, ако не е написан или придружен от превод на някой от езиците, които разбирате, на официалния език или на един от официалните езици на мястото на връчването.

Ако желаете да упражните това си право, трябва да откажете да приемете документа по време на самото връчване направо на връчващото документа лице или да го върнете в едноседмичен срок на посочения по-долу адрес, като заявите, че отказвате да го приемете.

АДРЕС:

1. Наименование:
2. Адрес:
 - 2.1. Улица и номер/п.к.:
 - 2.2. Населено място и пощенски код:
 - 2.3. Държава:
3. Телефон.:
4. Факс (*):
5. Адрес за електронна поща (*):

ДЕКЛАРАЦИЯ НА АДРЕСАТА:

Отказвам да приема приложения документ, защото не е написан или придружен от превод на някой от езиците, които разбирам, на официалния език или на един от официалните езици на мястото на връчването.

Разбирам следния(те) език(ци):

Английски	нидерландски	български	полски
гръцки	португалски	естонски	румънски
ирландски	словашки	латвийски	фински
литовски	френски	малтийски	чешки
немски	шведски	друг (моля пояснете):	

Съставено във:

Дата:

Подпис и/или печат:

(1) JO L 324, 10.12.2007, p. 79.

(*) Тази информация не е задължителна.

CS: Přiložená písemnost je doručována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

Můžete odmítnout přijetí písemnosti, není-li vyhotovena v jazyce, kterému rozumíte, nebo v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení nebo k ní není přiložen překlad do jednoho z těchto jazyků.

Přejete-li si využít tohoto práva, musíte odmítnout přijetí písemnosti v okamžiku doručení přímo osobě, která písemnost doručuje, nebo písemnost zaslat zpět na níže uvedenou adresu ve lhůtě jednoho týdne s prohlášením, že tuto písemnost odmítáte převzít.

ADRESA:

1. Jméno:
2. Adresa:
- 2.1. Ulice a číslo/poštovní přihrádka:
- 2.2. Místo a poštovní směrovací číslo:
- 2.3. Země:
3. Telefon:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

PROHLÁŠENÍ ADRESÁTA:

Odmítám přijetí připojené písemnosti, neboť není vyhotovena v jazyce, kterému rozumím, nebo v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení, ani k ní není přiložen překlad do jednoho z těchto jazyků.

Rozumím tomuto jazyku (těmto jazykům):

bulharština	litevština	španělština	maďarština
čeština	maltština	němčina	nizozemština
estonština	polština	řečtina	portugalština
angličtina	rumunština	francouzština	slovenština
irština	slovinština	italština	finština
lotyština	švédština	ostatní (prosím upřesněte):	

Vyhotoveno v:

Dne:

Podpis nebo razítko:

(*) Tato položka je volitelná.

DE: Die Zustellung des beigefügten Schriftstücks erfolgt im Einklang mit der Verordnung (EG) Nr. 1393/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates über die Zustellung gerichtlicher und außergerichtlicher Schriftstücke in Zivil- oder Handelssachen in den Mitgliedstaaten.

Sie können die Annahme dieses Schriftstücks verweigern, wenn es weder in einer Sprache, die Sie verstehen, noch in einer Amtssprache oder einer der Amtssprachen des Zustellungsortes abgefasst ist, oder wenn ihm keine Übersetzung in einer dieser Sprachen beigefügt ist.

Wenn Sie von Ihrem Annahmeverweigerungsrecht Gebrauch machen wollen, müssen Sie dies entweder sofort bei der Zustellung gegenüber der das Schriftstück zustellenden Person erklären oder das Schriftstück binnen einer Woche nach der Zustellung an die nachstehende Anschrift mit der Angabe zurücksenden, dass Sie die Annahme verweigern.

ANSCHRIFT:

1. Name/Bezeichnung:
2. Anschrift:
- 2.1. Straße und Hausnummer/Postfach:
- 2.2. PLZ und Ort:
- 2.3. Staat:
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. E-Mail (*):

ERKLÄRUNG DES EMPFÄNGERS

Ich verweigere die Annahme des beigefügten Schriftstücks, da es entweder nicht in einer Sprache, die ich verstehe, oder nicht in einer Amtssprache oder einer der Amtssprachen des Zustellungsortes abgefasst ist oder da dem Schriftstück keine Übersetzung in einer dieser Sprachen beigefügt ist.

Ich verstehe die folgende(n) Sprache(n):

Bulgarisch	Litauisch	Spanisch	Ungarisch
Tschechisch	Maltesisch	Deutsch	Niederländisch
Estnisch	Polnisch	Griechisch	Portugiesisch
Englisch	Rumänisch	Französisch	Slowakisch
Irish	Slowenisch	Finnisch	Lettisch
Italienisch	Schwedisch	Sonstige (bitte angeben):	

Geschehen zu:

am:

Unterschrift und/oder Stempel:

(*) Angabe freigestellt.

EL: Το συνημμένο έγγραφο σας επιδίδεται ή κοινοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί επιδόσεως και κοινοποίησης στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις.

Έχετε δικαίωμα να αρνηθείτε την παραλαβή της πράξης εφόσον δεν είναι συνταγμένη ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία κατανοείτε ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης.

Εάν επιθυμείτε να ασκήσετε αυτό το δικαίωμα, πρέπει είτε να δηλώσετε την άρνηση παραλαβής κατά τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης απευθείας στο πρόσωπο που επιδίδει ή κοινοποιεί την πράξη, είτε να την επιστρέψετε εντός μιας εβδομάδας στη διεύθυνση που αναφέρεται κατωτέρω, δηλώνοντας ότι αρνείστε την παραλαβή της.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

1. Όνομα:
2. Διεύθυνση:
 - 2.1. Οδός και αριθμός/ταχυδρομική θυρίδα:
 - 2.2. Τόπος και ταχυδρομικός τομέας:
 - 2.3. Χώρα:
3. Τηλέφωνο:
4. Φαξ (*):
5. Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (*):

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ:

Αρνούμαι να παραλάβω την πράξη διότι δεν είναι συνταγμένη ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία κατανοώ ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης.

Κατανοώ την ακόλουθη/ες γλώσσα/ες:

Βουλγαρικά	Λεττονικά	Ισπανικά	Λιθουανικά
Τσεχικά	Ουγγρικά	Γερμανικά	Μαλτέζικα
Εσθονικά	Ολλανδικά	Ελληνικά	Πολωνικά
Αγγλικά	Πορτογαλικά	Γαλλικά	Ρουμανικά
Ιρλανδικά	Σλοβακικά	Ιταλικά	Σλοβενικά
Φινλανδικά	Σουηδικά	Άλλες (Παρακαλώ προσδιορίστε):	

Τόπος:

Ημερομηνία:

Υπογραφή ή/και σφραγίδα:

(*) Προαιρετικό.

EN: The enclosed document is served in accordance with Regulation (EC) No 1393/2007 of the European Parliament and of the Council on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters.

You may refuse to accept the document if it is not written in or accompanied by a translation into either a language which you understand or the official language or one of the official languages of the place of service.

If you wish to exercise this right, you must refuse to accept the document at the time of service directly with the person serving the document or return it to the address indicated below within one week stating that you refuse to accept it.

ADDRESS

1. Identity:
2. Address:
 - 2.1. Street and number/PO box:
 - 2.2. Place and post code:
 - 2.3. Country:
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

DECLARATION OF THE ADDRESSEE:

I refuse to accept the document attached hereto because it is not written in or accompanied by a translation

into either a language which I understand or the official language or one of the official languages of the place of service.

I understand the following language(s):

Bulgarian	Lithuanian	Spanish	Hungarian
Czech	Maltese	German	Dutch
Estonian	Polish	Greek	Portuguese
English	Romanian	French	Slovak
Irish	Slovene	Italian	Finnish
Latvian	Swedish	Other (please specify):	

Done at:

Date:

Signature and/or stamp:

(*) This item is optional.

ES: El documento adjunto se notifica o traslada de conformidad con el Reglamento (CE) no 1393/2007 del Parlamento Europeo y del Consejo, relativo a la notificación y al traslado en los Estados miembros de documentos judiciales y extrajudiciales en materia civil o mercantil.

Puede usted negarse a aceptar el documento si no está redactado en una lengua que usted entienda o en una lengua oficial o una de las lenguas oficiales del lugar de notificación o traslado, o si no va acompañado de una traducción a alguna de esas lenguas.

Si desea usted ejercitar este derecho, debe negarse a aceptar el documento en el momento de la notificación o traslado directamente ante la persona que notifique o traslade el documento o devolverlo a la dirección que se indica a continuación dentro del plazo de una semana, declarando que se niega a aceptarlo.

DIRECCIÓN

1. Nombre:
2. Dirección:
 - 2.1. Calle y número/apartado de correos:
 - 2.2. Lugar y código postal:
 - 2.3. País:
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. Dirección electrónica (*):

DECLARACIÓN DEL DESTINATARIO:

Me niego a aceptar el documento adjunto porque no está redactado en una lengua que yo entienda o en la lengua oficial o una de las lenguas oficiales del lugar de notificación o traslado, o por no ir acompañado de una traducción a alguna de esas lenguas.

Las lenguas que entiendo son las siguientes:

Búlgaro	Lituano	Español	Húngaro
Checo	Maltés	Alemán	Neerlandés
Estonio	Polaco	Griego	Portugués
Inglés	Rumano	Francés	Eslovaco
Irlandés	Esloveno	Italiano	Finés
Letón	Sueco	Otra se ruega precisar):	

Hecho en:

Fecha:

Firma y/o sello:

(*) Punto facultativo.

ET: Lisatud dokument toimetatakse kätte vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades.

Te võite keelduda dokumenti vastu võtmast, kui see ei ole koostatud Teile arusaadavas keeles või kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest või kui dokumendile ei ole lisatud tõlget ühte nimetatud keeltest.

Kui Te soovite nimetatud õigust kasutada, peate keelduma dokumendi vastuvõtmisest vahetult selle kättetoimetamise ajal, tagastades dokumendi seda kättetoimetavale isikule, või tagastama dokumendi allpool esitatud aadressile ühe nädala jooksul, märkides, et Te keeldute selle vastuvõtmisest.

ADDRESS:

1. Nimi:
2. Address:
- 2.1. Tänav ja maja number/postkast:
- 2.2. Linn/vald ja sihtnumber:
- 2.3. Riik:
3. Tel:
4. Faks(*):
5. E-post(*):

ADRESSAADI AVALDUS

Keeldun lisatud dokumendi vastuvõtmisest, kuna see ei ole kirjutatud ei mulle arusaadavas keeles ega kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes ametlikest keeltest ning dokumendile ei ole lisatud tõlget ühte nimetatud keeltest.

Saan aru järgmis(t)est keel(t)est:

bulgaaria	leedu	hispaania	ungari
tšehhi	malta	saksa	hollandi
eesti	poola	kreeka	portugali
inglise	rumeenia	prantsuse	slovaki
iiri	sloveeni	soome	itaalia
läti	rootsi	muu (palun täpsustada):	

Koht:

Kuupäev:

Allkiri ja/või pitsitser:

(*) Ei ole kohustuslik.

FI: Oheinen asiakirja annetaan tiedoksi oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 mukaisesti.

Voitte kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole kirjoitettu jollakin kielellä, jota ymmärrätte, tai tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä, tai jollei mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.

Jos haluatte käyttää tätä oikeuttanne, teidän on kieltäydyttävä vastaanottamasta asiakirjaa tiedoksiannon yhteydessä ilmoittamalla tästä suoraan asiakirjan toimittavalle henkilölle tai palautettava asiakirja viikon kuluessa jäljempänä olevaan osoitteeseen todeten, että kieltäydytte vastaanottamisesta.

OSOITE:

1. Nimi:
2. Osoite:
- 2.1. Lähiosoite:
- 2.2. Postinumero ja postitoimipaikka:
- 2.3. Maa:
3. Puhelin:
4. Faksi (*):
5. Sähköpostiosoite (*):

VASTAANOTTAJAN ILMOITUS:

Kieltäydyn vastaanottamasta oheista asiakirjaa, koska sitä ei ole kirjoitettu ymmärtämälläni kielellä eikä tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai yhdellä niistä eikä mukana ole käännöstä jollekin näistä kielistä.

Ymmärrän seuraavaa kieltä / seuraavia kieliä:

bulgaria	liettua	espanja	unkari
tšekki	malta	saksa	hollanti
viro	puola	kreikka	portugali
inglanti	Romania	ranska	slovaki
iiri	sloveeni	italia	suomi
latvia	rootsi	muu (tarkennetaan):	

Paikka:

Päivämäärä:

Allekirjoitus ja/tai leima:

(*) Vapaaehtoinen.

FR: L'acte ci-joint est signifié ou notifié conformément au règlement (CE) no 1393/2007 du Parlement

européan et du Conseil du 13 novembre 2007 relatif à la signification et à la notification dans les États membres des actes judiciaires et extrajudiciaires en matière civile ou commerciale.

Vous pouvez refuser de recevoir l'acte s'il n'est pas rédigé ou accompagné d'une traduction dans une langue que vous comprenez ou dans la langue officielle ou l'une des langues officielles du lieu de signification ou de notification.

Si vous souhaitez exercer ce droit de refus, vous devez soit faire part de votre refus de recevoir l'acte au moment de la signification ou de la notification directement à la personne signifiant ou notifiant l'acte, soit le renvoyer à l'adresse indiquée ci-dessous dans un délai d'une semaine en indiquant que vous refusez de le recevoir.

ADRESSE:

1. Nom:
2. Adresse:
 - 2.1. Numéro/boîte postale et rue:
 - 2.2. Localité et code postal:
 - 2.3. Pays:
3. Téléphone:
4. Télécopieur (*):
5. Adresse électronique (*):

DÉCLARATION DU DESTINATAIRE

Je, soussigné, refuse de recevoir l'acte ci-joint parce qu'il n'est pas rédigé ou accompagné d'une traduction dans une langue que je comprends ou dans la langue officielle ou l'une des langues officielles du lieu de signification ou de notification.

Je comprends la ou les langues suivantes:

Bulgare	Lituanien	Espagnol	Hongrois
Tchèque	Malgais	Allemand	Néerlandais
Estonien	Polonais	Grec	Portugais
Anglais	Roumain	Français	Slovaque
Irlandais	Slovène	Italien	Finnois
Letton	Suédois	Autre (préciser):	

Fait à:

Date:

Signature et/ou cachet:

(*) Facultatif.

GA: Tá an doiciméad atá faoi iamd á sheirbheáil i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1393/2007 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le doiciméid bhreithiúnacha agus sheachbhreithiúnacha a sheirbheáil sna Ballstáit in ábhair shibhialta nó in ábhair tráchtála.

Féadfaidh tú diúltú glacadh leis an doiciméad mura mbeidh sé scríofa i dteanga a thuigeann tú nó i dteanga oifigiúil nó i gceann de theangacha oifigiúla áit na seirbheála nó mura mbeidh aistriúchán go teanga a thuigeann tú nó go teanga oifigiúil áit na seirbheála nó go ceann de theangacha oifigiúla áit na seirbheála ag gabháil leis.

Más mian leat an ceart seo a fheidhmiú, ní mór duit diúltú glacadh leis an doiciméad as lámh tráth na seirbheála ón duine a sheirbheálann é, nó é a chur ar ais laistigh de sheachtain chuig an seoladh a shonraítear thíos, mar aon le ráiteas go bhfuil tú ag diúltú glacadh leis.

SEOLADH:

1. Ainm:
2. Seoladh:
 - 2.1. Sráid agus uimhir/bosca poist:
 - 2.2. Áit agus cód poist:
 - 2.3. Tír:
3. Teil:
4. Facs (*):
5. Seoladh r-phoist (*):

DEARBHÚ ÓN SEOLAÍ:

Diúltaim glacadh leis an doiciméad atá faoi cheangal leis seo de bharr nach bhfuil sé scríofa i dteanga a thuigim nó i dteanga oifigiúil nó i gceann de theangacha oifigiúla áit na seirbheála agus nach bhfuil aistriúchán go teanga a thuigim nó go teanga oifigiúil áit na seirbheála nó go ceann de theangacha oifigiúla áit

na seirbheála ag gabháil leis.

Tuigim an teanga/na teangacha a leanas:

Bulgáiris	Liotuáinis	Spáinnis	Ungáiris
Seicis	Máltais	Gearmáinis	Ollainnis
Eastóinis	Polainnis	Gréigis	Portaingéilis
Béarla	Rómáinis	Francis	Slóvaicis
Gaeilge	Slóivéinis	Iodáilis	Fionlainnis
Laitvis	Sualainnis		

Teanga eile (sonraigh an teanga, le do thoil):

Arna dhéanamh i/sa:

Dáta:

Síniú agus/nó stampa:

(*) Tá an sonra seo roghnach.

HU: A mellékelt iratot a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint kézbesítik.

Önnek joga van megtagadni az irat átvételét, amennyiben az nem az Ön számára érthető nyelven vagy a kézbesítés helyének hivatalos nyelvén vagy hivatalos nyelvei egyikén készült, és nem mellékeltek hozzá ilyen nyelvű fordítást.

Amennyiben élni kíván ezzel a jogával, az irat átvételét a kézbesítéskor kell megtagadnia közvetlenül az iratot kézbesítő személynél, vagy egy héten belül vissza kell küldenie azt az alább megjelölt címre, jelezve, hogy megtagadja annak átvételét.

CÍM:

1. Név:
2. Cím:
- 2.1. Utca és házsám/postafiók:
- 2.2. Helység és irányítószám:
- 2.3. Ország:
3. Telefon:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

A CÍMZETT NYILATKOZATA:

Megtagadom a mellékelt dokumentum átvételét, mivel nem az általam értett nyelven vagy a kézbesítés helyének hivatalos nyelvén vagy hivatalos nyelvei egyikén készült, és nem mellékeltek hozzá ilyen nyelvű fordítást.

A következő nyelve(ke)t értem:

bolgár	litván	spanyol	magyar
cseh	máltais	német	holland
észt	lengyel	görög	portugál
angol	roman	francia	szlovák
ír	szlovén	olasz	finn
lett	svéd	egyéb (kérjük, nevezze meg):	

Kelt:

Dátum:

Aláírás és/vagy bélyegző:

(*) Ezt a mezőt nem kötelező kitölteni.

IT: L'atto accluso è notificato o comunicato in conformità del regolamento (CE) n. 1393/2007 del Parlamento europeo e del Consiglio relativo alla notificazione e alla comunicazione negli Stati membri degli atti giudiziari ed extragiudiziali in materia civile e commerciale.

È prevista la facoltà di rifiutare di ricevere l'atto se non è redatto o accompagnato da una traduzione in una lingua compresa dal destinatario oppure nella lingua ufficiale o in una delle lingue ufficiali del luogo di notificazione o di comunicazione.

Chi vuole avvalersi di tale diritto può dichiarare il proprio rifiuto al momento della notificazione o della comunicazione direttamente alla persona che la effettua, oppure può rispedire l'atto entro una settimana all'indirizzo sottoindicato, dichiarando il proprio rifiuto di riceverlo.

INDIRIZZO:

1. Nome:

2. Indirizzu:
- 2.1. Via e numero/C.P.:
- 2.2. Luogo e codice postale:
- 2.3. Paese:
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

DICHIARAZIONE DEL DESTINATARIO

Rifiuto di ricevere l'atto allegato in quanto non è redatto o accompagnato da una traduzione in una lingua da me compresa oppure nella lingua ufficiale o in una delle lingue ufficiali del luogo di notificazione o di comunicazione.

Comprendo le seguenti lingue:

Bulgaro	Ituano	Spagnolo	Ungherese
Ceco	Maltese	Tedesco	Olandese
Estone	Polacco	Greco	Portoghese
Inglese	Rumeno	Francese	Slovacco
Irlandese	Sloveno	Italiano	Finlandese
Lettone	Svedese	Altra (precisare):	

Fatto a:

Data:

Firma e/o timbro:

(*) Voce facoltativa.

LT: Pridedamas dokumentas įteikiamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse.

Galite atsisakyti priimti šį dokumentą, jeigu jis nėra parengtas kalba, kurią suprantate, ar įteikimo vietos oficialia kalba arba viena iš oficialių kalbų, arba nėra pridėta vertimo į kalbą, kurią suprantate, ar į įteikimo vietos oficialią kalbą arba vieną iš oficialių kalbų.

Jei norite pasinaudoti šia teise, privalote atsisakyti priimti dokumentą jo įteikimo metu tiesiogiai pranešdami apie tai dokumentą įteikiančiam asmeniui arba per vieną savaitę grąžinti jį toliau nurodytu adresu, pareikšdami, kad atsisakote jį priimti.

ADRESAS:

1. Vardas ir pavardė:
2. Adresas:
- 2.1. Gatvė ir numeris/pašto dėžutė:
- 2.2. Vieta ir pašto indeksas:
- 2.3. Valstybė:
3. Telefonas:
4. Faksas (*):
5. El. paštas (*):

ADRESATO PAREIŠKIMAS:

Atsisakau priimti prie šio pareiškimo pridėdamą dokumentą, kadangi jis nėra parengtas kalba, kurią suprantu, ar įteikimo vietos oficialia kalba arba viena iš oficialių kalbų, arba nėra pridėta vertimo į kalbą, kurią suprantu, ar į įteikimo vietos oficialią kalbą arba vieną iš oficialių kalbų.

Suprantu šią (-ias) kalbą (-as):

Bulgarų	Lietuvių	Ispanų	Vengrų
Čekų	Maltiečių	Vokiečių	Olandų
Estų	Lenkų	Graikų	Portugalų
Anglų	Rumunų	Prancūzų	Slovakų
Airių	Slovėnų	Italų	Suomių
Latvių	Švedų	Kitas (prašom nurodyti)	

Parengta:

Data:

Parašas ir (arba) antspaudas:

(*) Šis įrašas neprivalomas.

LV: Pievienoto dokumentu izsniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs.

Jums ir tiesības atteikties pieņemt dokumentu, ja tas nav iesniegts rakstiski vai tam nav pievienots tulkojums valodā, ko jūs saprotat, vai dokumenta izsniegšanas vietas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām. Ja vēlaties īstenot šīs tiesības, Jums tieši dokumenta izsniedzējam izsniegšanas laikā ir jāatsakās pieņemt dokumentu vai tas jānosūta atpakaļ uz norādīto adresi vienas nedēļas laikā kopā ar paziņojumu, ka esat atteicies to pieņemt.

ADRESE:

1. Vārds, uzvārds vai nosaukums:
2. Adrese:
 - 2.1. Ielas nosaukums un numurs/p.k. Nr.:
 - 2.2. Vieta un pasta kods:
 - 2.3. Valsts:
3. Tālr.:
4. Fakss (*):
5. E-pasta adrese (*):

ADRESĀTA PAZIŅOJUMS:

Es atsakos pieņemt pievienoto dokumentu, jo tas nav uzrakstīts vai tam nav pievienots tulkojums valodā, ko es saprotu, vai dokumenta izsniegšanas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām.

Es saprotu šādu(-as) valodu(-as):

bulgāru	lietuviešu	spāņu	ungāru
čehu	maltiešu	vācu	holandiešu
īgauņu	poļu	grieķu	portugāļu
angļu	rumāņu	franču	slovāku
īru	slovēņu	itāļu	somu
latviešu	zviedru	citū (lūdzu, norādiet):	

Sastādīts:

Datums:

Paraksts un/vai zīmogs:

(*) Nav obligāts.

NL: De betekening of kennisgeving van het bijgevoegde stuk is geschied overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken.

U kunt weigeren het stuk in ontvangst te nemen indien het niet gesteld is in of vergezeld gaat van een vertaling, ofwel in een taal die u begrijpt ofwel in de officiële taal/een van de officiële talen van de plaats van betekening of kennisgeving.

Indien u dat recht wenst uit te oefenen, moet u onmiddellijk bij de betekening of kennisgeving van het stuk en rechtstreeks ten aanzien van de persoon die de betekening of kennisgeving verricht de ontvangst ervan weigeren of moet u het stuk binnen een week terugzenden naar het onderstaande adres en verklaren dat u de ontvangst ervan weigert.

ADRES:

1. Naam:
2. Adres:
 - 2.1. Straat + nummer/postbus:
 - 2.2. Postcode + plaats:
 - 2.3. Land:
3. Telefoon:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

VERKLARING VAN DE GEADRESSEERDE:

Ik weiger de ontvangst van het hieraan gehechte stuk, omdat dit niet gesteld is in of vergezeld gaat van een vertaling, ofwel in een taal die ik begrijp ofwel in de officiële taal/een van de officiële talen van de plaats van betekening of kennisgeving.

Ik begrijp de volgende taal (talen):

Bulgaars	Litouws	Spaans	Hongaars
Tsjechisch	Maltees	Duits	Nederlands
Ests	Pools	Grieks	Portugees
Engels	Roemeens	Frans	Slowaaks

Iers	Sloveens	Italiaans	Fins
Lets	Zweeds	Overige (gelieve te preciseren):	
Gedaan te:			
Datum:			
Ondertekening en/of stempel:			
(*) Facultatief.			
<p>PL: Załączony dokument jest doręczany zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych</p> <p>Adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w języku, który rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia lub jeżeli nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.</p> <p>Jeżeli adresat chce skorzystać z tego prawa, musi odmówić przyjęcia dokumentu w momencie jego doręczenia bezpośrednio w obecności osoby doręczającej lub zwrócić dokument na niżej wskazany adres w terminie tygodnia wraz z oświadczeniem o odmowie przyjęcia.</p>			
ADRES:			
1. Imię i nazwisko/nazwa:			
2. Adres:			
2.1. Ulica i numer domu/skrytka pocztowa:			
2.2. Miejscowość i kod pocztowy:			
2.3. Kraj:			
3. Telefon:			
4. Faks (*):			
5. E-mail (*):			
OŚWIADCZENIE ADRESATA			
Niniejszym odmawiam przyjęcia załączonego dokumentu, ponieważ nie został on sporządzony w języku, który rozumiem, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia, ani nie dołączono do niego tłumaczenia na taki język.			
Rozumiem następujący(-e) język(-i):			
bułgarski	łotewski	hiszpański	węgierski
czeski	maltański	niemiecki	niderlandzki
estoński	polski	grecki	portugalski
angielski	rumuński	francuski	słowacki
irlandzki	słoweński	włoski	fiński
inny (proszę określić):			
Sporządzono w:			
Data:			
Podpis i/lub pieczęć:			
(*) Nieobowiązkowo.			
<p>PT: O acto em anexo é citado ou notificado nos termos do Regulamento (CE) n.o 1393/2007 do Parlamento Europeu e do Conselho relativo à citação e à notificação dos actos judiciais e extrajudiciais em matérias civil e comercial nos Estados-Membros.</p> <p>Tem a possibilidade de recusar a recepção do acto se este não estiver redigido, ou acompanhado de uma tradução, numa língua que compreenda ou na língua oficial ou numa das línguas oficiais do local de citação ou notificação.</p> <p>Se desejar exercer esse direito, deve recusar o acto no momento da citação ou notificação, directamente junto da pessoa que a ela procede, ou devolvê-lo ao endereço seguidamente indicado, no prazo de uma semana, declarando que recusa aceitá-lo.</p>			
ENDEREÇO:			
1. Identificação:			
2. Endereço:			
2.1. Rua + número/caixa postal:			
2.2. Localidade + código postal:			
2.3. País:			
3. Telefone:			

4. Fax (*):
5. Correio electrónico (e-mail) (*):

DECLARAÇÃO DO DESTINATÁRIO:

Eu, abaixo assinado(a), recuso aceitar o acto em anexo porque o mesmo não está redigido nem acompanhado de uma tradução numa língua que eu compreenda ou na língua oficial ou numa das línguas oficiais do local de citação ou notificação.

Compreendo a(s) seguinte(s) língua(s):

Búlgaro	Lituano	Espanhol	Húngaro
Checo	Maltês	Alemão	Neerlandês
Estónio	Polaco	Grego	Português
Inglês	Romeno	Francês	Eslovaco
Irlandês	Esloveno	Italiano	Finlandês
Letão	Sueco	Outra (queira precisar):	

Feito em:

Data:

Assinatura e/ou carimbo:

(*) Esta informação é facultativa.

RO: Documentul anexat este notificat sau comunicat în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială.

Puteți refuza primirea actului în cazul în care acesta nu este redactat sau însoțit de o traducere într-una dintre limbile pe care le înțelegeți sau în limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale locului de notificare sau comunicare.

Dacă doriți să exercitați acest drept, refuzați primirea actului în momentul notificării sau al comunicării, transmitând acest lucru direct persoanei care notifică sau comunică actul, ori returnați actul la adresa indicată mai jos, în termen de o săptămână, precizând că refuzați primirea acestuia.

ADRESĂ:

1. Nume:
2. Adresă:
 - 2.1. Stradă și număr/C.P.:
 - 2.2. Localitate și cod poștal:
 - 2.3. Țara
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

DECLARAȚIA DESTINATARULUI:

Refuz primirea actului anexat deoarece acesta nu este redactat sau însoțit de o traducere în una dintre limbile pe care le înțeleg sau în limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale locului de notificare sau comunicare.

Înțeleg următoarea (următoarele) limbă (limbi):

Bulgară	Lituaniană	Spaniolă	Maghiară
Cehă	Malteză	Germană	Olandeză
Estonă	Polonă	Greacă	Portugheză
Engleză	Română	Franceză	Slovacă
Irlandeză	Slovenă	Italiană	Finlandeză
Letonă	Suedeză	Altele (vă rugăm, precizați):	

Întocmită la:

Data:

Semnătura și/sau ștampila:

(*) Element facultativ.

SK: Priložená písomnosť sa doručuje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch.

Túto písomnosť môžete odmietnuť prevziať, ak nie je vyhotovená ani v jazyku, ktorému rozumiete, ani v úradnom jazyku miesta doručenia alebo v jednom z úradných jazykov miesta doručenia, ani k nej nie je pripojený preklad do niektorého z týchto jazykov.

Ak si želite využit' toto právo, prevzatie písomnosti musíte odmietnuť pri jej doručení priamo osebe, ktorá písomnosť doručuje, alebo písomnosť musíte do jedného týždňa vrátiť na nižšie uvedenú adresu s vyhlásením, že ju odmieta prevziať.

ADRESA:

1. Označenie:
2. Adresa:
 - 2.1. Ulica a číslo/P. O. Box:
 - 2.2. Miesto a PSČ:
 - 2.3. Štát:
3. Tel.:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

VYHLÁSENIE ADRESÁTA:

Odmietam prevziať pripojenú písomnosť, pretože nie je vyhotovená ani v jazyku, ktorému rozumiem, ani v úradnom jazyku miesta doručenia alebo v jednom z úradných jazykov miesta doručenia, ani k nej nie je pripojený preklad do niektorého z týchto jazykov.

Rozumiem tomuto jazyku/týmto jazykom:

bulharčina	litovčina	španielčina	maďarčina
čeština	maltčina	nemčina	holandčina
estónčina	poľština	gréčtina	portugalčina
angličtina	rumunčina	francúzština	slovenčina
írčina	slovinčina	taliančina	fínčina
lotyština	švédčina	iný (uveďte):	

V:

Dňa:

Podpis a/alebo odtlačok pečiatky:

(*) Tento údaj je nepovinný.

SL: Priloženo pisanje se vroča v skladu z Uredbo (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah.

Sprejem pisanja lahko zavrnete, če ni sestavljeno v jeziku, ki ga razumete, ali v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov kraja vročitve, oziroma mu ni priložen prevod v enega od teh jezikov.

Če želite uveljaviti to pravico, morate zavrniti sprejem pisanja v trenutku vročitve, in sicer neposredno pri osebi, ki pisanje vroča, ali pisanje vrniti na spodaj navedeni naslov v roku enega tedna z izjavo, da sprejem zavračate.

NASLOV:

1. Ime:
2. Naslov:
 - 2.1. Ulica in številka/poštni predal:
 - 2.2. Kraj in poštna številka:
 - 2.3. Država:
3. Telefon:
4. Faks (*):
5. Elektronska pošta (*):

IZJAVA NASLOVNIKA:

Zavračam sprejem priloženega pisanja, ker ni sestavljeno v jeziku, ki ga razumem, ali v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov kraja vročitve, oziroma mu ni priložen prevod v enega od teh jezikov.

Razumem naslednje jezike:

bolgarščino	litovščino	španščino	maďarščino
češčino	malteščino	nemščino	nizozemščino
estonščino	poljščino	grščino	portugalščino
angleščino	romunščino	francoščino	slovaščino
irščino	slovenščino	italijanščino	fínščino
latvijščino	švedščino	drugo (prosimo, navedite):	

V:

Datum:

Podpis in/ali žig:

(*) Ni obvezno.

SV: Den bifogade handlingen har delgetts i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

Ni får vägra att ta emot handlingen om den inte är avfattad på, eller åtföljs av en översättning till, antingen ett språk som ni förstår eller det officiella språket eller något av de officiella språken på delgivningsorten.

Om ni önskar utnyttja denna rättighet, måste ni vägra att emot handlingen vid delgivningen genom att vända er direkt till delgivningsmannen eller genom att återsända handling inom en vecka till nedanstående adress och ange att ni vägrar att ta emot den.

ADRESS

1. Namn:
2. Adress:
- 2.1. Gatuadress/box:
- 2.2. Postnummer och ort:
- 2.3. Land:
3. Tfn:
4. Fax (*):
5. E-post (*):

ADRESSATENS FÖRKLARING

Jag vägrar att ta emot bifogade handling eftersom den inte är avfattad på, eller åtföljs av en översättning till, ett språk som jag förstår eller det officiella språket eller något av de officiella språken på delgivningsorten.

Jag förstår följande språk:

Bulgariska	Litauiska	Spanska	Ungerska
Tjeckiska	Maltesiska	Tyska	Nederländska
Estniska	Polska	Grekiska	Portugisiska
Engelska	Rumänska	Franska	Slovakiska
Irländska	Slovenska	Italienska	Finska
Lettiska	Svenska	Annat språk (ange vilket):	

Ort:

Datum:

Underskrift och/eller stämpel:

(*) Ej obligatoriskt.

DA: Vedlagte dokument forkyndes hermed i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager.

De kan nægte at modtage dokumentet, hvis det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til enten et sprog, som De forstår, eller det officielle sprog eller et af de officielle sprog på forkyndelsesstedet.

Hvis De ønsker at gøre brug af denne ret, skal De nægte at modtage dokumentet ved forkyndelsen direkte over for den person, der forkynder det, eller returnere det til nedenstående adresse senest en uge efter forkyndelsen med angivelse af, at De nægter at modtage det.

ADRESSE:

1. Navn:
2. Adresse:
- 2.1. Gade og nummer/postboks:
- 2.2. Postnummer og bynavn:
- 2.3. Land:
3. Tlf.:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

ERKLÆRING FRA ADRESSATEN:

Jeg nægter at modtage vedlagte dokument, da det ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som jeg forstår, eller det officielle sprog eller et af de officielle sprog på forkyndelsesstedet.

Jeg forstår følgende sprog:

Bulgarsk	Litauisk	Spansk	Ungarsk
Tjekkisk	Maltesisk	Tysk	Nederlandsk

Estisk	Polsk	Græsk	Portugisisk
Engelsk	Rumænsk	Fransk	Slovakisk
Irsk	Slovensk	Italiensk	Finsk
Lettisk	Svensk	Andet (præciseres):	
Udfærdiget i:			
Den:			
Underskrift og/eller stempel:			
(*) Fakultativt			

C. Medierea

Directiva 2008/52/CE din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială

I. Introducere

Este unanim recunoscut faptul că medierea reprezintă o modalitate eficientă de soluționare a litigiilor. De obicei, medierea este mai rapidă și mai puțin costisitoare decât procedurile judiciare. Medierea evită confruntarea părților, inerentă în cadrul procedurilor judiciare, și conferă părților posibilitatea de a-și menține relațiile profesionale sau personale dincolo de dispută. De asemenea, medierea permite părților să găsească soluții creative pentru neînțelegeri, soluții pe care nu le-ar putea obține în instanță.

Nu în ultimul rând, recurgerea la mediere permite degrevarea instanțelor și reducerea cheltuielilor de judecată pentru justițiabili.

Uniunea Europeană intenționează să consolideze metodele alternative de soluționare a litigiilor deja implementate în tratate, inițial la articolul 65 din Tratatul privind Uniunea Europeană, acum la articolul 65 (2) lit. g) din Tratatul de la Lisabona. Comunitatea trebuie să adopte măsuri precum medierea în vederea bunei funcționări a cooperării judiciare în materie civilă.

În afara procedurii de mediere există și alte mecanisme de soluționare a litigiilor (extrajudiciare), cum ar fi concilierea sau arbitrajul. Deocamdată nu există instrumente europene în aceste domenii. Procedurile de conciliere și arbitraj sunt reglementate doar în dreptul național al statelor membre. Privitor la recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale este aplicabilă Convenția de la New York din 1958. Din acest motiv, arbitrajul este exclus din domeniul de aplicare a directivei de față.

Cu ocazia revizuirii Regulamentului Bruxelles I se discută despre eliminarea excluderii procedurii de arbitraj din domeniul de aplicare a regulamentului. Experții consideră că o dispoziție specială care să confere competență jurisdicțională în astfel de proceduri ar spori securitatea juridică. De asemenea, ar putea asigura aplicarea tuturor dispozițiilor privind competența jurisdicțională de drept internațional privat prevăzute de regulament în ce privește emiterea unor măsuri provizorii în sprijinul procedurii de arbitraj (nu doar articolul 31). Măsurile provizorii dispuse de instanță sunt importante pentru asigurarea eficienței arbitrajului. De asemenea, eliminarea excepției ar putea facilita recunoașterea hotărârilor privind validitatea unui acord de arbitraj și clarificarea recunoașterii și executării hotărârilor pronunțate în urma unui acord de arbitraj. Aceasta ar putea împiedica procedurile paralele între instanțe și curți de arbitraj în cadrul cărora acordul este considerat nevalabil într-un stat membru și valabil în alt stat membru. Răspunsul la întrebarea referitoare la posibilitatea de executare în alt stat membru a acordurilor rezultate în urma medierii depinde de forma în care aceasta a fost efectuată. De exemplu, în ce privește tranzacția judiciară și actul autentic, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate, ar putea intra în discuție recunoașterea și executarea.

În decursul ultimilor ani, părțile au utilizat cu succes medierea în diferite domenii, cum ar fi litigii din dreptul succesoral, dreptul familiei, dreptul muncii, protecția consumatorului.

În Recomandările 98/257/CE și 2001/310/CE, Comisia Europeană promovează sistemul soluționării extrajudiciare în materia protecției consumatorului. Recomandările stabilesc un

standard de independență a entității care realizează medierea și de transparență a procedurii. Recomandările includ principiul contradictorialității și principiul eficienței. Recomandarea 98/257/CE este limitată la procedurile care conduc la soluționarea litigiilor prin intervenția activă a unei terțe părți. Recomandarea 2001/310/CE include procedurile care implică doar o încercare de a reuni părțile pentru a le convinge să găsească o soluție amiabilă. Mediatorii trebuie să ofere părților informații cu privire la procedură și costuri.

Necesitatea de a promova modalități de soluționare extrajudiciară a litigiilor în domeniul protecției consumatorului s-a născut ca urmare a apariției unor noi forme de practici comerciale care îi implică pe consumatori, cum ar fi comerțul electronic, creșterea volumului tranzacțiilor transfrontaliere, reclamând acordarea unei atenții sporite în vederea câștigării încrederii consumatorilor, în special prin facilitarea asigurării accesului la căile de atac, incluzând aici accesul la mijloacele electronice de comunicare.

În domeniul protecției consumatorului există diverse posibilități de soluționare extrajudiciară, cum ar fi ECODIR, ECC-Net și FIN-Net.

ECODIR este dedicat soluționării litigiilor rezultate în urma tranzacțiilor efectuate prin intermediul internetului de către consumatori și întreprinderi. Ideea este ca litigiul rezultat prin intermediul internetului să fie soluționat tot prin intermediul acestuia. Procedura este confidențială și voluntară și presupune parcurgerea a trei etape: negocierea, medierea și recomandarea. Părțile sunt invitate să negocieze într-o perioadă dată de timp (18 zile). Dacă negocierile eșuează, ECODIR invită părțile să participe la o procedură de mediere. În acest scop ECODIR va desemna un mediator pentru a ajuta părțile să interacționeze și să identifice elementele principale ale disputei, urmând a le asista în vederea ajungerii la o soluție consensuală. Dacă nici medierea nu dă rezultate în termen de 15 zile, ECODIR emite o recomandare.

O altă instituție se numește FIN-Net. Aceasta este o rețea pentru soluționarea extrajudiciară a litigiilor financiare cu caracter transfrontalier, de exemplu un litigiu al unui consumator dintr-a anumită țară cu un furnizor de servicii financiare, cum ar fi o bancă, din altă țară.

Rețeaua centrelor europene ale consumatorilor furnizează consumatorilor informații, consultanță și asistență cu privire la drepturile acestora atunci când cumpără bunuri sau servicii dintr-un alt stat membru. Serviciile furnizate de centrele europene ale consumatorilor sunt gratuite. Consumatorul primește informații cu privire la drepturile și obligațiile sale, chiar și consultanță înainte de a achiziționa bunurile sau serviciile. Rețeaua intervine doar în litigiile cu caracter transfrontalier, asistând consumatorul la contactarea operatorului economic în vederea unei soluționări amiabile. Centrele europene ale consumatorilor oferă consultanță cu privire la procedurile alternative de soluționare a litigiilor, dar chiar și cu privire la inițierea unei proceduri cu privire la cererile cu valoare redusă sau alte acțiuni judiciare.

Ținând cont că centrele europene ale consumatorilor nu au atribuții în domeniul executării, ele nu pot obliga operatorii economici să ia măsuri.

Soluționarea extrajudiciară a litigiilor, cum ar fi medierea, presupune costuri. În conformitate cu Directiva 2002/8/CE a Consiliului de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii, costurile medierii pot fi incluse în asistența judiciară. În considerentul nr. 21 și în articolul 10 se precizează că asistența judiciară trebuie să fie acordată în aceleași condiții, atât în cazul procedurilor judiciare tradiționale, cât și în cazul

procedurilor extrajudiciare, precum medierea, atunci când legislația impune recurgerea la astfel de proceduri sau o instanță trimite părțile la o astfel de procedură.

Directiva se aplică în cazul litigiilor transfrontaliere, în materie civilă și comercială. Persoanele fizice implicate într-un litigiu au dreptul să beneficieze de asistență juridică corespunzătoare. Asistența juridică se consideră a fi corespunzătoare atunci când garantează consilierea în faza pre-contencioasă, în vederea ajungerii la un acord înainte de inițierea unei proceduri judiciare. Asistența judiciară nu înseamnă în mod obligatoriu că include reprezentarea în justiție printr-un avocat.

În cazul în care nu este necesară reprezentarea în justiție, asistența judiciară include cheltuielile de interpretare, de traducere a documentelor solicitate de instanță și cheltuielile de deplasare (cheltuieli suportate de statul membru al instanței sesizate) și cheltuielile privind asistența acordată de un avocat local și traducerea cererii (cheltuieli suportate de statul membru în care se află domiciliul sau reședința obișnuită a părții).

În afara faptului că cererea nu trebuie să apară ca fiind vădit nefondată, este relevantă și situația financiară a solicitantului (venitul, bunurile sau situația familială, inclusiv o evaluare a resurselor persoanelor care depind financiar de solicitant). Statele membre pot stabili praguri peste care se prezumă că solicitantul asistenței judiciare poate suporta, în tot sau în parte, cheltuielile de judecată. Instanța trebuie să hotărască, utilizând un formular tip, dacă solicitantul are dreptul la asistență judiciară.

Procedura de mediere în domeniul economic, al litigiilor de vecinătate și chiar în domeniul construcțiilor a dat rezultate bune până în momentul de față.

Acesta este motivul pentru care unele state membre, printre care și România (Legea 192 din 16 mai 2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator), au emis legi naționale în această materie.

În Austria, de exemplu, există o lege privind medierea în materie civilă, în vigoare de la data de 01.01.2004 și care cuprinde drepturile și obligațiile mediatorilor și condițiile care trebuie îndeplinite pentru a deveni mediator oficial. Această lege conține de asemenea și prevederi referitoare la lista oficială a mediatorilor din Austria care trebuie să facă dovada studiilor. Studiile necesare profesiei de mediator sunt prevăzute în detaliu în Regulamentul profesiei de mediator în materie civilă.

Dispozițiile de la art. 320 ZPO (Cod austriac de procedură civilă), precum și dispozițiile prevăzute de legea română, mai exact art. 37 din Legea 192 din 16 mai 2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, interzic audierea mediatorilor în calitate de martori.

Există, de asemenea, dispoziții referitoare la obligativitatea utilizării procedurii de mediere, de exemplu art. 21 din Regulamentul profesiei de mediator în materie civilă, atunci când este vorba despre rezilierea contractului individual de muncă, precum și despre încercările obligatorii de conciliere în materia dreptului muncii privind persoanele cu dizabilități. Părțile pot sesiza instanța doar atunci când au epuizat posibilitățile oferite de procedura de mediere.

Ținând cont că sistemul de mediere aplicat litigiilor apărute în diverse domenii s-a dovedit a fi eficient, s-a conturat din ce în ce mai clar ideea necesității introducerii și la nivelul Comunității a unui instrument de mediere în cadrul litigiilor transfrontaliere.

Comisia a adoptat o propunere pentru o directivă privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială care excludea din propunere dispozițiile privitoare la procesul de mediere sau desemnare sau acreditare a mediatorilor.

Noua directivă prezintă cinci reguli principale:

Directiva obligă statele membre să încurajeze formarea mediatorilor și introducerea unor mecanisme eficiente de control al calității în ceea ce privește furnizarea serviciilor de mediere.

Fiecare judecător din cadrul Comunității are dreptul, în oricare etapă a procedurii, să invite părțile să recurgă la mediere, dacă consideră oportun.

De asemenea, directiva obligă statele membre să stabilească mecanisme prin care conținutul unui acord rezultat în urma medierii să poată dobândi forță executorie, în cazul în care părțile solicită acest lucru.

Medierea trebuie să se desfășoare în condiții de confidențialitate, iar informațiile furnizate sau documentele depuse de părți în cursul procedurii de mediere nu vor fi folosite împotriva părților în cadrul procedurilor judiciare ulterioare, în cazul în care medierea eșuează.

Directiva cuprinde o dispoziție cu privire la termenele de decădere și de prescripție, asigurându-se astfel că părțile care aleg medierea în vederea soluționării unui litigiu nu vor fi ulterior împiedicate să inițieze o procedură judiciară privind respectivul litigiu ca urmare a împlinirii unor termene de decădere sau de prescripție extinctive pe durata procesului de mediere.

Directiva face apel către statele membre pentru promovarea utilizării mai intense a procedurii de mediere în statele respective, prin mijloace cum ar fi informarea, introducerea unor mecanisme de control al calității etc. Mediatorilor ar trebui să li se atragă atenția asupra existenței Codului european de conduită pentru mediatori, care ar trebui pus de asemenea la dispoziția publicului larg pe internet.

Inițial, medierea a fost utilizată doar în litigiile în materia dreptului familiei, motiv pentru care în dreptul internațional există numeroase diferite reglementări.

a. La nivelul UE:

- Regulamentul (CE) 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia drepturilor părintești, articolul 55 lit. e).

În Regulamentul Bruxelles II și Bruxelles II bis, autoritățile centrale ale statelor membre sunt invitate să coopereze, de exemplu, în cauzele privind răpirile internaționale de copii. Ținând cont de faptul că numărul căsătoriilor binaționale în cadrul Uniunii Europene este în continuă creștere, și problemele cauzate de desfacerea acestora devin din ce în ce mai specifice. În mod frecvent, odată cu separarea părinților, părintele care nu este titularul drepturilor părintești refuză să înapoieze copiii în cadrul exercitării dreptului la vizită. O problemă chiar mai frecventă este situația în care părintele care este titularul drepturilor părintești schimbă reședința copiilor fără știrea sau fără acordul celuilalt părinte. În ambele cazuri, autoritățile centrale din statul în care copiii locuiau anterior ar trebui să obțină informații de la părintele care nu are cunoștință de locul unde locuiesc copiii săi. Această autoritate centrală ar trebui să informeze autoritatea centrală a statului în care se prezumă că locuiesc copiii pentru a ajuta la localizarea reședinței obișnuite a copiilor. După identificarea noii reședințe a copiilor, există posibilitatea de a iniția o procedură de mediere care să implice părinții, în paralel cu procedura judiciară. În conformitate cu dispozițiile articolului 55 lit. e) din Regulamentul Bruxelles II și II bis, trebuie să existe instrumentele care să îi ajute pe părinți să ajungă la un acord menit să asigure protecția interesului superior al copilului. Pentru

mai multă eficiență, la nivelul Parlamentului European există un mediator pentru litigiile privind răpirile internaționale de copii, care oferă informații specifice acestui domeniu, cum ar fi Lista mediatorilor.

- Regulamentul (CE) nr. 4/2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere, articolul 51 alin. 2) lit. d).

Prin acest regulament, statele membre introduc o autoritate centrală responsabilă cu cooperarea dintre statele membre în materie de obligații de întreținere. În afara atribuțiilor cu privire la luarea tuturor măsurilor adecvate, de exemplu, pentru a facilita colectarea și transferul rapid al plăților prestației de întreținere, autoritățile centrale sunt invitate a încuraja soluțiile amiabile în vederea obținerii plăților voluntare ale prestației de întreținere, atunci când este adecvat prin mediere, conciliere sau alte modalități similare.

b. La nivel internațional:

Articolul 7 din Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii prevede obligația autorităților centrale din statele semnatare de a facilita înapoierea imediată a copiilor în cazurile de răpiri internaționale. Una din atribuțiile autorităților centrale este de a facilita întoarcerea voluntară a copilului sau soluționarea amiabilă a litigiilor. În acest context, statele semnatare ale convenției au elaborat un Ghid de bune practici privind medierea, așa-numitul Proces de la Malta. În cadrul acestuia s-a dovedit că în viitorul apropiat medierea va fi un domeniu în continuă creștere ca mijloc de soluționare a aspectelor de drept privat cu caracter transfrontalier în ce privește copiii și familia. Ghidul era necesar dat fiind că, în ciuda conținutului clar al convenției, statele semnatare utilizau mijloacele disponibile în mod neuniform. Convenția neavând reguli de procedură, se impunea aplicarea uniformă a dispozițiilor acesteia. În Ghidul de bune practici, experții analizează diferitele sisteme existente în statele semnatare, furnizând astfel informații cu privire la avantajele și dezavantajele acestor sisteme.

Procesul de la Malta constituie pentru statele semnatare un mijloc de recunoaștere a necesității de mediere cu privire la aspectele specifice legate de protecția interesului superior al copilului. În cadrul acestuia se discută despre chestiuni legate, de exemplu, de acordurile rezultate în urma medierii, mai exact dacă acestea pot dobândi forță executorie. Deocamdată nu există o soluție la această problemă legată de conferirea caracterului executoriu în înțelesul Directivei 2008/52/CE.

Convenția de la Haga din 2007 privind obținerea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei prevede la articolul 6 atribuții specifice în sarcina autorităților centrale:

- Autoritățile centrale trebuie să solicite, furnizeze sau faciliteze asistența juridică: termenul de asistență juridică include orice tip de consultanță juridică, consiliere, reprezentare; un exemplu ar fi exonerarea de la plata cheltuielilor de judecată și accesul la servicii de mediere.
- La litera d), convenția cheamă autoritățile centrale să încurajeze adoptarea unor soluții amiabile pentru plata întreținerii copilului. Autoritățile centrale sunt obligate să promoveze și încurajeze în mod activ utilizarea metodelor sau procedurilor menite să conducă la obținerea unor soluții amiabile. Medierea a fost inclusă în special în litigiile dificile care nu implică proceduri judiciare.

Cerințele minime la adresa autorităților centrale prevăd furnizarea de informații privind serviciile de mediere. Alte posibilități prevăd recurgerea la ajutorul unui mediator în litigiile

dificile sau trimiterea părților către un serviciu internațional de mediere. Trebuie însă subliniat faptul că autoritățile centrale nu sunt obligate să pună la dispoziție personalul propriu în cadrul procesului de mediere, nefiind responsabile pentru acesta.

În conformitate cu articolul 31 lit. b) din Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, dreptului aplicabil, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor, autoritățile centrale iau măsurile potrivite pentru a facilita, prin mediere, conciliere sau alte mijloace asemănătoare, înțelegeri asupra soluțiilor privind protecția persoanei sau a bunurilor copilului în situațiile cărora li se aplică dispozițiile convenției.

La articolul 7 din Convenția de la Strasbourg asupra relațiilor personale care privesc copiii, autoritățile judiciare sunt chemate, atunci când sunt soluționate litigiile în materie de relații personale, să ia toate măsurile adecvate pentru a-i încuraja pe părinți și pe celelalte persoane care au legături de familie cu copilul să ajungă la învoielă pe cale amiabilă în ce privește relațiile personale cu acesta, în special prin recurgerea la medierea familială și la alte metode de soluționare a conflictelor.

II. Domeniul de aplicare

Directiva se aplică, în cazul litigiilor transfrontaliere, în materie civilă și comercială, exceptând acele drepturi și obligații de care părțile nu pot dispune în conformitate cu legislația aplicabilă corespunzătoare. Astfel de drepturi și obligații sunt frecvente în materia dreptului familiei și dreptului muncii.

Directiva nu se aplică, în special, chestiunilor fiscale, vamale sau administrative și nici răspunderii statului pentru actele sau omisiunile sale în exercitarea autorității publice.

În expunerea de motive se precizează că directiva nu ar trebui să se aplice negocierilor precontractuale și nici procedurilor cvasi-judiciare, precum anumite sisteme de conciliere judiciară, sisteme de soluționare a plângerilor consumatorilor, arbitrajul și deciziile experților.

Litigiile transfrontaliere sunt definite ca fiind litigiile în care cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel al oricărei alte părți la data la care:

- părțile decid să recurgă la mediere după apariția litigiului;
- medierea este impusă de instanță;
- există o obligație de a recurge la mediere care reiese din dreptul național; sau
- o invitație adresată părților de a recurge la procedura de mediere.

Fără a aduce atingere acestor dispoziții, un litigiu transfrontalier este în egală măsură cel în care procedurile judiciare sau arbitrale care au urmat medierii între părți sunt inițiate în alt stat membru decât cel în care părțile își au reședința obișnuită. Aceasta înseamnă că dacă una dintre părți își schimbă reședința obișnuită, litigiul se încadrează în continuare în domeniul de aplicare al directivei. Schimbarea reședinței obișnuite nu mai modifică domeniul de aplicare a directivei.

Directiva este obligatorie și se aplică tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei.

III. Definiții

Medierea

Înseamnă un proces structurat, indiferent cum este denumit sau cum se face referire la acesta, în care două sau mai multe părți într-un litigiu încearcă, din proprie inițiativă, să ajungă la un acord privind soluționarea litigiului dintre ele, cu asistența unui mediator. Acest proces poate fi inițiat de către părți, sugerat sau dispus de instanță sau prevăzut de dreptul unui stat membru. Acesta include medierea efectuată de un judecător care nu este implicat în nicio procedură judiciară conexă litigiului în cauză. Medierea exclude demersurile instanței sau ale judecătorului sesizat de a soluționa litigiul pe parcursul procedurilor judiciare privind litigiul în cauză.

La art. 1 din Legea 192 din 16 mai 2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator și Legea 370/2009 definiția este similară:

Medierea reprezintă o modalitate facultativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate și beneficiind de acordul deplin al părților.

Medierea se bazează pe încrederea pe care părțile o acordă mediatorului, ca persoană aptă să faciliteze negocierile dintre ele și să le sprijine pentru soluționarea conflictului, prin obținerea unei soluții reciproc convenabile, eficiente și durabile.

Mediatorul

Înseamnă orice terț chemat să conducă procesul de mediere într-o manieră eficientă, imparțială și competentă, indiferent de denumirea sau de profesia terțului în statul membru respectiv și de modul în care terțul a fost numit sau i s-a solicitat să efectueze medierea.

În conformitate cu dispozițiile articolului 4 din directivă, statele membre asigură calitatea procesului de mediere.

În conformitate cu legea română, există numeroase dispoziții menite să asigure o mediere de o bună calitate. La art. 7, de exemplu, condițiile sunt foarte severe.

Se precizează că persoana care dorește să devină mediator trebuie să aibă capacitate deplină de exercițiu, studii superioare, o vechime în muncă de cel puțin 3 ani, este aptă, din punct de vedere medical, pentru exercitarea acestei activități, se bucură de o bună reputație și nu a fost condamnată definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei și a absolvit cursurile pentru formarea mediatorilor, în condițiile legii, cu excepția absolvenților de programe postuniversitare de nivel master în domeniu, acreditate conform legii și avizate de Consiliul de mediere.

Directiva face trimitere, de asemenea, la Recomandarea Comisiei 2001/310/CE din 4 aprilie 2001 asupra regulilor aplicate de autoritățile extrajudiciare responsabile pentru rezolvarea amiabilă a disputelor consumatorilor, în care se menționează termenii de imparțialitate, transparență și echitate.

IV. Recurgerea la mediere

O instanță la care a fost introdusă o acțiune poate, atunci când este cazul, să invite părțile să recurgă la mediere pentru a soluționa litigiul. Instanța poate, de asemenea, invita părțile să

participe la o sesiune de informare; este însă clar că directiva nu aduce atingere legislației naționale conform căreia recurgerea la mediere este obligatorie.

Instanțele ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili, în temeiul dreptului național, termene în care să se desfășoare procedura de mediere.

V. Caracterul executoriu al acordurilor rezultate în urma medierii

După cum s-a arătat mai sus, obiectivul medierii este acela de a găsi o soluționare la litigiile în care sunt implicate părțile. Această soluție poate fi sub forma unui acord între părți.

Cu toate că acordul se bazează pe bunăvoința părților care au fost implicate în mediere, acordul ar trebui să dobândească caracter executoriu. În conformitate cu dispozițiile articolului 6 din directivă, statele membre asigură părților posibilitatea de a solicita dobândirea caracterului executoriu al conținutului acordului scris rezultat în urma medierii.

Solicitarea este respinsă în cazul în care conținutul acordului este contrar dreptului statului membru. Conținutul acordului poate dobândi caracter executoriu printr-o hotărâre, decizie sau act autentic emise de o instanță sau de o altă autoritate competentă.

Medierea nu ar trebui considerată o soluție inferioară procedurii judiciare. Efectul de găsimă a unei soluții în final trebuie să se regăsească atât în mediere, cât și în procedura judiciară. Soluția trebuie să aibă aceeași calitate sub aspectul standardelor juridice, motiv pentru care este important ca acordul rezultat în urma medierii să dobândească caracter executoriu.

În cazul în care conținutul unui acord rezultat în urma medierii și care privește aspecte de dreptul familiei nu este executoriu în statul membru în care a fost încheiat acordul și în care este formulată cererea prin care se solicită dobândirea caracterului executoriu, directiva nu ar trebui să încurajeze părțile să eludeze legile aceluia stat membru prin dobândirea caracterului executoriu acordului într-un alt stat membru. Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 precizează în mod expres că pentru a fi executorii în alte state membre acordurile dintre cele două părți trebuie să fie executorii în statul membru în care au fost încheiate.

VI. Confidențialitatea medierii

Pentru o mediere reușită este obligatoriu ca părțile să aibă posibilitatea de a discuta despre probleme într-un mod deschis, fără teama că ceea ce spun poate fi folosit împotriva lor de partea adversă în procedura judiciară, în cazul în care medierea eșuează.

În conformitate cu articolul 7 din directivă, statele membre se asigură că nici mediatorii, nici cei implicați în administrarea (unor părți ale) procesului de mediere să nu fie obligați să aducă probe.

O excepție de la articolul 7 o constituie cazul în care acest lucru este necesar pentru considerente imperioase de ordine publică ale statului membru respectiv, în special pentru a asigura protecția interesului superior al copilului sau pentru a împiedica vătămarea integrității fizice sau psihice a unei persoane. O altă excepție precizează că divulgarea conținutului acordului rezultat în urma medierii este permisă atunci când acest lucru este necesar executării acestuia.

Statele membre însă au în continuare posibilitatea de a adopta măsuri mai stricte pentru a proteja confidențialitatea medierii.

VII. Efectul medierii asupra termenelor de decădere și de prescripție

Este deosebit de important ca părțile care ajung să recurgă la procedura de mediere să fie conștiente că nu trebuie să le fie teamă de eventuale dezavantaje în cadrul procedurii judiciare, în cazul în care medierea eșuează.

Directiva impune statelor membre să se asigure că părțile care aleg medierea nu vor fi ulterior împiedicate să inițieze o procedură judiciară sau arbitrală privind respectivul litigiu ca urmare a împlinirii unor termene de decădere sau de prescripție extinctive pe durata procesului de mediere.

Dată fiind importanța procedurii de mediere, directiva – cu toate că Uniunea nu are competențe juridice cu caracter obligatoriu – recomandă respectarea dispozițiilor și standardelor directivei și în cadrul litigiilor fără caracter transfrontalier.

D. Directiva 2004/80/CE din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracțiunilor

I. Introducere

Victimele infracțiunilor în Uniunea Europeană trebuie să aibă dreptul la o despăgubire echitabilă și corespunzătoare prejudiciilor suferite, indiferent de locul din Uniunea Europeană în care a fost săvârșită infracțiunea. Directiva Consiliului 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracțiunilor stabilește un sistem de cooperare în vederea facilitării accesului victimelor infracțiunilor la despăgubire, în situații transfrontaliere.

Contextul elaborării directivei îl constituie eliminarea cât mai extinsă a obstacolelor în calea liberei circulații și a riscurilor legate de aceasta.

În conformitate cu Decizia-cadru 2001/220/JAI privind statutul victimelor în cadrul procesului penal, persoanele pot solicita compensații autorului infracțiunii ale cărei victime au fost, în cursul derulării unui proces penal.

În general, autorul infracțiunii trebuie să plătească despăgubiri victimei infracțiunii ca urmare a hotărârilor instanțelor civile, în unele țări a instanțelor penale, sau pe baza unei tranzacții sau acord extrajudiciar încheiat între autorul infracțiunii și victimă. În multe cazuri, autorul infracțiunii nu poate fi identificat sau nu dispune de resursele necesare pentru a plăti despăgubirile. Există câteva motive pentru care, în cazul în care autorul infracțiunii nu poate plăti, statul trebuie să plătească: statul nu a reușit să preîntâmpine săvârșirea infracțiunii printr-o politică eficientă de prevenire sau a introdus măsuri de politică penală care au eșuat. Un alt motiv este interzicerea de către stat a actelor de răzbunare personală, statul fiind astfel obligat să satisfacă victima sau apropiații acesteia. Există, de asemenea, considerații care susțin că plata de către stat se justifică din motive de solidaritate.

Obiectivul directivei constă în facilitarea accesului victimelor infracțiunilor la despăgubire în situații transfrontaliere. Despăgubirile trebuie să poată fi obținute atât în situații interne, cât și transfrontaliere, indiferent de țara în care își are reședința victima și indiferent de țara în care s-a săvârșit infracțiunea.

Este important să facem diferența între despăgubirea pe care autorul infracțiunii trebuie să o plătească ca urmare a acționării sale în justiție de către victimă în cadrul unui proces civil, pe de o parte, și despăgubirea pe care trebuie să o plătească ca parte a unei hotărâri judecătorești în cadrul unui proces penal.

Despăgubirile care fac obiectul acestei directive sunt cele solicitate în fața unei autorități publice. În cazul în care condițiile pentru acordarea unei despăgubiri în baza acestei directive sunt întrunite, statul în care s-a săvârșit infracțiunea plătește despăgubirea.

Despăgubirile acordate victimei pe baza unei hotărâri judecătorești în urma unui proces penal reprezintă în cadrul Uniunii Europene, conform articolului 5 din Regulamentul Bruxelles I, titlu executoriu.

Procedura de obținere de despăgubiri din partea statului și procedura de obținere de despăgubiri din partea autorului infracțiunii sunt paralele. Cu toate acestea, în cazul în care autorul infracțiunii este condamnat, iar prejudiciile recuperate, despăgubirile sunt și ele deduse. Procedura de obținere de despăgubiri din partea statului nu depinde de finalizarea procesului penal.

În conformitate cu articolul 18 alin. (1), statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 1 ianuarie 2006. Termenul acordat României și Bulgariei pentru transpunerea conținutului directivei în legislația națională a fost data de 31 decembrie 2006.

România a adoptat la nivel național diferite măsuri menite să asigure protecția victimelor infracțiunilor, cum ar fi Legea nr. 211/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 505/04.06.2004, intrată în vigoare la data de 01.01.2005; Ordonanța de Urgență nr. 113/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, aprobată prin Legea nr. 45/2008, și Ordinul Ministrului Justiției nr. 1319/2008 pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind procedura de obținere a compensațiilor financiare de către victimele infracțiunilor intenționate comise cu violență în situații transfrontaliere prevăzute în Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificări și adăugiri ulterioare.

II. Domeniul de aplicare

Directiva permite statelor membre posibilitatea limitării determinării momentului aplicării directivei pentru infracțiuni săvârșite după data de 30 iunie 2005.

Definiția noțiunii de victimă a infracțiunii a fost furnizată deja cu ocazia pronunțării hotărârii C-467/05, proces penal Giovanni Dell 'Orto, parte Saipem SpA limitation. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărât că persoanele juridice care au fost prejudiciate în activele lor în urma unei infracțiuni intenționate să fie excluse din domeniul de aplicare a directivei. Aceasta înseamnă că doar persoanele fizice pot solicita compensații în virtutea dispozițiilor directivei.

Compensațiile se acordă în conformitate cu dispozițiile directivei și normele române (articolul I din Ordonanța de Urgență nr. 113/2007) victimelor cu condiția ca infracțiunea să fi fost săvârșită în România, iar victima este

- cetățean român,
- cetățean străin sau apatrid cu reședința legală în România,
- cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene care s-a aflat în mod legal pe teritoriul României la data săvârșirii infracțiunii sau
- un cetățean străin sau apatrid cu reședința într-un stat membru al Uniunii Europene care s-a aflat în mod legal pe teritoriul României la data săvârșirii infracțiunii.

III. Procedura

În principiu, statul membru pe al cărui teritoriu a fost săvârșită infracțiunea este obligat la plata compensațiilor.

În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor directivei, statele membre trebuie să desemneze o așa-numită autoritate responsabilă cu asistența și o autoritate de decizie.

Autoritate de decizie pentru solicitările de compensații pentru infracțiuni săvârșite pe teritoriul României este Comisia pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor de pe lângă Tribunalul București. Această comisie este compusă din cel puțin trei judecători desemnați în conformitate cu această lege. România a comunicat autoritatea română responsabilă cu asistența ca fiind Ministerul Justiției.

La cerere, victimele beneficiază de sprijin din partea autorității responsabile cu asistența pentru completarea formularului tip. **Formularul tip de cerere** este anexat Ordinului Ministrului Justiției nr. 1319/2008.

Pentru transmiterea cererii, partea trebuie să utilizeze **formularul tip 1**, denumit formularul tip pentru transmiterea cererii (Decizia Comisiei Europene din 19 aprilie 2006 pentru stabilirea formelor standard ale cererilor și deciziilor și Directiva Consiliului 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracțiunilor, publicată în JO L 125, 12.05.2006).

La formularul tip 1 autoritatea responsabilă cu asistența trebuie să adauge alte documente justificative. Autoritatea responsabilă cu asistența nu face nicio evaluare a cererii.

După ce primește o cerere transmisă prin formularul tip, autoritatea de decizie din statul membru pe al cărui teritoriu a fost săvârșită infracțiunea transmite diverse informații victimei și autorității responsabile cu asistența.

Informații în legătură cu:

- numele persoanei de contact sau al departamentului care se ocupă de dosar,
- o confirmare de primire a cererii,
- dacă este posibil, o indicație privind termenul aproximativ în care se va emite o decizie privind cererea.

Solicitările pentru informații suplimentare din partea victimei se transmit de asemenea prin intermediul autorității responsabile cu asistența.

Dacă autoritatea de decizie hotărăște, conform dreptului din statul membru căruia îi aparține, să audieze solicitantul sau orice altă persoană, cum ar fi un martor sau un expert, aceasta poate contacta autoritatea responsabilă cu asistența pentru a lua măsurile necesare pentru ca părțile interesate să fie audiate

- direct de către autoritatea de decizie, în special prin sistemul de teleconferință sau videoconferință sau
- de către autoritatea responsabilă cu asistența, care transmite ulterior autorității de decizie un proces-verbal al audierii.

Audierea directă nu poate avea loc decât dacă părțile interesate își exprimă liber acordul, fără ca autoritatea de decizie să poată impune măsuri coercitive.

În conformitate cu articolul 10 din directivă, decizia se transmite de către autoritatea de decizie solicitantului și autorității responsabile cu asistența prin **formularul tip 2**, denumit formular tip pentru transmiterea deciziilor din anexa 2.

Autoritatea de decizie examinează cererea și acordă compensația. Definiția cu privire la natura compensației care trebuie acordată, precum și categoria victimei care poate beneficia de compensații au fost lăsate la latitudinea statelor membre, cu condiția ca aceasta să fie echitabilă și adecvată. În legea română, pentru prejudicii materiale se acordă compensații financiare care nu pot depăși echivalentul a zece salarii minime pe economie stabilit pentru anul în care victima a înaintat cererea pentru compensații financiare.

Există, de asemenea, și posibilitatea ca victimelor să li se acorde plăți în avans din compensațiile financiare. În cazul respingerii cererii de acordare a compensațiilor financiare, victima trebuie să restituie plata în avans, cu excepția situației în care cererea pentru acordarea de compensații financiare a fost respinsă pentru singurul motiv că autorul infracțiunii nu s-a aflat în insolvență sau nu este dispărut.

Compensațiile financiare se acordă victimei doar dacă aceasta a notificat organele de urmărire penală în termen de 60 zile de la data comiterii infracțiunii. Victima poate beneficia și de asistență juridică gratuită.

În cazurile în care autorul infracțiunii a fost identificat, compensațiile financiare pot fi acordate victimei cu condiția ca:

1. aceasta să fi înaintat cererea în termen de un an de la data
 - la care hotărârea de condamnare sau achitare pronunțată de instanță a rămas definitivă și s-au acordat despăgubiri civile sau s-a dispus achitarea sau încetarea procesului penal;
 - la care procurorul a dispus scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale;
 - la care s-a dispus neînceperea urmăririi penale.
2. victima să se fi constituit ca parte civilă în cadrul unui proces penal;
3. făptuitorul se află în insolvență sau este dispărut;
4. victima nu a obținut din partea unei societăți de asigurare reparații totale pentru prejudiciul suferit.

Dacă făptuitorul este identificat, victima poate înainta cerere pentru acordarea de compensații financiare în termen de 3 ani de la data comiterii infracțiunii.

Compensația se utilizează, de exemplu, pentru acoperirea cheltuielilor medicale, a prejudiciilor materiale și a veniturilor de care victima a fost privată ca urmare a comiterii infracțiunii.

Legea română menționează infracțiunile pentru care victima poate solicita compensații în conformitate cu dispozițiile articolului 1 alin. (1) din Ordonanța de Urgență nr. 113/2007 de modificare a articolului 21 din Legea nr. 211/2004.

Există situații în care victima nu poate beneficia de compensații, de exemplu dacă fapta nu există, victima este condamnată definitiv pentru participare la un grup infracțional organizat, o sentință definitivă pentru o infracțiune, precum omor, viol sau raport sexual cu un minor sau perversiuni sexuale.

IV. Limba

Informațiile pe care și le transmit autoritățile una celeilalte sunt redactate în limbile oficiale sau într-una din limbile statului membru al autorității destinate sau într-o altă limbă a instituțiilor Uniunii Europene pe care statul membru s-a declarat dispus să o accepte.

România acceptă, în conformitate cu dispozițiile articolului 11 alin. (1) lit. a), în afara limbii române, limba engleză. Textul integral al deciziei emise de autoritatea de decizie cu privire la acordarea compensațiilor, precum și procesele-verbale se transmit, în conformitate cu articolul 11 alin. (2) lit. b) în limba română, engleză sau franceză.

V. Formulare

Formularul de cerere de obținere a compensațiilor financiare în situații transfrontaliere în temeiul art. 34⁴ din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare și al art. 1 din Directiva Consiliului 2004/80/EC din 20 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracțiunilor

1. Date despre solicitant (persoana care solicită compensație financiară):

- a) Nume:
- b) Prenume:
- c) Seria și numărul buletinului/cărții de identitate*
- d) Eliberat de* la data de*
- e) Cod numeric personal*:
- f) Sex:
- g) Data și locul nașterii:
- h) Naționalitate:
- i) Adresă și cod poștal:
- j) Locul unde persoana locuiește în mod obișnuit (dacă este diferit de domiciliu):
.....
- k) Nr. de telefon (inclusiv prefixul):
- l) Nr. de fax:
- m) Adresă de e-mail:
- n) Date bancare (pentru transferuri, trebuie prevăzut codul BIC în locul codului bancar și codul IBAN în locul numărului de cont):

2. Calitatea în care se solicită compensația financiară, în cazul în care persoana solicitantului este diferită de cea a persoanei vătămate:
.....

3. Documente justificative atașate în cazul expus la punctul 2.:
.....

4. Date despre persoana vătămată, dacă este diferită de persoana solicitantului:

- a) Nume:
- b) Prenume:
- c) Seria și numărul buletinului/cărții de identitate*:
- d) Eliberat de* la data de*
- e) Cod numeric personal*:
- f) Sex:
- g) Data și locul nașterii:
- h) Naționalitate:
- i) Adresă și cod poștal:
- j) Locul unde persoana locuiește în mod obișnuit (dacă este diferit de domiciliu):
.....
- k) Nr. de telefon (inclusiv prefixul):
- l) Nr. de fax:
- m) Adresă de e-mail:

5. Lista documentelor justificative atașate:
.....

6. Obiectul cererii și date despre fapta pentru care se solicită compensația financiară

- a) Obiectul cererii și quantumul compensației financiare solicitate (obiectul cererii nu poate fi altul decât compensația financiară):
.....
- b) Data și locul comiterii faptei:
.....

c) Descrierea faptei:

.....

7. **Locul unde solicitantul dorește să îi fie comunicate documentele ulterioare:**

.....

8. **Date bancare (pentru transferuri, trebuie prevăzut codul BIC în locul codului bancar, și codul IBAN în locul numărului de cont):**

Codul BIC:	Codul IBAN:	Denumirea băncii:	Contact în străinătate:

Data depunerii cererii:

Semnătura:

* Pentru cetățenii străini/apatrizi se vor completa în mod corespunzător cu datele din actul de identitate.

E. Extinderea competenței externe exclusive a UE în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă

E.1. Introducere

Extinderea implicit, pe cale jurisprudențială, a competenței externe exclusive a UE în domeniul încheierii acordurilor internaționale de drept internațional privat cu statele terțe și organizațiile internaționale

1 Convenția de la Lugano din 30 octombrie 2007 privind competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie civilă și comercială

În anul 1999, un grup de lucru constituit din reprezentanți ai Uniunii Europene și Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) au elaborat un proiect de revizuire atât a Convenției de la Bruxelles din 1968, cât și a Convenției de la Lugano din 1988, ambele privind competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor străine în materie civilă și comercială. Imediat a intrat în vigoare Tratatul de la Amsterdam, iar domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă a trecut în Pilonul I. Astfel, la 01.03.2002 a fost adoptat Regulamentul (CE) nr. 44/2001 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – care se aplică în relația cu statele membre și care a înlocuit Convenția de la Bruxelles din 1968.

Conform Avizului nr. 1/2003 din 07.02.2006, Curtea de Justiție a stabilit că, pentru a încheia noua Convenție de la Lugano privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, destinată înlocuirii actualei Convenții de la Lugano din 1988, **UE are competență exclusivă. Astfel, statele membre nu mai pot încheia¹¹⁹ tratate internaționale care conțin dispozițiile în domeniile menționate. Practic, pe cale jurisprudențială, s-a extins, implicit, competența externă exclusivă a UE de a negocia și semna tratate internaționale, iar acest aviz – coroborat cu tratatul – are caracterul unei norme UE de drept internațional public (dreptul tratatelor).**

Prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2007/712/EC din 15.10.2007¹²⁰ a fost aprobată semnarea, în numele UE (inclusiv a României) a Convenției de la Lugano din 2007. Convenția de la Lugano din 2007 a fost publicată în limba română în același Jurnal Oficial împreună cu decizia Consiliului Uniunii Europene sus-menționată.

Convenția de la Lugano din 2007 a fost semnată la 30.10.2007 de către Republica Islanda, Regatul Norvegiei și Confederația Elvețiană, precum și de către UE, în numele statelor membre ale UE (inclusiv în numele României), care și-a exercitat competența exclusivă în acest domeniu¹²¹. Regatul Danemarcei a semnat convenția la 5.12.2007.

119 Prin încheierea unui tratat internațional se înțelege, conform Legii nr. 590/2003 privind tratatele, parcurgerea succesiunilor de etape care trebuie urmate, ansamblul de activități care trebuie desfășurate, precum și ansamblul de proceduri și reguli care trebuie respectate astfel încât tratatul să intre în vigoare pentru România (negociere, semnare, ratificare etc.).

120 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 339, 21.12.2007.

121 Această competență externă exclusivă a UE nu este menționată expres în tratat. Această competență externă exclusivă s-a dezvoltat pe cale jurisprudențială (Avizul nr. 1/2003 din 07.02.2006). De altfel, UE și-a exercitat competența exclusivă adoptând numeroase instrumente UE în domeniul insolvenței; comunicării actelor judiciare; obținerii probelor; competenței jurisdicționale de drept internațional privat; accesului la justiție; titlului executoriu european; recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materie civilă, comercială, matrimonială și răspundere părintească; protecției consumatorilor; asigurărilor; serviciilor financiare; proprietății intelectuale.

Prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2009/430/EC din 27.11.2008 publicată în Jurnalul Oficial L 147, 10.06.2009 a fost aprobată ratificarea, în numele UE (inclusiv a României), a Convenției de la Lugano din 2007.

La depunerea instrumentului de aprobare, UE a declarat, cu ocazia modificării Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, că intenționează să clarifice domeniul de aplicare al art. 22 alin. (4) din regulamentul respectiv, pentru a ține cont de jurisprudența relevantă a Curții de Justiție în ceea ce privește procedurile referitoare la înregistrarea sau valabilitatea drepturilor de proprietate intelectuală, asigurând astfel paralelismul acestuia cu art. 22 alin. (4) din convenție și luând în același timp în considerare rezultatele evaluării privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 44/2001.

Instrumentul din 27.11.2008 de aprobare a Convenției de la Lugano din 2007 a fost depus la 18.05.2009, la Misiunea Confederației Elvețiene pe lângă Uniunea Europeană, de către Secretarul General al UE, în numele statelor membre ale UE (inclusiv al României). Regatul Norvegiei (state terțe AELS – ne-membru al Uniunii Europene) a depus instrumentul de ratificare la data de **01.07.2009**.

Astfel, Convenția de la Lugano din 2007 a intrat în vigoare, conform art. 69 alin. 4, la data de 01.01.2010, dată care reprezintă *prima zi a celei de-a șasea luni care urmează datei la care UE și un stat membru AELS își depun instrumentele de ratificare*. Convenția de la Lugano din 2007 se aplică exclusiv în relația dintre statele membre (inclusiv România) și statele terțe¹²².

Din cauza competenței exclusive a UE în acest domeniu al cooperării judiciare internaționale în materie civilă (Pilonul I), România, ca și toate celelalte state membre ale UE, nu mai poate să semneze sau să ratifice această convenție. Convenția reprezintă drept UE, se aplică direct, dar exclusiv în relația cu statele terțe, începând din 01.01.2010.

Noua Convenție de la Lugano din 2007 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială conține dispoziții referitoare la: competența jurisdicțională de drept internațional privat (civil și comercial, dar nu și dreptul familiei)¹²³ și procedura de recunoaștere și încuviințare a executării hotărârilor judecătorești, actelor autentice, tranzacțiilor judiciare (exequatur).

În prezent, în materia dreptului internațional privat, sub aspectul competenței jurisdicționale de drept internațional privat și al procedurii de recunoaștere și încuviințare a

122 Convenția de la Lugano din 2007 stabilește astfel cadrul juridic de drept internațional privat în relația cu (1) statele terțe, ne-membre ale Uniunii Europene, dar membre AELS: Republica Islanda, Regatul Norvegiei și Confederația Elvețiană, (2) alte state terțe, ne-membre ale UE (2) statele membre ale UE, dar numai pentru teritoriile aflate – din punct de vedere geografic – în afara Europei și care fac parte dintr-un stat membru al UE, în măsura în care aceste state membre o vor ratifica: Marea Britanie (pentru Insula Man, Jersey, Guernesey); Franța (pentru Mayotte, Noua Caledonie, Polinezia franceză, Saint Pierre et Miquelon, Teritoriile australe și antarctice franceze, Wallis et Futuna); Olanda (pentru Aruba și Antilele Olandeze) etc.

123 Convenția de la Lugano din 2007 conține norme care soluționează conflictele de competență jurisdicțională de drept internațional privat, și anume competența generală, competența specială, competența în materia asigurărilor, competența în materia contractelor încheiate de consumatori, competența în materia contractelor individuale de muncă, competența exclusivă, prorogarea de competență, verificarea competenței și admisibilității, excepțiile de litispendență și conexitate, măsuri asigurătorii.

executării silită a hotărârilor judecătorești (exequatur), România aplică în relația cu statele membre¹²⁴ Regulamentul nr. 44/2001.

Noua Convenție de la Lugano a înlocuit Convenția de la Lugano din 1988 (la care România nu a fost parte) și a aliniat textul convenției la textul Regulamentului nr. 44/2001, în ceea ce privește normele privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice (exequatur). **De altfel, dispozițiile din cele două instrumente UE și internațional sunt aproape identice.**

Întrucât prin Convenția de la Lugano din 16 septembrie 1988 s-a extins – la anumite state terțe, membre ale AELS – *aplicarea normelor Convenției de la Bruxelles din 1968 în aceeași materie, încheiată numai între statele membre ale CE*, **Convenția de la Lugano din 1988 a fost denumită *Convenție paralelă în raport cu Convenția de la Bruxelles din 1968***. La fel, și **Convenția de la Lugano din 2007 reprezintă o *Convenție paralelă în raport cu Regulamentul nr. 44/2001*** (care a preluat normele din Convenția de la Bruxelles din 1968). **Cel mai important aspect este acela că noua Convenție de la Lugano din 2007 se aplică în relația dintre statele terțe cu cele 11 state noi membre ale CE care au aderat la UE în 2004 (Malta, Cipru, Cehia, Slovacia, Ungaria, Slovenia, Estonia, Letonia, Lituania) și 2007 (Bulgaria, România).**

Practic, Convenția de la Lugano din 2007 – deși reprezintă drept UE – se aplică exclusiv în relația cu statele terțe, adică Convenția de la Lugano din 2007 reprezintă cadrul juridic de drept internațional privat „extra-UE”, față de Regulamentul 44/2001 care reprezintă cadrul juridic de drept internațional privat UE și față de Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat (care va fi preluată în Cartea a VII-a din noul cod de procedură civilă) care reprezintă dreptul internațional privat „intern/național”.

2 Tratatele multilaterale elaborate sub egida Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga

2.1. Introducere – Prezentarea organizației

Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, înființată în 1893, cu statut de organizație internațională interguvernamentală (permanentă din anul 1955), are drept scop realizarea unificării progresive a regulilor de drept internațional privat, în special în domeniul dreptului civil și familie. La Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga sunt membre 68 de state, precum și o organizație regională de integrare economică (UE) cu statut de membru. Peste 60 de state sunt asociate la lucrările acesteia, chiar dacă nu sunt membre ale acestei organizații.

România a devenit parte¹²⁵ la Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga în 1991, aderând la statutul acesteia prin Legea nr. 25/1991¹²⁶. Ministerul român al Justiției a fost

124 Cu anumite state ne-membre ale Uniunii Europene, și anume cu *Albania, Algeria, Bosnia-Herțegovina, R.P. Chineză, Coreea de Nord, Cuba, Croația, Egipt, Macedonia, Maroc, Moldova, Mongolia, Rusia, Serbia, Siria, Tunisia, Turcia, Ucraina*, România aplică convențiile/tratatele de asistență judiciară care conțin dispoziții referitoare la recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor judecătorești (exequatur), iar în ceea ce privește competența jurisdicțională de drept internațional privat, România aplică în relația cu aceste state Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat. În relația cu celelalte state ne-membre și cu care România nu a încheiat nicio convenție/tratat de asistență judiciară care să conțină dispoziții referitoare la competența jurisdicțională de drept internațional privat, recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor judecătorești (exequatur), România aplică Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat.

desemnat, în aplicarea art. 6 și art. 15 din statut, organ național pentru efectuarea comunicărilor cu Biroul permanent al Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat. Majoritatea statelor au desemnat ca organe naționale ministerele de justiție.

Statutul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga a fost amendat cu ocazia Celei de-a XX-a sesiuni diplomatice din 14-30 iunie 2005, pentru a permite organizațiilor regionale de integrare economică să devină membre ale acestei organizații internaționale, adică și a UE. România a acceptat amendamentele la Statutul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga prin Legea nr. 240/2006¹²⁷.

După depunerea instrumentului de acceptare a amendamentelor aduse la Statutul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, UE, formată din cele 27 de state membre, a devenit membru cu drepturi depline la 03.04.2007, în temeiul art. 3 alin. 3 din Statutul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, când a fost transmis Secretarului General al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga instrumentul de acceptare a amendamentelor aduse la Statut, la 03.04.2007, și când s-a formulat o **declarație privind competența exclusivă a UE**, în care se precizează domeniile în care statele membre i-au transferat competența, în temeiul Titlului IV, art. 61 pct. c) și art. 65 din TEC¹²⁸ (în prezent art. 61 din TEC a fost înlocuit de art. 67 din TFUE, iar art. 65 din TEC a fost înlocuit de art. 81 din TFUE). Deși această competență exclusivă a UE, care se regăsește și în domeniile reglementate de Convenția de la Haga, nu este menționată expres în tratat, ea rezultă din jurisprudența Curții de Justiție¹²⁹. Astfel, UE a precizat că are competență internă să adopte măsuri generale și specifice privind dreptul internațional privat în domenii diferite și a adoptat măsuri în domeniul cooperării judiciare civile cu implicații transfrontaliere necesare pentru buna desfășurare a pieței interne (art. 95 din TEC, art. 114 din TFUE), exemplificând competențele externe privind negocierea, semnarea și ratificarea unor numeroase convenții elaborate sub egida Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga. În baza art. 6 și art. 15 din statut, UE a comunicat depozitarului (Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos) că organul de contact este Comisia Europeană, Direcția Generală, Direcția Generală Justiție, Libertate și Securitate.

Înainte să devină membru al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, în cazul Convenției privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, Haga, 1996, elaborată de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, UE a autorizat statele membre să o

125 În perioada cuprinsă între 1893 și până la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, România a participat la adoptarea tuturor celor 7 instrumente internaționale elaborate cu ocazia conferințelor diplomatice din 1894, 1902 și 1905.

126 Publicată în Monitorul Oficial nr. 54 din 19 martie 1991.

127 Publicată în Monitorul Oficial nr. 563 din 29 iunie 2006.

128 Astfel, UE a arătat că și-a exercitat competența exclusivă adoptând numeroase instrumente UE în domeniul insolvenței; comunicării actelor judiciare; obținerii probelor; competenței; accesului la justiție; titlului executoriu european; recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materie civilă, comercială, matrimonială și răspundere părintească; protecției consumatorilor; asigurărilor; serviciilor financiare; proprietății intelectuale.

129 Astfel, prin Avizul nr. 1/2003 din 07.02.2006, Curtea de Justiție s-a pronunțat în sensul că UE are competență exclusivă pentru a încheia noua convenție asupra competenței judiciare, recunoașterea executării hotărârilor în materie civilă și comercială, destinată înlocuirii actualei Convenții de la Lugano). În aceeași scrisoare, Înalțul Oficial al Consiliului UE a precizat că întinderea competențelor exclusive ale UE vor evolua, iar orice modificare în transferul competențelor de la statele membre ale UE va fi notificată Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga.

semneze în interesul UE, cu condiția formulării unei declarații-tip¹³⁰, deoarece anumite articole din Convenția de la Haga din 1996 afectau legislația UE în domeniile competenței, recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești, în special Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materia familială și răspunderii părintești. Motivul este acela că, deși avea competență exclusivă, UE nu putea încă să o semneze, ratifice sau să adere la aceasta¹³¹, nefiind membru al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga.

Ulterior, prin Decizia Consiliului 2008/431/CE din 5 iunie 2008 Consiliul a autorizat anumite state membre¹³² să o ratifice sau să adere la aceasta, în interesul UE, cu depunerea în mod simultan a instrumentelor lor de ratificare sau de aderare pe lângă Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos, dacă este posibil, înainte de 5 iunie 2010. În acest sens, aceste state membre au fost obligate să facă schimb de informații cu Comisia în cadrul Consiliului, înainte de 5 decembrie 2009, cu privire la data prevăzută pentru încheierea procedurilor lor parlamentare necesare pentru ratificare sau aderare, pe această bază stabilindu-se data și modalitățile depunerii simultane. Pentru statele care deja au ratificat-o sau au aderat la aceasta să efectueze o declarație¹³³ privind aplicarea normelor interne relevante de drept UE.

Deși competența externă nu este explicit menționată în tratat, UE și-a argumentat dobândirea acesteia cu jurisprudența Curții de Justiție pentru care dispozițiile sus-menționate din tratat constituie fundamentul juridic nu numai pentru actele UE interne, dar și pentru acordurile internaționale încheiate de către UE.

UE poate încheia acorduri internaționale în toate cazurile în care are competență internă și a fost deja utilizată în vederea adoptării măsurilor de punere în aplicare a politicilor comune sau atunci când acordul internațional este necesar realizării unuia dintre obiectivele UE. Competența externă a UE este exclusivă în măsura în care un acord internațional afectează regulile UE interne sau le alterează conținutul. În acest caz, UE și nu statului membru îi incumbă sarcina de a contracta angajamente externe cu statele terțe sau cu organizații internaționale. Un acord internațional poate rezulta în întregime, sau numai parțial, din competența exclusivă a UE.

130 Art. 2 din Decizia nr. 93/CE/2003 precizează următoarele: „Articolele 23, 26 și 52 din convenție permit statelor contractante un anumit grad de flexibilitate menit a aplica o procedură mai simplă și mai rapidă de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești. Regulile UE prevăd un sistem de recunoaștere și executare, care este cel puțin la fel de favorabil ca și regulile din convenție. În consecință, o hotărâre judecătorească pronunțată de către o instanță a unui stat membru al Uniunii Europene referitoare la materia care privește convenția este recunoscută și executată în statul membru al UE, prin aplicarea regulilor interne relevante de drept UE.”

131 Statutul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga era în curs de modificare, iar Curtea de Justiție nu se pronunțase încă cu privire la competența exclusivă a UE.

132 Belgia, Germania, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia, Cipru, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria, Polonia, Portugalia, România, Finlanda, Suedia și Regatul Unit.

133 Art. 2 din Decizia Consiliului 2008/431/CE precizează că Consiliul autorizează Bulgaria, Cipru, Letonia, Malta, Țările de Jos și Polonia să facă o declarație conform căreia articolele 23, 26 și 52 din convenție permit părților contractante un grad de flexibilitate în vederea aplicării unui regim simplu și rapid de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești. Normele UE prevăd un sistem de recunoaștere și executare care este cel puțin la fel de favorabil ca și normele stabilite în convenție. În consecință, o hotărâre judecătorească pronunțată de o instanță a unui stat membru al Uniunii Europene, cu privire la o chestiune legată de convenție, este recunoscută și se execută în statul membru care face declarație prin aplicarea normelor interne relevante de drept UE (Regulamentul nr. 2201/2003).

În „oglinďă”, instrumentele UE și cele internaționale ale Conferinței de la Haga ar putea fi prezentate astfel:

În domeniul asistenței judiciare internaționale, dispoziții din Convenția cu privire la procedura civilă, Haga, 01.03.1954, Convenția privind comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, Haga, 15.11.1965, Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială, Haga, 18.03.1970 și Convenția privind facilitarea accesului internațional la justiție, Haga, 25.10.1980, *se regădesc în* Regulamentul nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și de abrogare a Regulamentului nr. 1348/2000, Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1206/2001 din 28 mai 2001 privitor la cooperarea între instanțele statelor în obținerea probelor în cauzele civile sau comerciale și Directiva nr. 8/2002 din 27.01.2003 asupra îmbunătățirii accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor reguli minime comune referitoare la ajutorul acordat în astfel de cauze.

În domeniul competenței jurisdicționale de drept internațional privat, precum și al recunoașterii și executării hotărârilor în materia dreptului familiei, dispoziții din Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, Haga, 19.10.1996 *se regădesc în* Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

În domeniul competenței jurisdicționale de drept internațional privat, precum și al recunoașterii și executării hotărârilor în materia obligațiilor de întreținere, dispoziții din Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei, Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere *se regădesc în* Regulamentul nr. (CE) 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.

În domeniul legii aplicabile răspunderii contractuale și delictuale, dispoziții din Convenția de la Haga din 04.05.1971 privind legea aplicabilă accidentelor de circulație, Convenția de la Haga din 02.10.1973 privind legea aplicabilă răspunderii pentru produse din 1973 *se regădesc în* Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului și Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) și Regulamentul nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II).

În domeniul acordurilor de alegere a forului (prorogarea voluntară de competență), dispoziții din Convenția de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului se regădesc în Regulamentul nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

UE și-a mai exercitat competența sa în adoptarea unor alte serii de instrumente conform art. 61 (c) din TEC (în prezent art. 67 din TFUE): Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială; Regulamentul nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate; Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului european și al Consiliului din 12 decembrie 2006 privind instituirea procedurii europene a somației de plată; Regulamentul nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 de

stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă; Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1346/2000 din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență etc.

UE a arătat în aprilie 2007 că sunt de interes mai multe convenții ale Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga grupate în trei categorii (adaptate de către autori la momentul elaborării articolului, având în vedere noile regulamente UE și propunerile de regulamente apărute în perioada aprilie 2007 – decembrie 2009):

- a. convenții aflate în domeniul acquis-ului UE, și anume convențiile privind procedura civilă din 1954, comunicările de acte din 1965, obținerea probelor din 1970, accesul la justiție din 1980, aspectele civile ale răpirii internaționale de copii din 1980, protecția copilului din 1996, la care s-ar putea adăuga și alegerea forului din 2005, legea aplicabilă accidentelor de circulație din 1971, legea aplicabilă răspunderii pentru produse din 1973;
- b. convenții care conțin domenii acoperite de legislația UE existentă sau în curs de elaborare (convențiile privind legea aplicabilă titlurilor de valoare deținute de intermediari din 2006, legea aplicabilă contractului de agenție din 1978, recunoașterea hotărârilor în materia divorțului și separării de corp din 1970, conflictele de legi referitoare la forma dispozițiilor testamentare din 1961 și succesiunile bunurilor persoanelor decedate din 1989¹³⁴, legea aplicabilă regimului bunurilor matrimoniale din 1978¹³⁵);
- c. alte convenții în legătură cu care competența UE nu a fost exercitată, dar care ar putea fi luate în considerare într-un cadru mai extins al acțiunilor concertate al statelor membre și al interesului comun al acestora (convențiile privind legea aplicabilă trustului și recunoașterea din 1985, încheierea și recunoașterea căsătoriilor din 1978, protecția copiilor și cooperarea în domeniul adopțiilor internaționale din 1993, protecția internațională a adulților vulnerabili din 2000).

În plus, facem precizarea că la două convenții ale Conferinței de Drept Internațional Privat sunt parte toate statele membre ale Uniunii Europene, și anume Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, Haga, 05.10.1961 (denumită și Convenția privind apostila) și Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, Haga, 25.10.1980. Astfel, și UE apare ca fiind parte la aceste două convenții ale Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga.

Ca o concluzie a acestei introduceri, autorii precizează că în cadrul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga UE și-a stabilit – prin modificarea Statutului Conferinței – posibilitatea de a fi membru în calitate de organizație regională de integrare economică, față de celelalte organizații internaționale (Organizația Națiunilor Unite și Consiliul Europei) care vor fi prezentate în rezumat și în care UE negociază introducerea unor clauze de tip REIO (organizație regională de integrare economică) în fiecare proiect de instrument.

134 La data de 14.10.2009 Comisia a transmis Consiliului o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor.

135 Comisia urmează să înainteze o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în domeniul regimului bunurilor matrimoniale.

2.2. Cele mai recente instrumente de drept internațional privat pe care UE le-a semnat sau urmează să le semneze în numele statelor membre

2.2.1. Convenția de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului

La 8.09.2008, Comisia a înaintat o propunere de decizie a Consiliului Uniunii Europene privind semnarea de către UE a Convenției de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului¹³⁶.

La data de 26.02.2009, prin Decizia Consiliului nr. 2009/397/CE¹³⁷ a Consiliului Uniunii Europene a fost aprobată semnarea Convenției de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului, în numele UE, sub rezerva eventualei încheieri a acesteia la o dată ulterioară. La această decizie a fost anexat textul convenției. Președintele Consiliului a fost autorizat să desemneze persoana împuternicită să semneze convenția în numele UE și să efectueze următoarea declarație în conformitate cu art. 30 din convenție: *UE declară că are competență asupra tuturor domeniilor reglementate de prezenta convenție. Statele sale membre nu vor semna, ratifica, accepta sau aproba convenția, însă vor avea obligații în temeiul acesteia prin încheierea sa de către UE. În sensul acestei declarații, termenul «UE» nu include Danemarca, în temeiul articolelor 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene.*

Motivarea deciziei a fost făcută în baza art. 61 lit. (c), coroborat cu art. 300 alin. (2) primul paragraf, din TEC (în prezent art. 67 și art. 218 din TFUE) având în vedere propunerea Comisiei, precum și demersurile UE pentru crearea unui spațiu judiciar comun bazat pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești. Totodată, s-a precizat că această convenție contribuie în mod eficace la promovarea autonomiei părților în cadrul operațiunilor comerciale internaționale și la sporirea previzibilității soluțiilor judiciare în cadrul unor asemenea operațiuni și că are incidență asupra legislației UE secundare privind competența întemeiată pe alegerea părților, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, în special Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. UE a arătat că are competență exclusivă în toate aspectele reglementate de convenție, iar art. 29 și 30 din convenție¹³⁸ îi permit să o semneze, accepte, aprobe sau adere

136 Convenția se aplică, în situațiile internaționale, acordurilor de alegere exclusivă a forului încheiate în materie civilă sau comercială. Un “acord de alegere exclusivă a forului” reprezintă un acord încheiat între două sau mai multe părți, în scris, care desemnează, în vederea soluționării litigiilor apărute sau care ar putea apărea în legătură cu un anumit raport juridic, instanțele unui stat contractant ori una sau mai multe instanțe specifice ale unui stat contractant, excluzând competența judiciară a oricărui alte instanțe.

137 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 133, 29.5.2009, pp. 1-13.

138 Art. 29. Organizații regionale de integrare economică.

(1) O organizație regională de integrare economică, care este constituită exclusiv din state suverane și care dispune de competențe în ceea ce privește toate sau o parte din domeniile reglementate de prezenta convenție, poate, în mod similar, să semneze, să accepte sau să aprobe convenția sau poate să adere la aceasta. În acest caz, organizația regională de integrare economică are drepturile și obligațiile unui stat contractant, în măsura în care organizația are competență în ceea ce privește domeniile reglementate de prezenta convenție.

(2) În momentul semnării, acceptării, aprobării sau aderării, organizația regională de integrare economică notifică în scris depozitarul cu privire la domeniile reglementate de prezenta convenție în legătură cu care statele membre au transferat competența respectivei organizații. Organizația notifică fără întârziere depozitarul, în scris, cu privire la orice modificări ale competenței sale precizate în cea mai recentă modificare efectuată în conformitate cu prezentul alineat.

la aceasta. Convenția a fost semnată la 01.04.2009, de UE, în timpul președinției Cehiei, în conformitate cu art. 29 alin. 1 din convenție, prin ministrul ceh al justiției.

2.2.2. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere stabilește dispoziții comune privind legea aplicabilă pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei, determină reguli speciale privind obligația de întreținere pentru copii și părinți, reguli speciale privind obligația de întreținere între soți și foștii soți și posibilitatea părților de a-și alege legea aplicabilă și domeniul legii aplicabile.

La 24.02.2009 Comisia a transmis Consiliului Uniunii Europene propunerea de semnare de către UE în numele statelor membre¹³⁹ a Protocolului de la Haga din 2007, în temeiul art. 61 lit. (c), art. 300 alin. (2) paragraful 1 și art. 300 alin. (3) paragraful 1 din TEC (în prezent art. 67 și art. 218 din TFUE). Scopul este acela de a se permite mai departe UE să încheie Protocolul de la Haga din 2007 ca fiind de o „importanță covârșitoare” din moment ce (CE) nr. 4/2009 al Consiliului adoptat la 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere¹⁴⁰ conține dispoziția din art. 15 conform căreia legea aplicabilă obligațiilor de întreținere se determină în conformitate cu Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, în statele membre în care se aplică instrumentul în cauză. Protocolul contribuie la asigurarea unui grad mai mare de securitate și predictibilitate juridică pentru creditorii și debitorii obligației de întreținere, iar aplicarea unor norme unitare pentru a determina legea aplicabilă permite libera circulație a hotărârilor privind obligațiile de întreținere în cadrul UE, fără nicio formă de control în statul membru în care se solicită executarea. Normele protocolului determină legea aplicabilă unei obligații de întreținere în cazul în care o hotărâre privind o obligație de întreținere este recunoscută și a cărei executare a fost încuviințată, în conformitate cu normele privind eliminarea *exequaturului* prevăzute în regulament.

Art. 24 din protocol permite UE să semneze, să accepte, să aprobe sau să adere la protocol. Protocolul este anexat Deciziei Consiliului nr. 2009/941/CE din 30 noiembrie 2009 privind încheierea de către UE a Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere¹⁴¹. La încheierea protocolului, UE a formulat declarația în conformitate cu art. 24 din protocol, și anume aceea că își exercită competența asupra tuturor

(3) În vederea intrării în vigoare a prezentei convenții, orice instrument depus de o organizație regională de integrare economică va fi luat în considerare doar dacă organizația regională de integrare economică declară, în conformitate cu articolul 30, că statele sale membre nu vor fi părți la prezenta convenție.

(4) Orice trimitere din prezenta convenție la „stat contractant” sau „stat” se aplică, de asemenea, când este cazul, unei organizații regionale de integrare economică parte la convenție.

Art. 30. Aderarea unei organizații regionale de integrare economică fără statele sale membre.

(1) În momentul semnării, acceptării, aprobării sau aderării, o organizație regională de integrare economică poate declara că își exercită competența asupra tuturor domeniilor reglementate de prezenta convenție și că statele membre nu vor fi părți la aceasta, dar că vor fi obligate în virtutea semnării, acceptării, aprobării sau aderării organizației respective.

(2) În cazul în care o organizație regională de integrare economică face o declarație în conformitate cu alineatul (1), orice mențiune cu privire la un „stat contractant” sau „stat” din prezenta convenție se aplică, dacă este cazul, și statelor membre ale organizației.

139 Cu excepția Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord și Regatului Danemarcei.

140 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 7, 10.01.2009, p. 1.

141 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 331, 16.12.2009, pp. 17-18.

aspectelor reglementate de protocol care este obligatoriu pentru statele membre ale UE. UE a precizat că acest protocol se va aplica în mod provizoriu, de la 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului nr. 4/2009, în cazul în care protocolul nu a intrat încă în vigoare la acea dată, în sistemul Conferinței de Drept Internațional Privat. La încheierea protocolului, UE a formulat o declarație în sensul că va aplica normele protocolului și cu privire la întreținerea solicitată în unul dintre statele sale membre pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul UE, în situațiile în care, în conformitate cu Regulamentul nr. 4/2009, acțiunile sunt introduse, tranzacțiile judiciare sunt aprobate sau încheiate, iar actele autentice sunt redactate începând cu 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului nr. 4/2009.

2.2.3. Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei

Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei are ca scop să asigure obținerea eficientă a pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei, în special să stabilească un sistem complet de cooperare între autoritățile statelor contractante, să permită transmiterea cererilor în vederea obținerii unei hotărâri de stabilire a pensiei de întreținere, să asigure recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor în materia obținerii pensiei de întreținere și să solicite măsuri eficiente în vederea executării rapide a hotărârilor în materia obținerii pensiei de întreținere. Întrucât o vastă majoritate a cererilor de întreținere au ca obiect copiii, convenția este, în primul rând, o măsură de protecție a copiilor.

Convenția prevede posibilitatea ca o organizație de integrare economică regională să devină parte la aceasta (art. 59 din convenție). Art. 51 alin. (4) din convenție prevede o clauză de deconectare conform căreia convenția nu afectează aplicarea instrumentelor unei organizații regionale de integrare economică care este parte la convenție, adoptate după încheierea convenției, privind domeniile reglementate de convenție, cu condiția ca aceste instrumente să nu aducă atingere, în relația statelor membre ale organizației regionale de integrare economică cu alte state contractante, aplicării dispozițiilor convenției. În ceea ce privește recunoașterea sau încuviințarea executării hotărârilor între statele membre ale organizației regionale de integrare economică, convenția nu afectează regulile organizației regionale de integrare economică, indiferent dacă au fost adoptate înainte sau după încheierea convenției.

Art. 62 din convenție prevede posibilitatea de a formula rezerve, iar art. 63 din convenție posibilitatea de a face declarații în legătură cu anumite articole.

În conformitate cu jurisprudența¹⁴² Curții de Justiție, UE are competență externă exclusivă în domeniile reglementate de Regulamentul nr. 4/2009, care acoperă toate domeniile prevăzute în convenție, chiar dacă unele state membre au apreciat că în domeniul competenței exclusive nu ar intra cooperarea administrativă (transmiterea cererilor prin intermediul autorităților centrale) și asistența juridică gratuită, care ar aparține domeniului suveranității statelor membre. Dimpotrivă, Comisia a considerat că această cooperare administrativă și normele privind asistența juridică gratuită intră, de asemenea, în domeniul competenței exclusive a UE deoarece aceste norme ale convenției ar afecta și normele UE. În cazul în care nu ar exista norme privind cooperarea administrativă în cadrul UE, s-ar aplica normele din

142 Avizul 1/03 al Curții de Justiție a Comunităților Europene din 7 februarie 2006 privind competența UE de a încheia noua Convenție de la Lugano privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

convenție. Normele UE privind aspecte acoperite de convenție, inclusiv cooperarea administrativă, sunt stabilite în Regulamentul nr. 4/2009, iar aplicarea normelor din convenție între statele membre ar aduce atingere acestor norme. Aplicarea Regulamentului nr. 4/2009 în UE, inclusiv normele privind cooperarea administrativă, este garantată de o clauză de deconectare – art. 51 alin. (4) din convenție. O astfel de cauză nu exclude potențialul impact al convenției asupra legislației UE. Dimpotrivă, includerea unei clauze de deconectare în acord indică faptul că normele UE sunt afectate (conform Avizului nr. 1/03 al Curții de Justiție a UE). De asemenea, trebuie notat faptul că obiectivul convenției, în ansamblul său, este de a asigura eficacitatea obținerii pensiei de întreținere, iar normele privind cooperarea administrativă există doar în scopul obținerii și executării hotărârilor în materie de întreținere. În plus, normele privind cooperarea administrativă prevăzute în Regulamentul nr. 4/2009 se pot aplica hotărârilor pronunțate în state terțe. *De aceea Comisia a propus încheierea doar de către UE a convenției.*

Art. 62 alin. (1) din convenție le permite statelor contractante, cel târziu în momentul ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, să formuleze una sau mai multe rezerve prevăzute în convenție la art. 2 alin. (2) – referitoare la domeniul de aplicare; la art. 20 alin. (2) – referitoare la criteriile de recunoaștere și încuviințare a executării; la art. 30 alin. (8) – referitoare la nerecunoașterea unei convenții de întreținere; la art. 44 alin. (3) – referitoare la regimul lingvistic; la art. 55 alin. (3) – referitoare la opozabilitatea modificării formularelor anexate convenției printr-o hotărâre a Comisiei speciale.

Comisia se pare că va propune, în numele statelor membre, să nu fie formulată nicio rezervă, deoarece convenția ar trebui să se aplice ca atare, fără să existe un motiv pentru a se limita domeniul de aplicare sau criteriile de recunoaștere și încuviințare a executării. De asemenea, Comisia consideră că autoritățile centrale ale statelor membre ar trebui să accepte să comunice cu celelalte autorități centrale în engleză și în franceză, în plus față de limba oficială a statului membru solicitat.

Art. 63 alin. (1) din convenție prevede posibilitatea de a se face declarațiile menționate în convenție la art. 2 alin. (3) – referitoare la extinderea domeniului de aplicare la persoanele vulnerabile; art. 11 alin. (1) lit. (g) – referitoare la conținutul unei cereri de obținere a pensiei de întreținere; art. 16 alin. (1) – referitoare la obligativitatea acordării asistenței juridice gratuite copiilor sub 21 de ani; art. 24 alin. (1) – referitoare la aplicarea unei proceduri alternative de recunoaștere și încuviințare a executării; art. 30 alin. (7) – referitoare la transmiterea prin intermediul autorităților centrale a cererilor de recunoaștere și încuviințare a convențiilor de întreținere; art. 44 alin. (1) și (2) – referitoare la regimul lingvistic; art. 59 alin. (3) – referitoare la transferul competențelor statelor către o organizație regională de integrare economică; art. 61 alin. (1) – referitoare la sistemele de drept neunitare din cadrul unui stat federal. *Și în acest caz, Comisia consideră că toate declarațiile trebuie făcute de UE și doar UE să fie parte a convenției.*

Art. 59 alin. (3) din convenție îi permite UE să facă o declarație în momentul semnării, acceptării, aprobării sau aderării cu privire la faptul că aceasta este competentă în privința tuturor aspectelor reglementate de convenție și că statele sale membre care i-au transferat competența sunt obligate să respecte dispozițiile convenției. Comisia se pare că va face o astfel de declarație.

Întrucât aplicarea convenției ar trebui să se facă în mod uniform pe tot teritoriul UE, Comisia va propune ca domeniul de aplicare să fie respectat fără nicio excepție. Bineînțeles că o astfel de declarație va da naștere la obligații între două state contractante (inclusiv organizația regională de integrare economică) numai în măsura în care declarațiile lor se

referă la aceleași obligații de întreținere și părți ale convenției. Comisia, propunând ca domeniul de aplicare a întregii convenții să fie extins la toate obligațiile de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, filiație, căsătorie sau afinitate, dorește, în realitate, ca domeniul de aplicare să fie același cu domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 4/2009. La rândul lui, Regulamentul nr. 4/2009 are un domeniu larg de aplicare pentru a garanta tratamentul egal pentru toți creditorii obligației de întreținere.

UE se pare că nu va face nicio declarație cu privire la limitarea acordării asistenței juridice gratuite, la limitarea transmiterii cererilor de recunoaștere și încuviințare a executării unei convenții de întreținere exclusiv prin intermediul autorităților centrale, la limitarea aplicării convenției în unele teritorii din cadrul unui stat membru cu sisteme de drept neunitare sau la alegerea unei proceduri alternative de recunoaștere și încuviințare a executării. Comisia nu se va opune ca statul membru să facă o declarație referitoare la conținutul unei cereri de obținere a pensiei de întreținere, și anume cu privire la orice alte informații sau documente suplimentare necesare pentru soluționarea unei cereri. Totodată, Comisia va propune să se permită statelor membre să accepte traduceri chiar și în alte limbi decât limba lor oficială deoarece acest lucru ar facilita aplicarea convenției, iar în cazul Belgiei, va permite efectuarea precizărilor necesare pentru redactarea documentelor în vederea prezentării lor în părțile din teritoriul său. Cu toate acestea, Comisia dorește ca aceste declarații să fie însoțite de la statul membru de o motivație obiectivă și serioasă.

Întrucât se propune ca doar Comisia să fie parte la convenție, statele membre trebuie să comunice Comisiei informațiile privind desemnarea autorității sau autorităților centrale menționate la art. 4 din convenție, împreună cu orice informații privind legile, procedurile și serviciile prevăzute la art. 57 din convenție, până la 18 septembrie 2010, dată care reprezintă și termenul limită pentru comunicarea către Comisie a informațiilor privind coordonatele de contact și limbile în temeiul art. 71 din Regulamentul nr. 4/2009. La rândul ei, Comisia ar urma să le comunice Biroului permanent al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga, la momentul încheierii convenției.

3 Tratatele multilaterale elaborate sub egida Consiliului Europei

Consiliul Europei a permis UE să devină parte la mai multe instrumente prin includerea unor dispoziții în cadrul negocierilor mai multor instrumente din domeniul cooperării judiciare internaționale în materie penală, protecției internaționale a mediului, protecției drepturilor omului, securității sociale, accesului la informație, educației și recunoașterii diplomelor, telecomunicațiilor, culturii, protecției medicale și sănătății, protecției animalelor etc.

În timpul Președinției Cehiei, Consiliul și Comisia au analizat și stabilit faptul că **mai multe convenții ale Consiliului Europei în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă** cad parțial sau total în domeniul competenței UE, iar în această situație, statele membre nu le mai pot semna sau ratifica. Chiar dacă dreptul UE prevalează asupra convențiilor Consiliului Europei, ratificarea unor convenții din cadrul Consiliului Europei ar fi relevantă pentru UE și statele membre în relația cu statele terțe. Astfel unele convenții ale Consiliului Europei ar putea întregi cadrul juridic convențional dintre statele membre ale Uniunii Europene și statele terțe. Astfel, au rezultat următoarele:

Domeniul de aplicare a **Convenției europene în domeniul informării asupra dreptului străin, Londra, 07.06.1968**, la care sunt parte aproape toate statele membre (cu excepția Irlandei), este parțial acoperit de **Decizia Consiliului nr. 2001/470/CE din 28 mai 2001** de

creare a unei Rețele Judiciare Europene în materie civilă și comercială¹⁴³, modificată prin Decizia nr. 568/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18.06.2009¹⁴⁴. Mai mult, art. 30 din Regulamentul nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) obligă Comisia să publice un studiu privind aplicarea dreptului străin. De aceea, UE se pare că nu ar intenționa să ia nicio măsură în vederea semnării sau ratificării acestei convenții de către toate statele membre.

Domeniul de aplicare a **Acordului european asupra transmiterii cererilor de asistență judiciară, Strasbourg, 27.01.1977**, la care sunt parte o mare majoritate a statelor membre¹⁴⁵ este acoperit de **Directiva nr. 8/2002 din 27.01.2003 asupra îmbunătățirii accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor reguli minime comune referitoare la ajutorul acordat în astfel de cauze**. UE se pare că va reflecta cu privire la semnarea sau ratificarea acestei convenții și a protocolului (la care sunt parte foarte puține state membre¹⁴⁶) pentru a fi aplicate în relația cu statele terțe.

Domeniul de aplicare a **Convenției europene asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor, Luxemburg, 20.05.1980**, la care sunt parte aproape toate statele membre (cu excepția Sloveniei), este acoperit de **Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești**. În baza art. 60 lit. d) din Regulamentul nr. 2201/2003, acesta prevalează asupra Convenției europene de la Luxemburg din 1980. De aceea, UE se pare că nu va intenționa să ia nicio măsură în vederea semnării sau ratificării acestei convenții de către toate statele membre. Convenția se aplică însă în relația cu statele terțe.

Domeniul **Convenției civile a Consiliului Europei privind corupția, Strasbourg, 27.01.1999**, la care sunt parte mai multe state membre¹⁴⁷ este mixt, cuprinzând domenii de competența statelor membre și domenii de competența UE (în domeniul comunicării de acte, obținere de probe, competenței jurisdicționale de drept internațional privat, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării hotărârilor). UE va reflecta cu privire la semnarea sau ratificarea acestei convenții.

Domeniul **Convenției asupra relațiilor personale care privesc copiii, Strasbourg, 15.05.2003**, la care sunt parte numai Cehia și România, este acoperit de **Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești**, iar capitolul III din convenție (desemnarea autorităților centrale și o procedură de recunoaștere și executare) cade parțial în domeniul Regulamentului nr. 2201/2003. Art. 22 alin. 1 permite semnarea convenției de către UE, care se pare că va emite o decizie de semnare a acesteia în numele statelor membre, dar numai în domeniile de competență exclusivă UE care corespund Regulamentului nr. 2201/2003, urmând ca statele membre să o semneze pentru domeniile care cad în competența lor (măsurile de executare silită interne și transfrontaliere, domeniu orizontal de competența exclusivă a statelor membre).

143 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 174, 27.06.2001.

144 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 168 din 30.06.2009.

145 Cu excepția Cipru, Germania, Ungaria, Slovacia, Slovenia.

146 Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Letonia, Lituania, Suedia.

147 Cu excepția Danemarcei, Germaniei, Irlandei, Italiei, Luxemburgului, Portugaliei, Spaniei și Marii Britanii.

În încheiere, la această analiză, autorii comentează asupra unui alt aspect, și anume cu privire la Convenția Consiliului Europei privind despăgubirea victimelor infracțiunilor violente, Strasbourg, 24.11.1983, la care sunt parte majoritatea statelor membre¹⁴⁸ și care aparține – în cadrul Consiliului Europei – domeniului cooperării judiciare internaționale în materie penală. Acest domeniu este acoperit însă, la nivel UE, de cooperarea judiciară internațională în materie civilă prin **Directiva Consiliului 2004/80/EC din 20 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracțiunilor.**

148 Cu excepția: Grecia, Irlanda, Ungaria, Letonia, Italia, Lituania, Malta, Polonia, Slovenia.

4 Tratatele multilaterale mixte elaborate sub egida unor organizații specializate din cadrul Organizației Națiunilor Unite, care conțin parțial dispoziții de competență exclusivă a UE

4.1. UNIDROIT

UNIDROIT (Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat) reprezintă o organizație specializată a Organizației Națiunilor Unite, interguvernamentală, cu sediul la Roma care are ca obiect de activitate armonizarea dreptului internațional privat, în special cel al dreptului comercial. Până în prezent, UNIDROIT a elaborat instrumente internaționale¹⁴⁹ în materia unificării dreptului internațional privat în domeniile vânzării internaționale de bunuri, contractului internațional de transport, formei testamentelor, leasingului, factoringului, bunurilor furate sau exportate ilegal, echipamentelor mobile. Acestea sunt numai în număr de 11 instrumente¹⁵⁰. Activitatea UNIDROIT este recent foarte specializată numai la domeniul dreptului internațional privat al transporturilor și garanțiilor reale mobiliare (bunuri aeronautice, feroviare, spațiale, miniere și agricole), precum și al titlurilor deținute de intermediari.

Instrumentele elaborate de UNIDROIT sunt relativ reduse, dar foarte importante din perspectiva domeniilor foarte specializate care sunt reglementate în materia dreptului internațional privat.

4.1.2 Convenția privind garanțiile internaționale în materie de echipamente mobile și Protocolul la aceasta privind aspecte specifice referitoare la echipamentele aeronavelor, Cape Town, 16.11.2001

Anumite aspecte reglementate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență și Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) fac obiectul Convenției de la Cape Town și al Protocolului aeronautic. UE are competență **exclusivă în ceea ce privește aceste materii** reglementate de Convenția de la

149 România a ratificat numai Convenția UNIDROIT privind bunurile culturale furate sau exportate ilegal, Roma, 24.06.1995 prin Legea nr. 149/1997.

150 Convenția privind legea uniformă privind vânzarea internațională de bunuri mobiliare corporale, Haga, 01.07.1964;
Convenția privind legea uniformă privind încheierea contractelor internaționale de vânzare de bunuri, Haga, 01.07.1964;
Convenția privind contractul internațional de transport, Bruxelles, 23.04.1970;
Convenția privind legea uniformă privind forma unui testament internațional, Washington, 26.10.1973;
Convenția privind intermedierea în vânzarea internațională de bunuri, Geneva, 17.02.1983;
Convenția privind leasingul financiar, Ottawa, 28.05.1988;
Convenția privind factoringul internațional, Ottawa, 28.05.1988;
Convenția privind bunurile culturale furate sau exportate ilegal, Roma, 24.06.1995;
Convenția privind garanțiile internaționale asupra materialelor de echipamente mobile reale mobiliare internaționale și Protocolul la aceasta privind aspecte specifice referitoare la echipamentele aeronavelor, Cape Town, 16.11.2001, în vigoare din 01.03.2006. Statele parte sunt Afganistan, Albania, Angola, Bangladesh, Insula Capului Verde, R.P.Chineză, Columbia, Cuba, Etiopia, India, Indonezia, Kazahstan, Kenia, Malaezia, Mexic, Mongolia, Nigeria, Omna, Pakistan, Panama, Arabia Saudită, Senegal, Singapore, Africa de Sud, R.A.Siriană, Emiratele Arabe Unite, Tanzania, SUA, Zimbabwe, Comunitatea Europeană, Irlanda, Luxemburg.

Cape Town și de Protocolul aeronautic, în timp ce statele membre sunt competente în alte domenii reglementate de aceste două instrumente.

Art. 48 din Convenția de la Cape Town și art. XXVII din Protocolul aeronautic prevăd că, la momentul aderării, o organizație regională de integrare economică prezintă o declarație care specifică materiile reglementate de convenție și protocol, în privința cărora competența a fost delegată organizației respective de către statele sale membre. În cazul UE, aceasta a prezentat la momentul depunerii instrumentului de aprobare la cele două instrumente, la data de 28.04.2009, anexată Deciziei Consiliului nr. 2009/370/CE din 6 aprilie 2009, de aprobare a aderării la convenție și protocol¹⁵¹, o declarație cu un conținut care precizează statele membre ale Uniunii Europene (fără Regatul Danemarcei¹⁵²) cărora li se aplică cele două instrumente. Totodată, s-a precizat că statele membre ale UE au delegat competența UE în ceea ce privește domeniile reglementate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 din 29 mai 2000 al Consiliului privind procedurile de insolvență și Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I).

La momentul depunerii instrumentului de aprobare, UE a precizat că nu va face niciuna dintre declarațiile posibile în temeiul articolelor menționate la art. 56 din convenția respectivă, cu excepția unei declarații privind art. 55 sau art. XXX alin. (1) cu privire la aplicarea art. VIII din protocol și niciuna dintre declarațiile permise în temeiul art. XXX alin. (2) și (3) din protocol. Statele membre își păstrează competența în ceea ce privește normele de drept material în materie de insolvență. Exercițarea competențelor delegate de statele membre UE în temeiul tratatului este, prin natura sa, susceptibilă de a evolua în permanență. De aceea, în cadrul instituit prin tratat, instituțiile competente **pot adopta decizii prin care se determină întinderea competențelor UE**. Prin urmare, UE își rezervă permanent dreptul de a modifica declarație în consecință, fără ca acest fapt să constituie o condiție prealabilă pentru exercitarea competenței sale cu privire la domeniile reglementate de convenție și protocol.

Art. 55 din convenție prevede că un stat contractant poate declara că nu va aplica, integral sau parțial, dispozițiile art. 13 sau ale art. 43 din convenție, ori cu privire la ambele articole. Declarația UE în conformitate cu art. 55 din convenție a fost aceea că, atunci când debitorul își are domiciliul pe teritoriul unui stat membru al UE, statele membre care au obligații în temeiul Regulamentului nr. 44/2001 vor aplica art. 13 și 43 din convenție, pentru acordarea de **măsuri provizorii**, numai în conformitate cu art. 31 din Regulamentul nr. 44/2001, astfel cum este interpretat de Curtea de Justiție, precum și în contextul art. 24 din Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

Art. X, XI și XII din Protocolul aeronautic se aplică numai în cazul în care un stat contractant a făcut o declarație în acest sens, în conformitate cu art. XXX din protocol și în condițiile stabilite prin respectiva declarație. La momentul aderării la Protocolul aeronautic, UE a declarat că nu va aplica articolul XII și că nu va face nicio declarație în conformitate cu art. XXX alin. (2) și (3) din protocol. Competența statelor membre în ceea ce privește normele

151 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 121, 15.05.2009, pp. 3-7.

152 Regatul Unit va rămâne în continuare supus obligațiilor din Convenția de la Roma din 1980 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale până când dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 593/2008 devin obligatorii pentru acesta. Se prezumă că Regatul Unit, dacă va adera anterior acestui moment la Protocolul aeronautic, va face o declarație la momentul aderării în conformitate cu articolul XXX alineatul (1), care nu va aduce atingere aplicării normelor regulamentului menționat.

de drept material în materie de insolvență nu va fi afectată. Aplicarea art. VIII din Protocolul aeronautic privind alegerea legii aplicabile depinde, de asemenea, de o declarație care poate fi făcută de orice stat contractant, în conformitate cu art. XXX alin. (1). La momentul aderării la Protocolul aeronautic, UE a declarat, în conformitate cu articolul XXX din protocol, că articolul XXI din protocol nu se va aplica în interiorul UE, iar Regulamentul nr. 44/2001 se va aplica acestei materii în cazul statelor membre care au obligații în temeiul regulamentului menționat sau în temeiul oricărui alt acord care vizează extinderea efectelor acestuia.

Convenția și protocolul sunt în vigoare pentru UE din 01.08.2009.

4.1.3. Protocolul de la Luxemburg din 23.02.2007 referitor la aspecte specifice materialului feroviar rulant, adițional la Convenția privind garanțiile internaționale în materie de echipamente mobile

Prin Decizia¹⁵³ Consiliul Uniunii Europene nr. 2009/940/EC din 30 noiembrie 2009, UE a aprobat semnarea Protocolului referitor la aspecte specifice materialului feroviar rulant la Convenția privind garanțiile internaționale în materie de echipamente mobile adoptat la Luxemburg la 23 februarie 2007. Decizia este emisă în baza art. 61 lit. (c) coroborat cu art. 300 alin. (2) primul paragraf din TEC (în prezent art. 67 și art. 218 din TFUE). Motivul este acela că Protocolul feroviar contribuie la reglementarea la nivel internațional în domeniul la care se referă, iar dispozițiile acestui instrument care se referă la materii care intră în competența exclusivă a UE trebuie să fie aplicate în cel mai scurt timp. Comisia a negociat Protocolul feroviar în numele UE, pentru părțile care intră în competența exclusivă a UE. Art. XXII alin. (1) din Protocolul feroviar prevede că organizațiile regionale de integrare economică care au competență în anumite materii reglementate de protocol îl pot semna. Protocolul feroviar va rămâne deschis spre semnare până la data intrării sale în vigoare.

Unele din aspectele reglementate de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență, Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I), Directiva 2008/57/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 privind interoperabilitatea sistemului feroviar în UE (reformare)¹⁵⁴ și Regulamentul (CE) nr. 881/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind înființarea unei Agenții Europene a Căilor Ferate (Regulamentul privind agenția)¹⁵⁵ fac, de asemenea, obiectul Protocolului feroviar. Totodată, UE are competență exclusivă în ceea ce privește aceste materii reglementate de Protocolul feroviar.

Art. XXII alin. (2) din Protocolul feroviar prevede că, la data semnării, acceptării, aprobării sau aderării, o organizație regională de integrare economică face o declarație în care specifică materiile reglementate de protocol pentru care competența a fost transferată organizației respective de către statele sale membre. UE a prezentat o astfel de declarație în momentul semnării Protocolului feroviar, cu privire la competența UE în materiile reglementate de Protocolul feroviar, cu privire la care statele membre și-au transferat propriile competențe UE. Declarația conține statele membre ale UE, cu precizarea că nu se aplică Regatul Danemarcei. Totodată, declarația conține mențiunea că statele membre ale UE și-au transferat UE competența în ceea ce privește domeniul care intră în sfera de aplicare a regulamentelor și

153 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 331, 16.12.2009, pp. 1-3.

154 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 191, 18.07.2008, p. 1.

155 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 220, 21.06.2004, p. 3.

directivelor menționate mai sus. În ceea ce privește sistemul de numerotare a vehiculelor, UE a menționat în declarație că a adoptat prin Decizia 2006/920/CE (Decizia Comisiei din 11 august 2006 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „Operarea și gestionarea traficului” al sistemului feroviar transeuropean convențional) un sistem de numerotare care este adecvat obiectivului de identificare a materialului feroviar rulant astfel cum se menționează la art. V alin. (2) din Protocolul feroviar. Mai mult, în ceea ce privește schimbul de date între statele membre ale UE și Registrul internațional, se precizează că UE ar fi înregistrat progrese considerabile prin Decizia 2007/756/CE [Decizia Comisiei din 09.11.2007 de adoptare a unei specificații comune a registrului național al vehiculelor prevăzut la art. 14 alin. (4) și (5) din Directivele 96/48/CE și 2001/16/CE], iar în temeiul deciziei menționate, statele membre ale UE ar pune în aplicare registre naționale ale vehiculelor, cu evitarea duplicării datelor cu Registrul internațional. Declarația conține aceeași precizare ca și în cazul Convenției și Protocolului feroviar, și anume că exercitarea competențelor transferate de statele membre UE în conformitate cu tratatul este, prin natura sa, susceptibilă de a evolua în permanență, astfel încât UE își rezervă dreptul de a modifica declarația, fără ca acest fapt să constituie o condiție prealabilă pentru exercitarea competenței sale cu privire la aspectele reglementate de Protocolul feroviar.

4.1.4. Participarea UE la negocierea și adoptarea Protocolului referitor la aspecte specifice bunurilor spațiale, adițional la Convenția privind garanțiile internaționale în materie de echipamente mobile

UNIDROIT este în curs de negociere a *Proiectului de Protocol referitor la problemele specifice bunurilor spațiale* adițional la Convenția privind garanțiile reale mobiliare internaționale, Cape Town, 16.11.2001. Totodată, UNIDROIT elaborează un studiu privind oportunitatea elaborării unui alt *Proiect de Protocol* privind problemele specifice echipamentelor agricole, de construcții și mină. Consiliului Uniunii Europene a adoptat la 10.02.2009 o decizie prin care a autorizat Comisia să înceapă negocierile pentru adoptarea Protocolului referitor la aspecte specifice bunurilor spațiale. Ca și protocoalele sale precedente, aerian și feroviar, și acest protocol este mixt și cuprinde dispoziții de competență exclusivă a CE: legea aplicabilă, măsuri provizorii, insolvență, competența jurisdicțională de drept internațional privat etc. Comisia a participat la negocierile acestui proiect de protocol cu ocazia celei de-a treia sesiuni guvernamentale UNIDROIT de la Roma din decembrie 2009.

4.1.5. Convenția privind armonizarea regulilor de drept material aplicabil titlurilor deținute prin intermediari, Geneva, 09.10.2009

Convenția privind armonizarea regulilor de drept material aplicabil titlurilor deținute prin intermediari a fost adoptată la Geneva la 9 octombrie 2009 cu ocazia Conferinței diplomatice a UNIDROIT. Convenția are ca scop unificarea regulilor în materia dobândirii de bună credință a titlurilor (obligațiunilor), insolvenței, obligațiilor intermediarilor, raporturilor dintre emitenții titlurilor etc. Față de Convenția elaborată de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga din 13.12.2002 privind legea aplicabilă anumitor drepturi privind titlurile deținute prin intermediar, Convenția UNIDROIT încearcă să rezolve aspectele care nu întotdeauna fac obiectul legii aplicabile: contracte, societăți, insolvență, proprietate și garanții.

4.2. Organizația Aviației Civile Internaționale – OACI

Organizația Aviației Civile Internaționale (denumită în continuare OACI) a fost constituită în temeiul Convenției privind aviația civilă internațională, adoptată la Chicago, la 7 decembrie

1944. OACI stabilește normele internaționale necesare securității și eficacității transporturilor aeriene și coordonează cooperarea internațională în domeniul aviației civile. România a aderat la Convenția de la Chicago în anul 1965 prin Decretul nr. 194/1965¹⁵⁶.

În perioada aprilie/mai 2009, cu ocazia Conferinței Diplomatice OACI de la Montréal, au fost adoptate două convenții: *Convenția privind compensarea prejudiciilor produse de aeronave terților, rezultate din acte de intervenție ilicite („Unlawful interference convention” – denumită „UIC”)*¹⁵⁷ și *Convenția privind compensarea prejudiciilor produse de aeronave terților, rezultate din riscuri generale (“General risks convention” – denumită “GRC”)*¹⁵⁸. Cadrul juridic internațional existent până la acel moment îl reprezenta *Convenția privind prejudiciile cauzate de aeronave străine terțelor părți la sol, Roma, 7 octombrie 1952*, la care doar 49 de state sunt parte (România nu este parte la această convenție). OACI a dorit actualizarea și revizuirea acestei convenții și, în aceste condiții, s-a înființat în mai 2004 un grup special care a pregătit cele două proiecte de convenții.

Cu ocazia participării la negocierea Convențiilor OACI în cadrul Conferinței diplomatice din 2009 de la Montréal a fost elaborată o *Recomandare către Consiliu de autorizare a Comisiei de a negocia în numele UE aceste convenții, datorită anumitor aspecte care sunt de competență exclusivă¹⁵⁹ UE sau partajată cu cea a statelor membre*. Mandatul de negociere a fost adoptat prin decizie a Consiliului, înainte de Conferința diplomatică. UE a participat în calitate de observator, și nu în calitate de organizație regională de integrare economică membră a OACI.

Comisia Europeană a fost împuternicită să *negocieze în numele UE o parte din articolele acestor proiecte de convenții, datorită anumitor aspecte care sunt de competență exclusivă UE*:

- a. normele privind competența jurisdicțională de drept internațional privat, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, instanța competentă, precum și recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, raportat la Regulamentul nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială;
- b. aspecte legate de Regulamentul (CE) nr. 785/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele de asigurare pentru operatorii de transport aerian și pentru operatorii de aeronave;

156 Publicat în Buletinul Oficial nr. 14 din 24 aprilie 1965.

157 *Convenția privind compensarea prejudiciilor produse de aeronave terților, rezultate din acte de intervenție ilicită* asigură compensații plafonate, juste, eficiente și într-un timp rezonabil, persoanelor care au suferit un prejudiciu ca urmare a unui accident aviatic cauzat de un act de intervenție ilicită și limitează la un anumit nivel gradul financiar de expunere a industriei transportului aviatic.

158 *Convenția privind compensarea prejudiciilor produse de aeronave terților, rezultate din riscuri generale* se aplică în cazul prejudiciilor produse pe teritoriul unui stat parte la convenție, de aeronave care efectuează un zbor internațional, în alte condiții decât ca rezultat al unui act de intervenție ilicită.

159 Domeniile de competență exclusivă a UE sunt cele care afectează dreptul UE în domeniul competenței jurisdicționale, recunoașterii și executării hotărârilor, așa cum reiese din Regulamentul nr. 44/2001. La nivel UE, *Regulamentul (CE) nr. 785/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind cerințele de asigurare pentru transportatorii aeriени și operatorii aeronavelor* prevede anumite obligații de asigurare, inclusiv pentru acoperirea limitelor de răspundere față de terți. Convențiile conțin și dispoziții care se regăsesc în Directiva Consiliului nr. 374/1985 din 25.07.1985 privind răspunderea pentru produsele cu defecte și Directiva Consiliului nr. 80/2004 din 29.04.2004 privind protecția victimelor infracțiunilor.

- c. aspecte legate de Directiva Consiliului nr. 374/85/CEE privind răspunderea pentru produse cu defect.

4.3. OIM – Organizația Maritimă Internațională

În 1996 a fost adoptată, sub egida Organizației Maritime Internaționale, Convenția în domeniul răspunderii și compensațiilor pentru prejudicii determinate de transportul pe mare al substanțelor nocive și potențial periculoase. Prin Decizia nr. 2002/971/EC¹⁶⁰, Consiliul a autorizat statele membre să o ratifice în interesul UE. Convenția nu a intrat niciodată în vigoare. Organizația Maritimă Internațională a decis să înceapă în octombrie 2007 revizuirea acesteia prin intermediul unui protocol care să fie adoptat în cadrul unei Conferințe diplomatice din 2010. Cu această ocazie, Comisia nu a considerat că este necesară revizuirea convenției în ceea ce privește competența jurisdicțională de drept internațional privat, recunoașterea și executarea hotărârilor, deoarece în conformitate cu art. 2 din decizie, se va aplica capitolul III din Regulamentul Bruxelles I. Totodată, nu s-a considerat necesară introducerea unei clauze REIO deoarece competența exclusivă a UE ar fi afectată.

5. Statutul „gri” al Regatului Danemarcei

În conformitate cu art. 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a UE, pentru Danemarca nu revin obligații în temeiul Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială și în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, abrogat la 13.11.2007 de Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și Consiliului.

Aplicarea dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, respectiv a Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă a fost extinsă la Danemarca prin Acordul dintre UE și Regatul Danemarcei privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială¹⁶¹, încheiat prin Decizia 2006/325/CE a Consiliului¹⁶², respectiv Acordul dintre UE și Regatul Danemarcei privind comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială¹⁶³ încheiat prin Decizia 2006/326/CE a Consiliului¹⁶⁴.

Art. 5 alin. (2) din cele două acorduri de extindere prevede că Danemarca se va abține să încheie acorduri internaționale care pot afecta sau modifica domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 44/2001, respectiv al Regulamentului nr. 1348/2000, cu excepția cazului în care acest lucru este efectuat în acord cu UE și au fost prevăzute modalități satisfăcătoare în ceea ce privește relația dintre acel acord și acordul internațional în cauză.

Niciunul din cele două acorduri cu Danemarca nu prevede modul în care UE ar trebui să își exprime acordul ca Danemarca să încheie acordul internațional în cauză și, de aceea, s-a

160 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 337 din 13.12.2002, p. 55.

161 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 299, 16.11.2005, p. 62.

162 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 120, 05.05.2006, p. 22.

163 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 300, 17.11.2005, p. 55.

164 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 120, 05.05.2006, p. 23.

apreciat ca necesară instituirea unei proceduri pentru punerea în aplicare a art. 5 alin. (2) din cele două acorduri, cu scopul asigurării adoptării rapide a deciziilor privind exprimarea acordului UE.

Prin Decizia Consiliului nr. 2009/942/CE¹⁶⁵ din 30 noiembrie 2009 a fost adoptată modificarea Deciziei 2006/325/CE pentru instituirea unei proceduri de punere în aplicare a art. 5 alin. (2) din Acordul dintre UE și Regatul Danemarcei privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, iar prin Decizia Consiliului nr. 2009/943/CE¹⁶⁶ din 30 noiembrie 2009 a fost aprobată modificarea Deciziei 2006/326/CE pentru instituirea unei proceduri de punere în aplicare a art. 5 alin. (2) din Acordul dintre UE și Regatul Danemarcei privind comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială¹⁶⁷.

Atunci când este informată de Danemarca cu privire la intenția acesteia de a încheia un acord internațional, Comisia evaluează coerența respectivului acord cu Regulamentul nr. 44/2001, respectiv cu Regulamentul nr. 1393/2007, și stabilește orice înțelegeri care ar putea fi necesare. În situațiile în care UE este deja parte la acordul internațional în cauză sau a autorizat statele membre să devină părți la acesta în interesul UE, Comisia trebuie să efectueze o evaluare cu un caracter mai limitat, pentru a verifica faptul că Danemarca propune să adere la acordul internațional în aceleași condiții ca și UE sau, după caz, ca statele membre astfel cum au fost autorizate de UE. Comisia adoptă o decizie motivată în termen de 90 de zile de la primirea notificării din partea Danemarcei în legătură cu intenția acesteia de a deveni parte la acordul internațional în cauză. În situația în care acordul internațional în cauză îndeplinește condițiile, decizia Comisiei exprimă acordul UE, în sensul art. 5 alin. (2) din Acordul cu Danemarca. Comisia informează statele membre cu privire la acordurile internaționale pe care Danemarca a fost autorizată să le încheie.

165 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. JO L 331, 16.12.2009, pp. 24-25.

166 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. JO L 331, 16.12.2009, pp. 26-27.

167 Aceste decizii mențin **abordarea bazată pe o procedură unică de urmat în toate cazurile**, indiferent dacă acordul internațional avut în vedere de Danemarca constituie sau nu un acord la care UE este deja parte sau cu privire la care UE a autorizat statele membre să devină părți, în temeiul faptului că, chiar în cea din urmă situație, Comisia va trebui să evalueze situația înainte de a exprima acordul UE. Danemarca nu are nevoie de acordul UE pentru a încheia un acord internațional decât în cazul în care acordul internațional în cauză poate afecta sau modifica domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 44/2001, respectiv a Regulamentului nr. 1393/2007. Prin urmare, dacă Danemarca intenționează să încheie un acord internațional care nu afectează sau modifică domeniul de aplicare a respectivului regulament, acordul UE nu este necesar. Decizia a fost adoptată în baza art. 61 lit. (c) coroborat cu art. 300 alin. (2) primul paragraf și art. 300 alin. (3) primul paragraf din TEC (în prezent art. 67 și art. 218 din TFUE).

E.2. Avizul nr. 1/03 al Curții de Justiție din 07.02.2006 emis în conformitate cu art. 300, alin. 6 din TCE

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62003V0001:EN:HTML>

I. Cererea de aviz introdusă de Consiliul Uniunii Europene

În conformitate cu articolul 300 alin. 6 din Tratatul privind constituirea Comunității Europene, Curtea Europeană de Justiție poate fi consultată de către instituțiile statelor membre cu privire la toate aspectele care vizează compatibilitatea unui acord extern cu dispozițiile Tratatului privind constituirea Comunității Europene. Luând în considerare divergențele de opinie între statele membre și instituții, Consiliul a consultat Curtea de Justiție pentru a obține avizul privind **competența exclusivă sau comună a Comunității Europene cu statele membre pentru a încheia noua Convenție de la Lugano.**

II. Observațiile statelor membre și ale instituțiilor

1. Observațiile scrise

În cererea sa de aviz, Consiliul prezintă cele trei aspecte ale chestiunii competenței Comunității pentru a încheia acordul în cauză. El examinează mai întâi existența eventuală a unei competențe externe explicite, apoi existența eventuală a unei competențe externe implicite și, în sfârșit, caracterul eventual exclusiv al acestei competențe.

Referitor la existența unei competențe externe implicite, Consiliul afirmă că pentru a stabili dacă există o competență externă implicită, ar fi relevant să se facă referire la Avizul nr. 1/76, din 26 aprilie 1977 (Rec. p. 741), așa cum este precizat de avizul nr. 1/94, din 15 noiembrie 1994 (Rec. p. I-5267), conținutul acestor avize fiind sintetizat de Curte în hotărârile lor numite “cer deschis”¹⁶⁸. Consiliul subliniază că respectiv Comunitatea a adoptat deja reguli interne cu referire la competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, cum ar fi Regulamentul Bruxelles I, ceea ce ar justifica competența sa implicită de a încheia acordul în cauză. Acest regulament stabilește o serie de cazuri în care, prin excepție de la principiile articolului 4 alin. 1 al aceluiași regulament, competența jurisdicțională a instanțelor din statele membre este determinată de dispozițiile regulamentului chiar dacă pârâtul nu își are domiciliul într-un stat membru (de ex. articolul 22 [competența exclusivă], articolul 23 [prorogarea de competență], articolul 9 alin. 2, articolul 15 alin. 2 și articolul 18 alin. 2 [dispoziții privind norme de competență care protejează partea defavorizată], articolele 27–30 [cazurile de litispendență și de conexitate]). Comisia contestă argumentele care constau în fundamentarea unei competențe a statelor membre pe articolul 4 din Regulamentul Bruxelles I. Ea pune în valoare, în primul rând, că regula enunțată la acest articol a fost stabilită de legiuitorul comunitar și că, în consecință, statele membre nu mai sunt competente să decidă că, în relațiile lor cu terțe state, nu mai sunt aplicabile legile naționale, ci reguli diferite. Ea relevă, în al doilea rând, că orice regulă de competență negociată în

168 Cauza C-467/98 *Comisia contra Danemarcei* [2002] Rec. I-9519; Cauza C-468/98 *Comisia contra Suediei* [2002] Rec. I-9575; Cauza C-469/98 *Comisia contra Finlandei* [2002] Rec. I-9627; Cauza C-471/98 *Comisia contra Belgiei* [2002] Rec. I-9681; Cauza C-472/98 *Comisia contra Luxemburgului* [2002] Rec. I-9741; Cauza C-475/98 *Comisia contra Austriei* [2002] Rec. I-9797; și Cauza C-476/98 *Comisia contra Germaniei* [2002] Rec. I-9855.

cadrul acordului în cauză, aplicabilă împotriva pârâșilor domiciliați în afara Comunității, ar afecta regulile de competență armonizate, având în vedere că obiectivul acestora este de a evita conflictele pozitive sau negative de competență și cazurile de litispendență sau hotărârile ireconciliabile.

De asemenea, Consiliul și majoritatea statelor membre examinează eventuala incidență a clauzei de deconectare” prevăzută la punctul 2 lit. a), directivele de negociere, care fac trimitere la principiile stabilite la articolul 54 lit. b) din Convenția de la Lugano. În acest sens, Comisia afirmă că, având în vedere că acordul în cauză acoperă domeniul în care s-a procedat la o armonizare totală, existența unei clauze de deconectare ar fi lipsită de orice relevanță. Obiectivul nu ar fi de a conserva aplicarea Regulamentului Bruxelles I ori de câte ori este aplicabil, ci și de a reglementa în mod coerent aplicarea distributivă a acestui regulament și a acordului în cauză.

Consiliul examinează în sfârșit incidența identității dispozițiilor acordului în cauză și a regulilor interne. El face aceasta ținând cont de poziția procurorului Tizzano, expusă la punctul 72 din concluziile sale în cauzele care au dat naștere la hotărârile „cer deschis” menționate mai sus: „În domeniile acoperite de reguli comune, statele membre nu pot încheia acorduri internaționale chiar dacă textul acestora reproduce integral textul regulilor comune sau face trimitere la acestea. Încheierea de acorduri de acest tip ar putea într-adevăr să afecteze aplicarea uniformă a dreptului comunitar în două moduri diferite. În primul rând, dat fiind faptul că «acceptarea» de reguli comune în acorduri nu poate garanta că aceste reguli vor fi apoi aplicate efectiv în mod uniform. În al doilea rând, dat fiind faptul că această «acceptare» modifică oricum natura și regimul juridic al regulilor comune, ceea ce implică de asemenea un risc important și concret ca acestea să fie sustrate controlului exercitat de Curte în virtutea tratatului. Conform opiniei Consiliului, având în vedere identitatea dispozițiilor materiale ale celor două instrumente, și anume Regulamentul Bruxelles I și acordul în cauză, și obiectivul dezvoltării paralele a acestuia și a regulilor comunitare interne, se pare că nu este exclus să se concluzioneze că respectiv Comunitatea ar deține o competență exclusivă în ceea ce privește integralitatea acestui acord. Comisia consideră că obiectivul negocierilor referitoare la noua Convenție de la Lugano are drept consecință faptul că respectiv competența comunitară pentru a proceda la aceste negocieri este în mod obligatoriu exclusivă. Ea amintește paralelismul și legăturile dintre Convenția de la Bruxelles și cea de la Lugano și menționează că, dacă o convenție distinctă a fost încheiată, aceasta s-a datorat în exclusivitate faptului că a fost imposibil să se solicite unor țări de a adera la o convenție bazată pe articolul 293 din TCE și care atribuia competența Curții de Justiție. Conform opiniei Comisiei, obiectivul transpunerii pur și simplu, în noua Convenție de la Lugano, a regulilor comune ar exclude orice competență a statelor membre, deoarece ar fi incompatibilă cu unitatea pieței comune și cu aplicarea uniformă a dreptului comunitar”.

2. Observațiile orale

În cursul audierilor orale, în ceea ce privește relevanța formulării articolului 61 din TCE și în special a expresiei „în măsura necesară bunei funcționări a pieței interne” care figurează la articolul 65 din TCE, guvernul german, susținut de guvernul francez, Parlament și Comisie, consideră că această expresie nu este relevantă decât pentru a aprecia dacă, hotărând Regulamentul Bruxelles I, Comunitatea și-a exercitat corect competența sa internă. În opinia sa, orice act comunitar intern adoptat asupra fundamentului articolului 65 din TCE trebuie să îndeplinească această condiție. În schimb, pentru a constata existența unei competențe comunitare externe în domeniul guvernat de acest regulament, nu este indispensabil ca acordul în cauză să fie, și el, necesar bunei funcționări a pieței interne. Într-adevăr, această

competență ar depinde pur și simplu de chestiunea de a ști în ce măsură un astfel de acord afectează sau modifică obiectul unei norme comunitare interne.

Fiind vorba despre relevanța chestiunii de a ști în ce măsură un stat membru poate negocia un acord bilateral cu un stat terț care reglementează problematicile tratate în Regulamentul Bruxelles I, dar fără a adopta, în mod obligatoriu, aceleași criterii ca și cele menționate în acesta, majoritatea guvernelor care au înaintat observații Curții, ca și Parlamentul, consideră că unica chestiune relevantă este de a ști dacă obligațiile care decurg din acordul bilateral țin sau nu țin de domeniul de aplicare a acestui regulament. Nu este deci nicio diferență în ceea ce privește dacă acest acord, din punctul de vedere al conținutului său, corespunde sau nu regulilor comunitare. În opinia Parlamentului, alegerea, într-un acord bilateral încheiat între un stat membru și un stat terț, a unui alt criteriu de stabilire a unei legături decât domiciliul pârâtului, care este cel reținut de Regulamentul Bruxelles I, l-ar afecta, în mod obligatoriu, pe acesta din urmă. Astfel, un acord bilateral care folosește criteriul de cetățenie ar fi incompatibil cu acest regulament, având în vedere că, în conformitate cu textul aplicat și cu criteriul reținut, două instanțe distincte ar fi competente.

Parlamentul și Comisia consideră că nu se justifică scindarea acordului în cauză în două părți distincte și de a decide asupra unei competențe exclusive a Comunității pentru una din acestea și a unei competențe partajate pentru celălalt. În opinia Comisiei, orice mecanism simplificat de recunoaștere și executare a hotărârilor se întemeiază pe faptul că aceste reguli referitoare la competență sunt armonizate și că există între statele membre o încredere reciprocă suficientă pentru a evita ca judecătorii din statele solicitate să trebuiască să examineze, de la caz la caz, dacă respectiv competența instanțelor statului de origine a fost respectată. Din acest punct de vedere, chestiunea competenței și cea a recunoașterii și executării hotărârilor nu pot fi deosebite.

În schimb, conform guvernului francez și Comisiei, competența exclusivă a Comisiei rezultă din faptul că noua Convenție de la Lugano intenționează să extindă asupra unor terțe state sistemul de cooperare implementat prin Regulamentul Bruxelles I.

III. Luarea de poziție de către Curte

1. Despre competența Comunității pentru a încheia acorduri internaționale

Curtea precizează mai întâi că respectiv competența Comunității pentru a încheia acorduri internaționale poate rezulta nu doar dintr-o atribuire explicită prin tratat, ci poate decurge, de asemenea, în mod implicit din alte dispoziții ale tratatului și din acțiunile întreprinse în cadrul acestor dispoziții, de instituțiile Comunității. Curtea a concluzionat de altfel că, de fiecare dată când dreptul comunitar a stabilit, în autoritatea instituțiilor menționate, competențe pe plan intern în vederea realizării unui anumit obiectiv, Comunitatea a fost investită cu competența de a-și asuma angajamentele internaționale necesare realizării acestui obiectiv, chiar și în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens. Această competență a Comunității poate fi exclusivă sau partajată cu statele membre. Cu toate acestea, după ce au fost adoptate reguli comunitare, statele membre nu mai au dreptul de a contracta cu terțe state obligații care afectează aceste reguli. Într-un astfel de caz, de asemenea, Comunitatea dispune de o competență exclusivă pentru a încheia acorduri internaționale (*Cauza 22/70 Comisia contra Consiliului* [1971] Rec. 263, ERTA).

Curtea reține că trebuie să se efectueze o analiză globală și corectă în vederea verificării dacă Comunitatea dispune de competența de a încheia un acord internațional și dacă această competență este exclusivă. În acest scop, trebuie să se ia în considerare nu doar domeniul

acoperit atât de regulile comunitare, cât și de dispozițiile acordului în cauză, cu condiția ca acestea să fie cunoscute, ci și natura și conținutul acestor reguli și dispoziții, pentru a asigura că acordul nu este susceptibil de a aduce atingere aplicării uniforme și coerente a regulilor comunitare și bune funcționări a sistemului pe care îl instituie.

2. Despre competența Comunității de a încheia noua Convenție de la Lugano

2.1. Despre regulile de competență jurisdicțională

Curtea reține că în acordurile internaționale încheiate de statele membre sau Comunitate cu statele terțe, regulile de conflicte de competență stabilesc, în mod necesar, criteriile de competență a instanțelor, nu numai a statelor terțe, dar, de asemenea, și a statelor membre și, în consecință, se referă la domeniile reglementate de Regulamentul Bruxelles I. Acest regulament, și în particular capitolul II, are ca obiect unificarea regulilor de competență jurisdicțională în materie civilă și comercială, nu numai pentru litigii cu caracter intracomunitar, dar și pentru cele care au un element de extraneitate, cu obiectivul de a elimina obstacolele funcționării pieții interioare care ar putea rezulta din dezacordul legislațiilor naționale în materie¹⁶⁹. Regulamentul respectiv conține un ansamblu de reguli care formează un sistem global care se aplică nu numai raporturilor dintre diferitele state membre, dar și raporturilor dintre un stat membru și un stat terț. Statuând asupra Convenției de la Bruxelles, Curtea, în această privință, a reamintit că aplicarea regulilor de competență necesită un element de extraneitate și că acest caracter internațional al raportului juridic în cauză nu trebuie, în mod necesar, să decurgă din implicarea mai multor state contractante. Implicarea unui stat contractant și a unui stat terț, având în vedere, de exemplu, domiciliul reclamantului și al pârâtului în primul stat și localizarea faptelor litigioase în cel de-al doilea, este, de asemenea, susceptibilă de a conferi un caracter internațional raportului juridic în cauză. Curtea a constatat că regulile Convenției de la Bruxelles în materie de competență exclusivă sau de prorogare expresă de competență sunt, de asemenea, susceptibile de a fi aplicate raporturilor juridice care implică numai un stat contractant și unul sau mai multe state terțe. De asemenea, ea a relevat, fiind vorba despre regulile Convenției de la Bruxelles în materie de litispendență și conexitate sau recunoaștere și executare, care se referă la proceduri pendente în fața instanțelor diferitelor state contractante sau a hotărârilor pronunțate de instanțele unui stat contractant, că litigiile vizate de asemenea proceduri sau hotărâri pot avea un caracter internațional care implică un stat contractant și un stat terț și a permis, din acest motiv, recurgerea la regula generală de competență enunțată la articolul 2 din Convenția de la Bruxelles.

În acest context, Curtea consideră că este bine să se constate că Regulamentul Bruxelles I conține dispoziții care reglementează relația sa cu alte dispoziții din dreptul comunitar existente și viitoare (articolul 67 și 71). Luând în considerație caracterul global și coerent al sistemului regulilor de conflict de competențe jurisdicționale elaborat prin Regulamentul Bruxelles I, articolul 4 alin. 1 trebuie interpretat în sensul că face parte din sistemul aplicat de acest regulament, din moment ce acesta reglementează situația prevăzută prin referire la legea statului membru a cărui instanță este sesizată. Fiind vorba de această referire la legislația națională în cauză, presupunând chiar că ea se poate întemeia pe o competență a statelor membre pentru a încheia un acord internațional, trebuie constatat că, în conformitate cu articolul 4 alin. 1, singurul criteriu utilizabil este cel al domiciliului pârâtului, având în vedere că nu este cazul aplicării articolului 22 și 23 din regulament. În plus, chiar și respectând

169 Vezi al doilea considerent din Preambulul la Regulamentul Bruxelles I, fiind vorba de Convenția de la Bruxelles, Cauza Owusu, C-281/02, Rec. P.I – 1383, punctul 34.

regula publicată în articolul 4 alin. 1 din regulamentul, acordul ar putea intra în conflict cu alte dispoziții ale acestui regulament. Rezultă astfel că numai din examinarea Regulamentului Bruxelles I, pe baza sistemului global și coerent al regulilor de competență, orice acord internațional care stabilește un sistem global de reguli de conflict de competență jurisdicțională, cum este cel elaborat prin acest regulament, ar fi susceptibil de a afecta regulile de competență.

Noua Convenție de la Lugano ar avea același obiect ca și Regulamentul Bruxelles I, dar un domeniu de aplicare teritorial mai întins. Dispozițiile sale ar aplica același sistem, ca și cele ale Regulamentului Bruxelles I, mai ales folosind aceleași reguli de competență, ceea ce, conform majorității guvernelor care au supus observații Curții, ar garanta coerența dintre cele două instrumente juridice și ar evita orice afectare a regulamentelor comunitare prin această convenție. Totuși, în ceea ce privește coerența care rezultă din aplicarea acelorași reguli de competență, ea nu este sinonimă cu absența afectării, pentru că aplicarea unei reguli de competență prevăzută de acordul respectiv poate ajunge la desemnarea unei instanțe competente alta decât aceea care ar fi fost desemnată pe baza dispozițiilor Regulamentului Bruxelles I.

Noua Convenție de la Lugano ar conține o clauză de deconectare similară celei care figurează în articolul 54 litera b) din convenția actuală. Totuși, o asemenea clauză nu permite prin ea însăși, să se răspundă la problema de a ști dacă Comunitatea deține o competență exclusivă pentru încheierea acordului în cauză. Dimpotrivă, o asemenea clauză poate apărea ca indice al unui risc de afectare a regulilor comunitare prin dispozițiile acestui acord. În speță, scopul clauzei de deconectare nu este de a prezerva aplicarea Regulamentului Bruxelles I ori de câte ori este posibil, dar de a reglementa, în mod coerent, relația dintre acest regulament și noua Convenție de la Lugano. În plus, trebuie să constatăm că clauza de deconectare care figurează la articolul 54 litera b) alin. 1 din Convenția de la Lugano conține excepții prevăzute la alin. 2 lit. a) și b) din același articol.

Din analiza dispozițiilor noii Convenții de la Lugano referitoare la regulile de competență rezultă că aceste dispoziții **afectează aplicarea uniformă și coerența regulilor comunitare referitoare la competența jurisdicțională și la buna funcționare a sistemului pe care acestea din urmă le instituie.**

2.2. Despre regulile referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

Curtea reține că regulile de competență și cele referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor, care figurează la Regulamentul Bruxelles I, nu constituie ansambluri distincte și autonome, dimpotrivă, sunt foarte legate între ele (vezi articolul 35 alin. 1, articolul 71 alin. 2 lit. a) și articolul 72). Dispozițiile Regulamentului Bruxelles I prevăd posibilitățile de conflicte între hotărârile pronunțate între aceleași părți de către instanțe diferite (de ex. articolul 34 alin. 3 și 4). În plus, articolul 67 din regulament reglementează relația sistemului instituit de acesta nu numai cu alte dispoziții ale dreptului comunitar existent și viitor, dar și cu convențiile existente care afectează regulile comunitare referitoare la recunoaștere și executare, dacă aceste convenții conțin regulile de competență sau dispoziții referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor. În ceea ce privește convențiile la care statele membre sunt părți, menționate la articolul 71 din Regulamentul Bruxelles I, alin. 2, lit. b) din acest articol prevede, la primul aliniat, că “hotărârile pronunțate într-un stat membru de o instanță care și-a întemeiat competența pe o convenție referitoare la o materie specială sunt recunoscute și executate în alte state membre conform prezentului regulament”. Al doilea aliniat din aceeași dispoziție enunță că, “în cazul în care o convenție referitoare la o anumită

materie, la care sunt părți atât statul membru de origine, cât și statul membru solicitat, stipulează condiții de recunoaștere sau executare a hotărârilor, se aplică aceste condiții”. În fine, articolul 72 din regulament dispune că acesta nu afectează acordurile prin care statele membre s-au angajat, înainte de intrarea în vigoare (a acestui) regulament, pe baza articolului 59 din Convenția de la Bruxelles, să nu recunoască o hotărâre pronunțată, mai ales într-un alt stat contractant la convenția respectivă, împotriva unui pârât care are domiciliul sau reședința obișnuită într-un stat terț „dacă, într-un caz prevăzut la articolul 4 din această convenție, hotărârea nu a putut fi întemeiată decât pe o competență menționată la articolul 3 alin. 2 din aceeași convenție”.

Curtea concluzionează din examinarea Regulamentului Bruxelles I că, având în vedere sistemul global și coerent pe care îl instaurează în ceea ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor, un asemenea acord, precum noua Convenție de la Lugano care conține dispoziții referitoare la competența jurisdicțională sau recunoașterea și executarea hotărârilor, ar fi susceptibil de a afecta regulile respective. Aceasta pentru că în convenție se enunță principiul conform căruia hotărârile pronunțate într-un stat contractant sunt recunoscute în celelalte state contractante, fără să fie nevoie de a se recurge la nicio altă procedură. Un asemenea principiu afectează regulile comunitare pentru că extinde domeniul de aplicare a recunoașterii fără procedură al hotărârilor judecătorești, mărinnd numărul cazurilor în care sunt recunoscute hotărâri pronunțate de instanțele statelor care nu sunt membre ale Comunității, a căror competență nu rezultă din aplicarea dispozițiilor Regulamentului Bruxelles I.

În ceea ce privește existența unei clauze de deconectare în acordul prevăzut, așa cum este cea care figurează la articolul 54 litera b) alin. 1 din Convenția de la Lugano, nu apare că prezența ar putea modifica această constatare în ceea ce privește competența exclusivă a Comunității pentru a încheia acordul.

3. Concluzii

Rezultă, din ansamblul acestor elemente, că regulile comunitare referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor nu sunt dissociabile de cele referitoare la competența jurisdicțională, cu care ele formează un sistem global și coerent și că **noua Convenție de la Lugano ar afecta aplicarea uniformă și coerentă a regulilor comunitare** în ceea ce privește atât competența jurisdicțională, cât și recunoașterea și executarea hotărârilor și buna funcționare a sistemului global instituit prin aceste reguli.

Rezultă, din ansamblul considerațiilor care preced, că **Comunitatea are o competență exclusivă pentru a încheia noua Convenție de la Lugano.**

E.3. Redelegarea excepțională a competențelor exclusive externe ale UE către statele membre – Regulamentele nr. 662 și 664

Redelegarea către ȃtatele membre, în mod excepțional și limitat în timp, până în iulie 2017, a competențelor UE de negociere a unor acorduri bilaterale/regionale, în anumite domenii sectoriale exclusive care au aparținut pilonului I din TEC¹⁷⁰: *competența, recunoașterea și executarea hotărârilor și deciziilor în materie matrimonială, a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere, legea aplicabilă obligațiilor de întreținere; legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale*

I. Istoric și introducere

Cu ocazia Consiliului JAI din aprilie 2007 și pe parcursul negocierii Regulamentului nr. (CE) 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere¹⁷¹ a fost adoptată la propunerea Președinției Germaniei cu privire la elaborarea de către Comisie a unei proceduri de negociere și încheiere a unor acorduri bilaterale viitoare sau pentru modificarea celor deja existente cu statele terțe în domeniul obligațiilor de întreținere, după modelul procedurii stabilite în domeniul serviciilor aeriene¹⁷². În decembrie 2008, după adoptarea Regulamentului nr. (CE) 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere, Comisia a înaintat Consiliului două propuneri de regulamente care s-au negociat în timpul Președinției Cehiei, în prima jumătate a anului 2009. Negocierile au fost însoțite de consultările tripartite între Comisie, Președinția Cehiei și Parlamentul European.

În baza art. 61 lit. (c), art. 65, art. 67 alin. (2) și alin. (5) din TEC¹⁷³ au fost adoptate, pe de o parte, la 7 iulie 2009, de către Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, Regulamentul nr. 662/2009 de stabilire a unei proceduri pentru negocierea și încheierea acordurilor între statele membre și țări terțe privind anumite aspecte referitoare la legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale¹⁷⁴ (denumit, în continuare, *Regulamentul nr. 662/2009*) și, pe de altă parte, la 13 iulie 2009, de către Consiliu, Regulamentul nr. 664/2009 de stabilire a unei proceduri pentru negocierea și încheierea acordurilor între statele membre și țări terțe privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor și deciziilor în materie matrimonială, în materia răspunderii părintești și în materia obligațiilor de întreținere, precum și legea aplicabilă în materie de obligații de întreținere¹⁷⁵ (denumit, în continuare, *Regulamentul nr. 664/2009*).

Temeiul juridic UE pentru adoptarea legislației UE în domeniul cooperării judiciare în materie civilă l-a constituit titlul IV din partea a treia a TEC (în prezent, Titlul V:

170 În prezent, Partea a III-a: Politicile și acțiunile interne ale UE, Titlul V: Spațiul de libertate, securitate și justiție, Capitolul 3: Cooperarea judiciară în materie civilă din TFUE.

171 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 1, 10.01.2009, pp. 1-76.

172 Regulamentul (CE) nr. 847/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind negocierea și implementarea acordurilor în domeniile serviciilor aeriene între statele membre, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 157 din 30.04.2004.

173 În prezent art. 61 din TEC a fost înlocuit de art. 67 din TFUE, art. 65 din TEC a fost înlocuit de art. 81 din TFUE, iar art. 67 din TEC a fost abrogat de TFUE.

174 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L. 200, 31.07.2009, pp. 25–30.

175 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 200, 31.07.2009. pp. 46–51.

Libertate, securitate și justiție, din Partea a III-a: Politicile și acțiunile interne ale Uniunii din TFUE). În mod tradițional, **cooperarea judiciară în materie civilă dintre statele membre și țările terțe** (ne-membre ale Uniunii Europene) a fost reglementată prin acorduri între statele membre și țările terțe, în baza dispozițiilor constituționale și a legislației din domeniul dreptului tratatelor. Aceste acorduri bilaterale sunt foarte numeroase, reflectă legăturile dintre un stat membru și o țară terță, care oferă un cadru juridic adecvat pentru satisfacerea nevoilor specifice ale celor două părți.

În domeniul competențelor externe exclusive ale UE, acela de a încheia tratate internaționale, temeiul juridic comunitar îl reprezenta art. 307 din TEC (în prezent art. 351 din TFUE) care impune statelor membre să ia toate măsurile necesare pentru eliminarea tuturor incompatibilităților dintre *acquis-ul UE* și acordurile internaționale încheiate între statele membre și țări terțe (prin renegocierea unor astfel de acorduri). Pe de altă parte, există și necesitatea de a încheia noi acorduri cu țări terțe în domeniul – în cazul acestui studiu – cooperării judiciare internaționale care intră în domeniul de aplicare a titlului IV din partea a III-a TEC¹⁷⁶, comunitarizat urmare a Tratatului de la Amsterdam din 1999, în vederea creării unui cadru juridic adecvat pentru satisfacerea nevoilor specifice ale unui anumit stat membru în relațiile acestuia cu o țară terță. UE este însă singura în măsură să încheie, în conformitate cu art. 300 din TEC (în prezent art. 218 din TFUE), aceste acorduri între UE și o țară terță privind aspecte care intră în competența exclusivă a UE. Art. 10 din TEC (în prezent abrogat de TFUE) impunea statelor membre să faciliteze realizarea obiectivelor UE și să se abțină de la orice măsură care ar putea prejudicia realizarea obiectivelor din tratat. Această obligație de cooperare loială este de aplicabilitate generală, indiferent dacă este vorba sau nu de o competență exclusivă a UE. Un alt temei în domeniul competențelor externe îl reprezintă jurisprudența Curții de Justiție, și anume Avizul nr. 1/03 din 7 februarie 2006 privind încheierea noii Convenții de la Lugano¹⁷⁷, prin care Curtea de Justiție a confirmat dobândirea de către UE a competenței exclusive de a încheia un acord internațional multilateral (precum Convenția de la Lugano din 30 octombrie 2007 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială) cu țări terțe privind aspecte care vizează normele prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

Procedura de adoptare a celor două regulamente a fost cea a unanimității în Consiliu, după consultarea Parlamentului European (pentru Regulamentul nr. 664/2009), pentru motivul că privește domeniul dreptului familiei, respectiv co-decizie cu Parlamentul European

176 În prezent Titlul V: Libertate, securitate și justiție din Partea a III-a: Politicile și acțiunile interne ale Uniunii din TFUE.

177 Convenția de la Lugano din 30.10.2007 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială a fost publicată în Jurnalul Oficial L nr. 339 din 21.12.2007. Prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2007/712/EC din 15.10.2007 publicată în Jurnalul Oficial L 339, 21.12.2007 a fost aprobată semnarea, în numele CE (inclusiv al României), a Convenției de la Lugano din 2007. Convenția de la Lugano din 2007 a fost publicată în limba română în același Jurnal Oficial împreună cu decizia Consiliului UE sus-menționată. Convenția de la Lugano din 2007 a fost semnată la 30.10.2007 de către Republica Islanda, Regatul Norvegiei și Confederația Elvețiană, precum și de către CE, în numele statelor membre ale CE (inclusiv în numele României), care și-a exercitat competența exclusivă în acest domeniu. Regatul Danemarcei a semnat-o la 05.12.2007. CE a ratificat-o la 18.05.2009 în numele tuturor statelor membre (cu excepția Regatului Danemarcei). Regatul Norvegiei (state terțe AELS – ne-membru al UE) a depus instrumentul de ratificare la data de 01.07.2009. Astfel, Convenția de la Lugano din 2007 a intrat în vigoare, conform art. 69 alin. 4, la data de 01.01.2010. Se pare că pentru Confederația Elvețiană se estimează că această convenție va intra în vigoare cel mai devreme din 01.01.2011. Convenția de La Lugano din 2007 se va aplica numai în relația cu statele terțe.

(pentru Regulamentul nr. 662/2009). Regulamentul nr. 662/2009 și Regulamentul nr. 664/2009 au intrat în vigoare la 20 august 2009 și **sunt obligatorii** în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre, cu excepția Regatului Danemarcei.

Obiectivul celor două regulamente este acela de a permite UE de a redelega statelor membre, în mod excepțional și limitat în timp, până în iulie 2017, competențele exclusive externe UE de negociere a unor acorduri bilaterale/regionale, în anumite domenii sectoriale care au aparținut Pilonului I din TEC și care în prezent, prin TFUE, sunt reprezentate de Partea a III-a: Politicile și acțiunile interne ale UE, Titlul V: Spațiul de libertate, securitate și justiție, Capitolul 3: Cooperarea judiciară în materie civilă: *competența, recunoașterea și executarea hotărârilor și deciziilor în materie matrimonială, a răspunderii părintești și a obligațiilor de întreținere, legea aplicabilă obligațiilor de întreținere; legea aplicabilă obligațiilor contractuale și necontractuale*. **Justificarea celor două regulamente** este aceea a păstrării acquis-ului UE, precum și a integrității sistemului UE în domenii de competență (implicită) externă exclusivă a UE, care se extind și pe cale jurisprudențială¹⁷⁸, la care se adaugă asigurarea unui echilibru între protecția interesului UE și protecția statului membru de a menține sau stabili relații bilaterale în domeniile sectoriale. **Regulamentele stabilesc o procedură și condițiile care permit autorizarea unui stat membru să modifice un acord existent sau să negocieze și să încheie un nou acord cu o țară terță**, în special atunci când UE nu a exprimat intenția de a-și exercita competența externă în vederea încheierii unui acord printr-un mandat de negociere deja existent sau un mandat de negociere avut în vedere. **Aceste situații reglementate de cele două instrumente UE trebuie considerate ca fiind măsuri excepționale, care au o durată și un domeniu de aplicare extrem de limitate**. Prin aceste două propuneri de regulament se stabilește o procedură prin care Comisia va împuternici sau redelega statelor membre competențele de a încheia acorduri bilaterale cu state terțe în domeniul negocierii unor tratate în materiile sectoriale de competență UE exclusivă externă a UE. **Practic a fost negociată prin cele două regulamente o procedură de „negociere a negocierilor” sau „negocieri la pătrat”**.

Domeniul dreptului public al tratatelor este reprezentat în **legislația românească și internațională relevantă** de către (selectiv) de către Legea nr. 590/2003 privind tratatele¹⁷⁹ și Convenția Organizației Națiunilor Unite de la Viena din 23 mai 1969 privind dreptul tratatelor (denumită în continuare *Convenția de la Viena din 1969*). Domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă și domeniul dreptului internațional privat, *care reprezintă conținutul propriu-zis sau domeniul de reglementare a tratatului de negociat*, sunt reprezentate în **legislația română și internațională** de către (selectiv) de către Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat¹⁸⁰, Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare, precum și de convențiile de drept internațional privat de la Haga, ale Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite și peste 40 de acorduri bilaterale de asistență judiciară internațională în materie civilă, comercială și dreptul familiei.

178 Pentru domeniul cooperării judiciare este relevant Avizul Lugano nr. 1/03 al Curții din 07.02.2006. Pentru transportul aerian sunt relevante hotărârile „Ceruri deschise” (Open Skies) C-467/98 COMISIA împotriva Danemarcei, C-468/98 COMISIA împotriva Suediei, C-469/98 COMISIA împotriva Finlandei, C-471/98 COMISIA împotriva Belgiei, C-472/98 COMISIA împotriva Luxemburgului, C-475/98 COMISIA împotriva Austriei, C-476/98 COMISIA împotriva Germaniei. Pentru politica comercială comună este relevant Avizul nr. 1/94 Organizația Mondială a Comerțului etc.

179 Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 23 din 12 ianuarie 2004.

180 Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 245 din 01.10.1992.

Domeniile politicilor comune comerciale, transporturilor (serviciilor aeriene UE) și al micului trafic de frontieră sunt printre puținele domenii UE – în afara celui referitor la cooperarea judiciară internațională în materie civilă, despre care acest studiu se va ocupa – în care au fost elaborate proceduri de autorizare a negocierilor și încheierii acordurilor bilaterale cu state terțe. În continuare, partea acestui studiu analizează dispozițiile speciale din dreptul tratatelor, care reglementează la nivel UE (prin tratat și jurisprudența Curții de Justiție) procedura de negociere numai a unor acorduri bilaterale sau regionale care conțin norme speciale din dreptul internațional privat și care reglementează la nivel UE cooperarea judiciară internațională în materie civilă, comunitarizată în Pilonul I din TEC (în prezent, Partea a III-a: Politicile și acțiunile interne ale UE, Titlul V: Spațiul de libertate, securitate și justiție, Capitulul 3: Cooperarea judiciară în materie civilă din TFUE).

II. Domeniul de aplicare

Regulamentul nr. 662/2009 se aplică procedurilor de negociere a acordurilor privind aspecte specifice care fac parte, parțial sau în totalitate, din domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (denumit în continuare *Regulamentul Roma I*)¹⁸¹ și al Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (denumit în continuare *Regulamentul Roma II*)¹⁸². **Regulamentul nr. 664/2009** se aplică procedurilor de negociere numai a acordurilor bilaterale și, în mod excepțional, acordurilor regionale¹⁸³ între câteva state membre și câteva țări terțe (de exemplu, două sau trei) menite să soluționeze situații locale și care nu sunt deschise aderării altor state.

Regulamentul nr. 664/2009 se aplică procedurilor de negociere a acordurilor privind aspecte care fac parte, în totalitate sau parțial, din domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (denumit în continuare Regulamentul nr. 2201/2003)¹⁸⁴ și al Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere¹⁸⁵ (denumit în continuare Regulamentul nr. 4/2009). **Regulamentul nr. 664/2009** se aplică de asemenea procedurilor de negociere numai a acordurilor bilaterale și în mod excepțional acordurilor regionale¹⁸⁶ la care se face referire la art. 59 alin. (2) lit. (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 și la art. 69 alin. (3) din Regulamentul (CE) nr. 4/2009.

Acordul care poate fi negociat prin procedura menționată în cele două regulamente este definit prin raportarea numai la acordul bilateral încheiat între un stat membru și o țară terță, pentru care în mod excepțional se poate autoriza începerea negocierii sau încheierea acestuia.

181 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 177 din 04.07.2008, p. 6.

182 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 199 din 31.07.2007, p. 40.

183 De exemplu, Convenția din 04.07.1949 între Franța și Elveția privind construirea și administrarea aeroportului Basel-Mulhouse, Acordul din 25.04.1977 între Germania și Elveția privind autostrada dintre Lörach și Weil am Rhein pe teritoriul Elveției, Proiectul de acord între Franța, Elveția și CERN (Organizația Europeană pentru Cercetare Nucleară) privind legea aplicabilă întreprinderii de a furniza servicii în străinătate.

184 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 338, 23.12.2003, p. 1.

185 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 7, 10.01.2009, p. 1.

186 Este cazul Convențiilor Nordice din domeniul dreptului internațional privat al familiei din 6 februarie 1931 sau 23 martie 1962.

Mai mult, acordul regional trebuie raportat la acordul bilateral, deoarece autorizarea acestuia este „și mai” excepțională în raport cu autorizarea unui acord bilateral. Acordul regional este un acord între un număr limitat de state membre și țări terțe, care se învecinează cu statele membre respective, care vizează soluționarea unor situații locale și care nu este deschis aderării altor state. Criteriul închis arată expres că acel acord regional nu este deschis aderării altor state, în caz contrar acesta transformându-se într-un acord multilateral. Pentru că acordul regional este foarte greu de delimitat față de un tratat multilateral, au fost reglementate trei criterii care să-l definească: închis; încheiat între un număr limitat de state; încheiat între state învecinate. Motivul este acela că numai UE are competență externă exclusivă să încheie tratatele multilaterale. Cu toate acestea, noțiunea de acord este însă folosită în sensul dreptului internațional public al tratatelor, și anume Convenția de la Viena din 1969, însă, în niciun caz, în contextul celor două regulamente, noțiunea de acord nu trebuie raportată la acord în general.

Domeniul de aplicare, raportat la acquis-ul existent, este limitat de cele două regulamente UE, astfel încât, în opinia noastră, acestea sunt caracterizate de lipsa de ambiție, printr-un domeniu de aplicare fără interes pentru relații bilaterale (poate cu excepția obligațiilor de întreținere). Domeniul de aplicare de două ori limitat de acquis-ul UE și de înseși cele două regulamente nu rezolvă problemele practice întâlnite în relațiile bilaterale ale statelor membre. Motivul este acela că cele două regulamente sunt foarte „sensibile” din punct de vedere politic, deoarece înseși competențele UE exclusive externe nu sunt foarte clare. De altfel, în mod intenționat s-a evitat clarificarea și enumerarea exhaustivă sau exemplificativă a domeniilor generale de competență externă exclusivă, precum competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, legea aplicabilă, comunicarea actelor, obținerea probelor etc., sau precizarea, de exemplu, dacă în domeniul răspunderii părintești, inclusiv al competenței externe exclusive UE, intră sau nu și procedura de înapoiere a minorilor și exercitarea dreptului de vizită în aplicarea Convenției de la Haga din 25.10.1980 cu privire la aspectele civile ale răpirii internaționale de copii. Cu toate acestea, procedurile de negociere stabilite în cele două regulamente nu aduc atingere competenței exclusive a UE și prevederilor art. 300 și 307 din TEC (în prezent art. 218 și art. 351 din TFUE), iar prin aceasta s-a dorit, de fapt, includerea treptată a domeniilor în care UE își va extinde competențe exclusive¹⁸⁷. Regulamentele par să „dezmembreze” competențele UE exclusive externe și par să fie contrare spiritului jurisprudenței Curții de Justiție, deoarece se delegă statelor membre competențele UE în domeniul comunitarizat al cooperării judiciare internaționale în materie civilă, cu evitarea procedurilor instituite prin art. 300 din TEC, în prezent art. 281 din TFUE (prin care sunt implicate toate instituțiile UE în mecanismul de negociere al acordurilor externe de către UE). De exemplu, ar putea apărea situații în cadrul negocierilor cu un stat terț în care există un interes UE și ar fi mai bine să se negocieze de către UE. **În realitate, cele două regulamente** reflectă natura absolut excepțională a autorizării începerii negocierilor și încheierii acordurilor cu statele terțe în domeniile sus-menționate.

Referirea în domeniul de aplicare la denumirile și numărul regulamentelor, în loc de o trimitere generală, nu va oferi, cu ocazia adoptării în viitor și a altor regulamente¹⁸⁸, posibilitatea de a fi cuprinse în domeniul de aplicare al celor două regulamente sau nu va oferi

187 De exemplu, domeniul succesiunilor și regimului proprietății matrimoniale.

188 De exemplu, în domeniul regimului proprietății matrimoniale sau recenta propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor autentice în materie de succesiuni, precum și crearea unui certificat european de moștenitor.

„un cec în alb”. De fapt, nu s-a dorit crearea unui precedent „periculos” de redelegare a unor competențe externe exclusive și pentru alte domenii, deoarece competențele definite în tratat nu sunt „statice”. Adoptarea unui regulament presupune o extindere „potențială” a acestora, în baza Avizului Lugano, care, din punct de vedere politic, ar fi suficient, valorând *mutatis mutandis* pentru toate instrumentele adoptate de UE. Acest Aviz Lugano, în opinia noastră, este interpretat în mod extensiv și, în opinia noastră, abuziv, dacă se consideră de instituțiile UE că, prin adoptarea unui regulament, automat UE dobândește competență exclusivă în domeniul de aplicare al acestui regulament recent adoptat. În opinia noastră este o situație fără ieșire, deoarece niciun stat membru nu-și poate permite să înceapă negocierile sau să încheie un acord fără autorizația Comisiei și să fie acționat la Curtea Europeană de Justiție. În cazul sesizării Curții de Justiție, aceasta nici nu se va pronunța de altfel după modelul Avizului Lugano sau hotărârilor „*ceruri deschise*”, ci se va pronunța exclusiv în temeiul art. 300 din TEC (în prezent art. 281 din TFUE), cu șanse foarte mari de a da dreptate Comisiei, deoarece nu ar exista nicio garanție pentru legalitatea acestuia. De aceea, valabilitatea acestor două regulamente este limitată în timp, pentru a se atrage atenția asupra unui mecanism cu totul excepțional. **Aceste două regulamente nu schimbă raportul dintre competențele exclusive și partajate ale UE, ci stabilesc numai o procedură de redelegare, cu un efect declarativ și de utilitate politică. Faptul de a include sau nu – printr-o trimitere la un regulament sau printr-o trimitere generală – domeniu nu înseamnă „legalizarea” unei competențe exclusive sau partajate cu statele membre. Comisia controlează acțiunile statelor membre, asigură și veghează la buna aplicare a tratatului, prin aceste două regulamente, bineînțeles în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă. Aceste două regulamente sunt exclusiv instrumente de procedură a negocierii și, în niciun caz, nu pot conține domenii de aplicare, altele decât cele pe care acordurile încheiate cu statele terțe nu le-ar putea conține.**

Cu privire la Regulamentul nr. 664/2009, necesitatea menționării aspectelor sectoriale în titlul regulamentului și referirea la domeniul de aplicare numai la Regulamentul nr. 2201/2003 și Regulamentul nr. 4/2009 sunt motivate de faptul că instrumentele la care se face referire sunt separate și, mai mult, dacă s-ar încheia acorduri în toate domeniile dreptului familiei reglementate de Regulamentul nr. 664/2009, atunci ar apărea necesar ca acordul să fie negociat și încheiat exclusiv de UE, și nu de statele membre. Mai mult, posibilitatea încheierii de către statul membru a unui acord unic pe domeniile reglementate de cele două instrumente ar fi atât de larg, încât s-ar pune în discuție și interesul UE, chiar dacă interesul UE nu este direct proporțional cu domeniul de aplicare a instrumentului, ci trebuie privit în legătură cu evaluarea impactului asupra acquis-ului UE.

Dacă, cu privire la Regulamentul nr. 664/2009, negocierea domeniului de aplicare sub aspectul extinderii la domeniul regimului bunurilor matrimoniale, statele membre au renunțat mai ușor, nu același lucru putem spune cu privire la solicitarea statelor membre de extindere a domeniului de aplicare a Regulamentului nr. 662/2009 și la Regulamentul nr. 44/2001. Comisiei i s-au adus la cunoștință de către statele membre incompatibilitățile apărute după Avizul Lugano, raportat la tratatele bilaterale încheiate cu statele terțe, incompatibilități care constau în faptul că aceste tratate bilaterale conțin numai procedura de exequatur, respectiv nu conțin normele care să soluționeze conflictele de competență jurisdicțională de drept internațional privat. De aceea, statele membre au solicitat să aibă posibilitatea să elimine aceste incompatibilități și să poată fi autorizate să negocieze cu statele terțe și în domeniul reglementat de Regulamentul nr. 44/2001. Motivarea a fost aceea că, în temeiul unui astfel de acord bilateral, o hotărâre dintr-un stat terț trebuie recunoscută și executată în spațiul UE, indiferent dacă instanța statului terț a respectat sau nu normele care să

soluționeze conflictele de competență jurisdicțională de drept internațional privat din capitolul II din Regulamentul nr. 44/2001 sau din capitolul II din Convenția de la Lugano din 2007. Astfel, statele membre (deși sunt obligate prin art. 10 și art. 307 din TEC¹⁸⁹) nu pot elimina, în baza Regulamentului nr. 662/2009, aceste incompatibilități, deoarece UE are competență exclusivă externă și regulamentele nu oferă practic nicio soluție, cum ar fi de exemplu: soluția extinderii domeniului de aplicare a acestor două proiecte (cea mai puțin probabilă din cauza Comisiei); încheierea de către UE a acordurilor bilaterale (soluție foarte complicată care multiplică acordurile bilaterale); negocierea unui acord multilateral care să conțină numai reguli indirecte de competență jurisdicțională de drept internațional privat, procedura de exequatur, comunicări de acte și obținerea de probe în cadrul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga. **Singura soluție acceptată de Comisie a fost cea a declarațiilor¹⁹⁰, Comisia neacceptând nici măcar un singur considerent în cele două regulamente care să ofere statelor membre soluția negocierii și eliminării incompatibilităților din acordurile lor bilaterale cu state terțe, fără autorizarea Comisiei.** Comisia a menționat că interpretează art. 307 TCE (în prezent art. 351 din TFUE) în sensul că statele membre, care au obligații de eliminare a incompatibilităților, pot și trebuie să aibă renegocieri în acest sens. Nu e un mecanism concret, dar este interpretabil din art. 307 (în prezent art. 351 din TFUE). Art. 307 (în prezent art. 351 din TFUE) nu numai că permite statelor membre o asemenea acțiune, dar le impune o obligație. **Nu a fost acceptată nici propunerea statelor membre care au aderat recent la UE în 2004 și în 2007 referitoare la precizarea unei distincții** între acordurile încheiate înainte de aderarea acestora la UE și acordurile de dinaintea momentului dobândirii de către UE a competențelor exclusive într-un anumit domeniu. Motivul a fost acela că același principiu se aplică și raportat la momentul „acaparării” de competențe de către UE. Nu a fost acceptată nici propunerea vechilor state membre de a se include măcar procedura de exequatur (fără normele de competență) din Regulamentul nr. 44/2001, care nu ar fi adus atingere competențelor UE și nu ar fi schimbat acquis-ul (adică ar fi avut un efect *de minimis*). Din păcate, în Regulamentul nr. 662/2009 nu există nicio motivare făcută de Comisie cu privire la imposibilitatea negocierii unor acorduri bilaterale în domeniul exequaturului în materie civilă și comercială sau în ce măsură s-ar aduce atingere Regulamentului nr. 44/2001, dacă autorizarea de negociere ar acoperi și domeniul exequaturului. Nu există nicio motivare în ce măsură exequaturul în materie civilă și comercială din acordurile bilaterale încheiate de statele membre cu state terțe reprezintă o incompatibilitate, încadrată în art. 307 din TEC (în prezent art. 351 din TFUE) și ar aduce atingere exequaturului în materie civilă și comercială din Regulamentul nr. 44/2001. Corelat cu aceasta, în Regulamentul nr. 664/2009 nu există nicio motivare, și anume de ce se permite

189 În prezent art. 10 a fost abrogat de TFUE, iar art. 300 a fost înlocuit de art. 351 din TFUE.

190 Declarațiile au fost consemnate în procesul-verbal al reuniunii Consiliului JAI din 04-05.06.2009 în cadrul căreia au fost adoptate cele două regulamente. „Comisia a luat act de această invitație și a menționat că o va examina cu atenție în cadrul raportului său referitor la punerea în aplicare a regulamentului, fără a aduce atingere propriilor sale competențe.” Declarația Comisiei a fost următoarea: „Comisia reamintește faptul că drepturile și obligațiile care rezultă din acorduri încheiate, înainte de data aderării, de către unul sau mai multe state membre, pe de o parte, și una sau mai multe țări terțe, pe de altă parte, nu sunt afectate de dispozițiile TCE, în temeiul art. 307, primul paragraf. Acest lucru se aplică de asemenea așa-numitelor acorduri cuprinzătoare de asistență juridică. În măsura în care astfel de acorduri nu sunt compatibile cu TCE, statele membre adoptă măsurile adecvate în vederea eliminării incompatibilităților constatate, în sensul art. 307 paragraful al doilea din tratat. Comisia este de părere că statele membre aderente ar trebui să renegocieze astfel de acorduri pentru a elimina orice incompatibilități cu acquis-ul UE, inclusiv cu privire la aspecte precum competența judiciară, recunoașterea și executarea în materie civilă și comercială. Comisia își oferă întreaga cooperare în vederea obținerii unui rezultat satisfăcător cu privire la aceste acorduri specifice. Comisia consideră că rezultatul respectivelor renegocieri ar trebui revizuit la opt ani după adoptarea regulamentelor.

de către Comisie negocierea unor acorduri bilaterale cu state terțe în domeniul exequaturului dreptului familiei (divorț și răspundere părintească), adică autorizarea negocierilor cu un stat terț în domeniul exequaturului dreptului familiei (și nu s-ar aduce atingere Regulamentului nr. 2201/2003), dar nu este permisă în domeniul exequaturului în materie civilă și comercială (și s-ar aduce atingere Regulamentului nr. 44/2001).

Un motiv politic ar putea fi acela că în anul 2010 vor avea loc negocieri cu privire la modificarea Regulamentului nr. 44/2001. La 21.04.2009 Comisia a prezentat un Raport către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind aplicarea Regulamentului nr. 44/2001 elaborat în conformitate cu art. 73 din acesta, cu scopul de a le prezenta o evaluare privind aplicarea acestuia. Raportul a fost însoțit de o Carte verde privind revizuirea acestuia cu scopul de a lansa consultarea părților interesate cu privire la posibilitățile de îmbunătățire a aplicării regulamentului pentru eliminarea exequaturului, cu privire la ordinea publică internațională, alegerea forului, proprietatea industrială, litispendență și acțiuni conexe, măsurile provizorii, interfața cu arbitrajul etc.

III. Procedura de autorizare sau neautorizare a începerii negocierilor/încheierii acordului bilateral

Statul membru care intenționează să înceapă negocieri în vederea modificării unui acord existent sau pentru a încheia un nou acord al cărui obiect de reglementare face parte din domeniul de aplicare a unuia dintre cele două regulamente este obligat să **notifice înainte în scris** intențiile sale Comisiei cu privire la începerea preconizată a negocierilor oficiale. La notificare se anexează o copie a proiectului de acord sau a acordului existent și orice alte documente relevante. În notificare, statul membru trebuie să descrie obiectul negocierilor și să specifice aspectele care trebuie reglementate în cadrul proiectului acordului sau acordului existent care trebuie modificat. Notificarea și documentele anexate acesteia se pot transmite prin **mijloace electronice**, acestea fiind folosite și în aplicarea Regulamentului (CE) nr. 847/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind negocierea și implementarea acordurilor în domeniile serviciilor aeriene între statele membre¹⁹¹.

Cu ocazia notificării Comisiei, **statele membre trebuie să informeze Comisia numai cu privire la acele elemente relevante care stau la baza procesului de evaluare pe care trebuie să o facă Comisia**. Motivul este acela că autorizarea Comisiei, orientările făcute de Comisie în materie de negociere sau refuzul Comisiei se referă exclusiv la acele aspecte care intră în domeniul de aplicare a celor două regulamente. Astfel, la primirea notificării de a începe negocierile, **Comisia verifică**¹⁹² dacă se preconizează, în termen de 24 de luni, un mandat de negociere în vederea încheierii unui acord între UE și țara terță în cauză. În caz contrar, Comisia evaluează ulterior dacă mai multe condiții sunt îndeplinite, printre care se află dovedirea de către statul membru a unui interes specific cu acea țara terță, dar și constatarea de către Comisie a faptului că acordul nu aduce atingere aplicării dreptului UE, nu lipsește de efect dreptul UE și nu aduce atingere obiectului și scopului politicii de relații externe adoptate de UE. În paralel cu această evaluare, toate statele membre sunt informate cu privire la orice notificare primită de Comisie pentru a le permite acestora să își manifeste

191 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 157 din 30.04.2004.

192 Modalitatea în care statele membre au cunoștință de un eventual calendar al încheierii unor acorduri bilaterale cu statele terțe o reprezintă planificările din strategiile bianuale și cincinale. Regulamentele nu oferă o soluție pentru acoperirea situațiilor în care acordul este acoperit parțial în verificarea pe care Comisia o va face în legătură cu statul terț, atunci când în următoarele 24 de luni este preconizat un mandat de negociere între CE cu acest stat terț. De exemplu, Comisia a planificat negocierea și încheierea de către CE, în numele statelor membre, a unui acord cu Norvegia, Islanda și Elveția în domeniul obținerii probelor.

interesul privind participarea la inițiativa statului care a făcut notificarea. Dacă din acest schimb de informații **rezultă suficient interes UE**¹⁹³, Comisia ar trebui să ia în considerare propunerea unui mandat de negocieri în scopul încheierii unui acord între UE și țara terță respectivă. La enumerarea legăturilor care stau la baza unui **interes specific** al statului membru sunt avute în vedere legăturile economice, geografice, culturale, istorice, sociale sau politice dintre statul membru și statul terț. În textul articolului nu este precizată **condiția existenței interesului UE și o definiție a acestuia. Interesul UE nu a fost menționat în cele două regulamente** (decât într-un considerent) și, implicit, nicio definiție a acestuia. Lipsa condiției și definiției interesului UE reprezintă un avantaj pentru evaluator, deoarece Comisia va evalua un eventual interes UE de la un caz la altul. **Evaluarea Comisiei reprezintă**, în opinia noastră, după domeniul de aplicare, cheia celor două propuneri de regulamente, **deoarece Comisia va evalua interesul UE și interesul statului membru, prin interesul suficient. De exemplu, dacă un stat membru dorește să încheie un acord bilateral cu un stat terț (Muntegru), atunci Comisia ar trebui să analizeze și dacă mai multe state membre sunt interesate sau nu să semneze cu Muntegru un acord bilateral, pentru a se evalua, în caz afirmativ, interesul UE.** De altfel, motivul pentru care acordurile multilaterale nu au fost incluse în domeniul de aplicare a celor două regulamente este acela că existența mai multor state membre care ar avea un interes să încheie un acord cu un stat terț ar conduce la ideea că ar trebui să existe un interes UE.

Dacă pe baza evaluării, **Comisia nu autorizează începerea** negocierilor oficiale ale acordului, atunci aceasta emite un **aviz** adresat statului membru în cauză în termen de 90 de zile de la primirea notificării. În termen de 30 de zile de la primirea avizului Comisiei, statul membru poate solicita Comisiei să înceapă discuțiile cu aceasta în vederea **identificării unei soluții**. Comisia emite o **decizie motivată** privind solicitarea statului membru în termen de 30 de zile de la încheierea discuțiilor. Dacă statul membru respectiv nu solicită Comisiei să înceapă aceste discuții, Comisia emite o **decizie motivată** privind solicitarea statului membru, în termen de 130 de zile de la primirea notificării.

Dacă sunt îndeplinite condițiile, Comisia, în termen de 90 de zile de la primirea notificării, emite o decizie motivată și autorizează statul membru să înceapă negocieri oficiale privind acordul, cu propunerea, după caz, a unor orientări în materie de negociere și cu solicitarea includerii anumitor clauze privind denunțarea¹⁹⁴ totală sau parțială a acordului sau înlocuirea¹⁹⁵ directă a dispozițiilor relevante ale acordului *în cazul în care se încheie un acord ulterior între UE sau între UE și statele sale membre, pe de o parte, și aceeași țară terță, pe de altă parte, având același obiect*. S-a reținut și posibilitatea denunțării sau înlocuirii parțiale, chiar dacă Convenția de la Viena din 1969 nu conține expres această posibilitate și chiar dacă nu este foarte folosită în practică.

193 Din păcate, nu există criteriile de apreciere a interesului UE în situația în care un număr de state membre redus sau un număr de state membre care nu este semnificativ doresc să încheie un acord cu statul terț. În acest caz, nu rezultă dacă Comisia va refuza statutului membru autorizarea negocierii sau dacă va efectua demersurile necesare pentru încheierea unui acord cu statul terț.

194 Clauza menționată la primul paragraf litera (a) este formulată astfel: „(numele statului membru/statelor membre) denunță prezentul acord, parțial sau în totalitate, în cazul și în momentul în care UE sau UE și statele sale membre încheie un acord cu (numele țării/țărilor terțe) al cărui obiect acoperă aceleași aspecte din domeniul justiției civile ca și cele reglementate de prezentul acord”.

195 Clauza menționată la primul paragraf litera (b) este formulată astfel: „Prezentul acord sau anumite dispoziții ale prezentului acord încetează să mai fie aplicabil(e) de la data intrării în vigoare a unui acord între UE sau UE și statele sale membre, pe de o parte, și (numele țării/țărilor terțe), pe de altă parte, în ceea ce privește aspectele reglementate de acordul din urmă.”

În cazul în care Comisia solicită **informații suplimentare** de la statul membru pentru evaluarea autorizării, nu este afectat termenul în care Comisia trebuie să prezinte o decizie justificată.

Comisia poate participa în **calitate de observator** la negocierile dintre statul membru și țara terță, dar exclusiv în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare a celor două regulamente, adică **participarea Comisiei este limitată numai la negocierea dispozițiilor care sunt de competența UE**. În cazul în care nu participă în calitate de observator, Comisia trebuie să fie informată de evoluția și rezultatele negocierilor în diferitele etape ale desfășurării negocierilor.

Înainte de încheierea acordului negociat, statul membru trebuie, de asemenea, să **notifice Comisia cu privire la rezultatele negocierilor și să transmită textul acordului negociat**. La primirea notificării, **Comisia evaluează din nou aceleași condiții ca și în cazul autorizării începerii negocierilor**, la care se mai adaugă bineînțeles existența uneia dintre cele două clauze, dar și verificarea ca acordul să nu aducă atingere obiectului și scopului politicii de relații externe adoptate de UE, în situația în care ar exista circumstanțe noi și excepționale, de la data autorizării începerii negocierilor. Dacă acordul negociat îndeplinește condițiile, Comisia, în termen de 90 de zile de la primirea notificării, emite o decizie motivată de autorizare a statului membru să încheie respectivul acord.

Dacă **Comisia intenționează să nu autorizeze încheierea acordului negociat, aceasta** emite un aviz adresat statului membru, precum și Parlamentului European și Consiliului, în termen de 90 de zile de la primirea notificării. În termen de 30 de zile de la primirea avizului de refuz al Comisiei, statul membru respectiv poate solicita Comisiei să înceapă discuțiile cu aceasta în vederea **identificării unei soluții**. În cazul acestor discuții, Comisia emite o decizie motivată privind solicitarea statului membru în termen de 30 de zile de la încheierea discuțiilor. În termen de 30 de zile de la luarea deciziei, Comisia trimite o notificare Parlamentului European și Consiliului cu privire la decizia sa. Dacă statul membru respectiv nu solicită Comisiei să înceapă discuțiile în termenul de 30 de zile, Comisia emite o decizie motivată privind solicitarea statului membru, în termen de 130 de zile de la primirea notificării.

Cu privire la evaluările efectuate de Comisie, atât cu ocazia începerii negocierilor, cât și cu ocazia încheierii acordului negociat, se observă **caracterul discreționar al deciziei Comisiei** cu privire la autorizarea sau neautorizarea statului membru nu numai la începerea negocierilor, dar și la încheierea acordului. De altfel, exprimare prin „poate” în loc de „trebuie” înseamnă că, de fapt, Comisia nu este în niciun fel obligată să emită o **autorizație. Autorizarea unui stat membru reprezintă o excepție pe care Comisia o poate face în relația cu statele membre**. *Comisia își menține competența discreționară până în ultima¹⁹⁶ fază a finalizării negocierilor, când poate refuza încheierea acordului. Cu toate că nu renunță la puterea sa discreționară* de a refuza pe tot parcursul negocierilor încheierea acordului, **Comisia** și-a asumat însă obligația de a autoriza un stat să înceapă negocierile sau să încheie acordul dacă sunt îndeplinite toate condițiile menționate exhaustiv.

Referitor la deciziile de respingere emise de Comisie, atât cu privire la începerea negocierilor, cât și cu privire la încheierea acordului, acestea pot fi atacate la Curtea de Justiție. Până în august 2009, data intrării în vigoare a celor două regulamente, a fost practic imposibilă negocierea sau încheierea unui nou acord bilateral de către un stat membru și un

196 Motivul este acela că la primul moment al inițierii negocierilor, COM nu poate anticipa situația dreptului UE care va exista la momentul finalizării acestora sau nu poate anticipa din punct de vedere politic relația dintre CE și statul terț în ansamblu (care ar putea conduce, în caz de deteriorare, la înghețarea relațiilor).

stat terț¹⁹⁷. După adoptarea celor două regulamente UE acest lucru va fi posibil, dar numai în situații excepționale. Aceste limitări au și avantaje, așa cum s-a văzut în domenii mult mai importante, precum: politica agricolă comună, GATT etc. Aceste două regulamente reprezintă o breșă sau derogare și este, se pare, compromisul maxim făcut de Comisie. **Cu privire la valoarea juridică a tăcerii Comisiei sau posibilitatea aplicării procedurii tacite, aceasta nu poate fi interpretată în niciun caz ca un acord al Comisiei de autorizare a negocierilor sau de încheiere a acordului, atunci când aceasta nu formulează un răspuns.** Dacă statul membru nu primește, în mod excepțional, niciun răspuns la cererea de autorizare, soluția ar fi ca **acesta să acționeze Comisia la Curtea de Justiție, conform art. 232 din TEC (în prezent art. 265 din TFUE), cu inconvenientul că pronunțarea unei hotărâri de Curtea Europeană de Justiție poate dura foarte mult.** **Cu privire la refuzul autorizării începerii negocierii, respectiv al încheierii unui acord,** aceasta este diferită de refuzul negocierii sau refuzul semnării, deoarece Comisia nu poate refuza unui stat membru începerea negocierilor care sunt de competența exclusivă și suverană a unui stat membru. Totodată, Comisia nu poate interzice negocierea sau încheierea unui acord. Este adevărat că și dacă statul membru l-ar negocia sau încheia într-un domeniu de competența UE exclusivă, atunci statul membru ar fi supus unor sancțiuni. În ciuda acestor sancțiuni, nu înseamnă în niciun caz că unui stat membru i se poate refuza negocierea sau încheierea unui acord. Cu toate acestea, refuzul autorizării include o anumită ambiguitate rezultată din existența mai multor situații confuze:

1. în cazul domeniilor care nu sunt de competența UE sau asupra cărora UE nu și-a exercitat încă competența, statele membre au libertatea de a încheia acorduri, iar cele două regulamente nu se aplică;
2. în cazul domeniilor care sunt de competența UE, dar exercitate de UE, statele membre sunt limitate de jurisprudență, precum și de art. 10 și art. 302 din TEC¹⁹⁸. Se pare că niciun stat membru nu ar mai dori înlocuirea unui regulament cu un acord bilateral;
3. în cazul domeniilor de competența internă a statelor membre, când sub o anumită directivă statele membre pot încheia un acord.

La motivarea refuzului începerii negocierilor trebuie evaluat mandatul Consiliului dat Comisiei, deoarece, în relațiile externe, competența nu aparține Comisiei, ci Consiliului care acordă un mandat Comisiei în conformitate cu art. 300 din TEC (în prezent art. 218 din TFUE). **Cu privire la acest mecanism sui-generis de informare¹⁹⁹ cu ocazia emiterii**

197 Deși Portugalia, în 2007, Spania, în 2005, și Italia, în 2003, au negociat și încheiat un tratat bilateral cu un anumit stat terț în domeniul comunicării actelor, obținerii probelor și recunoașterii și încuviințării executării silită a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială.

198 În prezent art. 10 a fost abrogat de TFUE, iar art. 302 a fost înlocuit de art. 220 din TFUE.

199 Declarațiile au fost consemnate în procesul-verbal al reuniunii Consiliului din iulie 2009, în cadrul căreia au fost adoptate cele două regulamente. Declarația consemnată în procesul-verbal al reuniunii privind art. 6 și art. 9 din cele două regulamente a fost următoarea: „În cazurile în care Comisia intenționează să nu autorizeze deschiderea de negocieri formale referitoare la acordul avut în vedere în conformitate cu art. 6 sau să nu autorizeze încheierea acordului negociat în conformitate cu art. 9, statul membru în cauză poate oricând să sesizeze Consiliul dacă dorește acest lucru, în vederea unei dezbateri în cadrul acestui organism.“ Declarațiile Consiliului și Comisiei privind art. 13 au fost următoarele: „Consiliul invită Comisia, în momentul pregătirii raportului său în temeiul art. 13, să examineze cu atenție dacă, având în vedere experiența acumulată cu privire la punerea în aplicare a regulamentului, acesta ar trebui înlocuit în momentul expirării sale de unul nou, în al cărui domeniu de aplicare să intre aceleași aspecte sau și alte aspecte care fac obiectul altor instrumente UE. În contextul raportului referitor la punerea în aplicare a Regulamentului privind legea aplicabilă, Comisia ar trebui să examineze în special dacă un posibil nou regulament ar trebui să acopere recunoașterea și executarea în temeiul Regulamentului (CE) nr. 44/2001.“

avizelor negative pentru începerea sau încheierea unui acord, în propunerea inițială, Comisia a prevăzut procedura comitologiei (Decizia 1999/468/CE de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei²⁰⁰, modificată prin Decizia 512/2006²⁰¹) și gestiunii, existând precedentul în domeniul serviciilor transporturile aeriene. Motivele, întemeiate de altfel, pentru care procedura de comitologie a fost înlocuită au fost acelea că prin comitologie se urmărește controlul aplicării normelor în conformitate cu acquis-ul UE (art. 300 din TEC, în prezent art. 218 din TFUE), or, în acest caz, ne aflăm tocmai în situația inversă a unor acorduri bilaterale încheiate cu statele terțe, în baza unor regulamente care stabilesc o procedură de autorizare. Astfel, competențele Comisiei nu pot fi încadrate în art. 202 și art. 211 din TEC (în prezent abrogate de TFUE), care nu se aplică mecanismului de elaborare a unor acte normative, care nu aparțin dreptului UE. În plus, termenele din procedura de comitologie sunt foarte lungi și pot întârzia începerea negocierilor sau încheierea acordurilor. **Astfel, pentru procedura de comitologie** Comisia ar fi trebuit să convoace un comitet, să organizeze ședințe și să supună spre adoptare o decizie Consiliului, ceea ce ar fi mărit termenele de procedură și ar fi întârziat eliberarea unei autorizații. Comitologia se aplică pentru chestiuni care aparțin de implementarea legislației principale, de modificări minore etc. Or, în cazul celor două regulamente nu este vorba de competențele de executare ale Comisiei, ci este mai degrabă vorba de un rol de control al conformității acordurilor bilaterale dintre statele membre și state terțe cu acquis-ul UE. Acest rol decurge din atribuția generală a Comisiei de „gardian” al tratatelor. Precedentul legislativ reținut a fost acela din Regulamentul (CE) nr. 1931/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a normelor referitoare la micul trafic de frontieră la frontierele terestre externe ale statelor membre și de modificare a dispozițiilor Convenției Schengen²⁰².

Toate statele membre sunt informate – în condiții de **confidențialitate**²⁰³ – cu privire la orice notificare făcută Comisiei referitoare la acordurile avute în vedere sau negociate și cu privire la orice decizie motivată a Comisiei în temeiul celor două regulamente. Cu ocazia furnizării informațiilor Comisiei, statul membru poate indica dacă vreuna din informații trebuie considerată confidențială și dacă informațiile furnizate pot fi comunicate altor state membre. La rândul ei, Comisia transmite statelor membre notificările primite și, dacă este cazul, documentele însoțitoare, precum și deciziile motivate, sub rezerva cerințelor de confidențialitate.

IV. Dispozițiile tranzitorii

Dacă la data de 20 august 2009, data intrării în vigoare a ambelor regulamente, un stat membru a inițiat deja procesul de negociere pentru încheierea unui acord cu o țară terță, adică ne aflăm într-o situație tranzitorie, atunci se aplică dispozițiile referitoare la procedura de notificare, evaluare și luare a unei decizii atât cu privire la inițierea negocierilor, cât și cu privire la încheierea unui acord. În cazul în care stadiul negocierilor o mai permite, Comisia poate să propună orientări în materie de negociere sau să solicite includerea clauzelor speciale de denunțare sau înlocuire. Dacă la data de 20 august 2009, data intrării în vigoare a ambelor regulamente, un stat membru a finalizat deja negocierile, dar nu a încheiat încă acordul, se aplică numai dispozițiile referitoare la procedura de notificare, evaluare și luare a unei decizii

200 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 184 din 17.07.1999, pp. 23–26.

201 Publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 200 din 22.07.2006, pp. 11–13.

202 Publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 405, 30.12.2006, pp. 1–22.

203 În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial nr. L 145, 31.05.2001, p. 43.

cu privire la încheierea unui acord. Nu este clar dacă aceste dispoziții tranzitorii se aplică și acordurilor bilaterale încheiate de statele membre la care state terțe formulează o declarație de succesiune.

După 7 iulie 2017, respectiv 13 iulie 2017, Comisia va prezenta Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un Raport privind aplicarea celor două regulamente. Raportul fie va confirma încetarea valabilității regulamentelor după trei ani de la data prezentării, fie va recomanda înlocuirea regulamentului, cu o propunere legislativă care să reglementeze același obiect sau să includă și domenii de competență exclusivă a UE, reglementate de alte instrumente UE. În perioada de expirare se permite continuarea negocierilor și încheierea tuturor acordurilor în curs la care participă statul membru. Limitarea în timp a valabilității acestor două regulamente prin **clauza de caducitate („sunset clause”)** este motivată de faptul că această redelegare a competențelor exclusive ale UE către statele membre este o măsură excepțională, în caz contrar, Comisia „amenințând” pe parcursul negocierilor celor două regulamente că le va retrage din cauză că lipsa termenului periclitează dreptul UE. De altfel, există precedente în materie comercială când UE autorizează periodic o prelungire limitată în timp a valabilității unor acorduri bilaterale încheiate de statele membre cu statele terțe.

F. Instrumente în domeniul cooperării judiciare în materie civilă aplicabile cu statele ne-membre ale UE (terțe)

F.1. Noua Convenție de la Lugano – Revizuirea Convenției privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială adoptată la Lugano la 30 octombrie 2007

I. Introducere

La data de 30 octombrie 2007 s-a semnat noua Convenție privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială de către **Confederația Elvețiană, Norvegia și Islanda** la Lugano (Elveția), precum și de către **Comunitatea Europeană, în numele statelor membre** (Decizia Consiliului din 15 octombrie 2007 privind semnarea, în numele Comunității, a Convenției privind competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială JO L 339, 21.12.2007; Decizia Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind încheierea Convenției privind competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, JO L 147, 10.06.2009). Această nouă convenție înlocuiește **Convenția de la Lugano din 1988** privind aceeași materie și obligă pe de o parte **statele membre**, inclusiv **Danemarca**, și pe de altă parte actualmente **Norvegia**. În ceea ce privește **Elveția**, convenția va intra în vigoare la data de **1 ianuarie 2011**.

Această nouă convenție vizează alinierea dispozițiilor convenției la cadrul legislativ curent al Comunității Europene (de exemplu Regulamentul Consiliului [CE] Nr. 44/2001 din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, pe scurt: **Regulamentul Bruxelles I**; JO L 12, 16.01.2001, p. 1). Ca rezultat, dispozițiile privind stabilirea competenței jurisdicționale vor fi de acum aceleași în statele UE și statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb. De asemenea, hotărârile pronunțate de instanțele statelor membre ale UE și cele ale statelor membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb vor fi recunoscute și executate mai ușor, confirmând încrederea reciprocă pe care Comunitatea Europeană și statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb o au în sistemul juridic al celorlalte.

II. Cadrul istoric și politic

La **16 septembrie 1988**, statele membre ale Comunităților Europene și statele membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb au semnat **Convenția de la Lugano** privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Convenția denumită „Convenția de la Lugano” a extins aplicarea normelor **Convenției de la Bruxelles din 1968** pe același subiect, încheiată între statele membre ale CE, la anumite state membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb.

De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam, la 1 mai 1999, domeniile reglementate de Convenția de la Bruxelles din 1968 au devenit obiectul unei politici comunitare, în temeiul articolelor 61 litera (c) și 65 din Tratatul CE. Drept urmare, Convenția de la Bruxelles din 1968 a devenit regulament, și anume **Regulamentul Bruxelles I**. Cu această ocazie, normele Convenției de la Bruxelles au fost modernizate, iar sistemul de recunoaștere și executare a devenit mai rapid și mai eficient.

În lumina **paralelismului dintre regimurile „Bruxelles” (CE) și „Lugano”** privind competența jurisdicțională, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, era necesară adaptarea Convenției de la Lugano din 1988 pentru a reflecta evoluția regimului „Bruxelles”. În special, era important ca sistemul de recunoaștere și executare a hotărârilor să fie aliniat, pentru ca respectiv circulația hotărârilor să atingă același nivel ca cel al statelor AELS în cauză.

Comisia a prezentat în **martie 2002 o recomandare de decizie a Consiliului** care să o autorizeze să inițieze negocieri pentru adoptarea unei convenții între Comunitate și Danemarca – pe baza protocolului privind poziția acesteia –, pe de o parte, și Islanda, Norvegia, Elveția și Polonia, pe de alta, privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, în vederea înlocuirii Convenției de la Lugano din 16 septembrie 1988. În **octombrie 2002** Consiliul a adoptat directivele de negociere care să autorizeze Comisia să inițieze negocieri privind o nouă Convenție de la Lugano.

În **februarie 2003, Curții Europene de Justiție** i s-a solicitat emiterea unui aviz pentru a clarifica dacă încheierea noii Convenții de la Lugano este de competența exclusivă a Comunității sau intră sub incidența unei competențe partajate între Comunitate și statele membre. În avizul 1/03 din 7 februarie 2006, Curtea Europeană de Justiție a confirmat faptul că încheierea noii Convenții de la Lugano intră în totalitate sub incidența competenței exclusive a Comunității.

Ca urmare a avizului Curții, **negocierile** au fost reluate, fiind **încheiate** la Bruxelles, în **martie 2007**.

III. Semnarea, ratificarea și intrarea în vigoare

1. Semnarea

Convenția de la Lugano revizuită a fost **semnată la 30 octombrie 2007** la Lugano (Elveția) de către Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană, Norvegia și Islanda; Danemarca a semnat la 5 decembrie 2007.

2. Ratificarea și intrarea în vigoare

La data de **18 mai 2009 Comunitatea Europeană a ratificat** Convenția de la Lugano revizuită care începea să producă efecte pentru toate statele membre, cu excepția Danemarcei. **Danemarca s-a alăturat la 24 septembrie 2009**. La data de **1 iulie 2009, Norvegia** a fost primul stat membru al Asociației Europene a Liberului Schimb care a ratificat convenția. Astfel, Convenția de la Lugano revizuită **a intrat în vigoare între Comunitatea Europeană și Norvegia la data de 1 ianuarie 2010**.

Convenția nu a fost ratificată până acum de către **Islanda și Confederația Elvețiană**. În prezent nu există informații privind data ratificării și intrării în vigoare a noii Convenții de la Lugano în **Islanda**. În ce privește Confederația Elvețiană, parlamentul a adoptat Actul de Ratificare și Punere în Aplicare (BBl 2009 1835) la data de 11 decembrie 2009. În conformitate cu o decizie a Consiliului Federal Elvețian din data de 31 martie 2010, convenția va intra în vigoare pentru **Elveția la data de 1 ianuarie 2011**.

În acest context trebuie precizat faptul că în conformitate cu dispozițiile **articolului III din Protocolul I** privind anumite aspecte privind competența judiciară, procedura și executarea noii Convenții de la Lugano, **Elveția** și-a rezervat dreptul de a declara că, după ratificare, nu

va aplica următoarea parte din dispozițiile articolului 34 alineatul (2): „dacă pârâțul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă”. Dacă Elveția face o astfel de declarație, celelalte părți contractante vor aplica aceeași rezervă în ce privește hotărârile pronunțate de instanțele elvețiene.

Părți	Semnare	Ratificare	Intrare în vigoare
Comunitatea Europeană	30.10.2007	18.05.2009	01.01.2010
Danemarca	05.12.2007	24.09.2009	01.01.2010
Islanda	30.10.2007		
Norvegia	30.10.2007	01.07.2009	01.01.2010
Confederația Elvețiană	30.10.2007		01.01.2011

3. Statutul special al Danemarcei

În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexă la Tratatul Uniunii Europene și Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danemarca nu participă (participa) la titlul IV din Tratatul CE. În consecință, instrumentele comunitare adoptate, printre altele, în domeniul cooperării judiciare în materie civilă nu sunt obligatorii sau aplicabile în Danemarca. Prin urmare, **Danemarca** participă în calitate de **Parte Contractantă la noua Convenție de la Lugano**, iar nu în calitate de stat membru al Comunității Europene.

În ce privește relația dintre celelalte state membre ale CE și Danemarca, dispozițiile **Regulamentului Bruxelles I** se aplică de la data de 1 iulie 2007, în virtutea **Acordului între Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei** privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, semnat la Bruxelles la data de 19 octombrie 2005 (JO L 299, 16. 11. 2005, p. 62).

IV. Conținutul noii Convenții de la Lugano

1. Paralelismul cu Regulamentul nr. 44/2001

Textul noii Convenții de la Lugano urmează în general textul Regulamentului Bruxelles I, atât în ceea ce privește dispozițiile privind competența jurisdicțională, cât și cele privitoare la recunoaștere și executare, cu câteva mici amendamente și clarificări.

Textul noii Convenții de la Lugano este disponibil în limba română în Jurnalul Oficial L 339, 21.12.2007:

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=ro>

La fel ca Regulamentul Bruxelles I, Convenția de la Lugano stabilește regulile care reglementează **competența jurisdicțională** în materie civilă și comercială. Norma generală privind competența jurisdicțională din noua convenție se bazează în continuare pe principiul „actor sequitur forum rei”. Persoanele care își au domiciliul într-un stat obligat prin convenție trebuie, prin urmare, să fie acționate în instanțele aceluia stat, fie că sunt sau nu cetățeni ai aceluia stat (articolul 2). Prin excepție de la principiul de bază privind competența jurisdicțională, în anumite împrejurări pârâțul poate fi acționat în instanțele altui stat obligat

prin convenție. Convenția enumeră acele domenii de competență jurisdicțională după cum urmează: competență specială sau exclusivă (articolele 5–7, articolul 22), precum și competența în materie de asigurări (articolele 8–14), competența în materia contractelor cu consumatorii (articolele 15–17) și competența în materia contractelor individuale de muncă (articolele 18–21).

În plus, convenția prevede norme de prorogare de competență (articolul 23), examinare privind competența și admisibilitatea (articolele 25–26), precum și un mecanism de soluționare a cauzelor pendinte la instanțe diferite (*lis pendens*) și cazuri de conexitate (articolele 27–30).

În mod similar Regulamentului Bruxelles I, simplificarea procedurilor de **recunoaștere și executare a hotărârilor**, care se încadrează în domeniul său de aplicare, reprezintă un aspect fundamental al Convenției de la Lugano. Titlul III din convenție corespunde capitolului III din Regulamentul Bruxelles I privind recunoașterea și executarea. Scopul lui este de a stabili o procedură care să faciliteze libera circulație a hotărârilor cât mai mult cu putință și să reducă în continuare obstacolele încă existente (articolele 32–52).

2. Relația cu Regulamentul nr. 44/2001

Relația dintre Convenția de la Lugano și Regulamentul Bruxelles I este reglementată la **articolul 64**. Potrivit dispozițiilor acestui articol, convenția nu aduce atingere aplicării de către statele membre ale Comunității Europene a Regulamentului Bruxelles I al Consiliului, a Convenției de la Bruxelles și a Protocolului privind interpretarea convenției în cauză de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, semnat la Luxemburg la 3 iunie 1971, ori a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei. Aceasta înseamnă că domeniul de aplicare a acestor instrumente rămâne **neschimbat**, în principiu nefiind limitat de Convenția de la Lugano.

Astfel, competența instanțelor din statele obligate de Regulamentul Bruxelles I sau de Acordul dintre Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei continuă să fie exercitată în concordanță cu dispozițiile regulamentului în ce privește persoanele care își au domiciliul în statele menționate și persoanele care își au domiciliul în state care nu sunt parte la Convenția de la Lugano. Pe cale de consecință, orice hotărâre pronunțată într-un stat membru obligat de regulament va fi recunoscută și executată în conformitate cu dispozițiile regulamentului în orice alt stat obligat de regulament.

3. Modificări importante la Convenția de la Lugano revizuită

Cea mai importantă inovație cu caracter practic adusă de Convenția de la Lugano revizuită o reprezintă **extinderea domeniului său de aplicare teritorial** la unșprezece noi state membre ale UE (Republica Cehă, Cipru, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Malta, Estonia, Letonia, Lituania, Bulgaria și România) care nu sunt state membre ale Convenției de la Lugano din 1988.

Revizuirea fondului convenției s-a axat pe dispozițiile privind instanța competentă și competența jurisdicțională în materia contractelor încheiate cu consumatorii. Alte modificări importante au fost aduse în următoarele domenii: competența specială în materia dreptului societăților comerciale, litispendență și consolidarea acțiunilor conexe, dar și în materia procedurilor de exequatur.

Alte modificări minore s-au adus în următoarele domenii: acorduri de atribuire de competență, contracte de muncă, competența în materie delictuală sau cvasidelictuală,

pluralitate de pârâți, acțiuni de chemare în garanție, acțiuni de încălcare a garanției, acțiuni de exercitare a căilor de atac privind executarea unei hotărâri, materia asigurărilor, competență exclusivă în materie de drepturi reale imobiliare și litigii în materie de drepturi de proprietate intelectuală, precum și apărarea privind fondul cauzei.

4. Raportul explicativ – aspecte relevante

4.1. Obligațiile de întreținere

Articolul 5 alineatul (2) litera (c) privește aspectele legate de întreținere care sunt accesorii procedurilor privind răspunderea părintească: acesta atribuie competență instanței care, în conformitate cu legea forului, are competența jurisdicțională de a examina cereri accesorii unei acțiuni privind răspunderea părintească, cu excepția cazului în care competența jurisdicțională se întemeiază exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți. Cu toate acestea, trebuie să se ia notă de faptul că astfel nu se modifică în niciun fel dispozițiile articolului 5 alineatul (2), astfel cum sunt conținute în prezent în Convenția din 1988 și în Regulamentul Bruxelles I. Scopul articolului citat este de a clarifica această chestiune.

4.2. Pluralitatea de pârâți

Curtea de Justiție a rezolvat problema pluralității prejudiciului cauzat prin aceeași faptă prin acordarea către instanțele fiecărui stat în care s-a suferit un prejudiciu competența de a judeca cu privire la prejudiciul suferit în acel stat. Singurele instanțe competente să judece cu privire la prejudiciul integral au fost cele de la domiciliul pârâtului.

Această soluție obligă reclamanții care suferă prejudicii în mai multe state să inițieze mai multe proceduri. Având în vedere diferitele legi aplicabile, aceasta ar putea conduce la hotărâri contradictorii privind același fapt causal.

Atribuirea competenței jurisdicționale, pentru întreg prejudiciul, instanțelor din fiecare loc unde a fost suferit un prejudiciu parțial ar crește posibilitățile de alegere a unei instanțe mai favorabile (forum shopping). Propunerea alternativă de atribuire a competenței instanței statului în care s-a produs cea mai mare sau importantă parte a prejudiciului a fost de asemenea respinsă, având în vedere riscul ca un astfel de test să ducă la litigii frecvente privind determinarea părții majore sau importante a prejudiciului.

Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (Jurnalul Oficial L 95, 21.04.1993, p. 29) și Directiva 98/27/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor (Jurnalul Oficial L 166, 11.06.1998, p. 51) nu conțin nicio normă privind competența jurisdicțională și aplicarea acestora în diferitele state membre ar putea să nu fie uniformă. Din acest motiv ar putea exista dubii legate de cuprinderea sau nu în dreptul intern a anumitor acțiuni în încetare și, în ultimul rând, de faptul că astfel de acțiuni ar putea fi inițiate în cazuri care nu privesc protecția consumatorului, de exemplu în cazul în care reclamantul încearcă să prevină încălcarea de către pârât a drepturilor de proprietate intelectuală.

Aceste concluzii au determinat introducerea la articolul 5 alineatul (3) a unei dispoziții specifice prin care se atribuie de asemenea competență instanțelor locului faptei prejudiciabile în ceea ce privește amenințarea cu un prejudiciu viitor.

Amendamentul are drept scop clarificarea domeniului de aplicare a legii, și nu schimbarea fondului acesteia, atât timp cât introducerea acțiunii în încetare poate fi în mod clar derivată prin interpretare din formularea anterioară.

4.3. Contracte încheiate de consumatori

Articolul 15 din convenție extinde categoria de contracte încheiate de consumatori la care se aplică. În timp ce articolul 13 alineatul (1) punctul (3) din Convenția din 1988 menționează „orice alt contract pentru furnizarea de mărfuri sau contract pentru prestarea de servicii”, articolul 15 alineatul (1) litera (c) din noua convenție utilizează formularea „în toate celelalte cazuri”, referindu-se la orice contract, altul decât un contract de vânzare de bunuri în rate egale, fixe și eșalonate, care este încheiat cu o persoană care exercită activități comerciale sau profesionale, cu condiția ca acest contract să intre în sfera acestor activități. Acest concept larg de contract încheiat cu consumatorii extinde domeniul protecției oferite și simplifică determinarea contractelor cuprinse, în conformitate cu protecția asigurată de directivele comunitare privind protecția consumatorilor. Acesta cuprinde toate contractele considerate drept contracte încheiate de consumatori de către directivele comunitare, inclusiv contractele în care un creditor acordă sau promite să acorde unui consumator un credit sub formă de plată în rate, un împrumut sau alte facilități de plată similare, în măsura în care sunt reglementate de Directiva 87/102/CEE privind creditul de consum. Acest concept include contractele privind dobândirea dreptului de folosință pe durată limitată a bunurilor imobile, care fac obiectul Directivei 94/47/CE.

De asemenea, convenția extinde domeniul de aplicare a normelor privind contractele încheiate de consumatori în ceea ce privește legătura cu statul în care este domiciliat consumatorul. Noua convenție solicită ca activitățile comerciale sau profesionale ale persoanei cu care încheie consumatorul un contract să fie desfășurate în statul domiciliului consumatorului, sau să fie direcționate către acel stat sau către mai multe state, inclusiv acel stat.

Noua legătură cu statul domiciliului consumatorului poate fi aplicată oricărui tip de contract, și urmărește în special să întâmpine nevoia de protecție apărută în cazul comerțului electronic. Aceasta nu depinde de locul în care acționează consumatorul, sau de locul în care este încheiat contractul, care poate fi situat în altă țară decât cea a domiciliului consumatorului. Aceasta acordă importanță numai activităților celeilalte părți, care pot fi desfășurate în statul domiciliului consumatorului, sau direcționate către acel stat, probabil prin mijloace electronice. De exemplu, în cazul unui contract prin internet, faptul că respectivul consumator a comandat bunurile în timp ce se afla într-un alt stat decât statul propriului domiciliu nu îl privează pe acesta de protecția oferită de convenție dacă activitățile vânzătorului sunt direcționate către statul domiciliului său, sau către acest stat între altele; și în acest caz, consumatorul poate iniția proceduri la instanța propriului său domiciliu, în temeiul articolului 16 din convenție, indiferent de locul în care a fost încheiat contractul și indiferent de locul în care s-a beneficiat de serviciul prestat electronic.

Sfera de aplicare a normelor de competență jurisdicțională de protecție a consumatorilor a fost extinsă în continuare pentru a include contractele de transport, care au fost excluse din Convenția din 1988, unde au făcut obiectul normelor generale privind contractele. Articolul 15 alineatul (3) limitează acum excluderea de la normele din secțiunea 4 a titlului II la contractele de transport care nu asigură o combinație cuprinzând călătoria și cazarea pentru un preț forfetar; astfel, această dispoziție este aliniată la dispozițiile privind contractele încheiate de consumatori în Convenția privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale.

4.4. Asigurări

La riscurile deja menționate la articolul 14, noua convenție adaugă toate „riscurile majore”. Expresia utilizată pentru a defini riscurile este diferită de cea echivalentă de la articolul 14 alineatul (5) din Regulamentul Bruxelles I.

[Regulamentul (CE) Nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind „competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială”; JO L 12, 16.01.2001, p. 1.]

Formularea în acest caz este diferită întrucât nu ar fi fost potrivit să se facă o trimitere precisă la normele comunitare într-o convenție la care sunt parte state care nu sunt membre ale Comunității Europene (Regulamentul Bruxelles I menționează toate riscurile majore definite în Directiva 73/239/CEE a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directivele 88/357/CEE și 90/618/CEE ale Consiliului, în ultima versiune în vigoare a acestora). Cu toate acestea, practic, menționarea generală a „riscurilor majore” la articolul 14 alineatul (5) din convenție trebuie să fie înțeleasă ca desemnând aceleași riscuri ca și cele menționate în directivele enumerate. Aceste riscuri majore sunt definite la articolul 5 din Directiva 1988/357/CEE (Prima Directivă 73/239/CEE a Consiliului din 24 iulie 1973 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind inițierea și exercitarea activității de asigurare generală directă, JO L 228, 16.08.1973), care face trimitere la punctul (A) din anexa la Directiva 73/239/CEE (în special articolul 2 din Directiva 85/577/CEE a Consiliului din 20 decembrie 1985 privind protecția consumatorilor în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale, JO L 372, 31.12.1985; precum și, cu formulări ușor diferite, în alte directive referitoare la consumatori, de exemplu articolul 2 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, JO L 95, 21.04.1993, și articolul 2 din Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță, JO L 144, 4.06.1997).

Prin urmare, dintre riscurile clasificate la punctul (A) din anexă, cele considerate „riscuri majore” sunt, în general, cele în cazul cărora titularul poliței este un comerciant de o anumită talie sau, în orice caz, unul angajat într-o activitate industrială, comercială sau profesională, excluzându-se riscurile clasificate în clasele de asigurare pentru accidente, boală, vehicule cu motor și cheltuieli de judecată, în cazul în care titularul poliței acționează, de obicei, în calitate de persoană fizică. Convenția stabilește prin urmare o legătură între competența jurisdicțională și libertatea de a presta servicii, pentru firme și pentru clase de asigurare altele decât asigurarea de viață cuprinsă în Prima Directivă, chiar și în statele obligate prin convenție care nu sunt membre ale Comunității Europene.

4.5. Contracte individuale de muncă

Competența jurisdicțională în cadrul procedurilor împotriva unui angajator domiciliat într-un stat obligat prin convenție este reglementată la articolul 19, care, în cea mai mare parte, reproduce dispozițiile din partea a doua a articolului 5 alineatul (1) din Convenția din 1988. Aceasta înseamnă că un angajator poate fi acționat în justiție nu numai la instanțele din statul unde își are domiciliul, ci și la instanțele de la locul unde angajatul își îndeplinește în mod obișnuit activitatea sa sau ultimul loc în care a făcut aceasta.

În cazul în care un anagajat lucrează sau a lucrat în mod obișnuit în diferite țări, o acțiune poate fi introdusă la instanțele de la locul în care comerciantul care a angajat lucrătorul este sau a fost situat. Soluția adoptată corespunde celei din Convenția de la Roma din 19 iunie

1980 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale [articolul 6 alineatul (2) litera (b) din Convenție, JO C 27, 26.01.1998].

4.6. Drepturi de proprietate industrială

Cu privire la valabilitatea brevetelor, mărcilor comerciale, desenelor sau a altor drepturi similare care necesită depunere sau înregistrare, norma de competență jurisdicțională este, în general, cea prevăzută în Convenția din 1988. Competența exclusivă aparține instanțelor statului obligat prin convenție pe al cărui teritoriu a fost solicitat, a avut loc sau se consideră că a avut loc depozitul sau înregistrarea în temeiul unei convenții internaționale sau, în noua formulare mai clară, un instrument comunitar. Acest ultim punct a fost adăugat pentru a elimina orice dubiu cu privire la echivalența între dreptul comunitar referitor la drepturile de proprietate intelectuală și dreptul convențiilor internaționale în vigoare.

4.7. Cerințe formale pentru clauza de prorogare

Normele care reglementează cerințele formale pentru o clauză de prorogare a competenței și care au fost prevăzute în Convenția din 1988 reflectă evoluțiile semnificative ale jurisprudenței cu privire la dispozițiile corespunzătoare din Convenția de la Bruxelles, în forma sa originală, pe a cărei rigurozitate formală au încercat hotărârile să o atenueze în diferite moduri. Principala problemă în legătură cu cerințele formale ale unei clauze de prorogare a fost chestiunea dacă articolul 23 ar putea sau nu să cuprindă dezvoltarea comunicațiilor electronice, având în vedere că comerțul electronic nu ar trebui să fie obstrucționat prin cerințe formale necorespunzătoare. Nu există niciun dubiu că literele (b) și (c) de la alineatul (1) pot fi într-adevăr aplicate comunicațiilor electronice, deoarece se referă la practici stabilite de către părți și la uzanțele din comerțul și schimburile internaționale.

Este mai problematic să se stabilească dacă litera (a) se poate aplica, adică dacă forma scrisă solicitată este prezentă în cazul comunicărilor electronice. Pentru a se elimina orice dubiu, s-a dorit adoptarea unei norme exprese. Prin urmare, articolul 23 alineatul (2) prevede în prezent că orice comunicare sub formă electronică este considerată ca având „formă scrisă” dacă „permite consemnarea durabilă a convenției”. Se consideră că cerința formală de la articolul 23 alineatul (1) este întrunită dacă se poate constitui consemnarea durabilă a comunicării electronice prin imprimarea acesteia sau salvarea pe o bandă sau disc de rezervă sau prin stocarea sa prin alte mijloace.

Norma exclude numai acele comunicări electronice care nu oferă o consemnare durabilă. Acele comunicări nu pot fi utilizate ulterior pentru încheierea clauzei privind alegerea forului, valabilă în mod formal în sensul literei (a), deși pot fi relevante în sensul literelor (b) și (c) dacă se întrunesc condițiile acelor dispoziții.

4.8. Litispendență și conexitate

Dispoziția privind acțiunile conexe (articolul 28) reprezintă un aspect important al coordonării competenței în statele obligate prin convenție. Articolul 28 stabilește procedurile pentru facilitarea instrumentării cauzelor conexe într-un singur set de proceduri sau în proceduri coordonate.

Cu condiția îndeplinirii testelor impuse prin articolul 28 alineatul (3), instanța sesizată ulterior are dreptul – dar nu și obligația – de a suspenda procedurile și de a aștepta decizia primei instanțe sesizate înainte de a decide. Noua formulare a articolului 28 alineatul (1) nu mai impune, precum în versiunea anterioară, ca acțiunile conexe să se afle pe rol în primă

instanță. Dar cerința ca ambele proceduri să se afle pe rol în primă instanță este totuși esențială și a fost menținută și formulată în mod special în articolul 28 alineatul (2), unde instanța sesizată ulterior decide – având dreptul, dar nu și obligația – să refuze cauza, declinându-și competența în favoarea instanței sesizate anterior cu acțiunea conexă.

4.9. Recunoașterea și executarea

4.9.1. Încălcarea drepturilor pârâtului în lipsă

Articolul 34 alineatul (2) nu mai prevede în mod expres comunicarea conformă, dar abordează chestiunea în lumina oportunității acordate pârâtului de a-și pregăti apărarea, în același mod în care abordează termenul necesar în acest scop. Comunicarea trebuie acum făcută „într-o manieră care să-i permită să-și pregătească apărarea”. Formularea nu mai prevede doar stabilirea efectuării notificării în conformitate cu dreptul aplicabil, dar solicită o evaluare a stării de fapt, în care respectarea normelor privind notificarea va juca un rol important, dar nu decisiv.

Iregularitatea comunicării reprezintă motiv de refuz în conformitate cu articolul 34 alineatul (2) numai dacă a dăunat pârâtului, nepermițându-i să se apere și nu este relevant dacă pârâtul s-ar fi putut înfățișa și apăra, chiar pledând împotriva iregularității în statul de origine. Această evaluare trebuie însoțită, la fel ca în Convenția din 1988, de o altă evaluare pentru a se stabili dacă termenul acordat pârâtului pentru a-și pregăti apărarea este suficient. Articolul 34 alineatul (2) nu impune dovedirea comunicării efective a actului de sesizare a instanței pârâtului, ci numai ca perioada avută în vedere de la data notificării să fie suficientă pentru pregătirea apărării.

Chiar dacă notificarea nu a fost efectuată cu suficient timp înainte și în așa măsură încât pârâtul să-și poată pregăti apărarea, hotărârea este recunoscută dacă pârâtul nu a contestat-o în statul de origine atunci când a avut posibilitatea să o facă.

4.9.2. Interdicția revizuirii pe fond a hotărârii străine pronunțate de instanța de origine

Articolul 27 alineatul (4) din Convenția din 1988 permitea refuzarea recunoașterii dacă instanța inițială, pentru a se pronunța într-o chestiune preliminară privind starea sau capacitatea juridică a persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamentele sau succesiunile, a aplicat o normă de drept internațional privat diferită de cea a statului în care se solicită recunoașterea.

Această normă nu a fost inclusă în noua convenție, astfel încât pe viitor refuzul nu se va putea baza pe aceste motive.

4.9.3. Hotărârea de încuviințare a executării – Instanța sau autoritatea competentă

Convenția indică în mod expres instanțele sau autoritățile competente din statele obligate prin convenție să primească cererile de încuviințare a executării hotărârilor străine. Acestea se regăsesc acum în Anexa II.

Articolul 39 alineatul (1) se referă la „instanța sau autoritatea competentă”. Statele obligate prin convenție au libertatea de a atribui soluționarea primei etape a procedurilor unei autorități care nu este instanță judiciară.

4.9.4. Hotărârea de încuviințare a executării – Cererea

Similar Convenției din 1988, procedura de înaintare a cererii este guvernată de dreptul intern al statului solicitat, luând totuși în considerare normele prevăzute direct în convenție. Convenția prevede că solicitantul trebuie să-și aleagă un domiciliu în raza teritorială a instanței sesizate și că, dacă legislația statului în care este solicitată executarea nu prevede alegerea unui domiciliu, reclamantul desemnează un mandatar *ad litem*.

Cu toate acestea, lista documentelor anexate cererii s-a modificat. Noul articol 40 alineatul (3) face referire la documentele prevăzute la articolul 53, care se limitează la menționarea prezentării unei copii a hotărârii care satisface condițiile necesare pentru stabilirea autenticității acesteia și un certificat reglementat la articolul 54. Articolul 54 prevede că autoritatea competentă din statul în care s-a pronunțat hotărârea eliberează, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, un certificat conform modelului din anexa V la convenție.

4.9.5. Hotărârea de încuviințare a executării – Decizia de finalizare a primei etape și declararea caracterului executoriu

Instanța sau autoritatea competentă se pronunță în termen scurt asupra cererii înaintate în baza convenției și, dacă formalitățile prevăzute la articolul 53 sunt întrunite, trebuie să declare hotărârea ca fiind executorie.

4.9.6. Hotărârea de încuviințare a executării – Căi de atac împotriva hotărârii de încuviințare a executării

Hotărârea privind solicitarea încuviințării executării poate fi atacată de oricare dintre părți la instanța menționată în anexa III la convenție. Prin urmare, căile de atac împotriva hotărârii de încheiere a primei etape a procedurilor trebuia să fie unificate. Convenția din 1988, precum și Convenția de la Bruxelles prevedeau două căi de atac diferite, una împotriva hotărârii de încuviințare a executării, cealaltă împotriva hotărârii de refuzare a cererii. Întrucât prima etapă a fost redusă la o formalitate, s-a analizat propunerea ca acea cale de atac să fie eliminată. Dar oricât de improbabil ar fi, există totuși posibilitatea ca cererea să fie respinsă și, pentru a proteja drepturile solicitantului, hotărârea ar necesita revizuire, astfel încât s-a hotărât menținerea posibilității unei căi de atac, deși fără un set specific de norme distincte de cele privind căile de atac împotriva hotărârii de încuviințare a executării.

Articolul 43 prevede că „oricare dintre părți” poate introduce o acțiune, indiferent dacă hotărârea încuviințează sau respinge cererea. Cu toate acestea, în practică, numai partea împotriva căreia se solicită executarea va avea interesul să conteste hotărârea de încuviințare și numai solicitantul va avea interesul să conteste respingerea cererii. În acest ultim caz, hotărârea de respingere a cererii trebuie comunicată numai solicitantului, conform articolului 42 alineatul (1), astfel încât debitorul nu este notificat în mod formal și, deci, nu poate iniția o cale de atac.

Convenția nu prevede un termen-limită pentru acțiunea solicitantului împotriva cererii de încuviințare a executării. Aceasta este o cale de atac în interesul solicitantului împotriva unei hotărâri care nici măcar nu a fost comunicată debitorului și, prin urmare, solicitantul poate alege momentul introducerii căii de atac care, în practică, se rezumă la retransmiterea cererii, cu audierea debitorului. În cazul unei căi de atac împotriva încuviințării executării, trebuie să existe un termen după care, dacă partea împotriva căreia se solicită executarea nu a contestat-o, executarea poate avea loc. Articolul 43 alineatul (5) stabilește deci un termen-limită de o lună de la data notificării încuviințării executării. Dacă partea împotriva căreia se solicită

executarea își are domiciliul pe teritoriul unui stat obligat prin convenție, altul decât cel în care s-a pronunțat hotărârea de încuviințare a executării, termenul pentru introducerea acțiunii este de două luni și începe să curgă de la data comunicării efectuate fie direct persoanei respective, fie la reședința acesteia.

4.10. Măsurile provizorii și de conservare (articolul 47)

Articolul 47 aduce o inovație importantă în ceea ce privește dispoziția corespunzătoare din Convenția din 1988. Acea dispoziție, care permite luarea de măsuri de conservare numai din momentul finalizării primei etape a încuviințării executării, a fost păstrată la articolul 47 alineatul (3), dar alineatul (1) al aceluiași articol clarifică faptul că măsurile de conservare pot fi dispuse înainte de comunicarea hotărârii de încuviințare a executării și până la pronunțarea unei hotărâri în cadrul oricărei căi de atac.

Problema poziționării noii dispoziții a fost asociată parțial chestiunii începerii executării înaintea pronunțării încuviințării executării, pentru cazul în care hotărârea pare să satisfacă criteriile de executare, astfel încât măsurile de executare să fie luate chiar dacă nu sunt definitive. Dar s-a subliniat că există o diferență între măsurile de conservare și măsurile provizorii și că ar apărea dificultăți dacă executarea ar începe într-un stat și ar fi întreruptă în lipsa unei hotărâri de încuviințare a executării. În unele sisteme juridice, măsurile de conservare sunt luate ca primă etapă în procesul de executare, dar o generalizare a acestei abordări ar fi adus atingere dreptului procedural intern, derogând de la principiul urmărit în general, acela că executarea este la latitudinea fiecărui stat, acest lucru nefiind modificat în convenție.

Din aceste motive și pentru a împiedica interpretarea noii dispoziții ca modificând dreptul intern, s-a decis includerea sa în articolul privind măsurile provizorii și de conservare luate în legătură cu încuviințarea executării hotărârii.

Articolul 47 alineatul (1) diferă de textul anterior, permițând luarea de măsuri provizorii sau de conservare în momentul în care hotărârea străină devine executorie în statul de origine, presupunându-se că satisface criteriile de recunoaștere în statul solicitat, indiferent dacă s-a pronunțat sau nu o hotărâre de încuviințare a executării. Pentru măsurile care pot fi luate, articolul 47 lasă la latitudinea dreptului intern al statului solicitat să stabilească clasificarea, tipul și valoarea bunurilor pentru care măsurile pot fi adoptate, condițiile de satisfacere a valabilității acestor măsuri și dispozițiile detaliate de punere în aplicare și de asigurare a legitimității acestora.

Cele două alineate rămase ale articolului 47 reproduc, în ordine inversă, al doilea și al treilea alineat al articolului 39 din convenția anterioară, lăsând intactă posibilitatea luării de măsuri de conservare a bunurilor părții împotriva căreia se solicită executarea pe durata termenului prevăzut pentru introducerea unei căi de atac împotriva hotărârii de încuviințare a executării în conformitate cu articolul 43 alineatul (5) și până la pronunțarea unei hotărâri în acest sens.

Introducerea noii dispoziții înseamnă că acum convenția cuprinde măsurile provizorii sau de conservare în trei situații distincte: prima, generală, este guvernată de articolul 31, și se referă, în esență, dar nu numai, la perioada în care acțiunea principală are loc în statul de origine; a doua apare în statul solicitat, la pronunțarea hotărârii de încuviințare a executării hotărârii străine, până la data pronunțării (articolul 47 alineatul 1); a treia apare după

pronunțarea hotărârii de încuviințare, în perioada permisă pentru o nouă cale de atac, până la soluționarea acesteia în instanță [articolul 47 alineatul (3)].

Instanța care dispune o măsură în conformitate cu articolul 31 poate evalua dacă există prezumția sau dacă există urgență, dar în conformitate cu articolul 47 alineatul (1) existența unei prezumții rezultă dintr-o hotărâre pentru care se solicită recunoașterea, iar evaluarea de către instanță ar fi incompatibilă cu principiul potrivit căruia solicitantul are dreptul să solicite măsuri de conservare în baza hotărârii străine; evaluarea proprie a instanței se limitează la cazurile de urgență. Când se iau măsuri de conservare în conformitate cu articolul 47 alineatul (3) nu se poate evalua prezența unei prezumții sau a caracterului urgent întrucât încuviințarea executării cuprinde dreptul de a proceda la orice măsuri de conservare, iar o evaluare a necesității, distinctă față de evaluarea cerințelor pentru eliberarea unei hotărâri de încuviințare, nu este permisă de convenție.

4.11. Relația cu alte instrumente juridice

Nu au fost aduse modificări normei potrivit căreia hotărârile pronunțate într-un stat obligat prin Convenția de la Lugano, în exercitarea unei competențe prevăzute într-o convenție într-un domeniu specific, trebuie recunoscute și executate în conformitate cu titlul III din Convenția de la Lugano (alineatul 3) sau motivelor de refuz adăugate celor din titlul III, permițând refuzul dacă statul solicitat nu este semnatar al convenției speciale și dacă partea împotriva căreia se solicită recunoașterea sau executarea este domiciliată în acel stat (alineatul 4). Dar alineatul (4) conține acum un alt motiv de refuz, și anume acela că partea este domiciliată într-un stat membru al Comunității Europene dacă statul solicitat este membru al Comunității, iar convenția specială trebuie să fi fost încheiată de Comunitate, adică încheierea convenției este nu de competența statelor membre, ci a Comunității înseși.

Această modificare înseamnă, de exemplu, că dacă o instanță elvețiană își bazează competența pe o convenție într-un domeniu specific, hotărârea sa va fi recunoscută de celelalte state obligate prin Convenția de la Lugano în baza Titlului III. Dacă partea împotriva căreia se solicită recunoașterea sau executarea este domiciliată în statul solicitat, recunoașterea poate fi refuzată. Aceasta se aplică dacă statul solicitat nu este membru al Comunității Europene (cum ar fi Norvegia) sau dacă este un stat membru (cum ar fi Franța). Dacă statul solicitat este un stat membru al Comunității Europene, acesta poate refuza recunoașterea și executarea unei hotărâri împotriva unui pârât domiciliat într-un alt stat membru al Comunității Europene (de exemplu Italia) dacă acea convenție specială pe baza căreia instanța elvețiană și-a bazat competența se referă la un aspect care cade în competența Comunității. Cu toate acestea, hotărârea poate fi recunoscută pe baza legislației naționale a statului solicitat.

4.12. Actele autentice (articolul 57)

Articolul 57 reproduce, în esență, cu unele schimbări pentru a-l adapta noii convenții, dispoziția corespunzătoare din Convenția din 1988. Curtea de Justiție a clarificat testele obiective care trebuie aplicate pentru a se stabili dacă ne aflăm în prezența unui act care poate fi declarat executoriu în baza acestei dispoziții. De asemenea, Curtea a stabilit că natura autentică a actului trebuie stabilită fără urmă de îndoială și că, întrucât actele elaborate între părți private nu sunt inerent autentice, implicarea unei autorități publice sau a oricărei autorități autorizate în acest sens în statul de origine este necesară pentru atribuirea autenticității unui act. În mod normal, actele se declară executorii numai dacă sunt executorii în statul de origine.

În conformitate cu articolul 57 alineatul (2), convențiile în materia obligațiilor de întreținere încheiate cu autoritățile administrative sau autentificate de către acestea sunt, de asemenea, considerate acte autentice.

4.13. Dispoziții finale – Aderarea (articolele 70-73)

Convenția a modificat și simplificat procedura de aderare a altor state, care anterior prevedea „sponsorizarea” de către un stat contractant și un rol activ pentru depozitar în adunarea informațiilor necesare pentru a se stabili eligibilitatea statului candidat. Prin urmare, s-a elaborat o nouă procedură în care declararea pozitivă de acceptare a cererii este emisă numai după analizarea sistemului judiciar și procedural al statului candidat.

Convenția distinge între statele care au devenit membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) după semnarea convenției; statele membre ale Comunității Europene care acționează în numele anumitor teritorii din afara Europei care fac parte din teritoriul respectivului stat sau de ale căror relații externe este responsabil statul membru respectiv; și alte state din afara convenției, inclusiv statele din afara Europei. În fiecare caz, procedura de aderare începe cu o cerere adresată depozitarului – însoțită de traducerea în engleză și franceză, pentru ca acesta să nu suporte costurile traducerii – dar procedura care urmează este diferită.

4.14. Revizuirea celor nouă anexe

Procesul de revizuire a celor nouă anexe este simplificat. Pentru a permite modificarea fără a depinde de complexitatea și caracterul formal al unei proceduri de revizuire periodică, detaliile aplicării convenției și formularele certificatelor necesare pentru anumite dispoziții sunt incluse în anexe, și nu în textul convenției, ca în cazul Convenției din 1988.

Articolul 77 prevede două proceduri diferite de revizuire a anexelor, în funcție de conținut, cu două nivele de simplificare.

Prima procedură se aplică anexelor care prevăd informațiile privind aplicarea convenției, pe care trebuie să le ofere statele obligate prin aceasta (anexele I, II, III, IV și VII).

Există aranjamente diferite pentru celelalte anexe (anexele V, VI, VIII și IX).

4.15. Protocolul 1 privind anumite aspecte legate de competență, procedură și executare

Acest protocol a fost simplificat în mod considerabil, în comparație cu Protocolul 1 la Convenția din 1988. A fost eliminată clauza care prevedea un regim special pentru pârâțul cu domiciliul în Luxemburg, potrivit căreia pârâțul nu făcea obiectul articolului 5 alineatul (1) privind obligațiile contractuale, și acordul privind competența era valabil în privința unei persoane cu domiciliul în Luxemburg numai dacă acea persoană convenise anume și în mod expres în legătură cu aceasta.

4.16. Protocolul 2 privind interpretarea uniformă a convenției și Comitetul permanent

Similar Convenției din 1988, Protocolul 2 se referă la interpretarea uniformă a convenției și, după cum reiese din titlu, la Comitetul permanent, înființat printr-un protocol anterior. Cu toate acestea, normele privind interpretarea și rolul Comitetului permanent s-au modificat substanțial. Modificările au, în principal, ca scop luarea în considerație a participării Comunității Europene la convenție în locul statelor membre. Acum convenția devine parte din legislația comunitară și, în consecință, Curtea de Justiție este competentă să se pronunțe asupra interpretării dispozițiilor convenției în ce privește aplicarea sa de către instanțele

statelor membre. Este de dorit să se prevină interpretările divergente și să se obțină o interpretare cât de uniformă posibil a diverselor instrumente legislative.

În baza principiilor exprimate în preambul, articolul 1 din protocol prevede ca instanțele să țină cont nu numai de hotărârile instanțelor altor state obligate prin convenție, dar și de hotărârile Curții de Justiție privind convenția în sine, Convenția anterioară din 1988 și instrumentele prevăzute la articolul 64 alineatul (1), printre cele mai importante fiind Regulamentul Bruxelles I.

Această obligație este motivată de faptul că dispozițiile convenției și ale regulamentului sunt identice. Dacă cele două texte sunt diferite, instanțele trebuie să țină cont numai de hotărârile care pun în aplicare convenția și care sunt emise de instanțele naționale. Deși convenția este un instrument separat formal de Regulamentul Bruxelles I și independent de acesta, instanțele statelor membre pot transmite dispoziții ale convenției Curții de Justiție, pentru hotărâri preliminare privind interpretarea acestora în baza articolelor 234 și 68 din Tratatul CE, întrucât acestea fac parte integrantă din legislația comunitară. Hotărârile preliminare pot fi solicitate și cu privire la interpretarea Regulamentului Bruxelles I, iar dispozițiile pot fi identice cu cele ale convenției; astfel, chiar și în acel caz, interpretarea Curții de Justiție are implicații inevitabile asupra clarificării sensului și obiectivului dispozițiilor convenției.

În cazul în care Curtea este invitată să emită o interpretare, interpretarea acesteia depinde de cauza respectivă, ceea ce înseamnă că instanța care o solicită are obligația nu numai să țină cont de aceasta, dar să o și aplice în soluționarea unui litigiu.

În momentul în care Curtea de Justiție este invitată să-și prezinte interpretarea, aceasta ar trebui să poată lua în considerare opiniile statelor care nu sunt membre ale Comunității Europene.

Dacă instanțele statelor obligate prin convenție iau în considerare hotărârile Curții de Justiție și ale instanțelor naționale, astfel cum au obligația să o facă, trebuie să existe un sistem eficient de informare privind hotărârile luate.

Sistemul anterior de schimb de informații este modificat substanțial prin articolul 3 din noul protocol. Comisia Europeană are sarcina de a înființa noul sistem, pentru care se prevăd anumite criterii: sistemul trebuie să fie accesibil publicului și să cuprindă hotărâri pronunțate în ultimă instanță și hotărâri ale Curții de Justiție, precum și hotărâri de o importanță deosebită cu putere de lucru judecat care au fost pronunțate în temeiul noii convenții, al Convenției de la Lugano din 1988 sau al instrumentelor menționate la articolul 64 alineatul (1) din noua convenție și astfel, în primul rând, al Regulamentului Bruxelles I.

Statele obligate prin convenție continuă să aibă obligația de a transmite hotărârile Comisiei. Grefierul Curții de Justiție a Comunităților Europene va efectua o selecție a cauzelor care prezintă interes deosebit pentru buna funcționare a convenției și le prezintă la ședința experților în conformitate cu articolul 5 din protocol.

Protocolul 2 la Convenția din 1988 prevede înființarea unui comitet permanent (format din reprezentanți ai părților contractante, Comisie, Consiliu, CEJ, AELS) pentru a analiza evoluția jurisprudenței care a făcut obiectul schimbului de informații. Articolul 4 din noul protocol păstrează instituția comitetului permanent, dar acesta, întrucât se limitează la părțile contractante, este o entitate mai redusă decât cea anterioară, pentru că statele membre ale Comunității Europene sunt acum înlocuite de Comunitate. Referitor la revizuirea convenției, comitetul permanent are atribuții mai largi decât discutarea și pregătirea deciziilor. Comitetul

trebuie să decidă singur asupra anumitor aspecte care necesită modificarea convenției și a anexelor.

Acesta trebuie să accepte texte autentice în noi versiuni lingvistice în temeiul articolului 73 alineatul (3) și să facă modificările necesare la anexa VIII. De asemenea, poate adopta modificări ale anexelor V și VI în temeiul articolului 77 alineatul (2).

Necesitatea unui for care să includă toate statele obligate prin convenție pentru a discuta evoluția jurisprudenței privind convenția, asigurat anterior de comitetul permanent, este asigurată în prezent de o reuniune a experților care vor fi convocați de câte ori va fi necesar sau adecvat. Scopul reuniunii experților este de a schimba opinii privind funcționarea convenției, în special privind evoluția jurisprudenței și a noii legislații care ar putea influența aplicarea convenției.

Dacă, pe parcursul reuniunilor, se ridică chestiuni privind funcționarea convenției, care, în opinia participanților, presupun consultări ulterioare între părțile contractante sau o examinare mai aprofundată în vederea revizuirii convenției, acestea pot fi transmise comitetului permanent în vederea unor acțiuni ulterioare.

4.17. Protocolul 3 privind aplicarea articolului 67 din convenție

Protocolul privind aplicarea articolului 67 din convenție reproduce în mare parte Protocolul anterior nr. 3 la Convenția din 1988, care aborda aplicarea articolului 57 la acea convenție. Protocolul prevede că dispozițiile prevăzute în acte ale instituțiilor Comunităților Europene care, în domenii speciale, reglementează competența jurisdicțională sau recunoașterea sau executarea hotărârilor se bucură de același tratament ca și dispozițiile convențiilor menționate la articolul 67 alineatul (1).

Noul protocol introduce o dispoziție care prevede că, în cazul în care o parte contractantă sau mai multe părți împreună încorporează în legislația națională câteva sau toate dispozițiile cuprinse în actele instituțiilor Comunității Europene, aceste dispoziții legale naționale se bucură de același tratament ca și convențiile încheiate în domenii specifice.

Pentru mai multe informații cu privire la modificările aduse de Convenția de la Lugano revizuită a se consulta **Raportul explicativ al profesorului Fausto Pocar**, titularul Catedrei de drept internațional a Universității din Milano, disponibil în limba română în Jurnalul Oficial C 319 din 23.12.2009: <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=ro>.

5. Trimitere la “Manualul de cooperare judiciară în materie civilă și comercială”

Ținând cont că textul noii Convenții de la Lugano se aliniază în general textului Regulamentului Bruxelles I, se poate face trimitere la **capitolul V, partea a II-a din „Manualul de cooperare judiciară în materie civilă și comercială” (paginile 80–114)**. Trebuie menționat că respectiv Convenția de la Lugano revizuită păstrează, în cea mai mare parte, numerotarea articolelor din Regulamentul Bruxelles I. În plus, se poate utiliza hotărârea Curții de Justiție cu privire la Regulamentul Bruxelles I (și corespunzător Convenția de la Bruxelles din 1969). Comentariile detaliate cu privire la articolele din noua Convenție de la Lugano pot astfel fi omise.

V. Excursus: Jurisprudența Curții Internaționale de Justiție de la Haga – Belgia contra Elveției

În completarea considerațiilor privitoare la revizuirea Convenției de la Lugano, să remarcăm și faptul că pe rolul **Curții Internaționale de Justiție (CIJ)**, principalul organ judiciar al Națiunilor Unite, se află prima cauză privind **interpretarea și aplicarea Convenției de la Lugano din 1988**. La data de 21 decembrie 2009, Belgia a inițiat o acțiune împotriva Elveției în legătură cu un litigiu referitor la interpretarea și aplicarea Convenției de la Lugano din 1988 și aplicarea normelor generale de drept internațional care reglementează exercitarea autorității publice, în special în domeniul juridic [și referitor la] decizia instanțelor elvețiene de a nu recunoaște o decizie pronunțată de instanțele belgiene și de a nu suspenda procedurile introduse ulterior în Elveția cu privire la același litigiu.

Procedurile sunt încă pendinte; CIJ a stabilit termene scurte pentru înaintarea pledoariilor scrise până în luna august 2010 pentru a soluționa cauza cât mai curând posibil. Pentru istoricul procedurilor, vezi Comunicatul de presă 2009/36 din 22 decembrie 2009 disponibil la: <http://www.icj-cij.org/docket/files/146/15845.pdf>

VI. Formulare

Anexe la Convenția de la Lugano din 30.10.2007 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială ⁽¹⁾

Formularul V:

<p>Certificatul privind hotărârile și tranzacțiile judiciare menționat la articolele 54 și 58 din Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Statul de origine2. Instanța sau autoritatea competentă care eliberează certificatul<ol style="list-style-type: none">2.1. Numele2.2. Adresa2.3. Tel./fax/e-mail3. Instanța care / a pronunțat hotărârea / a aprobat tranzacția judiciară (*)<ol style="list-style-type: none">3.1. Tipul instanței3.2. Locul instanței4. Hotărâre / tranzacție judiciară (*)<ol style="list-style-type: none">4.1. Data4.2. Numărul de referință4.3. Părțile în cauză (*)<ol style="list-style-type: none">4.3.1. Numele reclamantului (reclamanților)4.3.2. Numele pârâtului (pârâților)4.3.3. Numele celorlalte (celorlalte) părți, dacă este cazul4.4. Data comunicării actului de sesizare a instanței în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă4.5. Textul hotărârii / tranzacție judiciare (*) anexat la prezentul certificat5. Numele părților care au beneficiat de asistență judiciară <p>Hotărârea / tranzacția judiciară (*) este executorie în statul de origine (articolul 38/58 din convenție) împotriva: Numele: Întocmit ladata</p> <p>Semnătura și/sau ștampila</p> <p>(*) Se bifează ceea ce nu corespunde.</p> <p>(1) Publicată în Jurnalul Oficial L 339, 21.12.2007, semnată și ratificată de Comunitatea Europeană în numele statelor membre prin Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2007/712/EC din 15.10.2007 publicată în Jurnalul Oficial L 339, 21.12.2007, respectiv Decizia Consiliului Uniunii Europene nr. 2009/430/EC din 27.11.2008 publicată în Jurnalul Oficial L 147, 10.06.2009.</p>

Formularul VI:

<p>Certificatul privind actele autentice menționat la articolul 57 alineatul (4) din Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială</p> <p>1. Statul de origine</p> <p>2. Instanța sau autoritatea competentă care eliberează certificatul</p> <p>2.1. Numele</p> <p>2.2. Adresa</p> <p>2.3. Tel.:fax:e-mail</p> <p>3. Autoritatea care a conferit autenticitate actului</p> <p>3.1. Autoritatea care a participat la redactarea actului autentic (dacă este cazul)</p> <p>3.1.1. Numele și desemnarea autorității</p> <p>3.1.2. Sediul autorității</p> <p>3.2. Autoritatea care a înregistrat actul autentic (dacă este cazul)</p> <p>3.2.1. Tipul autorității</p> <p>3.2.2. Sediul autorității</p> <p>4. Actul autentic</p> <p>4.1. Descrierea actului</p> <p>4.2. Data</p> <p>4.2.1. La care actul a fost întocmit</p> <p>4.2.2. Dacă este diferită: data la care actul a fost înregistrat</p> <p>4.3. Numărul de referință</p> <p>4.4. Părțile în cauză</p> <p>4.4.1. Numele creditorului</p> <p>4.4.2. Numele debitorului</p> <p>5. Textul hotărârii executorii care figurează în anexa la prezentul certificat.</p> <p>Actul autentic este executoriu împotriva debitorului în statul de origine [articolul 57 alineatul (1) din convenție]</p> <p>Întocmit ladata</p> <p>Semnătura și/sau ștampila</p>

F.2. Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei

Introducere (Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga și aderarea Uniunii Europene la Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei)

I. Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga

Fondată în 1893, Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga a devenit în 1955 o organizație interguvernamentală permanentă. Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga (denumită în continuare Conferința) numără aproximativ 70 de state membre, fiind un creuzet de diverse tradiții juridice care elaborează și utilizează instrumente juridice multilaterale.

Misiunea statutară a Conferinței este de a elabora reglementări pentru „unificarea progresivă” a „dreptului internațional privat”, adoptate de către statele membre ale Conferinței în vederea soluționării unor diferende juridice. Conferința își propune să găsească abordări comune la nivel internațional pentru chestiuni referitoare la competența jurisdicțională a instanțelor judecătorești, legea aplicabilă, recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor într-un domeniu foarte vast, începând de la dreptul comercial și dreptul bancar la procedura civilă internațională; de la protecția copilului la materia regimului bunurilor matrimoniale și stare civilă. Pe scurt, obiectivul suprem al Conferinței este consolidarea securității juridice.

Organizația se întrunește în sesiune plenară o dată la patru ani pentru a negocia și adopta convenții, precum și pentru a decide cu privire la activitatea viitoare. În general, sesiunea plenară discută și adoptă proiectele de convenții pregătite de comisiile speciale. Aceste comisii speciale, precum și grupurile de lucru se întrunesc de mai multe ori pe an.

Activitățile Conferinței sunt coordonate de un „Birou permanent” („Secretariat”) care se află la Haga și care pregătește sesiunile plenare și comisiile speciale. În contextul necesității armonizării, Biroul permanent realizează și munca de documentare necesară pentru orice subiect abordat în cadrul Conferinței și organizează, asistă și participă la conferințe și seminarii organizate la nivel internațional, regional și național cu scopul de a educa diversele persoane implicate în aplicarea convențiilor, inclusiv judecători, personal din cadrul autorităților centrale și reprezentanți ai profesiilor juridice. De asemenea, Biroul menține contactul direct cu membrii săi prin organele naționale și de contact. De asemenea, publică și se îngrijește de o Colecție de convenții și manual privind aplicarea anumitor convenții.²⁰⁴

II. Aderarea UE la Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga

La data de 3 aprilie 2007, Comunitatea Europeană a devenit membru al Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga. Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona la 1 decembrie 2009, Comunitatea Europeană a fost înlocuită în calitate de membru al Conferinței de către Uniunea Europeană.

În cursul procesului de aderare la Conferință, Comunitatea Europeană a formulat o declarație conform articolului 3 alineatul (3) din Statutul Conferinței. În conformitate cu această declarație, Uniunea Europeană a făcut uz de competența deținută pentru a adopta

204 <http://www.hcch.net>.

măsuri generale și specifice cu privire la dreptul internațional privat în diverse domenii în statele membre.

Această competență este statuată la titlul IV din Tratatul privind Comunitatea Europeană, care permite adoptarea măsurilor în domeniul cooperării judiciare în materie civilă cu incidență transfrontalieră în măsura în care este necesar pentru buna funcționare a pieței interne. Astfel de măsuri ar fi: îmbunătățirea sau simplificarea comunicării și notificării transfrontaliere a actelor judiciare și extrajudiciare; cooperarea în obținerea de probe; recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, inclusiv a hotărârilor pronunțate în cauze extrajudiciare; promovarea compatibilității legii aplicabile în statele membre cu privire la conflictul de legi și normele de competență jurisdicțională de drept internațional privat; eliminarea obstacolelor din calea bunei funcționări a procedurilor civile.

Cu toate că în Tratatul privind Comunitatea Europeană nu există dispoziții exprese privind competența externă, Curtea de Justiție a UE a hotărât că dispozițiile constituie baza legală nu doar pentru instrumentele judiciare internaționale ale UE, ci și în ce privește încheierea de către UE de acorduri internaționale. Competența externă a UE este exclusivă în măsura în care un acord internațional aduce atingere normelor interne ale UE sau le modifică domeniul de aplicare.

Cu toate că, în principiu, instrumentele UE sunt obligatorii pentru statele membre, în ce privește Regatul Danemarcei și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord se aplică un regim special.

În aprilie 1999 a avut loc o întrunire a comisiei speciale. Cu această ocazie s-a examinat funcționarea în practică a celor patru Convenții de la Haga existente²⁰⁵ și a Convenției de la New York din 1956. Mandatul formal privind negocierile cu privire la o nouă Convenție privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei se regăsește în decizia celei de-a XVI-a sesiuni a Conferinței de la Haga privind Dreptul Internațional Privat din 2002. Astfel, pregătirea unei noi convenții cu privire la obligațiile de întreținere a fost inclusă pe agenda celei de-a XX-a sesiuni. Conferința a hotărât convocarea unei sesiuni speciale în acest scop.

În final, convenția a fost încheiată la data de 23 noiembrie 2007 și vizează îmbunătățirea cooperării între state privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei. Obligațiile de întreținere trebuie respectate și în cauzele cu incidență transfrontalieră, în special atunci când creditorul și debitorul locuiesc în state diferite.

III. Introducere

În Preambulul convenției sunt explicate principalele preocupări și dispoziții de care s-a ținut seama la pregătirea convenției. Se menționează în special articolele 3 și 7 din Convenția Națiunilor Unite din 20 noiembrie 1989 privind drepturile copilului, în vigoare în 193 state (de exemplu, interesul superior al copilului; dreptul copilului la un standard de viață

205 Convenția de la Haga din 24 octombrie 1956 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere pentru copii (denumită Convenția de la Haga din 1956 privind obligațiile de întreținere); Convenția de la Haga din 15 aprilie 1958 privind recunoașterea și executarea hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere pentru copii (denumită Convenția de la Haga din 1958 privind obligațiile de întreținere); Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind recunoașterea și executarea hotărârilor cu privire la obligațiile de întreținere (denumită Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – executarea); Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (denumită Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – legea aplicabilă).

corespunzător; responsabilitatea de a asigura toate condițiile de viață necesare dezvoltării copilului etc.).

Convenția are nouă capitole; Capitolul I descrie obiectul convenției (articolul 1), domeniul de aplicare (articolul 2) și oferă câteva definiții (articolul 3). Capitolul II (articolele 4-8) explică cooperarea administrativă, prin prezentarea modului de desemnare a autorităților centrale, funcțiile și cheltuielile autorităților centrale. Capitolul III (articolele 9-17) specifică diversele tipuri de cereri transmise prin intermediul autorităților centrale și conține norme privind garantarea accesului la proceduri. La Capitolul IV (articolele 18-31) se menționează restricțiile privind introducerea de acțiuni în instanță. Capitolul V (articolul 19) explică recunoașterea și executarea. Capitolul VI (articolele 32-35) descrie procedura de executare de către statul solicitat, iar Capitolul VII (articolul 36) explică organismele publice și funcțiile și drepturile acestora (în calitate de „creditori”). Capitolul VIII (articolele 37-57) conține diverse dispoziții cu caracter general, în timp ce Capitolul IX (articolele 58-65) este dedicat dispozițiilor finale.

Convenția nu cuprinde dispoziții privind soluționarea conflictelor de legi, norme materiale de dreptul familiei sau norme de procedură civilă. Convenția furnizează doar proceduri simplificate de exequatur și facilitează transmiterea cererilor printr-un sistem centralizat de cooperare administrativă elaborat în vederea sprijinirii creditorilor de obligații de întreținere. Autoritățile din statul de primire aplică legea națională (lex fori) pentru aspectele de procedură, în special pentru a verifica competența jurisdicțională de drept internațional privat. Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă prevede dispoziții referitoare la soluționarea conflictelor de legi care ar putea determina, după caz, aplicarea legii străine.

Articolul 10 din convenție implică faptul că legea statului solicitat prevede dispoziții privind conflictul de legi. Statele obligate prin Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă trebuie să aplice dispozițiile protocolului. Cererile menționate la articolul 10 alineatul (1) literele de la c) la f) și articolul (2) litera b) și c) se supun, de asemenea, dispozițiilor privind competența jurisdicțională de drept internațional privat din statul solicitat. Din acest motiv este posibil ca, în anumite circumstanțe, anumite cereri care cad sub incidența articolului 10 alineatul (1) de la literele c) la f) să nu fie disponibile anumitor persoane pe baza dispozițiilor privind competența jurisdicțională de drept internațional privat. Cu toate că respectiv convenția nu vizează armonizarea dreptului internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere, la capitolul V creează totuși proceduri în parte armonizate în ce privește recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor. Articolul 10 vizează crearea unei obligații pentru a asigura disponibilitatea existenței acelorași categorii de cereri în fiecare stat contractant. Articolul 12 prevede că autoritățile centrale din statul solicitant vor asista solicitantul pentru a se asigura că respectiv cererea acestuia conține toate informațiile și documentele necesare pentru transmiterea cererii.

Obiectivul convenției este de a asigura obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei. În acest context a fost necesară crearea unui sistem de cooperare între autoritățile tuturor statelor membre. Orice persoană ar trebui să poată să înainteze o cerere și să obțină o hotărâre. Recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) hotărârilor în materia obligațiilor de întreținere ar trebui garantată, de asemenea, motiv pentru care este nevoie de măsuri eficiente.

IV. Domeniul de aplicare material al convenției

Domeniul de aplicare material a convenției este definit la articolul 2. Convenția se aplică obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație părinte-copil, cu privire la o persoană care

nu a împlinit încă 21 de ani [articolul 2 alineatul (1) litera a]. În lumina convenției, recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) unei hotărâri din străinătate pronunțate în favoarea unui copil care nu a împlinit încă vârsta de 21 de ani, precum și asistarea acestuia sunt o obligație (în materie administrativă și juridică).²⁰⁶

Convenția se aplică, de asemenea, recunoașterii și încuviințării executării (exequatur) unei hotărâri privind pensia pentru întreținerea soțului (soției) atunci când se depune o cerere în acest sens referitoare la o acțiune care intră sub incidența literei a). La litera b) este reglementată situația în care o cerere privind pensia de întreținere a soțului (soției) este înaintată împreună cu o cerere privind pensia de întreținere pentru un copil (care încă nu a împlinit 21 de ani). Aceasta înseamnă că respectiv cererea trebuie să fie în legătură cu pensia de întreținere a unui copil, adică ambele cereri trebuie depuse împreună; aceasta indiferent dacă pensia pentru întreținerea soțului (soției) este depusă împreună cu cererea pentru pensia de întreținere a copilului și indiferent dacă ambele hotărâri – pentru pensia de întreținere a soțului (soției) și pentru pensia de întreținere a copilului – sunt incluse în aceeași hotărâre (articolul 2 alineatul 1 litera b).²⁰⁷

Convenția se aplică și pentru pensia de întreținere a soțului (soției) – dar cu excepția capitolului II și a capitolului III. Cererile privind pensia pentru întreținerea soțului (soției) intră și la pensia de întreținere obligatorie prevăzută în convenție – aici dispozițiile capitolului II și III aplicându-se doar când două state implicate au formulat o declarație în conformitate cu **articolul 63**. În conformitate cu dispozițiile articolului 63, „*orice stat contractant poate declara că va extinde aplicarea întregii convenții sau a oricărei părți a acesteia la orice obligație de întreținere care decurge dintr-o relație de familie, filiație, căsătorie sau afinitate, inclusiv, în special obligațiile față de persoanele vulnerabile*“. Declarația se aplică însă doar în situația în care declarațiile au fost formulate de două state membre cu privire la aceleași obligații de întreținere [articolul 2 alineatul (3)].²⁰⁸

Articolul 2 alineatul 4 prevede că dispozițiile convenției se aplică în cazul tuturor copiilor, fără discriminare, indiferent în special de starea civilă a părinților.

Articolul 3 cuprinde câteva definiții. „Creditor“ înseamnă orice persoană fizică căreia i se datorează sau se pretinde că se datorează întreținere. Organismele publice nu sunt menționate la articolul 3. Articolul 36 precizează în mod clar că noțiunea de „creditor“ include și un organism public, în special atunci când cererea se referă la recunoaștere și încuviințarea executării (exequatur) atunci când organismul public acționează în locul unei persoane fizice.²⁰⁹ „Debitor“ înseamnă orice persoană care datorează sau se pretinde că datorează

206 **Articolul 2 alineatul 2:** Orice stat contractant își poate rezerva, în conformitate cu articolul 62, dreptul de a limita aplicarea convenției, astfel cum decurge din dispozițiile de la alineatul 1 litera a) (obligații de întreținere care decurg dintr-o relație părinte-copil), persoanelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani.

207 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului Decision 2009/0100 (CNS) menționează că toate rezervele și declarațiile admisibile în lumina articolelor 62 și 63 se vor face de către Uniune la momentul încheierii. O rezervă în conformitate cu dispozițiile articolului 62 nu este menționată în propunere.

208 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului privind încheierea de către Uniunea Europeană a Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei precizează că declarația prevăzută la articolul 2 alineatul (3) poate fi făcută în orice moment în conformitate cu articolul 63. Se menționează, de asemenea, că declarația privind extinderea parțială a aplicării la data încheierii nu împiedică Uniunea să facă o altă declarație privind o extindere mult mai complexă la un moment ulterior; în Propunerea 2009/0100 (CNS) se stabilește deja că Uniunea va declara în conformitate cu dispozițiile articolului 2 alineatul (3) din convenție că va extinde aplicarea capitolului II și III la cererile privind pensia de întreținere pentru soț (soție).

209 Vezi și articolul 10 alineatul (1) litera a, b); articolul 20 alineatul (4); articolul 36 alineatul (1).

întreținere.²¹⁰ „Asistență juridică“ înseamnă asistența necesară pentru a permite reclamanților să depună o cerere și să își cunoască și să își valorifice drepturile. Aceasta înseamnă, de exemplu, asistență juridică, asistență la depunerea unei cereri, reprezentare prin avocat, scutire de la plata cheltuielilor. „Acordul în scris“ înseamnă un acord înregistrat pe orice suport. „Convenția de întreținere“ este un acord în scris legat de plata întreținerii care a fost întocmit sau înregistrat în mod formal ca act autentic de către o autoritate competentă sau a fost autentificat de o autoritate competentă sau a fost încheiat, înregistrat sau transmis acesteia. „Persoană vulnerabilă“ înseamnă o persoană care, din cauza unei deficiențe sau a unei insuficiențe a capacităților personale, nu se poate întreține singură.

În special atunci când este vorba despre persoane cu dizabilități este deosebit de important să existe dispoziții clare în ce privește autoritățile competente în a lua măsurile necesare pentru protecția persoanei sau proprietății adultului. Cea de-a XIII-a Convenție de la Haga din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților prevede norme de competență jurisdicțională de drept internațional privat, lege aplicabilă și procedura de recunoaștere și încuviințare a executării (exequatur) hotărârilor prin care s-au dispus măsuri internaționale de protecție. Cu ocazia unui chestionar cu privire la oportunitatea elaborării unui protocol la Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007, majoritatea statelor participante au negat necesitatea unui protocol separat cu privire la întreținerea persoanelor vulnerabile.

V. Cooperarea administrativă

Autoritatea administrativă este o caracteristică a multor Convenții de la Haga și o inovație în dreptul internațional privat în ce privește introducerea unei agenții de transmitere și a unei agenții de primire în cadrul convențiilor privind copilul și interesul superior al acestuia. Sistemul de cooperare centralizată nu este întâlnit în alte instrumente dedicate altor categorii defavorizate procesual, cum ar fi consumatorii, salariații, persoanele asigurate etc.

În conformitate cu Documentul preliminar nr. 3B din februarie 2010 elaborat de Biroul permanent, **comitetul permanent de cooperare a autorităților centrale** este conceput ca forum pentru schimbul de informații și de idei cu privire la aspecte practice ale aplicării Convenției din 2007. Acesta trebuie să funcționeze ca forum de discuție pentru autoritățile centrale instituite conform Convenției din 2007 pentru dezbaterăa unor aspecte de cooperare administrativă și împărtășire a bunelor practice și a experienței. De asemenea, comitetul trebuie să conlucreze cu Biroul permanent prin furnizarea de feed-back și observații cu privire la aplicarea și funcționarea practică a Convenției din 2007, inclusiv asistență în obținerea de date statistice și jurisprudență și furnizarea de asistență Biroului permanent în activitatea de asistență în aplicare, precum și în activitatea de monitorizare și revizuire a funcționării practice a convenției. Comitetul se întrunește în principal prin convocare la conferințe și comunică în intervalul dintre întâlnirile Comisiei speciale prin poștă electronică și listserv.

Cooperarea administrativă este un element esențial – poate cel mai important – în cadrul convenției. În ceea ce privește obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei, este necesară introducerea unui sistem accesibil, rapid și eficient. Așadar, cooperarea administrativă eficientă prezintă o importanță și utilitate deosebite. Fiecare stat contractant desemnează o autoritate centrală. Autoritatea centrală stabilește toate funcțiile. Autoritatea centrală funcționează ca punct focal al cooperării internaționale la nivel

210 Noțiunile debitor și creditor se utilizează în mod curent pentru executare; rețineți că și reclamant și pârât ar putea fi debitorul și creditor; de exemplu: un reclamant ar putea fi debitorul care solicită reducerea pensiei de întreținere; debitorul poate fi și pârâtul dacă creditorul (acum și reclamantul) solicită majorarea pensiei de întreținere.

administrativ. Autoritățile centrale ale statelor membre joacă un „rol primar“ în cadrul sistemului complex de cooperare între state.²¹¹ Stabilirea funcțiilor de către autoritățile centrale este o caracteristică a multor Convenții de la Haga.^{212 213} Convenția nu oferă definiția noțiunii de „autoritate centrală“. Acest concept este lăsat deschis astfel încât să fie posibil a se ține seama de diferențele în structura, capacitatea și sistemele juridice ale statelor membre. Statele federale sau statele cu mai multe sisteme de drept sunt libere să desemneze mai multe autorități centrale, dar statele care au desemnat mai multe autorități centrale trebuie să desemneze autoritatea centrală căreia îi poate fi adresată orice comunicare. De asemenea, acestea trebuie să specifice funcțiile teritoriale și personale ale fiecărei autorități. Desemnarea autorităților și coordonatele lor sunt comunicate de către statele contractante Biroului Permanent al Conferinței de la Haga. Acest lucru este important pentru comunicarea eficientă și cooperarea dintre autorități (articolul 4). Articolul 5 prezintă funcțiile generale, iar articolul 6 funcțiile specifice ale autorităților centrale.

Anterior transmiterii cererilor și actelor anexate către autoritatea competentă, autoritatea centrală trebuie să facă o verificare preliminară (control de regularitate internațională) pentru a se asigura că cererea respectă dispozițiile convenției în ce privește recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur), precum și să se asigure că setul de documente este complet. Așa cum se precizează și în Manualul autorităților centrale, autoritatea centrală din statul solicitant, în care este inițiată cererea, trebuie să realizeze o evaluare preliminară cu privire la probabilitatea ca hotărârea modificată să poată fi recunoscută sau executarea acesteia încuviințată (exequatur). De asemenea, autoritatea centrală din statul solicitant poate să se asigure că solicitantul este pregătit să urmeze următoarele etape.

Articolul 5 prevede că autoritățile centrale cooperează între ele și promovează cooperarea între autoritățile competente din statele lor. Autoritățile centrale caută soluții la dificultățile care decurg din aplicarea convenției. Autoritățile centrale furnizează asistență în legătură cu dificultățile apărute la punerea în aplicare a convenției – în măsura în care este posibil.²¹⁴ Aceste funcții generale nu pot fi exercitate sau transferate altor organisme.

Articolul 6 (funcții specifice) prevede atribuțiile autorităților centrale, organismelor publice sau ale altor organisme implicate în cazuri de pensii de întreținere. De exemplu, autoritățile centrale transmit și primesc astfel de cereri, inițiază sau facilitează introducerea de acțiuni în instanță cu privire la aceste cereri; obligațiile de la articolul 5 și **articolul 6** se aplică tuturor cererilor de pensii de întreținere pentru copii și cererilor de recunoaștere și încuviințarea executării (exequatur) unor hotărâri privind pensia de întreținere pentru soț (soție) atunci când sunt înaintate împreună cu o cerere de pensie de întreținere pentru un copil.²¹⁵ Însă articolul 5 și articolul 6 pot fi aplicate și în ceea ce privește pensia de întreținere pentru soț (soție) și alți

211 Vezi articolul 1 lit. a).

212 Vezi, de exemplu, Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980; Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996; Convenția de la Haga din 29 mai 1993 privind protecția copiilor și cooperarea în domeniul adopțiilor internaționale; Convenția din 13 ianuarie 2000 privind protecția internațională a adulților; în special Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25.10.1980.

213 România a aderat la Convenția de la Haga din 1980 prin Legea nr. 100/1992, iar prin Legea nr. 361/2007 a aderat la Convenția de la Haga din 1996.

214 De exemplu, rezolvarea problemelor de comunicare, rezolvarea problemelor de legătură între agențiile naționale sau autoritățile competente, promovarea unei aplicări mai consecvente a convenției prin sesiuni de informare pentru judecători sau personalul autorității centrale, identificarea problemelor juridice, identificarea problemelor de procedură din cadrul propriilor sisteme.

215 Vezi articolul 2 alin. 1.

membri ai familiei dacă statul a dat o declarație corespunzătoare.²¹⁶ La articolul 6 alin. (1) obligațiile sunt specifice (dar pot fi exercitate și de către organisme publice sau alte organisme), la articolul 6 alin. (2) obligațiile sunt mai puțin specifice. Ele permit autorităților centrale sau organismelor (publice) mai multă flexibilitate. Funcțiile de la articolul 6 sunt administrative:

Articolul 6 alin. (1) Autoritățile centrale transmit și primesc cereri; inițiază sau facilitează introducerea de acțiuni în instanță cu privire la aceste cereri.²¹⁷

Articolul 6 alin. (2) Autoritățile centrale iau toate măsurile necesare pentru:

- a furniza sau a facilita furnizarea de asistență juridică, atunci când circumstanțele impun acest lucru;
- a contribui la localizarea debitorului sau a creditorului;
- a contribui la obținerea informațiilor relevante privind venitul și, dacă este necesar, privind alte elemente legate de situația financiară a debitorului sau a creditorului;
- a încuraja adoptarea de soluții amiabile în vederea obținerii plății benevole a pensiei de întreținere;
- a facilita executarea în curs a hotărârilor judecătorești în materie de obligații de întreținere;
- a facilita colectarea și transferul rapid al plății pensiei de întreținere;
- a facilita obținerea de probe scrise sau de altă natură;
- a acorda asistență la stabilirea filiației;
- a iniția sau facilita introducerea de acțiuni în instanță pentru obținerea oricăror măsuri necesare și provizorii;
- a facilita notificarea și comunicarea actelor.

Funcțiile menționate mai sus sunt obligații „soft“, opționale. Această formulă permite statelor să întreprindă orice acțiuni în limita funcțiilor și resurselor.

Autoritățile centrale pot delega anumite funcții unor organisme publice – dar nu exercită niciodată funcții exercitate doar de autoritățile judiciare conform legii [articolul 6 alin. (3) și (4)]. Autoritățile centrale pot, de asemenea, face cereri pentru măsuri specifice. Aceste cereri pentru măsuri specifice sunt cereri pentru asistență limitată. Cererile pot fi făcute anterior unei cereri formale sau în absența unei cereri (dar pentru pregătirea unei cereri).

În ceea ce privește cheltuielile de la articolul 8 (cheltuieli administrative), fiecare autoritate centrală suportă cheltuielile proprii care decurg din aplicarea convenției.²¹⁸ Principiul general de servicii administrative gratuite garantează drepturile fiecăruia și o procedură rapidă. Autoritatea centrală poate impune reclamantului doar costurile care decurg dintr-o cerere de măsuri specifice [vezi articolul 8 alin. (2)] sau numai cu acordul prealabil al reclamantului

216 Vezi articolul 2 alin. 3 și articolul 63.

217 Trebuie coroborat cu articolele 14 și 37.

218 Rezultă din articolul 26 din Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii și articolul 38 din Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996.

[articolul 8 alin. (3)]. Obținerea pensiei de întreținere trebuie să fie prioritară plății cheltuielilor judiciare.

VI. Categoriile de cereri transmise prin intermediul autorităților centrale

Orice cerere este transmisă autorității centrale a statului solicitat prin intermediul autorității centrale a statului contractant în care reclamantul își are reședința (articolul 9). Articolul 9 include, de asemenea, o definiție a noțiunii de reședință, mai exact „reședință” exclude simpla prezență. Există diferite categorii de cereri care pot fi combinate sau nu.

Categoriile de cereri care stau la dispoziția unui **creditor** în statul solicitant conform articolului 10 alin. (1) sunt²¹⁹:

- **Recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) unei hotărâri.** Hotărârea pentru care se solicită recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) trebuie să fie o hotărâre pronunțată într-un stat contractant. Cererea de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. a) și art. 30 din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa A²²⁰.
- **Executarea unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat.** O cerere de executare a unei hotărâri pronunțate în statul solicitat este o cerere de solicitare a statului solicitant cu privire la executarea propriei hotărâri. Executarea propriei hotărâri a statului contractant poate apărea atunci când un debitor își are reședința în țara de origine și refuză plata, dar un creditor nu își mai are reședința (sau nu a avut-o niciodată) în țara respectivă. Cererea de executare a unei hotărâri pronunțate în statul solicitat sau recunoscută în statul solicitat poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa B²²¹.

219 La primirea cererilor și documentelor justificative necesare anexate de partea interesată și după controlul de regularitate internațională, autoritatea centrală le poate verifica și transmite în statul contractant.

220 **Cererea de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale solicitante;
- informații cu caracter personal privind pe solicitant, după caz, creditor și debitor;
- coordonatele bancare;
- temeiul recunoașterii și încuviințării executării hotărârii;
- mențiunea dacă hotărârea s-a pronunțat sau nu în lipsa părâtului (caz în care ar trebui anexată dovada de comunicare).

La cerere ar trebui anexat formularul privind situația financiară.

În cazul în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică) numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale și informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

221 **Cererea de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale solicitante;
- informații cu caracter personal privind pe solicitant, după caz, pe creditor și debitor;
- coordonatele bancare;
- temeiul recunoașterii și încuviințării executării;
- descrierea hotărârii (autoritatea/instanța emitentă/care a pronunțat hotărârea: judecătorească/administrativă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
- etc.

- **Pronunțarea unei hotărâri în statul solicitat atunci când nu există nicio hotărâre, inclusiv, atunci când este necesar, stabilirea filiației.** Soluționarea cererii depinde de dovada filiației. Convenția nu prevede o cerere separată pentru stabilirea filiației. Legea aplicabilă poate fi legea forului sau legea statului de domiciliu sau cetățenie – a copilului sau a tuturor părților, legea aplicabilă hotărârii privind obligațiile de întreținere sau legea statului unde a avut loc nașterea copilului. Cererea de obținere a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. c) și d) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa C²²².
- **Pronunțarea unei hotărâri în statul solicitat atunci când recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur) unei hotărâri nu este posibilă (atunci când o hotărâre străină nu poate fi recunoscută, efectul juridic este că hotărârea nu există pentru statul solicitat și poate fi pronunțată o nouă hotărâre).** Utilizarea sintagmei „nu este posibilă” implică ideea că în convenție nu există obligația de a solicita mai întâi recunoașterea și abia apoi pronunțarea atunci când se știe că recunoașterea va fi refuzată. Cererea de obținere a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. c) și d) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa C.
- **Modificarea unei hotărâri pronunțate în statul solicitat.** Cererea de modificare a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. e) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa D²²³.

La cerere ar trebui anexate următoarele documente justificative:

- hotărârea;
- situația restanțelor;
- formularul privind situația financiară.

În cazul în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică), numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale și informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

222 **Cererea de obținere a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale solicitante;
- informații cu caracter personal privind pe solicitant, după caz, pe creditor și debitor;
- descrierea relației de familie care stă la baza obligației de întreținere;
- coordonatele bancare;
- temeiul recunoașterii și încuviințării executării;
- descrierea hotărârii (autoritatea/instanța emitentă/care a pronunțat hotărârea: judecătorească/administrativă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
- etc.

La cerere ar trebui anexate documente care să justifice relația de familie; situația de nevoie (adeverințe de școlarizare și medicale); situația restanțelor; situația financiară etc.

În cazul în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică), numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale și informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

223 **Cererea de modificare a unei hotărâri** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale solicitante;
- informații cu caracter personal privind pe solicitant, după caz, pe creditor și debitor (inclusiv în cazul în care acesta din urmă este reclamant);
- coordonatele bancare;
- temeiul recunoașterii și încuviințării executării;

- **Modificarea unei hotărâri pronunțate într-un stat diferit de statul solicitat.** Hotărârea care urmează a fi modificată ar fi putut fi pronunțată într-un stat contractant sau într-un stat necontractant, dar dacă poate fi modificată sau nu depinde de legea statului solicitat. Cererea de modificare a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. f) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa D.

Categoriile de cereri care stau la dispoziția unui **debitor** dintr-un stat solicitant împotriva căruia există o hotărâre în materie de obligații de întreținere, articolul 10 alin. (2), sunt:

- recunoașterea unei hotărâri (sau proceduri echivalente) care are drept efect suspendarea sau limitarea executării unei hotărâri anterioare în statul solicitat.

De exemplu: Dacă debitorul a obținut modificarea hotărârii, acesta ar trebui să poată obține recunoașterea acesteia în statul solicitat. Cererea de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 2 lit. a) și art. 30 din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa A.

- **Modificarea unei hotărâri pronunțate în statul solicitat.** Cererea de modificare a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa D.
- **Modificarea unei hotărâri pronunțate într-un stat diferit de statul solicitat.**

Exemplu:

Hotărârea inițială este pronunțată în statul A unde creditorul locuia la momentul pronunțării hotărârii. Creditorul se mută în statul B. Acum debitorul depune cerere la autoritățile din statul B în vederea modificării hotărârii pronunțate în statul A.

Cererea de modificare a unei hotărâri poate fi formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. c) din Convenția de la Haga din 2007, iar formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa D.

Articolul 10 alin. (2) se referă la debitorul împotriva căruia există deja o hotărâre. Reclamantul trebuie să își aibă reședința într-un stat contractant, statul solicitant și acesta trebuie să fie debitorul împotriva căruia există o hotărâre. Cererea poate fi depusă doar pentru recunoașterea unei hotărâri necesare pentru limitarea sau suspendarea executării unei hotărâri anterioare. O cerere de modificare este, de asemenea, posibilă, dar trebuie să

- descrierea hotărârii (autoritatea/instanța emitentă/care a pronunțat hotărârea: judecătorească/administrativă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
- motivele care stau la baza modificării hotărârii (de exemplu, modificarea veniturilor creditorului/debitorului; nivelul de trai; reîncredințare minor etc.);
- modificările solicitate (majorare/reducere pensie; modalitățile/periodicitatea plăților etc.)
- documentele justificative anexate (hotărârea, dovada modificării veniturilor; situația financiară etc.);
- (dacă debitorul este reclamant) temeiul competenței jurisdicționale de drept internațional privat;
- etc.

În cazul în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică), numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale; informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

respecte dispozițiile articolului 18 care limitează alegerea competenței jurisdicționale de drept internațional privat. În astfel de cazuri practica curentă din statul respectiv poate fi diferită, dat fiind că există state în care debitorul nu beneficiază de asistență, considerând că prin acordarea de asistență amândurora (debitori și creditori) se creează conflict de interese (în asistarea atât a debitorului, cât și a creditorului). În fapt, autoritatea centrală nu reprezintă reclamantul, ci statul. Așadar nu există niciun conflict atunci când atât debitorii, cât și creditorii beneficiază de asistență.

Articolul 10 stabilește domeniul de aplicare a convenției în ce privește cererile disponibile. Cererile de la articolul 10 alineatul (1) **lit. a) și b)** și alin. (2) lit. a) sunt soluționate în conformitate cu legislația statului solicitat în material recunoașterii și încuviințării executării silite. Cererile de la **articolul 10** alin. (1) lit. (c)-(f) și alin. (2) lit. (b) și (c) se soluționează în conformitate cu normele în materie de competență jurisdicțională de drept internațional privat în vigoare în statul solicitat. În comparație cu Regulamentul nr. 4/2009, Convenția de la Haga nu conține norme în materie de competență jurisdicțională directă de drept internațional privat, cu excepția unor dispoziții indirecte de competență jurisdicțională de drept internațional privat cu privire la debitor (limite privind acțiunea în instanță, articolul 18). Legea statului solicitat include de asemenea și normele privind conflictul de legi. Statele obligate prin Protocolul de la Haga din 2007 cu privire la legea aplicabilă obligațiilor de întreținere aplică și dispozițiile protocolului. Convenția nu armonizează conflictele de legi cu privire la obligațiile de întreținere internaționale. Convenția creează proceduri parțial armonizate privind recunoașterea și încuviințarea executării (exequatur). Intenția dispozițiilor de la articolul 10 este de a asigura aceleași categorii de cereri în toate statele contractante. Prezența fizică a reclamantului în statul competent nu trebuie să devină condiție pentru procedurile judiciare. De asemenea, statele nu trebuie să insiste pe prezența reclamantului în statul solicitat (doar dacă este absolut necesar).

VII. Conținutul cererii, articolul 11²²⁴

Conținutul obligatoriu al unei cereri este stabilit prin dispozițiile **articolului 11** alin. (1):

- o declarație privind natura cererii sau a cererilor,
- numele și coordonatele de contact ale reclamantului, pârâtului sau oricărei alte persoane căreia i se solicită pensia de întreținere,
- motivele pe care se întemeiază cererea,
- destinația către care trebuie efectuată sau transmisă electronic plata aferentă pensiei de întreținere,
- orice informație sau document specificat prin declarație de către statul solicitat,
- numele și coordonatele de contact ale persoanei sau unității din cadrul autorității centrale a statului membru solicitant responsabile de soluționarea cererii.

Prin acestea, autoritățile au în vedere asigurarea protecției datelor cu caracter personal. În niciun caz nu vor divulga adresa reclamantului din motive care pot pune în pericol sănătatea, securitatea sau libertatea unei părți sau a unui copil.

224 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului 2009/0100 (CNS) specifică următoarele: în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) litera (g) în statele membre (de mai jos) o cerere alta decât o cerere conform articolului 10 alineatul (1) litera (a) și alineatul (2) litera (a) va cuprinde informațiile sau documentele specificate pentru fiecare din statele membre menționate.

Dacă este posibil, cererea va cuprinde în plus și informația prevăzută la articolul 11 alin. (2):

- situația financiară a creditorului. Formularul recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga este prevăzut la anexa E²²⁵;
- situația financiară a debitorului, inclusiv numele și adresa angajatorului debitorului și natura și localizarea bunurilor debitorului;
- orice alte informații care pot ajuta la localizarea pârâtului.

Cererea trebuie să fie însoțită de orice informații sau documente justificative necesare, documente justificative privind dreptul reclamantului la asistență juridică gratuită [articolul 11 alin. (3)] – cu excepția cererilor de recunoaștere și și încuviințarea executării (exequatur) conform **articolului 10** alin. (1) lit. a) sau alin. 2 lit. a). Orice cerere în temeiul articolului 10 poate fi depusă utilizând formularul recomandat și publicat de Conferința de la Haga privind dreptul internațional privat [articolul 11 alin. (4)]. Utilizarea de formulare prezintă avantaje multiple, contribuind la elaborarea unor proceduri uniforme, în special la reducerea cheltuielilor de traducere.

VIII. Transmiterea, primirea și soluționarea cererilor și cauzelor prin intermediul autorităților centrale

Autoritatea centrală a statului solicitant acordă asistență reclamantului pentru a se asigura că respectiv cererea este însoțită de toate informațiile și documentele justificative cunoscute ca fiind necesare pentru ca cererea să poată fi soluționată [articolul 12 alin. (1)]. După ce s-a asigurat că respectiv cererea corespunde dispozițiilor prevăzute de prezenta convenție, autoritatea centrală a statului solicitant transmite cererea către autoritatea centrală a statului membru solicitat. Cererea trebuie să fie însoțită de formularul de transmitere (anexa 1 la convenție²²⁶). Cererea trebuie să cuprindă și o declarație că respectiv cererea este transmisă „în numele și cu consimțământul reclamantului”. După acesta rămâne la latitudinea statului

225 **Situația financiară** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitante și persoanei de contact;
- calitatea solicitantului (creditor/debitor) și documente justificative din care să rezulte că acesta a beneficiat sau este îndreptățit să beneficieze de asistență juridică gratuită în statul de origine;
- procedura pentru care este solicitată asistența juridică gratuită (exequatur, executare, stabilire, modificare);
- informații cu caracter personal privind pe creditor și debitor (de exemplu, ocupația, salariul, persoanele aflate în întreținere);
- activul și pasivul debitorului;
- declarația financiară a solicitantului (venituri, datorii, cheltuieli, valoare bunuri etc.)
- asigurare medicală;
- etc.

În cazul în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică), numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale; informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

226 Formularul de transmitere prevăzut la articolul 12 alin. 2 din Anexa 1 la convenție este obligatoriu. Formularul de transmitere conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitante și a persoanei de contact;
- coordonatele autorității centrale solicitate;
- coordonatele reclamantului și debitorului;
- categoria cererii și temeiul convențional;
- actele anexate cererii (hotărâre/convenție de întreținere, extras de hotărâre, certificatul care atestă caracterul executiv; dovada de comunicare; valoarea restanțelor; modalitatea de calcul al indexării automate; certificat din care să rezulte că reclamantul a beneficiat de asistență gratuită etc.).

solicitat să aprecieze dacă au fost îndeplinite toate cerințele. Autoritatea centrală solicitată confirmă primirea cererii, în termen de șase săptămâni de la data primirii acesteia, utilizând formularul prezentat în anexa 2 a convenției²²⁷, și poate solicita orice documente și informații suplimentare necesare cu privire la numele și coordonatele de contact ale persoanei sau unității care are sarcina să răspundă la întrebările care îi sunt adresate privind stadiul soluționării cererii. Autoritatea centrală solicitată informează autoritatea centrală solicitantă cu privire la stadiul soluționării cererii [articolul 12 alineatul (3)]. Procedura și termenele de la **articolul 12** se aplică cauzelor de la capitolul III.

În conformitate cu dispozițiile **articolului 12 alin. (4)**, în termen de trei luni de la confirmarea primirii, autoritatea centrală solicitată informează autoritatea centrală solicitantă cu privire la stadiul soluționării cererii. Se asigură un schimb de informații și se elaborează un raport privind stadiul de soluționare a cererii²²⁸. Formularele recomandate de Conferința de

227 Formularul de confirmare de primire prevăzut la articolul 12 alin. 3 din Anexa 2 la convenție este obligatoriu. Formularul de transmitere conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitate și a persoanei de contact;
- coordonatele autorității centrale solicitante;
- data confirmării de primire și categoria cererii primite;
- coordonatele reclamantului și debitorului;
- primele măsuri întreprinse și, după caz, motivele de refuz;
- etc.

228 **Raportul privind stadiul soluționării cererii de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării** conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitate și a persoanei de contact;
- coordonatele dosarului autorității centrale solicitate (de exemplu numărul de înregistrare);
- descrierea stadiului soluționării cererii în instanța din statul solicitat (admitere/refuz exequatur; exequatur/apel/recurs; emitere titlu executoriu; încuviințarea executării silit; punerea în executare silită; incidente în faza de executare silită etc.);
- măsurile care au fost luate, sunt în curs sau urmează a fi luate (de exemplu: localizare domiciliu debitor; conciliere/mediere; obținere informații venituri debitor; executare etc.)
- (după caz) restituirea cererii din cauza refuzului exequatur pentru neîndeplinirea unei condiții (de exemplu: teme; hotărâre incompatibilă; fraudă la procedură; putere de lucru judecat; pârătul nu a fost înștiințat etc.)
- etc.

Raportul privind stadiul soluționării cererii de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitate și a persoanei de contact;
- coordonatele dosarului autorității centrale solicitate (de exemplu numărul de înregistrare);
- descrierea stadiului soluționării cererii în instanța din statul solicitat (încuviințarea executării silit; punerea în executare silită; contestație la executare; refuz executare; incidente în faza de executare silită etc.);
- măsurile care au fost luate, sunt în curs sau urmează a fi luate (de exemplu: localizare domiciliu debitor; conciliere/mediere; obținere informații venituri debitor; executare etc.);
- (după caz) restituirea cererii cu menționarea motivelor (de exemplu: lipsa documentelor justificative/informațiilor suplimentare; cererea nu intră în domeniul de aplicare al convenției; neîndeplinirea condițiilor menționate în convenție; hotărârea nu a fost recunoscută/nu mai este executorie; hotărârea este incompatibilă/a fost modificată etc.);
- etc.

Raportul privind stadiul soluționării cererii de obținere a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitate și a persoanei de contact;
- coordonatele dosarului autorității centrale solicitate (de exemplu numărul de înregistrare);
- descrierea stadiului soluționării cererii de stabilire a pensiei de întreținere, după caz, a filiației, în instanța din statul solicitat (fond, apel, după caz, recurs; cererea admisă/respinsă; hotărârea a rămas definitivă și irevocabilă; hotărârea este executorie etc.);

Drept Internațional Privat de la Haga cu privire la stadiul de soluționare a cererii sunt prevăzute, în funcție de cerere, la anexele:

- A : cerere de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. a) și alin. 2 lit. a) și art. 30),
- B : cerere de executare formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. b),
- C : cerere de obținere a unei hotărâri formulată în temeiul art. 10 alin. 1 lit. c) și d),
- D : cerere de modificare a hotărârii formulate în temeiul art. 10 alin. 1 lit. e) și f) alin. 2 lit. b) și c).

Articolul 12 alin. (5) formulează obligații directe pentru ambele autorități centrale (din statul solicitant și din statul solicitat). Autoritățile centrale solicitante și solicitate se informează reciproc în legătură cu identitatea persoanei sau a unității responsabile de o anumită cauză. În conformitate cu dispozițiile **articolului 12 alineatele (6)-(8)**, autoritățile centrale soluționează o cauză în cel mai scurt interval de timp necesar, autoritățile centrale folosesc cele mai rapide și eficiente mijloace de comunicare de care dispun (celeritatea și eficiența trebuie să fie garantate). Celeritatea trebuie să fie corespunzătoare pentru a permite emiterea unei hotărâri corecte. Aceasta poate fi afectată de complexitatea cauzei, disponibilitatea personalului calificat sau abilitatea de a localiza debitorul.

O autoritate centrală solicitată poate refuza să soluționeze o cerere numai dacă este evident că dispozițiile convenției nu sunt îndeplinite. Condițiile de refuz din partea autorității centrale solicitate sunt mai stricte decât cele pentru refuzul din partea autorității centrale solicitante [conform **articolului 12 alin. (2)**] dat fiind că cererea a fost deja verificată de autoritatea centrală solicitantă. Autoritatea centrală solicitată nu poate refuza o cerere numai pentru că sunt necesare documente sau informații suplimentare. Autoritatea centrală solicitată trebuie să ceară autorității centrale solicitante să îi furnizeze aceste documente sau informații suplimentare [**articolul 12 alineatul (9)**]. În cazul în care autoritatea centrală dorește să

-
- măsurile care au fost luate, sunt în curs sau urmează a fi luate (de exemplu: localizare domiciliu debitor; conciliere/mediere; obținere informații venituri debitor; executare etc.);
 - (după caz) restituirea cererii cu menționarea motivelor (de exemplu: lipsa documentelor justificative/informațiilor suplimentare; cererea nu intră în domeniul de aplicare al convenției; debitorul nu a fost localizat etc.);
 - etc.

Raportul privind stadiul soluționării cererii de modificare a unei hotărâri conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- coordonatele autorității centrale solicitate și a persoanei de contact;
- coordonatele dosarului autorității centrale solicitate (de exemplu numărul de înregistrare);
- descrierea stadiului soluționării cererii în instanța din statul solicitat (fond, apel, după caz, recurs; cererea admisă/respinsă; hotărârea a rămas definitivă și irevocabilă; hotărârea este executorie etc.);
- măsurile care au fost luate, sunt în curs sau urmează a fi luate (de exemplu: localizare domiciliu debitor; conciliere/mediere; obținere informații venituri debitor; executare etc.);
- (după caz) restituirea cererii cu menționarea motivelor (de exemplu: lipsa documentelor justificative/informațiilor suplimentare; cererea nu intră în domeniul de aplicare al convenției; condițiile menționate în convenție nu sunt îndeplinite; debitorul/creditorul nu a fost localizat etc.);
- etc.

În toate cazurile în care se consideră că s-ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (de exemplu, în caz de violență domestică) numărul de înregistrare al dosarului din cadrul autorității centrale și informațiile cu caracter personal privind pe creditor și coordonatele bancare nu pot fi divulgate.

refuze o cerere trebuie să motiveze refuzul. Aceasta se poate întâmpla dacă procedura convenției nu este respectată.

Statul contractant este obligat să asigure – creditorului, debitorului sau organismului public care a depus o cerere [din categoria menționată la **articolul 10 alin. (1) și (2), articolul 14 alin. (1)**] – accesul eficient la procedurile statului solicitat. Procedurile în cauză sunt de natură administrativă sau judiciară și includ procedurile de apel, recurs și procedurile de executare. Pentru a asigura accesul liber, statul solicitat furnizează asistență juridică gratuită în conformitate cu articolele 14²²⁹–17 [dacă nu se aplică dispozițiile articolului 12 alin. (3)]. Articolul 14 alin. (3) stabilește că asistența juridică gratuită nu este obligatorie dacă reclamantul poate să se aplece „fără să fie nevoie de o astfel de asistență”. În general, statul solicitat nu este obligat să acorde asistență juridică gratuită dacă și în măsura în care procedurile statului respectiv permit reclamantului să se aplece fără să fie nevoie de o astfel de asistență, iar autoritatea centrală furnizează gratuit serviciile necesare; însă condițiile de acordare a asistenței judiciare gratuite nu sunt mai restrictive decât cele stabilite pentru cauzele interne echivalente [articolul 14 alin. (4)]. Articolul 14 alin. (5) prevede că reclamantul nu trebuie să plătească nicio taxă sau sumă de bani cu titlul de garanție. În conformitate cu dispozițiile articolului 14, accesul efectiv la servicii și proceduri este un principiu fundamental al convenției. Procedurile menționate la articolul 4 pot fi judiciare sau administrative.²³⁰

Dispoziția generală de la articolul 15 prevede asistența juridică gratuită pentru toate cererile de pensie de întreținere pentru copii conform capitolului III. Obligația de a furniza asistență juridică gratuită este mai puternică decât în alte cazuri. Nu sunt permise niciun fel de verificări cu privire la mijloacele de întreținere a copilului. Astfel, debitorului îi sunt garantate în mod automat asistența juridică gratuită, dar și accesul efectiv la proceduri. Stabilirea filiației este parte din asistența juridică gratuită care trebuie furnizată (inclusiv testul genetic) cu câteva excepții conform articolului 15 alin. (2). Articolul 15 alin. (2) trebuie interpretat coroborat cu **articolul 12 alin. (8)**. Autoritatea centrală solicitată trebuie să accepte cererea dacă dispozițiile convenției sunt respectate. Autoritatea centrală are posibilitatea de a refuza asistența juridică gratuită dacă consideră că respectiv cererea este „în mod evident neîntemeiată”. Reclamantul poate depune cererea pe cheltuiala proprie. Dacă cererea este „în mod evident neîntemeiată” se stabilește în conformitate cu legea națională. Articolul 16 este o opțiune pentru statele care nu pot aplica dispozițiile **articolului 15 alin. (1)**. Se prevede efectuarea unei verificări bazate pe evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului.²³¹ Statul trebuie să dea o declarație pentru a permite efectuarea verificării bazate pe evaluarea mijloacelor de întreținere a copilului în conformitate cu dispozițiile articolului 63.²³²

Articolul 17 se aplică cererilor care nu îndeplinesc dispozițiile de la articolele 15 sau 16. Reclamantul poate solicita asistență juridică gratuită care poate fi condiționată de o verificare care să evalueze mijloacele de întreținere a copilului. Cererile nu se limitează la cererile

229 Articolul 14 este strâns legat de articolul 6 alineatul (1), impunând obligația autorităților centrale de a iniția sau facilita inițierea procedurilor legale, la fel și articolul 62 alineatul (2) care impune obligația de a furniza asistența juridică.

230 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului 2009/0100 (CNS) precizează că convențiile constituie o bază solidă pentru un sistem internațional de cooperare administrativă, asigurând și asistența juridică gratuită în toate cauzele privind pensia de întreținere pentru copii și o procedură uniformă.

231 Majoritatea statelor au sprijinit dispoziția de la articolul 15; în schimb, R.P.Chineză, Japonia și Rusia au preferat dispoziția de la articolul 16.

232 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului 2009/0100 (CNS) nu prevede o declarație pentru a permite utilizarea verificărilor privind mijloacele de întreținere a copilului în conformitate cu dispozițiile articolului 63.

prevăzute la capitolul III și nici la cererile depuse de creditori. Categoriile (posibile) de cereri conform **articolului 17**:

- cerere pentru pensia de întreținere a unui copil care a împlinit 21 de ani;
- cerere (sau apel) pentru pensia de întreținere a unui copil depusă de o persoană căreia i s-a refuzat asistența juridică gratuită conform articolului 15 alin. (2) sau articolului 16 alin. (1);
- cerere a unui debitor;
- cerere privind stabilirea sau modificarea pensiei de întreținere pentru soț (soție) (combinată sau nu cu o cerere de pensie de întreținere pentru copil);
- cerere cu privire la o obligație care decurge din alte relații de familie.

Articolul 18 alin. (1) stabilește restricțiile privind introducerea de acțiuni în instanță²³³.

Atunci când un stat contractant în care creditorul își are reședința obișnuită a pronunțat o hotărâre, debitorul nu poate iniția o cerere de modificare sau de pronunțare a unei noi hotărâri în niciun alt stat contractant. În anumite circumstanțe este posibilă o hotărâre a celui alt stat contractant:

- atunci când, cu excepția litigiilor legate de obligațiile de întreținere referitoare la copii, există un acord în scris între părți privind competența jurisdicțională de drept internațional privat a celui alt stat contractant (prorogarea voluntară de competență);
- atunci când creditorul se supune competenței jurisdicționale de drept internațional privat a celui alt stat contractant;
- atunci când autoritatea competentă din statul de origine nu poate sau refuză să pronunțe o nouă hotărâre;
- atunci când hotărârea pronunțată în statul de origine nu poate fi recunoscută sau executarea nu poate fi încuviințată.

Funcționarea în practică a articolului 18 poate fi demonstrată prin două exemple. În primul caz, se pronunță o hotărâre în statul A în care creditorul și debitorul își au reședința. Dat fiind că debitorul își mută reședința în statul B, dorește modificarea hotărârii. În conformitate cu articolul 18, debitorul este obligat să inițieze proceduri de modificare în acel stat atâta vreme cât creditorul își păstrează reședința în țara de origine (statul A). Debitorul nu poate iniția proceduri de modificare în niciun alt stat contractant. Al doilea exemplu se bazează pe faptul că hotărârea este pronunțată în statul A în care atât creditorul, cât și debitorul își au reședința, dar creditorul își mută reședința în statul B. În acest caz nu se aplică articolul 18, dat fiind că respectiv creditorul nu mai are reședința obișnuită. De aceea, debitorul sau creditorul poate iniția proceduri pentru modificarea hotărârii în orice stat care, potrivit propriilor norme, își poate exercita competența jurisdicțională de drept internațional privat. O astfel de hotărâre va fi recunoscută în alte state contractante, presupunând că una dintre condițiile pentru recunoaștere și executare prevăzute la articolul 20 este îndeplinită.

Alineatul 1 de la articolul 18 poate fi considerat o tendință spre norme cum ar fi *perpetuatio jurisdictionis* și competență jurisdicțională exclusivă continuă de drept internațional privat. Aceasta constituie un beneficiu pentru partea care rămâne în statul care deține competența

233 A se vedea nota de mai sus. În comparație cu Regulamentul nr. 4/2009, Convenția de la Haga nu prevede dispoziții în materie de competență jurisdicțională directă de drept internațional privat cu excepția unor dispoziții indirecte de competență jurisdicțională de drept internațional privat cu privire la debitor.

jurisdicțională de drept internațional privat, fiind și o garanție pentru autoritatea judiciară sau administrativă.

IX. Recunoașterea și încuviințarea executării hotărârilor

Această parte a convenției preia din dispozițiile Convenției de la Haga din 1958 privind obligațiile de întreținere și ale Convenției de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – executare. Și domeniul de aplicare cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor din Convenția de la Haga din 2007 este același cu domeniul de aplicare al acestor două convenții. Convenția cuprinde un sistem eficient de recunoaștere și executare a hotărârilor. Articolul 19 stabilește domeniul de aplicare al acestui capitol al convenției. De asemenea, stabilește hotărârile la care se aplică capitolul V, dar nu include nicio definiție a noțiunii de „hotărâre”. Capitolul se aplică unei hotărâri pronunțate de autoritățile judiciare și administrative.²³⁴ Noțiunea de „autoritate administrativă” este definită la articolul 19 alin. (3).²³⁵ Această definiție era necesară dat fiind că responsabilitățile și noțiunile de autorități administrative diferă de la țară la țară. Numeroase state (de exemplu statele nordice, Noua Zeelandă, Australia, SUA) au introdus sisteme administrative privind obligațiile de întreținere, în special pentru pensia de întreținere pentru copii. Acestea oferă același nivel de securitate socială ca și autoritățile judiciare, procesează cererile rapid și eficient. La **articolul 19** se menționează și convențiile. O hotărâre care intră sub incidența domeniului de aplicare a acestui capitol poate include alte elemente, cum ar fi obligația de a plăti arierate, plata retroactivă a pensiei de întreținere, dobânda, stabilirea costurilor sau cheltuielilor sau ajustarea automată prin indexare. În cazul ajustărilor automate prin indexare, hotărârea trebuie să cuprindă fie o formulă de calcul a ajustării periodice a pensiei de întreținere sau un tabel de indexare care să indice creșterea periodică a cuantumului pensiei de întreținere. Articolul 19 alineatul (2) prevede că, efectul capitolului V se limitează la părțile din hotărâre care privesc obligațiile de întreținere.²³⁶ Această dispoziție este limitată la capitolul V (de exemplu: o hotărâre cuprinde și o hotărâre cu privire la stabilirea filiației, partea cu privire la filiație nu este recunoscută). Articolul 19 alin. (4) explică faptul că dispozițiile capitolului V se aplică și obligațiilor de întreținere în conformitate cu **articolul 30**. Criteriile de recunoaștere și executare sunt stabilite la **articolul 20**. O hotărâre pronunțată într-un stat contractant este recunoscută în alte state contractante în cazul în care sunt îndeplinite anumite criterii. O hotărâre pronunțată într-un stat contractant este recunoscută și executată în alte state contractante în cazul în care:

- pârâtul își avea reședința obișnuită (această noțiune se referă la un set particular de condiții relevante pentru reședința obișnuită care trebuie evaluate de la caz la caz în lumina noii convenții) în statul de origine în momentul introducerii acțiunii în instanță;
- pârâtul s-a supus competenței jurisdicționale de drept internațional privat;
- creditorul își avea reședința obișnuită în statul de origine în momentul introducerii acțiunii în instanță (este un motiv special de competență jurisdicțională de drept internațional privat care se regăsește în multe instrumente regionale și sisteme interne în materia obținerii obligațiilor de întreținere, menite să protejeze creditorul ca parte defavorizată.);

234 Similar în Convenția de la Haga din 1973 – executare), de exemplu SUA, Noua Zeelandă, Australia.

235 Nu a fost definit în Convenția de la Haga din 1973 – executare.

236 Această dispoziție provine din Convenția de la Haga din 1973 – executare; a fost inclusă în articolul 19 în loc de articolul 2, dat fiind că aplicarea normei se limitează la capitolul V.

- copilul (pentru care se solicită întreținerea) își avea reședința obișnuită în statul de origine în momentul în care a fost introdusă acțiunea în instanță, cu condiția ca pârâtul să fi locuit cu copilul în acel stat sau să fi avut reședința în acel stat și să fi acordat acolo pensia de întreținere copilului. Pentru statele pentru care se aplică litera c) – forum actoris – acest alineat suplimentar nu aduce valoare adăugată, fiind superfluu. Soluția de la litera d) vizează limitarea obligației ca respectiv cererea să cuprindă rezerva în legătură cu lit. c), menționând situațiile în care ar fi acceptabil un forum actoris pentru state care altfel ar obiecta la acesta;
- s-a ajuns la un acord în scris între părți privind competența juridictională de drept internațional privat (cu excepția litigiilor legate de obligațiile de întreținere pentru copii);
- hotărârea a fost pronunțată de o autoritate care își exercită competența juridictională de drept internațional privat privind o chestiune legată de situația persoanei sau de răspunderea părintească (cu excepția cazului în care competența juridictională de drept internațional privat se întemeie exclusiv pe cetățenia uneia dintre părți).²³⁷

Posibilitatea de a formula o rezervă²³⁸ a fost stabilită prin **articolul 20 alin. (2)**, însă rezervele formulate în conformitate cu dispozițiile **articolului 62 alin. (4)** nu au un efect reciproc. **Articolul 20 alin. (3),(4) și (5)** prevede norme pentru statele care au formulat o rezervă. O hotărâre poate fi recunoscută doar dacă produce efecte în statul de origine și doar în statul de origine se vor executa hotărârile cu titlu executoriu [**articolul 20 alin. (5)**].²³⁹

În cazul statelor care au formulat o rezervă în legătură cu criteriile de competență juridictională de drept internațional privat stabilite la alin. 2 pentru asigurarea obținerii pensiei de întreținere de către creditorii, alin. 4 furnizează o altă soluție. Statul trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a adopta o hotărâre în beneficiul creditorului atunci când recunoașterea unei hotărâri „nu este posibilă ca urmare a unei rezerve“, dacă reședința obișnuită a debitorului se află în statul care a formulat rezerva. În acest caz, autoritatea centrală va fi cea care va iniția cererea necesară în vederea pronunțării unei noi hotărâri, fără să fie necesară o altă cerere din partea creditorului.

Aplicarea diferită a legii forului sau a legii de la reședința obișnuită a creditorului poate conduce la rezultate neechitabile, în special atunci când o hotărâre pronunțată de statul unde creditorul își are reședința obișnuită nu poate fi recunoscută de către statul unde își are reședința debitorul. Creditorul ar trebui să înainteze cererea în statul unde își are reședința debitorul. Aceasta este acceptabil doar dacă legea forului garantează creditorului un standard de protecție care este cel puțin la fel de ridicat ca și în statul de la propria reședință. Convenția include o dispoziție privind copiii care nu au împlinit încă 18 ani [**articolul 20 alin. (5)**]. **Articolul 20 alin. (6)** este gândit pentru a înlocui și moderniza formularea cu același efect de la **articolul 4** din Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – executare care ar putea lăsa loc de interpretare divergentă. În conformitate cu această dispoziție, hotărârile executorii provizorii și măsurile provizorii trebuie recunoscute sau executate în statul solicitat dacă hotărâri similare pot fi pronunțate și executate în acel stat. În contextul obligațiilor de întreținere, formularea din Convenția de la Haga privind obligațiile de

237 Vezi articolul 8 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești – Regulamentul Bruxelles II bis.

238 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului 2009/0100 (CNS) nu cuprinde rezerva în legătură cu dispozițiile articolului 20.

239 Același efect s-a obținut în Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – executare.

întreținere – executarea nu a fost ideală. De exemplu, în cazul articolului 21, o hotărâre recunoaște unei mame, care este partener înregistrat, și copilului acesteia pensia de întreținere. Dacă obligațiile de întreținere între parteneri înregistrați nu se încadrează în domeniul de aplicare a convenției pentru statul solicitat, partea din hotărâre care prevede pensie de întreținere mamei nu va putea fi recunoscută și executată. Cu toate acestea, partea referitoare la pensia de întreținere a copilului va putea fi recunoscută și executată (exequatur parțial).

De asemenea, este posibilă și recunoașterea și executarea parțială (articolul 21). Articolul 22 cuprinde motivele de refuz a recunoașterii și executării. Aceste motive sunt:

- incompatibilitate cu ordinea publică;
- hotărârea este rezultatul unei fraude procedurale;
- o acțiune în instanță între aceleași părți și cu același obiect este în curs de soluționare pe lângă o autoritate a statului solicitat, care a fost prima sesizată;
- hotărârea este incompatibilă cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți și cu același obiect;
- încălcarea dreptului pârâtului de a fi audiat;
- încălcarea articolului 18 referitor la normele de competență jurisdicțională indirectă de drept internațional privat.

Condițiile privind refuzul recunoașterii și executării sunt alternative, nu cumulative. Dacă este întrunită una dintre condiții, nu există obligația de a refuza recunoașterea sau executarea – statul are posibilitatea de a refuza (se utilizează „poate”).²⁴⁰ Articolele 23–31 constituie norme de procedură cu privire la cererea de recunoaștere și executare. Obiectivul este de stabili o procedură simplificată, rapidă și puțin costisitoare.

Din acest motiv, autoritatea centrală trebuie să inițieze imediat procedura de recunoaștere și încuviințare a executării sau să transmită mai departe cererea autorității competente. Dacă cererea de recunoaștere și executare a fost înaintată unei autorități competente din statul solicitat, autoritatea trebuie să încuviințeze imediat executarea hotărârii sau să înregistreze cererea în vederea executării. Reclamantului și pârâtului trebuie să li se comunice hotărâre și trebuie să li se pună la dispoziție posibilitatea de a exercita căile de atac. În procedura de apel/recurs-exequatur, ambele părți trebuie să beneficieze de posibilitatea de a fi audiate (articolul 23 alin. (2), (3), (5)).

Calea de atac cu privire la hotărâre trebuie să fie introdusă în termen de 30 de zile de la comunicare. Acest termen se prelungește la 60 de zile dacă partea care formulează obiecții nu își are reședința în statul contractant respectiv. Calea de atac nu se poate întemeia decât pe dispozițiile articolului 20, 22 sau 25 alin. (1) lit. a), lit. b) sau lit. d) sau alin. 3 lit.(3) lit. b). O cale de atac introdusă de un pârât se poate, de asemenea, întemeia pe plata datoriei. În ambele cazuri, reclamantul și pârâtul sunt înștiințați de îndată cu privire la hotărârea pronunțată în urma soluționării căii de atac. Introducerea unei căi de atac suplimentare nu trebuie să aibă drept efect suspendarea executării hotărârii, cu excepția situațiilor extraordinare [articolul 23 alin. (6) – (10)].

Articolul 24²⁴¹ prevede o procedură alternativă de recunoaștere și executare pentru statele care au stabilit o procedură într-o singură etapă. Pentru aceasta se poate opta prin declarație. Spre deosebire de procedura prevăzută la articolul 23, părțile trebuie să aibă posibilitatea de a

240 Pentru motive vezi articolul 22 lit. a)-f).

241 R.P. Chineză, Japonia și Rusia au preferat această procedură alternativă.

fi audiate înainte ca hotărârea să fie pronunțată. Motivele de revizuire sunt separate într-un grup pe care autoritatea le poate invoca din oficiu și un grup care poate fi invocat atunci când motivul a fost generat de pârât sau îndoielile se ridică din documentele înaintate. Cu excepția unor circumstanțe speciale, căile de atac nu au niciun efect asupra caracterului executoriu al hotărârii.

Documentele justificative necesare sunt enumerate la articolul 25. Cererea de recunoaștere sau executare trebuie însoțită de:

- textul integral al hotărârii (se recomandă versiunea electronică) sau, după caz, în locul hotărârii un extras de hotărâre²⁴²;
- un document care să precizeze că hotărârea este executorie în statul de origine²⁴³;

242 Extrasul de hotărâre este un formular recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga la anexa A.

În cazul hotărârilor judecătorești pronunțate pentru care se solicită recunoașterea și încuviințarea executării silite, competența de a emite, potrivit art. 25 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, extrasul, după modelul formularului recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, prevăzut la anexa A, ar trebui să aparțină primei instanțe. În cazul în care se solicită recunoașterea și încuviințarea executării silite a unei hotărâri pentru încuviințarea unei tranzacții judiciare, competența de a emite, potrivit art. 25 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, extrasul, după modelul formularului recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, prevăzut la anexa A, ar trebui să aparțină acelei instanțe.

Extrasul de hotărâre conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- denumirea statului de origine a hotărârii;
- denumirea autorității (instanței competente) care a emis extrasul;
- descrierea hotărârii (natura hotărârii: judecătorească/administrativă; autoritatea/instanța emitentă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
- numele debitorului;
- dispozitivul hotărârii (coordonatele creditorului; periodicitatea și modalitățile de plată a pensiei de întreținere și, după caz, a restanțelor/asigurării de sănătate/dobânzilor/cheltuielilor de școlarizare etc.);
- indexarea cuantumului pensiei de întreținere;
- dobânzile în caz de întârziere a plății;
- efectele hotărârii;
- cheltuieli de judecată;
- etc.

243 **Certificatul care atestă caracterul executoriu este un formular recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga la anexa A.**

În cazul hotărârilor judecătorești pentru care se solicită recunoașterea sau încuviințarea executării, competența de a emite, potrivit art. 25 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, certificatul după modelul formularului recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, prevăzut la anexa A, ar trebui să aparțină primei instanțe.

În cazul în care, potrivit art. 30 alin. 3 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, se solicită recunoașterea sau încuviințarea executării unui act autentic executoriu, competența de a emite certificatul care atestă caracterul executoriu aparține instanței sau autorității competente în a cărei circumscripție se află emitentul actului.

În cazul în care se solicită recunoașterea sau încuviințarea executării unei hotărâri pentru încuviințarea unei tranzacții judiciare, competența de a emite, potrivit art. 25 alin. 1 lit. b) din Convenția de la Haga din 2007, certificatul după modelul formularului recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga, prevăzut la anexa A, ar trebui să aparțină acelei instanțe.

Certificatul care atestă caracterul executoriu al hotărârii conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- denumirea statului de origine a hotărârii;
- denumirea autorității (instanței competente) care a emis (pronunțat) hotărârea;

- (dacă este necesar) un document justificativ care să ateste că pârâtul a fost înștiințat²⁴⁴ în mod corespunzător și a avut posibilitatea să fie audiat.

Autoritatea centrală **poate certifica și transmite**, după controlul de regularitate internațională, extrasul de hotărâre emis în temeiul art. 25 alin. 3 lit. b); certificatul care atestă caracterul executoriu al hotărârii emis în temeiul art. 25 alin. 1 lit. b) și certificatul care atestă comunicarea emis în temeiul art. 25 alin. 1 lit. c):

- un document care să indice valoarea restanțelor și data la care a fost efectuat calculul,
- (dacă este necesar) în cazul unei hotărâri care prevede ajustarea automată prin indexare, un document care să furnizeze informațiile necesare pentru realizarea calculelor corespunzătoare,
- un document care să indice în ce măsură reclamantul a beneficiat de asistență juridică gratuită în statul de origine²⁴⁵.

Articolul 25 alin. (2) stabilește obligația autorității centrale de a furniza o copie completă a documentelor în cauză, certificate/legalizate de autoritatea competentă din statul de origine, în urma introducerii unei căi de atac de către pârât sau la cererea autorității competente din statul solicitat.

Articolul 26 prevede că respectiv capitolul V se aplică mutatis mutandis unei cereri de recunoaștere a unei hotărâri. Instanța solicitată trebuie să accepte constatările de fapt ale instanței din statul de origine (articolul 27). Revizuirea pe fond a unei hotărâri nu este posibilă (articolul 28). Prezența fizică a copilului sau a reclamantului nu este necesară în nicio acțiune în instanță (articolul 29). Articolul 30 prevede norma conform căreia convențiile de întreținere încheiate într-un stat contractant pot fi recunoscute și executate²⁴⁶. Posibilitatea de a formula o rezervă este disponibilă statului contractant. Articolul 31 prevede dispoziții referitoare la hotărârile care sunt rezultatul efectului combinat al hotărârilor provizorii și de confirmare. Domeniul de aplicare principal al dispozițiilor articolului 31 sunt Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, precum și statele Commonwealth.

-
- descrierea hotărârii (autoritatea/instanța emitentă/care a pronunțat hotărârea: judecătorească/administrativă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
 - caracterul executoriu al hotărârii în statul de origine;
 - etc.

244 **Certificatul care atestă comunicarea** este un formular recomandat de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga la anexa A.

Certificatul care atestă comunicarea (dovada de comunicare) conține rubrici care trebuie completate și care se referă la:

- denumirea statului de origine a hotărârii;
- coordonatele autorității (instanței competente) care a emis (pronunțat) hotărârea;
- descrierea hotărârii (autoritatea/instanța emitentă/care a pronunțat hotărârea: judecătorească/administrativă; denumirea și sediul autorității/instanței competente emitente; data pronunțării hotărârii; data de la care produce efecte; numărul hotărârii; numele părților);
- numele debitorului/pârâtului;
- descrierea modalității de comunicare către pârât, cu anexarea dovezii de comunicare;
- etc.

245 Acesta ar trebui eliberat de instanța de origine.

246 Convențiile de întreținere sunt definite la articolul 3 lit. a) din convenție.

X. Executarea

Norma generală este că executarea se face în conformitate cu legislația statului solicitat – *lex fori* (articolul 32). Mijloacele de executare cu privire la hotărârile pronunțate de instanțe străine vor fi cel puțin echivalente cu cele disponibile pentru cauzele interne (articolul 33). Recursul la mediere este una dintre măsurile de executare a hotărârilor care cad sub incidența convenției. Statele contractante trebuie să prevadă în dreptul lor intern măsuri eficiente de executare a hotărârilor (articolul 34). Lista acestor măsuri de la articolul 33 alineatul (2) este elocventă. Statele contractante trebuie să promoveze transferul fondurilor destinate să fie plătite ca pensie de întreținere (articolul 35).

Articolul 36 acoperă cererile de recunoaștere și executare al căror obiect este pensia de întreținere. În special în cauzele pensiilor de întreținere pentru copii organismele publice sunt mandatate să îndeplinească astfel de cereri.

Capitolul VIII (articolele 37-57) prevede toate dispozițiile aplicabile capitolelor anterioare. Articolul 37 tratează aspecte referitoare la cererile transmise direct autorităților competente. Articolul 38 stabilește o protecție minimă de către statele membre a datelor cu caracter personal. Articolul 39 prevede asigurarea confidențialității de către autoritățile care prelucrează aceste date. O autoritate nu poate divulga sau confirma informațiile culese sau transmise în aplicarea prezentei convenții în cazul în care consideră că acest lucru ar putea periclita sănătatea, securitatea sau libertatea unei persoane (articolul 40). Articolul 41 prevede scutirea de obligația legalizării sau aplicării oricărei alte formalități echivalente documentelor transmise în baza convenției. Și obiectivul dispozițiilor de la articolul 42 (procura) este de a reduce formalitățile. Articolul 43 prevede dispoziții referitoare la recuperarea cheltuielilor. Cheltuielile prevăzute la articolul 43 includ cheltuielile rezultate din aplicarea convenției. Cheltuielile de la articolul 19 sunt cheltuieli legate de pronunțarea hotărârii în statul de origine. Recuperarea oricăror cheltuieli rezultate din aplicarea convenției nu are prioritate asupra recuperării pensiei de întreținere. Un stat poate recupera cheltuieli de la partea care cade în pretenții (debitori și creditori). Regula tradițională a Conferinței de la Haga este de a traduce documentele în limba oficială. În anumite împrejurări este foarte dificil pentru statul solicitant să asigure traducerea în limba statului solicitat. În astfel de cazuri este posibilă transmiterea unei traduceri în limba engleză sau franceză. La articolul 44 se stabilește o normă generală, și anume aceea că orice cerere și documentele justificative anexate se completează în limba originală și trebuie însoțite de o traducere într-o limbă oficială a statului solicitat. Uneori, atunci când traducerea poate fi făcută mai ușor în statul solicitat (de exemplu, pentru că în statul solicitant nu ar exista un traducător autorizat pentru limba statului solicitat sau traducerea este incomprehensibilă), atunci se pot transmite traduceri în limba engleză sau franceză. Articolul 46 și articolul 47 prevăd dispoziții privind interpretarea în cazul unor sisteme de drept neunitare dintr-un stat.

Principiul de bază de la articolul 48 este că (noua) convenție le înlocuiește pe cele anterioare.²⁴⁷ Înlocuirea este valabilă în ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor legate de obligațiile de întreținere față de copii, în măsura în care domeniul lor de aplicare coincide cu domeniul de aplicare a convenției de față. O normă similară poate fi regăsită în Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere.²⁴⁸ Această convenție înlocuiește, de asemenea, și Convenția Organizației Națiunilor Unite privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate din 1956. În situațiile în care domeniul de

247 Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – executare.

248 Convenția de la Haga din 1973 privind obligațiile de întreținere – legea aplicabilă și Convenția de la Haga din 1956 privind obligațiile de întreținere.

aplicare a prezentei convenții între aceste state coincide cu domeniul de aplicare a Convenției Națiunilor Unite privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate din 1956 se aplică dispozițiile prezentei convenții (articolul 49). Articolul 50 prevede că prezenta convenție nu afectează cele trei convenții menționate (la acest articol).

Prezenta convenție nu afectează niciun instrument internațional încheiat înaintea prezentei convenții la care statele contractante sunt părți și care conține dispoziții privind chestiunile reglementate de prezenta convenție, articolul 51 alineatul (1) referindu-se doar la acorduri anterioare. Statele contractante au posibilitatea de a încheia între ele acorduri în vederea îmbunătățirii aplicării convenției între aceste state [articolul 51 alineatul (2)]. Obiectivul vizat de dispozițiile articolului 52 alineatul (1) este acela de a menține posibilitatea utilizării unor proceduri mai simple și mai eficiente. Articolul 52 alineatul (2) permite aplicarea unei legi în vigoare în statul solicitat care prevede reguli mai eficiente, astfel cum se menționează la articolul 52 alineatul (1), **cu respectarea unor garanții**.²⁴⁹

Regulile de interpretare sunt prevăzute la articolul 53. Articolul 54 explică modul în care Conferința de la Haga evaluează funcționarea practică a convenției. Convenția recomandă utilizarea unor formulare²⁵⁰ pentru a facilita aplicarea convenției, formulare care sunt anexate convenției. Aceste formulare pot fi modificate printr-o hotărâre a unei comisii (articolul 55.). Articolul 56 prevede dispoziții tranzitorii [regula generală la articolul 56 alin. (1), reguli speciale la articolul 56 alin. (2)].

XI. Profilul de țară

Profilul de țară este un chestionar standard on-line care descrie legislația statului contractant (certIFICATE de legislație on-line).

Statul contractant furnizează informații cu privire la normele și procedurile interne privind obligațiile de întreținere, la măsurile preconizate a fi luate pentru a respecta obligațiile prevăzute la articolul 6, felul în care va putea asigura reclamanților accesul efectiv la procedură (fond, căi de atac; exequatur, căi de atac; executare silită) și orice alte precizări privind documentele justificative pe care reclamanții trebuie să le transmită.

Aceasta ar trebui să fie posibil printr-un document standardizat pentru a reduce efortul administrativ și a facilita schimbul de informații dintre state. Acest sistem este menit a sprijini reprezentanții autorităților centrale în obținerea de informații și a reduce cheltuielile de traducere.

249 A se vedea articolele 23 și 24.

250 Setul de formulare recomandate de Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga cuprinde următoarele anexe:

- A Cererea de recunoaștere sau de recunoaștere și încuviințare a executării [art. 10 alin. 1 lit. a) și alin. 2 lit. a) și art. 30]; Extras de hotărâre (art. 25 alin. 3 lit. b); Certificat care atestă caracterul executoriu al hotărârii (art. 25 alin. 1 lit. b); Certificat de comunicare (art. 25 alin. 1 lit. c); Stadiul soluționării cererii (art. 12).
- B Cererea de executare a unei hotărâri pronunțate sau recunoscute în statul solicitat (art. 10 alin. 1 lit. b); Stadiul soluționării cererii (art. 12).
- C Cererea de obținere a unei hotărâri [art. 10 alin. 1 lit. c) și lit. d)]; Stadiul soluționării cererii (art. 12).
- D Cererea de modificare a unei hotărâri [art. 10 alin. 1 lit. e) și lit. f) și alin. 2 lit. b) și c)]; Stadiul soluționării cererii (art. 12).
- E Situația financiară.

Documentul cuprinde două etape:

Etapa 1 cuprinde informații despre autoritatea centrală (articolul 4), și anume coordonatele de contact pentru autoritate și persoana de contact responsabilă. Importantă este, de asemenea, și informația cu privire la cerințele de limbă. Aici se poate găsi limba oficială a statului și celelalte limbi acceptate. Alte informații se referă la aspecte cum ar fi: asistența juridică gratuită, posibilitățile de localizare a unei părți, posibilitățile de verificare a stării financiare a unei părți, posibilitățile de promovare a unor soluții amiabile, informații referitoare la plată. Statul declară de asemenea modul în care va îndeplini obligațiile prevăzute în convenție, cum ar fi stabilirea filiației, măsurile provizorii, comunicarea și notificarea documentelor.

Etapa 2 cuprinde informații cu privire la recunoașterea sau recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri pronunțate într-un stat contractant. În general, statul declară care sunt mențiunile pe care o cerere trebuie să le conțină, precum și documentele justificative anexate acesteia. Unele puncte conțin mențiunile necesare ca urmare a faptului că statul respectiv a formulat o anumită rezervă la convenție.

Articolul 57 cuprinde dispoziții cu privire la obligația statului contractant de a furniza Biroului permanent al Conferinței informații cu privire la normele și procedurile sale interne. Informațiile sunt actualizate de către statele contractante în conformitate cu articolul 57 alin. (3).

Dispozițiile finale sunt prevăzute la capitolul IX (articolele 58-65). Aceste articole cuprind norme privind semnarea, ratificarea și aderarea, intrarea în vigoare, declarații și rezerve, denunțarea și notificarea.^{251 252}

În încheiere, facem precizarea că respectiva Conferința de Drept Internațional Privat de la Haga are în vedere elaborarea unor formulare recomandate referitoare la localizarea debitorului; ajustarea automată prin indexare; cerere de măsuri specifice; procură; asistență gratuită pentru stabilirea filiației etc.

251 Raportul explicativ elaborat de *Alegria Borrás* și *Jennifer Degeling*.

252 Propunerea pentru o Decizie a Consiliului 2009/0100 (CNS) menționează că la momentul încheierii convenției, Uniunea ar trebui să reitereze declarația privind competență făcută în conformitate cu articolul 59 alineatul (3) la momentul semnării, cu adăugirile corespunzătoare privind aplicarea curentă a convenției de către statele membre.

F.3. Convenția de la Haga din 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea privind răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor

Prin semnarea și ratificarea de către statele membre a Convenției de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor, Uniunea Europeană contribuie la protecția copiilor la nivel internațional.

Convenția de la Haga din 1996 se aplică copiilor din momentul nașterii lor și până la împlinirea vârstei de 18 ani. În vederea îndeplinirii scopului convenției sunt reglementate măsuri privind atribuirea, exercițiul, restrângerea răspunderii părintești, precum și delegarea acesteia; dreptul de încredințare, tutela, curatela, plasamentul copilului la familia substitutivă sau într-o formă de protecție instituționalizată și supravegherea de către autoritățile publice a ocrotirii copilului acordată de către orice persoană căreia acesta i-a fost încredințat – pentru a menționa doar câteva dintre aceste măsuri.

Convenția de la Haga din 1996 cuprinde dispoziții privind determinarea competenței jurisdicționale de drept internațional privat, norme care soluționează conflictul de legi, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării silite (exequatur) și dispoziții privind cooperarea administrativă în aceste materii.

Cu toate că sprijinirea obiectivelor Convenției de la Haga din 1996 este în interesul Uniunii Europene, nu a existat posibilitatea semnării de către UE, deoarece această convenție permite semnarea doar de către statele suverane. În Decizia 2003/93/CE, prin excepție, Consiliul UE a autorizat statele membre să semneze convenția în interesul UE. Plecând de la prezumția că statele membre acceptă dreptul UE ca fiind prioritar, anumite state, membre la acel moment ale UE, au semnat convenția la 1 aprilie 2003. Olanda o semnase anterior, la data de 1 septembrie 1997.

Deoarece Belgia, Germania, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia, Cipru, Luxemburg, Malta, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, România, Finlanda, Suedia și Regatul Unit²⁵³ nu au ratificat convenția sau nu au depus instrumentul de ratificare, UE a autorizat aceste state în 2008, prin Decizia Consiliului din 5 iunie 2008 (2008/431/CE), să o ratifice în vederea depunerii simultane a instrumentului de ratificare.

De asemenea, decizia a autorizat statele membre Bulgaria, Cipru, Letonia, Malta, Olanda și Polonia să facă o declarație menită să garanteze că normele UE privind recunoașterea și executarea hotărârilor se vor aplica în continuare în cadrul UE.

Statele membre au luat măsurile necesare pentru ratificare, astfel încât UE a depus instrumentelor de ratificare simultan, la data de 5 iunie 2010.

Decizia 2003/93/CE privind autorizarea de semnare a convenției a fost emisă anterior Avizului de la Lugano și înainte ca UE, în calitate de organizație regională de integrare economică, să devină membru al Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat (3 aprilie 2007).

253 Cu toate că anumite state o semnaseră deja la data de 1 aprilie 2003 sau la momentul în care au devenit state membre ale UE.

În conformitate cu articolul 2 din Decizia Consiliului 2003/93/CE, statele membre – în mod suplimentar, în articolul 2 din Decizia Consiliului 2008/431/CE, pentru Bulgaria, Cipru, Letonia, Malta, Olanda și Polonia – au făcut o declarație la semnarea convenției cu privire la faptul că sunt autorizate să dea dovadă de o anumită flexibilitate în vederea aplicării unui regim simplu și rapid în ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești. Normele UE prevăd un sistem de recunoaștere și executare care este cel puțin la fel de favorabil precum dispozițiile stabilite prin convenție. Astfel, o hotărâre pronunțată de o instanță a unui stat membru al UE cu privire la o materie reglementată de convenție este recunoscută și executată prin aplicarea normelor interne relevante ale dreptului UE.

Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (Regulamentul Bruxelles II bis), este aplicabil doar în litigiile cu element de extraneitate între state membre ale UE. Acest regulament conține dispoziții privind determinarea competenței jurisdicționale de drept internațional privat, norme care soluționează conflictul de legi, procedura de recunoaștere și încuviințare a executării silite (exequatur), cooperarea administrativă în aceste materii, **nu și dispoziții privind legea aplicabilă.**

Comparând Convenția de la Haga din 1996 cu Regulamentul Bruxelles II bis se constată două diferențe, și anume faptul că respectiv Convenția de la Haga din 1996 se aplică nu doar între statele membre, ci și în relația cu terțe state (ne-membre ale UE). Totodată, Convenția de la Haga din 1996 include și dispoziții privind legea aplicabilă, **atât în relația dintre statele membre ale UE, cât și față de terțe state.** Regulamentul Bruxelles II bis nu include dispoziții privind legea aplicabilă.

România a ratificat Convenția de la Haga din 1996 prin Legea nr. 361/2007 și va depune instrumentul de ratificare simultan cu alte 17 state membre ale Uniunii Europene în cursul anului 2010.

G. Proiecte de instrumente ale UE în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă

G.1. Revizuirea Regulamentului (CE) nr. 44/2001

I. Introducere

1. Contextul istoric

În 1968 statele membre ale Comunității Europene încheiau un acord în baza articolului 220 din Tratatul CE privind competența judiciară și recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Această convenție, cunoscută sub numele de **Convenția de la Bruxelles din 1968** (vezi <http://curia.europa.eu/common/recdoc/convention/en/c-textes/brux-idx.htm>), viza asigurarea unui **cadru juridic pentru buna funcționare a pieței interne**. Convenția abordează două aspecte-cheie care se conturează în cazul unui litigiu între persoane fizice sau juridice din state membre diferite. Aceste două aspecte sunt: **instanțele** cărui stat membru vor deține **competența jurisdicțională de drept internațional privat** privind soluționarea litigiului? Cum poate fi **recunoscută și executată hotărârea** pronunțată de către instanța competentă dintr-un stat membru **în alt stat membru**? Așadar, convenția cuprinde dispoziții referitoare la competența jurisdicțională de drept internațional privat, precum și procedura de exequatur.

În anul 2000 dispozițiile Convenției de la Bruxelles din 1968 erau modernizate și înlocuite printr-un **Regulament al Consiliului UE**. Este vorba despre **Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială** (denumit în continuare Regulamentul Bruxelles I; JO L 12, 16. 1. 2001, p. 1). Acest regulament are la bază articolul 61 lit. c) și articolul 67 alin. 1 din Tratatul de instituire a Comunității Europene. Pentru informații suplimentare privind baza legală și istoricul acestui regulament consultați paginile 17–27 și 81 din „**Manualul de cooperare judiciară în materie civilă și comercială**”.

În prezent, acest regulament constituie **fundamentul** cooperării judiciare în materie civilă și comercială. Regulamentul reprezintă un **instrument-cheie** pentru stabilirea unui spațiu judiciar european și buna funcționare a pieței interne. Regulamentul conține norme armonizate de soluționare a conflictelor de competență jurisdicțională și facilitează libera circulație a hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice în cadrul UE. Regulamentul Bruxelles I acoperă domeniul civil și comercial, de exemplu litigii patrimoniale, cum ar fi **diverse tipuri de contracte și răspunderea civilă în caz de producere a prejudiciului**. De exemplu, în situația în care o societate comercială germană încheie un contract de construire cu o societate comercială română, în cadrul căruia instanța competentă pentru soluționarea litigiilor care ar putea rezulta din sau în legătură cu contractul este desemnată instanța de la București, Regulamentul Bruxelles I asigură respectarea instanței desemnate ca instanță competentă, chiar și în cazul în care construcția urmează a fi edificată în Berlin. Hotărârea pronunțată de instanțele române va fi recunoscută și executată nu doar în Germania, ci oriunde în spațiul UE (unde debitorul își are domiciliul sau bunurile).

Regulamentul Bruxelles I **nu acoperă doar raporturile comerciale**; regulamentul stabilește și **norme de competență jurisdicțională de drept internațional privat mai favorabile părții defavorizate** în contracte precum **contractele încheiate cu consumatorii, contractele de muncă, contractele de asigurare și în materia obligațiilor de întreținere** și cuprinde norme de competență exclusivă într-un număr limitat de domenii, cum ar fi **drepturi**

reale imobiliare și anumite drepturi de **proprietate industrială**. Regulamentul Bruxelles I realizează un echilibru adecvat între interesele diferitelor părți implicate într-un litigiu cu caracter transfrontalier, identificând **instanța cea mai competentă pentru soluționarea litigiului**.

Curtea de Justiție a UE are competența de a pronunța hotărâri preliminare cu privire la interpretarea atât a dispozițiilor Convenției de la Bruxelles din 1968, cât și a celor ale Regulamentului Bruxelles I. Până în momentul de față au fost pronunțate aproximativ 150 de astfel de hotărâri care au asigurat în mare măsură aplicarea uniformă a dispozițiilor Regulamentului Bruxelles I în statele membre.

Regulamentul Bruxelles I se aplică în toate statele membre. Regatul Unit și Irlanda și-au notificat opțiunea de a participa la adoptarea și aplicarea Regulamentului Bruxelles I. În ce privește **Danemarca**, Comunitatea Europeană și Danemarca au încheiat un **acord paralel** care asigură aplicarea dispozițiilor regulamentului în Danemarca începând de la data de **1 iulie 2007** (JO L 299, 16. 11. 2005, p. 62).

2. Necesitatea unei revizuri

Articolul 73 din Regulamentul Bruxelles I solicită Comisiei prezentarea unui raport privind aplicarea regulamentului în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a acestuia.

Articolul 73 precizează că în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentului regulament. Raportul este însoțit, dacă este cazul, de propuneri de adaptare a prezentului regulament.

Adoptarea raportului a fost **amânată** în vederea realizării unui **studiu empiric și statistic** cu privire la aplicarea Regulamentului Bruxelles I în toate statele membre. În plus, s-a considerat oportun a se ține seama de **evoluțiile la nivel internațional**, în special de posibilitatea de **încheiere de către Comunitate a Convenției de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului** care se circumscrie scopului regulamentului. Prin Decizia nr. 2009/397/CE (JO L 133, 29. 5. 2009, p. 1), Consiliul a aprobat, în numele Comunității Europene, semnarea Convenției privind acordurile de alegere a forului, încheiate la Haga la data de 30 iunie 2005. În **2008** s-a realizat un **studiu de impact** cu privire la această convenție.

Studiul empiric și statistic cu privire la Regulamentul Bruxelles I a fost realizat de către **Institutul de Drept Internațional Privat din cadrul Universității Heidelberg** sub îndrumarea profesorului Burkhard Hess, profesorului Thomas Pfeiffer (ambii de la Heidelberg) și a profesorului Peter Schlosser (München) la cererea Comisiei Europene (Studiu JLS/C4/2005/03).

După cum menționam mai sus, scopul realizării studiului a fost elaborarea unui raport al Comisiei în conformitate cu articolul 73 din Regulamentul Bruxelles I. Pentru aceasta, pentru prima dată de la intrarea în vigoare a Regulamentului Bruxelles I în toate cele 25 de state membre de la vremea respectivă (cu excepția Danemarcei), s-a procedat la colectarea de **date statistice, empirice și juridice** cu privire la aplicarea Regulamentului Bruxelles I. Acest cuprinzător studiu a fost realizat cu sprijinul **raportorilor naționali** din respectivele state membre care au condus numeroase **interviuri personale** cu **avocați, judecători și alți practicieni ai profesiilor juridice**, consultații scrise, precum și o evaluare exhaustivă a jurisprudenței pe baza **chestionarelor** elaborate de către raportorii generali. Pornind de la informația furnizată de raportorii naționali, **raportorii generali** au elaborat un raport care

prezintă un tablou de ansamblu al experienței acumulate în aplicarea regulamentului în statele membre, examinează diverse probleme și conține câteva recomandări privind viitoare amendamente la regulament.

Raportul privind aplicarea Regulamentului Bruxelles I a fost **publicat** la http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_application_brussels_1_en.pdf.

Pornind de la activitatea anterioară a experților, la data de **21 aprilie 2009 Comisia a adoptat un raport și o Carte verde privind funcționarea dispozițiilor existente în materie de competență jurisdicțională de drept internațional privat a instanțelor și de recunoaștere și executare a hotărârilor pronunțate în alte state membre.**

Raportul arată că Regulamentul Bruxelles I funcționează bine și se bucură de o **deosebită apreciere** din partea instanțelor și a practicienilor profesiei juridice din statele membre. Cu toate acestea, se prezintă **câteva dificultăți** care trebuie abordate. Raportul ajunge la concluzia că este timpul ca **libera circulație a hotărârilor** în materie civilă și comercială în cadrul UE pe baza recunoașterii reciproce a hotărârilor de către statele membre să fie realizată.

În plus, **mandatul politic** formulat de Consiliul European în **Programele de la Tampere și Haga** necesită abordarea obiectivului politic important de **realizare a liberei circulații a hotărârilor** pe piața internă.

În acest context, **raportul** se limitează la **prezentarea rezultatului evaluării modului de funcționare** a regulamentului (vezi mai jos cap. II.). În schimb, **Cartea verde conturează căile posibile de concretizare a aspectelor ridicate în raport** (vezi mai jos cap. III).

În rezumat, raportul și Cartea verde abordează următoarele aspecte:

- Eliminarea obstacolelor existente în calea liberei circulații a hotărârilor, cu alte cuvinte **eliminarea procedurii de exequatur.**
- Protecția cetățenilor și întreprinderilor europene în cazul unor litigii cu părți care își au domiciliul în **state terțe**, în special prin asigurarea **accesului egal la instanțele statelor membre și protecție egală în fața hotărârilor pronunțate de instanțele din state terțe** împotriva pârâților din state membre ale UE.
- Anumite dificultăți în aplicarea unor dispoziții ale regulamentului, cum ar fi **evitarea procedurilor paralele** în diferite state membre și asigurarea aplicării corespunzătoare a dispozițiilor contractuale privind instanța competentă cu soluționarea litigiului în cadrul UE.

Raportul și Cartea verde au urmărit lansarea unei vaste consultări publice a societății civile și a statelor membre cu privire la posibile moduri de abordare a aspectelor menționate mai sus. Termenul privind această consultare a fost data de 30 iunie 2009. Agenda de lucru a Comisiei a prevăzut adoptarea unei propuneri de revizuire a regulamentului până la sfârșitul anului 2009, dar aceasta nu a fost încă adoptată.

Materialele și rezultatul evaluării au fost dezbătute și la nivelul Comitetului de drept civil.

3. Sinteza jurisprudenței Curții de Justiție de la Luxemburg

Convenția de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

[Convenția de la Lugano din 1988 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială și Convenția de la Lugano din 2007 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială]

Art.	Denumirea și numărul hotărârii	
Generalități	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretare și reguli generale <i>Industrie tessili italiana / Dunlop AG (12-76) ; Somafer SA / Saar-Ferngas AG (33/78)</i> 2. Aplicarea uniformă în statele membre (SM) <i>Bavaria Fluggesellschaft e.a. / Eurocontrol (9 și 10-77)</i> 3. Obiectul și preeminența asupra dreptului intern <i>Sanicentral SA / Collin (25/79) Duijstee (288/82)</i> 4. Respectarea dreptului la apărare – Consecințe – Hotărârile care fac obiectul convenției – Hotărâri susceptibile să facă obiectul unei proceduri contradictorii în statul de origine <i>Denilauler / Couchet (125/79)</i> 5. Interpretarea autonomă <i>Mulox IBC / Geels (125/92)</i> 6. Legătura tratatului atât cu convenția, cât și cu dreptul intern care face obiectul unei trimeri de către aceasta – Dreptul comunitar – Principii – Egalitatea de tratament – Discriminare pe criteriul cetățeniei – Dispoziții naționale care autorizează sechestrul asigurător pe baza unei prezumții de dificultăți previzibile în caz de executare în străinătate – Presumția nejustificată în caz de executare într-un stat membru parte la Convenția de la Bruxelles – Inadmisibilitate <i>Mund & Fester / Hatrex Internationaal Transport (398/92)</i> 7. Somație pronunțată de o instanță a unui stat contractant și care interzice unei părți în procedura deschisă în fața ei să introducă sau să continue o acțiune în justiție în fața unei instanțe a unui alt stat contractant – Inadmisibilitate – Incompatibilitate cu principiul încrederii reciproce inerent în sistemul Convenției <i>Turner (159/02)</i> 	
Domeniu de aplicare	Civil și comercial	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interpretare și Litigiu care opune o autoritate publică unei persoane private – Exercițarea puterii publice – Hotărârea – Excluderea cauzei <i>LTU / Eurocontrol (29-76)</i> 2. Dreptul muncii – Includere <i>Sanicentral SA / Collin (25/79)</i> 3. Cerere accesorie unei acțiuni excluse datorită obiectului său și materiei obligațiilor alimentare – Includere <i>De Cavel (120/79)</i> 4. Acțiuni introduse de o autoritate publică împotriva unei persoane private în baza unui act de putere publică – Recuperarea cheltuielilor de ridicare a unei epave – Excludere – Acțiune recursorie în fața unor instanțe civile – Absența incidenței & Noțiune – Interpretare autonomă – Criterii <i>Statul Olandez (814/79)</i> 5. Noțiunea de materie civilă – Acțiune adusă în fața unei instanțe penale, pentru repararea prejudiciului cauzat unei persoane particulare de către autorul unei infracțiuni penale – Cerere îndreptată împotriva unui cadru didactic al unei școli publice care nu și-a respectat obligația de a fi vigilent față de elevii săi – Includere <i>Sonntag / Waidmann (172/91)</i> 6. Acțiune recursorie intentată de un organism public și care vizează recuperarea de la o persoană de drept privat a sumelor plătite cu titlu de ajutor social soțului/soției divorțat(e) și copilului acestei persoane – Includere – Excepție – Acțiune întemeiată pe dispozițiile care conferă organismului public o prerogativă proprie <i>Baten (271/00)</i> 7. Acțiune intentată de stat și care vizează executarea unui contract de

		<p>garanție încheiat pentru a îndeplini o condiție impusă unui terț contractant – Includere – Condiții – Noțiunea de materie vamală – Acțiune intentată de stat și care vizează executarea unui contract de garanție destinat garantării plății unei datorii vamale – Excludere – Criterii <u>Prezervare Funciară TIARD (266/01)</u></p> <p>8. Acțiune intentată prin garanție împotriva unui debitor principal în baza unei subrogări legale în cadrul unui contract de garanție – Includere <u>Frahuil (265/02)</u></p> <p>9. Acțiune de despăgubire intentată într-un stat contractant de persoanele îndreptățite ale victimelor masacrelor de război împotriva unui alt stat contractant datorită manevrelor forțelor sale armate – Excludere <u>Lechouritou e.a. (292/05)</u></p>
	Domenii excluse	<p>Starea și capacitatea persoanelor, regimurile matrimoniale succesiuni</p> <p>1. „Regimuri matrimoniale” – Noțiune & Măsuri provizorii dispuse în cursul unei proceduri de divorț – Excludere – Condiții <u>De Cavel (143/78)</u></p> <p>2. Cerere de măsuri provizorii legate de un litigiu cu privire la raporturi patrimoniale între soți – Excludere – Condiții <u>C.H.W. / G.J.H. (25/81)</u></p> <p>3. Executare – Hotărâre de stabilire a pensiei de întreținere – Obstacole în calea continuării executării – Circumstanță care iese din domeniul de aplicare a convenției – Divorț pronunțat în statul solicitat <u>Hoffmann / Krieg (145/86)</u></p> <p>4. Obligații de întreținere – Hotărâri care dispun în cadrul unei proceduri de divorț plata unei sume forfetare și transferul de proprietate privind unele bunuri – Includere – Condiții <u>Van den Boogaard / Laumen (220/95)</u></p>
		<p>Falimente, concordate și alte proceduri analoge</p> <p>Noțiune – Hotărâri cu privire la un faliment – Excludere din domeniul de aplicare – Condiții <u>Gourdain/Nadler (133/78)</u></p>
		<p>Securitate socială</p> <p>1. Definiere prin referire la Regulamentul nr 1408/71 <u>Baten (271/00)</u></p> <p>2. Acțiune recursorie intentată de un organism public și care vizează recuperarea de la o persoană de drept privat a sumelor plătite cu titlu de ajutor social soțului/soției divorțat(e) și copilului acestei persoane – <u>Excluderea noțiunii Baten (271/00)</u></p>
		<p>Arbitraj</p> <p>Sesizarea unei instanțe de stat în vederea desemnării unui arbitru – Includere – Necesitatea de a tranșa o chestiune prealabilă privind existența sau valabilitatea convenției de arbitraj – Absența incidentei <u>Rich / Società Italiana Impianti (190/89)</u></p>
Competență	Generalități	<p>1. Domiciliul pârâtului într-un stat contractant – Domiciliul reclamantului dintr-o țară terță – Absența incidentei cu excepția cazului unei dispoziții exprese a convenției <u>Group Josi (412/98)</u></p> <p>2. Litigiu care opune părți domiciliat în același stat contractant și care are legături cu un stat terț – Aplicabilitatea art. 2 din convenție & Competența instanței unui stat contractant întemeiată pe art. 2 din convenție – Declinare de competență provenit dintr-o excepție extrasă din teoria forului non conveniens – Inadmisibilitate <u>Owusu (281/02)</u></p>
	Domiciliul pârâtului	<p>Competențe speciale – Instanța de la locul de executare a obligației contractuale – Contract de muncă – Obligație de luat în considerare – Obligație de a îndeplini sarcinile convenite – Executare în afara statelor contractante – Neaplicabilitatea art. 5, alin. 1 din convenție – Aplicarea art. 2 din convenție <u>Six Constructions / Humbert (32/88)</u></p>

Competențe speciale	Materie contractuală	Generalități	<ol style="list-style-type: none"> 1. Importanța – Aprecierea existenței contestate a contractului dintre părți – Includere cauză <u>Effer Spa/Kantner (38/81)</u> 2. Obligații bănești care își găsesc temeiul într-o legătură de afiliație dintre o asociație și aderenții săi – Includere & Noțiune autonomă <u>Peters / Zuid Nederlandse Aannemers vereniging (34/82)</u> 3. Contract de agent-reprezentant comercial autonom – Cereri de plată a comisioanelor și despăgubirii compensatorii pentru reziliere abuzivă a contractului – Includere <u>Arcado / Haviland (9/87)</u> 4. Lanț de contracte – Acțiune vizând răspunderea pentru defecte ale unui bun intentată de sub-cumpărător împotriva fabricantului – Excludere <u>Handte / TMCS (26/91)</u> 5. Competențe în materie contractuală și în materie delictuală sau cvasi-delictuală – Mărfuri avariate în urma unui transport maritim apoi terestru – Acțiune în vederea reparației intentată de destinatar împotriva transportatorului maritim real care nu a emis conosament – Acțiune care aparține de materia delictuală sau cvasi-delictuală – Locul în care s-a produs prejudiciul – Stabilire – Locul de apariție a prejudiciului – Locul de livrare a mărfurilor prin intermediul transportatorului maritim <u>Réunion européenne e.a. (51/97)</u> 6. Sfera de acoperire – Competență în dispunerea unor măsuri provizorii sau asigurătorii – Includere – Litigiu pe fond supus arbitrajului – Temeiul cometenței privind numai articolul <u>Van Uden Maritime / Kommanditgesellschaft in Firma Deco-Line e.a. (391/95)</u> 7. Acțiune intentată prin garanție, în calitate de subrogată, împotriva unui debitor principal în cadrul unui contract de garanție încheiat cu un terț – Excludere în lipsa autorizării de încheiere a unui contract acordată de debitorul principal <u>Frahul (265/02)</u> 8. Acțiune de natură contractuală – Noțiune – Acțiune a unui consumator domiciliat într-un stat membru vizând obligarea unei societăți de vânzare prin corespondență stabilite într-un alt stat membru la plata unui preț aparent câștigat – Includere – Condiții – Transmitere către consumator desemnându-l nominal drept câștigător al prețului – Acceptarea promisiunii de către consumator și cererea de plată a prețului – Nesubordonarea atribuirii prețului unei comenzi de mărfuri și lipsa unei asemenea comenzi – Absența incidenței <u>Engler (27/02)</u>
		Noțiunea de obligație	<p>Obligația – Noțiunea & Concesia exclusivă – Litigiu opunându-l pe concesionar concedentului – Obligația contractuală – Noțiune – Despăgubiri compensatorii – Acțiune în vederea plății – Atribuțiile judecătorului național <u>De Bloos / Bouver (14-76)</u></p>
		Locul executării obligației	<ol style="list-style-type: none"> 1. Locul în care a fost sau trebuie executată obligația <u>Industrie tessili italiana / Dunlop AG (12-76)</u> 2. Competența instanței desemnate de părți – Natura și temeiul respectiv & Desemnarea locului de executare printr-o clauză valabilă conform legislației aplicabile

			<p>– Respectarea nesolicitată a condițiilor de formă prevăzute de art. 17 <u>Zelger / Salinitri (56/79)</u></p> <p>3. Stabilirea locului de executare în baza dreptului material, inclusiv eventual a dreptului uniform în materie de vânzare internațională, aplicabil conform regulilor de conflict ale instanței sesizate <u>Custom Made Commercial / Stawa Metallbau (288/92)</u></p> <p>4. Acord verbal al părților privind un alt loc decât cel al executării efective cu scopul unic de a stabili un loc anume al forului – Neaplicabilitatea art.5 pct. 1 – Aplicabilitatea condițiilor de formă cerute pentru convențiile atributive de instanță <u>MSG / Les Gravières Rhénanes (106/95)</u></p> <p>5. Stabilirea locului de executare în baza legii aplicabile conform regulilor de conflict ale tribunalului sesizat <u>GIE Groupe Concorde e.a. (440/97)</u></p> <p>6. Cerere întemeiată pe obligații echivalente decurgând din același contract – Obligații care trebuie executate, una în statul instanței sesizate, cealaltă în alt stat contractant – necompetența instanței sesizate pentru a judeca întreaga cerere <u>Leathertex (420/97)</u></p> <p>7. Obligația de a nu face aplicabil fără limitare geografică – Inaplicabilitatea art. 5 pct. 1 din convenție – Aplicarea art. 2 din convenție <u>Besix (256/00)</u></p>
		Contractul de muncă	<p>1. Cereri întemeiate pe diferite obligații decurgând dintr-un contract de muncă – Obligație de luat în considerare în vederea competenței jurisdicționale – Obligație ce caracterizează contractul <u>Ivenel/Schwab (133/81)</u></p> <p>2. Obligație de luat în considerare în vederea competenței jurisdicționale – Acțiune de recuperare onorarii de arhitect <u>Shenavai / Kreischer (266/85)</u></p> <p>3. Obligație de luat în considerare – Obligație de a îndeplini sarcinile convenite – Executarea în afara statelor contractante – Inaplicabilitatea art. 5 alin. 1 din convenție – Aplicarea art. 2 din convenție <u>Six Constructions / Humbert (32/88)</u></p> <p>4. Locul de executare a obligației care caracterizează contractul – Noțiune autonomă – Locul de exercitare de către executant a activităților convenite – Exercițarea în mai multe state contractante – Locul în care sau începând din care executantul se achită de principalele sale obligații <u>Mulox IBC / Geels (125/92)</u></p> <p>5. Locul în care executantul își desfășoară în mod obișnuit munca – Noțiune – Desfășurarea muncii în mai multe state contractante <u>Rutten / Cross Medical (383/95)</u></p> <p>6. Muncă executată pe teritoriul unui stat contractant – Noțiune – Muncă executată în zona platoului continental adiacent unui stat contractant & Locul în care executantul își desfășoară în mod obișnuit munca – Stabilirea în cazul executării muncii în mai multe state contractante – Includere <u>Weber (37/00)</u></p> <p>7. Locul în care executantul își desfășoară în mod obișnuit munca – Stabilirea – Salariat care a încheiat succesiv două contracte cu doi angajatori diferiți, primul contract fiind suspendat în timpul executării</p>

		celui de-al doilea contract – Litigiu care îl opune pe salariat primului angajator <u>Pugliese (437/00)</u>
Obligații de întreținere		<ol style="list-style-type: none"> 1. Reguli de competență – Interpretare autonomă – Competențe speciale – Competență în materie de obligație de întreținere – Creditor obligație de întreținere – Noțiune <u>Farrell / Long (295/95)</u> 2. Acțiune recursorie introdusă de un organism public subrogat în drepturile creditorului obligației de întreținere – Neaplicabilitatea art. 5 pct. 2 din convenție <u>Blijdenstein (433/01)</u>
Delicte și cvasi-delicte		<ol style="list-style-type: none"> 1. Poluările atmosferice sau ale mediului acvatic – Litigiu cu caracter internațional – Materie delictală sau cvasi-delictuală – Instanța competentă – Competențe speciale – Locul în care s-a produs prejudiciul – Locul evenimentului causal și locul în care a survenit prejudiciul – Criterii de legătură semnificative din punctul de vedere al competenței jurisdicționale – Dreptul de opțiune al reclamantului <u>Handelskwekerij Bier / Mines de Potasse d'Alsace (21-76)</u> 2. Noțiune – Interpretare autonomă – Acțiune privind răspunderea care nu aparține de materia contractuală – Cerere bazată pe mai multe temeuri – Excluderea elementelor care au la bază temeuri nedelictuale <u>Kalfelis / Schröder e.a. (189/87)</u> 3. Locul în care s-a produs prejudiciul – Locul în care a survenit prejudiciul – Noțiune – Locul în care a survenit prejudiciul rezultat pentru un terț din prejudiciul suferit de victima imediată – Excludere <u>Dumez France e.a. / Hessische Landesbank e.a. (220/88)</u> 4. Noțiune – Acțiune numită pauliană – Excludere <u>Reichert et Kockler / Dresdner Bank (261/90)</u> 5. Locul în care s-a produs fapta păgubitoare – Calomnia transfrontalieră prin intermediul presei – Dreptul de opțiune al reclamantului – Instanța de la locul în care își are sediul editorul publicației – Competența pentru totalitatea prejudiciilor – Instanțele de la locurile de difuzare a publicației din fiecare stat contractant în care a fost atinsă reputația persoanei lezate – Competența limitată la prejudiciile provocate în statul instanței & Calomnia – Aprecierea caracterului prejudiciabil al faptei litigioase și a condițiilor de dovedire a prejudiciului invocat – Aplicarea regulilor de conflict de legi ale forului sesizate <u>Shevill e.a. / Presse Alliance (68/93)</u> 6. Locul în care s-a produs prejudiciul – Dreptul de opțiune al reclamantului – Locul evenimentului causal și locul în care a survenit prejudiciul – Importanța – Locul unui prejudiciu patrimonial consecutiv unui prejudiciu inițial suferit de victimă într-un alt stat contractant – Excludere <u>Marinari / Lloyd's Bank (364/93)</u> 7. Mărfuri avariate în urma unui transport maritim apoi terestru – Acțiune în vederea reparației intentată de destinatar împotriva transportatorului maritim real care nu a emis conosament – Acțiune ce ține de materia delictuală sau cvasi-delictuală – Locul în care s-a produs fapta păgubitoare – Stabilirea – Locul de apariție a prejudiciului – Locul de livrare a mărfurilor prin intermediul transportatorului maritim <u>Réunion européenne e.a. (51/97)</u> 8. Acțiune vizând răspunderea precontractuală întemeiată pe încălcarea regulilor de drept în negocierile în vederea încheierii unui contract – <u>Includer Tacconi (334/00)</u> 9. Acțiune preventivă de interes colectiv intentată de o asociație de protecție a consumatorilor și care vizează interzicerea utilizării de către un comerciant a unor clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii – Includere <u>Henkel (167/00)</u> 10. Acțiune jurisdicțională privind legalitatea unei acțiuni colective, care aparține de competența exclusivă a unei instanțe diferite de cea competentă pentru a statua cu privire la eventuale cereri de despăgubire – Includere & Locul în care s-a produs prejudiciul – <u>Daune decurgând dintr-o acțiune colectivă intentată de un sindicat</u>

		<p><u>într-un stat contractant care a primit în apele sale teritoriale un vas înregistrat într-un alt stat contractant – Localizarea prejudiciului în statul pavilionului – Luarea în considerare a criteriului naționalității vasului – Limite DFDS Torline (18/02)</u></p> <p>11. Locul în care s-a produs prejudiciul – Noțiune – Locul domiciliului reclamantului care a suferit un prejudiciu patrimonial cu ocazia unor plasări de capital într-un alt stat contractant – Excludere <u>Kronhofer (168/02)</u></p>
	Exploatarea unei sucursale	<p>1. Conducere de sucursală, agenție sau stabiliment al concedentului – Criterii de diferențiere <u>De Bloos / Bouyer (14-76)</u></p> <p>2. Noțiuni vizate de art. 5 pct. 5: ”exploatarea unei sucursale, agenții sau a oricărui alt stabiliment” – Interpretare autonomă – Comunicare – Competența judecătorului național <u>Somafer SA / Saar-Ferngas AG (33/78)</u></p> <p>3. Contestații privind exploatarea unei sucursale, agenții sau a oricărui alt stabiliment – Sucursală sau alt stabiliment – Noțiune – Agent reprezentant comercial – Excludere – Condiții <u>Blankaert & Willems / Trost (139/80)</u></p> <p>4. Contestații privind unei sucursale, agenții sau a oricărui alt stabiliment – Noțiune – Încheierea de afaceri de către o societate prin intermediul altei societăți având același nume și aceeași conducere – Includere <u>SAR Schotte / Parfums Rothschild (218/86)</u></p> <p>5. Constație privind exploatarea unei sucursale, agenții sau a oricărui alt stabiliment – Noțiunea de exploatare – Angajamente luate de stabilimentul secundar în numele firmei-mamă – Angajamente care urmează a fi îndeplinite în străinătate – Includere <u>Lloyd's Register of Shipping / Campenon Bernard (439/93)</u></p>
Legături între proceduri	Pluralitate de pârâți	<p>1. Competența instanței de la domiciliul unuia dintre pârâți – Condiții – Conexitate în sensul convenției între cereri <u>Kalfelis / Schröder e.a. (189/87)</u></p> <p>2. Competența instanței de la domiciliul unuia dintre pârâți – Condiții – Domiciliul unui pârât în statul contractant <u>Réunion européenne e.a. (51/97)</u></p> <p>3. Competența instanței de la domiciliul unuia dintre pârâți – Condiții – Conexitate – Acțiune în contrafacerea unui brevet european împotriva pârâților stabiliți în state contractante diferite pentru actele comise în aceste state – Absență <u>Roche Nederland e.a. (539/03)</u></p>
	Cerere de chemare în garanție	<p>1. Competența condiționată doar de existența unei legături de conexitate cu cererea principală – Cerere formulată în fața unei instanțe sesizate cu privire la cererea inițială în baza art. 5 pct. 1 din convenție – Includere – Condiții de admisibilitate – Aplicarea regulilor procedurale ale forului – Limite <u>Hagen / Zeehaghe (365/88)</u></p> <p>2. Aplicabilitate la un apel în garanție întemeiat pe un cumul de asigurări – Condiție – Existența unei legături de conexitate cu cererea principală <u>GIE Réunion européenne e.a. (77/04)</u></p>
	Cerere reconvențională	<p>Noțiune – Cerere vizând pronunțarea unei condamnări distincte a reclamantului din prima instanță – Mijloc de apărare vizând compensarea creanței reclamantului cu o creanță a pârâtului – Excludere <u>Danværn Production / Schuhfabriken Otterbeck (341/93)</u></p>
Competența în materie de asigurări	Generalități	<p>1. Scop – Protecția părții slabe (defavorizate) – Conținut – Procese între profesioniști în cadrul unui contract de reasigurare – Excludere <u>Group Josi (C-412/98)</u> și Procese între un particular și un reasigurător – Includere <u>Group Josi (C-412/98)</u></p> <p>2. Scop – Protecția părții slabe (defavorizate) – Conținut – Cerere de chemare în garanție sau intervenția între asigurători – Excludere <u>GIE Réunion européenne e.a. (C-77/04)</u></p>
Asigurări –	Legalitatea	<p>Prorogare de competență – Clauză atributivă de instanță convenită între</p>

prorogare de competență	convențiilor atributive de instanță	un asigurat și un asigurator domiciliați în același stat contractant – Neopozabilitatea față de un asigurat beneficiar care nu a subscris clauzei și care își are domiciliul într-un alt stat contractant <u>Société financière et industrielle du Peloux (112/03)</u>
Contracte încheiate de consumatori	Domeniu de aplicare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Competență în materie de vânzare și împrumut în rate – Noțiunea de vânzare în rate a unor bunuri mobiliare corporale – Încadrare autonomă în cadrul convenției – <u>Signification Ott (150/77)</u> 2. Noțiunea de consumator – Reclamant care acționează în exercitarea activității sale profesionale, în calitate de cesionar al drepturilor unei persoane particulare – Excludere <u>Shearson Lehman Hutton / TVB (89/91)</u> 3. Noțiunea de vânzare în rate a unor bunuri mobiliare corporale – Contract privind fabricarea unui bun mobilier corporal contra unui preț ce trebuie plătit în mai multe tranșe înainte de transferul bunului către cumpărător – Excludere – Contract având ca obiect furnizarea de servicii sau de bunuri mobiliare corporale <u>Mietz (99/96)</u> 4. Contract având ca obiect furnizarea de servicii sau de bunuri mobiliare corporale – Acțiunea unui consumator domiciliat într-un stat membru vizând condamnarea unei societăți de vânzare prin corespondență stabilită într-un alt stat membru la remiterea unui preț aparent câștigat legat de o comandă de mărfuri – Acțiune de natură contractuală în sensul art. 13 alin. 1 pct. 3 din convenție <u>Gabriel (96/00)</u> 5. Noțiunea de contract încheiat de un consumator – Contract privind un bun destinat unei utilizări parțial profesionale, parțial private – Excludere cu excepția cazului unei utilizări profesionale marginale – Apreciere de către un judecător național – Criterii <u>Gruber (464/01)</u> 6. Art. 13 alin. 1, pct. 3 din convenție – Condiții de aplicabilitate – Acțiunea unui consumator domiciliat într-un stat membru vizând condamnarea unei societăți de vânzare prin corespondență stabilite într-un alt stat membru la plata unui preț aparent câștigat – Acțiune care nu constituie, în lipsa unei legături cu un contract având drept obiect furnizarea unor bunuri mobiliare corporale sau a unor servicii, o acțiune de natură contractuală în sensul dispoziției de mai sus <u>Engler (27/02)</u>
	Co-contractant nedomiciliat într-un stat contractant	Co-contractant care nu are nici domiciliu, nici sucursală, agenție sau orice alt stabiliment, datorită exploatarei sale, prin litigiu, într-un stat contractant – Competența, în baza convenției, a instanțelor statului de domiciliu al consumatorului – Excludere <u>Brenner et Noller / Dean Witter Reynolds (318/93)</u>
Contracte încheiate de consumatori – Reguli de competență		<ol style="list-style-type: none"> 1. Competență în materie de vânzare și împrumut în rate – Noțiunea de vânzare în rate a unor bunuri mobiliare corporale – Încadrare autonomă în cadrul convenției – <u>Signification Ott (150/77)</u> 2. Co-contractant care nu are nici domiciliu, nici sucursală, agenție sau orice alt stabiliment, datorită exploatarei sale, prin litigiu, într-un stat contractant – Competența, în baza convenției, a instanțelor statului de domiciliu al consumatorului – Excludere <u>Brenner et Noller / Dean Witter Reynolds (318/93)</u> 3. Noțiunea de consumator – Reclamant care a încheiat un contract în vederea exercitării unei activități profesionale viitoare – Excludere <u>Benincasa / Dentalkit (269/95)</u>
Competențe exclusive	Generalități	Verificarea competenței și a admisibilității – Competența exclusivă a instanțelor unui stat contractant – Obligația judecătorului unui alt stat contractant de a se declara din oficiu necompetent – Aplicabilitate <u>Duijnsteet (288/82)</u>
	Imobile sau închirieri imobile	<ol style="list-style-type: none"> 1. Închirierea pentru o perioadă scurtă de timp a unei case de vacanță – Incluziune – Obligațiile părților decurgând din contractul de închiriere – Obligații ce țin de competența exclusivă <u>Rösler / Rottwinkel (241/83)</u> 2. Cesionarea utilizării unei locuințe de vacanță de către un organizator

		<p>profesional de călătorii – Excludere – Condiții <u>Hacker / Euro-Relais (280/90)</u></p> <p>3. Acțiune în vederea unor despăgubiri pentru proasta întreținere a locurilor și pentru pagube provocate unei locuințe de vacanță – Includere – Subrogarea reclamantului, organizator profesional de călătorii, în drepturile proprietarului imobilului – Absența incidenței <u>Dansommer (8/98)</u></p> <p>4. Drept de utilizare cu program redus a unui bun imobiliar în baza unui contract de aderare la un club – Excludere <u>Klein (73/04)</u></p>
	Proprietate intelectuală	<p>1. Noțiune – Interpretare autonomă & Limite <u>Duijnste (288/82)</u></p> <p>2. Sfera de acoperire – Control incident al valabilității unui brevet în cadrul unei acțiuni vizând declararea nefalsificării acestui brevet – Includere <u>GAT (4/03)</u></p>
	Executare silită	<p>1. Acțiuni în opoziție la executare prevăzute de legislația germană – Includere – Cereri ce pot fi introduse pe calea unei astfel de acțiuni – Limite <u>AS-Autoteile Service / Malhé (220/84)</u></p> <p>2. Contestății privind acțiunea autorităților însărcinate cu executarea silită – Acțiune numită pauliană – Excludere <u>Reichert et Kockler / Dresdner Bank (261/90)</u></p>
Prorogarea de competență	Generalități	Efect – Valabilitate – Condiții – Interpretare strictă – Consimțământ între părți <u>Estasis Salotti / Ruewa (24-76)</u> , <u>Segoura/Bonakdarian (25-76)</u>
	Convenții atributive de competență	<p>Domeniul de aplicare, conținut, efecte</p> <p>1. Atribuire reciprocă de competență instanțelor din statul de domiciliu al părâtului – <u>Legalitate & Atribuire reciprocă de competență instanțelor din statul de domiciliu al părâtului – Posibilitate pentru judecătorul sesizat de a ține seama de o compensare conexă raportului de drept litigios – Condiții Meeth / Glacetal (23/78)</u></p> <p>2. Convenție atributivă de competență – Contract de asigurare – Clauză de prorogare stipulată în favoarea unor terți ce nu sunt părți în contract și nu au subscris clauzei – Posibilitate pentru terți de a se prevala de clauza respectivă – Condiții <u>Gerling Konzern Speziale Kreditversicherung AG e.a. / Amministrazione del Tesoro dello Stato (201/82)</u></p> <p>3. Înfățișare fără a contesta competența instanței sesizate – Cerere de compensare prezentată de părât – Acceptarea de către reclamant a dezbaterii pe fond – Aplicarea art. 18 – Clauză atributivă de competență desemnând o altă instanță – Absența incidenței <u>Spitzlev/Sommer Exploitation (48/84)</u></p> <p>4. Convenție atributivă de instanță – Sfera de acoperire – Diferende ce se vor naște dintr-un raport de drept determinat – Litigiu ce opune o societate acționarilor săi ca atare <u>Powell Duffryn / Petereit (214/89)</u></p> <p>5. Convenție atributivă de instanță – Sfera de acoperire a competenței exclusive a judecătorului desemnat – Acțiune în constatare de nulitate a contractului principal – Includere <u>Benincasa / Dentalkit (269/95)</u></p> <p>6. Clauză atributivă de instanță – Consimțământul dintre părți – Criterii – Necesitatea de a formula clauza astfel încât să permită identificarea instanței competente prin doar modul de redactare a sa – Absența & Domeniul de aplicare al art. 17 alin. 1 – <u>Clauza încheiată de cel puțin o parte domiciliată într-un stat contractant și care atribuie competență unei instanțe a unui stat contractant & Clauza atributivă de</u></p>

			<u>instanță ce figurează pe un conosament – Opozabilitatea față de un tert purtător – Condiții Coreck Maritime (387/98)</u>
		Condiții de formă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Efect – Valabilitate – Condiții – Interpretare strictă – Consimțământ dintre părți <u>Estasis Salotti/ Ruewa (24-76)</u> , <u>Segoura / Bonakdarian (25-76)</u> 2. Formă scrisă – Act contractual semnat de părți – Condiții generale de vânzare tipărite pe verso – Clauză atributivă de instanță – Necesitatea unei trimiteri exprese la aceste condiții din contract & Forma scrisă – Contract – Încheierea prin trimitere la oferte anterioare – Referire la condiții generale de vânzare – Clauză atributivă de instanță – Necesitatea unei trimiteri exprese <u>Estasis Salotti / Ruewa (24-76)</u> 3. Forma – Contract încheiat verbal – Confirmarea scrisă a vânzătorului – Comunicarea condițiilor generale de vânzare – Clauză atributivă de instanță – Necesitatea unei acceptări scrise a cumpărătorului – Acord verbal în cadrul raporturilor comerciale curente – Acceptarea tacită a clauzei atributive de instanță <u>Segoura / Bonakdarian (25-76)</u> 4. Competența instanței de la locul de executare – Competența instanței desemnate de părți – Natura și temeiul & <u>Competența instanței de la locul de executare – Stabilirea locului de executare printr-o clauză valabilă conform legii aplicabile – Respectarea condițiilor de formă prevăzute de art. 17 nesolicitată Zelger / Salinitri (56/79)</u> 5. Convenții atributive de competență – Condiții de formă – Regimul convenției – Stipularea altor condiții de către un stat contractant – Inadmisibilitatea – Aplicarea la domeniul limbii, <u>Elefanten Schuh GmbH / Jacqmain (150/80)</u> 6. Clauză atributivă de instanță ce figurează pe un conosament – Valabilitate – Condiții <u>Tilly Russ / Nova (71/83)</u> 7. Convenție atributivă de instanță – Convenție verbală confirmată în scris – Condiții de formă <u>Berghoefer ASA (221/84)</u> 8. Convenție scrisă cuprinzând o clauză atributivă de instanță și care prevede, pentru prorogarea sa, forma scrisă – Expirarea convenției – Continuarea relațiilor contractuale dintre părți – Valabilitatea clauzei – Condiții <u>Iveco Fiat / Van Hool (313/85)</u> 9. Noțiune – Interpretare autonomă – Clauză atributivă de instanță ce figurează în statutul unei societăți pe acțiuni – Incluziune – Valabilitate față de acționari – Condiții <u>Powell Duffryn / Petereit (214/89)</u> 10. Condiții de formă – Convenție încheiată într-o formă admisă de uzanțele din comerțul internațional – Noțiune – Contract încheiat verbal – Clauză inserată într-o scrisoare de confirmare comercială și în facturile plătite – Absența contestației – Valabilitatea clauzei – Condiții & Instanța de la locul de executare a obligației contractuale – Acordul verbal al părților privind un alt loc decât cel al executării efective doar cu scopul de a stabili un anumit loc al forului – Neaplicabilitatea art.5 pct. 1 – Aplicabilitatea condițiilor de formă cerute de

		<p>convențiile atributive de instanță <u>MSG / Les Gravières Rhénanes (106/95)</u></p> <p>11. Convenție atributivă de instanță – Condiții de formă – Formă scrisă – Clauză ce figurează în condițiile generale de pe verso-ul contractului – Necesitatea unei trimeri exprese la aceste condiții din contract & Convenția atributivă de instanță – Condiții de formă – Convenție încheiată într-o formă admisă de uzanțele din comerțul internațional – Noțiune – Criterii de apreciere – Consimțământul părților – Dovada părților privind utilizarea și cunoașterea sa & Condiții de formă – Regimul convenției – Caracterul exhaustiv – Aplicarea altor condiții privind alegerea instanței desemnate de părți – Excludere <u>Castelletti (159/97)</u></p>
	Convenții atributive de competență în favoarea unei părți	Convenție atributivă de instanță ce nu a fost stipulată decât în favoarea uneia dintre părți – Noțiune – Criterii <u>Anterist / Credit lyonnais (22/85)</u>
	Convenții atributive de competență Contracte de muncă	Dispoziții tranzitorii – Acțiuni judiciare introduse după intrarea în vigoare a convenției – Clauze de prorogare a competenței anterioare și nule după regulile naționale în vigoare la data stipulării – Valabilitate <u>Sanicentral SA / Collin (25/79)</u>
Competența bazată pe înfățișarea pârâtului		<ol style="list-style-type: none"> 1. Convenție atributivă de competență ce desemnează o altă instanță – Incidentă & <u>Contestare a competenței și apărare pe fond – Înfațișare neatributivă de competență – Condiții Elefanten Schuh GmbH / Jacqmain (150/80)</u> 2. Înfațișarea care are ca obiect nu numai contestarea competenței, dar și pronunțarea pe fond – Înfațișare neatributivă de competență <u>Rohr / Ossberger (27/81)</u> , <u>C.H.W. / G.J.H. (25/81)</u> 3. Înfațișare având ca obiect nu numai contestarea competenței, dar și pronunțarea pe fond – Înfațișare neatributivă de competență <u>Gerling Konzern Speziale Kreditversicherung AG e.a. / Amministrazione del Tesoro dello Stato (201/82)</u> 4. Cerere de compensare prezentată de pârât – Acceptarea dezbaterii pe fond de către reclamant – Aplicarea art.18 – Clauză atributivă de competență ce desemnează o altă instanță – Absența incidenței <u>Spitzley / Sommer Exploitation (48/84)</u> 5. Procedură rapidă și simplificată vizând dispunerea de măsuri provizorii sau asigurătorii– Înfațișarea pârâtului – Efecte <u>Mietz (99/96)</u>
Verificarea competenței și admisibilității – competența exclusivă a unui alt stat contractant și competența bazată pe înfățișarea pârâtului		<p>Competența exclusivă a instanțelor unui stat contractant – Obligația unui judecător dintr-un alt stat contractant de a se declara din oficiu incompetent – <u>Portée Duijnsteet (288/82)</u></p> <p>Recunoașterea și executarea hotărârilor – Motive de refuz – Absența comunicării regulate și în timp util către pârât a actului de sesizare a instanței – Verificarea de către judecătorul solicitat – Sfera de acoperire – Hotărârea judecătorului din statul de origine prin care se stipulează comunicarea regulată și în timp util – Absența incidenței <u>Pendy Plastic Products BV/Pluspunkt Handelsgesellschaft (228/81)</u></p>
Litispendență și conexitate	Generalități	Domeniul de aplicare – Proceduri vizând recunoașterea și executarea într-un stat contractant a hotărârilor pronunțate în state necontractante – Excludere – Necesitatea de a judeca o chestiune prealabilă – Absența incidenței <u>Owens Bank / Bracco (C-129/92)</u>
	Litispendență	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cereri formulate în fața instanțelor din state contractante diferite – Instanța sesizată prima – Noțiune <u>Zelger / Salinitri (129/83)</u> 2. Noțiune – Interpretare autonomă – Cereri având același obiect și

		<p>aceeași cauză – Cerere de anulare sau de soluționare a unui contract și cerere de executare a aceluiași contract <u>Gubisch Maschinenfabrik / Palumbo (144/86)</u></p> <p>3. Cereri formulate în fața unor instanțe din state contractante diferite – Domiciliul părților cu două instanțe – Absența incidenței cu privire la aplicarea regulilor convenției – Opțiuni deschise instanței sesizate în al doilea rând în cazul contestării competenței primei instanțe sesizate – Desesizarea sau suspendarea judecării – Verificarea competenței primei instanțe sesizate – Interzicere <u>Overseas Union Insurance Ltd e.a. / New Hampshire Insurance Company (351/89)</u></p> <p>4. Cereri formulate între aceleași părți – Identitatea parțială a părților la două proceduri – Obligația de desesizare a judecătorului sesizat în al doilea rând – Obligația limitată doar la părțile care sunt și părți la procedura angajată anterior & Cereri având aceeași cauză și același obiect – Noțiune – Acțiune vizând răspunderea împreună cu cerere de plată de către partea pârâtă a unor despăgubiri pentru prejudiciul suferit, și cererea acestei părți de declarare a neresponsabilității, în capătul ei de cerere, pentru același prejudiciu – Includere – Distincția în legislația națională între acțiunile <i>in personam</i> și acțiunile <i>in rem</i> – Absența incidenței <u>Tatry / Maciej Rataj (406/92)</u></p> <p>5. Aderarea unor noi state contractante – Spania – Portugalia – Dispoziții tranzitorii – Litispendență – Cereri având același obiect și aceeași cauză formulate între aceleași părți din două state contractante diferite – Introducerea primei cereri înainte și a celei de-a doua după intrarea în vigoare a convenției de aderare dintre cele două – Aplicarea art. 21 din convenție de către instanța sesizată în al doilea rând – Condiții <u>von Horn / Cinnamon (163/96)</u></p> <p>6. Cereri formulate între aceleași părți – Noțiune – Asimilarea asigurătorului asiguratului său – Condiție – Litigii privind obligația proprietarului încărcăturii unui vas de a contribui la avariile comune rezultate în urma naufragiului vasului <u>Drouot assurances / Consolidated metallurgical industries e.a. (351/96)</u></p> <p>7. Cereri având același obiect – Criterii de apreciere – Luarea în considerare numai a pretențiilor reclamanților cu excluderea mijloacelor de apărare <u>Gantner Electronic (111/01)</u></p> <p>8. Cereri formulate în fața instanțelor unor state contractante diferite – Competența instanței sesizate în al doilea rând revendicată în baza unei clauze atributive de instanță – Absența incidenței cu privire la obligația de a suspenda judecarea & Cereri formulate în fața unor <u>instanțe din state contractante diferite – Durata excesiv de mare a procedurilor în fața instanțelor din statul instanței sesizate în prim resort – Absența incidenței cu privire la aplicarea art. 21 din convenție Gasser (116/02)</u></p> <p>9. Cereri având aceeași cauză și același obiect – Noțiune – Cerere introdusă de un proprietar de vas vizând crearea unui fond limitativ de responsabilitate și acțiune de despăgubire introdusă de victima potențială a prejudiciului împotriva proprietarului – Excludere <u>Mærsk Olie & Gas (39/02)</u></p>
	Conexitate	<p>Noțiune – Interpretare autonomă – Risc de contrarietate a soluțiilor – Cereri formulate împotriva proprietarului unui vas de către mai multe grupuri de proprietari de mărfuri pentru repararea daunelor survenite în timpul transportului maritim comun al acestor mărfuri și întemeiate pe contracte distincte dar identice <u>Tatry / Maciej Rataj (406/92)</u></p>
Măsuri provizorii		<p>1. Domeniu de aplicare – Distincție între măsurile provizorii și definitive – Absența <u>De Cavel (143/79) De Cavel (120/79)</u></p> <p>2. Domeniu de aplicare – Măsuri provizorii sau asigurătorii privind materiile excluse – Includere – Non <u>C.H.W. / G.J.H. (25/81)</u></p> <p>3. Competență pentru luarea unor măsuri provizorii sau asigurătorii – Noțiunea de măsuri</p>

	<p>provizorii sau asigurătorii – Măsuri vizând menținerea unei situații de fapt sau de drept, în așteptarea unei hotărâri pe fond – Acțiunea numită pauliană – Excludere <u>Reichert et Kockler / Dresden Bank (261/90)</u></p> <p>4. Competență în materie contractuală – Sfera de acoperire – Competență pentru a dispune măsuri provizorii sau asigurătorii – Includere – Litigiu pe fond supus arbitrajului – Întemeierea competenței numai pe art. 24 & Competență pentru dispunerea unor măsuri provizorii sau asigurătorii – Atribuirea de măsuri – Condiții – Măsură dispunând plata cu titlul de provizion – Măsură provizorie în sensul art. 24 – Condiții Van Uden Maritime /Kommanditgesellschaft in Firma Deco-Line e.a. (391/95)</p> <p>5. Executare – Măsură provizorie dispunând plata cu titlul de provizion – Excludere – Condiții <u>Mietz (99/96)</u></p> <p>6. Competență pentru a dispune măsuri provizorii sau asigurătorii – Noțiunea de măsuri provizorii sau asigurătorii – Audierea martorilor pentru a permite reclamantului să oportunitatea unei proceduri pe fond – Excludere <u>St. Paul Dairy (104/03)</u></p>
Recunoaștere și executare	<p>Generalități Hotărâri care autorizează măsuri provizorii sau asigurătorii – Excludere din regimul prevăzut de titlul III – Condiții <u>Denilauler / Couchet (125/79)</u></p> <p>Noțiunea de hotărâre 1. Domeniul de aplicare – Tranzacție judiciară – Excludere <u>Solo Kleinmotoren / Boch (414/92)</u></p> <p>2. Hotărâre privind crearea unui fond limitativ de responsabilitate datorită utilizării unui vas – Includere <u>Mærsk Olie & Gas (39/02)</u></p> <p>3. Hotărâri pronunțate în lipsă – Includere – Condiții – <u>Gambazzi (C-394/07)</u></p>
Motive de refuz de recunoaștere	<p>Generalități Necunoașterea de către judecătorul inițial a dreptului național sau a dreptului comunitar – Excludere <u>Renault (38/98)</u></p>
	<p>Ordine publică 1. Încălcarea ordinii publice a statului solicitat – Aprecieri de către judecătorul solicitat – Limite – Controlul de către Curte & Noțiune <u>Krombach (7/98) Renault (38/98)</u></p> <p>2. Încălcarea ordinii publice a statului solicitat – Competența judecătorului inițial întemeiată pe cetățenia victimei unei infracțiuni – Luarea în considerare de către judecătorul solicitat – Inadmisibilitate & Pârât urmărit penal pentru infracțiune săvârșită cu intenție – Refuzarea de către judecătorul inițial a dreptului acestui pârât de a se apăra fără a se înfățișa personal – Luarea în considerare de către judecătorul solicitat – Admisibilitate <u>Krombach (7/98)</u></p> <p>3. Încălcarea ordinii publice a statului solicitat – Existența în statul de origine a drepturilor de proprietate intelectuală legate de elemente de caroserie ale autovehiculelor – Excludere <u>Renault (38/98)</u></p> <p>4. Încălcarea ordinii publice a statului solicitat – Aprecieri de către judecătorul solicitat – Hotărâre pronunțată în statul de origine după excluderea pârâtului procedurii – Încălcarea vădită a dreptului la apărare – Elemente de luat în considerare de judecătorul statului solicitat – <u>Gambazzi (C-394/07)</u></p>
	<p>Protecția pârâtului care nu s-a prezentat 1. Act introductiv de instanță – Noțiune & Comunicare în timp util – Aprecieri de către judecătorul solicitat – Termen ce trebuie luat în considerare & Incidența în ipoteza unui recurs împotriva hotărârii pronunțate în lipsă și declarat inadmisibil de către o instanță din statul de origine & Hotărârea unei instanțe din statul de origine de constatare a conformității comunicării – Obligația judecătorului solicitat de a examina dacă comunicarea a fost făcută în timp util & Comunicarea în timp util – Aprecierii de către judecătorul solicitat – Punctul de la care curge termenul ce se acordă pârâtului <u>Kloms/Michel (166/80)</u></p> <p>2. Verificare de către judecătorul solicitat – Importanță – Hotărârea judecătorului din statul de origine care prevede comunicarea conform legii și în timp util – Absența incidenței <u>Pendy Plastic Products BV/Pluspunkt Handelsgesellschaft (228/81)</u></p> <p>3. Comunicarea în timp util – Verificare de către judecătorul solicitat –</p>

		<p>Importanță – Circumstanțe excepționale – Luare în considerare – Condiții <u>Debaecker / Bouwman (49/84)</u></p> <p>4. Caracter cumulativ al condițiilor de conformitate și temporalitate – Comunicare neconformă dar efectuată în timp util – Refuzul recunoașterii & Verificarea conformității comunicării de către judecătorul solicitat – Viciu de comunicare care poate fi remediat – Aprecie în raport cu legislația statului de origine <u>Lancray / Peters und Sickert (305/88)</u></p> <p>5. Pârât care nu a folosit căile de recurs deschise în statul de origine după ce a luat cunoștință de hotărârea pronunțată în lipsă – Refuzul recunoașterii <u>Minalmet / Brandeis (123/91)</u></p> <p>6. Noțiunea de neprezentare – Pârât într-o acțiune civilă exercitată în cadrul unei proceduri penale – Luare de poziție numai cu privire la plângerile în materie penală în ședința referitoare și la acțiunea civilă – Înfațișare la civil ce exclude neprezentarea <u>Sonntag / Waidmann (172/91)</u></p> <p>7. Noțiunea de act introductiv de instanță sau act echivalent – Act ce-i permite pârâtului să-și scoată în evidență drepturile înainte de pronunțarea unei hotărâri executorii – Somație de plată de drept italian, comunicat împreună cu cererea reclamantului – Includere <u>Hengst Import / Campese (474/93)</u></p> <p>8. Noțiunea de neprezentare – Pârât care nu cunoaște procedura îndreptată împotriva sa și care este reprezentat de un avocat nemandat de el – Includere – Recurs împotriva hotărârii pentru viciu de reprezentare intentat în statul de origine – Absența incidentei <u>Hendrikman et Feyen / Magenta Druck & Verlag (78/95)</u></p> <p>9. Hotărâre privind crearea unui fond limitativ de responsabilitate datorită utilizării unui vas – Necesitatea comunicării actului introductiv de acțiune chiar în prezența unui apel privind competența judecătorului inițial – Hotărâre care constituie un act echivalent al actului introductiv de acțiune – Recunoaștere – Condiție – Verificare de către judecătorul solicitat <u>Mærsk Olie & Gas (39/02)</u></p> <p>10. Noțiunea de comunicare regulată – Aprecie în conformitate cu dispozițiile unei convenții internaționale aplicabile între statul de origine și statul solicitat <u>Scania Finance France (522/03)</u></p>
	Hotărâri in-conciliabile	<p>1. Hotărâre străină care stabilește pensia de întreținere între soți – Hotărâre de divorț pronunțată în statul solicitat <u>Hoffmann / Krieg (145/86)</u></p> <p>2. Hotărâre inconciliabilă cu o hotărâre pronunțată în statul solicitat – Asimilarea unei tranzacții judiciare apărute în statul solicitat unei hotărâri pronunțate de una din instanțele sale – Excludere <u>Solo Kleinmotoren / Boch (414/92)</u></p> <p>3. Hotărâri pronunțate în procedură rapidă și simplificată, una pronunțând un ordin de a nu se face, cealaltă refuzând să dea un astfel de ordin & <u>Caracterul obligatoriu al refuzului recunoașterii Italian Leather (80/00)</u></p>
Recunoaștere	Recurs ordinar în statul de origine	<p>Recunoașterea sau autorizarea executării, într-un stat contractant, a unei hotărâri pronunțate într-un alt stat contractant – Suspendarea judecării recunoașterii sau executării – Recurs declarat, în statul de origine, împotriva hotărârii străine – Noțiunea de „recurs ordinar” în sensul art. 30 și art. 38 din Convenție – Divergențe între concepțiile juridice ale diferitelor state contractante cu privire la deosebirea dintre recursul „ordinar” și cel „extraordinar” – Definierea noțiunii de „recurs ordinar” numai în cadrul convenției – Comunicare <u>Industrial Diamond Supplies/Riva (43-77)</u></p>
Încuviințarea executării	Generalități	<p>1. Convenție privind competența judiciară și executarea hotărârilor – Executarea – Măsură provizorie ce dispune plata cu titlu de provizion – Excludere – Condiții Cauza <u>Mietz (C-99/96)</u></p> <p>2. Convenție privind competența judiciară și executarea hotărârilor – Executarea – Hotărâri executorii în statul de origine – Noțiune –</p>

		Caracter executoriu din punct de vedere formal – Continuarea executării în statul solicitat – Incidența unei hotărâri ulterioare care iese din sfera de aplicare a convenției și care conferă o imunitate de executare în statul de origine – Aprecierea de către judecătorul din statul solicitat Cauza <u>Coursier (267/97)</u>
	Încuviințare a executării	<ol style="list-style-type: none"> Hotărâre judecătorească obținută într-un stat membru – Posibilă executare într-un alt stat contractant în baza art. 31 din convenție – Recurs având același obiect și declarat între aceleași părți adresat unei instanțe a acestui stat – Interdicție – Cheltuieli de procedură <u>De Wolf / Cox (42-76)</u> Hotărâre de stabilire a pensiei de întreținere – Obstacole în calea continuării executării – Circumstanță ce iese din sfera de aplicare a convenției – Divorț pronunțat în statul solicitat <u>Hoffmann / Krieg (145/86)</u>
Cerere de încuviințare a executării	Condiții	Exequatur – Procedură – Alegerea domiciliului – Modalități – Legea aplicabilă – Legea statului solicitat – Principii aplicabile în cazul în care această lege nu se pronunță în ceea ce privește momentul alegerii domiciliului – Încălcarea modalităților de alegere a domiciliului – Consecințe <u>Carron / Allemagne (198/85)</u>
Recurs împotriva încuviințării executării	Termen	<ol style="list-style-type: none"> Căi de recurs deschise împotriva hotărârii care încuviințează executarea – Sistemul autonom și complet al convenției – Recursuri declarate unor terți interesați de legislația națională – Excludere <u>Deutsche Genossenschaftsbank/Brasserie du Pêcheur (148/84)</u> Neexercitare – Motiv de refuz invocat în faza executării – Inadmisibilitate – Obligații ale instanței sesizate – Limite <u>Hoffmann / Krieg (145/86)</u> Hotărâre care încuviințează executarea – Comunicare – Noțiune – Luarea la cunoștință în cazul lipsei comunicării sau al unei comunicări neconforme – Excludere – Necesitatea unei comunicări conform legii statului solicitat <u>Verdoliva (3/05)</u>
	Suspendarea judecării, constituirea unei garanții	<ol style="list-style-type: none"> Recunoașterea sau autorizarea executării, într-un stat contractant, a unei hotărâri pronunțate într-un alt stat contractant – Suspendarea judecării recunoașterii sau executării – Recurs declarat, în statul de origine, împotriva hotărârii străine – Noțiunea de „recurs ordinar” în sensul art. 30 și 38 din convenție – Divergențe între concepțiile juridice ale diferitelor state contractante cu privire la deosebirea dintre recursul „ordinar” și cel „extraordinar” – Definierea noțiunii de „recurs ordinar” numai în cadrul convenției – Comunicare <u>Industrial Diamond Supplies / Riva (43-77)</u> Recurs împotriva hotărârii de încuviințare a executării – Posibilitatea pentru instanța sesizată de a subordona executarea constituirii unei garanții – Condiții <u>Schuhfabrik Brennero / Wendel GmbH (258/83)</u> Recurs împotriva hotărârii de încuviințare a executării – Posibilitatea pentru instanța sesizată de a suspenda judecarea – Exercitare – Luarea în considerare numai a motivelor care nu au fost deja avansate sau cunoscute de reclamant în acțiunea în fața judecătorului din statul de origine <u>Van Dalfsen e.a. / Van Loon e.a. (183/90)</u> Căi de recurs – Recurs în casație sau recurs similar cu privire la un aspect de drept – Hotărâri cu posibilitate de recurs – Hotărâre privind suspendarea judecării, luată de instanța sesizată cu privire la recursul împotriva încuviințării executării – Excludere – Competența instanței sesizate cu privire la recursul referitor la un aspect de drept de a lua o hotărâre referitoare la o asemenea suspendare – Absența <u>SISRO / Ampersand Software (432/93)</u>
	Măsuri asigurătorii	Măsuri conservatorii privind bunurile părții împotriva căreia se solicită executarea – Punere în aplicare – Legislația aplicabilă & Necesitatea unei autorizații specifice – Absența – Termenul în care pot fi realizate actele de executare a măsurilor asigurătorii – Necesitatea unei sentințe de validare

		prevăzute de dreptul național – Absența <u>Capelloni et Aquilini / Pelkmans (119/84)</u>
Recurs împotriva refuzului de încuviințare a executării	Recurs împotriva hotărârii de respingere a cererii în exequatur – Obligația instanței sesizate cu privire la recurs de a solicita părții împotriva căreia se cere executarea să fie prezentă – Domeniu de aplicare <u>Firma P. / Firma K. (178/83)</u>	
Cerere de încuviințare a executării	Încuviințare a executării parțiale	Domeniu de aplicare – Materie civilă și materie comercială – Obligații de întreținere – Hotărâri care dispun în cadrul unei proceduri de divorț plata unei sume forfetare și transferul proprietății unor bunuri – Includere – Condiții <u>Van den Boogaard / Laumen (220/95)</u>
Executarea unor acte autentice	Executarea unor acte autentice admise și executorii într-un stat contractant – Noțiunea de acte autentice – Act întocmit fără intervenția unei autorități competente – Excludere <u>Unibank (260/97)</u>	
Aplicabilitate a convențiilor bilaterale	Hotărâri judecătorești excluse din domeniul de aplicare al acestora – Convenții bilaterale – Aplicare – Competența exclusivă a judecătorului național <u>Bavaria Fluggesellschaft e.a. / Eurocontrol (9 și 10-77)</u>	
Relațiile cu celelalte convenții	<ol style="list-style-type: none"> 1. Convenție cuprinzând reguli de competență judiciară & – Excluderea aplicării convenției de la Bruxelles – Limite – Aplicabilitatea acestei convenții la chestiunile nesoluționate de convenția specială <u>Tatry / Maciej Rataj (406/92)</u> 2. Convenție cuprinzând reguli de competență judiciară – Contestarea de către părât a competenței internaționale a judecătorului sesizat întemeiată pe o astfel de convenție – Respectarea de către judecătorul sesizat, conform articolului 57 din convenția de la Bruxelles, a regulilor de competență ale convenției speciale <u>Nürnberger Allgemeine Versicherung (148/03)</u> 	
Dispoziții speciale Luxemburg	Prorogarea competenței – Convenții atributive de instanță – Valabilitatea față de o persoană domiciliată în Luxemburg – Condiții de formă speciale – Acceptare expresă și specială – Noțiune <u>Porta Leasing GmbH / Prestige International SA (784/79)</u>	
Dispoziții speciale proceduri penale și sentințe penale	Dispoziții speciale în materie de procedură penală – Dreptul de a beneficia de apărare fără a se înfățișa într-o procedură penală legată de o infracțiune săvârșită fără intenție – Noțiunea de infracțiune fără intenție – Noțiune autonomă – Definiție & Sfera de acțiune – Procedură penală privind o infracțiune săvârșită fără intenție ce pune în cauză răspunderea civilă a inculpatului <u>Rinkau (157/80)</u>	
Transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare	Convenție privind competența judiciară și executarea hotărârilor – Recunoașterea și executarea – Motive de refuz – Lipsa comunicării conform legii și în timp util, către părâtul care nu s-a înfățișat, a actului introductiv de acțiune – Noțiunea de comunicare conform legii – Aprecieri în conformitate cu dispozițiile unei convenții internaționale aplicabile între statul de origine și statul solicitat <u>Scania Finance France (522/03)</u>	
Competența CEJ pentru interpretarea convenției	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărâri judecătorești excluse din domeniul de aplicare al acestora – Convenții bilaterale – Aplicare – Competența exclusivă a judecătorului național <u>Bavaria Fluggesellschaft e.a. / Eurocontrol (9 și 10-77)</u> 2. Interpretarea de către Curte – Interpretare solicitată cu privire la un litigiu care trebuie judecat prin aplicarea unei legi naționale ce nu face decât să se inspire din convenție și care nu îi impune judecătorului național adoptarea interpretării furnizate de Curte – Necompetența Curții <u>Kleinwort Benson / City of Glasgow District Council (346/93)</u> 3. Protocol privind interpretarea convenției de către Curtea de justiție – Chestiuni prejudiciale – Competența Curții – Limite <u>Farrell / Long (295/95)</u> <u>Castelletti (159/97)</u> <u>Leathertex (420/97)</u> 4. Protocol privind interpretarea convenției de către Curtea de justiție – Chestiuni prejudiciale – Competența Curții – Limite – Chestiune lipsită de elemente care să evidențieze necesitatea unui răspuns – Inadmisibilitate & Chestiune întemeiată pe declarațiile unei părți pe fond – Admisibilitate – Condiții <u>Gantner Electronic (111/01)</u> 	
Instanțe ce pot sesiza	1. Instanțe care statuează în apel – Noțiune – Instanță italiană care statuează în fond cu	

Curtea cu titlu prejudicial	privire la opoziția formulată împotriva unei somații de plată dată în cadrul unei proceduri simplificate de somație – Excludere <u>Habourdin International SA e.a. / Spa Italcrona (80/83)</u> 2. Instanță sesizată cu privire la cerere de exequatur – Excludere <u>Von Gallera / Maitre (56/84)</u> 3. Instanțe care statuează în apel – Noțiune – Italia – Curte de apel sesizată cu privire la recursul împotriva hotărârii de respingere a cererii de exequatur – Includere <u>Renault (38/98)</u> 4. Tribunal francez de comerț ce statuează în primă instanță – Excludere – Necompetență evidentă a Curții pentru a hotărî cu privire la problemele prejudiciale puse <u>Marseille Fret (24/02)</u> 5. Tribunal de pace luxemburghez statuând în primă instanță – Excludere – Necompetență evidentă a Curții pentru a hotărî cu privire la problemele prejudiciale puse <u>Reichling (69/02)</u> 6. Arbejdret de drept danez, competent în primă și în ultimă instanță în materie de conflicte privind legalitatea unor acțiuni colective – Includere <u>DFDS Torline (18/02)</u>
Aderarea noilor state membre la convenție	Aderarea unor noi state contractante – Spania – Portugalia – Dispoziții tranzitorii – Litispendanță – Cereri având același obiect și aceeași cauză formulate între aceleași părți din două state contractante diferite – Introducerea primei cereri înainte de și a celei de-a doua după intrarea în vigoare a convenției de aderare dintre cele două state – Aplicarea art. 21 din convenție de către instanța sesizată în al doilea rând – Condiții <u>von Horn / Cinnamon (163/95)</u>

II. Raportul Comisiei și Cartea verde privind Regulamentul nr. 44/2001

1. Context

Raportul Comisiei a fost elaborat în conformitate cu articolul 73 din Regulamentul Bruxelles I, pe baza unui **studiu general** solicitat de către Comisia Europeană cu privire la aplicarea practică a regulamentului. De asemenea, Comisia a solicitat un studiu care să **analizeze dispozițiile naționale existente în materie de competență jurisdicțională** care se aplică în cauzele în care **pârâtul nu își are domiciliul într-un stat membru** (competență subsidiară). Comisia a solicitat de asemenea un studiu care să evalueze impactul unei posibile **ratificări de către Comunitate a Convenției de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului**. Raportul a ținut seama și de un studiu privind executarea hotărârilor judecătorești în UE, solicitat de către Comisie în 2004. De asemenea, în cursul anului 2005, Rețeaua Judiciară Europeană de cooperare în materie civilă și comercială a furnizat informații cu privire la aplicarea regulamentului pe baza chestionarului elaborat de către Comisie.

Comisia Europeană a adoptat la data de 21 aprilie 2009 **Raportul și o Carte verde** cu scopul de a lansa o **amplică consultare** a părților interesate cu privire la posibilitățile de **îmbunătățire a modului de aplicare** a regulamentului și **asigurarea unei reale libere circulații a hotărârilor** în interiorul UE.

Pentru aceasta, Comisia a solicitat tuturor părților interesate să transmită Comisiei până la data de 30 iunie 2009 comentariile cu privire la aspectele tratate în acest document și orice alte contribuții pe care le consideră utile în contextul regulamentului.

Raportul și Cartea verde ale Comisiei au constituit obiect al discuțiilor în cadrul a patru întâlniri ale **Comitetului de drept civil** de la Bruxelles. Cu aceste ocazii s-a reiterat faptul că recunoașterea reciprocă a hotărârilor este piatra de temelie a cooperării judiciare între statele

membre și că îmbunătățirea recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie civilă și comercială va trebui să devină o prioritate în cadrul Programului de la Stockholm.

2. Evaluarea generală

În general, Regulamentul Bruxelles I este considerat **un instrument deosebit de eficient** care a facilitat soluționarea unor cauze cu caracter transfrontalier printr-un sistem eficient de cooperare judiciară, bazat pe dispoziții jurisdicționale complexe, coordonarea procedurilor paralele și circulația hotărârilor. Sistemul de cooperare judiciară reglementat de regulamentul s-a adaptat în mod corespunzător mediului instituțional în schimbare și noilor provocări ale realităților moderne în domeniul comercial.

3. Evaluarea specifică a anumitor aspecte din regulament

Studiul a indicat faptul că modul de aplicare a regulamentului ar putea fi îmbunătățit.

3.1. Eliminarea procedurii de exequatur

În concordanță cu mandatul politic al Consiliului European de la Tampere (1999) și Programul de la Haga (2004), scopul principal al procesului de revizuire a regulamentului ar trebui să fie **eliminarea procedurii de exequatur** în toate domeniile de aplicare a regulamentului.

Studiul a evidențiat că procedurile de recunoaștere în primă instanță la instanțele din statele membre tind să dureze, în medie, între șapte zile și patru luni în cazul în care cererea este incompletă. Cele mai multe cereri de executare sunt finalizate cu succes (între 90% și 100%). Doar între 1 și 5% din hotărâri sunt atacate. Procedurile de apel pot dura între o lună și trei ani. În cazurile în care declarația de executare este contestată, temeiul cel mai adesea invocat pentru refuzul recunoașterii și executării este **necomunicarea actelor de procedură** în conformitate cu dispozițiile articolului 34. În ce privește **ordinea publică**, studiul arată că acest motiv este **frecvent invocat, dar arareori admis**. Se pare că în materie civilă și comercială doar în situații extrem de rare instanțele aplică excepția privind ordinea publică referitor la judecata pe fond a instanței străine. Caracterul ireconciliabil al hotărârilor este evitat în mare măsură, cel puțin la nivel european, prin aplicarea dispozițiilor privind litispendența și conexitatea. În ce privește controlul anumitor dispoziții jurisdicționale, se impune analizarea compatibilității acestuia cu **interzicerea revizuirii unei hotărâri pronunțate de o instanță străină**.

3.1.1. Probleme majore în acest context

Procedura de exequatur reglementată de Regulamentul Bruxelles I simplifică procedura recunoașterii și executării hotărârilor față de sistemul anterior prevăzut de Convenția de la Bruxelles din 1968. Cu toate acestea, este dificil a argumenta, în cadrul unei piețe interne fără granițe, că respectiv cetățenii și întreprinderile trebuie să își asume **costurile materiale și de timp pentru a-și apăra drepturile în străinătate**. Dacă **cererile** pentru încuviințarea executării silite sunt **cel mai adesea încununat de succes**, iar recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate în alte state membre sunt refuzate arareori, obiectivul vizând **eliminarea procedurii de exequatur** în materie civilă și comercială ar trebui să fie realist.

În ce privește materia creanțelor contestate și necontestate, Regulamentul nr. 4/2009 privind obligațiile de întreținere prevede eliminarea procedurii de exequatur pe baza

dispozițiilor armonizate ale legii aplicabile, garanțiilor respectării drepturilor la apărare, fiind asigurată prin procedura specială de reexaminare. Regulamentul nr. 4/2009 pleacă așadar de la premisa că, dat fiind numărul redus de hotărâri problematice supuse procedurii de recunoaștere și executare, libera circulație este posibilă atâta vreme cât pârâtul are la dispoziție ulterior o cale de atac extraordinară eficientă (revizuirea sau contestația în anulare).

Dacă o abordare similară s-ar practica în general în materie civilă și comercială, lipsa armonizării unei asemenea proceduri speciale de reexaminare ar putea introduce un anumit grad de incertitudine în cele câteva cazuri în care pârâtul nu se poate apăra în fața instanței dintr-un alt stat membru. Din acest motiv s-ar impune analizarea oportunității unei **proceduri de reexaminare mai armonizate**.

3.1.2. Stadiul actual al discuțiilor

Scopul este de a se ajunge la libera circulație a hotărârilor în cadrul UE. Următoarea revizuire a Regulamentului Bruxelles I ar trebui să vizeze eliminarea procedurii de *exequatur*. Pentru aceasta, evaluarea aplicării instrumentelor comunitare acolo unde procedura de *exequatur* a fost deja eliminată este deosebit de important a se realiza anterior stabilirii condițiilor în cadrul Regulamentului Bruxelles I.

Eliminarea procedurii de *exequatur* trebuie dublată de garanții procesuale, cum ar fi garantarea respectării dreptului la apărare, în special dreptul de a fi ascultat, comunicarea sau notificarea corespunzătoare a actului de sesizare a instanței și a hotărârii și timp suficient pentru pregătirea apărării. Opiniile cu privire la tipul garanțiilor procesuale și controlul acestora sunt încă extreme de diverse.

Ar putea să se ia în considerare introducerea unei căi de atac extraordinare care să permită pârâtului în anumite situații să solicite o reexaminare a hotărârii. În ce privește ordinea publică, se pare că recunoașterea și executarea nu sunt refuzate aproape niciodată pe motive de ordine publică bine întemeiate. Există doar cazuri izolate privitoare la o astfel de practică. Cu toate acestea, pentru multe state membre un motiv privind ordinea publică care să includă motivele bine întemeiate de ordine publică este încă necesară.

În ce privește caracterul ireconciliabil al hotărârilor se pare că va fi posibilă refuzarea executării sau suspendarea procedurii de executare în cazul în care o hotărâre este ireconciliabilă cu o hotărâre anterioară.

Un formular care să conțină un extras din hotărâre și care să ateste caracterul executoriu al hotărârii în statul membru de origine ar putea facilita executarea. Acest formular ar putea circula prin mijloace electronice.

3.2. Funcționarea regulamentului în cadrul sistemului de drept internațional privat

Ca succesori al Convenției de la Bruxelles, regulamentul ține seama de poziția pârâtului în cadrul procedurilor judiciare. Pornind de la aceasta, majoritatea dispozițiilor regulamentului privind competența jurisdicțională de drept internațional privat sunt aplicabile doar atunci când **pârâtul își are domiciliul pe teritoriul unui stat membru**. În cazul în care pârâtul **nu** are domiciliul pe teritoriul unui stat membru, Regulamentul Bruxelles I trimite la **normele interne de drept internațional privat** privind competența jurisdicțională de drept internațional privat (competență subsidiară). Pentru mai multe informații cu privire la domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles și al Regulamentului Bruxelles I, consultați paginile 82–87 din „**Manualul de cooperare judiciară în materie civilă și comercială**”.

Absența reglementărilor armonizate cu privire la competența jurisdicțională de drept internațional privat subsidiară generează un **acces inegal la justiție** al cetățenilor UE. Aceasta se întâmplă în special atunci când o parte nu beneficiază de o **audiere corectă sau protecție corespunzătoare în fața instanțelor din state terțe**. Absența normelor comune privind competența jurisdicțională de drept internațional privat față de pârâți provenind din state terțe poate periclită **aplicarea legislației comunitare cu caracter obligatoriu**, de exemplu privind **protecția consumatorului** (de exemplu privind contractele care au ca obiect dreptul de folosință a bunurilor pe durată limitată), **agenții comerciali, protecția datelor sau răspunderea pentru defectele de calitate ale produselor**.

De asemenea, absența reglementărilor comune privind efectul juridic în interiorul UE al hotărârilor pronunțate în state terțe poate conduce în anumite state membre la situații în care **hotărârile pronunțate în state terțe sunt recunoscute și executate** chiar și atunci când aceste hotărâri **încalcă dreptul comunitar cu caracter obligatoriu** (dispozițiile obligatorii cu privire la competența jurisdicțională de drept internațional privat) sau dreptul comunitar prevede competența jurisdicțională de drept internațional privat exclusivă a instanțelor din statele membre.

Absența reglementărilor armonizate care să stabilească situațiile în care instanțele de pe teritoriul statelor membre își pot declina competența jurisdicțională de drept internațional privat, în baza regulamentului, în favoarea instanțelor din state terțe generează confuzie și incertitudine.

3.2.1. Probleme majore în acest context

Buna funcționare a pieței interne și politica comercială a UE, atât la nivel intern, cât și la nivel internațional, necesită asigurarea **accesului egal la justiție** pe baza unor **dispoziții clare și precise cu privire la competența jurisdicțională internațională**, nu doar pentru pârâți, ci și pentru reclamantii care au domiciliul în interiorul spațiului comunitar. Nevoile în materie de competență jurisdicțională de drept internațional privat ale cetățenilor UE în relația acestora cu părți care își au domiciliul în terțe state sunt similare.

Pentru a **extinde domeniul de aplicare** a dispozițiilor privind competența jurisdicțională la pârâții cu domiciliul în state terțe, ar trebui analizat **în ce măsură dispozițiile speciale privind competența jurisdicțională de drept internațional privat** prevăzute de Regulamentul Bruxelles I, cu factorii de legătură actuali, **ar putea fi aplicate în cazul pârâților care își au domiciliul în terțe state**. De asemenea, ar trebui analizat în ce măsură crearea unor **criterii de determinare a competenței jurisdicționale de drept internațional privat suplimentare pentru litigiile care implică pârâți din state terțe** (competență subsidiară) este necesară și oportună. Normele de drept internațional privat existente la nivel național urmăresc un obiectiv important, acela de asigurare a accesului la justiție; ar trebui analizat care reglementări uniforme ar fi cele mai adecvate. În această privință, ar trebui să se găsească un **echilibru între asigurarea accesului la justiție**, pe de o parte, și **curtoazia internațională**, pe de altă parte. Pentru aceasta ar trebui să se țină seama de **trei aspecte**: 1) competența jurisdicțională de drept internațional privat întemeiată pe desfășurarea **activităților**, cu condiția ca litigiul să se refere la aceste activități; 2) **locul unde se află bunurile**, cu condiția ca cererea să se refere la aceste bunuri; 3) și un **forum necessitates** care ar permite desfășurarea procedurilor în cazul în care în alt mod nu ar exista accesul la justiție.

3.2.2. Stadiul actual al discuțiilor

Modul de funcționare a regulamentului în cadrul sistemului de drept internațional privat este un aspect deosebit de important și complex care, în fond, acoperă în special trei chestiuni referitoare la competență jurisdicțională de drept internațional privat, litispendență și respectiv recunoaștere și executare.

Posibilitatea ca o instanță de pe teritoriul unui stat membru să își decline competența jurisdicțională de drept internațional privat în favoarea unei instanțe dintr-un stat terț ar putea fi luată în discuție în anumite cazuri foarte speciale. Un astfel de caz ar fi acela în care procedurile judiciare au avut ca obiect un drept real imobiliar într-un stat terț. Cu toate acestea, un astfel de refuz de competență din partea unei instanțe dintr-un stat membru nu ar trebui să fie necondiționat.

În ce privește litispendența care implică două instanțe, una aflată pe teritoriul unui stat membru, iar cealaltă într-un stat terț, opinia este că această situație mai necesită timp de reflecție.

În ce privește aspectul legat de recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate în țări terțe, multe state membre și-au exprimat preferința pentru o soluție care să depășească contextul Regulamentului Bruxelles I și să fie parte dintr-un cadru internațional.

Astfel cooperarea judiciară în materie civilă ar trebui văzută din perspectivă multilaterală, astfel încât dispozițiile privind competența jurisdicțională de drept internațional privat și litispendența să poată fi stabilite, iar recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate de instanțele din țări terțe să poată fi astfel facilitate. Elaborarea în viitor a unui instrument multilateral nu ar trebui să împiedice Comunitatea să găsească soluții la problemele existente cu privire la hotărârile pronunțate în state terțe și situații de litispendență care implică țări terțe în contextul Regulamentului Bruxelles I.

3.3. Alegerea forului

3.3.1. Legea aplicabilă convențiilor atributive de competență

Cu toate că articolul 23 din regulament detaliază condițiile privind **valabilitatea convențiilor atributive de competență**, există incertitudini cu privire la **caracterul exhaustiv** al acestor condiții. În anumite cazuri, în afara condițiilor uniforme stabilite de regulament, convenția părților este subordonată, pe o bază reziduală, normelor interne de drept internațional privat, fiind determinată fie prin trimitere la legea forului, fie la legea cauzei, ceea ce are consecințe nedorite, mai exact convenția atributivă de competență poate fi considerată valabilă într-un stat membru și nevalabilă în alt stat membru.

3.3.2. Alegerea forului și litispendența

Au existat temeri că regulamentul nu ar **proteja** în mod suficient **convențiile atributive de competență jurisdicțională de drept internațional privat exclusivă**. Aceste temeri derivă din posibilitatea ca una dintre părțile la o astfel de convenție să sesizeze instanța unui stat membru, încălcând convenția atributivă de competență, obstrucționând în acest mod procedurile în fața forului ales, acestea fiind aduse la primele proceduri.

Procedurile paralele care rezultă din atare situații pot genera **întârzieri** care dăunează bunei funcționări a pieței interne.

3.3.3. Convenția de la Haga din 30 iunie 2005 privind acordurile de alegere a forului

Comisia a propus semnarea **Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului** încheiată la data de 30 iunie 2005 sub egida **Conferinței de la Haga de drept internațional privat**. Convenția se va aplica în toate cauzele în care cel puțin una dintre părți își are reședința obișnuită într-un stat semnatar altul decât un stat membru al UE, în timp ce regulamentul se va aplica în cauzele în care cel puțin una dintre părți își are domiciliul într-un stat membru. Prin urmare, va trebui asigurată **aplicarea coerentă** a dispozițiilor convenției și ale regulamentului.

În ce privește chestiunea **procedurilor paralele**, **convenția nu conține o normă directă privind litispendența**; instanța desemnată în acord poate iniția o procedură în ciuda desfășurării unei proceduri paralele în altă parte. Orice altă instanță ar trebui să suspende sau să anuleze procedurile cu excepția unui număr limitat de situații definite în convenție.

3.3.4. Probleme majore în acest context

Convențiile cu privire la competența jurisdicțională de drept internațional privat încheiate de către părți ar trebui să beneficieze de **efect juridic complet** și aceasta nu doar ținând cont de relevanța lor practică în cadrul comerțului internațional. Din acest motiv ar trebui să se analizeze măsura în care și modul în care **efectul juridic** al acestor convenții prevăzute de regulament poate fi **consolidat**, în special în cazul procedurilor paralele.

O soluție ar putea fi **eliberarea instanței alese într-o convenție atributivă de competență jurisdicțională de drept internațional privat exclusivă de obligația de a suspenda procedura în baza normei de litispendență**. **O altă soluție** ar putea fi **inversarea regulii priorității în ce privește convențiile atributive de competență exclusivă**. În această situație, instanța aleasă în convenție ar avea **prioritate** în determinarea competenței sale jurisdicționale, orice altă instanță sesizată suspendând procedurile până la stabilirea instanței alese. În mod alternativ, norma de litispendență existentă poate fi menținută, însă s-ar putea lua în calcul o **comunicare și cooperare directă între cele două instanțe**, combinată, de exemplu, cu un **termen-limită pentru prima instanță sesizată** de a hotărî cu privire la competența jurisdicțională de drept internațional privat și o obligație de a **raporta în mod regulat celei de-a doua instanțe sesizate** cu privire la desfășurarea procedurilor. Această comunicare și cooperare directă ar trebui reglementată în regulament, devenind astfel la fel ca regulamentul parte din dreptul european de procedură civilă. O altă soluție ar putea fi **excluderea aplicării litispendenței** în situațiile în care procedurile paralele sunt proceduri pe fond, pe de o parte, și proceduri de exonerare (negativă) de răspundere, pe de altă parte, sau cel puțin pentru a asigura suspendarea curgerii termenelor de decădere în ce privește cererea pe fondul cauzei în cazul în care procedura de exonerare eșuează. De asemenea, incertitudinea legată de valabilitatea convenției ar putea fi luată în discuție, de exemplu, prin **stipularea unei clauze standard de alegere a forului** care în același timp ar putea accelera luarea deciziei privind competența jurisdicțională de drept internațional privat de către instanțe.

3.3.5. Stadiul actual al discuțiilor

În timp ce cerințele formale privind valabilitatea unei convenții atributive de competență stabilite de Regulamentul Bruxelles I au caracter exhaustiv, s-ar putea naște o dificultate referitoare la posibilitatea de adăugare a anumitor condiții materiale privind valabilitatea, parte a normelor interne de drept internațional privat ale statelor membre. O dispoziție privitoare la conflictul de legi pentru determinarea legii aplicabile în cauze privind

valabilitatea materială a convențiilor atributive de competență ar putea fi luată în discuție în vederea asigurării securității juridice.

Opinia generală este că principiul autonomiei părților este important și că respectiv convențiile atributive de competență ar trebui să se bucure de protecția adecvată. S-a susținut cu fermitate ideea ca respectiv competența jurisdicțională de drept internațional privat decurgând din convențiile atributive de competență să prevaleze în anumite împrejurări față de competența întemeiată pe litispendență.

3.4. Proprietatea industrială

Funcționarea regulamentului în materia proprietății industriale relevă dificultăți atât pentru deținătorul unor astfel de drepturi, cât și pentru cei care doresc să le conteste. O primă **dificultate** se referă la **aplicarea dispoziției de litispendență**. Procedura contencioasă în materia proprietății industriale este unul dintre domeniile în care părțile au încercat să împiedice exercitarea competenței jurisdicționale de drept internațional privat a instanței competente, inițiind proceduri în fața altei instanțe care de obicei, dar nu de fiecare dată, nu deține competență jurisdicțională de drept internațional privat, de preferință într-un stat în care procedurile privind stabilirea competenței și/sau a fondului durează foarte mult. Astfel de tactici (torpedo) pot fi extrem de abuzive atunci când primele proceduri urmăresc obținerea unei declarații de exonerare de răspundere, împiedicând astfel în mod eficient derularea procedurilor pe fond de către partea adversă, în fața unei instanțe competente. Torpedo-urile nu se utilizează doar în legătură cu exonerarea de răspundere, ci și în legătură cu **cererile reconvenționale** bazate pe nevalabilitatea unui drept de proprietate industrial, cum ar fi un brevet, în cadrul unor proceduri de încălcare a dispozițiilor comunitare (infringement actions).

De vreme ce procedurile privind valabilitatea brevetelor trebuie să se desfășoare în fața instanțelor de pe teritoriul statului membru în care s-a înregistrat brevetul, instanța la care s-a inițiat acțiunea de infringement trebuie să suspende procedurile în așteptarea rezultatului procedurilor referitoare la valabilitate. Aceasta poate cauza **întârzieri considerabile**, în special atunci când pârâtul nu inițiază rapid procedurile privind aspectul de valabilitate.

3.4.1. Probleme majore în acest context

Posibilitatea de executare eficientă sau de contestare a drepturilor de proprietate industrială în cadrul UE este de o importanță fundamentală pentru buna funcționare a pieței interne. Dreptul material în ce privește proprietatea intelectuală constituie deja în mare proporție parte din legislația UE. Directiva nr. 2004/48/CE a Parlamentului și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală vizează apropierea anumitor aspecte procedurale referitoare la executare. În vederea găsirii unei soluții la problema **lipsei siguranței legale și a costurilor mari generate de dublarea procedurilor** în fața instanțelor naționale, Comisia a propus **crearea unui sistem jurisdicțional integrat prin stabilirea unui sistem european unitar privind litigiile care au ca obiect brevetele** care ar fi îndreptățit să pronunțe hotărâri cu privire la valabilitatea și încălcarea brevetelor europene și ulterior ale UE pe întreg teritoriul pieței interne. De asemenea, la data de 20 martie 2009 Comisia a adoptat o Recomandare către Consiliu cu privire la directivele aflate în negociere privind încheierea unui acord internațional care să implice UE, statele membre ale acesteia și alte state semnatare ale Convenției privind acordarea brevetelor europene. În așteptarea creării sistemului unitar de soluționare a litigiilor al căror obiect îl constituie brevetele, ar putea fi identificate și abordate anumite deficiențe ale sistemului actual în contextul Regulamentului Bruxelles I.

Referitor la **coordonarea procedurilor paralele de infringement**, s-ar putea lua în discuție **consolidarea comunicării și interacțiunii între instanțele sesizate** în proceduri paralele și/sau excluderea aplicării dispoziției în cazul exonerării negative de răspundere.

În anumite cazuri speciale, o soluție ar putea fi stabilirea unei dispoziții speciale care să permită desfășurarea procedurilor de infringement privind **anumite drepturi de proprietate industrială împotriva mai multor pârâți** în fața instanțelor din statul membru în care pârâtul care coordonează activitățile sau care, în alt mod, are legătura cea mai strânsă cu încălcarea respectivă, își are domiciliul. În mod alternativ, o **reformulare a dispoziției privind pluralitatea pârâților** ar putea fi analizată în vederea sporirii rolului instanțelor din statul membru în care pârâtul cu răspunderea primară își are domiciliul.

Curtea de Justiție a UE tratează actualmente o cauză (Realchemie Nederland BV contra Bayer CropScience AG; cauza C-406/09) privitoare la interpretarea expresiei „materie civilă și comercială” de la articolul 1 din Regulamentul Bruxelles I și interpretarea articolului 14 din Directiva 2004/48 (Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală; JO L 195, 2. 6. 2004, p. 16). Întrebarea este dacă expresia „materie civilă și comercială” se va interpreta de o asemenea manieră încât acest regulament să se aplice și în ce privește recunoașterea și executarea unei somații de plată „Ordnungsgeld” (un tip de amendă administrativă) în virtutea articolului 890 Cod german de procedură civilă (Zivilprozessordnung). O altă întrebare este dacă articolul 14 din Directiva 2004/48 se va interpreta ca aplicabil și în ce privește procedurile de executare referitoare la (a) o somație pronunțată în alt stat membru privind încălcarea unor drepturi de proprietate intelectuală; (b) o somație pronunțată în alt stat membru care impune o penalitate sau o amendă pentru nerespectarea unei dispoziții împotriva încălcării unor drepturi de proprietate intelectuală; (c) somații de stabilirea cheltuielilor pronunțată în alt stat membru pe baza somațiilor menționate mai sus. Hotărârea Curții de Justiție a UE nu a fost pronunțată deocamdată.

3.4.2. Stadiul actual al discuțiilor

Acest aspect nu a făcut încă obiectul discuțiilor, dat fiind că respectiv Comisia a hotărât să aștepte concluziile grupului de lucru pentru proprietatea intelectuală (brevete) în legătură cu un Acord privind Curtea europeană și comunitară a brevetelor, precum și un regulament al Consiliului privind brevetul comunitar.

3.5. Litispendența și conexitatea

Aplicarea dispozițiilor privind litispendența și acțiunile conexe prevăzute de Regulamentul Bruxelles I a provocat temeri în anumite situații.

În ce privește **competența jurisdicțională de drept internațional privat exclusivă prevăzută la articolul 22** din Regulamentul Bruxelles I, nu se evidențiază o nevoie practică imediată pentru excepții de la regula priorității. Prin urmare, ar trebui analizat dacă se conturează nevoia de îmbunătățire în general a dispoziției de litispendență existentă în vederea prevenirii unor tactici abuzive și asigurării unei bune administrări a justiției în cadrul UE.

În ce privește acțiunile conexe, cerința ca ambele acțiuni să fie pendinte în fața instanțelor și trimiterea la normele interne de drept în legătură cu condițiile de grupare a acțiunilor conexe îngreunează consolidarea eficienței a procedurilor la nivelul UE. În momentul de față, Regulamentul Bruxelles I **nu permite gruparea acțiunilor**, în special a **acțiunilor cu mai**

mulți reclamânți împotriva aceluiași pârât, în fața instanțelor unui singur stat membru. O astfel de consolidare este necesară adeseori, de exemplu în scopul utilizării **căilor colective de atac în domeniul protecției consumatorului** sau al acțiunilor de despăgubire pentru încălcarea dispozițiilor UE cu privire la anti-trust.

Una din marile noutăți la regulamentul a fost introducerea unei **definiții a datei la care se consideră că o cauză este pendinte** în scopul aplicării dispozițiilor de litispendență și conexitate. În general, această definiție se pare că a funcționat în mod satisfăcător. Cu toate acestea, au apărut câteva **incertitudini** cu privire la **interpretarea** ei, incertitudini care ar trebui clarificate, de exemplu în ce privește **autoritatea responsabilă cu comunicarea și data și ora** depunerii la instanță sau primirii de către autoritatea responsabilă cu comunicarea.

3.5.1. Probleme majore în acest context

În ce privește funcționarea în general a dispoziției de litispendență, ar trebui analizat dacă problemele actuale nu ar putea fi abordate prin **consolidarea comunicării și interacțiunii între instanțele sesizate în proceduri paralele și/sau excluderea aplicării dispoziției în cazul exonerării negative de răspundere**.

Cu privire la dispoziția pentru conexitate, ar trebui analizat în ce măsură ar putea fi oportună **admiterea grupării acțiunilor de către și/sau împotriva mai multor părți pe baza unor dispoziții uniforme**. Riscul apariției unor conflicte negative de competență ar putea fi contracarat printr-un **mecanism de cooperare și comunicare** între instanțele implicate și prin obligația instanței care și-a declinat competența de a redeschide cauza atunci când prima instanță sesizată își declină competența.

O altă posibilitate ar fi prevederea unei **extinderi limitate a aplicării dispoziției de la articolul 6 alin. (1)** care să permită o **consolidare** atunci când instanța deține competența asupra unui anumit număr de pârâți.

3.5.2. Stadiul actual al discuțiilor

Funcționarea dispoziției privind litispendența ar trebui revizuită, o atenție specială urmând a fi acordată nu numai materiei proprietății industriale. În mod similar, discuția cu privire la așa-numitele tactici torpedo ar trebui continuată.

Posibilitățile de consolidare a procedurilor ar trebui sporite, în special prin modificarea dispoziției privind conexitatea stabilite la articolul 28 din Regulamentul Bruxelles I astfel încât să nu necesite, de exemplu, ca ambele acțiuni să fie pendinte în același timp.

3.6. Măsuri provizorii

Măsurile provizorii rămân un domeniu în care **diversitatea** în cadrul normelor procedurale interne ale statelor membre face **dificilă libera circulație** a acestor măsuri.

O primă dificultate apare în ce privește măsurile de conservare **dispuse fără ca pârâtul să fie citat să apară** și care trebuie **executate fără notificarea prealabilă a pârâtului**.

O a doua dificultate apare în ce privește măsurile de asigurare de dovezi și informații. S-a sugerat că un mai bun acces la justiție ar putea fi asigurat dacă regulamentul ar atribui **competența de drept internațional privat** pentru aceste măsuri **instanțelor** din statul membru **în care se află informațiile sau probele căutate**, în afara competenței instanțelor competente în ce privește fondul cauzei. Acest aspect este deosebit de important în materia

drepturilor de proprietate intelectuală în care probele în susținerea unei încălcări trebuie obținute prin mandate de percheziție, saisies contrefaçon sau saisies description, dar și în materia dreptului maritim.

3.6.1. Probleme majore în acest context

Raportul prezintă mai multe dificultăți în ce privește **libera circulație a măsurilor provizorii**.

În ce privește **măsurile ex parte**, ar fi necesară clarificarea **posibilității de recunoaștere și executare** pe baza Regulamentului Bruxelles I în situația în care **pârâtul are ocazia de a contesta** ulterior măsura, în special în lumina articolului 9 alin. (4) din Directiva 2004/48/CE.

Dacă statul membru ale cărui instanțe dețin **competența în ce privește fondul cauzei** ar fi **investite cu competențe privind exonerarea, modificarea sau adaptarea măsurii provizorii dispuse de instanțele unui stat membru care au competență conform articolului 31**, cerința privind factorul real de legătură ar putea fi abandonată. Rolul instanței sesizate cu cererea ar fi acela de a **asista procedurile pe fondul cauzei prin acordarea de căi de atac**, în special atunci când o **protecție eficientă nu este asigurată în toate statele membre**, fără a **interferă** cu competența **instanței competente cu privire la fondul cauzei**. Atunci când o astfel de asistență nu mai este necesară, instanța care deține competența privind fondul cauzei ar putea suspenda măsura dispusă de instanța străină.

În ce privește **garanția solicitată de replată a unei plăți provizorii**, ar fi necesară menționarea că garanția nu trebuie să consistă dintr-o plată provizorie sau garanție bancară. În mod alternativ, s-ar putea ține seama de faptul că această dificultate va fi în viitor soluționată corespunzător prin **jurisprudență**.

În cazul în care procedura de exequatur va fi eliminată, articolul 47 din regulamentul va trebui adaptat. În acest sens s-ar putea recurge la articolul 18 din Regulamentul nr. 4/2009.

3.6.2. Stadiul actual al discuțiilor

Ar putea fi necesară analiza pe mai departe a măsurilor provizorii, inclusiv a măsurilor asigurătorii prevăzute de Regulamentul Bruxelles I. Măsurile asigurătorii pentru obținerea de informații și probe au fost menționate ca exemplu de măsuri asupra cărora mai trebuie reflectat.

3.7. Interfața între regulamentul și arbitraj

Arbitrajul nu se înscrie în domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I. Rațiunea acestei excluderi este faptul că recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale sunt **governate de Convenția cu privire la recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York, în 1958**, la care sunt parte toate statele membre ale UE. În ciuda domeniului larg al excepției, regulamentul a fost interpretat, în anumite cazuri, în așa fel încât să susțină procedura de arbitraj și recunoașterea/executarea sentințelor arbitrale. **Hotărârile ulterioare unei sentințe arbitrale sunt adeseori recunoscute și executate în conformitate cu dispozițiile regulamentului**. Măsurile provizorii cu privire la fondul procedurilor de arbitraj pot fi dispuse pe baza articolului 31 cu condiția ca obiectul litigiului să se înscrie în domeniul de aplicare al regulamentului.

Interfața între regulamentul și arbitraj provoacă dificultăți: cu toate că respectiv Convenția ONU de la New York din 1958 este percepută în general ca funcționând în mod satisfăcător,

proceduri judiciare și arbitrale paralele apar atunci când **valabilitatea sentinței arbitrale** este susținută de curtea de arbitraj, dar nu și de instanța de judecată.

3.7.1. Probleme majore în acest context

Arbitrajul este un domeniu de mare importanță pentru comerțul internațional. **Convențiile arbitrale** ar trebui să se bucure de **cel mai mare efect juridic posibil**, iar recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale **ar trebui încurajată**. Convenția de la New York din 1958 este percepută în general ca funcționând în mod satisfăcător, fiind apreciată de către practicieni. De aceea ar fi necesară menținerea actuală a modului de aplicare a convenției sau să constituie cel mult punct de plecare pentru propuneri viitoare. Aceasta însă nu trebuie să împiedice **abordarea** în cadrul Regulamentului Bruxelles I, a **unor aspecte specifice referitoare la arbitraj** și aceasta nu de dragul de a reglementa arbitrajul, ci în primul rând pentru a **asigura circulația nestânjenită a hotărârilor** în Europa și pentru a preveni procedurile paralele.

În particular, **eliminarea (parțială) a excluderii arbitrajului din domeniul de aplicare** al Regulamentului Bruxelles I ar putea îmbunătăți interfața acestuia cu procedurile judiciare. O **dispoziție specială de atribuire a competenței** în cadrul unor astfel de proceduri ar spori **securitatea juridică**.

De asemenea, eliminarea excepției privind arbitrajul ar putea asigura aplicarea tuturor **dispozițiilor privind competența jurisdicțională de drept internațional privat prevăzute de regulament** în ce privește **dispunerea de măsuri provizorii** în sprijinul arbitrajului (nu doar articolul 31). Măsurile provizorii dispuse de instanțe sunt importante pentru **asigurarea eficienței arbitrajului**. De asemenea, eliminarea excepției ar putea facilita recunoașterea hotărârilor privind valabilitatea unui acord de arbitraj și clarificarea recunoașterii și executării hotărârilor pronunțate în urma unei sentințe de arbitraj. Aceasta ar putea împiedica procedurile paralele între instanțe și curți de arbitraj în cadrul cărora acordul este considerat nevalabil într-un stat membru și valabil în alt stat membru.

O **dispoziție uniformă privind conflictul generat de valabilitatea unui acord de arbitraj**, care leagă de exemplu de legea statului în care se află locul arbitrajului, ar putea reduce riscul ca acordul să fie considerat valabil într-un stat membru și nevalabil în alt stat membru. Aceasta ar putea **spori**, la nivelul UE, **eficiența acordurilor arbitrale** comparativ cu articolul II alin. (3) din Convenția de la New York.

3.7.2. Stadiul actual al discuțiilor

Pe de o parte, menținerea excepției privind arbitrajul de la domeniul de aplicare al Regulamentului Bruxelles I s-ar putea dovedi necesară *ratione materiae* și pentru a clarifica excluderea pe mai departe. Pe de altă parte, protecția procedurilor de arbitraj, în special în situația procedurilor paralele, ar putea fi îmbunătățită prin introducerea unor dispoziții în Regulamentul Bruxelles I.

3.8. Diverse

3.8.1. Domeniu de aplicare

În ce privește domeniul de aplicare, pe lista excepțiilor ar trebui adăugată **materia obligațiilor de întreținere** ca urmare a adoptării Regulamentului nr. 4/2009 privind obligațiile de întreținere. În ce privește aplicarea articolului 71 în raportul dintre regulament și

convențiile în diferite materii, s-a avansat propunerea de reducere a domeniului de aplicare cât mai mult posibil.

3.8.2. Competența jurisdicțională de drept internațional privat

Dată fiind importanța **domiciliului ca factor de legătură principal în definirea competenței jurisdicționale de drept internațional privat**, ar trebui să se analizeze posibilitatea de elaborare a unei noțiuni autonome.

De asemenea, ar trebui luată în discuție măsura în care ar putea fi oportună crearea unei **competențe jurisdicționale de drept internațional privat ne-exclusive bazată pe locul în care se află bunurile mobile** atunci când este vorba despre drepturi reale sau posesia cu privire la astfel de bunuri. În ce privește **contractele individuale de muncă**, ar trebui analizată măsura în care ar putea fi oportună admiterea acțiunilor în temeiul articolului 6 alin. (1). Referitor la competența jurisdicțională de drept internațional privat exclusivă, ar trebui analizată oportunitatea admiterii alegerii instanței aplicabile în cadrul contractelor cu privire la închirierea de spații de birouri; în ce privește **închirierea caselor de vacanță**, s-ar impune o oarecare flexibilitate pentru a evita procedurile în fața unui for îndepărtat de toate părțile. De asemenea, ar trebui analizată oportunitatea extinderii domeniului de aplicare a competenței jurisdicționale de drept internațional privat exclusive în materia dreptului întreprinderilor [articolul 22 alin. (2)] la alte aspecte legate de organizarea internă și procesul de luare a deciziilor în cadrul unei întreprinderi. De asemenea, ar trebui analizată posibilitatea de **definire uniformă a noțiunii de sediu**. În ce privește aplicarea articolului 65, ar trebui analizată măsura în care o **dispoziție uniformă cu privire la procedurile cu terțe părți** ar putea fi luată în considerare, eventual limitată la cererile împotriva unor terțe părți străine.

În schimb, divergența în cadrul dreptului de procedură intern ar putea fi menținută, însă articolul 65 ar putea fi reformulat astfel încât să permită evoluarea spre o soluție uniformă. De asemenea, o obligație a instanței care soluționează cererea împotriva unei terțe părți în procedura de comunicare de a verifica admisibilitatea comunicării ar putea reduce incertitudinea cu privire la efectul juridic al hotărârii instanței în străinătate.

În **materia dreptului maritim**, ar trebui analizat în ce măsură o consolidare a procedurilor menite să stabilească un fond de răspundere și procedurile privind răspunderea individuală ar putea fi oportună în baza regulamentului. Cu privire la forța unei convenții privind competența în contextul unui conosament pentru deținătorul terță parte, anumite părți interesate au avansat propunerea ca un transportator sub conosament să fie obligat de și în același timp să poată invoca clauza de competență față de deținătorul terță parte, doar dacă nu cumva conosamentul nu este suficient de clar în stabilirea competenței jurisdicționale de drept internațional privat.

În ce privește **creditele de consum**, ar trebui analizată oportunitatea alinierii formulării articolului 15 alin.(1) lit. (a) și lit. (b) din regulament la definiția creditului de consum din Directiva nr. 2008/48/CE.

În ce privește activitatea actuală în cadrul Comisiei cu privire la căile colective de atac, ar trebui analizată necesitatea unor dispoziții specifice privind competența jurisdicțională de drept internațional privat în contextul acțiunilor colective.

3.8.3. Recunoaștere și executare

În ce privește recunoașterea și executarea, ar trebui analizat în ce măsură ar putea fi oportună abordarea aspectului privind libera circulație a instrumentelor autentice.

În materia dreptului familiei, Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, publicat în JO L 338, 23. 12. 2003, p. 1, și Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și cooperarea în materie de obligații de întreținere, publicat în JO L 7, 7. 1. 2009, p. 1, **soluționarea unui litigiu într-un instrument autentic este recunoscută automat** în celălalt stat membru.

Se naște întrebarea în ce măsură o recunoaștere ar putea fi oportună în toate sau în unele materii civile sau comerciale, ținând cont de efectele juridice specifice ale instrumentelor autentice.

De asemenea, **libera circulație a hotărârilor care dispun plăți** prin intermediul penalităților ar putea fi îmbunătățită prin stabilirea cuantumului penalității fie de către instanța de origine, fie de către o autoritate din statul membru de executare. De asemenea, ar trebui să se analizeze măsura în care regulamentul ar trebui să permită nu doar **recuperarea penalităților care i se cuvin creditorului**, ci și a celor percepute de instanță sau autoritățile financiare.

De asemenea, accesul la justiție în faza de executare ar putea fi îmbunătățit prin introducerea unui **formular standard uniform**, disponibil în toate limbile oficiale ale UE, care să cuprindă un extras din hotărâre. Costurile de executare ar putea fi reduse prin eliminarea cerinței de desemnare a unei adrese pentru comunicarea actelor și numirea unui reprezentant ad litem. În lumina procesului de armonizare a legislației UE, în special Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, o astfel de cerință în ziua de azi nu poate fi decât depășită.

3.8.4. Stadiul actual al discuțiilor

În ce privește aplicarea neuniformă a articolului 6 alin. (2) și a articolului 11 din Regulamentul Bruxelles I în legătură cu procedurile cu terțe părți în temeiul articolului 65, acele state membre care și-au exprimat opinia s-au opus unei aplicări uniforme a acelor dispoziții în toate statele membre, precizând că doresc să actualizeze lista excepțiilor pentru a o alinia cu lista din declarația UE la Anexa IX a Convenției de la Lugano din 30 octombrie 2007 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

G.2. Propunere în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept

La 17 iulie 2006, Comisia a adoptat o propunere de Regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2201/2003²⁵⁴ în ceea ce privește competența și introducerea unor norme privind legislația aplicabilă în materie matrimonială (Roma III²⁵⁵) în temeiul, la acel moment, al articolului 61 litera (c) și articolului 67 alineatul (1) din Tratatul de instituire a Comunității Europene²⁵⁵, care impunea unanimitatea. La mijlocul anului 2008, discuțiile ajunseseră într-un punct în care s-a dovedit că anumite state membre aveau probleme specifice, care le puneau în imposibilitatea de a accepta regulamentul propus. În special, un anumit stat membru a considerat inadecvat ca instanțele sale judecătorești să aplice o lege străină în materie de divorț, pe care o consideră mai restrictivă decât propria legislație în materie, și a dorit să aplice în continuare propriile norme de drept oricărei acțiuni de divorț prezentate instanțelor sale judecătorești (adică legea forului – lex fori). În același timp, o mare majoritate a statelor membre erau de opinie că normele privind legea aplicabilă constituiau un element esențial al regulamentului propus și sprijineau principiul stabilit în propunere de a aplica legea țării cu care soții au o legătură strânsă (inclusiv aplicarea unei legi străine în materie de divorț).

Întrucât eforturile comune au rămas fără rezultat, la reuniunea Consiliului din 5 și 6 iunie 2008, miniștrii au concluzionat că unanimitatea nu a fost atinsă și că au existat dificultăți insurmontabile care, la momentul respectiv și în viitorul apropiat, au făcut imposibilă adoptarea unei decizii care să întrunească “unanimitatea”.

În lunile iulie-august 2008, nouă state membre (Bulgaria, Grecia, Spania, Italia, Luxemburg, Ungaria, Austria, România și Slovenia) au adresat Comisiei o cerere prin care și-au exprimat intenția de a stabili între ele o cooperare consolidată în domeniul legislației aplicabile în materie matrimonială și au invitat Comisia să prezinte Consiliului o propunere în acest sens. În ianuarie 2009, Franța a transmis, la rândul ei, o cerere similară, iar la 3 martie 2010, Grecia și-a retras cererea. La aceste cereri, Comisia a elaborat o propunere care este analizată, în continuare, în acest manual.

Temeiul juridic pentru cooperarea consolidată este reglementată de articolul 20 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și de articolele 326-334 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care presupun existența a două propuneri pentru a pune în aplicare cooperarea consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept: o propunere a Comisiei de Decizie a Consiliului de autorizare a unei cooperări consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept, pe baza articolului 329 alineatul (1) TFUE și o propunere a Comisiei de Regulament al Consiliului de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept, pe baza articolului 81 alineatul (3) TFUE²⁵⁶.

Scopul cooperării consolidate este instituirea unui cadru juridic clar și complet, care să reglementeze legea aplicabilă divorțului și separării de drept și să ofere părților o anumită autonomie de a alege legea aplicabilă. Comisia a efectuat o largă consultare a părților

254 Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003, p. 1).

255 În prezent articolul 81 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

256 Articolul 20 alineatul (1) TUE se referă la aplicarea „dispozițiilor corespunzătoare ale tratatelor”; pentru domeniul legii aplicabile divorțului, aceste dispoziții sunt cele de la capitolul 3 (Cooperarea judiciară în materie civilă) din titlul V (Spațiul de libertate, securitate și justiție) al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.

interesate, prin intermediul unei Cărți verzi privind legea aplicabilă și competența în materie de divorț, lansată în 2005, și care a identificat o serie de lacune în situația actuală, precum și diferite opțiuni de politică pentru rezolvarea problemelor. Majoritatea răspunsurilor au confirmat necesitatea de a spori securitatea juridică și previzibilitatea, de a introduce o autonomie limitată a părților și de a preveni „precipitarea la tribunal”. Însă unele părți interesate și-au exprimat îngrijorarea că armonizarea normelor privind conflictul de legi ar obliga instanțele judecătorești să aplice legea străină, iar aceasta ar putea duce la întârzieri și costuri suplimentare în procedurile matrimoniale. Numărul căsătoriilor și divorțurilor internaționale în UE este de aproximativ 13 %.

În prezent, în lipsa unor norme la nivelul UE, în 24 de state membre care participă la cooperarea judiciară în materie civilă în UE și în două state membre care pot opta să participe, există 26 de norme diferite privind conflictul de legi în materie de divorț. Majoritatea statelor membre stabilesc legea aplicabilă pe baza unei ierarhizări a factorilor de legătură, care încearcă să garanteze că procedurile sunt reglementate de ordinea juridică aflată în relația cea mai strânsă cu căsătoria. Alte state membre aplică în mod sistematic legea națională (legea forului) în procedurile matrimoniale. Situația actuală poate da naștere unei serii de probleme în procedurile matrimoniale care au un “element internațional”. Faptul că legile naționale sunt foarte diferite, atât în ceea ce privește dreptul material, cât și normele privind conflictul de legi, conduce la incertitudine juridică. Din cauza diferențelor pronunțate și a complexității normelor naționale privind conflictul de legi, pentru “cuplurile internaționale” este foarte dificil să prevadă ce lege se va aplica procedurii lor matrimoniale. O mare majoritate a statelor membre nu prevăd nicio posibilitate ca soții să aleagă legea aplicabilă în procedurile matrimoniale. Acest lucru poate duce la aplicarea unei legi cu care soții nu au legături foarte strânse și la un rezultat care nu corespunde așteptărilor legitime ale cetățenilor. În cele din urmă, normele actuale pot determina pe unul dintre soți să se “precipite la tribunal”, adică să sesizeze o instanță judecătorească înaintea celuilalt soț, pentru a se asigura că procedura va fi reglementată de o anumită lege, protejându-și astfel propriile interese.

Nouă state membre au solicitat o cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept: Bulgaria, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Ungaria, Austria, România și Slovenia. Populația totală a acestor nouă state membre solicitante este aproape jumătate din populația Uniunii, iar proporția căsătoriilor și a “divorțurilor internaționale” este de aproximativ 13%, adică în medie același nivel cu cel înregistrat în mod obișnuit în UE. Cooperarea consolidată este deschisă tuturor statelor membre; cu cât este mai mare numărul de state membre care participă la cooperarea consolidată, cu atât ar fi mai mare numărul de cetățeni afectați de această cooperare.

Cooperarea consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept ar aduce cetățenilor următoarele beneficii: *consolidarea securității juridice și a previzibilității*²⁵⁷,

257 Cooperarea consolidată va introduce norme armonizate privind conflictul de legi în materie de divorț și separare de drept, pentru a permite soților să prevadă cu ușurință ce lege se va aplica procedurilor lor matrimoniale, bazat în primul rând pe alegerea soților. Soții pot alege numai între legea cu care căsătoria lor are legături strânse, pentru a evita situația în care se aplică legislații „exotice”, cu care soții nu au decât puține legături sau nicio legătură. În cazul în care nu se optează pentru o lege, legea aplicabilă este determinată pe baza unei ierarhizări a factorilor de legătură, care ar asigura că procedurile matrimoniale sunt reglementate de o ordine juridică cu care căsătoria are o legătură strânsă.

*sporirea flexibilității prin introducerea unei autonomii limitate a părților*²⁵⁸, *împiedicarea „precipitării la tribunal” a unuia dintre soți.*

Primul instrument al Uniunii adoptat în domeniul dreptului familiei, Regulamentul (CE) nr. 1347/2000 al Consiliului²⁵⁹, stabilește normele privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești față de copiii comuni în cadrul unei proceduri de matrimoniale. Cu toate acestea, regulamentul nu include norme privind legea aplicabilă. Intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, care a abrogat și a înlocuit Regulamentul (CE) nr. 1347/2000 al Consiliului începând cu 1 martie 2005, nu a adus nicio modificare în acest sens. Chestiunea legii aplicabile nu a fost invocată în timpul negocierilor privind acest regulament, care a preluat practic neschimbate dispozițiile privind chestiunile matrimoniale din Regulamentul (CE) nr. 1347/2000. Cooperarea consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept nu ar provoca o discriminare bazată pe cetățenie, astfel cum se interzice la articolul 18 TFUE, deoarece normele propuse privind conflictul de legi vor avea caracter universal și se vor aplica tuturor procedurilor aduse în fața instanțelor judecătorești din statele membre participante, indiferent de cetățenia sau de locul de reședință al părților. Pe de altă parte, instanțele judecătorești din țările neparticipante vor aplica propriile norme naționale privind conflictul de legi în conformitate cu dreptul lor internațional privat, așa cum se întâmplă în prezent.

Propunerea de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept va contribui la facilitarea bunei funcționări a pieței interne, deoarece va elimina orice obstacole în calea liberei circulații a persoanelor care, în prezent, se confruntă cu probleme cauzate de diferențele existente între legile naționale cu privire la legea aplicabilă în materie matrimonială. Securitatea juridică sporită legată de normele privind conflictul de legi în materie de divorț va avea astfel un efect pozitiv asupra cuplurilor care își exercită dreptul la libera circulație între statele membre participante. Având în vedere natura propunerii, care se referă numai la relațiile dintre două persoane, aceasta nu afectează întreprinderile sau raporturile juridice de pe piață și nici nu afectează comerțul sau concurența în cadrul Uniunii.

Adoptarea unor norme comune privind conflictul de legi de către nouă state membre nu aduce atingere normelor statelor membre neparticipante. Statele membre neparticipante vor continua să aibă propriile lor norme de drept internațional privat în ceea ce privește legea aplicabilă divorțului și separării de drept. Potrivit propunerii, un cuplu cu reședința într-un stat membru participant ar putea să aleagă legea aplicabilă divorțului lor. În prezent, posibilitatea limitată de a alege legea aplicabilă divorțului nu este complet necunoscută în statele membre; există cazuri în care aceasta este permisă, de exemplu, în conformitate cu legea matrimonială olandeză sau germană. În cazul în care, în temeiul cooperării consolidate, cuplul care a încheiat o înțelegere privind legea aplicabilă se mută mai târziu într-un stat membru neparticipant și sesizează acolo o instanță judecătorească pentru divorț, recunoașterea înțelegerii privind legea aplicabilă va depinde de legea națională a instanței sesizate. În cazul

258 În prezent, autonomia părților în chestiunile matrimoniale este extrem de limitată, iar normele naționale privind conflictele de legi nu prevăd decât o singură soluție într-o situație dată, de exemplu aplicarea legii statului de cetățenie a ambilor soți sau aplicarea legii forului. În cazul cooperării consolidate, cadrul juridic va fi mai flexibil, prin introducerea unei posibilități limitate ca soții să aleagă legea aplicabilă divorțului și separării de drept. Faptul că soții ar putea conveni asupra acestor aspecte ar putea fi util mai ales în cazul divorțului prin de comun acord.

259 Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1347/2000 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești față de copiii comuni (JO L 160, 30.06.2000, p. 19).

în care cuplul a ales legea instanței sesizate, pentru instanța respectivă ar trebui să fie mai puțin problematic să respecte înțelegerea privind legea aplicabilă. La nivelul dreptului internațional public, între statele membre participante și neparticipante nu există astfel de acorduri internaționale privind legea aplicabilă divorțului și separării de drept, căroră cooperarea consolidată le-ar putea aduce atingere. O cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de drept nu afectează statele membre neparticipante în ceea ce privește normele privind legea aplicabilă în domenii strâns legate de divorț, cum ar fi normele privind conflictul de legi în materia răspunderii părintești sau cu privire la obligațiile de întreținere. Normele privind conflictul de legi în materia răspunderii părintești sunt reglementate de Convenția de la Haga din 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor. În prezent, opt state membre sunt părți la convenție, iar restul de 18 state membre trebuie să o ratifice sau să adere la aceasta înainte de 5 iunie 2010²⁶⁰. Normele privind conflictul de legi în materie de obligații de întreținere sunt stabilite prin Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere²⁶¹, care urmează să fie aplicat în temeiul articolului 15 din Regulamentul (CE) nr 4/2009 referitor la obligațiile de întreținere²⁶², care se va aplica începând cu 18 iunie 2011. Normele privind legea aplicabilă divorțului și atribuirii, exercitării sau încetării răspunderii părintești sau obligațiilor de întreținere sunt independente. Instanța care își exercită competența pentru a hotărî cu privire la o cerere de divorț într-un stat membru neparticipant aplică propriile norme naționale privind conflictul de legi pentru a decide legea aplicabilă divorțului și separării de drept, normele Convenției de la Haga din 1996 pentru a determina legislația aplicabilă răspunderii părintești și normele Protocolului de la Haga din 2007, precum și Regulamentul (CE) nr. 4/2009 pentru a determina legea aplicabilă obligațiilor de întreținere.

260 Decizia 2008/431/CE a Consiliului de autorizare a anumitor state membre în vederea ratificării sau a aderării, în interesul Comunității Europene, la Convenția de la Haga din 1996 privind protecția copiilor (JO L 151, 11.06.2008, p. 36).

261 Decizia 2009/941/CE a Consiliului privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Protocolului de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (JO L 331, 16.12.2009, p. 17).

262 Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (JO L 7, 10.01.2009, p. 1).

Observații pe marginea articolelor

Articolul 1. Domeniul de aplicare – Regulamentul propus se aplică în toate situațiile în care există un conflict de legi, în care apar unul sau mai multe elemente de extraneitate în raport cu viața socială internă a unei țări și care pot implica mai multe sisteme juridice. Regulamentul intervine numai în situații cu caracter internațional, ca de exemplu situații în care soții au cetățenii diferite sau locuiesc în state membre diferite sau într-un stat membru, cel puțin unul dintre soți nefiind cetățean al statului membru respectiv („cupluri internaționale”). Normele propuse în ceea ce privește legislația aplicabilă se limitează la divorț și separarea de drept și nu se aplică procedurii de anulare a căsătoriei, pentru care atât autonomia părților, cât și alegerea altei legi decât cea a instanței judecătorești sesizate sunt considerate inadecvate. În ceea ce privește normele privind competența judiciară, anularea căsătoriei, ca și divorțul și separarea de drept, sunt reglementate de Regulamentul (CE) nr. 2201/2003.

Articolul 2. Aplicarea universală – În temeiul articolului 2, prezentul regulament are un caracter universal, ceea ce înseamnă că normele sale uniforme privind conflictul de legi pot desemna legea unui stat membru participant, legea unui stat membru neparticipant sau legea unui stat care nu este membru al Uniunii Europene. Acesta este un principiu profund ancorat în dreptul pozitiv al normelor privind conflictul de legi, pe care îl regăsim deja în Convenția de la Roma din 1980, în convențiile încheiate în cadrul Conferinței de la Haga, precum și în normele naționale privind conflictele de legi din statele membre participante. Au fost introduse clauze de salvagardare pentru a împiedica aplicarea unor legislații străine privind divorțul sau separarea de drept care sunt incompatibile cu valorile comune ale Uniunii Europene. În cazul desemnării legislației unui alt stat membru, Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială poate oferi informații instanțelor judecătorești cu privire la conținutul legii străine.

Articolul 3. Alegerea legii aplicabile de către părți – Marea majoritate a normelor naționale privind conflictele de legi nu prevăd decât o singură soluție într-o situație dată. Propunerea are ca scop să ofere soților o mai mare flexibilitate prin faptul că le-ar permite să aleagă legea aplicabilă divorțului și separării de drept. Legile susceptibile a fi alese sunt numai cele cu care soții au legături strânse, pe baza locului unde își au reședința obișnuită sau a locului unde au avut ultima reședință obișnuită comună, în cazul în care unul dintre soți locuiește încă acolo, pe baza cetățeniei unuia dintre soți sau a legii forului.

Aceleași norme privind conflictul de legi ar trebui să se aplice și separării de drept, și divorțului, deoarece, în multe cazuri, separarea de drept constituie o etapă necesară dinaintea divorțului. Statele membre participante care recunosc separarea de drept îi aplică aceleași norme privind conflictul de legi ca și divorțului.

Această sporire a autonomiei părților va îmbunătăți securitatea juridică și previzibilitatea pentru soți. Trebuie respectate anumite cerințe formale pentru a se asigura faptul că soții sunt conștienți de consecințele alegerii lor și pentru a proteja soțul mai vulnerabil. Comisia împărtășește opinia Parlamentului European potrivit căreia trebuie evitată situația în care alegerea de către părți a legii aplicabile duce la aplicarea unei legi contrare drepturilor fundamentale și dreptului Uniunii. Prin urmare textul limitează alegerea de către părți doar la legi străine privind divorțul și separarea de drept care sunt compatibile cu valorile comune ale Uniunii Europene.

Articolul 4. Legea aplicabilă în lipsa legii aplicabile – În cazul în care soții nu optează pentru una din legi, legea aplicabilă este stabilită pe baza unei ierarhizări a factorilor succesivi de legătură, pe primul loc aflându-se legea locului unde soții își au reședința obișnuită.

Această normă uniformă va garanta securitatea juridică și previzibilitatea. Introducerea unor norme armonizate privind conflictele de legi ar trebui să reducă în mod considerabil riscul „precipitării la tribunal”, deoarece orice instanță judecătorească sesizată într-unul din statele membre participante va aplica legea desemnată pe baza normelor comune.

Faptul că această normă se va baza, în primul rând, pe reședința obișnuită a soților și, dacă nu este cazul, pe ultima reședință obișnuită a acestora dacă unul dintre soți locuiește încă acolo, va determina, în marea majoritate a cazurilor, aplicarea legii instanței judecătorești sesizate [însă nu întotdeauna, în special atunci când unul dintre soți se întoarce în țara sa și sesizează acolo o instanță judecătorească, în conformitate cu normele privind competența, stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 2201/2003]. Prin urmare, cazurile în care se va aplica o lege străină vor fi limitate.

Articolul 5. Lex fori – Se prevede o normă menită să evite discriminarea. În anumite situații, în care legea aplicabilă nu prevede divorțul sau nu acordă unuia dintre soți, din cauza apartenenței la unul dintre sexe, egalitate de acces la divorț sau separarea de drept, va trebui aplicată instanței judecătorești sesizate.

Articolul 6. Excluderea retrimiterii – Posibilitatea retrimiterii ar compromite obiectivul securității juridice. Desemnarea unei legislații în temeiul unor norme uniforme privind conflictul de legi înseamnă desemnarea unor norme materiale ale acestei legislații și nu a normelor sale de drept internațional privat.

Articolul 7. Ordinea publică – Mecanismul excepției de ordine publică permite judecătorului să nu aplice normele legislației străine desemnate pe baza normei privind conflictul de legi în situațiile în care aplicarea legii străine într-un anumit caz ar fi incompatibilă cu ordinea publică a instanței judecătorești sesizate. Termenul „vădit” arată că recurgerea la excepția de ordine publică trebuie să rămână o situație excepțională.

Articolul 9. Obținerea conținutului dreptului străin – Această dispoziție reglementează transparența pentru cetățeni a normelor aplicabile contractelor de căsătorie în statele membre participante. Comisia va pune la dispoziția cetățenilor aceste informații pe site-ul internet al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.

G.3. Propunere privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și actelor autentice în materie de succesiuni, și crearea certificatului european de moștenitor

Adoptarea unui instrument european privind succesiunile a reprezentat una din prioritățile Planului de acțiune de la Viena din 1998, iar Programul de la Haga solicita prezentarea unui instrument care să acopere această problematică în ansamblul ei: legea aplicabilă, competența și recunoașterea, măsurile administrative (certificat de moștenitor, înregistrarea testamentelor). Atât diversitatea normelor de drept material, cât și a normelor privind competența internațională sau legea aplicabilă, multitudinea autorităților care pot fi sesizate în cazul unei succesiuni internaționale, precum și fragmentarea succesiunilor care poate rezulta din aceste norme divergente constituie un obstacol în calea liberei circulații a persoanelor în Uniune. Acestea se confruntă în prezent cu importante dificultăți în exercitarea propriilor drepturi în contextul unei succesiuni internaționale. De asemenea, aceste norme diferite împiedică exercitarea deplină a dreptului de proprietate privată, care, conform jurisprudenței constante a Curții de Justiție, este o parte integrantă a drepturilor fundamentale, a căror respectare este asigurată de Curte²⁶³. Obiectivul propunerii de regulament este de a permite persoanelor care își au reședința în Uniunea Europeană să își organizeze din timp succesiunea și de a garanta într-un mod eficient drepturile moștenitorilor și/sau legatarilor, ale altor persoane având relații cu defunctul, precum și ale creditorilor succesiunii.

Înainte de pregătirea propunerii de regulament a avut loc o amplă consultare a statelor membre, a celorlalte instituții și a publicului care au confirmat necesitatea unui instrument al UE în acest domeniu și au sprijinit adoptarea unei propuneri care să acopere, între altele, aspectele legate de legea aplicabilă, competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, precum și crearea unui certificat european de moștenitor.

Obiectivele propunerii nu pot fi realizate decât sub forma unor norme comune în materie de succesiuni internaționale, care trebuie să fie identice pentru a asigura securitate juridică și previzibilitate pentru cetățeni. Prin urmare, o acțiune unilaterală a statelor membre ar putea realiza acest obiectiv. Există o Convenție de la Haga privind legea aplicabilă succesiunilor (denumită în continuare "convenția"), care nu a intrat niciodată în vigoare²⁶⁴. Convenția de la Haga din 5 octombrie 1961 privind conflictele de legi referitoare la forma dispozițiilor testamentare a fost ratificată de 16 state membre. Ar fi de dorit ca celelalte state membre să ratifice această convenție în interesul UE.

Propunerea nu depășește cadrul strict necesar atingerii obiectivelor sale. Propunerea nu armonizează nici normele de drept succesoral și nici cele privind drepturile reale ale statelor membre. Aceasta nu afectează nici fiscalitatea în materie succesorală a statelor membre. În consecință, succesiunile internaționale vor putea conduce încă la incoerențe între regimurile fiscale naționale, putând apărea situații de dublă impunere sau discriminări. De aceea, pe parcursul anului 2010 Comisia intenționează să prezinte o comunicare care să abordeze și aceste aspecte.

Necesitatea asigurării securității juridice, precum și a previzibilității impune norme clare și uniforme, sub forma unui regulament. Aceste obiective nu ar putea fi pe deplin realizate dacă statele membre ar dispune de o marjă de apreciere în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor.

263 CJCE, 28.4.1998, C-200/96 – *Metronome Musik*, Rec., p. 1998 I-01953; 12.07.2005, C-154 et 155/04 – *Alliance for Natural Health and others*, Rec., p. 2005 I-06451.

264 Convenția de la Haga din 1 august 1989 privind legea aplicabilă succesiunilor.

I. Domeniu de aplicare și definiții (art. 1 și art. 2)

Noțiunea de “succesiune” trebuie interpretată autonom și include toate aspectele unei succesiuni, în special transmiterea, administrarea și lichidarea sa. Excluderea drepturilor și bunurilor constituite sau transferate altfel decât prin succesiune cuprinde nu numai formele de “proprietate comună” existente în *common law*, ci și toate formele de donații din dreptul civil. Excepția prevăzută în cazul *trustului* nu împiedică aplicarea, în cazul succesiunii, a legii care o reglementează în temeiul prezentului regulament. Litera (j) precizează că regulamentul se aplică dobândirii unui drept real asupra unui bun pe cale succesorală, dar nu și conținutului unui astfel de drept. Regulamentul nu afectează *numerus clausus* al dreptului statelor membre asupra bunurilor, clasificarea bunurilor și a drepturilor, nici determinarea prerogativelor titularului unor astfel de bunuri. Prin urmare, în principiu, nu este valabilă constituirea unui drept real care nu este cunoscut de către legea locului unde se situează bunul. Legea privind succesiunile nu poate duce la introducerea, în statul unde se situează bunul, unui dezmembrământ sau unui tip de drept de proprietate necunoscut de statul respectiv. De exemplu, un uzufruct nu poate fi introdus într-un stat care nu are prevederi în această materie. Cu toate acestea, excepția nu se aplică transferului pe cale succesorală a unui drept real cunoscut de statul membru unde se situează bunul. De asemenea, se exclude publicitatea drepturilor asupra bunurilor, în special funcționarea registrului funciar și efectele înscrierii sau nu în acest registru.

În cele mai multe cazuri, succesiunile se dezbat în afara instanțelor. Noțiunea de instanță utilizată în prezentul regulament are un conținut larg și cuprinde și alte autorități atunci când acestea exercită o funcție care ține de competența instanțelor, în special prin delegare, cum ar fi notarii și grefierii.

II. Competența (art. 4-9)

Regulile privind competența judiciară în cazul succesiunilor variază considerabil între statele membre. De aici rezultă conflicte pozitive de competență, atunci când instanțele mai multor state se declară competente, sau conflicte negative de competență, atunci când nicio instanță nu se declară competentă. Pentru a evita aceste dificultăți întâlnite de cetățeni, este necesară o normă uniformă. Competența statului membru unde și-a avut reședința obișnuită defunctul este cea mai răspândită printre statele membre și coincide adesea cu localizarea bunurilor defunctului. Aceste instanțe vor fi competente să hotărască cu privire la totalitatea succesiunii și la toate aspectele acesteia, fie că este vorba de o procedură necontencioasă, fie de una contencioasă.

Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza nu ar trebui efectuată în mod automat, în cazul în care defunctul a optat pentru legea unui alt stat membru. Instanța competentă ar trebui să țină cont, în special, de interesele defunctului, de moștenitori, legatari și creditori și de reședința obișnuită a acestora. Această regulă ar permite, în special, găsirea unei soluții echilibrate în cazul în care defunctul locuia de puțin timp în alt stat membru decât cel a cărei cetățenie o deținea, iar familia sa a rămas în statul membru de origine.

În cazul în care defunctul avea reședința într-un stat terț, această regulă garantează accesul la justiție al moștenitorilor și al creditorilor din Uniune, atunci când situația prezintă legături strânse cu un stat membru datorită existenței unui bun.

Legăturile strânse între statutul succesoral și statutul real necesită o competență excepțională a instanțelor din statul membru unde se situează un bun, în cazul în care legea

acestui stat impune intervenția instanțelor sale. Cu toate acestea, această competență se limitează strict la aspectele legate de dreptul real în cazul transmiterii unui bun.

III. Legea aplicabilă (art. 16-27)

În cadrul consultărilor au fost evidențiate inconvenientele sistemului denumit “scizionist”, în care succesiunea mobilă se supune legii țării de domiciliu a defunctului, iar succesiunea imobiliară legii statului unde se situează acest bun. Acest sistem creează mai multe mase succesoriale, fiecare supusă unei legi diferite, care stabilește în mod diferit moștenitorii și partea care le revine, precum și partajul sau lichidarea succesiunii. Regulamentul propune un sistem unitar, care să permită ca succesiunea să facă obiectul unei legi unice, ceea ce evită inconvenientele de acest fel. De asemenea, un regim unitar ar permite testatorului să planifice repartizarea bunurilor sale între moștenitori în mod echitabil, indiferent de locul unde se situează aceste bunuri.

Prezentul regulament optează pentru factorul de legătură al legii ultimei reședințe obișnuite a defunctului, în locul celei a statului de cetățenie, deoarece ea coincide cu centrul de interes al defunctului și adesea cu locul în care se află cea mai mare parte a bunurilor sale. O astfel de legătură favorizează integrarea în statul membru de reședință obișnuită și evită orice discriminare a persoanelor care au locuit în statul respectiv fără a avea cetățenia acestuia. Reședința obișnuită a fost reținută în normele privind conflictele între mai multe state membre și în toate instrumentele moderne, inclusiv în convenție.

Toate sistemele juridice ale statelor membre conțin mecanisme destinate să asigure subzistența apropiaților defunctului, în principal mecanisme de rezervă succesorală. Cu toate acestea, testatorii cetățeni ai unui stat membru în care donațiile între vii sunt irevocabile pot confirma validitatea acestora alegând legea lor națională ca lege aplicabilă moștenirii. Unul dintre obiectivele principale ale regulamentului este acela de a asigura respectarea acestor mecanisme. Având în vedere că testatorul are posibilitatea de a opta pentru legea aplicabilă, trebuia găsit un compromis între avantajele acestei opțiuni, cum ar fi securitatea juridică și o mai mare facilitate de a planifica propria succesiune, și protejarea intereselor legitime ale apropiaților defunctului, în special soțul/soția și copiii acestuia care îi supraviețuiesc. Acesta este motivul pentru care regulamentul permite testatorului să opteze numai pentru legea statului a cărei cetățenie o deține, iar acesta trebuie evaluat în raport cu regula generală, ceea ce conduce la aplicarea legii statului de reședință. Această opțiune permite testatorului care a beneficiat de dreptul la libera circulație oferit în cadrul Uniunii, dar care dorește să mențină legături strânse cu țara sa de origine, să păstreze aceste legături culturale prin intermediul succesiunii sale.

Regulamentul a eliminat posibilitatea de a opta, în cazul legii aplicabile succesiunii, pentru legea aplicabilă regimului matrimonial al testatorului. O astfel de dispoziție ar fi permis opțiuni multiple deoarece, în cazul regimurilor matrimoniale, soții beneficiază de o mai mare flexibilitate în materie de lege aplicabilă. Acest lucru ar fi fost contrar obiectivelor menționate anterior.

Este indispensabilă stabilirea unor norme privind legea aplicabilă pactelor asupra succesiunii viitoare și testamentelor conjunctive, utilizate în anumite state, de exemplu pentru a organiza transferul unei întreprinderi și a permite soțului supraviețuitor să beneficieze de patrimoniul comun.

Datorită destinației lor economice, familiale sau sociale, anumite imobile, întreprinderi sau alte categorii de bunuri fac obiectul unui regim succesoral special în statul membru unde sunt

situate, fapt care trebuie respectat. Un astfel de regim special este prevăzut, de exemplu, în cazul exploatațiilor agricole familiale. Această excepție necesită o interpretare strictă, astfel încât să se păstreze compatibilitatea cu obiectivul general al prezentului regulament. Excepția nu se aplică, în special, sistemului scizionist sau rezervei succesoriale.

Recurgerea la ordinea publică trebuie să aibă un caracter excepțional. Diferențele între legile privind protejarea intereselor legitime ale apropiaților defunctului nu justifică intervenția ordinii publice, care ar fi incompatibilă cu obiectivul de a asigura aplicarea unei legi unice totalității bunurilor succesionii.

IV. Recunoașterea și executarea

Dispozițiile prezentului capitol se inspiră din normele corespondente ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001. Se prevede recunoașterea tuturor hotărârilor și tranzacțiilor judiciare în scopul concretizării, în ceea ce privește succesiunile, a principiului recunoașterii reciproce, care are la bază principiul încrederii reciproce. Prin urmare, motivele de nerecunoaștere au fost reduse la minimum necesar.

V. Actele autentice

Având în vedere importanța practică a actelor autentice în materie de succesiuni, prezentul regulament ar trebui să asigure recunoașterea acestora pentru a permite libera lor circulație. Această recunoaștere înseamnă că actele autentice au aceeași putere probantă deplină și integrală, în ceea ce privește conținutul actului înregistrat și faptele consemnate, ca și actele autentice naționale sau pe aceeași bază ca în țara lor de origine, că sunt protejate de prezumția de autenticitate și au caracter executoriu în limitele fixate de prezentul regulament.

VI. Certificatul european de moștenitor

Pentru a permite dezbateră rapidă a unei succesiuni internaționale, prezentul regulament introduce un certificat european de moștenitor. În vederea facilitării circulației acestuia în Uniune, este necesară adoptarea unui model uniform de certificat și desemnarea autorității care să aibă competența internațională de a-l elibera. Coerența cu normele privind competența de fond impune ca aceeași instanță să aibă competența pentru dezbateră succesiunii. Acest certificat nu înlocuiește certificatele care există în anumite state membre. În statul membru al autorității competente, proba eredității și a puterilor conferite unui administrator sau executor al succesiunii se efectuează, prin urmare, conform procedurii interne.

Tipar, DTP, Design și Corectură

WWW.EUROSTANDARD.RO

București – România

2010

Titlul programului:	„Continuarea asistenței în domeniul cooperării judiciare în materie civilă, comercială și penală”
Cod contract	RO2007/19343.07.01 RO 2007/IB/JH-09 TL
Editorul materialului:	Ministerul Justiției
Data publicării:	Iunie 2010
Disclaimer:	Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene
Pentru eventuale informații și sesizări:	cfcu.phare@mfinante.ro

